

3 1761 07533844 2

ಎಪಿಗ್ರಾಫಿಯ ಕರ್ನಾಟಕ
EPIGRAPHIA CARNATICA

ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆ
Coorg District

ಕನ್ನಡ ಅಭ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆ
ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ

INSTITUTE OF KANNADA STUDIES
UNIVERSITY OF MYSORE

1972

Digitized by the Internet Archive
in 2009 with funding from
Ontario Council of University Libraries

ಎಪಿಗ್ರಾಫಿಯ ಕರ್ನಾಟಕ

Epigraphia Carnatica

ಕರ್ನಾಟಕ ಐತಿಹಾಸಿಕ

ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನಾ ಸಂಸ್ಥೆ

ಎಪಿಗ್ರಾಫಿಯ ಕರ್ನಾಟಕ

ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರದ ಉದಾರ ನೆರವಿನಿಂದ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತಿದೆ
ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು

Epigraphia Carnatica

published by the generous help of the Government of Mysore
Our grateful thanks to the Government of Mysore

ಎಪಿಗ್ರಾಫಿಯ ಕರ್ನಾಟಕ

EPIGRAPHIA CARNATICA

ಸಂಪುಟ ಒಂದು

Volume One

ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆ
ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ

INSTITUTE OF KANNADA STUDIES
UNIVERSITY OF MYSORE

1972

Epigraphia Carnatica, Vol. I ; published by the Institute of Kannada Studies, University of Mysore, Manasa Gangotri, Mysore-6; First revised edition by the Institute, 1972. pp. 20+ xlviii+ 124+ frontispiece and xvii plates. Printer : Director, Mysore University Printing Press, Manasa Gangotri, Mysore-6.

© University of Mysore

CN
1173
C3M9

v.1

Copies available from

Director

Prasaranga, Manasa Gangotri

Mysore-6 (India)

Price : Rs. 15 ; \$ 4 ; £ 1.5

ಎಪಿಗ್ರಾಫಿಯ ಕರ್ನಾಟಕ ಪರಿಷ್ಕರಣ ಹಾಗೂ ಪುನರ್ಮುದ್ರಣ ಯೋಜನೆ

Epigraphia Carnatica Revision and Reprint Project

ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿ

Advisory Committee

ಅಧ್ಯಕ್ಷ

ಡಾ. ಹಾ. ಮಾ. ನಾಯಕ

ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಭಾಷಾವಿಜ್ಞಾನ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ
ನಿರ್ದೇಶಕ, ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆ
ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಮೈಸೂರು

Chairman

Dr. H. M. Nayak

Professor of Kannada and Linguistics
Director, Institute of Kannada Studies
University of Mysore, Mysore

ಸದಸ್ಯರು

Members

1. ಡಾ. ಎಂ. ಶೇಷಾದ್ರಿ

ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಪುರಾತತ್ವ ಇಲಾಖೆ, ಮತ್ತು
ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ, ಪ್ರಾಚೀನ ಇತಿಹಾಸ ಮತ್ತು
ಪುರಾತತ್ವ ವಿಭಾಗ, ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ
ಮೈಸೂರು

Dr. M. Seshadri

Director of Archaeology and Prof. and
Head of the Dept. of Ancient History
and Archaeology, University of Mysore
Mysore

2. ಡಾ. ಜಿ. ಎಸ್. ಗಾಯಿ

ಪ್ರಧಾನ ರಾಸನತಜ್ಞ
ಭಾರತೀಯ ಪುರಾತತ್ವ ಸರ್ವೇಕ್ಷಣ
ಮೈಸೂರು

Dr. G. S. Gai

Chief Epigraphist
Archaeological Survey of
India, Mysore

3. ಡಾ. ಟಿ. ವಿ. ಮಾಹಾಲಿಂಗಂ

ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ (ನಿವೃತ್ತ), ಪ್ರಾಚೀನ
ಇತಿಹಾಸ ಮತ್ತು ಪುರಾತತ್ವ ವಿಭಾಗ
ಮದರಾಸು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಮದರಾಸು

Dr. T. V. Mahalingam

Professor of Ancient
History and Archaeology (Retd.)
University of Madras
Madras

4. ಡಾ. ಎಂ. ಚಿದಾನಂದಮೂರ್ತಿ

ರೀಡರ್, ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ
ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ
ಬೆಂಗಳೂರು

Dr. M. Chidananda Murthy

Reader in Kannada
Bangalore University
Bangalore

5. ಡಾ. ಎಸ್. ಎಚ್. ರಿತ್ತಿ

ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ, ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತೀಯ
ಇತಿಹಾಸ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ವಿಭಾಗ
ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಧಾರವಾಡ

Dr. S. H. Ritti

Professor of Ancient Indian History
and Culture, Karnatak University
Dharwar

6. ಡಾ. ಎಚ್. ತಿಪ್ಪೇರುದ್ರಸ್ವಾಮಿ

ರೀಡರ್, ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ
ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆ
ಮಾನಸ ಗಂಗೋತ್ರಿ, ಮೈಸೂರು

Dr. H. Tipperudraswamy

Reader in Kannada
Institute of Kannada Studies
Manasa Gangotri
Mysore

7. ಡಾ. ಎ. ವಿ. ನರಸಿಂಹಮೂರ್ತಿ
ರೀಡರ್, ಪ್ರಾಚೀನ ಇತಿಹಾಸ ಮತ್ತು
ಪುರಾತತ್ವ ವಿಭಾಗ
ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಮೈಸೂರು

Dr. A. V. Narasimha Murthy
Reader in Ancient History and
Archaeology, University of Mysore, Mysore

ಸಂಪಾದಕ ವರ್ಗ
Editorial Staff

ಶಾಸನತಜ್ಞ
ಡಾ. ಬಿ. ರಾ. ಗೋಪಾಲ್

Epigraphist
Dr. B. R. Gopal

ಉಪ ಶಾಸನತಜ್ಞ
ಎಂ. ಹನುಮಂತರಾವ್
Asst. Epigraphist
M. Hanumantha Rao

ಶಾಸನ ಸಹಾಯಕರು

1. ಎಚ್. ಎಂ. ನಾಗರಾಜರಾವ್, 2. ಎಸ್. ಎಸ್. ಜಾಗೀರ್‌ದಾರ್

Epigraphical Assistants

1. *H. M. Nagaraja Rao*, 2. *S. S. Jagirdar*

ಮೊದಲ ಮಾತು

ಯಾವುದೇ ಪ್ರದೇಶದ ಭಾಷೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಇತಿಹಾಸಗಳ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಶಾಸನಗಳು ಅಮೂಲ್ಯ ಆಕರಗಳು. ಶಾಸನಗಳು ಒಂದು ಜನಾಂಗದ ಆಸ್ತಿ. ಸಂಸ್ಕೃತದಿಂದ ನಮ್ಮ ನಾಡಿನ ಶಾಸನ ಸಂಪತ್ತು ಹೇರಳವಾಗಿದೆ. ತಮಿಳನ್ನು ಬಟ್ಟರೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೇ ಅತ್ಯಂತ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಖ್ಯೆಯ ಶಾಸನಗಳಿವೆ ಎಂದು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಯಾರ ಕಣ್ಣಿಗೂ ಬೀಳದೆ ಅಜ್ಞಾತವಾಗಿರುವ ಶಾಸನಗಳು ಇನ್ನೂ ಅಸಂಖ್ಯಾತವಾಗಿವೆ. ಇಂಥ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಹುಡುಕುವ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಪ್ರಕಟಿಸುವ ಕೆಲಸ ಆಗಬೇಕಾಗಿದೆ: ಈಗಾಗಲೇ ಪ್ರಕಟವಾಗಿರುವ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸುವ, ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವ ಕೆಲಸವೂ ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಹೊಸ ಆಧಾರಗಳ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ, ಹೊಸ ಸಂಶೋಧನೆಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಲಸ ಸತತವಾಗಿ ನಡೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಕನ್ನಡ ಶಾಸನ ಪ್ರಕಟಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಯಾವುದೇ ಭಾಷೆಯ ಇಂಥ ಪ್ರಕಟಣೆಗಳಲ್ಲಿಯಾದರೂ 'ಎಸಿಗ್ರಾಫಿಯ ಕರ್ನಾಟಕ' ಸಂಪುಟಗಳು ಒಂದು ಅಪೂರ್ವ ಸಿದ್ಧಿ; ಬೃಹತ್ತು ಮಹತ್ವ ಗಳೆರಡರಲ್ಲಿಯೂ ಹೆಮ್ಮೆ ಪಡಬಹುದಾದ ಅದ್ವಿತೀಯ ಸಾಧನೆ. ೧೮೮೪ರಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಪುರಾತತ್ವ ಇಲಾಖೆ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾದಾಗ ಅದರ ಒಪ್ಪೊತ್ತಿನ ನಿರ್ದೇಶಕರಾಗಿ ನೇಮಕಗೊಂಡ ಬಿ. ಎಲ್. ರೈಸ್ ಅವರು ೧೯೦೬ರ ವರೆಗಿನ ಮುಂದಿನ ಇಪ್ಪತ್ತೆರಡು ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ, ಅಂದಿನ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಎಂಟು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಆಗ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ರಾಜ್ಯವಾಗಿದ್ದ ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಅರ್ಲಾ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದರು. ಈ ಶಾಸನಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಲಿಪ್ಯಂತರ, ಭಾಷಾಂತರಗಳೊಡನೆ ಅವರು 'ಎಸಿಗ್ರಾಫಿಯ ಕರ್ನಾಟಕ' ಮಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು. ಹನ್ನೆರಡು ಸಂಪುಟಗಳ ಈ ಮಾಲೆಯ ಯೋಜನೆಯಂತೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಒಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶಾಸನಗಳು ಒಂದು ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಸೇರಿದವು. ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳದ ಶಾಸನಗಳಿಗಾಗಿಯೇ ಒಂದು ಸಂಪುಟ (೨) ವಿಸ್ತರಿಸಲಾಯಿತು. ಇಂದಿನ ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಅಂದಿನ ಮೈಸೂರು ಹಾಗೂ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶಾಸನಗಳು ಎರಡೆರಡು ಸಂಪುಟಗಳಲ್ಲಿ (೩-೪ ಮತ್ತು ೭-೮) ಪ್ರಕಟವಾದವು. ರೈಸರ ನಂತರ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ ಆರ್. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರು ತಮ್ಮ ೧೬ ವರ್ಷಗಳ ಅಧಿಕಾರಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೫೦೦೦ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದರು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದವನ್ನೆಲ್ಲ ತಮ್ಮ ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತಾ ಬಂದರು. 'ಎಸಿಗ್ರಾಫಿಯ ಕರ್ನಾಟಕ' ಮಾಲೆಯ ಎರಡನೆಯ ಸಂಪುಟವನ್ನು (ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳ) ಅವರು ಅಮೂಲಾಗ್ರವಾಗಿ ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿ ೧೯೨೩ರಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಆವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು. ಪುರಾತತ್ವ ಇಲಾಖೆ ೧೯೨೨ರ ನಂತರ ೧೯೪೪ರ ವರೆಗೆ ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿತ್ತು. ಆಗ ಓರಿಯಂಟಲ್ ಲೈಬ್ರರಿಯ ಕ್ಯಾಂಪೇಟರ್ ಅವರು ಇಲಾಖೆಗೆ ಒಪ್ಪೊತ್ತಿನ ನಿರ್ದೇಶಕರಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಮೇಲೆ ಅದು ಸರ್ಕಾರದ ಇಲಾಖೆಯಾದರೂ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಇತಿಹಾಸ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಚೀನ ಇತಿಹಾಸ ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಕ್ತನಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗಗಳ ಮುಖ್ಯರು ಪದನಿಮಿತ್ತ ನಿರ್ದೇಶಕರಾಗಿದ್ದರು. ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಇಲಾಖೆ ಶಾಸನ ಪರಿವೀಕ್ಷಣೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಫಲವಾಗಿ ವರ್ಷ ವರ್ಷವೂ ಹೊಸ ಶಾಸನಗಳು ಬೆಳಕಿಗೆ ಬರುತ್ತಿವೆ.

'ಎಸಿಗ್ರಾಫಿಯ ಕರ್ನಾಟಕ' ಸಂಪುಟಗಳು ಕಳೆದ ಕೆಲವು ದಶಕಗಳಿಂದ ತುಂಬ ದುರ್ಲಭವಾಗಿದ್ದು, ಅವುಗಳು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೂ, ವಿದ್ವಾಂಸರಿಗೂ ಅನಿವಾರ್ಯ ಆಕರ ಗ್ರಂಥಗಳಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಅವನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿ ಪುನರ್ಮುದ್ರಿಸುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಬಹಳವಾಗಿತ್ತು. ೧೯೬೦ರ ಜನವರಿ ೨೪ರಂದು ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಚಿವ ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಿ. ರಂಕರಗೌಡ ಅವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ್ದ, ಕರ್ಣಾಟಕ ಜೀವನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತ ಸಂಶೋಧನೆಗಳಿಗಾಗಿರುವ ಸಮನ್ವಯ ಸಮಿತಿಯ (Co-ordination Committee for Research Work on Karnataka Life and Culture) ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆಯ ನಿರ್ದೇಶಕರು ಈ ಪರಿಷ್ಕರಣೆ ಹಾಗೂ ಪುನರ್ಮುದ್ರಣದ ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದರು: ಜನಾಭ್ಯಾಸಿಯನ್ನು ಹೊರಲು ಸಂಸ್ಥೆ ಸಿದ್ಧವೆಂದೂ ಹೇಳಿದರು. ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರೆಲ್ಲರೂ ಅವರಿಗೆ ಬೆಂಬಲ ನೀಡಿದರು; ಸಲಹೆಯನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಿದರು. ಯೋಜನೆಯ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸ ಬೇಕೆಂದೂ, ಯೋಜನೆಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಹಣಕಾಸನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಶಿಫಾರಸ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದೂ, ಯೋಜನೆ ಯನ್ನು ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ವಹಿಸಬೇಕೆಂದೂ ಸಮಿತಿ ನಿರ್ಣಯಮಾಡಿತು.

ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆಯ ನಿರ್ದೇಶಕರು ಯೋಜನೆಯ ವಿವರಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಲು ಮಾರ್ಚಿ ೭, ೧೯೬೦ರಂದು ತಜ್ಞರ ಒಂದು ಸಭೆ ಕರೆದರು. ಅದರಲ್ಲಿ ಡಾ. ಎಂ. ಶೇಷಾದ್ರಿ, ಡಾ. ಜಿ. ಎಸ್. ಗಾಯಿ, ಮತ್ತು ಡಾ. ಎ. ವಿ. ನರಸಿಂಹ ಮೂರ್ತಿ ಅವರು ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದರು. ಆ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ 'ಎಸಿಗ್ರಾಫಿಯ ಕರ್ನಾಟಕ' ಪರಿಷ್ಕರಣೆ ಹಾಗೂ ಪುನರ್ಮುದ್ರಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಸುಮಾರು ಹನ್ನೆರಡೂವರೆ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಯೋಜನೆಯೊಂದನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲಾಯಿತು. ಕನ್ನಡ

ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆಯ ನಿರ್ದೇಶಕರು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ನಿಶ್ಚಯವಿಧಾನಿಲಯದ ಮೂಲಕ ೪-೪-೧೯೭೦ರಂದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಿದರು. ಸರ್ಕಾರ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿ ೧೬-೨-೧೯೭೧ರಂದು ಆಜ್ಞೆ ಹೊರಡಿಸಿತಾದರೂ, ಎಲ್ಲ ತಾಂತ್ರಿಕ ಅಡಚಣೆಗಳನ್ನೂ ದಾಟಿಕೊಂಡು ಕಾರ್ಯಾರಂಭವಾಗಲು ಸಾಧ್ಯವಾದದ್ದು ೧೯೭೧ರ ಡಿಸೆಂಬರ್ ೧೬ರಿಂದ. ಈ ಯೋಜನೆಯ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಲಹೆ ನೀಡಲು ನಿಶ್ಚಯವಿಧಾನಿಲಯ, ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆಯ ನಿರ್ದೇಶಕರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸಿತು. ಅದರಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದ ಪುರಾತತ್ವ ಇಲಾಖೆಯ ನಿರ್ದೇಶಕರೂ, ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಮುಖ್ಯ ಶಾಸನಾಧಿಕಾರಿಗಳೂ, ವೈಸೂರು, ಬೆಂಗಳೂರು ಕರ್ನಾಟಕ ಹಾಗೂ ಮದ್ರಾಸ್ ನಿಶ್ಚಯವಿಧಾನಿಲಯಗಳ ಕೆಲವು ವಿವಾಂಸರೂ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಮಿತಿ ಮೊದಲಬಾರಿಗೆ ೨೪-೧೨-೧೯೭೧ರಂದು ಸಭೆ ಸೇರಿ 'ಎಸಿಗ್ರಾಫಿಯ ಕರ್ನಾಟಕ' ಸಂಪುಟಗಳನ್ನು ಯಾವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಪರಿಷ್ಕರಿಸಬೇಕೆಂದು ವಿವರವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಿತು; ಸ್ಥೂಲವಾದ ಧೋರಣೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿತು. ಸಮಿತಿ ಕೈಗೊಂಡ ಕೆಲವು ಮುಖ್ಯ ತೀರ್ಮಾನಗಳು ಇವು : ಕನ್ನಡ ಶಾಸನಗಳ ರೋಮನ್ ಲಿಪ್ಯಂತರ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ; ಆಕನ್ನಡ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ರೋಮನ್ ಲಿಪ್ಯಂತರದೊಡನೆ ಕೊಡಬೇಕು; ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಮೂಲಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿರುವ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಒಂದೆಡೆ ತರಬೇಕು; ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಶಾಸನಕ್ಕೂ ಮೊದಲು ಆದರ ಚಿಕ್ಕ ಪರಿಚಯ ಕೊಡಬೇಕು; ಅಗತ್ಯವೆನಿಸುವ ಉಪಯುಕ್ತ ಅನುಬಂಧಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಬೇಕು; ಸೀರಿಕೆಯನ್ನೂ ಪಠ್ಯಗಳನ್ನೂ ಅನುವಾದಗಳನ್ನೂ ಸೂಕ್ತ ಆಧಾರಗಳ ನೆರವಿನಿಂದ ಪರಿಷ್ಕರಿಸಬೇಕು.

ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿಯ ಸಲಹೆಗಳನುಸಾರವಾಗಿ 'ಎಸಿಗ್ರಾಫಿಯ ಕರ್ನಾಟಕ' ಸಂಪುಟಗಳ ಪರಿಷ್ಕರಣಾಕಾರ್ಯ ಆರಂಭವಾಗಿದ್ದು ಈಗ ಮೊದಲನೆಯ ಸಂಪುಟ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಯ ೧೦೬ ಶಾಸನ ಗಳಿವೆ. ಬಿ. ಎಲ್. ರೈಸ್ ಅವರು ತಮ್ಮ ಶಾಸನ ಸಂಪುಟಗಳ ಮಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಮೊದಲ ಸಂಪುಟವನ್ನಾಗಿ ೧೮೮೭ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು. ಇದರಲ್ಲಿ ಕೊಡಗಿನ ೨೩ ಶಾಸನಗಳು ಭಾಷಾಂತರ ಮತ್ತು ಲಿಪ್ಯಂತರಗಳೊಡನೆ ಪ್ರಕಟವಾದುವು. 'ನ್ಯೂ ಇಂಪೀರಿಯಲ್ ಗೆಜೆಟಿಯರ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ' ಕ್ಯಾಗಿ ಕೊಡಗಿನ ಗೆಜೆಟಿಯರನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಾಗ ಪುನರ್ಪರಿಷ್ಕರಣಾಕಾರ್ಯ ಆಗತ್ಯವೆಂದು ರೈಸ್ ಭಾವಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಫಲವಾಗಿ ದೊರೆತ ಹೊಸ ಶಾಸನಗಳನ್ನು 'ಎಸಿಗ್ರಾಫಿಯ ಕರ್ನಾಟಕ'ದ ಬೆಂಗಳೂರು ಮತ್ತೂ ತುಮಕೂರು ಸಂಪುಟಗಳ (೯ ಮತ್ತು ೧೨-ಪ್ರಥಮ ಅವೃತ್ತಿ) ಅನುಬಂಧಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿದರು. ಈ ಎಲ್ಲ ಶಾಸನಗಳನ್ನೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿಸಿ ೧೯೧೪ರಲ್ಲಿ ರೈಸರು ಕೊಡಗು ಶಾಸನಗಳ ಪರಿಷ್ಕೃತ ಅವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು. ಈ ಅವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ ಶಾಸನಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೭೫. 'ಎಸಿಗ್ರಾಫಿಯ ಕರ್ನಾಟಕ' ಸಂಪುಟಗಳ ಪರಿಷ್ಕರಣ ಹಾಗೂ ಪುನರ್ಮುದ್ರಣ ಯೋಜನೆಯಂತೆ ಈಗ ಈ ಸಂಪುಟವನ್ನು ಮತ್ತೆ ಪರಿಷ್ಕರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭ ದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟ ಶಾಸನಗಳ ಪಾಠಗಳನ್ನು ಮೂಲದೊಂದಿಗೆ ತಾಳೆ ನೋಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ಎರಡು ಪರಿಷ್ಕರಣ ಪ್ರವಾಸಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿತ್ತು. ಅನೇಕ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಮೂಲದೊಡನೆ ಹೋಲಿಸಿ ಅಗತ್ಯವೆನಿಸಿದ್ದಲ್ಲಿ ತಿದ್ದುಪಡಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಮೂಲಶಾಸನಗಳು ದೊರೆಯದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಅವುಗಳ ಪಾಠಗಳನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಓದಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಹಿಂದಿನ ಅವೃತ್ತಿಯ ೭೨ನೆಯ ಶಾಸನವನ್ನು ಕೈಬಿಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ಸಂಪುಟದ ಒಂದು ವಿಶೇಷವೆಂದರೆ, ಇದುವರೆಗೆ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಾರದಿದ್ದ ಮೂಲತತ್ವದ ಹೊಸ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಇದು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಹೊಸ ಶಾಸನಗಳಿಗಾಗಿ ಪರಿಷ್ಕರಣ ನಡೆಸುವುದು ನಮ್ಮ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಲ್ಲ, ನಿಜ. ಆದರೆ ಅನಾಯಾಸವಾಗಿ ದೊರೆತ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಬಿಡಬಾರದೆಂದು ಅವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಈ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಅಗಬೇಕಾದ ಕೆಲಸ ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಇದು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಸಮಗ್ರವಾದ ಹೊಸ ಪರಿಷ್ಕರಣೆಯೊಂದರ ಅಗತ್ಯ ಬಹುವಾಗಿ ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಅನುಮಾನವಿಲ್ಲ. ಅಜ್ಞಾತವಾದದಲ್ಲಿರುವ ಈ ಶಾಸನಗಳು ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಕಣ್ಮರೆಯಾಗಿ ಹೋಗುವ ಮೊದಲೇ ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಹಿಂದಿನ ಮುದ್ರಣಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಈ ಮುದ್ರಣದ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ವಿಶೇಷಗಳು ಇವು : ರೈಸರು ಬರೆದಿದ್ದ ಸೀರಿಕೆಗೆ ಬದಲಾಗಿ ಹೊಸ ಸೀರಿಕೆಯನ್ನು ಸೇರಿಸಿದೆ; ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಶಾಸನಕ್ಕೂ ಪರಿಚಯದ ಟಿಪ್ಪಣಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ; ಆಧುನಿಕ ಅವಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಕೆಲವು ಅನುಬಂಧಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಿದೆ. ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಸಂಪಾದಕಿಯ ಸಮಿತಿಯ ಸಲಹೆಗಳನ್ನನುಸರಿಸಿಯೇ ಮಾಡಿದೆ.

ಇಂಥ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಷ್ಕರಣ ಎನ್ನುವುದು ಕೊನೆಯ ಮಾತಾಗುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ವ್ಯಕ್ತಿಗಾಗಲಿ ಸಂಸ್ಥೆ ಗಾಗಲಿ ಸೀಮಿತಗಳಿದ್ದೇ ಇರುತ್ತವೆ. ಯಾವುದೇ ಪರಿಷ್ಕರಣವನ್ನಾದರೂ ಕೈಗೊಳ್ಳುವವರು ಕೆಲವು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳೇ ಆಗಿರುವುದ ರಿಂದ ಅವರ ದೃಷ್ಟಿ, ಧೋರಣೆ, ಅಧ್ಯಯನ, ಸಂಶೋಧನೆಗಳಿಂದ ಅವರ ಕೆಲಸವನ್ನು ಬೇರ್ಪಡಿಸಲು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಬೇರೆಯವೇ ಆದ ದೃಷ್ಟಿ, ಧೋರಣೆಗಳಿರುವುದು ಸಹಜ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಮಹತ್ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ನಾವು ಎಲ್ಲ

ಆಸಕ್ತರ ವಿಧ್ವಾಂಸರ ಸಲಹೆ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ಸಿದ್ಧರಿದ್ದೇವೆ. ಇದು ನಾಡಿನ ಕೆಲಸ; ಎಲ್ಲರ ಹೊಣೆ. ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಮೊದಲ ಸಂಪುಟ ಮಾದರಿ ಸಂಪುಟ. ಇದರ ಪರಿಷ್ಕರಣ ವಿನ್ಯಾಸಗಳ ಬಗೆಗೆ ದೊರೆಯುವ ವಿಮರ್ಶೆಗಳ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಮುಂದಿನ ಸಂಪುಟಗಳ ಪರಿಷ್ಕರಣಕಾರ್ಯ ಇನ್ನೂ ಉತ್ತಮಗೊಳ್ಳುವುದೆಂದು ನಾವು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸ್ವಾಲ್ಪತ್ಯಗಳು ಉಳಿಯುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಯಿತು. ಅವುಗಳ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ವಾಚಕರು ಅದನ್ನು ಕೃಪೆಯಿಟ್ಟು ಗಮನಿಸಬೇಕು.

* * * * *

ಈ ಯೋಜನೆ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಬಂದದ್ದು ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರದ ಔದಾರ್ಯದಿಂದ; ಅದರ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪ್ರೇಮದಿಂದ. ಅಂದಿನ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರು, ಶಿಕ್ಷಣ ಸಚಿವರಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಿ. ಶಂಕರಗೌಡರು ಮತ್ತು ಹಣಕಾಸಿನ ಸಚಿವರಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗ್ಗಡೆ ಅವರುಗಳು ಈ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ತೋರಿದ್ದಿದ್ದರಿಂದ ಈ ದೊಡ್ಡ ಯೋಜನೆ ಬಹು ಸುಲಭವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಪಡೆಯುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಮೂವರು ಮಹನೀಯರು ತಮ್ಮ ಭಾಷೆ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳ ಮೇಲಿನ ಪ್ರೀತಿ ದೂರದೃಷ್ಟಿಗಳಿಂದ ಕೈಗೊಂಡ ಮಹತ್ವದ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಇದೂ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಈ ಹೊತ್ತು ಅವರನ್ನು ನೆನೆಯುವುದು ನನಗೆ ತುಂಬ ಸಂತೋಷದ ಕೆಲಸ. ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರದ ಇಂಥ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದರಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಹೊಸ ಹೊಸ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರುವುದರಲ್ಲಿಯೂ ಆಸಕ್ತಿವಹಿಸಿರುವ ಇಂದಿನ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ನಮ್ಮ ಕೃತಜ್ಞತೆಯ ವಂದನೆಗಳು ಸಲ್ಲಬೇಕು. ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಶ್ರೀ ದೇವರಾಜ ಅರಸು ಅವರ ದಿಟ್ಟ ನಾಯಕತ್ವದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಈಗಾಗಲೇ ಕೈಗೊಂಡಿರುವ ಅನೇಕ ನಿರ್ಣಯಗಳು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವವಾಗಿವೆ. ಹಣಕಾಸಿನ ಸಚಿವರಾದ ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೈ. ಘೋರ್ಪಡೆಯವರು ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣ ಸಚಿವರಾದ ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರಿನಾರಾಯಣ್ ಅವರು ಇಂಥ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಆಸಕ್ತಿವಹಿಸಿರುವುದು ನಾಡಿನ ಜನತೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂತೋಷವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದೆ. ನಾಡಿನ ಇತಿಹಾಸವನ್ನೇ ಬದಲಿಸಲು ಸಮರ್ಥನಾದ ಈ ಸರ್ಕಾರ ನಾಡಿನ ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ಉಜ್ವಲವಾಗಿ ರೂಪಿಸುತ್ತದೆಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ.

'ಎಸಿಗ್ರಾಫಿಯ ಕರ್ನಾಟಕ' ಪರಿಷ್ಕರಣ ಹಾಗೂ ಪುನರ್ಮುದ್ರಣ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಆರ್. ರಾಮಚಂದ್ರನ್ ಅವರೂ, ಈಗ ಆ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುವ ಶ್ರೀ ಸ್ವಾಮಯ್ಯಯಲ್ ಅಪ್ಪಾಜಿ ಯವರೂ ತುಂಬ ಸಹಕಾರ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಭಾರತದ ಪುರಾತತ್ವ ಇಲಾಖೆಯ ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ರಾಮ್ ಅವರು ನಾನು ಮೊದಲ ಸಲ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸಮಿತಿಯ ಮುಂದಿಟ್ಟಾಗ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೆಂಬಲಕೊಟ್ಟರು; ಉತ್ತಾಹದ ಮಾತಾಡಿದರು. ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಪ್ರಾಚೀನ ಇತಿಹಾಸ ಹಾಗೂ ಪುರಾತತ್ವ ಶಾಸ್ತ್ರ ಶಾಖೆಯ ಮುಖ್ಯರಾಗಿರುವ ಡಾ. ಎ. ವಿ. ನರಸಿಂಹಮೂರ್ತಿಯವರು ಈ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ನನಗೆ ನೆರವು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಅವರೇ ಈ ಯೋಜನೆಯ ಮೂಲಕರ್ತೃವೆಂದರೂ ಸಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಅನೇಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಪುರಾತತ್ವ ಇಲಾಖೆಯ ನಿರ್ದೇಶಕರಾಗಿದ್ದ ಡಾ. ಎಂ. ಶೇಷಾದ್ರಿಯವರು ಮೊದಲ ಸಂಪುಟ ಪ್ರಕಟವಾಗುವ ಮೊದಲೇ ತೀರಿಕೊಂಡಿರುವುದು ನನಗೆ ತುಂಬ ವ್ಯಥೆಯನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದೆ. ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಮುಖ್ಯ ಶಾಸನಾಧಿಕಾರಿಗಳಾದ ಡಾ. ಜಿ. ಎಸ್. ಗಾಯಿ ಅವರು ಮತ್ತು ಅವರ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಗಳು ನನಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಸಲಹೆ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಡಾ. ಗಾಯಿ ಮತ್ತು ಡಾ. ಕೆ. ವಿ. ರಮೇಶ್ ನನಗೆ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಬಂದಾಗಲೆಲ್ಲ ಸಹಾಯಮಾಡಿದ್ದಾರೆ; ಈ ಸಂಪುಟದ ಕೆಲ ಭಾಗಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಥ ವಿಧ್ವಾಂಸರ ನೆರವು ಈ ಯೋಜನೆಗೆ ದೊರಕಿರುವುದು ಒಂದು ಅದೃಷ್ಟ. ಸಂಪಾದಕೀಯ ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರೆಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ ಅನುಭವದ ವಿದ್ವತ್ತಿನ ತಜ್ಞ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನವನ್ನು ನೀಡಿ ಉಪಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಮುದ್ರಣಾಲಯದ ನಿರ್ದೇಶಕರಾದ ಶ್ರೀ ಎಚ್. ನರಸಣ್ಣನವರೂ ಅವರ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗದವರೂ ಅಷ್ಟು ಸುಲಭವಲ್ಲದ ಈ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸಹಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಭಾಯಾ ಚಿತ್ರಗ್ರಾಹಕ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಆರ್. ಸುಂದರರಾಜ್ ಈ ಸಂಪುಟವನ್ನು ಸಚಿತ್ರವಾಗಿಸುವಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹಂತ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ, ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆಯ ವಿವಿಧ ವಿಭಾಗಗಳ ನನ್ನ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಗಳೂ ಸಹಕರಿಸಿ ನನ್ನ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯ ಭಾರವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಂಪುಟವನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಪುರಾತತ್ವ ಇಲಾಖೆಯ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಜನರಲ್ ಅವರು ಸಮ್ಮತಿ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ನನ್ನ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು ಸಲ್ಲುತ್ತವೆ.

ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಕುಲಸತಿಗಳಾದ ಪ್ರೊ. ದೀ. ಜವರೇಗೌಡ ಅವರನ್ನು ನಾನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಸ್ಮರಿಸಬೇಕು. ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಈ ಯೋಜನೆ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಬರುವಲ್ಲಿ ಅವರು ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ನನಗೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಧೈರ್ಯ, ಭರವಸೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಬಹುಶಃ ಇಂಥೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗೆ ನಾನು ಮುಂದಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ತಮಗೆ ಸಹಜವಾಗಿರುವ ಉತ್ಸಾಹ ಅಭಿಮಾನಗಳನ್ನು ಅವರು ಈ ಯೋಜನೆಯ ಬಗೆಗೂ ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರನ್ನು ನಾನು ತುಂಬ ಕೃತಜ್ಞತೆಯಿಂದ ನೆನೆಯುತ್ತೇನೆ.

ಇಂಥೊಂದು ಯೋಜನೆಯ ಯಶಸ್ಸಿಲ್ಲ ಅವರಲ್ಲಿ ಪಾಲಾಗೋಡ ಕೆಲಸಗಾರರನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಶಾಸನ ಶಾಸ್ತ್ರದಂಥ ತಾಂತ್ರಿಕ ವಿಷಯದ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಪರಿಣತರು ದೊರಕುವುದು ಕಷ್ಟ. ಅದೃಷ್ಟವಶಾತ್ 'ಎಸಿಗ್ರಾಸಿಯಂ ಕರ್ನಾಟಕ'ದ ಪರಷ್ಕರಣ ಹಾಗೂ ಪುನರ್ಮುದ್ರಣ ಯೋಜನೆಗೆ ತಜ್ಞರ ದಕ್ಷರ ನೆರವು ದೊರೆತಿದೆ. ಆದಕಾಗ್ಯಾ ನಾನು ತುಂಬ ಸಂತೋಷಿಸುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀ ಎಂ. ಹನುಮಂತರಾವ್ ಅವರು ಉಪಶಾಸನತಜ್ಞರಾಗಿ ಮೊದಲು ಈ ಯೋಜನೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದರು. ಅವರು ರಾಜ್ಯದ ಪುರಾತತ್ವ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಆಗಿದ್ದವರು. ತಮ್ಮ ಬದುಕಿನ ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳನ್ನು ಶಾಸನಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಕಳೆದವರು. ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ನಾಗರಾಜರಾವ್ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಸೀತಾರಾಮ ಜಾಗೀರ್‌ದಾರ್ ಎಂಬ ಇಬ್ಬರು ತರುಣ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಶಾಸನ ಸಹಾಯಕರಾಗಿ ಬಂದರು. ಈಚೆಗಷ್ಟೆ ಶಾಸನತಜ್ಞರಾಗಿ ಡಾ. ಬಾ. ರಾ. ಗೋಪಾಲ್ ಅವರ ಸೇವೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಡಾ. ಗೋಪಾಲ್ ಭಾರತದ ಶಾಸನ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವರ್ಷ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ; ಅನೇಕ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೂ, ಲೇಖನಗಳನ್ನೂ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ; ಶಾಸನ ಸಂಪುಟಗಳನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರೆಲ್ಲರ ನೆರವಿನಿಂದ ಈ ಯೋಜನೆ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮುಂದಿನ ನಾಲ್ಕೈದು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ನನಗೆ ವಿಶ್ವಾಸವಿದೆ. ಪ್ರಕೃತ ಸಂಪುಟದ ಬಹು ಪಾಲು ಕೆಲಸವನ್ನು ಶ್ರೀ ಹನುಮಂತರಾಯರು ನಿರ್ವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪಾಠಗಳ ಅಂತಿಮ ಪರಿಷ್ಕರಣ ಅವರದ್ದೆ. ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳನ್ನು ಬರೆದವರೂ ಅವರೇ. ಪೀಠಿಕೆ ಹಾಗೂ ಅನುವಾದಗಳ ಮೊದಲ ಕರಡುಗಳನ್ನು ಅವರು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ್ದರು. ಅವನ್ನು ಡಾ. ಗೋಪಾಲ್ ಅವರು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿ ಅಂತಿಮ ಸ್ವರೂಪಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿ ಮಿತ್ರರೆಲ್ಲ ತುಂಬ ವಿಶ್ವಾಸ ಅಭಿಮಾನಗಳಿಂದ ಈ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಪಾಲಾಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಶ್ರದ್ಧೆ, ಸಿಕ್ತೆ, ದುಡಿಮೆಗಳು ಕನ್ನಡಿಗರ ಮೆಚ್ಚುಗೆಗೆ ಪಾತ್ರವಾಗುತ್ತವೆಂಬುದರಲ್ಲಿ ನನಗೆ ನಂಬುಗೆಯಿದೆ. ಅವರನ್ನು ನೆನಸುವುದು ನನಗೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಪ್ರಿಯವಾದ ಕೆಲಸ.

ಈ ಮಹತ್ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಸರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಭಾಗಿಗಳಾಗಿರುವ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ನನ್ನ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳನ್ನರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆ
ಮೈಸೂರು, ಆಗಸ್ಟ್ ೧, ೧೯೭೨

ಹಾ. ಮಾ. ನಾಯಕ
ನಿರ್ದೇಶಕ

PREFACE

Inscriptions are invaluable sources for the study of the language, literature, culture and history of any region. Inscriptions constitute the heritage of a people. Fortunately, we have an abundance of inscriptions in our country. It is estimated that Kannada has the largest number of inscriptions, with the exception of Tamil. The number of such inscriptions as have not come to light yet and remained obscure is equally great. Efforts must be made to trace them out, collect them and publish them; it is equally essential that the published inscriptions are revised and analysed. This should more or less become a continuous process wherein revision and analysis are effected in the light of fresh evidences and researches.

The volumes of *Epigraphia Carnatica* mark a rare achievement not only with regard to the publication of inscriptions in Kannada but also in respect of such publications in any language. It is an achievement par excellence of which we may justly feel proud from the point of view of both copiousness and greatness. B. L. Rice, who in 1884, was appointed part-time Director of the Department of Archaeology of the then Mysore, collected 8869 inscriptions in the course of 22 years i.e., till 1906, in the then eight districts of Mysore State and in Coorg, which was then a separate state. He brought out these inscriptions with their transliteration and translations in English in a series entitled *Epigraphia Carnatica*. In this series of 12 volumes, the inscriptions of each district were normally accommodated in one volume. One volume was set apart for the inscriptions of Shravanabelagola (2). Two volumes each (3-4 and 7-8) were set apart for the inscriptions of Mysore, which then included Mandya also within its range, and those of Shimoga. R. Narasimhacharya, who succeeded B. L. Rice, brought to light in the course of his tenure of 16 years nearly 5000 inscriptions. He started publishing the important inscriptions in the Annual Reports. The second volume of *Epigraphia Carnatica* (Shravanabelagola) was thoroughly revised by him and a new edition of it was brought out in 1923. The Department of Archaeology was under the jurisdiction of the University of Mysore between 1922 and 1944. The curator of the Oriental Library used to officiate as a part-time Director. Later, though it became a department under the Government, the Professor and Head of the Department of History, Ancient Indian History and Archaeology of the University of Mysore continued to officiate as Ex-officio Directors. The department has been carrying on the survey of inscriptions, as a result of which new inscriptions are being brought to light year after year.

The volumes of *Epigraphia Carnatica* had run out of stock during the last few decades. Since they are essential source books to the students and the scholars alike, there was a long felt need for a revised edition. When the Co-ordination Committee for Research work on Karnataka Life and Culture, met on 24th January 1970, under the Chairmanship of Shri K. V. Shankara Gowda, the then Minister for Education, Government of Mysore, a suggestion regarding the revision and re-print of the *Epigraphia Carnatica* was made by the Director of the Institute of Kannada Studies. He even suggested that the Institute was prepared to shoulder the responsibility. All the members of the Committee supported him and welcomed the proposal. The Committee resolved to request the Institute of Kannada Studies to work out the details of the scheme, to recommend to the State Government to provide funds for the implementation of the scheme, and to entrust the scheme to the Institute of Kannada Studies.

A meeting of experts in the field was convened by the Director of the Institute of Kannada Studies on March 7, 1970 to discuss the details of the scheme. Dr. M. Seshadri, Dr. G. S. Gai and Dr. A. V. Narasimha Murthy participated in the meeting. A scheme, costing about Rs. 12.5 lakhs for the revision and reprint of *Epigraphia Carnatica* was worked out in the meeting. The scheme was presented by the Director of the Institute of Kannada Studies to the Government

through the University of Mysore on 4-4-1970. Though the government was pleased to pass orders approving the scheme on 16-3-71, overcoming all the technical difficulties it was possible to put the scheme into operation only by 16th December 1971. An Advisory Committee, with the Director, Institute of Kannada Studies, as the Chairman, was constituted by the University to guide the Institute in the implementation of the scheme. The committee consists of the Director, Department of Archaeology, Mysore, the Chief Epigraphist to Government of India, and a few scholars from the Universities of Mysore, Bangalore, Karnatak and Madras. This committee met for the first time on 24-12-1971 and discussed in detail the *modus operandi* of the revision of *Epigraphia Carnatica*; broad guidelines were also set out. Some of the important decisions of the committee were as follows: Roman transliteration of the texts of the Kannada inscriptions need not be given; texts of the non-Kannada inscriptions should be provided in Kannada script along with their Roman transliteration; inscriptions published at different sources should be brought together; every inscription should be preceded by a short introductory note; necessary, useful indices should be included; introduction, texts and translations should be revised on the basis of authentic evidences.

✓ In accordance with the suggestions of the Advisory Committee, revision of the volumes of *Epigraphia Carnatica* has been undertaken and the first volume so revised is being now brought out. This volume contains the inscriptions of the Coorg District. B. L. Rice published this volume in 1886 as the first in the series of the volumes of *Epigraphia Carnatica* comprising 23 inscriptions of Coorg, with their translation and transliteration. When the *Gazetteer of Coorg* had to be prepared for the *New Imperial Gazetteer of India*, Rice felt the need for a fresh survey. The new inscriptions which came to light as a result of this endeavour were incorporated in the appendices to the volumes of *Epigraphia Carnatica* relating to Bangalore and Tumkur (9 and 12-First Edition). All these inscriptions were put together in the revised edition of the *Coorg Inscriptions* which Rice brought out in 1914. The number of inscriptions included in the revised edition was 75. This volume has again been revised according to the scheme of revision and re-print of the volumes of *Epigraphia Carnatica*. In order to compare the texts of the published inscriptions with those of the originals, two survey tours have been undertaken. Many of the inscriptions have been compared with the originals and corrections have been effected, wherever necessary. Only in cases where the original inscriptions were not available, the texts have been retained as such. Inscription No. 72 of the previous edition, which was in an undecipherable condition has been omitted. One of the special features of the present volume is that it includes 32 new inscriptions which had, as yet, not seen the light of the day. Of course, it is true that, our scheme does not contemplate any search for fresh inscriptions. We have included all those inscriptions which were secured without much effort on our part. This shows how much more work still remains to be done in this direction. Undoubtedly, there is a need for a new comprehensive survey. This work has to be accomplished before these inscriptions, still in oblivion, finally disappear from the scene.

A comparison with the previous edition will bring out a few more special features. A new introduction replaces the old one written by Rice; an introductory note precedes every inscription; to satisfy the modern requirements, a few indices have been included. All this has been done in accordance with the suggestions of the Advisory Committee.

As far as works of this type are concerned, revision cannot, however, be final. Individuals and institutions, both have their own limitations. Whatever be the revision, it is undertaken by a few; and their work cannot be isolated from the view-point, attitudes, studies and research, all their own. It is quite natural that others may have their own views and attitudes. Hence, in this great endeavour suggestions and proposals of scholars interested in such works are

welcome. This is a work of the entire country, and so is the responsibility too. In a way, the first volume is also a model volume. We hope that the revision aspect of the forthcoming volumes will be improved in the light of the criticisms to be offered with regard to the revision and display of the present volume. A few errors have crept in inspite of our best care. An errata is appended at the end. Readers are requested to kindly refer to this.

* * * * *

This scheme has come into being with the generous help of the Government of Mysore and its love of culture. But for the personal interest of Sri Veerendra Patil, Sri K. V. Shankara Gowda and Sri Ramakrishna Hegde, the then Chief, Education and Finance Ministers respectively, this great scheme could not have obtained the approval of the Government so easily. This is one of those ambitious schemes which these three eminent men undertook out of their love of language and literature and their farsightedness. I am very happy to remember them now with gratitude. We are gratefully indebted to the present government which has evinced interest in not only continuing such schemes of the erst-while Government but in launching new schemes also. Several decisions taken by the Government under the dynamic leadership of the Chief Minister, Sri Devaraj Urs, are of unique importance from the point of view of the development of Kannada language, literature and culture. The people of Karnataka are extremely happy to note that the Finance Minister, Sri M. Y. Ghorpade and the Education Minister, Sri A. R. Badrinarayan, are evincing special interest in such matters. This government which has taken far-reaching decisions capable of changing the very history of the state, will no doubt shape its future gloriously. Sri K. R. Ramachandran, who was formerly the Secretary for Education, and Sri Samuel Appaji, the present Secretary for Education, have fully co-operated in the revision and reprint scheme of the *Epigraphia Carnatica*. Sri S. R. Rao of the Archaeological Survey of India, lent enthusiastic support to the scheme, when I placed the scheme for the first time before the committee. Dr. A. V. Narasimha Murthy, Head of the Department of Ancient History and Archaeology, has helped me from the beginning in the implementation of the scheme. In a way, he himself pioneered this scheme. It is a matter of deep regret that Dr. M. Seshadri, who was the Head of the Department of Ancient Indian History and Archaeology and was guiding me in many respects passed away before the publication of the first volume. Dr. G. S. Gai, Chief Epigraphist to the Government of India, and his colleagues have helped me at every step with their valuable advice. Dr. Gai and Dr. K. V. Ramesh have helped me with solutions whenever I was confronted with problems. They have gone through some of the portions of this volume. It is a matter of good fortune for a scheme of this type to be able to utilise the services of such eminent scholars. The members of the Advisory Committee have helped me with their expert guidance marked by experience and scholarship. The Director of the University Press, Sri H. Narasanna, and his staff have extended their full co-operation in printing this work, which is none too easy a task. Sri K. R. Sunderraj, Photographer of the Institute of Kannada Studies, has evinced keen interest in making this volume illustrative. The officials of the University and my colleagues in the various sections of the Institute have co-operated with me and lightened the burden of my responsibility. The Director General of the Archaeological Survey of India has kindly permitted us to bring out a revised edition of this volume. My thanks are due to all of them.

A special reference to Prof. D. Javare Gowda, Vice-Chancellor of our University, is necessary in this connection. He has been a tower of strength to me in carrying on the activities of the Institute of Kannada Studies, and in the implementation of this scheme since its very inception. But for his support and assurance, I would not have come forward to shoulder the responsibility of a big scheme as this. He has evinced in this scheme also the same love and

enthusiasm characteristic of him in respect of the developmental activities of the University and those relating to Kannada. I remember him with whole hearted gratitude.

Success in schemes of this type largely depends on the colleagues who share the responsibility. It is difficult to secure the services of experts in such technical subjects as Epigraphy. Fortunately, this scheme of the revision and re-print of *Epigraphia Carnatica* has been able to enlist the services of experts and competent scholars in the field. I am extremely happy about it. Sri M. Hanumantha Rao began his work on this scheme in the capacity of an Assistant Epigraphist. He was formerly the Assistant Director in the Department of Archaeology, Government of Mysore, where he has spent many years of his life amidst inscriptions. Two of the young scholars, Sri H. M. Nagaraja Rao and Sri Sitaram Jagirdar, have joined us as Epigraphical Assistants. Only very recently could we secure the services of Dr. B. R. Gopal as an Epigraphist. Dr. Gopal has served in the Epigraphical Branch of the Archaeological Survey of India and the Karnatak University for several years. He has published several books and articles and has also edited volumes of inscriptions. With the assistance of these scholars, I am confident that the scheme could be completed during the next four or five years. Most of the work relating to the present volume has been done by Sri Hanumantha Rao. He has finally revised the texts and has prepared the notes. He had prepared the first drafts of the introduction and the translations, which have been revised and given a final shape by Dr. Gopal. All these colleagues have shared this responsibility with great faith and pride. I am sure that their sincerity, devotion and industriousness will be duly appreciated by the Kannadigas. I always feel happy to refer to them.

I once again thank all those who have directly or indirectly participated in this great endeavour.*

Institute of Kannada Studies, Mysore
August 1, 1972

H. M. Nayak
Director

*Translated from original Kannada by Sri Pradhan Gurudatta

ಪರಿವಿಡಿ

CONTENTS

ಮೊದಲ ಮಾತು	7
Preface	11
ಪರಿವಿಡಿ-Contents	15
ಚಿತ್ರಗಳ ಪಟ್ಟಿ-List of Illustrations	16
ಬೆಂಜಮಿನ್ ಲೂಯಿ ರೈಸ್	17
Benjamin Lewis Rice	19
ಶಾಸನಗಳು ದೊರೆತಿರುವ ಊರುಗಳ ಅಕಾರಾಧಿ	i
Index of Villages	ii
ವಂಶಾನುಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಶಾಸನಗಳ ಸೂಚಿ	iii-iv
Dynastic Index	v-vii
Introduction	ix-xxv
ಸೀರಿಕೆ	xxvii-xlv
Texts— ಶಾಸನ ಪಾಠಗಳು	1-64
Translations—ಅನುವಾದಗಳು	65-101
ಪದಸೂಚಿ-1	102-110
ಪದಸೂಚಿ-2 (ಪಾರಿಭಾಷಿಕ)	111-113
Index to Translations	114-122
Errata-ಒಪ್ಪೋಲೆ	123

ಚಿತ್ರಗಳ ಪಟ್ಟಿ

LIST OF ILLUSTRATIONS

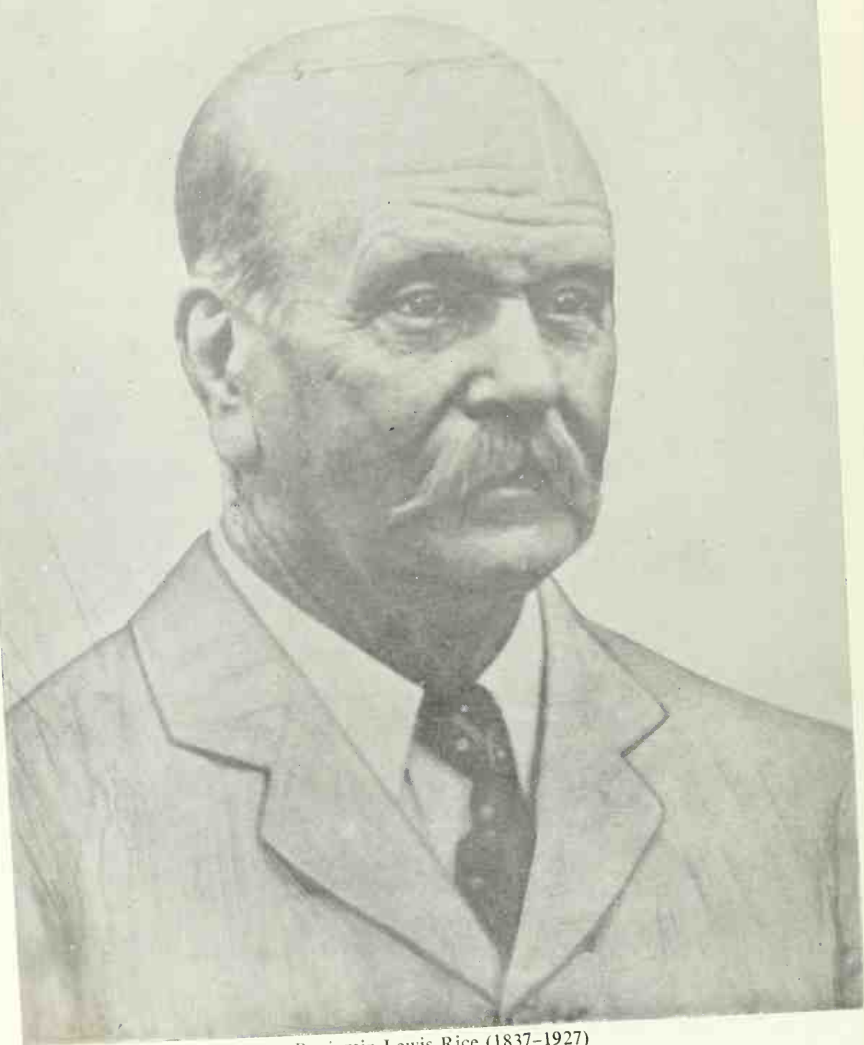
ಫಲಕಗಳು ರಾಸನ ಸಂಖ್ಯೆ

Plates Ins. No.

ಮುಖಚಿತ್ರ ಬೆಂಜಮಿನ್ ಲೂಯಿ ರೈಸ್

Frontispiece Benjamin Lewis Rice

1 & II	1	ಗಂಗ ಅವಿನೀತನ ಬದಣಿಗುಪ್ಪೆ ತಾಮ್ರ ಶಾಸನ, ಮಡಿಕೇರಿ
Badaneguppe grant of Ganga Avinīta, Mercara
III	8	ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಸಭಾಂಗಣದ ಗೋಡೆಯಲ್ಲಿರುವ ಕೆಂಚಿನ ಫಲಕ, ಮಡಿಕೇರಿ
Brass plate in the wall of the court hall, Mercara
	9	ಓಂಕಾರೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯದ ಮುಂದಿನ ದ್ವಾರದ ಮೇಲಿರುವ ಕೆಂಚಿನ ಫಲಕ, ಮಡಿಕೇರಿ
Brass plate above the front doorway of Ōmkārēśvara temple, Mercara
IV	13	ವೀರರಾಜೇಂದ್ರವಡೆಯರ ಶಾಸನ, ಮಡಿಕೇರಿ
Inscription of Virarājēndra Vaḍeyar, Mercara
V	19	ಜೈನ ಶಾಸನ, ಅಂಜನಗಿರಿ
Jaina epigraph, Anjanagiri
VI	20	ಬೋಧರೂಪ ಭಗವರ ಶಾಸನ, ಪಾಲೂರು
Inscription of Bōdharūpa Bhagavar, Pālūr
VII	21	ಬೋಧರೂಪ ಭಗವರ ಶಾಸನ, ಭಾಗಮಂಡಲ
Inscription of Bōdharūpa Bhagavar, Bhāgamaṇḍala
VIII	26	ಬೆಳ್ಳಿಯ ಆನೆ, ಅದರ ಮೇಲಿನ ಶಾಸನ, ಪಾಡಿ
Silver elephant, with inscription, Pāḍi
IX	62	ದುದ್ದರಸನ ವೀರಶಾಸನ, ಯಡೂರು
Virāṣāsaṇa of Duddarasa, Yeḍūr
X	65	ರಾಜಕೇಸರಿವರ್ಮನ ಶಾಸನ, ಮಾಲಂಬಿ
Inscription of Rājakēsarivarma, Mālambi
XI	71	ಗುಣಸೇನ ಪಂಡಿತನ ನಿರ್ದಿ ಶಾಸನ, ಮುಳ್ಳೂರು
Nīṣidhi of Guṇasēnapaṇḍita, Muḷlūr
XII	72	ರಾಜೇಂದ್ರ, ಕೊಂಗಾಳ್ವನ ಶಾಸನ, ಮುಳ್ಳೂರು
Inscription of Rājēndra Koṅḡāḷva, Muḷlūr
XIII	80	ಚಂಗಾಳ್ವ ಹರಿಹರದೇವನ ಕಾಲದ ವೀರಗಟ್ಟು, ಮುಳ್ಳೂರು
Herostone of the reign of Chaṅḡāḷva Hariharadēva, Muḷlūr
XIV	96	ಸತ್ಯವಾಕ್ಯನ ಶಾಸನ, ಬಿಳಿಯೂರು
Inscription of Satyavākya, Bīḷiyūr
XV	97	ಸತ್ಯವಾಕ್ಯನ ಶಾಸನ, ಕೊತೂರು
Inscription of Satyavākya, Kotur
XVI	98	ಸತ್ಯವಾಕ್ಯನ ಶಾಸನ, ಪೆಗ್ಗೂರು
Inscription of Satyavākya, Peggūr
XVII		ಕೊಡಗಿನ ಆರಸರ ಲೋಹದ ರಾಜಮುದ್ರೆಗಳು (ಪೀಠಿಕೆ, ಪುಟ. xli)
Metallic seals of Coorg Rajas (Introduction, p. xxi)

Benjamin Lewis Rice (1837-1927)

ಬೆಂಜಮಿನ್ ಲಾಯಿ ರೈಸ್

ಪ್ರಾಚ್ಯವಿದ್ಯೆಯ ಹಿರಿಯ ವಿದ್ವಾಂಸರಲ್ಲೊಬ್ಬರಾಗಿದ್ದ ಬೆಂಜಮಿನ್ ಲಾಯಿ ರೈಸ್ ಅವರು ಹುಟ್ಟಿದುದು 1837ರ ಜುಲೈ 17ರಂದು. ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿ ಅವರು ತಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಪೂರೈಸಿದ ಮೇಲೆ ಕೆಲಕಾಲ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿದ್ದು, 1860ರಲ್ಲಿ ಈ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬಂದು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಹೈಸ್ಕೂಲಿನ ಮುಖ್ಯೋಪಾಧ್ಯಾಯರಾದರು. 1865ರಿಂದ 1868ರವರೆಗೆ ಮೈಸೂರು ಮತ್ತು ಕೊಡಗು ಸೀಮೆಗಳ ಶಾಲಾಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರಾಗಿದ್ದು, ಅನಂತರ 1868ರಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಇಲಾಖೆಯ ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರಿಯಾಗಿ ನೇಮಕಗೊಂಡರು. 1883ರ ವರೆಗೂ ಈ ಹುದ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿದ ಅವರು ಆ ನಡುವೆ 1882ರಲ್ಲಿ ಹೆಂಟರ್ ವಿದ್ಯಾಸಮಿತಿಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯಾಗಿಯೂ ಕೆಲಸಮಾಡಿದರು. ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರವು 1884ರಲ್ಲಿ ಪುರಾತತ್ವ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದಾಗ ತಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾಶಾಖೆಯ ಕೆಲಸದ ಜೊತೆಗೆ ಆ ಇಲಾಖೆಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನೂ ವಹಿಸಿಕೊಂಡರು. ಪ್ರಾಚ್ಯಸಂಶೋಧನೆಯ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವನ್ನು ಮನಗಂಡ ಸರ್ಕಾರವು 1890ರಲ್ಲಿ ರೈಸ್ ಅವರನ್ನು ಪುರಾತತ್ವ ಇಲಾಖೆಯ ಪೂರ್ಣಕಾಲದ ನಿರ್ದೇಶಕರನ್ನಾಗಿ ನೇಮಿಸಿತು. ಈ ಹುದ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಅವರು 1906ರ ವರೆಗೂ ಇದ್ದು 22 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಆ ಇಲಾಖೆಗೆ ಹುಡ್ತರವಾದ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿ ತಮ್ಮ 70ನೇ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನಿವೃತ್ತರಾದರು.

ರೈಸ್ ಅವರು ಚಿಕ್ಕವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲೇ ಈ ದೇಶದ ಹಲವು ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಂಡಿತ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದು ಈ ದೇಶವನ್ನು, ಇಲ್ಲಿನ ಜನಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರಿತವರಾಗಿದ್ದರು. ಶಾಲಾ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರಾಗಿದ್ದಾಗಲೂ, ವಿದ್ಯಾ ಇಲಾಖೆಯ ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದಾಗಲೂ ಮಾಡಿದ ಪ್ರವಾಸಗಳಿಂದ ಇಲ್ಲಿನ ನಾನಾ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಂಡು ಅವುಗಳ ಸರಿಚೆಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಜೊತೆಗೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ದೊರೆತ ಓಲೆಗರಿಗಳು, ಹಸ್ತ ಪ್ರತಿಗಳು, ಸ್ಥಳಪುರಾಣ, ಚರಿತ್ರೆಗಳನ್ನು ಕಲೆಹಾಕಿದ್ದರು. ಇದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಮೈಸೂರು ಗೆಜೆಟಿಯರಿನ ಎರಡು ಸಂಪುಟಗಳನ್ನು ಬರೆಯಲು ಒಳ್ಳೆಯ ಸಾಧನ ಸಂಪತ್ತು ದೊರೆಯಿತು. ಈ ಸಂಪುಟಗಳನ್ನು 1877-78ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದುದಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೆ 1897ರಲ್ಲಿ ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿದರು. 1881ರಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಮೈಸೂರು ದೇಶದ ಮೊದಲನೆಯ ಜನಗಣತಿಯ ವರದಿಯನ್ನೂ ಇವರು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದರು.

ಊರುಗಳ ಮುಂದೆ, ದೇವಾಲಯಗಳ ಬಳಿ ನಿಂತಿರುವ ಶಾಸನಗಳು ರೈಸ್ ಅವರ ಗಮನ ಸೆಳೆದುದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ. ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಸ್ವಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ಓದಿ ಅವುಗಳಿಗೆ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯುವ ಹವ್ಯಾಸ ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡರು. ಬರ್ಗಿಸ್ ಅವರು 1876ರಲ್ಲಿ 'ಇಂಡಿಯನ್ ಆಂಟಿಕ್ವಿಟಿ' ಎಂಬ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದಾಗ ಅದರ ಮೊದಲ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿಯೇ ರೈಸ್ ಅವರು ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಮ್ರಶಾಸನದ ಬಗ್ಗೆ ಲೇಖನವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು. 1879ರಲ್ಲಿ ಅವರ 'ಮೈಸೂರ್ ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರಿಪ್‌ಪೆನ್ಸ್' ಎಂಬ ಗ್ರಂಥ ಪ್ರಕಟವಾಯಿತು. ಮೈಸೂರು ದೇಶದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ದೊರೆತ ಹಲವು ಶಾಸನಗಳ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಅನುವಾದಗಳನ್ನು ಅದರಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟರು.

ಪುರಾತತ್ವ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡ ಕೂಡಲೇ ಎಸಿಗ್ರಾಫಿಯ ಕರ್ನಾಟಕ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿ ಶಾಸನ ಸಂಪುಟಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದರು. 1886ರಲ್ಲಿ ಈ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯ ಮೊದಲನೆಯ ಸಂಪುಟ 'ಕೊಡಗಿನ ಶಾಸನಗಳು' ಹೊರಬಂದಿತು. ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳದಲ್ಲಿ ದೊರೆತ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಿ 1889ರಲ್ಲಿ 'ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳದ ಶಾಸನಗಳು' ಎಂಬ ಎರಡನೇ ಸಂಪುಟವನ್ನು ರೈಸ್ ಅವರು ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು.

1890ರಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣಕಾಲದ ನಿರ್ದೇಶಕರಾಗಿ ಪುರಾತತ್ವ ಇಲಾಖೆಯ ಆಡಳಿತವನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡಮೇಲೆ ಪ್ರಾಚ್ಯ ವಸ್ತುಗಳ ಅನ್ವೇಷಣಾ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾಗಿ ನಡೆಸಲು ರೈಸ್ ಅವರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ದೊರೆಯಿತು. ಉತ್ಖನನ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯರಕ್ತಿಗಳು ತುಂಬಿದ್ದ ಈ ಘನವಿದ್ವಾಂಸರು ದೇಶದ ಎಲ್ಲ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸುತ್ತಿ ಸಹಸ್ರಾರು ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದರು. ಅವರು ಈ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದ 16 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಎಸಿಗ್ರಾಫಿಯ ಕರ್ನಾಟಕದ ಉಳಿದ ಹತ್ತು ಬೃಹತ್ಸಂಪುಟಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು. ಒಂದೊಂದು ಸಂಪುಟವೂ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಒಂದೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ದೊರೆತ ಶಾಸನಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಿವೆ. ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶಾಸನಗಳು ಮಾತ್ರ ಎರಡು ಸಂಪುಟಗಳಲ್ಲಿವೆ.

ಈ ಹನ್ನೆರಡು ಸಂಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ರೈಸ್ ಅವರು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಪ್ರಕಟಪಡಿಸಿರುವ ಶಾಸನಗಳ ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆ 8169. ಕರ್ನಾಟಕದ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಅರಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕವು ಅತ್ಯಮೂಲ್ಯವಾದುವು. ಈ ದೇಶದ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಬರೆಯಲುಂತೂ ಈ ಶಾಸನಗಳ ನೆರವು ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ರೈಸ್ ಅವರು ಕಂಡುಹಿಡಿದ ಈ ಶಾಸನಗಳು ಕರ್ನಾಟಕದ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಕ್ರಿ. ಪೂ. 3ನೇ ಶತಮಾನದಷ್ಟು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಒಯ್ದುವು. ಈ ಎಲ್ಲ ಶಾಸನಗಳಿಂದ ತಿಳಿದುಬರುವ ರಾಜಕೀಯ ಚರಿತ್ರೆಯ ತಿರುಳನ್ನು ರೈಸ್ ಅವರು 'ಮೈಸೂರು ಅಂಡ್ ಕೂರ್ಗ್ ಫ್ರಮ್ ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರಿಪ್‌ಪೆನ್ಸ್' ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಶಾಸನಗಳ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಾಚೀನ ಓಲೆಗರಿ, ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೂ ಇವರು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದರು. ಈ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಶೇಖರಿಸಿಟ್ಟು ಅವುಗಳನ್ನು ವ್ಯಾಸಂಗಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಓರಿಯಂಟಲ್ ಲೈಬ್ರರಿಯು ಆರಂಭವಾಯಿತು. 1884ರಲ್ಲಿಯೇ 'ಬಿಬ್ಲಿಯೋಥಿಕಾ ಕರ್ನಾಟಕ' ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯನ್ನೂ ಇವರು ಆರಂಭಿಸಿದರು. ಈ ಮಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕರ್ಣಾಟಕ ಭಾಷಾಭೂಷಣ, ಕರ್ಣಾಟಕ ಶಬ್ದಾನುಶಾಸನ, ಪಂಪರಾಮಾಯಣ, ಪಂಪಭಾರತ, ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗ ಮತ್ತು ಕಾವ್ಯವಲೋಕನಗಳೆಂಬ ಅತ್ಯಮೂಲ್ಯವಾದ ಪ್ರಾಚೀನ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು.

ಕೆಲಸದಿಂದ ನಿವೃತ್ತರಾದ ಮೇಲೆ ಭಾರತವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಸ್ವದೇಶಕ್ಕೆ ತೆರಳಿ ಹ್ಯಾರೋ ನಗರದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದರು. ಅಲ್ಲಿಂದಲೂ ಅವರು ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವುದನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸಿದ್ದರು. 1914ರಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕಾಗಿ ಎಪಿಗ್ರಾಫಿಯ ಕರ್ನಾಟಕದ ಮೊದಲನೆಯ ಸಂಪುಟದ ಪರಿಷ್ಕೃತ ಆವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದರು. 1927ರ ಜುಲೈ 10ರಂದು ತೊಂಬತ್ತರ ತುಂಬು ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅವರು ತೀರಿಕೊಂಡರು. ಎಲ್. ಡಿ. ಬಾರ್ನ್‌ಹಿ ಅವರ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ "ಅವಿಶ್ರಾಂತ ದುಡಿದು, ಅನಂತವಾದ ಅಭ್ಯಾಸ, ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಣೆಗಾಗಿ ಮನಃಸ್ಥೂರ್ವಕವಾದ ಅರ್ಪಣೆ, ಇವುಗಳಿಂದ ರೈಸ್ ಅವರು ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಚರಿತ್ರೆ, ಸಾಹಿತ್ಯಗಳ ಅಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಉತ್ತೇಜನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಜ್ಞಾನಾರ್ಜನೆಗೆ ಅನುಮೂಲವಾದ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ."

BENJAMIN LEWIS RICE

Benjamin Lewis Rice, one of the great European orientalists, was born on July 17, 1837. After completing his education in England he served there for a few years. Then he came to Bangalore in 1860, and was appointed as the Head-master of the Central High School. He was the Inspector of Schools in Mysore and Coorg between 1865 and 1868. In 1868 he became the Director of Public Instruction in Mysore State which position he held till 1883. He was also the Secretary to the Hunter's Committee in 1882. In 1883 he became the Secretary to the Government, Education Department. When the Department of Archaeology was established in the Mysore State in 1884 he was appointed part-time Director of Archaeological Researches, in addition to his duties as the Secretary. Finally, in the year 1890, Government of Mysore recognising the value of the archaeological researches, appointed Rice as the full-time Director of the Department. He continued in this position till 1906. After 22 years of strenuous and valuable service, at the age of 70 he retired from Government Service.

Rice acquainted himself with this country, its people and language at a very early age. His extensive tours in the State both as Inspector of Schools and as Director of Public Instruction enabled him to acquire a first-hand knowledge of the then Mysore State. He also collected a large number of manuscripts, local traditions and historical records. His experience and collection of these materials enabled him to edit his two famous volumes of the Mysore Gazetteer, first published in 1877-78 and again revised in 1897, in such a comprehensive manner. It was he who prepared the first Census Report of the Mysore State in 1881.

Inscriptions which were prominently visible in front of the villages or near temples naturally attracted the attention of Rice. He began to study these inscriptions as a hobby and published research articles. In the very first volume of *Indian Antiquary*, started in 1876 by Burgess, Rice's article on Mercara copper plate records appeared. In 1879 his 'Mysore Inscriptions' was published. In it he gave translations of many inscriptions discovered at various places in the State.

Immediately after taking charge of the Department of Archaeology he began the publication of the series entitled *Epigraphia Carnatica* and issued Volume I "Coorg Inscriptions" in 1886. His next volume was "Inscriptions at Sravanabelgola", published in 1889.

When he took over the Department of Archaeology as a full-time Director in 1890, systematic survey for the materials of archaeological interest became possible. An enthusiastic organiser and a zealous scholar, Rice toured all parts of the Mysore State and collected thousands of inscriptions. In the course of sixteen years of his directorship he brought out ten more large Volumes of *Epigraphia Carnatica*. Each volume generally consists of the inscriptions discovered in a District. Shimoga District, however, is represented in two volumes.

Total number of inscriptions he published in these twelve volumes is 8869. Most of them are of great value in elucidating the history of Karnataka. These inscriptions form an indispensable source of information for the study of the history and culture of Karnataka. Epigraphical discoveries made by Rice enabled him to trace the history of Karnataka back to the 3rd century B.C. The results of these collections were summarised by Rice in a separate volume entitled *Mysore and Coorg from Inscriptions*.

Side by side, he also collected thousands of manuscripts. These were deposited in the Mysore Government Oriental Library which was established for this purpose. In 1884 he also initiated the series entitled *Bibliotheca Carnatica* in which he brought out a few highly important Kannada classical works, viz. *Karnataka-Bhasha-Bhushana*, *Karnataka-Sabdanusasana*, *Pampa-Ramayana*, *Pampa-Bharata*, *Kavirajamarga* and *Kavyavalokana*.

After retirement he left India and settled at Harrow. Even from there he continued to contribute on various subjects pertaining to Karnataka and prepared the revised edition of the *Epigraphia Carnatica*. Volume I for the Government of India which was published in 1914. He died on the 10 of July 1927 at the ripe age of ninety.

L. D. Barnett writes about him 'A man of untiring industry, wide learning and earnest devotion to the pursuit of truth, he has rendered exceedingly great services to the cause of knowledge by the stimulus which he has given to historical and literary studies in South India'.

ಶಾಸನಗಳು ದೊರೆತಿರುವ ಊರುಗಳ ಅಕಾರಾಧಿ

ಊರು	ಶಾಸನ ಸಂಖ್ಯೆ	ಊರು	ಶಾಸನ ಸಂಖ್ಯೆ
ಅಂಜನಗಿರಿ	19	ಸಿಡುತ	84-86
ಅಂದಗೋವೆಕಲ್ಲೂರು	37	ಪಾಡಿ	26,27
ಅಬ್ಬಿಮಠ	63	ಪಾಲೂರು	20
ಆಡಿನಾಡೂರು	45	ಪೆಗ್ಗೂರು	98
ಇಗ್ಗೊಡ್ಲು	33	ಬಾಳೆಲೆ	102
ಇರ್ಪಿ	106	ಬಿಳಿಯೂರು	96
ಉಲುಗುಲಿ	95	ಭಾಗನುಂಡಲ	21-24
ಕಟ್ಟಿಪುರ	28	ಮಡಿಕೇರಿ	1-18
ಕಲಕಂದೂರು	58,59	ಮಯಮುಡಿ	105
ಕಾಜೂರು	92	ಮಾದಾಪುರ	29-32
ಕೆಬ್ಬಿಟ್ಟ	34	ಮಾಲಂಬಿ	65,66
ಕುಂದ	99	ಮುಳ್ಳೂರು	68-83
ಕೊತೂರು	97	ಮೂದರನಳ್ಳಿ	94
ಗಣಗೂರು	52-57	ಮೆಣಸ	67
ಗರಗಂದೂರು	91	ಮೋರಿಕಲ್ಲು	46,47
ಗೋಣಿಮರೂರು	50,51	ಯೆಡೂರು	62
ಚೇರಲಸಿರಿಮಂಗಲ	35	ಸಿರಹ	93
ಚೌಡ್ಲು	60,61	ಸಿರಂಗಾಲ	38
ತಲಕಾವೇರಿ	25	ಹರಮೂರು	64
ತಾಕೇರಿ	44	ಹಾರಂಗಿ	43
ದನಗಲ್ಲು	103,104	ಹಾರೋಹಳ್ಳಿ	90
ದೊಡ್ಡ ಕಣಗಾಲ	89	ಹುಲಿಕೋಡು	39
ದೊಡ್ಡ ಮಳತೆ	88	ಹೆಗ್ಗಡಹಳ್ಳಿ	40-42
ನಂದಿಗುಂದ	87	ಹೆರೂರು	36
ನಲ್ಲೂರು	100,101	ಹೊಸಹಳ್ಳಿ	48,49

INDEX OF VILLAGES WHERE INSCRIPTIONS WERE FOUND

<i>Village</i>	<i>Inscription No.</i>	<i>Village</i>	<i>Inscription No.</i>
Abbimaṭha	63	Kalakandūr	58, 59
Āḍināḍūr	45	Kaṭṭepura	28
Andagōvekaḷlūr	37	Kibbeṭṭa	34
Anjanagiri	19	Kotūru	97
Bājele	102	Kunda	99
Bhāgamaṇḍala	21-24	Mayamuḍi	105
Biḷiyūr	96	Mādāpura	29-32
Chauḍḷu	60, 61	Mālambi	65-66
Chērala Sirimangala	35	Meṇasa	67
Danagal	103, 104	Maḍikēri (Mercara)	1-18
Doḍḍakaṇagāla	89	Mōrikallu	46, 47
Doḍḍamaḷate	88	Mūdaravaḷḷi	94
Gaṇagūr	52-57	Muḷlūr	68-83
Garagandūr	91	Nandigunda	87
Gōṇimarūr	50, 51	Nallūr	100, 101
Haradūr	64	Niḍuta	84-86
Hārangi	43	Pāḍi	26, 27
Hārohaḷḷi	90	Pālūr	20
Heggaḍahaḷḷi	40-42	Peggūr	98
Herūr	36	Siraha	93
Hosahaḷḷi	48, 49	Sirangāla	38
Hulakōḍ	39	Talakāvēri	25
Iggoḍḷu	33	Tākeri	44
Iрпи	104	Uluguli	95
Kājūr	92	Yeḍūr	62

ವಂಶಾನುಕ್ರಮದಲ್ಲಿ

ಶಾಸನಗಳ ಸೂಚಿ

ಶಾಸನ ಹೆಸರು	ಶಾಸನ ಕಾಲ (ಕ್ರಿ.ಶ.ಶಕ)	ಶಾಸನದ ಸಂಖ್ಯೆ
	ಗಂಗ	
ಅವಿನೀತ	466	1
ರಾಜಮಲ್ಲ II	888	96
..	—	97
ರಾಜಮಲ್ಲ IV	978	98
ಎಜಿಯಪ್ಪ	10ನೆಯ ಶತಮಾನ	64
ಕೊಂಗುಡವಮ್ಮ (?)	..	90
	ಬಾಣ (?)	
ದುದ್ದರಸ	1095	62
	ಕೊಂಗಾಳ್ಳ	
ಮನಿಜ (?)	11ನೆಯ ಶತಮಾನ	65
ಕೊಂಗಾಳ್ಳ (?)	..	67
ರಾಜೇಂದ್ರಚೋಳ	1058	72
ರಾಜಾಧಿರಾಜ II	11ನೆಯ ಶತಮಾನ	68-70
ರಾಜೇಂದ್ರ ಪೃಥ್ವೀ	1070	48, 49
ರಾಜೇಂದ್ರಚೋಳ	1077	81
..	11ನೆಯ ಶತಮಾನ	73
ವೀರಚೋಳ	1175	53, 87
	ಚಂಗಾಳ್ಳ	
ತ್ರಿಭುವನಮಲ್ಲವೀರ . .	12ನೆಯ ಶತಮಾನ	91
ಮುನಿವರಾದಿತ್ಯ (?)	13ನೆಯ ಶತಮಾನ	36
ಮಲ್ಲಿದೇವ }	..	50, 51
ಹರಿಹರದೇವ }		
ಹರಿಹರದೇವ	1296	80
..	13ನೆಯ ಶತಮಾನ	60
ಶ್ರೀಕಂಠರಸ	1544	35
	ಹೊಯ್ಸಳ	
ವೀರಬಲ್ಲಾಳ II	1175	93
.. (?)	12ನೆಯ ಶತಮಾನ	42
ನರಸಿಂಹ III	1255	85
..	1285	86
	ವಿಜಯನಗರ	
ಹರಿಹರ II	1390	75
	ಬೀಲೂರ ನಾಯಕರು	
ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನಾಯಕ IV	1693	28
ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನಾಯಕ V	1756	66
..	18ನೆಯ ಶತಮಾನ	94
	ಕೊಡಗಿನ ರಾಜರು	
ವೀರಪ್ಪವಡೆಯ	1731	40

ವೀರರಾಜೇಂದ್ರ ವಡೆಯರ್ I	1782	29, 31
..	1792	32
..	1796	63
..	1797	22
..	1807	13
ಲಿಂಗರಾಜೇಂದ್ರ ವಡೆಯರ್ II	1810	26
..	1812	8
..	1817	9, 11
ವೀರರಾಜೇಂದ್ರ ವಡೆಯರ್ II	1822	3
.. (?)	19ನೆಯ ಶತಮಾನ	34, 105
ವೀರವಡೆಯ (?)	..	33
ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ ಲೆ. ಹಾರ್ಡಿ (ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟ್)	ಬ್ರಿಟಿಷರು 1839	24
ವಿವಿಧ (ಕಾಲಾನುಕ್ರಮದಲ್ಲಿ)		
944	37	
10ನೆಯ ಶತಮಾನ	56	
1001	2	
1044	89	
1058	74	
1064	71	
11ನೆಯ ಶತಮಾನ	47, 55, 78, 79, 82, 83 100, 101	
12ನೆಯ ಶತಮಾನ	4-7, 43, 77	
1216	76	
1264	95	
1278	84	
13ನೆಯ ಶತಮಾನ	52, 54	
1359	39	
1380	58	
14ನೆಯ ಶತಮಾನ	20, 21, 92	
1498	44	
15ನೆಯ ಶತಮಾನ	88	
1544	19	
1597	57	
17ನೆಯ ಶತಮಾನ	102	
18ನೆಯ ಶತಮಾನ	38, 41, 45, 46	
1808	16	
1834-35	27	
1840-41	106	
1843	30	
1857	99	
1874	17	
1879	14, 18	
1881	23	
1884	61	
1885	12	
19ನೆಯ ಶತಮಾನ	10, 15, 25, 59, 103, 140	

DYNASTIC INDEX

KING	DATE (in A.D.)	No.
GANGA		
Avinīta	466	1
Rāchamalla II	888	96
„	—	97
Rāchamalla IV	978	98
Ereyappa	10th century	64
Konguivarma (?)	10th century	90
BANA (?)		
Duddarasa	1095	62
KONGALVA		
Manija (?)	11th century	65
Kongāḷva (?)	„	67
Rājēndrachōḷa	1058	72
[Rājādhirāja II]	11th century	68-70
Rājēndra Prithvi	1070	48, 49
Rajendrachola	1077	81
„	11th century	73
Virachola	1175	53, 87
CHANGALVA		
Tribhuvanamalla Vira . .	12th century	91
Munivarāditya (?)	13th century	36
Mallideva	13th century	50, 51
Hariharadeva		
Hariharadēva	1296	80
„	13th century	60
Srikanṇharasa	1544	35
HOYSALA		
Vīra Ballāḷa II	1175	93
„ (?)	12 century	42
Narasimha III	1255	85
„	1285	86
VIJAYANAGARA		
Harihara II	1390	75
BELUR CHIEFS		
Kṛishṇappanāyaka IV	1693	28
Kṛishṇappanāyaka V	1756	66
„	18th century	94

KING	DATE (in A. D.)	No.
RAJAS OF COORG		
Vīraypa Vaḍeya	1731	40
Vīrarajēndra Vaḍeyar I	1782	29, 31
„	1792	32
„	1796	63
„	1797	22
„	1807	13
Lingarajēndra Vaḍeyar II	1810	26
„	1812	8
„	1817	9, 11
Vīrarajēndra Vaḍeyar II	1822	3
„	19th century	34, 105
Vira Vaḍeya (?)	„	33
BRITISH		
Capt. Le Hardy(Superintendent)	1839	24
MISCELLANEOUS		
	944	37
	10th century	56
	1001	2
	1044	89
	1058	74
	1064	71
	11th century	47, 55, 78, 79, 82, 83, 100, 101
	12th century	4, 6, 7, 43, 77
	1216	76
	1264	95
	1278	84
	13th century	52, 54
	1359	39
	1380	58
	14th century	20, 21, 92
	1498	44
	15th century	88
	1544	19
	1597	57
	17th century	102
	18th century	38, 41, 45, 46
	1808	16
	1834-35	27
	1840-41	106
	1843	30
	1857	99

KING	DATE (in A. D.)	No.
MISCELLANEOUS (<i>Contd.</i>)		
	1874	17
	1879	14, 18
	1881	23
	1884	61
	1885	12
	19th century	10, 15, 25, 59, 103, 104

INTRODUCTION

In the year 1886, B. Lewis Rice published the first edition of "Coorg Inscriptions" which formed the first volume in the series entitled *Epigraphia Carnatica*. This volume contained translations and transliterations of 23 inscriptions discovered by him in the Coorg District which was then a separate state. When he had to compile the Gazetteer of Coorg for the New Imperial Gazetteer of India, Rice found it necessary to resurvey the area. The inscriptions newly discovered during this resurvey were included in the Bangalore and Tumkur volumes (IX and XII) of *Epigraphia Carnatica* as supplements. All the inscriptions discovered in the Coorg area till then were again put together and a revised edition of 'Coorg Inscriptions' was published by Rice in the year 1914.

The revision of this volume has now been taken up. In order to compare the texts of the printed inscriptions with the originals, two survey tours were undertaken. Several inscriptions were compared with the originals and corrections made. Texts of a few inscriptions which could not be traced during this survey have been retained as they were in the previous edition. During this survey 32 inscriptions, not known before, have been brought to light.

The number of inscriptions in the present edition is 106 while the previous edition contained 75. No. 72 of the previous edition has not been included here as no letter in it could be deciphered.

Though the inscriptions are few in number they are of importance in tracing the history of the Coorg District. Most of them can be assigned to specific dynasties or kings. They have been briefly discussed here.

GĀNGAS

The earliest of the inscriptions in Coorg District shows that this area formed a part of Gangavāḍi, the territory of the Gangas. No. 1, the Mercara copper plate record found in the treasury at Mercara, was the first of the series of copper plate records of the Gangas discovered and published by B.L. Rice. This is a set of three plates secured by a ring and an elephant seal. Each plate measures 18 cms x 7½ cms. The first and the last plates are engraved on the inner sides only. It is not known as to when and by whom these plates were deposited in the Mercara treasury. They were brought to the notice of Burgess by Graeter, and are now deposited in the Lutheran Mission Museum at Basle in Switzerland.

The writing is in Hale-Kannada characters and the engraving is rather crude. The language of the introductory part dealing with the genealogy and the date is Sanskrit; but the details of the grant and boundaries of the villages granted are in Kannada. The whole record is in prose except for the four imprecatory verses at the end.

This copper plate record registers a gift made by the Ganga king Konguṇimahādhiraṇja Avinīta. The record begins with an invocation to god Padmanābha and then narrates the genealogy of the Gangas commencing from Konguṇimahādhiraṇja of the Jāhnavēya family and Kāṇvāyana gotra. It is as follows :

Konguṇi
|
Mādhava I
|
Harivarma
|
Vishṇugōpa
|
Mādhava II
|
Konguṇimahādhiraṇja Avinīta.

Mādhava I is stated to have been the author of the commentary on *Dattakasūtra*. Viṣṇu-gōpa is described as the worshipper of the holy feet of god Nārāyaṇa, while his son Mādhava II was the devotee of Tryambaka. His wife, Avinita's mother, was the beloved sister of the Kadamba king Kṛishṇavarmma-mahādhirāja.

The record registers a gift of Badaṇeguppe and other villages to the Śrīvijaya Jinālaya of Taḷavananaḡara made over to a Jaina priest by name Chandaṇandi-bhaṭāra. The spiritual pedigree of this ascetic is given as follows :

Guṇachandra-bhaṭāra
|
Abha[ya]nandi-bhaṭāra
|
Śīlabhadra-bhaṭāra
|
Jayanandi-bhaṭāra
|
Guṇanandi-bhaṭāra
|
Chandaṇandi-bhaṭāra

These belonged to Dēsigagaṇa and Koṇḍakundānvaya.

The date of the grant is stated to be the year 388, Māgha, Svāti-nakshatra, śu. pañchami, Sōmavāra. No cyclic year is mentioned. It is also not clear if the year 388 refers to the Śaka era. If this is taken as the Śaka year, the given date would correspond to 466 A.D. But the details regarding the week day and the *nakshatra* do not tally. In Śaka 388, Māgha śu. 5 fell on Wednesday and not on Monday and the *nakshatra* was Uttarābhādrapada and not Svāti.

The grant, which consisted of the village Badaṇeguppe situated in Eḍeṇāḍ Seventy of the Pūnāḍ Six Thousand division, was first obtained by the minister (*mantri*) of Akālavarsha Prithivīvallabha from Avinīta-mahārāja and was given to the Jaina priest for the maintenance of Śrīvijaya Jinālaya at Taḷavananaḡara. Taḷavananaḡara is the same as Talakāḍ (in Mysore District), the capital of the Gangas, situated on the banks of the Kāvēri. Badaṇeguppe, the village granted, and some other villages named are also situated in Mysore District. Pūnāḍ Six Thousand in which the village was situated was the Punnāṭa kingdom located in Heggadadevanakote and neighbouring Taluks with Kirtipura or Kittūr, on the banks of the Kabinī river, as its capital.

The witnesses for the grant made are listed. Therein figure Naudyāla of Maṇiyugura and Simbāla. It is interesting to note that these figure as witnesses in several other Ganga records. Also the Tagaḍas of Gaṇiganūr are cited as witnesses. This Gaṇiganūr may be identified with Gaṇagūr in Somavarpēt Taluk. This is a place of great antiquity, associated with the Gangas whose records are found here.

The plates were engraved by Viśvakarma, which was a common official designation for the court-engraver.

There is a controversy regarding the authenticity of this record. Fleet and some other scholars have raised objection for accepting the Ganga copper plate charters as genuine, while, B.L. Rice has tried to establish the credibility of these records¹. Without entering into the details, the following points may be noted about the present copper plate record.

A large number of Ganga copper plate records have been discovered and on a comparative study, it is now possible to separate the genuine records from the others. The present plates profess to have been issued in 466 A.D. As already seen, the details of the date do not tally. The known genuine copper plate records issued by the Ganga kings earlier to Śivamāra I do

1. For detailed discussions see Ind. Ant. I and XII; E.I. III and VI; Introduction to E.C. Vol. I (Revised Edition by Rice), IV and VI (First Editions).

not mention the Śaka years. The Tagaḍūr, Tanjore and Kūḍalūr plates of Harivarma mention the years evidently of the Śaka era like the present one. But they are treated as spurious records. On a closer examination, the characters of the present record betray a later date than the one which the record mentions. They tend to show the later cursive forms. Letters *ka* and *ra* have not only become shortened, but are inclined towards rounding as in the words *kaṣaḍu* and *Kāgaṇi taṭākam* in line 23 and *parākrama* and *rājya* in line 11 etc. The engraving is rather crude and the lines are not straight which is not expected from an expert scribe of a royal court. There are also numerous orthographical errors. The Kannada language used in the record is faulty and definitely indicates a later form and not Early-Kannada. Even the size of the plates are not usual to the period to which it purports to belong. They are too broad when compared to the other genuine records of the 5th century A.D. These facts clearly show that this is not a genuine record as made out by Mr. Rice.

However, the record furnishes the correct genealogy of the Gangas up to Avinīta and the epithets used for each one of them are found to be the same as in most of the genuine records. At best we may say that this record is a copy of the original that might have come into existence about the 9th century A.D. Even then, it is a badly executed copy. One is reminded of the Uttanūr plates of the Ganga king Durvīnita issued in his 20th regnal year, published in M. A. R. 1916 p. 44. A copy of this record found at the same place, which is crudely executed with all the traits of a spurious copper plate, is also published in M.A.R. 1917 p. 37.

Since the record is not genuine, not much weight need be attached to the information it gives about Akāḷavarsha Prīthivallabha or his minister and other details about the grant.

The next Ganga record, in chronological order, to be noticed herein, is No. 96. This record, dated Śaka 809, the details corresponding to 888 A.D. February 21, is a royal grant of twelve villages, the Bīḷiyūr 12, to the Jaina monk Sarvanandidēva, disciple of Śivanandisiddhānta-bhaṭāra for the maintenance of the temple, named Satyavākya Jinālaya at Peṇṇegaḍaṅga. The name of the king is given as Satyavākya Konguṇivarṃma-dharmamahādhirāja Permāṇaḍi. He is obviously the same as Rāchamalla II who bore also the name Satyavākya. The temple appears to have been named after him. It is said to be situated in Peṇṇegaḍaṅga. Mr. Rice says that by '*kaḷaṅga*' is meant a 'war-trench' (see his Introduction, p. 8) in which case Peṇṇegaḍaṅga may be the name of either one such trench or a village situated near about such a trench. It should be noted that the record itself is found in a '*kaḷaṅga*' in Bīḷiyūr, where, however, no traces of a temple are found.

Rice has identified Peddore occurring in this record with Lakshmaṇa-tīrtha and has translated *Peddoṛegareya Bīḷiūr-ppannirppaḷḷi* as the twelve hamlets of Bīḷiūr in Peddoṛegare, i.e., on the bank of the Peddore. But among the witnesses to the gift figure the Seventy of Beddoṛegare. This seems to indicate that Bīḷiūr-12 was situated in, or a subdivision of, a bigger geographical unit named Beddoṛegare. In No. 98, dated 978 A.D., it is stated that Śrīmat Rakkasa, the younger brother of Rāchamalla IV was administering Beddoṛegare. This also would show that Beddoṛegare was the name (and head quarters?) of a geographical division.

The date given in this record (No. 98) is interesting. It is stated as *Phālguṇa śukla pakṣhade Nandīśvaraṇi taledevasamāṅge*. Nandīśvara is a Jaina ritual observed in the months of Āṣāḍha, Kārttika and Phālguṇa, in the bright fortnight, commencing from the eighth day and ending on the full-moon day. Since it ends on the 15th day, it is described as *taledevasa*, the final day, of Nandīśvara. Hence the *tithi* of the date would be śu 15.

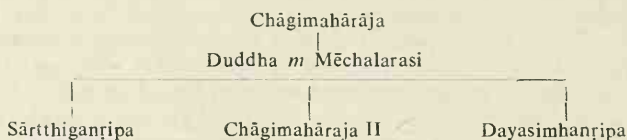
No. 97 is another, but undated, record of Satyavākya Konguṇivarṃma Permāṇaḍigaḷ, i.e., Rāchamalla II. It states that the king tied the *Permāṇaḍiṭṭa* on the forehead of an individual (name not given), son of Jaḍala Eṛeyaṅga-gāvuṇḍa, and that it was a *kalnāḍu*. Obviously, the

father passed away and in his office, his son was installed as *permmāḍi*. The stipulated ten *gadyānas* out of the *siddhāya* and 100 (measures of?) paddy were bestowed upon him, probably as the remuneration for the office he held. *Kalnāḍu* like *nettarugoḍige*, was the term applied to a grant made to the family of a man who fell in war. Būvayya is stated to have written this record.

Three more records, Nos. 64, 90 and 98, refer to the Ganga kings. Of these, No 98, already noticed above, belongs to the reign of Rāchamalla IV, son of Mārasimha II, who ruled between 974-999 A.D. The record refers to his younger brother Rakkasa—Rakkasa Gaṅga as he is called in other records—who was administering Beddoḡagare in 978 A.D. The record states that it was a *datti* of Śrīpurusha-mahārāja. It is not possible to say if this means that the original grant was made by Śrīpurusha, two centuries earlier and it was renewed now. The other two epigraphs (Nos 64 and 90) refer respectively to Eṇeyappa and Kongaṇivarma. They are in characters of the 10th century A.D. Eṇeyappa may be the son of Būtuga I. Who Kongaṇivarma was, cannot be said. The records are too fragmentary to be definite in this respect.

BANAS (?)

Commenting upon the Yeḍūr inscription dated 1095 A.D. (No. 62) Mr. Rice has opined that *mahāmaṇḍalēśvara* Duddarasa of the record was a Kadamba chief, identical with a mahā-[rāja?] Duddharasa who figures in a record from Halebēlūr in Manjarabad Taluk, Hassan District, adjacent to Somavarapet Taluk (Ep. Carn., Vol. V, Mj. 18). The reasons for such identification were firstly, that both the records are dated 1095 A.D., and secondly, both the persons bore the same name, viz., Duddarasa. But this is certainly not justified. The Manjarabad record belongs to the reign period of Dayasimhanṛipa whose genealogy is given as follow :

It registers a gift of land etc., by Mēchaladēvi, mother of Dayasimha to the temple of Vāsudēva got built by her. The date of this record is Śaka 1017, Yuva, Chaitra śu. 7, Wednesday. The epithets *Banavāsipuravārādhiśvara* and *Kadamba-kula-kamala-mārttaṇḍa* used herein definitely show that this chief belonged to the Kadamba family.

On the other hand, our record, dated 4 months later, in the same year but in the month of Śrāvaṇa śu. 2, Sunday, refers to the chief Duddarasa as *Tripurādhiśvara*, *Balindra-kula-kamala-mārttaṇḍa* and *Baliyara-Bhīma*. These titles are in no way connected with the Kadambas. We may surmise, on the basis of these, that he might have belonged to a Bāṇa family. Further, our record is in memory of Duddarasa who might have died a few days earlier than the date of the record, while even four months earlier we find Dayasimha, obviously as the ruling chief, since it refers only to the gift made by his mother, but does not mention his father who might have passed away by then.

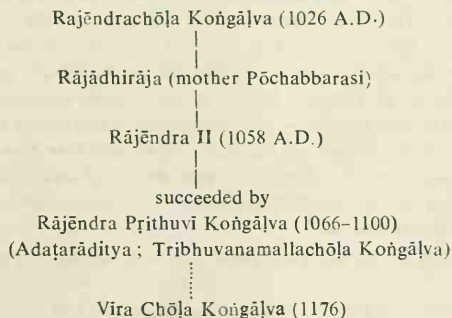
Also there is a clear difference in the genealogy. Our chief was the son of Hiṭṭeyarasa and Junjaladēvi and his wife was Chikaladēvi. Chāgimahārāja figuring in the Manjarabad epigraph cannot be brushed aside as "the titular name of his father," since his son also is named Chāgimahārāja, after his father. All these show that Duddarasa of No. 62 was not a Kadamba, but perhaps a Bāṇa chief.

KONGALVAS

With the conquest of Gangavāḍi by Rājārāja Chōla at the close of the 10th century A.D., the political condition in Coorg changed. Chōlas did not annex this area, but allowed it to be ruled by a family of rulers known as the Koṅgālvas. The circumstances under which the Koṅgālvas came into power is explained in inscription No. 65. The great Chōla king, the friend of the virgin daughter of Kavēra (that is, the river Kāvēri), Rājākēsarivarmma Permmāṇaḍigal, that is Rājārāja, on hearing that Manija had fought in the battle of Panasōge until the enemies were overcome and slain, resolved to reward him with a *paṭṭa*, or diadem, and give him a *nāḍ*. He instructed his general Pañchavan-mahārāya, who there upon tied on him a *paṭṭa* bearing the title *Kshatriya-śikhāmaṇi Koṅgālva* and gave him Mālavvi, the present Mālambi in Somavarapet Taluk. This Pañchavan mahārāya, it has been surmised, was identical with Rājēndra-Chōla, son of Rājārāja I who was then the crown-prince. Since the battle at Panasōge took place in about 1004 A.D., the beginnings of the Kongālvas also may be traced to the same year. From this record it becomes clear that the Puranic interpretation of the river Kāvēri that she was the daughter of Kavēra and that she devoted herself to removing the sins of all people, was already in vogue during the 11th century A.D. The names of the witnesses like Gāvuṇḍa-Rāchamma, Nanniyamēru, and Nallūr Eṇeyanga-gāvuṇḍa denote that they were formerly the devout subjects of the Ganges. The territory, of which Manija was put in charge, must be Yēlusāvira-sime round about Mālambi which approximately corresponded with the territory governed by the Ganga prince Eṇeyappa in the latter part of the 9th century A.D.

About a dozen inscriptions in Coorg District refer to the rule of the Koṅgālvas. A few more may be assigned to the period of their rule although they do not mention the ruling kings. They are mainly religious in character. Some of them are *viragals* which are mostly mutilated and fragmentary and hence the details about the ruling dynasty or the king cannot be decided with precision. It is, therefore, highly difficult to trace the genealogy of the Koṅgālva rulers and to assign the inscriptions to any particular king.

Rice makes out the following genealogy of the Koṅgālvas (Vol. I. Introduction p. 17-18)

But, an analysis of the records of the District would show that this is not beyond doubt.

No. 67 of the present volume refers to the rule of a Koṅgālva, who, however, does not bear any Chōla prenomēn. The record is undated, but is in characters of the 11th century. We know from a record in Arakalagud Taluk (E. C. Vol. V, Ag 76), dated 1026 A.D., that a Rājēndrachōla Koṅgālva fought against a Hoysala whom he defeated. The record of 1058 A.D. (No. 72) from Mullūr registers grants by Rājēndrachōla Koṅgālva, to a basadi built by his father whose name, however, is not given. No. 68, on a wall in the Pārśvanātha basadi of the same place, refers to the construction of that basadi by Pōchabbarasi, mother of Rājādhirāja

Koṅgālva. No. 69, engraved on the basement of the same, states that Rājādhirāja Koṅgālva was the son of Rājēndrachōḷa and that he made over this *vāsasthāna* to Guṇasēnapaṇḍita, of Tivulī gaṇa, Aruṅgālānvaya and Nandi sangha. This preceptor is referred to as the *guru* of Pōchabbarasi, mother of Rājādhirāja Koṅgālva. Hence, we may conclude that Rājādhirāja Koṅgālva was the son of Rājēndrachōḷa Koṅgālva.

We have seen above that the name of Rajendrachōḷa Koṅgālva appears twice, in 1026 A.D. and 1058 A.D. We do not know if the two are identical. If the basadi was built sometime earlier than 1058 A.D., say in 1050 A.D., we have to surmise that Rajendrachōḷa Koṅgālva's father was then the ruling chief. His name is not given. But, since Rājēndrachōḷa's son was Rājādhirāja, his father may have been also known as Rājādhirāja. Since they were Chōḷa subordinates and assumed the names of their masters, this surmise gains strength. Rājādhirāja was the Chōḷa king then. If so, Rājēndrachōḷa figuring in 1026 A.D. may have been this Rājādhirāja's father. But this is only a surmise.

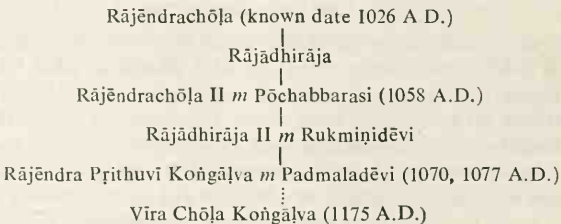
The next two steps in the genealogy are easy. Rājēndrachōḷa II's wife was Pōchabbarasi and son Rājādhirāja. No. 70, in characters of the 11th century, mentions a Rugmiṇi-mahādēvi as having consecrated some image in the basadi at Muḷḷūr. She figures in a much later record dated 1390 A.D. (No. 75), in association with Rājādhirāja Koṅgālva. She may in all likelihood, be the wife of Rājādhirāja.

Nos. 48 & 49, both dated 1070 A.D., refer to the rule of Rājēndra Prithuvī Koṅgālva. No. 81 dated 1077 A.D., also belongs to Rājēndrachōḷa Koṅgālva. The two may be identical.

He was the successor of Rājādhirāja II. His wife was Padmaladēvi. An undated, badly mutilated, record (No. 73) refers to a Prithuvī Koṅgālva who may be the same as Rājēndrachōḷa Prithvī Koṅgālva. Rice says that he was known also as Adaṭarāditya or Tribhuvanamalla Chōḷa Koṅgālva. But of this we cannot be certain.

No. 87 dated 1175 A.D. refers to the rule of *mahāmaṇḍalēśvara* Virachōḷa Koṅgālva who is the latest chief known. No. 53 is a damaged record of Virachōḷa Koṅgālva, who is in all probability the same as above. The extant portion of the epigraph cites the cyclic year Manmatha, in which case this may also be dated 1175 A.D. No. 87 registers a gift by the chief in the presence of *tāyī Padumaladēvi Sōmaladēvi* and others. Since two persons of the same name were the wife and daughter respectively of Hoysaḷa Ballāḷa II, who had by then become the overlord of the Koṅgālvas, Rice thought that the two women mentioned in our record were identical with them. But this is doubtful. The said two personalities would not have been mentioned without any title or honorific terms, more so when they were the queen and daughter respectively of the overlord. Padmaladēvi was a common name and we have seen that a queen of Rājēndrachōḷa Koṅgālva was known by that name.

The above discussion would yield the genealogy of the Koṅgālvas thus :

CHANGALVAS

Like the Koṅgālvas, the Chaṅgālvas also ruled over parts of Coorg District. Although the Mālabi record (No. 65) does not show that the Chaṅgālvas suffered defeat at the hands of the Chōlas as stated by Mr. Rice, still, it is a fair surmise that the Chōlas occupied the territories that were being ruled by the Koṅgālvas and Chaṅgālvas in Coorg, Hassan and Mysore Districts. The earliest known Chaṅgālva—Nanni Chaṅgālva—bears the Chōla prenomen, Rājēndrachōla. So far as the present volume is concerned, though there are about 7 records which refer to the Chaṅgālvas directly, they are not helpful to reconstruct the genealogy and chronology of this family of Chiefs. What we get are certain stray names and even there the extant records, because of their mutilated condition, do not give us dates and other necessary details.

The earliest Chaṅgālva that figures in this volume is *mahāmaṇḍalēśvara* Tribhuvanamalla Vīra Chaṅga in No. 91 which is fragmentary. It is engraved in characters of the 12th century. Neither the complete name, nor the date is available. Tribhuvanamalla may as well be a title, if not a part of the name itself.

Records of the 13th century supply names of three more chiefs of this family, Munivarāditya, Mallidēva and Hariharadēva. No. 36 is a damaged and fragmentary record that refers to Munivarāditya twice, once in association with Chaṅgālva. It is quite doubtfully indeed that we surmise that this Munivarāditya was a Chaṅgālva. Nos. 50 and 51 also are fragmentary records of the 13th century. Both of them refer to Mallidēva and Hariharadēva who are taken to be Chaṅgālvas. The former of the two figures in a record at Nāraṇapura (E C. Vol. V, Bl. 89) dated 1280 A.D. wherein he is described as *mahāmaṇḍalēśvara* Kulōttungachōla Śrī Vīra-Chaṅgālva. These two are mentioned together, in the records under review. It is possible that Hariharadēva was a son of Mallidēva and ruled jointly with his father during his last years. Hariharadēva figures as ruling alone, in No. 80 dated 1296 A.D. He is herein referred to as Hariharadēva Chōladēva. It is perhaps the same chief that is mentioned in another damaged record (No. 60).

The last chief of this family occurring in this volume is Śrīkaṇṭharasa, in an epigraph from Chērala Sirimangala (No. 35) dated 1544 A.D., almost 250 years later. This would indicate that the Chaṅgālvas continued to retain their subordinate position for nearly six centuries in spite of the great political changes that the territory had witnessed in course of those long periods.

HOYSALAS

There are only a few inscriptions in the Coorg District which can be directly attributed to the Hoysalas. No. 93 is at Siraha. It is dated 1175 A.D. and belongs to the reign of Hoysala-bhujabala Vīra-Ballāla-dēva, that is, Ballāla II. The record registers a grant for god Mallikārjuna of Sirivūr. It contains the signature of the king (*Śrī Maṇevokkara kāvaru*) at the end. Siraha is said in the record to have been in Biḷuhunāḍ. No. 42 from Heggaḍahallī is another record of the king, engraved on a hero-stone. This *vīragal* has the usual three panels depicting the hero's fight, his ascending to the heaven and he being seated in the Kailāsa. But the usual intervening bands are absent and the inscription is found on the back side of the stone which is rather unusual. The record gives various Hoysala titles like *Yādava-kulāmbara-dvimaṇi*, *samyaktva-chūḍāmaṇi*, *malarājārāja*, *Malaparoḷu-gaṇḍa*, *Gaṇḍabhēruṇḍa*, *kadana-prachanḍa*, *asahāya-śura*, *yēkāṅga-vīra*, *Sanivāra-siddhi*, *Giridurgamalla*, etc., which apply to Ballāla II. The last two or three lines which appear to give further titles are not clear. But the record abruptly stops. The purpose of the record is thus not known. It is not even clear if the record has anything to do with the *vīragal* depicted on the other side of the stone. However,

it may be noted that it is the only record so far discovered in the Coorg District, which mentions all the Hoysala titles.

Nos. 85 and 86 are *viragals* at Niḍuta belonging to the reign of Narasimha III. The heroes for whose memory these *viragals* have been set up belonged to Kahigōḍ. One of the heroes was Biragaḍa's son Sōmaiya who accompanied Bumbiya-nāyaka and the servant (*dūta*) Bimayya Sōmaṇṇa to the battle and died, in 1255 A.D. His brother Mārigauḍa and son Māyiga set up the *viragal* for him. The other was Māratamma who died fighting the enemies of his lord in 1285 A.D. The *viragal* was set up by his brother and sons. Kahigōḍ is in the neighbouring Taluk of Arakalgud. It is interesting to note that similar *viragals* for these two persons with the same inscriptions, have been set up at Kahigōḍ also.

Another inscription, No. 76, dated 1216 A.D., belongs to the Hoysala period, but the name of the king mentioned in it is worn out. It records the death of Vidyādhara Būchidēvarasa who is described as a *rāyakaṭakāchārya*.

KING BODHARUPA

Two stone inscriptions, one at Pālūr and the other at Bhāgamaṇḍala (Nos. 20 and 21) belong to the 14th century A.D. Both of them are peculiar, their characters being a jumble of Grantha, Malayalam, Tamil and Vaṭṭeluttu. Even the language appears to have some curious features. It is mainly in Tamil, but Malayalam and Tulu forms are also found in some words. The opening portions of both records are in Sanskrit verse.

They register grants made by a king named Bōdharūpa Bhagavar. He was a disciple of Avidyāmṛityu-bhaṭṭāraka of the Purushōttama-parshad. However, it is not clear who this king was.

Of these two inscriptions, which have several features in common, No. 20 is a grant for Pālayūr Mahādēva (Śiva). The responsibility of maintaining the grant is laid upon the Śrī-vaishnavas, the Vaṇāchīyar (or merchants), the arm-bearing thousands and the Brāhmanas, all being described as of the Eighteen countries, (*Padineṇḍēṣi* or *Padineṭṭunāḍ*) which are not specified.

In No. 21, we are supplied with certain astronomical data, but they are insufficient for calculation. This grant implies that it was made after the one at Pālūr, though doubtless, at about the same time. Moreover, the original is stated in it to have been engraved on a copperplate. Of this there is now no trace. Bōdharūpa was associated with others, not named, in making the grant. The grant was made at the holy Bhagaṇḍāśrama which is the same as Bhāgamaṇḍala, a sacred spot near the source of the river Kāvēri.

A chief named Mēlpunḍi Kunniyarasa was ruling the nāḍ. But the name of the nāḍ is not mentioned. The rest of the inscription prescribes the offerings to be made and the penalties for neglecting them. The arm-bearing Thousand of the eighteen countries and the Vaṇāchīyar are charged to guard the temple. For any omissions in the record, it states, that a reference is to be made to the treasury register and the copper plates. It was written (or engraved) by Pakāṇḍala-āyāri (*āchāri*)

The Bhagaṇḍēśvara temple consists of four small shrines within the enclosure enshrining, besides Bhagaṇḍēśvara, Vishnu, Subrahmaṇya and Gaṇapati. The shrines are built of granite and are in the Dravidian style with pilasters and niches on the outer walls. They are similar to the Subrahmaṇya temple at Paḍi.

MUNIVARADITYA GOKULADEVARASA

Another local chief appears in a hero-stone No. 95, which is dated only in the cyclic year. Since the characters belong to the 13th century A.D., the cyclic year Raktākshi given in the

record may correspond to 1264 A.D. He was *mahāmaṇḍalēśvara* Vīra-Munivārāditya Gōkūḷa-dēvarasa and is described as a subduer of Chauṭu, and supporter of Satyarāya. His other titles were *Chhaladanka-rāma*, *tira-vajra-rudira* and *mare vekkara-kāva*. The record refers to a cattle raid at Yaḷaghaḷe, which may be same as Uluguli, the findspot of the record.

Munivārāditya may, more probably, be connected with Muḷivārāditya-nāḍ or Munivārāditya-nāḍ mentioned in No. 80 of 1296 A.D., which was evidently in Coorg District. One Mallikārjuna of Muḷivārāditya-nāḍ is said in this record to have associated himself with various others in attacking the Muḷlūr fort.

VIJAYANAGARA KINGS

Though we do not come across inscriptions directly connected with the Vijayanagara emperors, except one, it is evident that the empire had its influence and authority over the District of Coorg. No. 75, dated 1390 A.D., is a stone inscription near the basadis at Muḷlūr. It informs us that Harihara II having read the deed of the original dedication of grants made formerly by Rājādhirāja Koṅḡaḷya for the merit of his mother Pōchabbarasi, got them renewed. The emperor made a grant of Muḷlu-nāḍ to an officer named Gonkāraḍḍi-nāyaka, in recognition of his bravery, which had been brought to his notice by his commander Guṇḍappa-daṇḍanāyaka. It registers also gifts of villages Kumāranahalli and Kāragōḍ, renamed respectively as Bhīmāpura and Aṇṇānapura, to God Pārśvanātha.

BELUR CHIEFS

Three inscriptions, Nos. 28, 94 and 66, belong to the Bēlūr Chiefs. No. 28 is a copper plate record dated 1693 A. D. and registers a grant of two villages, Kaṭṭepura and Hirumanahalli to a Brāhmaṇa named Yōgapaiya by Kṛṣṇappa-nāyaka IV. Kaṭṭepura was situated in Nirgunda-sṭhala of Tunga-nāḍ in Arakalgōḍ-valita. According to this inscription the family of the Bēlūr chiefs descended from Yara-Kṛṣṇappa-nāyaka, on whom the Vijayanagara king Kṛṣṇarāya bestowed the Bēlūr sime. Kṛṣṇappa-nāyaka IV was the son of Venkaṭāḍri-nāyaka III and grand-son of Kṛṣṇappa-nāyaka III. His signature appears at the end of the record as *Śri Kṛṣṇa*.

No. 94 is a grant of the village Mādravaḷli made by the Bēlūr king Kṛṣṇappa-nāyaka to a great *yōgi* named Kaivalya, as an offering to Kṛṣṇa. The inscription in Sanskrit verse, is in characters of the 18th century and hence may be assigned to Kṛṣṇappa-nāyaka V. The last verse in Sanskrit is incomplete and stops abruptly after asking the question—‘If it be asked, for what reason was this given?’ The sage Kaivalya is highly praised as the best of the illustrious *paramahansa-parivrājakas*, a great *yōgi*, as ever solely devoted to wisdom and as a *yati-kunjara*. The next record, No. 66, at Mālambi is dated 1756 A.D. and states that the same Kṛṣṇappa-nāyaka made a grant of the village-rent to Rāchegauda of Mālambi.

The above records indicate that some parts of Coorg District were under the Bēlūr chiefs during the 18th century A.D.

RAJAS OF COORG

The Rājās of Coorg ruled the area for two hundred years from about 1633 to 1834 A.D., first from the capital at Hālēri and then from Mercara. There are a large number of records such as letters, correspondence and the accounts of contemporary foreign writers as also the work, ‘Rājēndranāma’, a history of Coorg compiled under the supervision of Virarājēndra-vaḍeyar I in 1808 A.D., for enumerating the history of this period. But the epigraphical source is

very scanty. For a period of two hundred years of their reign, there are not more than twentyfive inscriptions in all. Still, these inscriptions supply some important data for writing the history of Coorg under the Rājās.

The Rājās of Coorg claim to belong to Chandravamśa or Lunar race, Bharadvāja-gōtra, Āśvalāyana-sūtra, and Rik-śākha and were the followers of Viraśaiva religion. Instead of Rik-śākha, the earlier records such as Nos. 29, 31, 32, 63, etc., mention Rikshabhānukādhya. The titles they assumed were *rājādhirāja*, *rājaparamēśvara*, *prauḍha-pratāpa*, *apratīma-vīra-narapati* and 'seated on the jewelled throne of the Koḍagu-samsthāna'. In some of the later inscriptions, of Lingarājendra-vaḍeyar II and Virarājendra-vaḍeyar II (Nos. 3, 9, 11 etc.), the following additional titles are also found: *Kṣhīranagara-madhyā-paribhrājamāna-maṇiḥaṇa-khachīta-chāru-simhāsana-rūḍha*, *apratīma-pratāpa-prakāśa-prahasita-mūrtāṇḍa-maṇḍala*, *akhaṇḍal-ākhaṇḍa-vaibhava-samēta sakala-digantaraḷa-vidyōttama-samāna-kīrti-prakhyāta*, *samasta-praśasta-rājadharmāvadhāraṇa-Yudhi-shīhira* and *mahārāja*.

As they began their rule over the kingdom of Coorg from Hālēri, they are known as Hālēri kings, and even the later kings, who had their seat at Mercara, describe themselves as seated on the illustrious, jewelled and beautiful throne in the ancient Kshīranagara i.e., Hālēri.

Their earlier inscriptions are generally dated in the Śālivāhana Śaka, whereas in the later inscriptions both the Śaka and the Kaliyuga years are mostly mentioned side by side. The inscriptions from the time of Lingarāja II have another peculiarity viz., in addition to the particulars of date given in the usual manner, they even mention the precise number of the day of the Kaliyuga. For example, Nos. 9 and 11 inform us that the erection of the Ōmkārēśvara temple was commenced on the 1796392nd Kali day and completed on 1797421st day. Similarly, No. 8 mentions 1794663rd Kali day as the day of the commencement of the construction of the palace at Mercara and 1795433rd Kali day as the day of its completion.

The earliest record of the Rājās of Coorg so far discovered is No. 40 which is dated 13th February, 1730 A.D. It is the record of a grant made for the services of the god Manjunātha of Kuḍuma by Hālēri Virappa-vaḍeyar. This Virappa-vaḍeyar must be Doḍḍa-Virappa, son of Muddurāja I, who ruled from 1687 to 1736 A.D. No titles of the king are mentioned in the record. Though he was ruling from Mercara to which place his father Muddurāja had shifted his headquarters in 1681 according to 'Rājēdranāma', he is addressed in the present inscription as Hālēri Virappa-vaḍeyar. The grant consisted of Heggaḍahaḷli and Sirangāla along with their twenty nine hamlets granted as *sarvamānya*. Kuḍuma appears to be the same as Kaṇive, about a kilometre from Heggaḍahaḷli where there is an old Śiva temple which is noted for its sanctity. No. 41, though not dated, belongs to the same date as that of the previous one and records that the *triśūla* and *ḍamaru* carved below the inscription, are the symbols of the god Manjunātha of Kuḍuma. The same figures are found carved below the inscription No. 40.

Though No. 40 of 1730 A.D. is the earliest record of Doḍḍa-Virappa, there is a reference in a later record, No. 63, to a grant made by him in 1728 A.D. It is a copper plate grant issued by Virarājendra-vaḍeyar I renewing the grant of two villages previously made by Doḍḍa-Virappa-vaḍeyar, his grand father's elder brother to Abbimaṭha near Yeḍūr. This is an important Viraśaiva maṭha established and endowed by Doḍḍa-Virappa. The maṭha is situated in a picturesque valley with a small stream rushing down from a rocky eminence by its side.

There are two inscriptions at Mādāpura recording the death of Lingarājendra I. No. 31 is on the metallic flag fixed on the top of the finial of his *samādhi*. This has a seal with the letter 'Vi' at the centre and the Kali year 4881, the year of Lingarājendra's death, engraved below it. No. 29 is on the front wall of the same *samādhi*. Lingarājendra I died on 29th February,

1779 A.D., and in accordance with his wishes his son Virarājēndra-vaḍeyar erected his tomb in Mahādēvapura (now Mādāpura in Somavarapet Taluk), built a temple over it and consecrated Basavēśvara on the *samādhi*. He also built a *maṭha* of the Murigi sect and endowed it with certain villages. No. 29 furnishes the additional information that, at the instance of Śivalingappa, the *charamūrti* of Koḍali, the construction of the temple began on 10th November, 1780 A.D. and was completed on 23rd April, 1782 A.D.

As already noted above, No. 63 was issued by Virarājēndra-vaḍeyar. In this, the king describes himself as having been dedicated by the lotus hands of the *svāmi* of the Siddāpura maṭha who was an adherent of those (high priests) enthroned in the upper cave at Śivaganga. In addition to the renewing and confirming the grant of two villages Hosahalli and Jigaṭṭalli, previously made by Doḍḍa-Virappa in the year 1728 A.D., he also made a grant of another village named Bāchalli on the occasion of the visit of Doḍḍa-Virūpākshasvāmi to Mercara. The details of these gifts were inscribed on a copper plate which was placed at the feet of Niranjanadēva of the Abbimaṭha representing the Murigisvāmi, in the year 1796 A.D. While granting this charter, the king requested that at the time of *Śivapūja*, blessings may be continually invoked (for him) with the hymn of benediction (saying)—Recollection of former births, dominion of the world, the glory of good fortune, surpassing beauty, faith in thee, knowledge, long life (objects of) desire,—(of these) be thou giver to me, Śankara, from age to age.

No. 32 is a grant of land made on the same day by the same king, for Mahādēvapura maṭha. When the *svāmi* paid a visit to Mahādēvapura maṭha, the king performed obeisance to him and made the gift as an offering to Śiva. The copper plate on which it was inscribed was placed at the feet of Śāntavirasvāmi, the *charamūrti* of the Koḍali-Mahantasvāmi, *charamūrti* of the Mahā-Murigisvāmi. The record furnishes the details of income from the villages granted after making provision for the previous grants which included *puravarga*, *dēvamānya*, *bhūtavuttāra*, *gavuḷumbai* and *nāyimaṇṇu*. The villages are the same as mentioned in Nos. 29 and 31.

During the reign of the same king, according to No. 22, images of Lakshminārāyaṇa and Kumārasvāmi and the processional image of Bhagaṇḍēśvara were consecrated in the Bhagaṇḍēśvara temple at Bhāgaṇḍāla. It is possible that these images, which had been removed to some place of safety when Tipu's army had occupied the temple and converted it into a fort, were reconsecrated. This was done on Sunday, 1st of the bright fortnight of Māgha, in the year Naḷa, Kali 4898, corresponding to 29th January, 1797 A.D., the day on which Virarājēndra married Dēvamāji according to 'Rājēndranāma'.

No. 13 is a stone inscription set up by Virarājēndra-vaḍeyar I in memory of his trusted servant Biddaṇḍa Bopu. Bopu came from Bāvali village in Kaḍiyattu-nāḍu. He joined service in 1789 A.D. and served the king for 19 years in various capacities and became a *sirkārekār* or commander-in-chief of the army. His devoted services to the king in his hunting expeditions and wars against Tipu Sultan have been extolled in the record. On his death on 6th December, 1807 A.D., the king got his epitaph prepared for the knowledge of all and set up before his *samādhi*. The record contains the signature of Virarājēndra-vaḍeyar at the end in English as 'Veer Rajindir'. The *samādhi* is within the precincts of the Rājās' tombs. The boundary stones demarcating the area contain the mark of *lingamudra* with the date Kali 4909 corresponding to 1807-8 A.D. (No. 16). From this, it becomes clear that the site was marked for the burial of the royal dignitaries in Kali 4909 in which year Dēvamāji the beloved queen of Virarājēndra-vaḍeyar I, died. In the same year he appears to have begun the erection of a dignified structure above her tomb. But the very next year Virarājēndra-vaḍeyar himself died and his body was also buried in the same structure which was completed by his brother Lingarājēndra-vaḍeyar II. Lingarāja-vaḍeyar's tomb erected by his son Chikka-Virarājēndra in 1820 A.D.

is to the right of Virarājendra's tomb and is exactly similar in plan. On all the doorways and windows of these two structures, which are very well carved in stone, the letter 'Vi' in Kannada is inscribed indicating the name of the Rāja. These structures along with the tomb of Lingarājendra I at Mādāpura as also the Ōmkārēśvara temple built by Lingarājendra II at Mercara in 1820 A.D. are all in Indo-Sarcenic style, being square in plan, built on a high platform with a high dome in the centre and minarets on the four corners. All these structures have a metallic *kalaśa* over the dome with metallic flags above, with the king's seal engraved thereupon.

No. 26 is an interesting inscription of Lingarājendra-vaḍeyar II. It refers to his hunting of elephants in Balyāṭare forest in which he killed 34 elephants and captured 8 cubs alive. To commemorate this event, he presented to the god Subbarāya of Pāḍi a beautiful image of a caparisoned elephant made of silver in the year 1810 A.D. It is an elegant and well executed figure about a foot in height.

Lingarājendra-vaḍeyar's achievement in building activities has been recorded in inscription No. 8. The inscription which is both in Persian and Kannada scripts, records how Lingarājendra got the rugged hill top cleared and built a spacious palace. The construction of the building began on 6th September, 1812 A.D. and it took two years, one month and three days to complete it. This two storied structure has undergone certain changes. Some original wall-paintings, however, are still intact with the Rājā's seal painted on them. There is also a large metallic seal of Lingarājendra-vaḍeyar embedded into one of the walls.

His another achievement was the construction of the Ōmkārēśvara temple. Inscription No. 9 on a metallic plate embedded into the front wall of the temple and No. 11, a copper plate record, both dated 1820 A.D. contain an account of the erection of the Ōmkārēśvara temple at Mercara by Lingarājendra-vaḍeyar II. Considering that the performance of good deeds is an act acquiring the highest merit in this world and the next, he resolved to set up a Śivalinga. Accordingly, he started the work of building this beautiful new temple, on the date specified, *viz.*, the 1796392nd Kali day; and in two years, nine months and twenty-five days the building was completed and he consecrated the Śivalinga, named Ōmkārēśvara, in it on the 1797421st Kali day. In addition to this information, the copper plate also furnishes the allowances granted for its upkeep, and the services to be performed therein. It also stipulates that the accounts of the temple were to be audited and examined annually. On the wall of the main entrance is a metallic seal of Lingarāja embedded and some of the utensils of the temple bear the mark 'Lim' indicating that they were presented by the Rāja. One silver plate has the name of the temple 'Śrī Ōmkārēśvara dēvasthāna' (No. 10).

As can be expected, the Rājās of Coorg, who lived in the forest area in which wild elephants were abundant, were interested in the hunting of elephants. We have seen above how Biddandra Bopu was praised for his devoted services to the king in the hunting of elephants and how Lingarājendra-vaḍeyar I hunted 34 elephants and captured 8 cubs in the Balyāṭare forest. But Virarājendra-vaḍeyar surpassed all the previous records. No. 3, dated 1822 A.D., which is of quite a different character from the others, describes the valour shown by Virarājendra-vaḍeyar II in his hunting expedition. It relates that when Virarājendra-vaḍeyar II, was ruling with justice, purity and uprightness, elephants multiplied so greatly in his country that they were destroying the fruits and crops raised by men, threatening travellers, and causing damage to houses. The people living in the area also represented that they were unable to bear the menace from elephants. Considering that it is the duty of a king to put down the evil and uphold the good, the king prayed to Gauridhava (Śiva) to give him strength to remove this elephant menace. Having received a token of supreme favour from Sāmbaśankara (Śiva), beginning on the auspicious 1798178th Kali day, he went into the middle of the forests where the

herds of rutting elephants were raging and during two years, one month and twenty five days (March, 1822 to April 1824), till the 1798913th Kali day, by the power of his arm, destroyed them on various days.

An account is then given in detail of the number of elephants killed and captured, the places where they were bagged, and the dates on which the hunting took place. The forests visited were those in the east and south of the country,—in Nanjarāyapaṭṭaṇa Taluk, Uluguli Mūḍigēri-nāḍ and Horūr-Nūrokkal-nāḍ, Koḍagu-Śrīrangapaṭṭaṇa and Kiggaṭ-nāḍ. The actual number of days occupied in the hunt was 38, during which the Rājā himself killed 233, and his troops captured alive 181.

Some more inscriptions belong to the period of the Rājās of Coorg. But they are either not dated or the given details of date cannot be verified. No. 33 refers to a Vira-vaḍeya and to Hālēri Mamaḍai-arasu. Vira-vaḍeya might be Chikka-Virappa, grand-son of Doḍḍa-Virappa. Whether Mamaḍai-arasu was the same as Muddurāja who was at Horamale from 1766 to 1770 A.D., cannot be said with certainty. The record registers a grant of some land to the Aigala-maṭha at Hālēri. No. 104 mentions a *maṭha* at Yeḍatore and appears to record certain grants made to Siddhalingasvāmi of that *maṭha*. No. 103 mentions another Virakta-maṭha of Chilaḷashāka svāmi, while No. 105 mentions the god Gangādhara-dēvaru whose temple appears to have been built by Virarājendra-vaḍeyar.

By the side of the Rājās' tombs at Mercara, within the enclosure, is another smaller structure, similar in plan but not so majestic, built for the Rājā's priest Rudrappa. It was built by *Divān* Cheppuḍira Ponnappa in 1834 A.D. From the inscription on the back wall (No. 15) of the structure it may be inferred that it was constructed by Subayya who belonged to the village Bāḍaga in Kārattu-Mūrnāḍu.

From the foregoing records it becomes clear that the Rājās of Coorg were Viraśaivas by faith and were the disciples of the Svāmi of Siddāpura-maṭha, the branch of Mēḷanagavi-maṭha at Śivaganga. They built and endowed branches of the Murigi-maṭha at Abbimaṭha, Mādāpura, Danagal and other places.

There are several inscribed metallic seals of the Rājās of Coorg. The seals are oval in shape with two concentric circles at the centre. Within the inner circle is the initial or the first letter of the name of the king, 'Lim' in the seals of Lingarājendra-vaḍeyar and 'Vi' in the seals of Virarājendra-vaḍeyar, in Kannada, occupying the entire space. Below this letter is the year of the seal expressed in the Christian era, and some times in Kali year. Between the two concentric circles, around the central letter, the name of the king in English either as Mahārāja-Linga Rajender Wadeer or Maharaja Veer Rajender Wadeer, is inscribed. Again, between the oval and the outer concentric circle, on either side where the space is broader, the names of the king and the kingdom along with the Kali year are inscribed in Persian characters. Such seals are found on the *mahādvāra* entrance in front of the Ōmkārēśvara temple, and in the court hall which is a part of the palace both built by Lingarājendra. Such seals are also found painted on the walls of the palace. Another such seal with 'Vi' in the centre is found in the Iggutappa temple at Pāḍi with all other details noted above. At Mādāpura the *samādhī* of Lingarājendra-vaḍeyar has on the pinnacle of the building a brass flag with an inscription mentioning the death of Lingarājendra-vaḍeyar and the construction of the temple over his *samādhī*. At the centre of this flag is a seal similar to others. But in this seal the central letter is 'Vi' indicating that it was issued by Virarājendra, son of Lingarājendra. But between the two concentric circles the name of Lingarājendra is found in Kannada. It also furnishes the date Kali 4881 indicating the year of the death of Lingarājendra-vaḍeyar.

On the two Rājās' tombs, and on the Ōmkārēśvara temple there are similar brass flags with seals of either Virarājēndra or Lingarājēndra as the case may be.

BRITISH PERIOD

There are more than ten inscriptions which may be assigned to the British period. They are mostly private records not connected with the political history; yet a few of them are of some interest. The earliest one which may belong to this period is No. 27. This is dated the Kali year 4936, Jaya Samvatsara, corresponding to 1834-35 A.D. As no details of the month, *tithi*, etc., are mentioned, it is not possible to say whether the record was issued before the British occupation of the territory which took place on 4th April, 1834 A.D. or after. It records the renovation of the temple of Subbarāya at Pāḍi by one Appāraṇḍa Bopu. This Subbarāya or Subrahmaṇya is known to the Coorgs as Pāḍi Iggutappa who is their patron god.

No. 24 is dated 15th November, 1839 A.D. when captain C. F. Le-Hardy was the Superintendent of Coorg. Captain Le-Hardy was the first Superintendent of Coorg under Lt. Col. Frazer who was the first Commissioner. *Divān* Ponnappuyi Bopu is mentioned in the record as having associated himself in getting certain articles of silver and gold prepared for use at Mūlakāvēri. The articles include one silver *pīḥa*, one *prebhāvali*, three golden umbrellas, two *sūryapānas* and two *patākas* or flags. These articles were got prepared at a cost of Rs. 1242 collected from the devotees at the spot where the Kāvēri takes her birth, which is considered a holy place.

No. 106, dated 1840-41 A.D., refers to the renovation of another temple at Irpi by the side of the river Lakshmaṇa-tīrtha by the farmers of the Kiggaṭṭu-hattu-nāḍu area. Yet another inscription at Mādāpur, No. 30, records the erection of a *kalāśa* over the *gaddige* of Lingarāja-vaḍeyar in 1843 A.D. by Sōmaśēkhara Śivayōgi. Somaśēkhara Śivayōgi was disciple of Śāntavīrasvāmi, the *charamūrti* of Murigāsvāmi.

Inscription No. 99 is interesting. It is dated 1857 A.D. and records the restoration of the temple of Mahādēva on the Kunda-hill in Beṭṭiyattu-nāḍ. The work was commenced three years before, on the 1810060th Kali day, by agreement between the *takkamukhyastaru* of Beṭṭiyattu-nāḍ and Ammati-nāḍ. These *takkas* are the headmen nominated among the Coorg families in each village who had to look into and settle the social and other disputes and also to supervise the proper observance of social and religious customs. The institution is hereditary in certain families. The inscription gives a list of the prominent people who contributed for the work, and also furnishes details of the parts for which each one contributed. One was actually a Muslim by name Hayath-Khan-Sābi, the Jāgirdar of Kunda village, who contributed for the preparation of a Nandi image.

The next two inscriptions in the chronological order, Nos. 17 and 18, refer themselves to the construction of the Kannikāparamēśvari temple at Mercara. The former gives the date of the completion of the temple as 4th June, 1874 A.D., while the latter informs us that the brass covering to the doors was got done in the year 1879 A.D. Kannikāparamēśvari is the family goddess of the Vaiśya community. No. 14 is a memorial tablet recording the death of B. Sōmayya, son of Biddaṇḍa Bopu referred to above under the Rājās of Coorg (No. 13). Sōmayya was under the service of the last Rājā of Coorg, Virarājēndra-vaḍeyar II, as *sirkārēkār* or commander-in-chief of the army, like his father who was a *sirkārēkār* of Doḍḍavīra-rājēndra. He was born in 1800 and died on 16th August, 1879 A.D. Since the Coorg State was under the Chief Commissioner's rule, permission was obtained from that officer for interning the body of Sōmayya by the side of his father's tomb within the premises of the Rājās' tombs. An interesting aspect about this inscription is that it is in English and its Kannada version is also

given below. Another inscription of this period at Bhāgamaṇḍala is in Malayalam script and language (23. ii). It is dated 1881 A.D. and records the grant of a lampstand with lamps all round, to the god Bhagaṇḍēśvara by a devotee named Maṇavaṭṭi Belliyappa. The lamp is stated to have been prepared under the supervision of Chinnappa.

There are some modern inscriptions belonging to the early part of the 20th century at Mercara and Bhāgamaṇḍala. As we have confined ourselves to the records up to 1900 A.D., these have not been included here. Still they are of some interest. An inscription engraved on the base of an obelisque near Rājā's seat is in two languages—Kannada and English. It furnishes information that the first Viceregal *darbar* was held in Coorg on 29th of November, 1929 A.D. by Lord Irwin when he was the Viceroy and Governor-General of India, at the spot where the obelisque has been erected. A few memorial tablets are fixed to the walls of the Church building which has now been converted into the District Museum. These tablets give the names of some military personnel and others who died. Similarly, in the Bhagaṇḍēśvara temple at Bhāgamaṇḍala there are five inscriptions recording the construction of rest houses for the pilgrims and grant of land for their maintenance by certain devotees in the early part of the present century. One of them on a pillar of the *Nandimaṇḍapa* in front of the Bhagaṇḍēśvara temple records its construction by Belera Belyappa who was the *takka* of Koḍagu in 1915 A.D.

JAINISM

Jainism had spread its influence even in this District from the earliest days. We find several centres of Jainism here. From Śravaṇabelagoḷa in the neighbouring Hassan District Jaina monks moved over to these centres, as would be clear from the records some of which are noticed below.

We have seen that the very first record, of Ganga Avinīta, in this volume, registers a grant to Śrīvijaya Jinālaya of Talavananagara. The gift of villages was received by Chandanandi-bhaṭṭāra, disciple of Guṇanandi-bhaṭṭāra of Dēśigaṇa and Koṇḍakundānvaya. However, the genuineness of this record is doubted.

No. 98, another Ganga record of 978 A.D., states that Anantavīrya the donee was a disciple of Guṇasēnapaṇḍita-bhaṭṭāraka who was himself a disciple of Biraśēnasiddhāntadēva. These are described as residents of Belgoḷa, i.e., Śravaṇabelagoḷa. The grant consisted of two villages of Peggadūr and Posavādaga, obviously for the basadi at the former village. The record is described as the *śāsana* of the basadi at Peggadūr, modern Peggūr where, however, no such monument is in existence today.

Muḷḷur, in Somavarapet Taluk was one of the Jaina centres of the district. We have seen that the Koṅḡāḷva chief, Rājādhiraḷa Koṅḡāḷva I built a *basadi* there about 1050 A.D. There are three basadis, the Pārśvanātha, Chandranātha and Śāntiśvara. Of these the first must have been got constructed by Pōchabbarasi, wife of Rājēndrachōḷa Koṅḡāḷva II, as the record that refers to such a work by her is found on the wall of the Pārśvanātha basadi. If No. 75, near the Chandranātha basadi could be so interpreted, it would mean that Rājādhiraḷa II had that basadi constructed for the merit of his mother Pōchabbarasi. No. 77 on the pedestal of the image of Śāntinātha in the Śāntinātha basadi refers to the reconsecration of the basadi by Mallishēṇadēva in about the middle of the 12th century A.D. It is probable that this was the basadi got built by Rājādhiraḷa I.

Guṇasēnapaṇḍitadēva figures prominently in getting these meritorious deeds done by the Koṅḡāḷva chiefs. He belonged to Draviḷa-ḡaṇa or Tivulī-ḡaṇa, Nandi-sangha and Aruṅḡāḷnvaya. He was the disciple of Pushpasēnasiddhāntadēva, whose footprints are engraved on a block of stone in front of the Śāntiśvara-basadi (No.78). In 1051 A.D., these basadis came under his

management. He also got a well called Nāgavāvi, excavated by the *nakaras* (No. 79). The figure of a cobra is also engraved below this inscription. Guṇasēnapaṇḍita was the *guru* of the Hoysala king Vinayāditya and received a grant from Pariyaladēvi for the maintenance of the basadi built at Sosevūr. He is also referred to as the *guru* of Echaladēvi, queen of Hoysala Ereyanga in an inscription in Arakalgud Taluk. An inscription on a large boulder near Muḷlūr (No. 83), with footprints, appears to refer to Guṇasēnapaṇḍita indicating that, that spot was the place where he performed penance and probably breathed his last. According to No. 71 Guṇasēnapaṇḍita gained the abode of *Mokṣhalakṣmī* (or died) in 1064 A.D. He was proficient in the supreme *ārhanṭya* and other three jewels, all the great sciences of grammar, the *āgama* and the six established systems of logic.

The basadis at Muḷlūr are square in plan and comparatively plain structures built of granite slabs. But the images that are still remaining in them are beautiful works of art and represent the sculptural standard that prevailed during the Koṅḡāḷva rule.

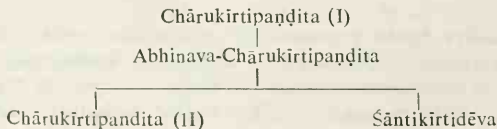
There are a few more inscriptions recording the prevalence of Jainism during the Koṅḡāḷva period. No. 89 records the death, in 1044 A.D., of Prabhāchandra-dēva, disciple of Subhachandra-dēva. No. 100 states that Jakkiyabbe, wife of Eḍayya, resolved to obtain *mukti* by the performance of *sanyasana* and died. Similarly, one Kiviriyayya, chief of Maduvanga-nāḍ keeping the vow for twelve days in the Chaṅḡāḷva-basadi attained salvation (No. 101).

Incidentally it may be noted that although the Koṅḡāḷvas were Jains, they seem to have patronised other religions also. As can be seen in Nos. 48 and 49, Rājendra-Prithvi-Koṅḡāḷva made grants to the Siddhēśvara temple at Posavalli.

Three Jaina images, two of them of Śāntinātha, with inscriptions (Nos. 4, 6, and 7) in characters of the 12th century engraved on their pedestals, are now exhibited in the Museum at Mercara. Before they were shifted to the Museum, they were found in the basadi at Anjanagiri. The existing basadi at this place was constructed in 1544 A.D. (No. 19). The epigraph that gives this information, also records the interesting fact that in Śaka 1453 (1531-32 A.D.) Abhinava Chārukīrtipaṇḍita-dēva discovered the images of Śāntitīrthēśvara and Anantanāthasvāmi in the river Suvarṇāvatī and that they were installed in a basadi constructed first in wood and later in stone, on the former date, at Anjanagiri, at the instance of Śāntikīrtidēva. The installation was done by Śāntopādhyāya of Koṇṣasanagara, who is described as *svānuja* of Śāntikīrti-dēva.

It is clear that the images now in Mercara, were the ones originally set up at Tātangi. No. 4 says that the image of Śāntināthadēva was consecrated by Māghaṇandi-bhaṭṭāraka of Tātangi, belonging to Mūlasaṅgha, Dēsiyagaṇa, Pustakagachchhaa nd Koṇḍakundānvaya. No. 6 also refers to the image of Śāntinātha consecrated by the *nakharas* of Tātangiya-paṭṭaṇa who were disciples of Hēragina Hariśchandra-dēva. Obviously the other image, below which No. 7 is engraved is that of Anantanāthasvāmi got made by Hariyaṇṇa heggade, the *aśvādhyakṣha* (head of the cavalry), disciple of Nayakīrtisiddhāntadēva. Tātangi was a place situated somewhere on the banks of the Suvarṇāvatī, i.e., the Hārangi river, which flows about 5 kilometres north of Anjanagiri. It is probable that one of the floods in the river washed out the basadi, wherein these images were installed, and the images were discovered by Abhinava-Chārukīrti, centuries later.

No. 19 gives the genealogy of the Jaina priests who belonged to Beluḡuḷa, as :

The first of these bears several epithets like *rāyarājaguru*, *maṇḍalācārya*, *mahāvādavādīśvara* etc. and also *Ballālarāyavarakshāpālaka* which indicate that he was the royal priest of the Hoysaḷas and was the saviour of the life of Ballālarāya. But, who this Ballālarāya was, whose life he saved is not known. Tradition attributes this to Ballāla I.

GENERAL.

Two inscriptions (Nos. 37 and 56) of the 10th century record the death of two individuals by self-immolation. In both these the deceased person is stated to have had his head cut off. Both of them being damaged, the details cannot be made out. The first of them is dated 944. A.D. and the name of the hero may be Būchaga. The second refers to Lalluga, younger brother of Raṇivoḷiga as the hero.

No. 49, dated 1070 A.D., registers a gift to god Siddhēśvara Mahādēva, probably after the purchase of the gift land from Niragavunḍa of Posavaḷli. The exact meaning of the term *āḍuvala* used in this connection (*ponnare koḷḷu maṇṇare koṇḍu pattu khaṇḍuveya āḍavalam*) is not clear. In No. 48, of the same date there is a reference to *āḍavalam gadyāya*.

Two records (Nos. 52 and 60) of the 13th century from Gaṇagūru and Chaudlu respectively, refer to the regulations laid down with regard to the right of property. The former states that in the absence of male (heir), the daughters' children were to have the succession right. This regulation probably was brought into vogue in Gunda-nāḍ. The later record (No. 60) states that it confirms the daughter's right of succession to property which was in vogue earlier in Kundūr (?) and also bestows similar right to the children of the daughter as also those of female slaves (*tottina makkaḷiṇṇe*).

No. 44, dated probably 1498 A.D. records the grant of *gauḍike* to Lingēgauḍa of Hānagala by Nanjarappayaṇṇa. Hānagala may be the same Hāngal in Dharwar District and if so it is interesting to note that the donee (or his ancestors) hailed from such a distant place then.

No. 25 of the 19th century registers a gift of a bell in memory of Muddamma wife of Moṇṇappa whose family name was *Maneyappaṇḍa*.

Attention is drawn towards number of *nāḍus*, that figure in the volume, some of which are listed below. Students of historical geography could make use of this for further study. Pūnāḍu 6000, Eḍenāḍu-70, Muḷḷūrṇāḍu, Ulugali Mūḍagērināḍu, Horūru Nūrokkalunāḍu, Kārattu Mūrṇāḍu, Beṭṭiyattanāḍu, Pāḍi-nāḷkunāḍu, Yaḍavanāḍu, Gundanaḍu-70, Tenkanāḍu (70), Samhathanāḍu etc. Some of these are in existence even today.

ಪೀಠಿಕೆ

೧೮೮೬ನೆಯ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಬಿ. ಲಾಯಿ ರೈಸರು 'ಎಪಿಗ್ರಾಫಿಯ ಕರ್ನಾಟಕ' ಸರಣಿಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯ ಸಂಪುಟವಾದ ಕೊಡಗು ಶಾಸನಗಳ ಪ್ರಥಮ ಆವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು. ಈ ಸಂಪುಟವು ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪ್ರಾಂತವಾಗಿದ್ದ ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ರೈಸರು ಕಂಡುಹಿಡಿದ ೨೩ ಶಾಸನಗಳ ಭಾಷಾಂತರ ಮತ್ತು ಲಿಪ್ಯಂತರಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಿದೆ. 'ನ್ಯಾ ಇಂಪೀರಿಯಲ್ ಗೆಜೆಟಿಯರ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯ'ಕ್ಕಾಗಿ ಕೊಡಗಿನ ಗೆಜೆಟಿಯರನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಬೇಕಾದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಪುನರ್ವಿವೇಕ್ಷಣ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದು ಅಗತ್ಯವೆಂದು ರೈಸರು ಭಾವಿಸಿದರು. ಈ ಪುನರ್ವಿವೇಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಕಂಡು ಹಿಡಿಯಲಾದ ಶಾಸನಗಳನ್ನು 'ಎಪಿಗ್ರಾಫಿಯ ಕರ್ನಾಟಕ'ದ ಬೆಂಗಳೂರು ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಸಂಪುಟಗಳಲ್ಲಿ (IX ಮತ್ತು XII—ಪ್ರಥಮ ಆವೃತ್ತಿ) ಅನುಬಂಧಗಳಾಗಿ ಸೇರಿಸಲಾಯಿತು. ೧೯೧೪ರಲ್ಲಿ ರೈಸರು ಈ ಎಲ್ಲ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಪುನಃ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಶಾಸನಗಳ ಪರಿಷ್ಕೃತ ಆವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು.

ಈ ಸಂಪುಟದ ಪರಿಷ್ಕರಣ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಈಗ ಮತ್ತೆ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿತ ಶಾಸನಗಳ ಪಾಠಗಳನ್ನು ಮೂಲದೊಂದಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡಲು ಎರಡು ಪರಿವೀಕ್ಷಣಿ ಪ್ರವಾಸಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಯಿತು. ಅನೇಕ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಮೂಲದೊಂದಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿ, ಅವಶ್ಯವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ಪಾಠಗಳನ್ನು ತಿದ್ದಿ ಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಮೂಲಶಾಸನ ದೊರೆಯದ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಅವುಗಳ ಪಾಠಗಳನ್ನು ಹಿಂದಿನ ಆವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿಯೇ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಇದುವರೆಗೆ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಾರದಿದ್ದ ಮೂವತ್ತೆರಡು ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಈ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಈ ಆವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿರುವ ಶಾಸನಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೧೦೬. ಹಿಂದಿನ ಆವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಶಾಸನಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೭೫ ; ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಓದಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದಂತಹ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಹಿಂದಿನ ಆವೃತ್ತಿಯ ೭೫ನೆಯ ನಂಬರಿನ ಶಾಸನವನ್ನು ಈ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಲ್ಲ.

ಈ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿರುವ ಶಾಸನಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಕೆಲವೇ ಆದರೂ ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಇತಿಹಾಸದ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ವಾದವು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ರಾಜವಂಶಗಳಿಗೆ ಸೇರಿಸಬಹುದು. ಈ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸಮೀಕ್ಷಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಗಂಗವರು

ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಪ್ರಾಚೀನ ಶಾಸನಗಳಿಂದ ಈ ಪ್ರದೇಶವು ಗಂಗವಾಡಿಯ ಒಂದು ಭಾಗವಾಗಿತ್ತೆಂದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಬಿ. ಎಲ್. ರೈಸರು ಅನ್ವೇಷಿಸಿ, ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ಗಂಗ ತಾಮ್ರ ಶಾಸನಗಳ ಸರಣಿಯಲ್ಲಿ ಮಡಿಕೇರಿಯ ಖಜಾನೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದ ತಾಮ್ರ ಶಾಸನವೇ (೧ನೆಯ ಶಾಸನ) ಮೊದಲನೆಯದು. ಮೂರು ಹಲಗೆಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಈ ಶಾಸನವು ಉಂಗುರ ಮತ್ತು ಗಜ ಲಾಂಛನಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ಪ್ರತಿ ಹಲಗೆಯೂ ೧೮ ಸೆಂಟಿಮೀಟರ್ ಉದ್ದ ಮತ್ತು ೭.೨ ಸೆಂಟಿಮೀಟರ್ ಅಗಲವಿದೆ. ಮೊದಲನೆಯ ಹಾಗೂ ಕೊನೆಯ ಹಲಗೆಗಳ ಒಳಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಬರವಣಿಗೆ ಇದೆ. ಈ ತಾಮ್ರಪಟವು ಮಡಿಕೇರಿಯ ಖಜಾನೆಗೆ ಯಾವಾಗ ಮತ್ತು ಯಾರಿಂದ ಸೇರಿಸಲಾಯಿತೆಂಬುದು ತಿಳಿದುಬಂದಿಲ್ಲ. ಈ ಶಾಸನವನ್ನು ಗ್ರೇಟರ್ ಎಂಬುವನು ಬರ್ಚೆಸ್ ಎಂಬ ವಿದ್ವಾಂಸನ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದನು. ಈಗ ಈ ಶಾಸನವು ಸ್ವಿಡ್ಜರ್ಲೆಂಡಿನ ಬ್ಯಾಸೆಲ್ ಎಂಬ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿರುವ ಲ್ಯುಥೇರನ್ ಕ್ರೈಸ್ತ ಸಂಘದ ವಸ್ತುಸಂಗ್ರಹಾಲಯದಲ್ಲಿದೆ.

ಈ ಶಾಸನವು ಹಳಗನ್ನಡ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಆದರೆ, ಅಕ್ಷರಗಳ ಕೆತ್ತನೆ ಹೆಚ್ಚು ಒರಟು. ರಾಜವಂಶಾವಳಿಯನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುವ ಆರಂಭ ಭಾಗ ಹಾಗೂ ತೇದಿಯ ವಿವರಗಳುಳ್ಳ ಭಾಗವು ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿಯೂ, ದಾನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿವರಗಳು ಮತ್ತು ದಾನವಿತ್ತ ಗ್ರಾಮದ ಎಲ್ಲೆಗಳ ವಿವರಗಳು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೂ ಇವೆ. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ನಾಲ್ಕು ಫಲಶ್ರುತಿ ಶ್ಲೋಕಗಳ ಹೊರತು ಇಡೀ ಶಾಸನವು ಗದ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿದೆ.

ಕೊಂಗುರಿ ಮಹಾಧಿರಾಜ ಅವಿನೀತನೆಂಬ ಗಂಗವಂಶದ ದೊರೆಯು ಮಾಡಿದ ದಾನ ವಿಷಯವನ್ನು ಈ ಶಾಸನವು ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ. ಪದ್ಮನಾಭನೆಂಬ ದೇವತೆಯ ಸ್ತುತಿಯಿಂದ ಈ ಶಾಸನ ಆರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಅನಂತರ ಜಾತ್ಯವೇಯ ವಂಶದ ಕಣ್ಣಾಯಿನ ಗೋತ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಕೊಂಗುರಿ ಮಹಾಧಿರಾಜನಿಂದ ಆರಂಭವಾಗುವ ಗಂಗರ ವಂಶಾವಳಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಅದು ಹೀಗಿದೆ:

ಕೊಂಗುಣಿ

|

ಮಾಧವ !

|

ಹರಿವರ್ಮ

|

ವಿಷ್ಣು ಗೋಪ

|

ಮಾಧವ ||

|

ಕೊಂಗುಣಿ ಮಹಾಧಿರಾಜ ಅವಿನೀತ.

ಮೊದಲನೆಯ ಮಾಧವನು 'ದತ್ತಕಸೂತ್ರ'ವೆಂಬ ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ರಚಿಸಿದನೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ವಿಷ್ಣು ಗೋಪನು ಭಗವನ್ನಾರಾಯಣನ ಪಾದಾರಾಧಕನಾದರೆ, ಅವನ ಮಗ ಇಮ್ಮಡಿ ಮಾಧವನು ತ್ರ್ಯಂಬಕನ ಭಕ್ತ. ಇಮ್ಮಡಿ ಮಾಧವನ ಪತ್ನಿಯು ಕದಂಬ ವಂಶದ ಅರಸನಾದ ಕೃಷ್ಣವರ್ಮ ಮಹಾಧಿರಾಜನ ಪ್ತಿಯಸೋದರಿಯಾಗಿದ್ದಳು. ಇವು ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಾಗಿರುವ ಕೆಲವು ವಿವರಗಳು.

ತಲವನನಗರದಲ್ಲಿನ ಶ್ರೀವಿಜಯಜನಾಲಯಕ್ಕಾಗಿ ಆಚಾರ್ಯನಾದ ಚಂದಣಂದಿಭಟ್ಟಾರಸಿಗೆ ಬಡಣೆಗುಪ್ಪೆ ಮತ್ತು ಇತರ ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ದತ್ತಿಯಾಗಿ ಬಿಡಲಾಯಿತೆಂದು ತಾಮ್ರಪಟ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ದೇಸಿಗಣ, ಕೊಂಡಕುಂವಾನ್ವಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಈ ಆಚಾರ್ಯರ ವಂಶಾವಳಿಯನ್ನು ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಅದು ಹೀಗಿದೆ :

ಗುಣಚಂದ್ರ ಭಟ್ಟಾರ

|

ಅಭ[ಯ*]ನಂದಿ ಭಟ್ಟಾರ

|

ಶೀಲಭದ್ರ ಭಟ್ಟಾರ

|

ಜಯನಂದಿ ಭಟ್ಟಾರ

|

ಗುಣನಂದಿ ಭಟ್ಟಾರ

|

ಚಂದಣಂದಿ ಭಟ್ಟಾರ

ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ತೇದಿಯ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಶಾಸನ ಹುಟ್ಟಿದುದು ಒಲಲನೆಯ ವರ್ಷ, ಮಾಘ ಶುದ್ಧ ಪಂಚಮಿ, ಸೋಮವಾರ, ಸ್ವಾತಿನಕ್ಷತ್ರದಂದು. ವರ್ಷದ ಹೆಸರನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿಲ್ಲ. ಒಲಲ ಎಂಬುದು ಯಾವ ಗಣನೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಎಂಬುದೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಇದು ಶಕಸಂವತ್ಸರವಾಗಿರಬಹುದು. ಹಾಗೆಣಿಸಿದಲ್ಲಿ ಒಲಲ ಎಂಬುದು ಕ್ರಿ. ಶ. ೪೬೬ ಆಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಾದ ಇತರ ವಿವರಗಳು ತಾಳೆಹೊಂದುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾಘಶುದ್ಧ ಪಂಚಮಿ ಬುಧವಾರವಾಗಿದ್ದು ಅಂದು ಉತ್ತರಾಭಾವುವದ ನಕ್ಷತ್ರವಿದ್ದಿತೇ ಹೊರತು ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವಂತೆ ಸೋಮವಾರ, ಸ್ವಾತಿನಕ್ಷತ್ರ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ.

ಪೂನಾಡು ಆರುಸಾವಿರ ಪ್ರದೇಶದೊಳಗಣ ಎಡೆನಾಡು ಎಪ್ಪತ್ತಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಬಡಣೆಗುಪ್ಪೆ ಗ್ರಾಮವನ್ನು ಆಕಾಳವರ್ಷ ಪೃಥ್ವೀವಲ್ಲಭನ ಮಂತ್ರಿಯು ಮೊದಲು ಅವಿನೀತ ಮಹಾಧಿರಾಜನಿಂದ ಪಡೆದು, ಅದನ್ನು ತಲವನನಗರದ ಶ್ರೀವಿಜಯ ಜನಾಲಯದ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಜೈನಗುರುವಿಗೆ ದಾನಮಾಡಿದನು. ಈಗ ಕಾವೇರಿನದಿಯ ತೀರದಲ್ಲಿರುವ ಮತ್ತು ಗಂಗರ ರಾಜಧಾನಿಯಾಗಿದ್ದ ತಲಕಾಡು ಅಂದು ತಲವನನಗರವೆನಿಸಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ಇದು ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿದೆ. ದಾನಗ್ರಾಮವಿದ್ದ ಸ್ಥಾನಾಡು ಆರುಸಾವಿರ ಪ್ರದೇಶವು ಈಗಿನ ಹೆಗ್ಗಡದೇವನಕೋಟೆ ಮತ್ತು ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಿದ್ದ ಪುನ್ನಾಟ ರಾಜ್ಯವಾಗಿದ್ದಿತು. ಕಬಿನಿ ನದಿಯ ತೀರದಲ್ಲಿಯ ಕಿತ್ತೂರು ಅಥವಾ ಕೇಶಿಪುರವು ಅದರ ರಾಜಧಾನಿಯಾಗಿದ್ದು.

ಈ ದತ್ತಿಗೆ ಸಾಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಮಣಿಯುಗುರದ ನಂದ್ಯಾಲರು ಮತ್ತು ಸೀಂಬಾಲರು ಇತರ ಕೆಲವು ಗಂಗರ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಾಕ್ಷಿಗಳಾಗಿ ಉಲ್ಲೇಖಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆಂಬುದು ಗಮನಾರ್ಹ. ಗಣಿಗನೂರ ತಗಡರು ಸಹ ಉಲ್ಲೇಖಿತರಾದ ಸಾಕ್ಷಿಗಳು. ಗಣಿಗನೂರು ಈಗಿನ ಸೋಮವಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿರುವ ಗಣಗೂರು ಆಗಿರಬಹುದು. ಇದೊಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಸ್ಥಳವಾಗಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಗಂಗರ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕೆಲವು ಶಾಸನಗಳು ದೊರೆತಿವೆ.

ವಿಶ್ವಕರ್ಮನ ಈ ತಾಮ್ರಶಾಸನವನ್ನು ಕಂಡೊಡಿಸಿದನು. ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಎಂಬುದು ಗಂಗರ ಆಸ್ಥಾನ ಲಿಪಿಕಾರನ ಅಧಿಕೃತ ಸದವಿಯಾಗಿದ್ದು.

ಈ ಶಾಸನದ ಯಥಾರ್ಥತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ತೀವ್ರ ವಿವಾದವಿದೆ. ಫ್ಲೀಟ್ ಮತ್ತು ಇತರ ಕೆಲವು ವಿವ್ಧಾಂಸರು ಗಂಗರ ತಾಮ್ರಶಾಸನಗಳನ್ನು ನೈಜವೆಂದು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಬಿ. ಎಲ್. ರೈಸರು ಇವು ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹವೆಂದು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತ್ತಿದ್ದಾರೆ.¹ ಈ ನಾಡವಿವಾದಗಳ ವಿವರಗಳಿಗೆ ಹೋಗದೆ ಕೆಲವು ಮುಖ್ಯ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬಹುದು.

ಈಗ ಅನೇಕ ಗಂಗರ ತಾಮ್ರಶಾಸನಗಳು ಬೆಳಕಿಗೆ ಬಂದಿವೆ. ಇವುಗಳ ತುಲನಾತ್ಮಕ ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ಕೂಟ ಮತ್ತು ನೈಜ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ವಿಂಗಡಿಸುವುದು ಈಗ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಈ ತಾಮ್ರಶಾಸನವು ಕ್ರಿ. ಶ. ೪೬೬ರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದಂತೆ ಆದರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ. ಆದರೆ, ಈ ತೇದಿಯ ಕಾಲದ ವಿವರಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಮೇಲೆ ನಾವು ನೋಡಿದ್ದೇವೆ. ಮೊದಲನೆಯ ಶಿವಮಾರಸಿಗಂಠ ಬಂದಿನ ಗಂಗದೊರೆಗಳ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ, ನೈಜವೆಂದು ಖಚಿತವಾಗಿರುವ, ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಶಕವರ್ಷದ ಉಲ್ಲೇಖವಿಲ್ಲ. ಹರಿವರ್ಮನ ತಗಡೂರು, ತಂಜಾವೂರು ಮತ್ತು ಕೊಡಲೂರು ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಶಾಸನದಲ್ಲಿರುವಂತೆಯೇ ಶಕವರ್ಷವನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ, ಅವುಗಳು ಕೂಟಶಾಸನಗಳೆಂದು ಸಿದ್ಧವಾಗಿವೆ.

ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿದಾಗ ಮಡಿಕೇರಿಯ ಈ ತಾಮ್ರಪಟದ ಲಿಪಿಸ್ವರೂಪವು ಶಾಸನವು ತಿಳಿಸುವ ಕಾಲಕ್ಕಿಂತ ಈಚಿನದೆಂಬುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಅಕ್ಷರಗಳು ಬೆಳವಣಿಗೆ ಹೊಂದಿ ದುಂಡಾಗುವ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ. ೨ನೆಯ ಪಂಕ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಕಜಜು ಮತ್ತು ಕಾಗಣಿತಕೋಟೆ ಎಂಬಲ್ಲಿಯೂ, ೧೧ನೆಯ ಪಂಕ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಪರಾಕ್ರಮ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಎಂಬಲ್ಲಿಯೂ ಕಂಡುಬರುವ ಕೆಕಾರ ಮತ್ತು ರಕಾರಗಳ ಉದ್ದ ಕಿರಿದಾಗುವುದಲ್ಲದೆ ದುಂಡಾಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನೂ ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಲಿಪಿಕೃತನೆ ಹೆಚ್ಚು ಒರಟಾಗಿದೆ. ಪಂಕ್ತಿಗಳು ನೇರವಾಗಿಲ್ಲ. ರಾಜಾಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿಯ ನಿವೃತ್ತ ಲಿಪಿಕಾರನಲ್ಲಿ ಈ ದೋಷಗಳೆರಕೂಡದವು? ಕಾಗಣಿತ ದೋಷಗಳೂ ಹೇರಳವಾಗಿವೆ. ಈ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲಾಗಿರುವ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯು ದೋಷಯುಕ್ತವಾಗಿದ್ದು ಪೂರ್ವದ ಹಳಗನ್ನಡವಾಗಿರದೆ ಆದರೆ ನಂತರದ ಕಾಲದ ಲಕ್ಷಣವನ್ನು ತೋರುತ್ತದೆ. ಕ್ರಿ.ಶ. ೫ನೆಯ ಶತಮಾನ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿನ ಇತರ ನೈಜ ತಾಮ್ರಪಟಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದಲ್ಲಿ, ಈ ಶಾಸನದ ಹಲಗೆಗಳ ಅಗಲ ಹೆಚ್ಚು. ಈ ಶಾಸನ ನೈಜವೆಂದು ರೈಸರು ವಾದಿಸಿದರೂ ಮೇಲ್ಕಾಣಿಸಿದ ಅಂಶಗಳು ಇದು ಕೃತಕಶಾಸನವೆಂಬುದನ್ನೇ ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ.

ಆದರೂ, ಇದರಲ್ಲಿ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿರುವ ಗಂಗ ವಂಶಾವಳಿಯನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ತಿಳಿಸುವುದಲ್ಲದೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಗಂಗ ದೊರೆಯ ಬಿರುದುಗಳೂ ಅನೇಕ ನೈಜ ದಾಖಲೆಗಳಲ್ಲಿರುವಂತೆಯೇ ಇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಈ ಶಾಸನವು ಮೂಲಶಾಸನವೊಂದರ ಪ್ರತಿಯಾಗಿದ್ದು, ಕ್ರಿ.ಶ. ೯ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಸುಮಾರಿಗೆ ಇದು ಹುಟ್ಟಿರಬಹುದೆಂದು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೂ ಇದು ಬಹಳ ಅಶುದ್ಧವಾಗಿ ತಯಾರಾದ ಪ್ರತಿ. ಇದಕ್ಕೆ ಉತ್ತಮ ನಿರರ್ಥಕ ಉತ್ತರನೂರಿನಲ್ಲಿ ದೊರೆತ ಗಂಗ ದುರ್ವಿಗತನ ೩೦ನೇ ಅಕ್ಷರಿಯ ವರ್ಷದ ತಾಮ್ರಶಾಸನ. ಇದು M.A.R. ೧೯೧೬ರ ಪು. ೪೪ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದೆ. ಈ ಶಾಸನದ ವಿವರಗಳನ್ನೇ ಒಳಗೊಂಡ ಮತ್ತೊಂದು ತಾಮ್ರಶಾಸನವೂ ದೊರೆಕಿದೆ. ಇದು ಒರಟಾದ ಕೆತ್ತನೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು ಕೃತಕ ತಾಮ್ರಶಾಸನದ ಎಲ್ಲ ಗುಣಗಳನ್ನೂ ಹೊಂದಿದ್ದರೂ ಮೇಲಿನ ಶಾಸನದ ಪ್ರತಿ ಎನ್ನುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟ. ಈ ಶಾಸನವನ್ನು M.A.R. ೧೯೧೭, ಪು. ೩೭ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಬಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮಡಿಕೇರಿಯ ಈ ತಾಮ್ರಶಾಸನ ನೈಜವಲ್ಲವಾದ ಕಾರಣ ಇದರಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಅಕಾಶವರ್ಷ ಪೃಥ್ವಿವಲ್ಲಭ ಅಥವಾ ಅವನ ಮಂತ್ರಿ ಮತ್ತು ವಾನದ ಇತರ ವಿವರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

ಇದರ ಅನಂತರ ನಾವು ಈ ಸಂಪುಟದ ೬೭ನೆಯ ಶಾಸನವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತೇವೆ. ಈ ಶಿಲಾಶಾಸನದ ಕಾಲ ಶಕ ವರ್ಷ ೮೦೯ಕ್ಕೆ ಸರಿಹೋಗುವ ಕ್ರಿ.ಶ. ೮೮೮ನೆಯ ಫೆಬ್ರವರಿ ೨೧ನೆಯ ದಿನ. ಇದೊಂದು ರಾಜಶಾಸನ. ಬಿಳಿಯೂರು ೧೩ ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟೆ ಗಡಂಗದ ಸತ್ಯವಾಕ್ಯಜನಾಲಯಕ್ಕಾಗಿ ಜೈನ ಯತಿಗಳಾದ ಶಿವನಂದಿನಿವಾಂತ ಭಬಾರರ ಶಿಷ್ಯರಾದ ಸರ್ವ

¹ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿವರಗಳಿಗೆ Ind. Ant. ಸಂಪುಟ I ಮತ್ತು XII; E.I. III ಮತ್ತು VI; E.C.I. (ರೈಸರಿಂದ ಪರಿಷ್ಕೃತವಾದ ಆವೃತ್ತಿ), IV ಮತ್ತು VI (ರೈಸರ ಅನುರೂಪ ಕೃತಿಗಳಿಂದ ತೊಂದಲೆಯು ಆವೃತ್ತಿ) ನೆಯ ಸಂಪುಟಗಳಲ್ಲಿನ ಸೀರಿಕೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿ.

ನಂದಿದೇವರಿಗೆ ಸತ್ಯವಾಕ್ಯ ಕೊಂಗುಣಿವರ್ಮ ಧರ್ಮಮಹಾಧಿರಾಜ ಪೆಮ್ಮಾಡಿ ನಡಿಯು ದತ್ತಿಯಾಗಿ ಬಿಟ್ಟನೆಂದು ಇದು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಉಕ್ತವಾದ ಅರಸನು ಗಂಗ ಇಮ್ಮಡಿ ರಾಜನುಲ್ಲನು. ಸತ್ಯವಾಕ್ಯನೆಂಬ ಅವನ ಹೆಸರನ್ನೇ ಆ ದೇವಾಲಯಕ್ಕೂ ಇಟ್ಟಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಈ ಅಲಯ ಪೆಣ್ಣೆ ಗಡಂಗದಲ್ಲಿ ಎಂದಿದೆ. ಕಡಂಗ ಎಂದರೆ ಯುದ್ಧ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ತೋಡಿಸಲಾದ ಕದಕವೆಂದು ರೈಸರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. (Introduction, ಪು. ೮). ಹಾಗಾದಲ್ಲಿ ಪೆಣ್ಣೆ ಗಡಂಗವೆಂಬುದು ಅಂತಹ ಒಂದು ಕಂದಕದ ಹೆಸರಾಗಿರುವುದು ಅಥವಾ ಅಂತಹ ಕಂದಕದ ಸಮಾಪದಲ್ಲಿನ ಒಂದು ಗ್ರಾಮದ ಹೆಸರಾಗಿರುವುದು. ಈ ಶಾಸನದ ಕಲ್ಪ ನಮಗೆ ದೊರೆತುದೇ ಬಿಳಿಯೂರಿನ ಸಮಾಪದ 'ಕಡಂಗ' ದಲ್ಲಿ. ಆದರೆ ಇದರ ಸುತ್ತಲೂ ಯಾವುದೇ ದೇವಾಲಯ ಇದ್ದುದರ ಕುರುಹುಗಳು ಈಗ ಕಾಣಬಾರವು.

ಈ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾದ 'ಪೆಡ್ಡೊಜಿಗರೆಯ ಬಿಳಿಲೂಪ್ಪನ್ನಿಪ್ಪಳ್ಳಿ' ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಪೆಡ್ಡೊಜಿಯ ತೀರದ ಬಿಳಿಯೂರು ೧೨ ಗ್ರಾಮಗಳು ಎಂದು ಅರ್ಥೈಸಿ, ಇದರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಪೆಡ್ಡೊರೆ ಎಂಬುದು ಲಕ್ಷ್ಯಣಾರ್ಥವೆಂಬ ನದಿ ಎಂದು ರೈಸ್ ಗುರುತಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ದತ್ತಿಗೆ ಸಾಕ್ಷಿಗಳೆಂದು ಉಕ್ತವಾಗಿರುವವರಲ್ಲಿ ಪೆಡ್ಡೊಜಿಗರೆ ಯೆತ್ತದಿವ್ವುರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಬಿಳಿಯೂರು-೧೨ ಎಂಬುದು ಪೆಡ್ಡೊಜಿಗರೆ-೨೦ರಲ್ಲಿನ ಒಂದು ಭಾಗವಾಗುತ್ತೆಂದು ಸೂಚಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಲಲನೆಯ ನಂಬಿನ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ವಡಿ ರಾಜಮಲ್ಲನ ಕಿರಿಯ ಸೋದರನಾದ ರಕ್ತಸನು, ಕ್ರಿ. ಶ. ೯೭೮ರಲ್ಲಿ ಪೆಡ್ಡೊಜಿಗರೆಯನ್ನಾಳುತ್ತಿದ್ದನೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಪೆಡ್ಡೊಜಿಗರೆ ಎಂಬುದು ಆ ಹೆಸರಿನ ಒಂದು ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥಳವಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ಶಾಸನ (ನಂ. ೯೮) ದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ತೀದಿಯ ವಿವರಗಳು ಸ್ವಾರಸ್ಯಕರವಾಗಿವೆ. ಶಕವರ್ಷ ೮೯೯ನೆಯ ಈಶ್ವರ ಸಂವತ್ಸರದ ಫಾಲ್ಗುಣ ಶುಕ್ಲ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ, ತಿಥಿಯನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಿಸಿ 'ನನ್ನೀಶ್ವರ ತಲೆವಸವಾಗೆ' ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ನನ್ನೀಶ್ವರ ಎನ್ನುವುದು ಜೈನರಲ್ಲಿ ಮತಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಒಂದು ವಿಧಿ. ಇದನ್ನು ಅಷಾಢ, ಕಾರ್ತಿಕ ಮತ್ತು ಫಾಲ್ಗುಣ ಮಾಸಗಳಲ್ಲಿ ಶುಕ್ಲ ಪಕ್ಷದ ಅಷ್ಟಮಿಯಂದು ಆರಂಭಿಸಿ, ಹುಣ್ಣಿಮೆಯ ದಿನ ಮುಕ್ತಾಯಗೊಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅಷ್ಟಮಿಯನ್ನು ಸಾವಿ ಎಂದು ಗಮನಿಸಿದಲ್ಲಿ ೧೫ನೆಯ ಕೊನೆನಂದಿನ ಈ ಪರ್ವದ ತಲೆ. ಆ ದಿವಸವನ್ನು ಶಾಸನದಲ್ಲಿ 'ತಲೆದಿವಸ' ಎಂದು ಕರೆದಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾದ ತಿಥಿ ಶುಕ್ಲ ಪಕ್ಷದ ಹುಣ್ಣಿಮೆ.

೯೭ನೆಯ ಶಾಸನ ಸಹ ಸತ್ಯವಾಕ್ಯ ಕೊಂಗುಣಿವರ್ಮ ಪೆಮ್ಮಾಡಿನ—ಆಂದರೆ ಇಮ್ಮಡಿ ರಾಜಮಲ್ಲ—ಯದೇ. ಇದೊಂದು ಕಲ್ಪಾಡು. ಆಂದರೆ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಮರಣವನ್ನಪ್ಪಿದ ವೀರನ ಮನೆಯವರಿಗೆ ಕೊಡಲಾಗುತ್ತಿದ್ದ ದತ್ತಿ. ಅರಸನು ಜಡಲ ಎಜಿಯಂಗಾವುಣ್ಣನ ಮಗನಿಗೆ (ಅತನ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿಲ್ಲ) ಪೆಮ್ಮಾಡಿನಟ್ಟವನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಸಿದ್ಧಾಯದ ಹೊನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ಗದ್ದಾಣ ಹೊನ್ನು ಮತ್ತು ಬಿಟ್ಟುರು ಭತ್ತದಲ್ಲಿ ನೂರು ಭತ್ತವನ್ನು ಕೊಟ್ಟನು. ಆಂದರೆ ಮಡಿದ ವೀರನ ಮಗನಿಗೆ ತಂದೆಯ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ 'ಪೆಮ್ಮಾಡಿ'ಯ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ನೀಡಿ ಆ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಧನ-ಧಾನ್ಯ ಗೌರವಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಾಡಾಗಿ ಕೊಟ್ಟನು ಎಂದು ಇದಕ್ಕೆ ಅರ್ಥಮಾಡಬಹುದು. ನೂರು ಭತ್ತ ಎಂದಾಗ ಅಂದು ಪ್ರಚಲಿತವಿದ್ದ ಆಕೆಯುವ ಯಾವುದೋ ಸಾಧನದಲ್ಲಿ ನೂರು ಸಲ ಅಳೆದುಕೊಟ್ಟ ಭತ್ತವಿರಬಹುದು. ಶಾಸನವನ್ನು ಕಲ್ಲಿನಮೇಲೆ ಬರೆದವನು ಬೂವಯ್ಯ.

೬೪, ೯೦ ಮತ್ತು ೯೮ನೆಯ ನಂಬಿನ ಮೂರು ಶಾಸನಗಳೂ ಗಂಗವಂಶದ ಅರಸರದ್ದು. ಇದರಲ್ಲಿ ೯೮ನೆಯ ಶಾಸನ ವನ್ನು ಮೇಲೆ ವಿವೇಚಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಇದು ಇಮ್ಮಡಿ ಮಾರಸಿಂಹನ ಮಗನಾದ ನಾಲ್ವಡಿ ರಾಜಮಲ್ಲನ ಶಾಸನ. ಈತನು ಕ್ರಿ. ಶ. ೯೭೪ರಿಂದ ೯೯೯ರ ವರೆಗೆ ಆಳಿದನು. ಈತನ ತಮ್ಮನಾದ ಶ್ರೀಮತ್ ರಕ್ತಸ-ರಕ್ತಸಗಂಗ-ನು ಪೆಡ್ಡೊಜಿಗರೆಯನ್ನು ಕ್ರಿ. ಶ. ೯೭೮ರಲ್ಲಿ ಆಳುತ್ತಿದ್ದನೆಂದು ಇದರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ. 'ಶ್ರೀಪುರುಷಮಹಾರಾಜರ ದತ್ತಿ' ಎಂದು ಶಾಸನದಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ಎರಡು ಶತಮಾನಗಳಿಗೂ ಹಿಂದೆ ಗಂಗರ ಶ್ರೀಪುರುಷನು ನೀಡಿದ ಮೂಲದತ್ತಿ ಯೊಂದಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯಿಸಿದ್ದು, ಅದನ್ನು ಈಗ ಪುನರ್ದತ್ತಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆಯೇ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಕಷ್ಟ. ೬೪ ಮತ್ತು ೯೦ನೆಯ ಶಾಸನಗಳು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಎಜಿಯಪ್ಪ ಮತ್ತು ಕೊಂಗಣಿವರ್ಮರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದವಾಗಿವೆ. ಇವು ಸುಮಾರು ಕ್ರಿ. ಶ. ಹತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವುಗಳೆಂದು ಆದೇಲ್ಲಿನ ಲಿಪಿಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಹೇಳಬಹುದು. ಎಜಿಯಪ್ಪನು ಬೂತುಗ (1)ನ ಮಗ. ಕೊಂಗಣಿವರ್ಮನು ಯಾರೆಂದು ತಿಳಿಯದು. ಶಾಸನ ತ್ರುಟಿತವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಕುರಿತು ಯಾವುದನ್ನೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಲು ಬಾರದು.

ಬಾಣರು (?)

ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೦೯೫ನೆಯ ವರ್ಷದ ಯೆಡೂರು (ನಂ. ೬೨) ಶಾಸನವನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆವಾಗ ರೈಸರವರು ಆ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾದ ಮಹಾಮಂಡಲೇಶ್ವರ ದುದ್ಧರಸನೂ, ಸೋಮವಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಹೊಂದಿದಂತಿರುವ ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮಂಜರಾ ಬಾವ್ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ದಳೇ ಬೇಲೂರು ಗ್ರಾಮದ ಶಾಸನೋಕ್ತ ಮಹಾರಾಜ ? ದುದ್ಧರಸನೂ ಒಂದೇ ಎಂದೂ, ಇವನು ಕದಂಬ

ವಂಶಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಮಂಡಳಿಕನಂದೂ ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಎರಡು ಶಾಸನಗಳ ತೇದಿಯೂ ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೦೯೫ ಆಗಿರುವುದು ಮತ್ತು ಇಬ್ಬರ ಹೆಸರೂ ಒಂದೇ ಆಗಿರುವುದು ಈ ಊಹೆಗೆ ಕಾರಣಗಳು. ಆದರೆ ಈ ಊಹೆ ಸಮಂಜಸವಲ್ಲ.

ಮಂಜರಾಬಾದಿನ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ದುದ್ದರಸನ ವಂಶಾವಳಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು, ಅದು ಹೀಗಿದೆ :

ಚಾಗಿಮಹಾರಾಜ I

ದುದ್ದ (ಈತನ ಪತ್ನಿ ಮೇಚಲರಸಿ)

ಸಾತ್ವಿಗನೃಪ

ಚಾಗಿಮಹಾರಾಜ II

ದಯಸಿಂಹನೃಪ

ದಯಸಿಂಹನ ತಾಯಿಯಾದ ಮೇಚಲದೇವಿಯು ತಾನು ಕಟ್ಟಿಸಿದ ನಾಸುದೇವಾಲಯಕ್ಕೆ ಭೂಮಿ ಮುಂತಾದವನ್ನು ದತ್ತಿಯಾಗಿ ನೀಡಿದಳೆಂದು ಆ ಶಾಸನ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಶಾಸನದ ಕಾಲ ಶಕವರ್ಷ ೧೦೧೭ನೆಯ ಸಂವತ್ಸರ, ಚೈತ್ರ ಶುದ್ಧ ಸಪ್ತಮಿ, ಬುಧವಾರ. ದುದ್ದರಸನನ್ನು ಶಾಸನದಲ್ಲಿ 'ಬನವಾಸಿಪುರಂದರಾಧೀಶ್ವರ' ಮತ್ತು 'ಕದಂಬಕುಲಕುಲಮೂರ್ತಂಡ'ನೆಂದು ವರ್ಣಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಈತನು ಕದಂಬವಂಶಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಮಾಂಡಲಿಕನೆಂದು ಖಚಿತವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು.

ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಶಾಸನ, ಈ ಶಾಸನ ಹುಟ್ಟಿದ ನಾಲ್ಕುತಿಂಗಳ ನಂತರ, ಅದೇ ವರ್ಷದ ಶ್ರಾವಣ ಶುದ್ಧ ದ್ವಿತೀಯ, ಭಾನುವಾರದಂದು ಹುಟ್ಟಿತು. ಇದರಲ್ಲಿ ದುದ್ದರಸನನ್ನು 'ಶ್ರೀ ಪುರಾಧೀಶ್ವರ', 'ಬಲೀಂದ್ರಕುಲಕುಲಮೂರ್ತಂಡ', 'ಬಲಿಯರೆ ಭೀಮ' ಎಂದು ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಬಿರುದುಗಳಾವುವೂ ಕದಂಬರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದವುಗಳಲ್ಲ. ಬದಲು, ಇವುಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ ಈತನು ಬಾಣವಂಶಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವನೆಂದು ಊಹಿಸಬಹುದು. ಅಲ್ಲದೆ ಶಾಸನ ದುದ್ದರಸನ ನೆನಪಿಗಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದೆಯಾದ ಕಾರಣ, ಆತನು ಶಾಸನ ಹುಟ್ಟುವ ಕೆಲದಿನಗಳಿಗೆ ಮೊದಲು ಗತಿಸಿರಬೇಕು. ಇನ್ನೊಂದು ಶಾಸನ ಇದಕ್ಕಿಲ್ಲ ನಾಲ್ಕುತಿಂಗಳ ಹಿಂದಿನವಾಗಿದ್ದು, ಆ ವೇಳೆಗಾಗಲೇ ಆ ದುದ್ದರಸನ ಮಗ ದಯಸಿಂಹನು ಆಳುತ್ತಿದ್ದುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಿದೆ. ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಆತನ ತಾಯಿ ಮಾಡಿದ ದತ್ತಿಯನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದೆಯೇ ವಿನಹ ತಂದೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಅದರಲ್ಲಿ ಏನನ್ನೂ ಹೇಳಿಲ್ಲವಾದ ಕಾರಣ ಆತನ ತಂದೆ ಅದಕ್ಕೂ ಹಿಂದೆಯೇ ಮರಣಹೊಂದಿರಬೇಕು.

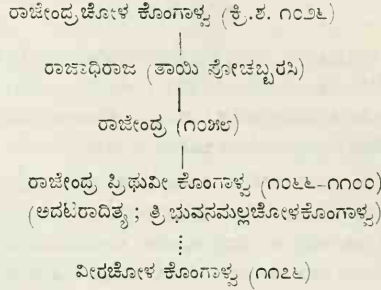
ಇನ್ನೂ ಒಂದು ನಾವು ಗಮನಾರ್ಹ. ನಮ್ಮ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ದುದ್ದರಸನು ಹಿಟ್ಟುರಸ ಹಾಗೂ ಜುಂಜಲದೇವಿಯರ ಮಗನೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಈತನ ಪತ್ನಿ ಚೆಕಲದೇವಿ. ಮಂಜರಾಬಾದ್ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾದ ದುದ್ದರಸನ ತಂದೆಯ ಹೆಸರಾದ ಚಾಗಿಮಹಾರಾಜ ಎಂಬುದನ್ನು ಅವನ ತಂದೆಯ ಬಿರುದು ಎಂದು ಸಮಾಧಾನ ಹೇಳಿ ನಾವದವನ್ನು ಬದಿಗೆ ಸರಿಸಲಾಗದು. ಆ ದುದ್ದರಸನ ಮಗನ ಹೆಸರೂ ಚಾಗಿಮಹಾರಾಜನೆಂದಿದ್ದು ತನ್ನ ತಂದೆಯ ಹೆಸರನ್ನೇ ಮಗನಿಗೆ ಇಟ್ಟಿರಬೇಕು. ಇವುಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದಾಗ ೬೨ನೆಯ ಶಾಸನದ ದುದ್ದರಸನು ಕದಂಬವಂಶದವನಾಗಿರಲಿಲ್ಲ; ಬಾಣವಂಶಕ್ಕೆ ಸೇರಿರಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ಕೊಂಗಾಳ್ವರು

ಕ್ರಿ. ಶ. ಹತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದ ಅಂತ್ಯದ ವೇಳೆಗೆ ಚೋಳವಂಶದ ರಾಜರಾಜಚೋಳನು ಗಂಗವಾಡಿಯನ್ನು ಗೆದ್ದು ಕೊಂಡಾಗ ಕೊಡಗಿನ ರಾಜಕೀಯಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬದಲಾಯಿತು. ಈ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಚೋಳರು ಸ್ವಾಧೀನಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದೆ ಇಲ್ಲಿ ಕೊಂಗಾಳ್ವರೆಂಬ ಮನೆತನದವರು ಮಾಂಡಲಿಕರಾಗಿ ಆಳಲು ಆನುಮತಿಯನ್ನು ನೀಡಿದ್ದರು. ೬೫ನೆಯ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಈ ಕೊಂಗಾಳ್ವರು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿದೆ. 'ಕವೇರಕನ್ನಕಾಸಖೀಯಮಾನ ಚೋಲಮಹಾಮಹಿಷಶತಿ' ಎನ್ನಿಸಿದ ರಾಜಕೇಸರಿವರ್ಮ ಪೆಮ್ಮಾರಾಜಿಯು, ಅಂದರೆ ರಾಜರಾಜನು, ಪನಸೋಗೆಯ ಕಾಳಗದಲ್ಲಿ ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ, ಕೊಲ್ಲುವವರೆಗೂ ಕಾದಿದ ಮುನಿಜನೆಂಬುವನ ಲೌರ್ಯವನ್ನು ಕೇಳಿ ತಿಳಿದು, ಅವನಿಗೆ ಪಟ್ಟವನ್ನು ಕಟ್ಟಿ, ನಾಡನ್ನು ಕೊಡು ಎಂದು ಪಂಚವನ್ಮಹಾರಾಯನಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಬೇಡವೆಂದು. ಅದರಂತೆ ಆ ಸೇನಾಧಿಪತಿಯಾದ ಪಂಚವನ್ ಮಹಾರಾಯನು ಮುನಿಜನಿಗೆ 'ಪ್ರತಿಯಶಿಖಾಮಣಿಕೊಂಗಾಳ್ವ'ನೆಂಬ ಬಿರುದನ್ನಿತ್ತು, ಮಾಲವ್ವಿ(ಈಗಿನ ಸೋಮನಾರಸೇಟಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಮಾಲಂಬಿ)ಯನ್ನು ಇತ್ತನು. ಈ ಪಂಚವನ್ ಮಹಾರಾಯನು ಚೋಳಯವರಾಜನಾಗಿದ್ದ ರಾಜರಾಜ(I)ನ ಮಗನಾದ ರಾಜೇಂದ್ರ ಚೋಳನೆಂದು ಊಹಿಸಲಾಗಿದೆ. ಪನಸೋಗೆಯ ಕದನ ಸುಮಾರು ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೦೦೪ರಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರಬಹುದಾದ ಕಾರಣ, ಕೊಂಗಾಳ್ವರ ಆಳಿಕೆಯೂ ಅಂದಿನಿಂದಲೇ ಆರಂಭವಾಯಿತೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಕಾವೇರಿಯ ಕವೇರ ಮಹೇಶ್ವರ ಮಗಳೆಂದೂ, ಸಮಸ್ತ ಜನರ ಪಾಪಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವಳೆಂದೂ, ಈ ನದಿಯ ಕುರಿತಾದ ಪೌರಾಣಿಕ ಕಲ್ಪನೆಯು ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೧ನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿಯೇ

ರೂಢಿಯಲ್ಲಿತೆಂಬುದು ಈ ಶಾಸನದಿಂದ ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಸಾಕ್ಷಿಗಳೆಂದು ಹೆಸರಿಸಲಾದ ಗಾವುಂಡ ರಾಜಮ್ಮ, ನನ್ನಿಯ ಮೇರು, ನಲ್ಲೂರು ಎರೆಯಂಗಗಾವುಂಡ ಮುಂತಾದವರ ಹೆಸರುಗಳು, ಅದುವರೆವಿಗೂ ಅಲ್ಲಿನ ಪ್ರಜೆಗಳು ಗಂಗರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕರಾದ ಪ್ರಜೆಗಳಾಗಿದ್ದರೆಂಬುದನ್ನು ಸೂಚಿಸುವುದು. ಮನುಷ್ಯನ ಅಧೀನಕ್ಕೆ ಬಂದ ಪ್ರದೇಶವು ಮಾಲಂಬಿಯ ಸುತ್ತಲಿನ ಏಳುಸಾವಿರ ಸೀಮೆಯಾಗಿತ್ತೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಇದು ೯ನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಗಂಗರ ಯುವರಾಜ ಎಜಿತಯಸ್ಸನ ಆಳ್ವಿಕೆಗೊಳಪಟ್ಟ ಪ್ರದೇಶವೇ ಆಗಿತ್ತು.

ಕೊಂಗಾಳ್ವರ ವಂಶಾವಳಿಯನ್ನು ರೈಸ್‌ರವರು ಈ ಕೆಳಕಂಡಂತೆ ರೂಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಮೊದಲನೆಯ ಸಂಪುಟದ ಪೀಠಿಕೆಯ ಪುಟ ೧೭-೧೮ನ್ನು ನೋಡಿ.

ಆದರೆ ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿದಾಗ ಈ ವಂಶಾವಳಿ ದೋಷಪೂರಿತವೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

ಈ ಸಂಪುಟದ ೬೭ನೆಯ ನಂಬರಿನ ಶಾಸನ ಒಬ್ಬ ಕೊಂಗಾಳ್ವನ ಆಳ್ವಿಕೆಗೆ ಸೇರಿದ್ದು ದಾಗಿದೆ. ತೇದಿಯಲ್ಲದ, ಸುಮಾರು ೧೧ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಈ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಕೊಂಗಾಳ್ವನ ಹೆಸರಿನ ಹಿಂದೆ ಯಾವ ಚೋಳನ ಹೆಸರೂ ಸೇರಿಲ್ಲ. ೧೦೨೬ನೆಯ ವರ್ಷದ ಅರಕಲಗೂಡು ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಶಾಸನವೊಂದರಲ್ಲಿ (E.C., Vol. V Ag. 76) ರಾಜೇಂದ್ರಚೋಳ ಕೊಂಗಾಳ್ವನು ಹೊಯ್ಸಳನೆಂಬುವನನ್ನು ಸೋಲಿಸಿದನೆಂದು ಇದೆ. ೧೦೫೮ನೆಯ ವರ್ಷದ ಮುಳ್ಳೂರಿನ ಶಾಸನ (ನಂಬರ್ ೨೦) ತನ್ನ ತಂದೆ ಕಟ್ಟಿಸಿದ ಬಸದಿಗೆ ರಾಜೇಂದ್ರಚೋಳನು ಕೊಟ್ಟ ದತ್ತಿಯ ವಿವರಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಿದೆ. ತಂದೆಯ ಹೆಸರು ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಅದೇ ಮುಳ್ಳೂರು ಗ್ರಾಮದ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯನಾಥ ಬಸದಿಯ ಗೋಡೆಯ ಮೇಲಿರುವ ಶಾಸನ(ನಂ. ೬೮)ದಲ್ಲಿ ರಾಜಾಧಿರಾಜ ಕೊಂಗಾಳ್ವನ ತಾಯಿಯಾದ ಸ್ವೋಚ್ಚರಸಿ ಆ ಬಸದಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದುದಾಗಿ ಹೇಳಿದೆ. ಅದೇ ಬಸದಿಯ ತಳವಾಯದ ಕಲ್ಲಿನ ಮೇಲಿರುವ ಶಾಸನ (ನಂ. ೯೯)ದಿಂದ ರಾಜಾಧಿರಾಜ ಕೊಂಗಾಳ್ವನು ರಾಜೇಂದ್ರಚೋಳ ಕೊಂಗಾಳ್ವನ ಪುತ್ರನೆಂದೂ, ಈ 'ವಾಸವ್ವಾನ'ವನ್ನು ತಿವುಟಗಣ, ಅರುಂಗಳಾದ್ಯಯ, ನಂದಿಸಂಘದ ಗುಣಸೇನಪಂಡಿತನಿಗೆ ಧಾರಾಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟನೆಂದೂ ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ. ಈತನು ರಾಜಾಧಿರಾಜ ಕೊಂಗಾಳ್ವನ ತಾಯಿಯಾದ ಸ್ವೋಚ್ಚರಸಿಯ ಗುರುವೆಂದು ೬೮ನೆಯ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ರಾಜಾಧಿರಾಜ ಕೊಂಗಾಳ್ವನು ರಾಜೇಂದ್ರಚೋಳ ಕೊಂಗಾಳ್ವನ ಮಗನೆಂದು ನಿರ್ಣಯಿಸಬಹುದು.

೧೦೨೬ನೆಯ ವರ್ಷದ ಮತ್ತು ೧೦೫೮ನೆಯ ವರ್ಷದ ಶಾಸನಗಳೆರಡರಲ್ಲಿಯೂ ಉಲ್ಲೇಖವಾಗಿರುವ ರಾಜೇಂದ್ರಚೋಳ ಕೊಂಗಾಳ್ವನು ಒಬ್ಬನೇ ಇರಬಹುದೇ? ಬಸದಿಯ ೧೦೫೭ಕ್ಕೂ ಮೊದಲೇ, ಸುಮಾರು ೧೦೫೦ರ ವೇಳೆಗೆ, ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತೆಂದು ಊಹಿಸಿದಲ್ಲಿ, ಆ ವೇಳೆಗೆ ರಾಜೇಂದ್ರಚೋಳ ಕೊಂಗಾಳ್ವನ ತಂದೆ ಜೀವಿಸಿದ್ದ. ಆತನ ಹೆಸರು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ರಾಜೇಂದ್ರ ಚೋಳನ ಮಗನ ಹೆಸರು ರಾಜಾಧಿರಾಜನೆಂದಿರುವುದಾದ ಕಾರಣ, ತಂದೆಯ ಹೆಸರನ್ನೇ ಮಗನಿಗೂ ಇಡುವ ಅಂದಿನ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಅವರು ಅನುಸರಿಸಿದರೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಇವರು ಚೋಳರ ಮಾಂದಲಿಕರಾಗಿದ್ದು, ತಮಗೆ ಅಧಿಸ್ತಿಯಾದ ಚೋಳ ಅರಸನ ಹೆಸರಿನಂತೆಯೇ ತಮ್ಮ ಹೆಸರನ್ನೂ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದು ಸಹ ಅಂದಿನ ಪದ್ಧತಿಯಾಗಿತ್ತು. ೧೦೫೦ರಲ್ಲಿ ರಾಜಾಧಿರಾಜನು ಚೋಳರ ಅರಸನಾಗಿದ್ದ ಕಾರಣ ರಾಜೇಂದ್ರಚೋಳ ಕೊಂಗಾಳ್ವನ ತಂದೆಗೂ ರಾಜಾಧಿರಾಜನೆಂದೇ ಹೆಸರಿಟ್ಟಿತ್ತೆಂಬ ನಮ್ಮ ಊಹೆ ದೃಢಪಡುತ್ತದೆ. ೧೦-೬೮ರಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ರಾಜೇಂದ್ರಚೋಳ ಕೊಂಗಾಳ್ವನು ಆಳುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ, ಬಹುಶಃ ಈತನು ಆ ರಾಜಾಧಿರಾಜನ ತಂದೆಯಾಗಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಇದೊಂದು ಊಹೆ ಮಾತ್ರ.

ರಾಜೇಂದ್ರಚೋಳ(II)ನ ನಂತರದ ವಂಶಾವಳಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಶೋಧಕಿಲ್ಲ. ಈತನ ಪತ್ನಿ ಸ್ವೋಚ್ಚರಸಿ, ಮಗ ರಾಜಾಧಿರಾಜ. ೧೧ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಶಾಸನ (ನಂ. ೭೦)ದಲ್ಲಿ ಮುಳ್ಳೂರಿನ ಬಸದಿಯಲ್ಲಿ ರುಗ್ಮಣೀದೇವಿಯು ಬಹುಶಃ ಒಂದು

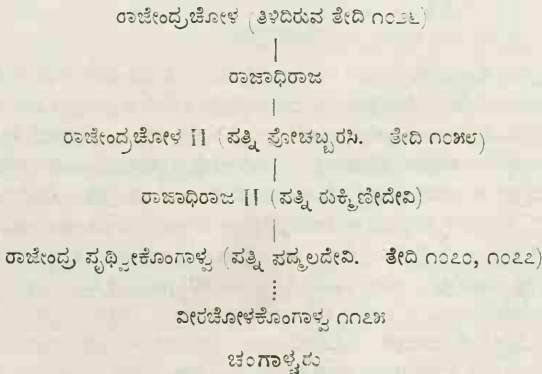
ವಿಗ್ರಹವನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸುವುದನ್ನು ಕುರಿತು ಉಲ್ಲೇಖವಿದೆ. ಸುಮಾರು ಮೂರು ಶತಮಾನಗಳ ನಂತರ, ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೩೯೦ನೆಯ ವರ್ಷದ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ (ನಂ. ೭೫), ಈಕೆಯ ಹೆಸರನ್ನು ರಾಜಾಧಿರಾಜ ಕೊಂಗಾಳ್ವನ ಹೆಸರಿನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈಕೆ ಬಹುಶಃ ಆ ರಾಜಾಧಿರಾಜಕೊಂಗಾಳ್ವನ ಪತ್ನಿಯಾಗಿರಬಹುದು.

ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೦೭೦ನೆಯ ವರ್ಷದ ೪೮ ಮತ್ತು ೪೯ನೆಯ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜೇಂದ್ರ ಪ್ರಭುವೀ ಕೊಂಗಾಳ್ವನು ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ೧೦೭೭ ನೆಯ ವರ್ಷದ ಶಾಸನವು (ನಂ. ೮೧) ರಾಜೇಂದ್ರಚೋಳ ಕೊಂಗಾಳ್ವನವಾಗಿದೆ. ಬಹುಶಃ ಇವರದೂ ಒಬ್ಬನಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತವೆ. ಈತನು ಇಮ್ಮಡಿ ರಾಜಾಧಿರಾಜನ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿ. ಈತನ ಪತ್ನಿ ಪದ್ಮಲದೇವಿ. ತೇದಿಯಿಲ್ಲದ ಒಡೆದು ಹೋದ ಶಾಸನ(ನಂ. ೭೩) ದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಪ್ರಭುವೀಕೊಂಗಾಳ್ವನು ಕಂಡುಬರುತ್ತಾನೆ. ಈತನೂ ಸಹ ರಾಜೇಂದ್ರಚೋಳ ಪ್ರಭುವೀ ಕೊಂಗಾಳ್ವನೇ ಆಗಿರಬಹುದು. ಇವನಿಗೆ ಆದಟರಾದಿತ್ಯ, ತ್ರಿಭುವನಮಲ್ಲಚೋಳ ಕೊಂಗಾಳ್ವ ಎಂಬ ಹೆಸರುಗಳೂ ಇದ್ದು ಎಂದು ದ್ರಿಸ್ತರವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇದು ಇನ್ನೂ ಖಚಿತವಾಗಿಲ್ಲ.

ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೧೭೫ನೆಯ ನಂ. ೨೭ನೆಯ ಶಾಸನ ಮಹಾಮಂಡಲೇಶ್ವರ ವೀರಚೋಳ ಕೊಂಗಾಳ್ವನ ಅಳಿಕೆಗೆ ಸೇರಿದುದು. ಕೊಂಗಾಳ್ವರಲ್ಲಿ ಇದುವರೆಗೆ ತಿಳಿದಂತೆ ಕೊನೆಯ ಸಾಮಂತನು. ೫೩ನೆಯ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಾದ ವೀರಚೋಳ ಕೊಂಗಾಳ್ವನೂ ಇವನೇ ಆಗಿದ್ದಿರಬೇಕು. ೧೨ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಆ ಶಾಸನ ಒಡೆದಿದ್ದು, ಅದರಲ್ಲಿ ಮನ್ಮಥ ಸಂವತ್ಸರದ ಉಲ್ಲೇಖವಿದೆ. ಇದೂ ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೧೭೫ನೆಯ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆ ಎನ್ನಬಹುದು.

೨೭ನೆಯ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ತಾಯಿ ಪದುಮಲದೇವಿ ಸೋಮಲದೇವಿ ಮತ್ತು ಇತರರು ದತ್ತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದವರೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಈ ವೇಳೆಗೆ ಕೊಡಗು ಪ್ರದೇಶ ಹೊಯ್ಸಳರ ಅಧೀನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದು ಕೊಂಗಾಳ್ವರು ಅವರ ಸಾಮಂತರಾಗಿದ್ದರು. ಹೊಯ್ಸಳ ಇಮ್ಮಡಿ ಬಲ್ಲಾಳನ ಪತ್ನಿ ಹಾಗೂ ಪುತ್ರಿಯರ ಹೆಸರೂ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಪದುಮಲದೇವಿ ಮತ್ತು ಸೋಮಲದೇವಿ ಎಂದಿವೆಯಾದ ಕಾರಣ ಮೇಲಿನ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾದ ಇಬ್ಬರೂ ಹೊಯ್ಸಳ ರಾಣಿ ಹಾಗೂ ರಾಜಕುಮಾರಿಯರು ಎಂದು ದ್ರಿಸ್ ಯೋಚಿಸಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಇದು ಅನುಮಾನಾಸ್ಪದ. ಸಾರ್ವಭೌಮನ ಪತ್ನಿ ಹಾಗೂ ಪುತ್ರಿಯರಾದ ಇವರು ಸಾಮಂತನೊಬ್ಬನ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಟ್ಟಾಗ ಯಾವ ಬಿರುದುಗಳನ್ನೂ ಪಡೆಯದೆ ಕೇವಲ ಅವರ ಹೆಸರನ್ನಷ್ಟೇ ಹೇಳಿರುವುದು ಈ ಸಂದೇಹಕ್ಕೆ ಅಸ್ಪದವನ್ನೀಯುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಪದುಮಲದೇವಿ ಎಂಬುದು ಅಂದು ಪ್ರಚಲಿತವಾಗಿದ್ದ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಹೆಸರು. ರಾಜೇಂದ್ರಚೋಳ ಕೊಂಗಾಳ್ವನ ಪತ್ನಿಯ ಹೆಸರೂ ಪದ್ಮಲದೇವಿ ಎಂದಿತ್ತು ಎಂಬುದನ್ನು ಮೇಲೆ ಗಮನಿಸಿದ್ದೇವೆ.

ಈ ಎಲ್ಲ ಚರ್ಚೆಯಿಂದ ಕೊಂಗಾಳ್ವರ ವಂಶಾವಳಿಯನ್ನು ಹೀಗೆ ನಿರೂಪಿಸಬಹುದು.

ಕೊಂಗಾಳ್ವರಂತೆಯೇ ಚಂಗಾಳ್ವರು ಸಹ ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೆಲಭಾಗಗಳನ್ನು ಆಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಮಾಲಂಬಿ ಶಾಸನ (ನಂ. ೬೫)ದಲ್ಲಿ ಚಂಗಾಳ್ವರು ಚೋಳರಿಂದ ಸೋಲಿಸಲ್ಪಟ್ಟರೆಂದು ದ್ರಿಸ್ತರವರು ಭಾವಿಸಿದಂತೆ ಹೇಳಿಲ್ಲವಾದರೂ, ಕೊಡಗು, ಹಾಸನ ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಮನೆತನಗಳವರು ಆಳುತ್ತಿದ್ದ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಚೋಳರು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡರೆಂಬುದು ಸಮಂಜಸವಾದ ಊಹೆ. ಇದುವರೆಗೆ ತಿಳಿದ ಮೊತ್ತಮೊದಲನೆಯ ಚಂಗಾಳ್ವ-ನನ್ನಿಚಂಗಾಳ್ವ-ನು ಚೋಳನೆಂಬ ಅಭಿಧಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ರಾಜೇಂದ್ರಚೋಳನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಈ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ನೇರವಾಗಿ ವಂಶದವರಿಗೆ ಸೇರಿದ ೭ ಶಾಸನಗಳಿದ್ದು, ಅವು

ಇತರ ವಂಶಾನು ಅಥವಾ ಅಳಿಕೆಯ ಕಾಲಸೂಚಿಗಳನ್ನು ಪುನರ್ರಚಿಸಲು ಸಹಾಯಕವಾಗಿಲ್ಲ. ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲದ ಕೆಲವು ಹೆಸರುಗಳು ಮಾತ್ರ ದೊರಕುತ್ತವೆ. ಶಾಸನದ ಕಲ್ಲುಗಳು ಒಡೆದಿರುವುದರಿಂದ ಅಳಿದುಳಿದ ಆ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅಥವಾ ಇತರ ಯಾವ ಅನರ್ಥಕವಾದ ವಿವರಗಳೂ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ.

ನಂ. ೯೧ ಒಂದು ತುಂಡು ಶಾಸನ. ಇದರಲ್ಲಿ ನಮೂದಿಸಲಾದ ಮಹಾಮಂಡಲೇಶ್ವರ ತ್ರಿಭುವನಮಲ್ಲವೀರ ಚಂಗ ನೇ ಈ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗಿರುವ ಚಂಗಾಳ್ವರಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮನು. ೧೨ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಈ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಈತನ ಸಂಪೂರ್ಣವಾದ ಹೆಸರಾಗಲಿ, ತೀರಿಯ ವಿವರಗಳಾಗಲಿ ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ. ತ್ರಿಭುವನಮಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಹೆಸರಿನ ಭಾಗವಾಗಿರದಿದ್ದರೆ ಬಿಡುವಾಗಬಹುದು.

೧೩ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಈ ವಂಶದ ಮುನಿವರಾದಿತ್ಯ, ಮಲ್ಲಿದೇವ ಮತ್ತು ಹರಿಹರದೇವ ಎಂಬ ಮೂವರು ಮಾಂಡಲಿಕರ ಹೆಸರುಗಳಿವೆ. ೧೬ನೆಯ ನಂಬರಿನ ಶಾಸನ ಸಹ ಒಡೆದುಹೋಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಮುನಿವರಾದಿತ್ಯ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಎರಡು ಸಲ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗಿದೆ. ಒಮ್ಮೆ ಅದು 'ಚಂಗಾಳುವ' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನೊಡನೆ ಕೂಡಿಕೊಂಡಿದೆ. ಈ ಮುನಿವರಾದಿತ್ಯನು ಚಂಗಾಳ್ವನಾಗಿರುವುದೆಂದು, ಸಂದೇಹಾಸ್ಪದವಾಗಿಯೇ ಊಹಿಸಬಹುದು. ೫೦ ಮತ್ತು ೫೧ನೆಯ ಶಾಸನಗಳೂ ಅಷ್ಟೆ. ಇವೆರಡರಲ್ಲಿಯೂ ಮಲ್ಲಿದೇವ ಮತ್ತು ಹರಿಹರದೇವರು ನಮೂದಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಚಂಗಾಳ್ವರೆಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡಲಾಗಿದೆ. ಮಲ್ಲಿದೇವನನ್ನು ೧೨೮೦ನೆಯ ವರ್ಷದ ನಾರಣಪುರದ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ (E.C., V, Bl. 89) ಮಹಾಮಂಡಲೇಶ್ವರ ಕುಲೋತ್ತಂಗಚೋಳ ಶ್ರೀ ವೀರಚಂಗಾಳ್ವನೆಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಈ ಸಂಪುಟದ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಮಲ್ಲಿದೇವ ಮತ್ತು ಹರಿಹರದೇವರನ್ನೂರೂ ಜೊತೆಯಾಗಿಯೇ ಇದ್ದಾರೆ. ೧೨೯೬ನೆಯ ವರ್ಷದ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ (ನಂ. ೮೦) ಮಾತ್ರ ಹರಿಹರದೇವನನ್ನೂ ನೇ ಅಳುತ್ತಿದ್ದುದಾಗಿ ದೇಳಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಈತನು ಮಲ್ಲಿದೇವನ ಮಗನಾಗಿದ್ದು, ತಂದೆಯ ಅಳಿಕೆಯ ಕೊನೆಯ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಅವನೊಡನೆ ತಾನೂ ರಾಜ್ಯವಾಳತೊಡಗಿದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ೮೦ನೆಯ ಈ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಇವನನ್ನು ಹರಿಹರದೇವ ಜೋಳದೇವ ನೆಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ. ತ್ರಾಪಿತವಾದ ೬೦ನೆಯ ನಂಬರಿನ ಶಾಸನ ಸಹ ಬಹುಶಃ ಈತನದೇ ಅಗಿರುವುದು.

೨೫೦ ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೫೪೪ನೆಯ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಈ ಮನೆತನದ ಶ್ರೀಕಂಠರಸನೇಯೊಬ್ಬನು ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಅಳುತ್ತಿದ್ದುದು ಚೇರಲ ಸಿರಿಮಂಗಲದ (ನಂ. ೨೫) ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂಪುಟಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಚಂಗಾಳ್ವ ಮನೆತನದ ಕೊನೆಯ ಮಾಂಡಲಿಕನನು. ಇದರಿಂದ ಆರು ಶತಮಾನಗಳಷ್ಟು ಕಾಲ ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ರಾಜಕೀಯ ಬದಲಾವಣೆಗಳಾದರೂ, ಚಂಗಾಳ್ವರು ಮಾತ್ರ ತಮ್ಮ ಸಾಮಂತ ಪದವಿಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವುದು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ.

ಹೊಯ್ಸಳರು

ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೊಯ್ಸಳರ ಅಲ್ಪಕೆಗೆ ಅಧೀನವಾಗಿತ್ತೆಂಬುದು ನಿಜವಾದರೂ ಆವರಿಗೇ ನೇರವಾಗಿ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಶಾಸನಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಅತಿ ವಿರಳ. ಸಿರಹ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿನ ೯೩ನೆಯ ವೀರಗಲ್ಲಿನ ಶಾಸನ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು. ೧೧೭೫ನೆಯ ವರ್ಷದ ಈ ಶಾಸನ ಹೊಯ್ಸಳ ಭುಜಬಳ ವೀರಬಲ್ಲಾಳದೇವ, ಅಂದರೆ ಇಮ್ಮಡಿ ಬಲ್ಲಾಳನದು. ಸಿರಿಪುರದ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನಿಗೆ ನೀಡಿದ ದತ್ತಿಯ ಉಲ್ಲೇಖ ಇದರಲ್ಲಿದೆ. ಶಾಸನದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ 'ಶ್ರೀಮಜ್ಜಿವೈಕ್ಯರಕಾವರು' ಎಂಬ ಅಂಕಿತವಿದ್ದು ಇದು ಆರಸನ ಮೊಹರಾಗಿದೆ. ಸಿರಹಗ್ರಾಮ ಬಿಳುಪುನಾಡಿನಲ್ಲಿತ್ತೆಂದು ಈ ಶಾಸನದಿಂದ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ೪೨ನೆಯ ನಂಬರಿನ ಶಾಸನವೂ ಇದೇ ಆರಸನಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಹೆಗ್ಗಡಕಲ್ಯಾಣದಲ್ಲಿ ಈ ವೀರಗಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಎಲ್ಲೂ ಕಂಡುಬರುವಂತೆ ಮೂರು ಅಂಕಣಗಳಿದ್ದು, ವೀರನು ಕಾಡುತ್ತಿರುವ, ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಬಿಡುತ್ತಿರುವ ಹಾಗೂ ಕೈಲಾಸದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರುವ, ದೃಶ್ಯಗಳಿದ್ದರೂ, ಪ್ರತಿ ಅಂಕಣದ ನಡುವಣ ಪಟ್ಟಿಗಳು ಮಾತ್ರ ಇದರಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಶಾಸನ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಈ ಪಟ್ಟಿಗಳಲ್ಲಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಶಾಸನವನ್ನು ಕಲ್ಲಿನ ಒಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕೊರೆೆಯಲಾಗಿದೆ. ಆ ವಿಧದಲ್ಲಿ ಇದೊಂದು ಅಪೂರ್ಣವಾದ ವೀರಗಲ್ಲು. ಹೊಯ್ಸಳ ಆರಸನಿಗೆ ಯಾವನ ಕುಲಾಂಬರದ್ದೆನು. ಸೂಕ್ಷ್ಮಕ್ಕೆ ಚೂಡಾಮಣಿ, ಮಲರಾಜರಾಜ, ಮಲಸರೋಳುಗಂಡ, ಗಂಡುಳೇರುಂಡ, ಕದನಪ್ರಚಂಡ, ಅಸಹಾಯಶೂರ, ಯೇಕಾಂಗವೀರ, ಸನಿವಾರಸಿದ್ದಿ, ಗಿರಿದುರ್ಗಮಲ್ಲನೆಂಬ ಬಿರುದುಗಳಿವೆ. ಇವು ಇಮ್ಮಡಿ ಬಲ್ಲಾಳನಿಗೆ ಕೊಡ ಮಾಡಿದ ಬಿರುದುಗಳೇ. ಶಾಸನದ ಕೊನೆಯ ಎರಡು ಮೂರು ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಬಿರುದುಗಳು ಇನ್ನೂ ಇದ್ದುವೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಸಾಲಿನ ಬಳಿಕ ಶಾಸನ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೆಯೇ ಮುಕ್ತಾಯವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಶಾಸನ ಹುಟ್ಟಿದುದು ಏಕೆ ಎಂಬುದು ತಿಳಿಯಲಾರದಾಗಿದೆ. ಈ ಶಾಸನಕ್ಕೂ ಮುಂಭಾಗದ ಚಿತ್ರಗಳಿಗೂ ಏನಾದರೂ ಸಂಬಂಧವಿದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಸಹ ಈ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಗದು. ಆದರೆ ಹೊಯ್ಸಳರ ಎಲ್ಲ ಬಿರುದುಗಳನ್ನೂ ನಮೂದಿಸುವ ಶಾಸನ ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇದೊಂದೇ.

ನಂ. ೮೫ ಮತ್ತು ೮೬ ಇವರದೂ ಮುಮ್ಮಡಿ ನರಸಿಂಹನಿಗೆ ಸೇರಿದ ವೀರಗಲ್ಲುಗಳು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾದ ವೀರರು ಕುಟಿಗೋಡು ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರು. ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೨೫೫ರಲ್ಲಿ ಬೀರಗವುಡನ ಮಗ ಸೋಮಯ್ಯನು ಬುಂಬಿಯ ನಾಯಕ ಮತ್ತು ದೂತ ಬೀಮಯ್ಯ ಸೋಮಣ್ಣ ನೊಡಗೂಡಿ ಕದನದಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಂಡಾಗ ಕಾದಿ ಬಿದ್ದನೆಂದು ನೊಡಲನೆಯ ಶಾಸನ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಈ ವೀರಗಲ್ಲನ್ನು ಮಡಿದ ವೀರನ ಸೋದರನಾದ ಮಾಯಿಗವುಡ ಮತ್ತು ಮಗನಾದ ಸೋಮಣ್ಣ ಇವರು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು. ಎರಡನೆಯ ಶಾಸನದಲ್ಲಿನ ವೀರನು ಮಾರತಮ್ಮ. ತನ್ನ ಒಡೆಯನ ಶತ್ರುಗಳೊಂದಿಗೆ ಕಾದಿದಾಗ, ೧೨೮೫ರಲ್ಲಿ, ಈತನು ಮರಣವನ್ನಪ್ಪಿದನು. ವೀರಗಲ್ಲನ್ನು ಈತನ ಸೋದರ ಹಾಗೂ ಮಕ್ಕಳು ಕೂಡಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿದರು.

೧೨೧೬ನೆಯ ಇಸ್ರಾಯ್ಲಿಯ ಶಾಸನ (ನಂ. ೬೬) ಸಹ ಹೊಯ್ಸಳರ ಕಾಲದ್ದೇ ಆಗಿದೆ. ಅದರ ಇದರಲ್ಲಿ ಅರಸನ ಹೆಸರು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿಲ್ಲ. ರಾಯಕಟಕಾಚಾರ್ಯನೆಂದು ಬಿರುದಾಂಕಿತನಾದ ವಿಷ್ಣುಧರ ಬೂಚಿದೇವರಸನು ಮರಣಹೊಂದಿದ ವಿಸಯ ವನ್ನು ಈ ಶಾಸನ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.

ಬೋಧರೂಪ ಭಗವರ್

ಸಾಲುರು ಹಾಗೂ ಭಾಗಮಂಡಲಗಳಲ್ಲಿ ದೊರೆತಿರುವ ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೪ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಎರಡು ಶಿಲಾಶಾಸನಗಳು ಕುತೂಹಲಕಾರಿಯಾಗಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲಾದ ಲಿಪಿ ಗ್ರಂಥ, ಮಲಯಾಳಂ, ತಮಿಳು, ವಟ್ಟೆಲು ಮತ್ತು ಗಳ ಸಮೀಪವಾಗಿ ವಾಗಿದ್ದು, ಭಾಷೆಯೆಲ್ಲೂ ಸಹ ಕೆಲವು ವಿಚಿತ್ರವಾದ ಲಕ್ಷಣಗಳಿವೆ. ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ತಮಿಳು ಭಾಷೆಯ ಈ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಮಲೆಯಾಳಂ ಮತ್ತು ತುಳು ಭಾಷೆಯ ಕೆಲವು ಪದಗಳು ಸೇರಿವೆ. ಎರಡೂ ಶಾಸನಗಳ ಆರಂಭ ಭಾಗ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಪರ್ವದಿಗೆ ಸೇರಿದ ಆವಿಷ್ಕಾರವ್ಯತ್ಯಾಭವ್ಯಾರಕರಂಬ ಗುರುಗಳ ಶಿಷ್ಯನಾದ ಬೋಧರೂಪಭಗವರ್ ಎಂಬ ಅರಸನೊಬ್ಬನು ಮಾಡಿದ ದಾನಗಳ ಉಲ್ಲೇಖ ಇವುಗಳಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಅರಸನು ಯಾರು ಎಂಬುದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿಲ್ಲ.

ಸುಮಾರಾಗಿ ಒಂದೇ ತೆರನಾಗಿರುವ ಈ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯದು (ನಂ. ೨೦) ಪಾಲಯೂರ್ ಮಹಾದೇವನಿಗೆ ಬಿಟ್ಟ ದತ್ತಿಯನ್ನು ಕುರಿತಾದದ್ದು. ಈ ದಾನವನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವ ಹೊಣೆ ಶ್ರೀನೈಷ್ಠವರು, ವಲಂಜಿಯರ್ (ವರ್ತಕರು) ಹದಿನೆಂಟು ದೇಶ ಅಥವಾ ಹದಿನೆಂಟು ನಾಡಿಗೆ ಸೇರಿದವರೆಂದು ಹೇಳಲಾದ ಸಾವಿರ ಆಯುಧಸಾಣಿಗಳು (ಪಡವಿಡಿಚ್ಚ ಪಲ್ಲಾಯಿರವರ್) ಮತ್ತು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಇವರದಾಗಿದೆ ಎಂದು ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ. ಹದಿನೆಂಟು ದೇಶ (ಅಥವಾ ನಾಡು)ಗಳಾವುವು ಎಂಬುದನ್ನು ವಿವರಿಸಿಲ್ಲ. ೨೧ನೆಯ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ತೇದಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಕೆಲವು ಜ್ಯೋತಿಷ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆಯಾದರೂ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಕಾಲನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಅವು ಸಾಲುವು. ಸಾಲುರು ಶಾಸನ ಹುಟ್ಟಿದ ಬಳಿಕ ಈ ಶಾಸನ ಹುಟ್ಟಿದೆಯೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಈ ಶಾಸನದ ಮೂಲವನ್ನು ಮೊದಲು ತಾಮ್ರ ಪಟಗಳ ಮೇಲೆ ಕೆತ್ತಲಾಗಿತ್ತೆಂದು ಹೇಳಿದೆಯಾದರೂ ಆ ತಾಮ್ರಪಟಗಳು ಲಭ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಬೋಧರೂಪನೊಂದಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವರು ಕೂಡಿ ದತ್ತಿಯನ್ನು ನೀಡಿದಂತೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಅದರ ಆ ಇತರರ ಹೆಸರು ಇತ್ಯಾದಿ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ದತ್ತಿಯನ್ನು ಕಾನೇರಿ ನದಿಯ ಹುಟ್ಟು ಪವಿತ್ರ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿನ ಭಗವಾಶ್ರಮ—ಈಗಿನ ಭಾಗಮಂಡಲ—ದಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಾಯಿತು.

ಮೇಲ್ಕಂಡಿ ಕುನ್ನಿಯರಸನು ನಾಡನ್ನಾಳುತ್ತಿದ್ದನೆಂದು ಇದರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ. ಆ ನಾಡು ಯಾವುದೋ ತಿಳಿಯದು. ದೇವರಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಬೇಕಾದ ವಸ್ತುಗಳ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದಲ್ಲದೆ, ಅದನ್ನು ಉಪೇಕ್ಷಿಸಿದವರಿಗೆ ವಿಧಿಸಬೇಕಾದ ದಂಡಗಳನ್ನೂ ಸೂಚಿಸಿದೆ. ದೇವಾಲಯವನ್ನು ವಳಂಜಿಯರ್ ಮತ್ತು ಆಯುಧಸಾಣಿಗಳಾದ ಸಾವಿರ ಇವರು ರಕ್ಷಿಸಬೇಕು; ಈ ದಾಖಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೈತಸ್ಸಿ ಹೋಗಿರುವ ಮಿಕ್ಕ ವಿವರಗಳಿಲ್ಲ ಬಿಡಾನೆಯಲ್ಲಿರುವ ವಾಖಲೆಯ ಗ್ರಂಥ ಮತ್ತು ತಾಮ್ರಪಟಗಳನ್ನು ನೋಡಬೇಕೆಂದೂ ಹೇಳಿದೆ. ಶಾಸನವನ್ನು ಪಕ್ಕಣ್ಣ ಲ ಅರಿಯಾರಿ (ಅಚಾರಿ) ಬರೆದನು.

ಈಗಿನ ಭಗವಾಶ್ರಮದ ಬಳಿಗಡೆ ನಾಲ್ಕು ಸಣ್ಣ ಗುಡಿಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಭಗವಾಶ್ರಮ, ವಿಷ್ಣು, ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಮತ್ತು ಗಣಪತಿಯ ವಿಗ್ರಹಗಳಿವೆ. ಪ್ರಾವಿಡಶೈಲಿಯ ಈ ದೇವಾಲಯ ಕಗ್ಗಲ್ಲಿನಿಂದ ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದು, ಹೊರಗೋಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಆರಂಭಗಳೂ, ಮಾಡಗಳೂ ಇವೆ. ಪಾಡಿ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿರುವ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ದೇವಾಲಯವನ್ನು ಇದು ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೋಲುತ್ತದೆ.

ಮುನಿಸರಾದಿತ್ಯ ಗೋಕುಲ ದೇವರಸ

೧೪ನೆಯ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಮುಖನ ಉಲ್ಲೇಖವಿದೆ. ಈ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ತೇದಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ರಕ್ತಾಕ್ಷಿ ಸಂವತ್ಸರವನ್ನು ಮಾತ್ರ ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇತರ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಲಿಪಿ ಸ್ವರೂಪದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಇದು ೧೩ನೆಯ ಶತಮಾನಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಶಾಸನವೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಬಹುದಾದ ಕಾರಣ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ರಕ್ತಾಕ್ಷಿ ಸಂವತ್ಸರವು ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೨೬೪ಕ್ಕೆ ಸರಿಹೊಂದಬಹುದು. ವೀರಮುನಿಸರಾದಿತ್ಯ ಗೋಕೂಳದೇವರಸನೆಂಬ ಹೆಸರುಳ್ಳ ಇವನು ಒಬ್ಬ ಮಹಾ

ಮಂಡಲೇಶ್ವರನಾಗಿದ್ದನು. ಇವನನ್ನು ಚಲುಟು ವಿಭಾಡ, ಭಲದಂಕರಾಮ, ಸತ್ಯರಾಯಸಂವರಣಾ, ತಿರವಜ್ಜರುದಿರ, ಮರವೊಕ್ಕುರ ಕಾವ ಎಂಬುವಾಗಿ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಶಾಸನವು ಯಜ್ಞಘಟೆ ಎಂಬಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಗೋಗ್ರಹಣದಲ್ಲಿ ಮಡಿದ ವೀರನಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದುದು. ಈ ವೀರಗಲ್ಲಿರುವ ಉಲುಗುಲಿ ಗ್ರಾಮವೇ ಅಂದಿನ ಯಜ್ಞಘಟೆ ಆಗಿರಬಹುದು.

ಇದೇ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ನಂ. ೩೬ನೆಯ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಹೆರೂರಿನ ಮುನಿವರಾದಿತ್ಯನೆಂಬುವನ ಉಲ್ಲೇಖವಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಈ ಶಾಸನವು ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಭಿನ್ನವಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಶಾಸನವನ್ನು ಪೂರ್ವಿಯಾಗಿ ಮತ್ತು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಥಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವಾಗಿದೆ.

ಈ ಮುನಿವರಾದಿತ್ಯನಿಗೂ, ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೩೩೬ರ (ನಂ. ೮೦) ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾದ ಮುನಿವರಾದಿತ್ಯ ನಾಡಿಗೂ ಸಂಬಂಧ ವಿದ್ದಿರಬಹುದು. ಈ ಮುನಿವರಾದಿತ್ಯನಾದು ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿತ್ತೆಂಬುದು ಸುಸ್ಪಷ್ಟ. ವಿವಿಧ ನಾಡುಗಳಲ್ಲೊಂದಾದ ಮುನಿವರಾದಿತ್ಯನಾಡಿಗೆ ಸೇರಿದ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಎಂಬುವನು ಇತರರೊಡಗೂಡಿ ಮುಳ್ಳೂರು ಕೋಟೆಯನ್ನು ಮುತ್ತಿದಂತೆ ಈ ಶಾಸನ ಹೇಳುತ್ತದೆ.

ವಿಜಯನಗರ

ವಿಜಯನಗರದ ಆರಸರಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಸಂಬಂಧಿಸುವ ಶಾಸನಗಳು ನಮಗೆ ಕಂಡುಬಂದಿಲ್ಲವಾದರೂ, ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಯು ಅವರ ಅಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೊಳಪಟ್ಟಿತ್ತೆಂಬುದು ಸುಸ್ಪಷ್ಟ. ಮುಳ್ಳೂರಿನ ಬಸದಿಗಳ ಆವರಣದಲ್ಲಿರುವ ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೩೯೦ನೆಯ ವರ್ಷದ ಶಾಸನ (ನಂ. ೭೫)ವು ಮುನಿ ರಾಜಾಧಿರಾಜ ಕೊಂಗಾಳ್ವನು ತನ್ನ ತಾಯಿ ಸೋಚಬ್ಬರಸಿಯ ಪುಣ್ಯಾರ್ಥವಾಗಿ ನೀಡಿದ ದತ್ತಿಯ ವಿಷಯವನ್ನು ಮೂಲ ದಾಖಲೆಗಳಿಂದ ಓದಿಸಿ ತಿಳಿದ ಇಮ್ಮಡಿ ಹರಿಹರನು ಅದನ್ನು ಪುನರ್ದತ್ತಿ ಮಾಡಿದನು ; ಗೋಕಾಞ್ಚಿ ನಾಯಕನೆಂಬ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಧೈರ್ಯ, ಸಾಹಸಗಳನ್ನು ಗುಂಡಪ್ಪ ದಂಡನಾಯಕನಿಂದ ತಿಳಿದ ದೊರೆಯು ಮೆಚ್ಚುಗೆ ಯಾಗಿ ಅವನಿಗೆ ಮುಳ್ಳೂರು ನಾಡನ್ನು ನೀಡಿದನು ; ಕುಮಾರನಹಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ಕಾರಗೋಡು ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಭೀಮಾಪುರ ಮತ್ತು ಅಣ್ಣಾಂಗಪುರಗಳೆಂದು ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಿ ಪಾರ್ಶ್ವನಾಥ ದೇವರಿಗೆ ದಾನಮಾಡಿದನು ಎಂಬ ವಿವರಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಿದೆ.

ಬೇಲೂರು ನಾಯಕರು

೨೮, ೯೪ ಮತ್ತು ೩೬ನೆಯ ಶಾಸನಗಳು ಬೇಲೂರು ನಾಯಕರ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತವೆ. ೨೮ನೆಯ ಶಾಸನದ ಕಾಲ ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೬೯೩. ನಾಲ್ಕನೆಯ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನಾಯಕನು ಯೋಗಪ್ಪೆಯ ಎಂಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ಹಿರುಮನದಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ಕಟ್ಟಿಪುರ ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ದಾನವಾಗಿ ನೀಡಿದ ವಿಷಯವು ಶಾಸನದಿಂದ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಕಟ್ಟಿಪುರವು ಅರಕಲ್ಲೊಡು ವಳಿತ ದೊಳಗೆ ತುಂಗನಾಡಿನ ನಿಗುಂದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಸೇರಿತ್ತು. ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಬೇಲೂರಿನ ಈ ನಾಯಕರು ಯರ—ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ನಾಯಕನ ವಂಶಸ್ಥರೆಂದೂ, ವಿಜಯನಗರದ ಆರಸನಾದ ಕೃಷ್ಣರಾಯನು ಅವನಿಗೆ ಬೇಲೂರು ಸೀಮೆಯ ನಾಯಕತನವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿದನೆಂದೂ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ನಾಲ್ಕನೆಯ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ನಾಯಕನು ಮಮ್ಮಡಿ ವೆಂಕಟಾದ್ರಿ ನಾಯಕನ ಮಗ ಮತ್ತು ಮಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ನಾಯಕನ ಮೊಮ್ಮಗ. ಶಾಸನದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ 'ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ' ಎಂದು ಈ ನಾಯಕನ ಹಸ್ತಾಕ್ಷರವಿದೆ.

೯೪ನೆಯ ಶಾಸನದಿಂದ ಬೇಲೂರ ನಾಯಕನಾದ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ನಾಯಕನು ಕೈವಲ್ಯ ಎಂಬ ಯೋಗಿಯೊಬ್ಬನಿಗೆ ಮೂದ್ರವಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವನ್ನು ಕೃಷ್ಣಾ ಪೂಜೆ ಎಂದು ದತ್ತಿ ನೀಡಿದನೆಂದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಸಂಸ್ಕೃತ ಶ್ಲೋಕ ರೂಪದಲ್ಲಿರುವ, ೧೮ನೆಯ ಶತಮಾನಕ್ಕೆ ಸೇರಬಹುದಾದ, ಈ ಶಾಸನವು ಐದನೆಯ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ನಾಯಕನೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಕೊನೆಯ ಶ್ಲೋಕ ಅಪೂರ್ಣ. "ಯಾವ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಇದನ್ನು ಕೊಡಲಾಯಿತೆಂದು ಕೇಳಿದರೆ" ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯೊಂದಿಗೆ ಅರಂಭವಾಗುವ ಈ ಶ್ಲೋಕ ಥಟ್ಟೆ ನೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ನಿಂತುಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಕೈವಲ್ಯ ಯೋಗಿಯನ್ನು ಶ್ರೀಮತ್ಪರಮಹಂಸ ಪರಮಪೂಜಕರಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠ, ಮಹಾಯೋಗಿ, ಸದಾ ಜ್ಞಾನೈಕತತ್ವರ ಮತ್ತು ಯತಿಕುಂಜರ ಎಂಬುವಾಗಿ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಶಂಸಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಮಾಲಂಬಿಯಲ್ಲಿರುವ ೩೬ನೆಯ ಶಾಸನದ ಕಾಲ ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೭೫೬. ಇದೇ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ನಾಯಕನು ಮಾಲಂಬಿಯ ರಾಜೇಗೌಡನಿಗೆ ಗ್ರಾಮ ಕಂದಾಯವನ್ನು ದತ್ತಿಬಿಟ್ಟ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.

ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಶಾಸನಗಳು ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳು ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೮ನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಬೇಲೂರು ನಾಯಕರ ಅಧೀನಕ್ಕೊಳಪಟ್ಟಿದ್ದುವೆಂಬುದನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ.

ಕೊಡಗಿನ ರಾಜರು

ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೬೩೩ ರಿಂದ ೧೬೩೪ರ ವರೆಗೆ ಸುಮಾರು ಇನ್ನೂರು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಕೊಡಗಿನ ರಾಜರು ಮೊದಲು ಹಾಲೇರಿ ಯಿಂದಲೂ, ಅನಂತರ ಮಡಿಕೇರಿಯಿಂದಲೂ ರಾಜ್ಯವಾಳಿದರು. ಆನೇಕ ಪತ್ರಗಳು ಮತ್ತು ಸಮಕಾಲೀನ ವಿದೇಶೀ ಬರಹಗಾರರ ವೃತ್ತಾಂತಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿನ, ಈ ಆರಸರ ಇತಿಹಾಸ ರಚನೆಗೆ ಸಹಾಯವಾಗುವ, ಐತಿಹಾಸಿಕ ವಾಚನಿಕರು ಹೇರಳವಾಗಿ ನಮಗೆ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಈ ಕಾಲದ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಒಂದನೆಯ ವೀರರಾಜೇಂದ್ರನ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯಲ್ಲಿ 'ರಾಜೇಂದ್ರನಾಮ' ಎಂಬ ಕೃತಿಯನ್ನು ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೮೦೮ರಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲಾಯಿತು. ಆದರೆ, ಈ ಕುರಿತಾದ ಶಾಸನಾಧಾರಗಳು ಅತಿನಿರಳ. ಎರಡು ಶತಮಾನಗಳ ಕಾಲದ ಅವರ ಆಳಿಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಒಟ್ಟು ಇಪ್ಪತ್ತೈದುಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಶಾಸನಗಳು ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಈ ಶಾಸನಗಳು ಕೊಡಗಿನ ಆರಸರ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಬರೆಯುವಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮುಖ್ಯ ಮಾಹಿತಿಗಳ ನೊಂದಿಗೆ ಸುತ್ತುವೆ.

ಕೊಡಗಿನ ರಾಜರು ತಾವು ಚಂದ್ರನವರ, ಭಾರವ್ಯಾಜಗೋತ್ರ, ಅಶ್ವಲಾಯನ ಸೂತ್ರ, ಋಕ್‌ಶಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದವರೆಂದೂ, ವೀರಶೈವಮತಾನುಯಾಯಿಗಳೆಂದೂ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇವರ ಮೊದಲ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ (ಉದಾ. ನಂ. ೨೯, ೩೧, ೩೨, ೩೩, ಇತ್ಯಾದಿ) ಋಕ್‌ಶಾಖೆಗೆ ಬದಲು ಋಕ್ಷಭಾಸಾಕಾಢ್ಯಾಯ ಎಂದಿದೆ. ಕೊಡಗಿನ ರಾಜರಿಗೆ ರಾಜಾಧಿರಾಜ, ರಾಜಪರಮೇಶ್ವರ, ಪ್ರೌಢಪ್ರತಾಪ, ಆಪ್ರತಿಮ ವೀರನರಪತಿ ಮತ್ತು ಕೊಡಗಿನ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಶ್ರೀರತ್ನಸಿಂಹಾಸನಾರೂಢ ಎಂಬ ಬಿರುದುಗಳಿದ್ದವು. ಇಮ್ಮಡಿ ಲಿಂಗರಾಜೇಂದ್ರನವರನ್ನು ಮತ್ತು ಇಮ್ಮಡಿ ವೀರರಾಜೇಂದ್ರನವರನ್ನು ಕಾಲದ ಕೆಲವು ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ (೩, ೯, ೧೧ ಇತ್ಯಾದಿ) ಕ್ಷೈರನಗರಮಧ್ಯಪರಿಭ್ರಾಜಮಾನಮಣಿಗಣಬುಚಿತಚಾರುಸಿಂಹಾಸನಾರೂಢ, ಆಪ್ರತಿಮಪ್ರತಾಪಪ್ರಕಾಶಪ್ರಹಸಿತ ಮಾರ್ತಂಡಮಂಡಲ, ಅಬಂಡಲಾಬಂಡವೈಭವಸಮೇತ, ಸಕಲದಿಗಂತರಾಲವಿದ್ಯೋತ್ತಮಸಮಾನಕೀರ್ತಿಪ್ರಖ್ಯಾತ, ಸಮಸ್ತ ಪ್ರಶಸ್ತರಾಜಧರ್ಮಾಧಾರಣಯುಧಿಸ್ಥಿರ ಹಾಗೂ ಮಹಾರಾಜ ಎಂಬ ಬಿರುದುಗಳೂ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಈ ಆರಸರು ಮೊದಲು ಹಾಲೇರಿಯಿಂದಲೇ ರಾಜ್ಯವಾಳುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ, ಇವರನ್ನು ಹಾಲೇರಿ ರಾಜರೆಂದೇ ಕರೆಯಲಾಯಿತು; ನಂತರ ಇವರ ಮುಖ್ಯಸ್ಥಳವನ್ನು ಮಡಿಕೇರಿಗೆ ಬದಲಾಯಿಸಿದರೂ, ಅಲ್ಲಿಂದ ಆದ ರಾಜರು ಕೂಡ ತಮ್ಮನ್ನು ಪ್ರಾಚೀನ ಸ್ಥಳದವರೆಂದೇ ಹಾಲೇರಿಯ "ಮಣಿಗಣಬುಚಿತಚಾರುಸಿಂಹಾಸನಾರೂಢ"ರೆಂದು ಕರೆಯಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಇವರ ಮೊದಲಿನ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿನ ತೇದಿಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಶಾಲಿವಾಹನ ಶಕದಲ್ಲವೆ; ಆದರೆ, ಅನಂತರದ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಶಕವರ್ಷ ಮತ್ತು ಕಲಿಯುಗ ವರ್ಷಗಳೆರಡನ್ನೂ ಬೋಧಿಸಿರುವುದು ನಮೂನೆಯಾಗಿದೆ. ಇಮ್ಮಡಿ ಲಿಂಗರಾಜನ ಕಾಲದಿಂದ ಆರಂಭಿಸಿ ಇವರ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನೀಡುವ ಕಾಲದ ವಿವರಗಳೊಂದಿಗೆ ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ ದಿನವನ್ನೂ ತಿಳಿಸುವ ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಪುಟಾಂಶವನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ : ೯ ಮತ್ತು ೧೧ನೆಯ ಶಾಸನಗಳು ಒಂಕಾರೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯದ ನಿರ್ಮಾಣಕಾರ್ಯವು ೧೭೯೩, ೧೭೯೨ನೆಯ ಕಲಿದಿನದಂದು ಆರಂಭವಾಗಿ, ೧೭೯೭, ೧೭೯೮ನೆಯ ಕಲಿದಿನದಂದು ಪೂರ್ಣಗೊಂಡಿತೆಂದು ಹೇಳುತ್ತವೆ. ೮ನೆಯ ಶಾಸನವು ಮಡಿಕೇರಿಯಲ್ಲಿ ಅರಮನೆಯ ನಿರ್ಮಾಣಕಾರ್ಯವು ೧೭೯೪, ೧೭೯೫ನೆಯ ಕಲಿದಿನದಂದು ಆರಂಭವಾಗಿ, ೧೭೯೬, ೧೭೯೭ನೆಯ ಕಲಿದಿನದಂದು ಪೂರ್ಣಗೊಂಡಿತೆಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.

ಇದುವರೆಗೆ ದೊರೆತಿರುವ ಕೊಡಗಿನ ಆರಸರ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಅತಿಪ್ರಾಚೀನವಾದುದು ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೭೩೦ನೆಯ ಫೆಬ್ರವರಿ ೧೩ನೆಯ ತಾರೀಖಿನದು (ನಂ. ೪೦). ಈ ಶಾಸನವು ಹಾಲೇರಿ ವೀರಪ್ಪನವರನ್ನು ಕುಡುಮದ ಮಂಜುನಾಥದೇವರಿಗೆ ವಿವಿಧ ಸೇವೆಗಳೆಂದು ನೀಡಲಾದ ದತ್ತಿಯನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುತ್ತದೆ. ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೭೩೭ರಿಂದ ೧೭೩೮ರವರೆಗೆ ಆದ ಮೊದಲನೆಯ ಮುದ್ದು ರಾಜನ ಮಗನಾದ ದೊಡ್ಡ ವೀರಪ್ಪನ ಶಾಸನೋಕ್ತ ವೀರಪ್ಪನವರನ್ನು. ಇವನ ತಂದೆಯಾದ ಮುದ್ದು ರಾಜನು ೧೭೩೮ರಲ್ಲಿಯೇ ತನ್ನ ರಾಜಧಾನಿಯನ್ನು ಮಡಿಕೇರಿಗೆ ಬದಲಾಯಿಸಿದನೆಂದು ರಾಜೇಂದ್ರನಾಮೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದು, ಈತನೂ ಅಲ್ಲಿಂದಲೇ ಆಳುತ್ತಿದ್ದರೂ ಈ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಇವನನ್ನು ಹಾಲೇರಿ ವೀರಪ್ಪನೊಡೆಯನೆಂದೇ ಸಂಬೋಧಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಆರಸನು ಹೆಗ್ಗಡಹಳ್ಳಿ, ಸಿರಂಗಾಲ ಮತ್ತು ಉಭಯಗಡಿಗೆ ಸಲ್ಲುವ ಇಪ್ಪತ್ತೊಂಬತ್ತು ಉಪಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಸರ್ವಮಾನ್ಯವಾಗಿ ದತ್ತಿ ನೀಡಿದನೆಂದು ಶಾಸನವು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಹೆಗ್ಗಡಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ಸುಮಾರು ಒಂದು ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ದೂರದಲ್ಲಿರುವ ಕಣಿವೆ ಎಂಬ ಗ್ರಾಮವೇ ಹಿಂದಿನ ಕುಡುಮನಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಪಾವಿತ್ರೈಕ್ಕೆ ಹೆಸರಾದ ಪ್ರಾಚೀನ ಶಿವಾಲಯವೊಂದಿದೆ. ೪೧ನೆಯ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಕಾಲದ ನಿರ್ದೇಶವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಅದು ಹಿಂದಿನ ಶಾಸನದ ಕಾಲಕ್ಕೇ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಈ ಶಾಸನದ ಕೆಳಗೆ ಕೆತ್ತಿರುವ ಶ್ರೀರೂಲ ಮತ್ತು ಡಮರುಗಳನ್ನು ಕುಡುಮದ ಮಂಜುನಾಥಸ್ವಾಮಿಯವರ ಸಂಕೇತಗಳೆಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ. ೪೦ನೆಯ ಶಾಸನದ ಕೆಳಭಾಗದಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಸಂಕೇತಗಳನ್ನು ಕೆತ್ತಲಾಗಿದೆ.

೪೦ನೆಯ ಶಾಸನವೇ ದೊಡ್ಡ ವೀರಪ್ಪನ ಕಾಲದ ಅತಿ ಪ್ರಾಚೀನ ಶಾಸನವಾದರೂ, ೩೩ನೆಯ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿ. ಶ.

ಗೌತಮರಲ್ಲಿಯೇ ಅವನು ದತ್ತಿಯೊಂದನ್ನು ನೀಡಿದ್ದ ಉಲ್ಲೇಖ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಒಂದನೆಯ ವೀರರಾಜೇಂದ್ರ ವಡೆಯನು ಈ ತಾಮ್ರ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ತನ್ನ ಹಿರಿಯ ಅಜ್ಜ ಯಕ್ಷನವರಾದ ದೊಡ್ಡ ವೀರಪ್ಪನವರೊಬ್ಬರು ಯಡೂರಿನ ಸಮಾಪದ ಅಬ್ಬಿಮಠಕ್ಕೆ ಗೌತಮರಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ಎರಡು ಗ್ರಾಮಗಳ ದತ್ತಿಯನ್ನು ವೀರರಾಜೇಂದ್ರನವರೊಬ್ಬರು (I) ಈ ಶಾಸನದ ಮೂಲಕ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ ಮಾಡಿದರೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಅಬ್ಬಿಮಠವು ದೊಡ್ಡ ವೀರಪ್ಪನಿಂದ ಸ್ಥಾಪಿತವಾದ ಹಾಗೂ ದಾನದತ್ತಿಗಳನ್ನು ಪಡೆದ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ವೀರಶೈವ ಮಠ. ಈ ಮಠವು ಅತ್ಯಂತ ಸುಂದರವಾದ ಕಣಿವೆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ: ಇದರ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ನಿಡುವಾದ ಬಂಡೆಯಿಂದ ಚಿಕ್ಕ ರೂಪಿಯೊಂದು ಧುಮುಕುತ್ತದೆ.

ಮಾವಾಪುರದಲ್ಲಿ ಒಂದನೆಯ ಲಿಂಗರಾಜೇಂದ್ರನ ಮರಣವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಎರಡು ಶಾಸನಗಳು ನಮಗೆ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಒಂದನೆಯ ಶಾಸನವು ಈತನ ಸಮಾಧಿಯ ಗುಡಿಯ ಶಿಖರದ ಮೇಲಿನ ಕಲರಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿದ ಲೋಹದ ಧ್ವಜದ ಮೇಲಿದೆ. ಇದರ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ವೃತ್ತಾಕಾರದ ರಾಜಮುದ್ರೆಯಲ್ಲಿ 'ವಿ' ಎಂಬ ಅಕ್ಷರ ಮತ್ತು ಅದರ ಕೆಳಗೆ, ಲಿಂಗರಾಜೇಂದ್ರನು ಮರಣ ಹೊಂದಿದ ವರ್ಷವಾದ ಕಲಿವರ್ಷ ೪೮೮೧ ಇವುಗಳನ್ನು ಕೆತ್ತಲಾಗಿದೆ. ಇದೇ ಸಮಾಧಿಯ ಮುಂಭಾಗದ ಗೋಡೆಯ ಮೇಲೆ ೨೯ನೆಯ ಶಾಸನವಿದೆ. ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೭೮೦, ಫೆಬ್ರವರಿ ೨೯ರಂದು ಲಿಂಗರಾಜೇಂದ್ರನು ಮರಣಹೊಂದಿದನು. ಮತ್ತು ಅವನ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಂತೆ ಅವನ ಮಗನಾದ ವೀರರಾಜೇಂದ್ರನವರೊಬ್ಬರು ಮಹಾದೇವಪುರದಲ್ಲಿ (ಈಗಿನ ಸೋಮನಾರಸೇಟಿ ತಾಲೂಕಿನ ಮಾವಾಪುರ) ಸಮಾಧಿಯ ಮೇಲೆ ದೇವಾಲಯವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿ ಬಸವೇಶ್ವರನ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದನೆಂದು ಈ ಶಾಸನದಿಂದ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಮುರಿಗಿ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಮಠವೊಂದನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಈತನು ದತ್ತಿ ಬಿಟ್ಟನು. ಕೊಡಲಿಯ ಚರಮೂರ್ತಿಗಳಾದ ಶಿವಲಿಂಗಪ್ಪನವರ ಕೋರಿಕೆಯಂತೆ, ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೭೮೦, ನವಂಬರ್ ೧೦ರಂದು ಈ ದೇವಾಲಯದ ನಿರ್ಮಾಣಕಾರ್ಯವು ಆರಂಭವಾಗಿ ೧೭೮೨, ಏಪ್ರಿಲ್ ೨೨ರಂದು ಪೂರ್ಣಗೊಂಡಿತೆಂಬ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿವರಗಳನ್ನೂ ಈ ಶಾಸನ ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.

ಈ ಹಿಂದೆಯೇ ನಾವು ಗಮನಿಸಿದಂತೆ ಒಂದನೆಯ ಶಾಸನವು ಒಂದನೆಯ ವೀರರಾಜೇಂದ್ರನವರೊಬ್ಬರಿಗೆ ಸೇರಿದುದು. ಈ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ತನ್ನನ್ನು 'ಶಿವಗಂಗೆ ಮೇಲಿನ ಗವಿಸಿಂಹಾಸನಾರೂಢರ ಸಂಪ್ರದಾಯಸ್ಥನಾದ ಶಿವಪುರದ ಮಠದ ಸ್ವಾಮಿಯವರ ಕರಕಮಲಸಂಜಾತ'ನೆಂದು ಕರೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೭೭೮ರಲ್ಲಿಯೇ ದೊಡ್ಡ ವೀರಪ್ಪನು ನೀಡಿದ್ದ ಹೊಸದಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ಜಿಗಟ್ಟಿ ಎಂಬ ಎರಡು ಗ್ರಾಮಗಳ ದತ್ತಿಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿ, ಸ್ಥಿರಪಡಿಸಿದುದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ, ದೊಡ್ಡ ವೀರಪಾಪ್ಪಸ್ವಾಮಿಯವರು ಮಡಿಕೇರಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಾಚಲ್ವ ಎಂಬ ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಗ್ರಾಮವನ್ನು ದಾನವಾಗಿ ನೀಡಿದನು. ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೭೯೬ರಲ್ಲಿ ಈ ದಾನವಿವರಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡ ತಾಮ್ರ ಶಾಸನವನ್ನು ಮುರುಗಿಸ್ವಾಮಿಯವರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾದ ಅಬ್ಬಿಮಠದ ನಿರಂಜನ ದೇವರ ಪಾದಗಳಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಪಿಸಿದನು. ಈ ದಾನ ಶಾಸನವನ್ನು ನೀಡುವಾಗ ಶಿವಶೂಜಾ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಅಶೀರ್ವಾದ ಶ್ಲೋಕವನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ದೊರೆಯುವ ಕೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ.

ಜಾತಿಸ್ತುರತ್ನಂ ಸೃಷ್ಟೀಪತಿತ್ವಂ ಸೌಭಾಗ್ಯಲಾವಣ್ಯಮತೀವರೂಪಂ |

ತೃಘ್ನತಃ ಪಿಷ್ಕೇ ಪರಮಾಯುರಿಷ್ಟಂ ತ್ವಂ ದಕ್ಷಮೇ ಶಂಕರ ಜನ್ಮ ಜನ್ಮ ನಿ ||

ಒಂದನೆಯ ಶಾಸನವೂ ಅದೇ ದಿನ, ಅದೇ ಆರಸನು ಮಹಾದೇವಪುರದ ಮಠಕ್ಕೆ ನೀಡಿದ ಭೂದಾನ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಮಹಾದೇವಪುರಕ್ಕೆ ಸ್ವಾಮಿಯವರು ಭೇಟಿಕೊಟ್ಟಾಗ ದೊರೆಯುವ ಅವರಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ, ಅವರ ಪಾದವಿಡಿದು ಶಿವಾರ್ಪಣೆವೆಂದು ನೀಡಿದ ದಾನವಿದು. ಈ ದಾನಶಾಸನವನ್ನೊಳಗೊಂಡ ತಾಮ್ರಪುಲಕವನ್ನು ಮಹಾಮುರಿಗಾಸ್ವಾಮಿಗಳ ಚರಮೂರ್ತಿಗಳಾದ ಕೊಡಲಿ ಮಹಂತ ಸ್ವಾಮಿಗಳ ಚರಮೂರ್ತಿಗಳಾದ ಶಾಂತವೀರಸ್ವಾಮಿಯವರ ಪಾದಗಳಲ್ಲಿ ಅರ್ಪಿಸಲಾಯಿತು. ಹೀಗೆ ದಾನ ನೀಡಿದ ಗ್ರಾಮಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ನಾಗನು ಕಂವಾಯದಲ್ಲಿ ಪುರವರ್ಗ, ದೇವಮಾನ್ಯ, ಭೂತಪ್ರತ್ಯಾರ, ಗವ್ವಡಂಬಳಿ ಮತ್ತು ನಾಯಮನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹಿಂದಿನ ದತ್ತಿಗಳ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕಳೆದು, ಉಳಿದ ಕಂವಾಯದ ವಿವರಗಳನ್ನು ಅದು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ೨೯ ಮತ್ತು ೩೧ನೆಯ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖವಾಗಿರುವ ಗ್ರಾಮಗಳೇ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಉಲ್ಲೇಖಗೊಂಡಿವೆ.

ಇದೇ ರಾಜನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಮತ್ತು ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿಯ ವಿಗ್ರಹಗಳು ಹಾಗೂ ಭಗಂಜೇಶ್ವರನ ಉತ್ಸವಮೂರ್ತಿಗಳನ್ನು ಭಾಗಮಂಡಲದ ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸಲಾಯಿತೆಂದು ಒಂದನೆಯ ಶಾಸನದಿಂದ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಟೀಪುಸುಲ್ತಾನನು ಈ ಪ್ರದೇಶವನ್ನಾಕ್ರಮಿಸಿ, ಇದನ್ನು ಕೋಟೆಯನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಿದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಈ ವಿಗ್ರಹಗಳನ್ನು ಮುಂಜಾಗರೂಕತೆಯ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಸುರಕ್ಷಿತ ಸ್ಥಳವೊಂದಕ್ಕೆ ಸಾಗಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ಈಗ ಫುನೇ ಅವುಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸಿರಬೇಕೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಕಲಿವರ್ಷ ೪೮೮೯, ನಳ ಸಂವತ್ಸರದ ಮಾಘ ಶುದ್ಧ ೧, ಭಾನುವಾರ ಆಂದರೆ ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೭೯೭ ಜನವರಿ ೨೯ರಂದು ಈ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಇದು ವೀರರಾಜೇಂದ್ರನು ದೇವಮಾನ್ಯವನ್ನು ಮದುವೆಯಾದ ದಿನವೆಂದು 'ರಾಜೇಂದ್ರನಾಮ'ದಿಂದ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ.

ಗೞನೆಯ ಶಿಲಾಶಾಸನವು ಮೊದಲನೆಯ ವೀರರಾಜೇಂದ್ರನಡೆಯನು ತನ್ನ ಅಪ್ಪಸೇವಕನಾದ ಬಿದ್ದಂಪ್ಪ ಬೊಪ್ಪ ಎಂಬುವನ ನೆನಪಿಗಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದುದು. ಬೊಪ್ಪನು ಕಡಿಯುತ್ತಾನಾದ ಬಾವಲಿ ಗ್ರಾಮದವನು. ೧೭೬೯ರಲ್ಲಿ ರಾಜನ ಸೇನೆಗೆ ಸೇರಿದ ಅವನು ಹತ್ತೊಂಬತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ವಿವಿಧ ಹುದ್ದೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡಿ ಸಿಂಕಾರೇಕಾರ ಅಥವಾ ಸೇನಾಧಿಪತಿಯಾದನು. ರಾಜನ ಬೇಟೆ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಟೀಪುಸುಲ್ತಾನನೊಂದಿಗೆ ನಡೆಸಿದ ಯುದ್ಧಗಳಲ್ಲಿ ಅವನು ಸಲ್ಲಿಸಿದ ನಿಷ್ಠಾಪೂರ್ಣ ಸೇವೆಯನ್ನು ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಶಂಸಿಸಲಾಗಿದೆ. ಬೊಪ್ಪನು ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೮೦೭, ಡಿಸೆಂಬರ್ ೬ರಂದು ಮರಣ ಹೊಂದಿದನು; ಇವನ ಸಮಾಧಿಯ ಮುಂದೆ ಪ್ರಜೆಗಳೆಲ್ಲರ ಅರಿವಿಗಾಗಿ ಈ ಶಾಸನವನ್ನು ರಾಜನು ಬರೆಸಿದನು. ಶಾಸನದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ ವೀರರಾಜೇಂದ್ರ ಎಂದು ರಾಜನ ಸಹಿ ಇದೆ. ಈ ಸಮಾಧಿಯು ರಾಜರ ಗದ್ದಿಗೆಗಳ ಆವರಣದಲ್ಲಿದೆ. ಲಿಂಗಮುದ್ರೆ ಸಹಿತವಾದ ಗಡಿಹಳ್ಳುಗಳ ಮೇಲೆ ಕಲಿ ೪೯೦೯ ಎಂದು ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ; ಇದು ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೮೦೭-೮ಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ (೧೭). ಇದರಿಂದ ಈ ಸ್ಥಳವನ್ನು ರಾಜಮನೆತನದ ಪ್ರಮುಖರ ಸಮಾಧಿಸ್ಥಳಕ್ಕಾಗಿ ಕಲಿ ೪೯೦೯ರಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಗೊಳಿಸಲಾಯಿತೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಅದೇವರ್ಷ ವೀರರಾಜೇಂದ್ರ (I)ನ ಪತ್ನಿಯು ಮರಣಹೊಂದಿದಳು. ದೇವಮ್ಮಾಜಿಯ ಸಮಾಧಿಯ ಮೇಲೆ ಎತ್ತರವಾದ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಅದೇವರ್ಷ ಅರಸನು ನಿರ್ಮಿಸಲು ತೊಡಗಿದನೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಮರುವರ್ಷ ವೀರರಾಜೇಂದ್ರ (I)ನೇ ಮರಣಹೊಂದಿ. ಅವನ ದೇಹವನ್ನು ಕೂಡ ಇದೇ ಕಟ್ಟಡದಲ್ಲಿ ಸಮಾಧಿ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಈ ಕಟ್ಟಡದ ನಿರ್ಮಾಣಕಾರ್ಯವು ಅವನ ಸೋದರನಾದ ಇಮ್ಮಡಿ ಲಿಂಗರಾಜೇಂದ್ರನಡೆಯನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣಗೊಂಡಿತು. ಚಿಕ್ಕವೀರರಾಜೇಂದ್ರನು ತನ್ನ ತಂದೆ ಲಿಂಗರಾಜೇಂದ್ರನಡೆಯರಿಗಾಗಿ ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೮೨೦ರಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಸಮಾಧಿಯು ವೀರರಾಜೇಂದ್ರನ ಸಮಾಧಿಯ ಬಲಭಾಗದಲ್ಲಿದ್ದು ಅದರ ನಿಷ್ಕಾಸವನ್ನೇ ಹೋಲುತ್ತದೆ. ಈ ಎರಡೂ ಕಟ್ಟಡಗಳ ಎಲ್ಲಾ ಬಾಗಿಲುಗಳೂ ಮತ್ತು ಕಿಟಕಿಗಳ ಮೇಲೆ 'ಎ' ಎಂದು ಮೊದಲು ಹೆಸರನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಕನ್ನಡಾಕ್ಷರವನ್ನು ಕೆತ್ತಲಾಗಿದೆ. ಈ ಎರಡು ಸಮಾಧಿ ಕಟ್ಟಡಗಳು, ಮಾದಾಪುರದಲ್ಲಿರುವ ಒಂದನೆಯ ಲಿಂಗರಾಜೇಂದ್ರನ ಸಮಾಧಿ ಮತ್ತು ಇಮ್ಮಡಿ ಲಿಂಗರಾಜೇಂದ್ರನು ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೮೨೦ರಲ್ಲಿ ಮಡಿಕೇರಿಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಸಿದ ಓಂಕಾರೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯ — ಇವೆಲ್ಲವೂ ಇಂಡೋಸಾರ್ವಾನಿಕ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿರುವ ಎತ್ತರವಾದ ಜಗತಿಯ ಮೇಲೆ. ಚತುರಸ್ವರಾಕಾರದ ನಿಷ್ಕಾಸದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಲಾಗಿದ್ದು, ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಗುಮ್ಮಟ ಹಾಗೂ ನಾಲ್ಕು ಮೂಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ತಂಭಗೋಪುರ (Minaret)ಗಳಿವೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಟ್ಟಡದ ಗುಮ್ಮಟದ ಮೇಲೆಯೂ ಲೋಹದ ಕಲಶ, ಮತ್ತು ಅದರ ಮೇಲೆ ರಾಜಮುದ್ರೆ ಸಹಿತವಾದ ಲೋಹದ ಧ್ವಜ ಇವೆ.

ಲಿಂಗರಾಜೇಂದ್ರನಡೆಯರ ಕಾಲದ ೨೭ನೆಯ ಶಾಸನವು ವಿಶಿಷ್ಟವಾದುದಾಗಿದ್ದು, ಬಲ್ಯಾಟರಿ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ರಾಜನ ಆಸನೆಯ ಬೇಟೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಡುತ್ತದೆ. ಈ ಬೇಟೆಯಲ್ಲಿ ರಾಜನು ೩೪ ಆನೆಗಳನ್ನು ಕೊಂದು, ೮ ಆನೆಮರಿಗಳನ್ನು ಸೆರೆಹಿಡಿದನೆಂದು ಈ ಶಾಸನವು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಘಟನೆಯ ನೆನಪಿಗಾಗಿ ಅವನು ಪಾಡಿಯ ಸುಬ್ಬಾಯ ದೇವರಿಗೆ ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೮೧೦ರಲ್ಲಿ ಸುಂದರವಾದ ಬೆಳ್ಳಿ ಆನೆಯೊಂದನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಟ್ಟನು. ಸುಮಾರು ಒಂದು ಅಡಿ ಎತ್ತರದ ಈ ಆನೆಯು ಬಹಳ ಸುಂದರವಾಗಿದೆ.

ಲಿಂಗರಾಜೇಂದ್ರ ನಡೆಯನು ಕಟ್ಟಿಸಿದ ಕಟ್ಟಡಗಳ ವಿವರಗಳು ಆನೆಯ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿತವಾಗಿವೆ. ಪರ್ಷಿಯನ್ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡದ ಲಿಪಿಗಳೆರಡರಲ್ಲಿಯೂ ಇರುವ ಈ ಶಾಸನವು ಲಿಂಗರಾಜೇಂದ್ರನು ಮಡಿಕೇರಿಯಲ್ಲಿ ಗುಡ್ಡವನ್ನು ಕಡಿದು ವಿಶಾಲವೂ, ಸುಂದರವೂ ಆದ ಅರಮನೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೮೧೨, ಡಿಸೆಂಬರ್, ೬ರಂದು ಆರಂಭವಾದ ಈ ಅರಮನೆಯ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಎರಡು ವರ್ಷ ಒಂದು ತಿಂಗಳು ಮತ್ತು ಮೂರು ದಿನಗಳು ಹಿಡಿಯಿತು. ಎರಡು ಅಂತಸ್ಸುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಈ ಕಟ್ಟಡದಲ್ಲಿ ಈಜಿಗ ಕೆಲವು ಬದಲಾವಣೆಗಳಾಗಿವೆ. ಆದರೂ, ಇದರ ಗೋಡೆಗಳ ಮೇಲೆ ರಾಜಮುದ್ರೆ ಸಹಿತವಾದ ಕೆಲವು ಮೂಲ ವರ್ಣಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ಇಲ್ಲಿಯ ಗೋಡೆಯೊಂದಕ್ಕೆ ಹಿತ್ತಾಳೆ ತಗಡಿನಲ್ಲಿ ತಯಾರಿಸಿದ ಲಿಂಗರಾಜೇಂದ್ರನಡೆಯರ ರಾಜಮುದ್ರೆಯನ್ನು ಸೇರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಈ ರಾಜನ ಇನ್ನೊಂದು ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯೆಂದರೆ ಓಂಕಾರೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯದ ನಿರ್ಮಾಣ. ಈ ದೇವಾಲಯದ ಮುಂಬಡಿಯ ಗೋಡೆಗೆ ಸೇರಿಸಿರುವ ಹಿತ್ತಾಳೆ ತಗಡಿನ ೯ನೆಯ ಶಾಸನ ಮತ್ತು ೧೨ನೆಯ ತಾಮ್ರಶಾಸನಗಳೆರಡರ ಕಾಲ ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೮೨೦. ಇವು ಇಮ್ಮಡಿ ಲಿಂಗರಾಜೇಂದ್ರನಡೆಯರು ಮಡಿಕೇರಿಯಲ್ಲಿ ಓಂಕಾರೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದ ವಿಷಯವನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುತ್ತವೆ. ಇದರಲ್ಲಿಕೆರಡರಲ್ಲಿಯೂ ಶಾಶ್ವತಫಲವನ್ನು ನೀಡುವ ಉತ್ತಮ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ ರಾಜನು ಸುಂದರವಾದ ಮತ್ತು ನೂತನವಾದ ಓಂಕಾರೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯದ ನಿರ್ಮಾಣ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ೧೭೯೬-೭೯೭೦ನೆಯ ಕಲಿದಿನದಂದು ಆರಂಭಿಸಿ, ಆ ಕಾರ್ಯ ಎರಡು ವರ್ಷ, ಒಂಬತ್ತು ತಿಂಗಳು ಮತ್ತು ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ, ೧೭೯೬-೭೯೮೧ನೆಯ ಕಲಿದಿನದಂದು, ಮುಗಿಸಿ ಓಂಕಾರೇಶ್ವರ ನಾಮಕ ಶಿವಲಿಂಗವನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸಿದನು. ೧೨ನೆಯ ತಾಮ್ರಶಾಸನವೂ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿಸುವುದಲ್ಲದೆ, ನಿತ್ಯಕಟ್ಟೆ ಮತ್ತು ವಿಶೇಷಕಟ್ಟೆ ಮುಂತಾದ ಸೇವೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನೀಡಿದ

ಉತ್ತರಗಳ ವಿವರಗಳನ್ನೂ ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಈ ದೇವಾಲಯದ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕೆಂದು ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ. ದೇವಾಲಯದ ಮುಖ್ಯವ್ಯಾಧರ ಗೋಡೆಗೆ ಲಿಂಗರಾಜನ ಲೋಹದ ರಾಜಮುದ್ರೆಯನ್ನು ಸೇರಿಸಿದೆ. ದೇವಾಲಯದ ಕೆಲವು ಪಾತ್ರೆಗಳ ಮೇಲೆ, 'ಲಿಂ' ಎಂಬ ಅಕ್ಷರವಿದೆ. ಈ ಪಾತ್ರೆಗಳು ಆ ರಾಜನು ನೀಡಿದವಾಗಬೇಕು. ಬೆಳ್ಳಿತಟ್ಟಿಯೊಂದರ ಮೇಲೆ 'ಶ್ರೀ ಓಂಕಾರೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನ' ಎಂದು ಕೆತ್ತಿದೆ.

ಕೊಡಗು ಪ್ರದೇಶವು ಕಾಡಾನೆಗಳು ಹೇರಳವಾಗಿರುವ ದಟ್ಟವಾದ ಕಾಡುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದೆಯಾದಕಾರಣ ಇಲ್ಲಿಯ ರಾಜರಿಗೆ ಅನೆ ಬೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಅಸಕ್ತಿ ಇದ್ದುದು ಸಹಜವೇ ಸರಿ. ಬಿದ್ದೆಂದರೆ ಬೊಪು ಅನೆ ಬೇಟೆಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ರಾಜನಿಗೆ ನೆರವು ನೀಡಿ ಅವನಿಂದ ನಿಷ್ಠಾವಂತ ಸೇವೆಗಾಗಿ ಪ್ರಶಂಸೆಯನ್ನು ಪಡೆದುದನ್ನು ಮತ್ತು ಒಂದನೆಯ ಲಿಂಗರಾಜೇಂದ್ರ ಪಡೆಯನು ಬಲಾಘಟಕಿ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಒಳ ಅನೆಗಳನ್ನು ಕೊಂದು, ೮ ಅನೆ ಮರಿಗಳನ್ನು ಜೀವಸಹಿತವಾಗಿ ಸೆರೆಹಿಡಿದನೆಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು ಮೇಲೆ ಗಮನಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ವೀರರಾಜೇಂದ್ರನ ಸಾಧನೆ ಇವೆರಡಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನದು. ಇತರ ಶಾಸನಗಳಿಂದ ಸಾಕಷ್ಟು ವಿಭಿನ್ನವಾಗಿರುವ ಈ ೩ನೆಯ ಶಾಸನದ ಕಾಲ ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೮೨೪. ಇದು ಇಮ್ಮಡಿ ವೀರರಾಜೇಂದ್ರನು ತನ್ನ ಅನೆ ಬೇಟೆಯಲ್ಲಿ ತೋರಿದ ಪರಾಕ್ರಮವನ್ನು ಪರ್ಣಿ ಸುತ್ತದೆ. ಈ ರಾಜನು "ಸಧರ್ವ ಸುಶೀಲ ಸುಚರ್ಯದಿಂದ" ರಾಜ್ಯವಾಳುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇವನ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅನೆಗಳು ಮಿತಿಮೀರಿ ಫಲಪೈರುಗಳನ್ನೂ ನಾಶಗೊಳಿಸಿ, ದಾರಿಗರಿಗೆ ಮತ್ತು ಮನೆಗಳಿಗೆ ತೊಂದರೆಯುಂಟುಮಾಡತೊಡಗಿದ್ದವು. ಇವುಗಳಿಂದ ತಮ್ಮನ್ನು ಸಾರುಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಜನರು ರಾಜನನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡರು. ದುಷ್ಟನಿಗ್ರಹ ಮತ್ತು ಶಿಷ್ಟಪರಿಪಾಲನೆಯೇ ರಾಜಧರ್ಮವೆಂದು ಯೋಚಿಸಿದ ರಾಜನು ಈ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ತಕ್ಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಕರುಣಿಸಬೇಕೆಂದು ಗೌರೀಧನವನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದನು. ಆ ಸಾಂಬರಂಕರನ ಪರಮಕ್ಕಪಾನಗ್ರಹದಿಂದ ಅವನು ೧೭೮೭ನೆಯ ಕಲಿದಿನದಂದು ಮದೋನ್ಮತ್ತ ಅನೆಗಳ ಸಮೂಹದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಅರಣ್ಯವನ್ನು ಹೊಕ್ಕು, ಒಟ್ಟು ಎರಡುನೂರು, ಒಂದು ತಿಂಗಳು ಮತ್ತು ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ (ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೮೨೪ರ ಮಾರ್ಚಿಯಿಂದ ೧೮೨೪ರ ಏಪ್ರಿಲ್ ವರೆಗೆ) ಅಂದರೆ ೧೭೮೭ನೆಯ ಕಲಿದಿನದವರೆಗೆ ತನ್ನ ಪರಾಕ್ರಮದಿಂದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಆ ಹಾವಳಿಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿದನು.

ಈ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಮರಣ ಹೊಂದಿದ ಹಾಗೂ ಜೀವಸಹಿತವಾಗಿ ಸೆರೆಸಿಕ್ಕ ಅನೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ, ಅವುಗಳನ್ನು ಬೇಟೆಯಾಡಿದ ಕಾಲ ಹಾಗೂ ಸ್ಥಳಗಳು ಮೊದಲಾದವನ್ನು ವಿವರವಾಗಿ ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಬೇಟೆಯಾಡಿದ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಕೊಡಗಿನ ಪೂರ್ವ ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿ ನಂಜರಾಯಪಟ್ಟಣ ತಾಲ್ಲೂಕು, ಉಲುಗುಲಿ-ಮೂಡಿಗೆರೆ ನಾಡು, ಹೊರೂರು ನೂರೊಕ್ಕಲುನಾಡು, ಕೊಡಗು-ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣ, ಹಾಗೂ ಕೆಗ್ಗಟ್ಟುನಾಡುಗಳಲ್ಲಿರುವ ಕಾಡುಗಳು. ಒಟ್ಟು ಬೇಟೆಯಾಡಿದ ದಿನಗಳು ೩೬; ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ರಾಜನು ಸ್ವಪ್ರಸಾದದಿಂದ ಕೊಂದ ಅನೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೩೩ ಮತ್ತು ಅವನ ಅಪ್ಪಣೆ ಪ್ರಕಾರ ಪಟ್ಟಿಬಿಡು 'ಪ್ರಾಣಿಯುಕ್ತ'ವಾಗಿ ಪಾಣಿಗ್ರಹಣಿಸಿದ' ಅನೆಗಳು ೧೧೧.

ಕೊಡಗಿನ ರಾಜರ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸೇರುವ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಶಾಸನಗಳು ನಮಗೆ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಆದರೆ, ಈ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಲದ ನಿರ್ಧಾರವಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿವೇ ನೀಡಿರುವ ಕಾಲವಿವರಗಳು ತಾಳೆ ನೋಡಲು ಸಾಲುಸುರಿದಿಲ್ಲ. ೩ನೆಯ ಶಾಸನವು ವೀರವಡೆಯ ಮತ್ತು ಕಾಲೇರಿ ಮಮದೈ ಅರಸ ಎಂಬುವರನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ವೀರವಡೆಯ ದೊಡ್ಡ ವೀರಪ್ಪನ ಮೊಮ್ಮಗನಾದ ಚಿಕ್ಕವೀರಪ್ಪನಾಗಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಮಮದೈ ಅರಸನು ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೭೬೬ ರಿಂದ ೧೭೮೦ರವರೆಗೆ ಹೊರಮಲೆಯಿಂದ ಆಳಿದ ಮುದ್ದು ರಾಜನಾಗಬಹುದೇ ಎಂಬುದನ್ನು ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿ ಹೇಳಲಾಗದು. ಈ ಶಾಸನವು ಕಾಲೇರಿಯ ಏಕಚಮರಕ್ಕೆ ನೀಡಿದ ದತ್ತಿಯನ್ನು ಕುರಿತಾಗಿದೆ. ೧೦೪ನೆಯ ಶಾಸನವು ಎಡತೊರೆ ಮಠವನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಆ ಮಠದ ಸಿದ್ಧ ಲಿಂಗಸ್ವಾಮಿಯವರಿಗೆ ದತ್ತಿಯನ್ನು ನೀಡಿದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ೧೦೩ನೆಯ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ವೀರಪ್ಪನ ಮಠವೊಂದರ ಉಲ್ಲೇಖವಿದೆ. ೧೦೨ನೆಯ ಶಾಸನವು ಗಂಗಾಧರ ದೇವರನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ದೇವರ ದೇವಾಲಯವನ್ನು ವೀರರಾಜೇಂದ್ರ ಪಡೆಯನು ನಿರ್ಮಿಸಿರಬೇಕೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

ಮಡಿಕೇರಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜರ ಗದ್ದಿಗೆಗಳ ಆವರಣದಲ್ಲಿಯೇ ರಾಜಗುರು ರುದ್ರಪ್ಪನಿಗಾಗಿ ಕಟ್ಟಿದ ಸಮಾಧಿಯೊಂದಿದೆ. ಇದು ರಾಜರ ಗದ್ದಿಗೆಗಳ ವಿನ್ಯಾಸವನ್ನೇ ಹೋಲುತ್ತದೆಯಾದರೂ, ಅವುಗಳ ಗಾಂಭೀರ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿಲ್ಲ. ಈ ಗುರುಗಳ ಗದ್ದಿಗೆಯನ್ನು ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೮೪೪ರಲ್ಲಿ ದಿವಾನ್ ಚಿಪ್ಪುಡಿರ ಪೊನ್ನಪ್ಪನು ಕಟ್ಟಿಸಿದನು. ಇದರ ಗೋಡೆಯ ಮೇಲಿರುವ ಶಾಸನದಿಂದ (೧೨) ಕಾರತ್ತು ಮೂರ್ನಾಡಿನ ಬಾಡಗ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಮುಖ್ಯನಂಬುವನು ಇದನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದನೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ಕೊಡಗಿನ ರಾಜರು ವೀರಶೈವ ಮತಸ್ಥರು ಹಾಗೂ ಶಿವಗಂಗೆಯ ಮೇಲಣ ಗವಿಮಠದ ಶಾಖೆಯಾದ ಸಿದ್ಧಾಪುರ ಮಠದ ಸ್ವಾಮಿಯ ಶಿಷ್ಯರೆಂದು ಮೇಲಿನ ಶಾಸನಗಳಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಇವರು ಅಭಿಮತ, ಮಾದಾಪುರ, ದನಗಲ್ಲು ಮತ್ತು ಇತರ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಮುರಿಗಮಠದ ಶಾಖೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಅವುಗಳಿಗೆ ಕೆಲವು ದತ್ತಿಗಳನ್ನು ನೀಡಿದರು.

ಕೊಡಗಿನ ರಾಜರ ಕಾಲದ ಕೆಲವು ದೀರ್ಘವೃತ್ತಾಕಾರದ, ಲೋಹದ ರಾಜಮುದ್ರೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸಮಾನ ವೃತ್ತಗಳಿವೆ. ಒಳಗಣ ವೃತ್ತದಲ್ಲಿ ರಾಜನ ಹೆಸರಿನ ಮೊದಲ ಅಕ್ಷರವನ್ನು ಕೆತ್ತಲಾಗಿದೆ. ಲಿಂಗರಾಜೇಂದ್ರ ನಡೆಯರ ಕಾಲದ ರಾಜಮುದ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ 'ಲಿಂ' ಎಂಬ ಕನ್ನಡ ಅಕ್ಷರವೂ, ವೀರರಾಜೇಂದ್ರ ನಡೆಯರ ಕಾಲದ ರಾಜಮುದ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ 'ವಿ' ಎಂಬ ಕನ್ನಡಾಕ್ಷರವೂ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಈ ಅಕ್ಷರಗಳ ಕೆಳಗೆ ಕ್ರಿಸ್ತಶಕ ಇಲ್ಲವೆ ಕಲಿಯುಗದ ವರ್ಷವನ್ನು ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ. ರಾಜ ಮುದ್ರೆಯೊಳಗೆ ಎರಡು ಸಮಾನ ವೃತ್ತಗಳ ನಡುವೆ, ಮಧ್ಯದ ಅಕ್ಷರದ ಸುತ್ತಲೂ ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ 'ಮಹಾರಾಜ ಲಿಂಗರಾಜೇಂದ್ರ ನಡೀರ್' ಅಥವಾ 'ಮಹಾರಾಜ ವೀರರಾಜೇಂದ್ರ ನಡೀರ್' ಎಂದು ರಾಜನ ಹೆಸರನ್ನು ಕೆತ್ತಲಾಗಿದೆ. ರಾಜಮುದ್ರೆಯ ಹೊರಗಣ ಸಮಾನ ವೃತ್ತದ ಮಧ್ಯೆ ಇರುವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ರಾಜನ ಹೆಸರು, ರಾಜ್ಯದ ಹೆಸರು ಮತ್ತು ಕಲಿವರ್ಷವನ್ನು ಪರ್ಷಿಯನ್ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಲಿಂಗರಾಜೇಂದ್ರನು ಕಟ್ಟಿಸಿದ ಓಂಕಾರೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯದ ಮಹಾವ್ವಾರ ಹಾಗೂ ಅರಮನೆಯ ಗೋಡೆಗಳ ಮೇಲೆ ಇಂತಹ ರಾಜಮುದ್ರೆಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಅರಮನೆಯ ಗೋಡೆಗಳ ಮೇಲಿರುವ ವರ್ಣ ಚಿತ್ರಗಳ ಮೇಲೆಯೂ ಈ ರಾಜಮುದ್ರೆಗಳಿವೆ. 'ಲಿಂ' ಎಂಬ ಅಕ್ಷರವಿರುವ ಇನ್ನೊಂದು ರಾಜಮುದ್ರೆಯು ಪಾಡಿಯ ಇಗ್ಗುತಪ್ಪ ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿದೆ. ಮಾದಾಪುರದಲ್ಲಿರುವ ಲಿಂಗರಾಜೇಂದ್ರನಡೆಯರ ಸಮಾಧಿಯ ಶಿಖರದ ಮೇಲಿರುವ ಹಿತ್ತಾಳೆಯ ಧ್ವಜದ ಮೇಲೆ ಲಿಂಗರಾಜೇಂದ್ರನ ಮರಣ ಹಾಗೂ ಅವನ ಸಮಾಧಿಯ ಮೇಲೆ ದೇವಾಲಯದ ನಿರ್ಮಾಣ—ಇವುಗಳನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುವ ಶಾಸನವಿದೆ. ಈ ಧ್ವಜದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ರಾಜಮುದ್ರೆಯಿದ್ದು ಅದರ ನಡುವೆ 'ವಿ' ಎಂಬ ಅಕ್ಷರವಿದೆ. ಇದು ಈ ಶಾಸನವು ಲಿಂಗರಾಜೇಂದ್ರನ ಮಗನಾದ ವೀರರಾಜೇಂದ್ರನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೊರಡಿಸಲಾಯಿತೆಂಬುದನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಅದರ ಸುತ್ತಲೂ ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗರಾಜೇಂದ್ರನ ಹೆಸರನ್ನು ಮತ್ತು ಅವನ ಮರಣದ ಕಾಲವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಕಲಿವರ್ಷ ೪೮೮೧ ಎಂಬುದನ್ನು ಕೆತ್ತಲಾಗಿದೆ.

ರಾಜರ ಗದ್ದಿಗೆಗಳ ಮೇಲೆ ಹಾಗೂ ಓಂಕಾರೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯಗಳ ಮೇಲೆಯೂ ಇದೇ ಬಗೆಯ ಹಿತ್ತಾಳೆ ಪಠಾಕೆಗಳಿದ್ದು, ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ವೀರರಾಜೇಂದ್ರನ ಇಲ್ಲವೇ ಲಿಂಗರಾಜೇಂದ್ರನ ರಾಜಮುದ್ರೆಗಳಿವೆ.

ಆಂಗ್ಲರ ಕಾಲ

ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಆಂಗ್ಲರ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಕಾಲದ ಹತ್ತುಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಶಾಸನಗಳು ದೊರೆತಿವೆ. ಇವೆಲ್ಲವೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ವೈಯಕ್ತಿಕ ದಾಖಲೆಗಳಾಗಿದ್ದು ರಾಜಕೀಯ ಇತಿಹಾಸಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಡದಿದ್ದರೂ, ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕುತೂಹಲಕಾರಿಯಾಗಿವೆ. ಕಲಿವರ್ಷ ೪೯೦೬, ಜಯ ಸಂವತ್ಸರ ಎಂದರೆ ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೮೩೪ರ ಶಾಸನವೇ (ನಂ. ೨೭) ಈ ಕಾಲದ ಪ್ರಾಚೀನ ಶಾಸನ. ಈ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ತಿಂಗಳು, ತಿಥಿ ಇತ್ಯಾದಿ ವಿವರಗಳು ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ, ಕೊಡಗು ಪ್ರದೇಶವು ಬ್ರಿಟಿಷರ ಆಧೀನಕ್ಕೊಳಪಡುವ ಮೊದಲೇ, ಅಂದರೆ ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೮೩೪, ಏಪ್ರಿಲ್ ೪ಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲೇ, ಈ ಶಾಸನವನ್ನು ಹೊರಡಿಸಲಾಯಿತೇ ಅಥವಾ ಅನಂತರವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಆಸ್ಪಾರಂದ ಬೋಪುವು ಪಾಡಿ ಸುಬ್ರಾಯ ದೇವಾಲಯವನ್ನು ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ ಮಾಡಿಸಿದ ಸಂಗತಿ ನಿರೂಪಿತವಾಗಿದೆ. ಪಾಡಿಯ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ದೇವತೆಯು ಕೊಡಗಿನ ಜನರಲ್ಲಿ ಇಗ್ಗುತಪ್ಪ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಖ್ಯಾತವಾಗಿದೆ.

೨೪ನೆಯ ಶಾಸನದ ಕಾಲ ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೮೩೯, ನವೆಂಬರ್ ೧೫. ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಲ್ ಫೇಜರನೇಬ ಕಮಿಷನರನ ಆಧೀನದಲ್ಲಿ ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ ಸಿ. ಎಫ್. ಲೇ ಹಾರ್ಡಿಯು ಕೊಡಗಿನ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯ ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟ್‌ನಾಗಿದ್ದನು. ಮೂಲ ಕಾವೇರಿಯ ಉಪಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಬೆಳ್ಳಿಯ ಪೀಠ, ಒಂದು ಪ್ರಭಾವಳಿ, ಮೂರು ಚಿನ್ನದ ಭತ್ತಿ, ಎರಡು ಸೂರ್ಯಪಾನ ಮತ್ತು ಎರಡು ಪಠಾಕೆಗಳನ್ನು ದಿನಾನ್ ಪೂಜ್ಯವು ಬೋಪುವು ಮಾಡಿದುದರಿಂದ ಈ ಶಾಸನದಿಂದ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಮೂಲ ಕಾವೇರಿಯ ಜಾತ್ರಿಗೆ ಬಂದ ಭಕ್ತಾದಿಗಳು ಕೊಟ್ಟ ಕಾಣಿಕೆ, ಹರಕೆಗಳಿಂದ ಬಂದ ಹಣದಲ್ಲಿ, ೧೮೨೫ ರೂಪಾಯಿಗಳ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ, ಇವುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಲಾಯಿತು.

ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೮೪೦-೪೧ನೆಯ ವರ್ಷದ ೧೦೬ನೆಯ ಶಾಸನದಿಂದ ಕಿಗ್ಗಟ್ಟು ಹತ್ತು ನಾಡಿನ ರೈತರು ಲಕ್ಷ್ಮಣ ತೀರ್ಥದ ಬಳಿ ಇರುವ ಇರ್ಪಿಯ ದೇವಾಲಯವನ್ನು ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ ಮಾಡಿಸಿದರೆಂದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಮಾದಾಪುರದಲ್ಲಿರುವ ೨೦ನೆಯ ಶಾಸನವು ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೮೪೩ರಲ್ಲಿ ಸೋಮಶೇಖರ ಶಿವಯೋಗಿಯು ಲಿಂಗರಾಜೇಂದ್ರನಡೆಯರ ಗದ್ದಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಕಲಶ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಸೋಮಶೇಖರ ಶಿವಯೋಗಿಯು ಮುರಿಗಾಸ್ವಾಮಿಯ ಚರಮಾರ್ತಿಗಳಾದ ಶಾಂತವೀರಸ್ವಾಮಿಯ ಶಿಷ್ಯ.

ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೮೫೭ಕ್ಕೆ ಸೇರುವ ೯೯ನೆಯ ಶಾಸನವು ಕುತೂಹಲಕಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಇದು ಬೆಟ್ಟಿಯತ್ತು ನಾಡಿನ ಕುಂದ ಬೆಟ್ಟದ ಮಹಾದೇವ ದೇವಾಲಯದ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರವನ್ನು ಕುರಿತು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಬೆಟ್ಟಿಯತ್ತು ನಾಡು ಮತ್ತು ಅಮ್ಮತ್ತಿನಾಡಿನ

ತಕ್ಕಮುಖ್ಯಸ್ಥರು ಒಮ್ಮತಕ್ಕೆ ಬಂದು ಕಲಿದಿನ ೧೮೧೦೦೬ರಂದು ಈ ಜೇರ್ಣೋದ್ಧಾರ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡರು. ತಕ್ಕರು ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತು ನಾಡಿನ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತು ನಾಡಿನ ಕೊಡವ ಕುಟುಂಬಗಳಿಂದ ಇವರನ್ನು ಆರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇವರು ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಇತರ ಯಾವುದೇ ಬಗೆಯ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಸರಿಹರಿಸುವ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಧಾರ್ಮಿಕ ಸದ್ವಿತಿಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸುವವರು. ಕೆಲವು ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಅಧಿಕಾರ ವಂಶಪಾರಂಪರ್ಯವಾಗಿರುವುದಾಗಿ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಶಾಸನವು ದೇವಾಲಯದ ಜೇರ್ಣೋದ್ಧಾರ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ನೆರವಾದ ಪ್ರಮುಖ ಜನರ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು, ಅವರು ನೀಡಿದ ನೆರವನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ನಂದಿವಿಗ್ರಹವನ್ನು ಮಾಡಿಸಲು ನೆರವಾದ ಕುಂದಗ್ರಾಮದ ಜಹಗೀರದಾರನಾದ ಹಯತ್‌ಖಾನ್‌ಸಾಬಿ ಎಂಬ ಮುಸ್ಲಿಮನೂ ಒಬ್ಬನು.

ಕಾಲಾನುಸಾರವಿಧಿಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಆ ನಂತರದ ಶಾಸನಗಳೆಂದರೆ ಮಡಿಕೇರಿಯ ಕನ್ನಿಕಾಪರಮೇಶ್ವರಿ ದೇವಾಲಯದ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸುವ ೧೭ ಮತ್ತು ೧೮ನೆಯ ಶಾಸನಗಳು. ಮೊದಲನೆಯ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೮೭೪, ಜೂನ್ ೪ರಂದು ಈ ದೇವಾಲಯದ ನಿರ್ಮಾಣಕಾರ್ಯವು ಪೂರ್ಣಗೊಂಡಿತೆಂದು ಮತ್ತು ಎರಡನೆಯ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ೧೮೭೯ರಲ್ಲಿ ದೇವಾಲಯದ ಬಾಗಿಲುಗಳಿಗೆ ಹಿತ್ತಾಳೆಯ ಕವಚವನ್ನು ಮಾಡಿಸಲಾಯಿತೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಕನ್ನಿಕಾಪರಮೇಶ್ವರಿಯು ವೈಶ್ಯ ಜನಾಂಗದ ಕುಲ ದೇವತೆ. ೧೪ನೆಯ ಶಾಸನವು ಬಿದ್ದಂಡರ ಬೊಪುವಿನ ಮಗ ಬಿ. ಸೋಮೈಯನ ಮರಣದ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಬೊಪುವಿನ ವಿಷಯ ಹಿಂದೆ ಗ್ರಾನೆಯ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. ಬೊಪುವು ದೊಡ್ಡ ವೀರರಾಜೇಂದ್ರನ ಕೈಕೆಳಗೆ ಸಿರ್‌ಕಾರೇಕಾರನಾಗಿ ದ್ವಂತಿಯೇ, ಅವನ ಮಗ ಸೋಮೈಯನು ಕೊಡಗಿನ ಅರಸರಲ್ಲಿ ಕೊನೆಯವನಾದ ಇಮ್ಮಡಿ ವೀರರಾಜೇಂದ್ರನ ಕೈಕೆಳಗೆ ಸಿರ್‌ಕಾರೇಕಾರ ಅಥವಾ ಸೇನಾಧಿಪತಿಯಾಗಿದ್ದನು. ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೮೦೦ರಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ ಈತನು ೧೮೭೯, ಆಗಸ್ಟ್ ೧೬ರಂದು ಮರಣ ಹೊಂದಿದನು. ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೊಡಗು ಸೀಮೆಯು ಚೇಫ್ ಕಮಿಷನರರ ಅಧೀನಕ್ಕೊಳಪಟ್ಟಿದ್ದುದರಿಂದ, ರಾಜರ ಗದ್ದಿಗೆಗಳ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ಅವನ ತಂದೆಯ ಸಮಾಧಿಯ ಪಕ್ಕದಲ್ಲೇ ಸೋಮೈಯನ ದೇಹವನ್ನೂ ಸಮಾಧಿಮಾಡಲು ಅವರ ಅನುಮತಿ ಪಡೆಯಲಾಯಿತು. ಈ ಶಾಸನವು ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡಗಳೆರಡಲ್ಲಿಯೂ ಇರುವುದು ಗಮನಾರ್ಹ. ಈ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸೇರುವ ಮತ್ತು ಭಾಗಮಂಡಲದಲ್ಲಿರುವ ಇನ್ನೊಂದು ಶಾಸನವು ಮಲೆಯಾಳ ಭಾಷೆ ಹಾಗೂ ಲಿಪಿಗಳಲ್ಲಿವೆ. ಇದರ ಕಾಲ ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೮೮೧. ಮಣಪಟ್ಟಿ ಬೆಳ್ಳಿಯಪ್ಪನೆಂಬ ಭಕ್ತನೊಬ್ಬನು ಭಗವದೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯಕ್ಕೆ ಚಿನ್ನಪ್ಪನೆಂಬುವನ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ತಯಾರಿಸಲಾದ ದೀಪಸ್ತಂಭವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಟ್ಟನೆಂದು ಇದರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ.

ಕ್ರಿ.ಶ. ೨೦ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಪೂರ್ವಾರ್ಧಕ್ಕೆ ಸೇರುವ ಕೆಲವು ಶಾಸನಗಳು ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿವೆ. ಆದರೆ, ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೯೦೦ರ ವರೆಗಿನ ಶಾಸನಗಳಿಗೆ ನಮ್ಮ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸಿರುವುದರಿಂದ, ಈ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಲ್ಲ. ಆದರೂ, ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಗಮನಿಸಬೇಕಾದವು. ಮಡಿಕೇರಿಯಲ್ಲಿ 'ರಾಜನ ಸೀತ'ದ ಬಳಿ ಇರುವ ನಿಲುಗುಂಬದ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಕೆತ್ತಿರುವ ಶಾಸನವೊಂದು ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಗಳೆರಡರಲ್ಲಿಯೂ ಇದೆ. ಈ ಶಾಸನದಿಂದ ಇಂದಿಯಾದ ವೈಸರಾಯ್ ಮತ್ತು ಗವರ್ನರ್ ಜನರಲ್ ಆದ ಲಾರ್ಡ್ ಇರ್ವಿನನು ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ವೈಸರಾಯರ ಮೊದಲ ಸಭೆಯನ್ನು ಈ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿದನೆಂದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಮಡಿಕೇರಿಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಚರ್ಚ್ ಆಗಿದ್ದು ಈಗ ಜಿಲ್ಲಾ ವಸ್ತುಸಂಗ್ರಹಾಲಯವಾಗಿರುವ ಕಟ್ಟಡದ ಗೋಡೆಗಳಿಗೆ ಸೇರಿಸಿರುವ ಸ್ಮಾರಕ ಫಲಕಗಳಲ್ಲಿ ಜೀವತೋರಿದ ಕೆಲವು ಸೈನ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಮತ್ತು ಇತರರ ಹೆಸರುಗಳಿವೆ. ಭಾಗಮಂಡಲದ ಭಗವದೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿರುವ ಐದು ಶಾಸನಗಳು ಈ ಶತಮಾನದ ಆದಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಯಾತ್ರಾರ್ಥಿಗಳಿಗಾಗಿ ನಿರ್ಮಿತವಾದ ಭಕ್ತಗಳು ಹಾಗೂ ಅವುಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಕೆಲವು ಭಕ್ತಾದಿಗಳು ನೀಡಿದ ದತ್ತಿಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಭಗವದೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯದ ನಂದಿಮಂಟಪದಲ್ಲಿರುವ ಶಾಸನದಿಂದ ಆ ನಂದಿಮಂಟಪವನ್ನು ಕೊಡಗಿನ ತಕ್ಕರಾದ ಬೇರ ಬೆಳ್ಳಪ್ಪನು ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೯೧೫ರಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಸಿದನೆಂದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ.

ಜೈನಧರ್ಮ

ಪ್ರಾಚೀನಕಾಲದಿಂದಲೂ ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಜೈನಧರ್ಮ ವ್ಯಾಪಿಸಿತ್ತು. ಇಲ್ಲಿ ಈ ಮತದ ಹಲವಾರು ಕೇಂದ್ರಗಳಿವೆ. ನೆರೆಯ ಹಾಸನಜಿಲ್ಲೆಯ ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳದಿಂದ ಜೈನಯತಿಗಳು ಈ ಕೇಂದ್ರಗಳಿಗೆ ಬಂದಿರಬಹುದೂ ಇಲ್ಲಿನ ಶಾಸನಗಳಿಂದ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಈ ಸಂಪುಟದ ಮೊದಲನೆಯ ಶಾಸನವೇ ಗಂಗರ ಅವಿನೀತನು ತಲವನನಗರದ ಶ್ರೀ ವಿಜಯ ಜಿನಾಲಯಕ್ಕೆ ನೀಡಿದ ದತ್ತಿಯನ್ನು ಕುರಿತದ್ದಾಗಿದೆ. ಈ ದತ್ತಿಗಳನ್ನು ಪಡೆದವರು ದೇಸಿಗಣ, ಕೊಂಡಕುಂನಾನ್ತೆಯದ ಗುಣನಂದಿಭಬಾರರ ಶಿಷ್ಯರಾದ ಚಂದಣಂದಿ ಭಬಾರರು. ಆದರೆ ಈ ಶಾಸನದ ನೈಜತೆಯ ಬಗೆಗೇ ಸಂದೇಹವಿದೆ.

ಉದಯದ ಕ್ರಿ.ಶ. ೯೭೮ನೆಯ ವರ್ಷದ ಇನ್ನೊಂದು ಗುಂಪರ ಶಾಸನ. ದಾನವನ್ನು ಪಡೆದವನು ಬೀರಸೇನ ಸಿದ್ಧಾಂತ ದೇವರ ಶಿಷ್ಯನಾದ ಗುಣಸೇನಪಂಡಿತಭಟ್ಟಾರಕರ ಶಿಷ್ಯನಾದ ಅನಂತವೀರ್ಯನು. ಮೇಲ್ಕಂಡ ಇಬ್ಬರೂ ಬೆಳ್ಳಿ-ಚಿತ್ರವಣ ಬೆಳ್ಳಿಗೊಳದ-ನಿರ್ಮಾಪಕರು. ಪೆಗ್ಗದೂರಿನ ಬಸದಿಗಾಗಿ ಆ ಗ್ರಾಮದ ಜೊತೆಗೆ ಪೊಸವಾಡಗವೆಂಬ ಇನ್ನೊಂದು ಗ್ರಾಮವನ್ನು ಸಹ ದಾನಮಾಡಲಾಯಿತು. ಪೆಗ್ಗದೂರ ಬಸದಿಯ ಶಾಸನವೆಂದು ಅದರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದರೂ, ಈಗ ಅಲ್ಲಿ-ಈಗಿನ ಪೆಗ್ಗೂರಿನಲ್ಲಿ-ಯಾವ ಬಸದಿಯೂ ಇಲ್ಲ.

ಸೋಮವಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಮುಳ್ಳೂರು ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜೈನರ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲೊಂದು. ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೦೫೦ರಲ್ಲಿ ಕೊಂಗಾಳ್ವರ ರಾಜಾಧಿರಾಜ ಕೊಂಗಾಳ್ವ (I)ನು ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಸದಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದುದನ್ನು ಈ ಮೊದಲೇ ಅರಿತಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪಾರ್ಶ್ವನಾಥ, ಚಂದ್ರನಾಥ ಮತ್ತು ಶಾಂತೀಶ್ವರ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಮೂರು ಬಸದಿಗಳಿವೆ. ಮೊದಲನೆಯವಾದ ಪಾರ್ಶ್ವನಾಥ ಬಸದಿಯನ್ನು ಇಮ್ಮಡಿ ರಾಜೇಂದ್ರ ಜೋಳ ಕೊಂಗಾಳ್ವನ ಪತ್ನಿಯಾದ ಪೋಚಬ್ಬರಸಿ ಕಟ್ಟಿಸಿದಳು. ಇದನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಶಾಸನ ಆ ಬಸದಿಯ ಗೋಡೆಯ ಮೇಲಿದೆ. ಚಂದ್ರನಾಥ ಬಸದಿಯನ್ನು ಇಮ್ಮಡಿ ರಾಜಾಧಿರಾಜನು ತನ್ನ ತಾಯಿ ಪೋಚಬ್ಬರಸಿಯ ಪುಣ್ಯಾರ್ಥವಾಗಿ ಕಟ್ಟಿಸಿದನೆಂದು ೭೫ನೆಯ ಶಾಸನವನ್ನು ಅಭ್ಯಸಿಸಬಹುದು. ಶಾಂತಿನಾಥ ಬಸದಿಯಲ್ಲಿನ ಶಾಂತಿನಾಥ ವಿಗ್ರಹದ ಸೀತದ ಮೇಲಿನ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ, ೧೭ ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮಲ್ಲಿಸೇನದೇವನು ಈ ಬಸದಿಯನ್ನು ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ ಮಾಡಿದನೆಂದು ಹೇಳಿರುವ ಕಾರಣ ಒಂದನೆಯ ರಾಜಾಧಿರಾಜನು ಕಟ್ಟಿಸಿದ ಬಸದಿ ಇದೇ ಆಗಿದೆ.

ಕೊಂಗಾಳ್ವ ಮನೆತನದ ಸಾಮಂತರ ಈ ಧರ್ಮಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡಿದವನು ಗುಣಸೇನಪಂಡಿತದೇವನು. ಈತನು ದ್ರವಿಳ ಅಥವಾ ತಿವಳಿಗಣ, ನಂದಿಮಂಘ, ಆರುಂಗಳನ್ನಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವನು. ಪುಸ್ತಕಸಿದ್ಧಾಂತದೇವನ ಶಿಷ್ಯನು. ಈ ಗುರುವಿನ ಪಾದಗಳನ್ನು ಶಾಂತೀಶ್ವರ ಬಸದಿಯ ಮುಂದಿನ ಬಂಡೆಯೊಂದರ ಮೇಲೆ ಕೆತ್ತಲಾಗಿದೆ. ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೦೬೧ರಲ್ಲಿ ಈ ಬಸದಿಗಳು ಗುಣಸೇನಪಂಡಿತನ ಯಾಜಮಾನ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವು. ಈತನು 'ನಖರಗಳ ಧರ್ಮ'ವೆಂದು ಒಂದು ಭಾವಿಯನ್ನು ತೋಡಿಸಿದನು (ನಂ. ೭೯). ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಶಾಸನದ ಕೆಳಗೆ ಒಂದು ಹಾವಿನ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಕೊರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಹೊಯ್ಸಳರ ಆರಸನಾದ ವಿನಯಾದಿತ್ಯನಿಗೆ ಗುರುವಾಗಿದ್ದ ಗುಣಸೇನಪಂಡಿತನು ಸೊಸೆಪೂರಿನಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿದ ಬಸದಿಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೊಂದು ಪರಿಯಳದೇವಿಯಿಂದ ದತ್ತಿಯೊಂದನ್ನು ಪಡೆದನು. ಅರಕಲಗೂಡು ತಾಲೂಕಿನ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಈತನನ್ನು ಹೊಯ್ಸಳ ಏಜಿಯಂಗನ ಪತ್ನಿಯಾದ ಏಜಲದೇವಿಯ ಗುರುವೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಮುಳ್ಳೂರಿನಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಬಂಡೆಯೊಂದರ ಮೇಲೆ ಈ ಗುಣಸೇನಪಂಡಿತನ ಪಾದಗಳನ್ನು ಕೆತ್ತಲಾಗಿದ್ದು (ನಂ. ೮೩) ಆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಈತನು ತಪಸ್ಸನ್ನು ಗೆಯ್ದು ಕೊನೆಯುಸಿರೆಳೆದನೆಂದು ಆ ಶಾಸನದಿಂದ ಊಹಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಈತನು ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೦೬೪ರಲ್ಲಿ ಮೋಕ್ಷಲಕ್ಷ್ಮೀನಿವಾಸಕ್ಕೆ ಸಂದನೆಂದು (ಅಂದರೆ ಮಡಿದನೆಂದು) ೭೧ನೆಯ ಶಾಸನ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಈತನನ್ನು "ಪರಮಾರ್ಹಸ್ತಾಂಗದಿರತ್ನತ್ರಯ ಸಕಳಮಹಾರಾಜಾಸ್ತಾನ್ಯಗಮಾದಿ ಸ್ಥಿರಪಟ್ಟಿಕ್ಷುಪ್ರಪೀಣ"ವೆಂದು ವರ್ಣಿಸಿದೆ.

ಮುಳ್ಳೂರಿನ ಬಸದಿಗಳು ಚತುರಸ್ತ್ರಾಕಾರದಲ್ಲಿ, ಕಗ್ಗಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟ ಸರಳವಾದ ಕಟ್ಟಡಗಳಾಗಿವೆ. ಆದರೆ ಈಗ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಅವುಗಳಲ್ಲಿನ ವಿಗ್ರಹಗಳು ಸುಂದರ ಕಲಾತ್ಮಕಗಳು. ಇವು ಕೊಂಗಾಳ್ವರ ಕಾಲದ ಶಿಲ್ಪಕಲಾಸೃಷ್ಟಿಪುಣ್ಯಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಗಳಾಗಿವೆ.

ಕೊಂಗಾಳ್ವರ ಆಳಿಕೆಯ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಜೈನ ಶಾಸನಗಳು ಈ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿವೆ. ಶುಭಚಂದ್ರದೇವರ ಶಿಷ್ಯರಾದ ಪುಭಾಚಂದ್ರದೇವರು ಮುಕ್ತರಾದ ವಿಷಯವನ್ನು ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೦೪೪ನೆಯ ವರ್ಷದ ಉದಯ ಶಾಸನ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಪರಮಶ್ರಾವಕನಾದ ಎದಯ್ಯನ ಪತ್ನಿ ಜಕ್ಕಿಯಬ್ಬಿಯು ಸನ್ಯಾಸನ ವಿಧಿಯಿಂದ ಮರಣಹೊಂದಿದಳೆಂದು ೧೦೦ನೆಯ ಶಾಸನವೂ, ಮದುಮಂಗನಾದ ದೊರೆಯಾದ ಕಿವಿರಿಯಯ್ಯನು ಚಾಂಗಳ ಬಸದಿಯಲ್ಲಿ ಹನ್ನೆರಡು ದಿನಗಳ ವ್ರತವನ್ನು ಆಚರಿಸಿ ಮುಡಿಪಿದನೆಂದು ೧೦೧ನೆಯ ಶಾಸನವೂ ತಿಳಿಸುತ್ತವೆ.

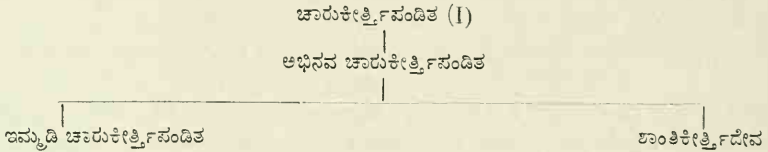
ಕೊಂಗಾಳ್ವರು ಜೈನಧರ್ಮಾವಲಂಬಿಗಳಾಗಿದ್ದರೂ, ಇತರ ಧರ್ಮಗಳಿಗೂ ಆಶ್ರಯ ನೀಡಿದ್ದರೆನ್ನುವುದು ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿದೆ. ೪೮ ಮತ್ತು ೪೯ನೆಯ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜೇಂದ್ರಪೃಥ್ವೀಕೊಂಗಾಳ್ವನು ಪೊಸವಳ್ಳಿಯ ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರಾಲಯಕ್ಕೆ ದತ್ತಿಗಳನ್ನು ನೀಡಿದ ಉಲ್ಲೇಖವಿರುವುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಮರಿಸಬಹುದು.

ಮಡಿಕೇರಿಯ ವಸ್ತುಸಂಗ್ರಹಾಲಯದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಜೈನವಿಗ್ರಹಗಳನ್ನು ಇಡಲಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳ ಸೀತದಲ್ಲಿ ೧೭ನೆಯ ಶತಮಾನಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಶಾಸನ (೪, ೫, ೬)ಗಳಿದ್ದು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ಶಾಂತಿನಾಥನ ವಿಗ್ರಹಗಳಾಗಿವೆ. ವಸ್ತುಸಂಗ್ರಹಾಲಯಕ್ಕೆ ಒಯ್ಯುವ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಅವು ಅಂಜನಗಿರಿಯ ಬಸದಿಯಲ್ಲಿದ್ದುವು. ಈ ಬಸದಿ, ಈಗಿರುವಂತೆ ಕಟ್ಟಿದುದು ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೫೪೪ರಲ್ಲಿ ಎಂದು ೧೯ನೆಯ ಶಾಸನದಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಅಭಿನವಚಾರುಕೀರ್ತಿಪಂಡಿತದೇವನಿಗೆ ಶಾಂತೀರ್ಥೇಶ್ವರ ಮತ್ತು ಅನಂತನಾಥ

ಸ್ವಾಮಿಯ ವಿಗ್ರಹಗಳು ಸುವರ್ಣಾವತಿ ನದಿಯಲ್ಲಿ ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೫೩೧-೩೩ರಲ್ಲಿ ದೊರೆತನೆಂದೂ, ಅವುಗಳನ್ನು ಅಂಜನಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಮರದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಲಾದ ಬಸದಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸಲಾಯಿತೆಂದೂ, ನಂತರ, ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೫೪೪ರಲ್ಲಿ ಈ ಬಸದಿಯನ್ನು ಶಾಂತಿಕೀರ್ತಿಪೀಠದ ಆಣತಿಯಂತೆ ಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಸಲಾಯಿತೆಂದೂ ಈ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ. ಶಾಂತಿಕೀರ್ತಿಪೀಠದ ಸ್ವಾಮಿನುಜರಾದ ಕೊಣಸನಗರದ ಶಾಂತೋಪಾಧ್ಯಾಯರು ಇವುಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸಿದರು.

ಈಗ ಮಡಿಕೇರಿಯಲ್ಲಿರುವ ಈ ವಿಗ್ರಹಗಳು ಮೊದಲು ತಾತಂಗಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿತವಾದವುಗಳೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟ. ೪ನೆಯ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಮೂಲಶಂಘ, ದೇವಿಯಗಣ, ಪುಸ್ತಕಗಚ್ಚ, ಕೊಂಡಕುಂವಾಸ್ತಿಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ತಾತಂಗಿಯ ಮಾಘಣಂದಿ ಭಟ್ಟಾರಕರು ಶಾಂತಿನಾಥನ ವಿಗ್ರಹವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಶಾಂತಿನಾಥನ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಗ್ರಹವನ್ನು ಹೆರಗಿನ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ದೇವನ ಶಿಷ್ಯರಾದ ತಾತಂಗಿಯ ಪಟ್ಟಣದ ನುರಗಲು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸಿದರು (ನಂ. ೬). ಎಂದ ಬಳಿಕ ೭ನೆಯ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾದ, ನಯಕೀರ್ತಿಪೀಠಾಂತ ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳ ಗುದ್ದ ಅಶ್ವಾಥ್ಯಕ್ಕೆ ಹರಿಯಣ್ಣ ಹೆಗ್ಗಡೆ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟ ದೇವರು ಅನಂತಸ್ವಾಮಿಯ ವಿಗ್ರಹವೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ತಾತಂಗಿಯು, ಅಂಜನಗಿರಿಯ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಐದು ಕಿಲೋಮೀಟರುಗಳ ದೂರದಲ್ಲಿ ಸುವರ್ಣಾವತಿ, ಅಂದರೆ ಹಾರಂಗಿ ನದಿಯ ತೀರದ ಮೇಲಿನ ಒಂದು ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದಿರಬೇಕು. ನದಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದ ಪ್ರವಾಹಗಳಲ್ಲೊಂದು ಅಲ್ಲಿನ ಬಸದಿಯ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ನಾಶಪಡಿಸಿ, ಅದರೊಳಗಿದ್ದ ವಿಗ್ರಹಗಳು ಶತಮಾನಗಳ ಬಳಿಕ ಅಭಿನವಚಾರುಕೀರ್ತಿಗೆ ದೊರೆತಿರಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

೧೯ನೆಯ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಬೆಳಗುಳಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಜೈನಮುನಿಗಳ ವಂಶಾವಳಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಅದು ಹೀಗಿದೆ :

ಇವರಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯವನಿಗೆ ರಾಯರಾಜಗುರು, ಮಂಡಲಾಚಾರ್ಯ, ಮಹಾನಾದವಾದೀಶ್ವರ ಮುಂತಾದ ಬಿರುದುಗಳಿವೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಈತನನ್ನು ಬಲ್ಲಾಳರಾಯ ಜೀವರಕ್ಷಾಪಾಲಕನೆಂದೂ ವರ್ಣಿಸಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಈತನು ಹೊಯ್ಸಳರ ರಾಜಗುರುವಾಗಿದ್ದು, ಬಲ್ಲಾಳರಾಯನೊಬ್ಬನ ಜೀವನವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿದನೆಂದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ ಬಲ್ಲಾಳರಾಯನು ಯಾರು ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿಲ್ಲ. ಈತನು ಮೊದಲನೆಯ ಬಲ್ಲಾಳನೆಂಬ ಒಂದು ಸಂಸ್ಕೃತಾಯ ಮಾತ್ರ ಪ್ರಚಲಿತವಾಗಿದೆ.

ಅನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವಿಷಯಗಳು

ಹತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದ ಎರಡು ವೀರಗಲ್ಲುಗಳು (ನಂ. ೩೭ ಮತ್ತು ೫೬) ಇಬ್ಬರು ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಬಲಿಹಾನಮಾಡಿದ ವಿಷಯವನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುತ್ತವೆ. ಎರಡು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅವರು ತಮ್ಮ ತಲೆಯನ್ನು ಕಡಿದುಕೊಳ್ಳುವುದರ ಮೂಲಕ ದೇಹತ್ಯಾಗಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಥಿಥಿಲಾವಾದ ಈ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿವರಗಳು ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮೊದಲನೆಯ ಶಾಸನದ ಕಾಲ ಕ್ರಿ. ಶ. ೯೪೪. ಮಡಿದ ವೀರನ ಹೆಸರು ಬೂಜಗ ಎಂದಿದ್ದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಎರಡನೆಯ ಶಾಸನ ರಣೇಶ್ವರೇಗನ ತಮ್ಮನಾದ ಲಿಲ್ಲುಗನಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದುದಾಗಿದೆ.

ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೦೭೦ನೆಯ ವರ್ಷದ ೪೯ನೆಯ ಶಾಸನ ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ ಮಹಾದೇವನಿಗೆ ನೀಡಿದ ದತ್ತಿಯನ್ನು ಕುರಿತಾಗಿದೆ. ವಾಸಭೂಮಿಯನ್ನು ಆಡಳಿತಕ್ಕಾಗಿ ಪೊಸವಳ್ಳಿಯ ನೀರಗಾವುಂಡನಿಂದ ಕೈಯಕ್ಕೆ ಪಡೆಯಲಾಯಿತು. ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುವಾಗ ಉಪಯೋಗಿಸಲಾದ "ಪೊನ್ನಜ್ಜಿ ಕೊಟ್ಟು ಮಣ್ಣುಜ್ಜಿ ಕೊಟ್ಟು ಪತ್ತು ಖಣ್ಣು ನೆಯ ಆಡವಲಂ" ಎಂಬ ಪದಗುಚ್ಛದಲ್ಲಿನ 'ಆಡವಲಂ' ಎಂಬ ಪದದ ಖಚಿತವಾದ ಅರ್ಥ ತಿಳಿಯದು. ವರ್ಷದ ೪೯ನೆಯ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ 'ಆಡವಲಂ ಗವ್ಯಾಣ'ವೆಂಬ ಮಾತೂ ಇದೆ.

ಗಣಗೂರು ಮತ್ತು ಚೌಡ್ವ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿನ ೧೩ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ (ನಂ. ೫೨ ಮತ್ತು ೬೦) ಅಸ್ತಿಯ ಮೇಲಿನ ಹಕ್ಕಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ನಿಯಮಗಳ ಉಲ್ಲೇಖವಿದೆ. ಗಣಗೂರು ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಗಂಡುಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದಿದ್ದಾಗ 'ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ' ಅಸ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಪಾಲು ಸಲುತ್ತದೆ ಎಂಬ ನಿಯಮವನ್ನು ಹೇಳಿದೆ. ಈ ನಿಯಮ ಬಹುಶಃ ಗುಂಡನಾಡಿಗೆ ಅನ್ವಯವಾಗುವಂತೆ ಹೇಳಿದೆ. ೬೦ನೆಯ ಶಾಸನ ಹಿಂದೆ ಕುಂದೂರಿನಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಸಲುವ ಸ್ವಾಸ್ತಮಾರಿಯಾದೆಯನ್ನು

ದೃಢಪಡಿಸುವುದಲ್ಲದೆ “ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತೊತ್ತಿನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ” ಸಹ ಆಸ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಪಾಲು ಸಲ್ಲುವುದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತದೆ.

ಸುಮಾರು ೧೪೪೮ನೆಯ ವರ್ಷದ ಶಾಸನ (ನಂ. ೪೪) ಹಾನಗಲ ಸಿಂಗೇಗೌಡನಿಗೆ ನಂಜರಪ್ಪಯ್ಯನು ನೀಡಿದ ಗೌಡಿಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದುದಾಗಿದೆ. ಹಾನಗಲ ಎಂಬುದು ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹಾನಗಲ್ಲು ಆಗಿರಬಹುದಾದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ, ದಾನಪಡೆದಾತ, ಅಥವಾ ಅವನ ಪೂರ್ವಜರು ದೂರದ ಆ ಊರಿನಿಂದ ಇಲ್ಲಿಗೆ ವಲಸೆ ಬಂದಿದ್ದರೆನ್ನುವುದು ಗಮನಾರ್ಹ.

೧೪೯೦ನೆಯ ಶತಮಾನಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಗಂಟೆಯ ಮೇಲಿರುವ ಶಾಸನ (ನಂ. ೨೫) ಮೊಂಣ್ಣಪ್ಪನವರ ಪತ್ನಿ ಮುದ್ದಮ್ಮನ ಜ್ಞಾಪಕಾರ್ಥವಾಗಿ ನೀಡಿದುದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಮೊಂಣ್ಣಪ್ಪನನ್ನು ಮನೆಯ ಪಂದ ಎನ್ನಲಾಗಿದೆ. ಇದು ಅವನ ಮನೆಯ ಹೆಸರು.

ಈ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಕೆಲವು ನಾಡುಗಳು—ಪೂನಾಡು-೬೦೦೦, ಎಡೆನಾಡು-೭೦, ಮುಳ್ಳೂರುನಾಡು, ಉಲುಗಲ್ಲಿಮೂಡಗೇರಿನಾಡು, ಹೊರೂರು ನೊರೊಕ್ಕಲುನಾಡು, ಕಾರತ್ತುಮೂರ್ನಾಡು, ಚಿಟ್ಟೆಯತ್ತುನಾಡು, ಪಾಡಿನಾಲ್ಕುನಾಡು, ಯಡವನಾಡು, ಗುಂದನಾಡು, ತೆಂಕನಾಡು(೭೦), ಸಂಪದನಾಡು—ಐತಿಹಾಸಿಕ ಭೂಗೋಳವನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವವರು ಗಮನಿಸತಕ್ಕಂಥವುಗಳಾಗಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ನಾಡುಗಳ ಹೆಸರುಗಳು ಈಗಲೂ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿವೆ.

ಶಾಸನ ಪಾಠಗಳು

TEXTS

1 (1)*

ಮಡಿಕೇರಿ, ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಜಿಲ್ಲಾ ಖಜಾನೆಯಲ್ಲಿ ದ್ದು ಈಗ ಸ್ವಿಡ್ಜರ್ಲೆಂಡಿನ ಬ್ಯಾಸೆಲ್‌ನಲ್ಲಿರುವ ಲ್ಯುಥೇರನ್
ವಸ್ತುಸಂಗ್ರಹಾಲಯದಲ್ಲಿರುವ ತಾಮ್ರ ಶಾಸನ

The record is on three copper plates secured with a ring and elephant seal. It is in Kannada characters of the 9th century. The language of the main portion is Sanskrit and the details of the grant are in Kannada.

The record gives the genealogy of the Gaṅgas upto Avinita. The details about each king namely, Koṅguṇi-mahādhiraḥ, Mādhava-mahādhiraḥ, Harivarma-mahādhiraḥ, Viṣṇugōpa-mahādhiraḥ, Mādhava-Mahādhiraḥ and Avinita agree with most of the copper plate records of the Gaṅgas hitherto discovered.

The details of the date of the record are the year 388, Māgha, Sōmavāra, Svāti-nakshatra, śu. pañchamī. It is not clear if the year 388 refers to the Śaka year. No cyclic year is mentioned in the record. However, if this is taken as the Śaka year, the given date would correspond to 466 A.D. But the details regarding the week day and the *nakshatra* do not correspond, since Māgha śu. 5 in Śaka 388 fell on Wednesday and not on Monday and the *nakshatra* was Uttarābhādrapada and not Svāti.

The record registers the grant of Badaṇeguppe and other villages to Śrīvijaya-jinālaya of Talavana-nagara. The donee was Chandaṇandi-bhaṭāra, disciple of Guṇanandi-bhaṭāra, who belonged to the Dēśiga-gana and Koṇḍakundānva. The villages are stated to have been granted by the minister of Akālavarsha Pṛithivīallabha having obtained them by grant from Avinita-mahādhiraḥ.

ಒಂದನೆಯ ಹಲಗೆಯ ಒಂಭಣೆ:

- 1 ಸ್ತುತಿ ಜಿತಾನ್ಯಗವತಾ ಗತ ಘನ ಗಗನಾಭೇನ ಸದ್ವ್ಯಾನಾಭೇನ ಶ್ರೀಮದ್ವಾಹ್ಯಾವೀಯ [ಕು]
- 2 ಲಾಮಲಾವ್ಯೋಮಾವ ಭಸನ ಭಾಶ್ವರಃ ಸ್ತುಖದ್ಗಯ್ಯ ಪ್ರಹರ ಖಣ್ಡಿತ ಮಹಾಸಿಲಾಸ್ತವ್ವು ಲಬ್ಧ ಬಲ
- 3 ಪರಾಕ್ರಮೋ ದಾರಣೋರಿಗಣ ವಿದಾರಣೋಪಲಬ್ಧ ಬ್ರಣ ವಿಭೂಷಣ ವಿಭೂಷಿತ ಕಣ್ವಾಯನ
- 4 ಸ ಗೋತ್ರಸ್ಯ ಶ್ರೀಮಾನಃಪುಣ್ಣಿಣಿ ಮಹಾಧಿರಾಜ || ತತ್ಪುತ್ರ ಪಿತುರನ್ವಾಗತ ಗುಣಯುಕ್ತೋ ವಿ
- 5 ದ್ಯಾ ವಿನಯ ವಿಹಿತ ವೃತ್ತಃ ಸಮ್ಯಕ್ಪ್ರಜಾ ಸಳನಾ ಮಾತ್ರಾಧಿಗತ ರಾಜ್ಯಾತ್ರಯೋಜನ ವಿದ್ವತ್ಕ
- 6 ವಿ ಕಾಞ್ಚನ ಸಿಕಾಪೋಪಲಭೂತೋ ನೀತಿಸಾಸ್ತ್ರಸ್ಯ ವಕ್ತ್ರ ಪಯೋಕ್ತಿ ಕುಸಲಸ್ಯ ದತ್ತಕಸೂತ್ರ
- 7 ವೃತ್ತಿಪ್ರಣೀತಾಂ ಶ್ರೀಮಾನ್ಮಾಧವ ಮಹಾಧಿರಾಜ || ತತ್ಪುತ್ರ ಪಿತೃಪೃತಮಹಾ ಗುಣಯುಕ್ತೋವನೇಕ
- 8 ಚಾತುರ್ದಾರ್ಢ್ಯನ ಯುದ್ಧವಾಪ್ತಿ ಚತುರುದಧಿ ಸಲಿಲ ಸ್ಪದಿತ ಯಸ ಶ್ರೀಮದ್ಭೂವನರ್ಮ ಮಹಾಧಿರಾಜ || ತ
- 9 ತ್ಪುತ್ರ || ದ್ವಿಜ ಗುರು ದೇವತಾಽಪ್ಪಜನ ಪರೋ ನಾರಯಣ ಚರಣನಾಥತ ಶ್ರೀಮದ್ವಿಷ್ಣು ಗೋಪ ಮ

ಎರಡನೆಯ ಹಲಗೆಯ ಮುಂಭಾಗ:

- 10 ಹಾಧಿರಾಜ || ತಸ್ಯ ಪುತ್ರ || ತ್ವಯವ್ಯುಕ್ತ ಚರಣಾಭೋರುಹ ರಾಜಾಽಪ್ಪವಿತ್ರೈಕೃತೋತ್ತಮಾಙ್ಗ ಸ್ತಭುಜ

* ಎರಡನೆಯ ಹಲಗೆಯ ಮುಂಭಾಗ: ಅಂಕಗಳು ಒಂದಿನ ಆವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿನ ಶಾಸನಗಳ ಅಂಕಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ.

- 11 ಬಳ ಸರಾಕ್ರಮ ಕೃಯ ಕೃತ ರಾಜ್ಯ ಕಲಿಯುಗ ಬಳ ಸಂಕಾವಸನ್ನ ಧೃಷೋದ್ಧರಣ ಸಿತ್ಯ ಸನ್ನ¹ದ್ಧ
ಶ್ರೀಮಾನಾಧ್ಯಾಧ
12 ಧ ಮಹಾಧಿರಾಜ || ತಸ್ಯ ಪುತ್ರ || ಶ್ರೀಮದ್ಭವಂಬ ಕುಲ ಗಗನ ಗಭಸ್ತಿಮಾಲಿನ ಕ್ರಿಷ್ಣಧರ್ಮ ಮ
13 ಹಾಧಿರಾಜಸ್ಯ ಪೃಯಾಭಾಗಿನೇಯೋ ವಿವ್ಯಾಪಿನೇಯತಿಸಯ ಪರಿಪೂರಿತಾನ್ತರತ್ನ ನಿರವಗ್ರಹ ಪ್ರಧಾನ ಸಾ
14 ಯ್ಯ ವಿವ್ಯಾಪುಪ್ರಥಮ ಗಣ್ಯ ಶ್ರೀಮಾನೇಶ್ವರಾಣಿ ಮಹಾಧಿರಾಜ ಅವಿನೀತ ನಾಮಧೇಯ ದತ್ತಸ್ಯ
15 ದೇವಿಗಗಣಂ ಕೋಣ್ಯ ಕುನ್ಯಾನ್ಯಯ ಗುಣಚಂದ್ರ ಭಟಾರ ಸಿಷ್ಯಸ್ಯ ಅಭಣ್ಣಿ ಭಟಾರ ತಸ್ಯ ಸಿಷ್ಯಸ್ಯ
16 ಸೀಳಭದ್ರ ಭಟಾರ ಸಿಷ್ಯಸ್ಯ ಜಯಣ್ಣಿ ಭಟಾರ ಸಿಷ್ಯಸ್ಯ ಗುಣಣ್ಣಿ ಭಟಾರ ಸಿಷ್ಯಸ್ಯ ಚಂದ್ರಣ್ಣಿ ಭಟಾರಗ್ಗ
ಅಷ್ವಾತಿ ಅ
17 ಸೀತಿ ಉತ್ತರಸ್ಯ ತ್ರಯೋಸೀತಸ್ಯ ಸಂವತ್ಸರಸ್ಯ ಮಾಘ ಮಾಸಂ ಶೋಮವಾರಂ ಸ್ತುತೀ ನಕ್ಷತ್ರ ಸುದ್ಧ
ಸಣ್ಣ ಮಿ ಅಕಾಳ
18 ವರ್ಷ ಪೃಥುವೀವಲ್ಲಭ ಮಸ್ತಿ ತಳವನ ನಗರ ಶ್ರೀವಿಜಯ ಜಿನಾಲಯಕ್ಕೆ ಪೂನಾಡು ಭಾಸಹರ ಎಡೆನಾಡು ಸ
19 ಪ್ರರಿ ಮಧ್ಯ ಬದಣೆಗುಪ್ಪೆ ನಾಮ ಅವಿನೀತ ಮಹಾಧಿರಾಜೇನ ದತ್ತೇನ ಪಡಿಯೇಬಿಜೋಳಂ ಊರೂ

ಎರಡನೆಯ ಹಲಗೆಯ ಹಂಭಾಗ :

- 20 ರೋಪ್ಪನ್ನಿ ಕೃಣ್ಣುಗಣ್ಣಿಯ್ತು ಅನ್ವಲಿಮಣ್ಣುಂ ತಳವನಪುರದೊಳ್ತಳವತ್ತಿಯ ಮಣ್ಣೊಗರಿಗೆಬೆಯೊಳ್ಳ
21 ನಿ ಕೃಣ್ಣುಗಂ ಸಿರಿಕೆಳೆಯೊಳಂ ರಾಜಮಾನಂ ಅನುಮೋದನ ಪನ್ನಿ ಕೃಣ್ಣುಗಂ ಮನೋಹರಂ ದತ್ತಂ
ಬದಣೆಗುಪ್ಪೆ
22 ಗ್ರಾಮಸ್ಯ ಸೀಮಾನ್ತರಂ ಪೂರ್ಬ್ಬಸ್ಯಂ ದಿಸಿ ಕೆಂಜಿಗೆ ಮೊಳಡಿವ ಗಜಸಲೆಯ ಕರಿವಳ್ಳಯ ಕೊಟ್ಟಿಗರ ಬ
23 ದಣೆಗುಪ್ಪೆಯ ತ್ರಿಸನ್ನಿಯ ಸತ್ತಿಕೊಡು ಅಗ್ನೇಯದಿ ನನ್ನೆಬನ್ನ ಕಾಗಣೆ ತಟಾಕಂ ಪುನ ದಕ್ಷಿಣಸ್ಯ
24 ದಿಸಿ ಬಹುಲ್ಪಹಿಯ ಬಲ್ವಣಿ ವೃಕ್ಷಮೆ ಪುನ ಪಶ್ಚಿಮ ಮುಖದೆ ಸನ್ನ ಬಹುಮೂಲಿಕ ಪನ್ನಿಯ ಪುನ ಬ
25 ದಣೆಗುಪ್ಪೆಯ ಕೊಟ್ಟಿಗರ ಮುಟ್ಟಿಗಿಯ ತೃಸನ್ನಿಯ ಕೊಳೆ ವಣ್ಣಿಗಾಲೆ ಪುನ ನೈರತ್ಯದೆ ಸನ್ನ ಕಥಕ ವೃಕ್ಷ
26 ಮೆ ಪುನ ಪಶ್ಚಿಮಸ್ಯಾಂ ದಿಸಿ ಪೆಟ್ಟುಬಿಟ್ಟುಪ್ಪಮೆ ಸಾನ್ತೇರಿಯ ವಟಾಮೃಕ್ಷಮೆ ಪುನ ತೋರವಳ್ಳಮೆ
ಉತ್ತರಾಮುಖ
27 ದೆ ಸನ್ನ ಬಹುಮೂಲಿಕ ಪನ್ನಿಯ ಜಮ್ಬುಪಡಿಯ ತಟಾಕಮೆ ಪುನ ವಾಯವ್ಯದೆ ಗಿಟೆಚಿಂಚ ವೃಕ್ಷಮೆ ಪುನ ಬದಣೆ
28 ಗುಪ್ಪೆಯ ಮುಟ್ಟಿಗಿಯ ಕೊಳೆಯನೂರ ಧಾಸನೂರ ತೃಸನ್ನಿಯ ನೆಗ್ಗಿಲ ಗುಂಬೆ ನಿಡುವೆಳೆಜ್ಜಿ ಪುನ ಗಜಸಲೆ
29 ಯ ಗ್ರಾಮ ಉತ್ತರ ದಿಸಿ ಕಾಯ್ಗಮೊಳಡಿವ ಇಲಿದು ಕೆಂಬರೆಯ ಪುನ ಪೂರ್ಬ್ಬಮುಖದೆ ಸನ್ನ
ಬಹುಮೂಲಿಕ ಪ

ಮೂರನೆಯ ಹಲಗೆಯ ಮುಂಭಾಗ :

- 30 ನ್ನಿಯ ಪುನ ಕಡಪಟ್ಟಿಗಾಲ ವಟಿವೃಕ್ಷಮೆ ಪುನ ಇಸಾನದೆ ಬದಣೆಗುಪ್ಪೆಯ ದಾಸನೂರ ಪೊಟ್ಟು ತ್ರಿಸನ್ನಿಯ
31 ತಟಾಕಮೆ ಕೊಡಿಗಟ್ಟಿ ಚಿಣ್ಣುವೃಕ್ಷಮೆ ಕೆಂತೆಜಿವ್ವಿನ ದಿಣೆಇಂ ಪೂರ್ಬ್ಬದೆ ಕೂಡಿತ್ತು ಸೀಮಾನ್ತರಂ ||
ತಸ್ಯ ಸಾಕ್ಷಿಣ
32 ಗಣ್ಣಿರಾಜಕುಲ ಸಕಲಾಶ್ವಯಿಕ ಪುರುಷ ಪೆರ್ಬ್ಬಕೃಪಾಣ ಮುಣಗರೆಯ ಸೇನ್ಪಿ²ಕ
ಗಂಜೆನಾಡ ನಿಗ್ಗಿನ್ದ ಮಣಿಯು
33 ಗುರೆಯ ನನ್ನಾಲ್ಯ ಸೀಂಬಾಲಾದಪಭೃತ್ಯಯಾಂ || ದೇಸ ಸಾಕ್ಷಿ ತಗಡೂರ ಕುಟುಗೋರರು ಗಣೆಗನೂರ
ತಗಡೂರ ಅಲ್ಲೋ
34 ಡ ತೇನನ್ನಕರುಂ ಉಮ್ಮತ್ತೂರ ಬೆಳ್ಳುರರುಂ ಅಳಗೆಯರುಂ ಬದಣೆಗುಪ್ಪೆಯ ಝಂಸನ್ನ³ ಬೆಳ್ಳುರರು
ಪೆರ್ಗಿಯರುಂ ||

¹ ಈ ಅಕ್ಷರವನ್ನು ಪಂಕ್ತಿಯ ಕೆಳಗೆ ಸೇರಿಸಲಾಗಿದೆ.

² ವಿವ್ಯಾ ಎಂಬ ಪದವನ್ನು, ಮೇಲೆ ಹಂಪವಾದ ಹಾಕಿ ಪಂಕ್ತಿಯ ಕೆಳಗೆ ಬರೆದಿದೆ.

³ ಝಂಸನ್ನ ಎಂಬ ಪದವನ್ನು, ಮೇಲೆ ಹಂಪವಾದ ಹಾಕಿ ಪಂಕ್ತಿಯ ಕೆಳಗೆ ಬರೆದಿದೆ.

- 35 ಸ್ವದತ್ತ ಪರದತ್ತಾಂ ಗ್ವಾ ಯೋ ಹರೇಥ ವಸುನ್ಧರೀ ಸಷ್ಟಿಂ ವರ್ಷ ಪದಪ್ರಾಣಿ ವಿಷ್ಣುಯಾಂ ಜಾಯತೇ
ಕೈಮಿ || ವ
36 ಸುಭಿ ವಸುಧಾ ಭುಕ್ತಂ ರಾಜಭಿ ಸ್ವಕರಾಜಭಿ ಯಸ್ಯ ಯಸ್ಯ ಯದಾ ಭೂಮಿ ತಸ್ಯ ತಸ್ಯ ತದಾ ಪಳಂ || ದೇವ
37 ಸ್ವಸ್ತು ವಿಷಂ ಘೋರಂ ನ ವಿಷಂ ವಿಷಮುಚ್ಯತೇ ವಿಷಮೇಕಾಕಿನಂ ಹೂನ್ತಿ ದೇವಸ್ಯ ಪುತ್ರಪುತ್ರೀಕಂ ||
ಸಾಮಾನೋಯಂ ಧ
38 ಮೃಹೇತುಂ ನೃಪಾಣಾಂ ಕಾಲೇ ಕಾಲೇ ಪಾಲನೇಯೋ ಭವದ್ಧಿ ಸಬ್ಬರ್ಣೇತಾಂ ಭಾಗಿನ ಪಾತ್ರೀವೇನ್ದ್ರ
ಭೂಯೋ ಭೂಯೋ
39 ಯಾಚತೇ ರಾಮಭದ್ರಾ || ವಿಸ್ವಕರ್ಮ್ಯ ಲಿಖಿತಂ ||

TRANSLITERATION

First plate, back :

- 1 svasti jītām bhagavatā gata-ghana-gaganābhēna Padmānābhēna śrīmad-Jāhnāviya [ku]
- 2 lāmalā-vyōm-āvabhasana-bhāśkaraḥ svakhaḍgayka-prahara-khaṇḍita-mahā-silā-
stambha-labdha-bala-
- 3 parākramō dāraṇōri-gaṇa-vidāraṇōpalabdha-brāṇa-vibhūṣhaṇa-vibhūṣhita Kapvāyana-
- 4 sa-gōtrasya śrīmān-Koṅgaṇi-mahādhīrāja || tat-putra pitur-anvāgata-guṇa-yuktō vi-
- 5 dyā-vineya-vihita-vṛittah samyāk-prajā-palanā-mātrādhigata-rājyāt-prayōjana vidvat-
ka-
- 6 vi-kāñchana-nikāśhōpala-bhūtō nīti-sāstrasya vaktri-payōktri-kusalasya Dattaka-
sūtra-
- 7 vṛittir-praṇētām śrīmān-Mādhava-mahādhīrāja || tat-putra pitṛi-paitamahā-guṇa-
yuktō-vanēka-
- 8 chāturdānta-yuddha vāpti-chatur-udadhi-salila-svadita-yasa śrīmad-Harivarmma-
mahādhīrāja || ta-
- 9 t-putra || dvija-guru-dēvatār-pūjana-parō Nārāyaṇa-charaṇanūdhhdhata-śrīmad-Vishṇu-
gōpa-ma-

Second plate, front :

- 10 hādhīrāja || tasya putra || Tṛiyambhaka-charaṇābhōruha-rajag-pavitṛikṛit-ōttamāṅga
sva-bhuja-
- 11 bala parākrama-kṛiya-kṛita-rājya Kali-yuga-bala-paṁkāvasanna-dhṛishōdhhdharaṇa-
nitya-sanna²dhdha śrīmān-Mādhava-
- 12 dha-mahādhīrāja || tasya putra || śrīmad-Kadamba-kula-gagana-gabhasti-mālina
Krishṇa-dharmama-
- 13 hādhīrājasya priyā-bhāginēyō vidyā³-vineyatīsayā-paripūrītāntaratna niravagraha-
prathāna-sau-
- 14 ryya vidvasuprathama-gaṇṇya śrīmān-Koṅgaṇi mahādhīrāja Avinīta-nāmadhēya
dattasya
- 15 Dēśiga-gaṇaṁ Koṇḍakundānvaya Guṇachandra-bhāṭāra-sishyasya Abhaṇandi-bhāṭāra
tasya sishyasya
- 16 Śilābhadrā-bhāṭāra-sishyasya Jayāṇandi-bhāṭāra-sishyasya Guṇaṇa⁴ndi-bhāṭāra-sishya-
sya Chandaṇandi-bhāṭāragge aṣṭā a-

¹ ಈ ಅಕ್ಷರವನ್ನು ಪಂಕ್ತಿ ಯ ಕೆಳಗೆ ಬರೆದಿದೆ.

² The letter *na* is inserted below the line.

³ *vidyā* is inserted below the line, with a small cross above, to show where it should come.

⁴ The letter *na* is inserted below the line.

- 17 sīti-uttarasya trayō-sa¹tasya saṃvatsarasya Māgha-māsaṃ Śōmavāraṃ Svati-nakshatra
suddha Pañchami Akāḷa-
18 varsha-Prithuvivallabha-mantri Taḷavana-nagara-Śrīvijaya-Jinālaya²kke Pūnāḍu-chhā
sahaśra Eḍenāḍu-sa-
19 ptari madhyē Badaṇeguppe-nāmā Avinīta-mahādhiraḷena dattēna Paḍiyēlaḷaḷam ūrū-

Second plate, back :

- 20 roḷ pannir-kkaṇḍugaṇ-geydu ambali-maṇṇuṃ Taḷavana-puradoḷ taḷa-vittiya maṇ
Pogariḷeḷeyoḷ pa-
21 nnir-kkaṇḍugaṃ Pirikereyolaṃ rājamānaṃ anumōdana pannir-kkaṇḍugaṃ manōharaṃ
dattam Badaṇeguppe-
22 grāmasya simāntaraṃ pūrbasyaṃ-disi kemḷige moradiē Gajaseleye Karivaḷḷiya
Koṭṭagara-Ba-
23 daṇeguppeya-trisandhiya satti-koḷadu āgnēyadin-ante bandu Kāgaṇi-taṭākam puna
dakṣiṇasya
24 disi bahuśnuhiye Balkaṇi-vṛikshame puna paśchima-mukhade sanda bahumūlika-
pantiye puna Ba-
25 daṇeguppeya-Koṭṭagara-Muḷtagiya-trisandhiya koḷe Vanḍigāle puna nairatyade sandu
kathaka-vṛiksha-
26 me puna paśchimasyaṃ disi peḷd-uḷdil-vṛikshame sānteretiya vaṭā-mṛikshame puna
tore-vaḷḷame uttarā-mukha-
27 de sanda bahumūlika-pantiye jambupaḍiya-taṭākame puna vāyavyade gaḷe chimcha-
vṛikshame puna Badaṇe-
28 guppeya-Muḷtagiya-Koḷeyanūra-Dhāsanūra-trisandhiya nerggila-guṃbe niḍuveḷuṅge
puna Gajasele-
29 ya-grāma uttara-disi kāyga-moraḍiē ilidu kembareye puna pūrbba-mukhade sanda
bahumūlika-pa-

Third plate, front :

- 30 ntiye puna kaḍapaḷtigāla vaṭa-vṛikshame puna isānade Badaṇeguppeya-Dāsanura-
Polmada-trisandhiya
31 taṭākame koḍigaṭṭi chīncha-vṛikshame Kemṭa³tambina diṇēṃ pūrbade kūḍittu
simāntaraṃ tasya sākṣiṇa
32 Gaṅga-rāja-kula-sakalāsthayika-purusha Perbbakkavāṇa Maḷugareya Sēndrika Gaṇje-
nāḍa Nirggunda Maṇiy-u-
33 gureya Nandyāla Simbāl ādapa bhṛityayāṃ dēsa-sākshi Tagaḍūra Kuḷugōvaru Gaṇiga-
nūra Tagaḍaru Ālgō-
34 ḍa Tēnandakarum Ummatūra Beḷḷuraru Aḷageyarum Badaṇeguppeya Jhamsanda⁴
Beḷḷuraru perggiviyarum ||
35 sva-datta para-dattam gvā yō harētha vasundharī shashtim varsha sahasrāṇi viṣṭāyām
jāya⁵tē kṛimi || va-

¹ The letter *sa* is inserted below the line.

² The letter *ya* is inserted below the line.

³ The letter *ta* is inserted below the line.

⁴ *Jhamsanda* is inserted below the line, with a small cross above, to show where it should come.

⁵ The letter *ya* is inserted below the line.

- 36 subhī vasudhā bhuktam rājābhis-Saka-rājābhī yasya yasya yadā bhūmī tasya tasya
tadā paṇam || dēva-
37 svan-tu visham ghōram na visham visham-uchyatē visham-ēkākinam honti dēvasva
putra-pautrikam sāmānīyam dha-
38 rmma-hētum nṛpāṇām kalē kalē pālanīyō bhavadbhi sarbbān-ētām bhāgīna pārttīvēn-
drā bhūyō bhūyō
39 yāchatē Rāmabhadrā || Visvakarmma likhitam ||

2 (5)

ಮಡಿಕೇರಿ, ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಸ್ಕೂಲಿನ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ದ್ವೈ ಈಗ ಮಡಿಕೇರಿ ವಸ್ತು ಸಂಗ್ರಹಾಲಯದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿರುವ ಶಿಲಾಶಾಸನ

The record is dated Śaka 921, Śārvvari, fullmoon day of the month Phālguna, Uttarābhādra-pada, Sunday, corresponding to 10th February 1001 A.D. taking Śaka 921 as expired. But the week day was Monday and the constellation Magha.

Neither the dynasty nor the king is mentioned in the record. It records the valour of Hañchama-setṭi, son of Biha-gāmuṇḍa of Gaṇagūr who is said to have fought at Kuṇindōr and obtained several villages, named. He, in his turn, made a grant of a *khaṇḍuga* of land to the god Rāmēśvara after bathing in the Kāvēri.

1 ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ಶಕವರಿ	12 ಕಾಲಂ ತಿಬ್ಬಿಲಾ ಕಾಲೂರಂ ಮಾ
2 ಸೌಖ್ಯನೆಯ ಸಾ	13 ಡಿ ಮುಳ್ಳುನ್ಮಾಡ ಬೊಕನಹ
3 ವೃಂದಿ ಸಂ	14 ಳ್ಳಿಯು ಹೆಕಾದಿವಾಡಿಯ ಗೊ
4 ವತ್ಸರ	15 ರಹಳ್ಳಿ. . .ಯು. . .
5 ದ ಪಾಲ್ಗು	16 ಳ್ಳಿಯು ನಾಡ ಕೂಡಲೂರು
6 ಣ ಮಾಸ	17 ಮಂ ತನ್ನ ಭುಜಬಲದಿನ್ನ
7 ದ ಪುಣ್ಯಮೆ ಉತ್ತರ ಭಾ	18 ಪಡೆದು ಮೊದಲಾಪೇರಿ
8 ದ್ರಪದ ಆರ್ಕೃವಾರದನ್ನ	19 ಯಂ ಮಿನ್ನ ರಾಮೇಶ್ವರಮರ್ಚಿ
9 ಗಣಗೂರ ಬಿಹಗಾಮು	20 . . .ಬತ್ತು ಕಬ್ಬಿಳಂಗಲೊ ಧ
10 ಣ್ಣನ ಮಗಂ ಹಳ್ಳ	21 [ಮೃತ್ಯು]ಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟು ಮಣ್ಣು ಖಣ್ಣಗ
11 ಮಸೆಟ್ಟಿ ಕುಣಿಸಿದ್ದೀರೊಳ್ಳಕ್ಕೆ	22 ಈ ಧರ್ಮವನಳಿದಂ ಕವಿಲೆ
	23

3 (25)

ಮಡಿಕೇರಿ, ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಜಿಲ್ಲಾ ಕಛೇರಿಯ ಗೋಡೆಗೆ ಸೇರಿಸಿದ್ದು ಈಗ ಮಡಿಕೇರಿಯ ವಸ್ತು ಸಂಗ್ರಹಾಲಯದಲ್ಲಿಟ್ಟಿರುವ ಶಾಸನ

The given date Śaka 1743, Ishu, Phālguna śu. 11, Sunday and Kali day 1798178 corresponds to Sunday, 3rd March, 1822 A.D.

The record belongs to the reign of Virarājendra-vaḍeyar II, the last Rājā of Coorg. It records that Virarājendra, on hearing the calamities caused by the great number of elephants in his country, hunted them, killing a large number and capturing many. In 2 years 1 month and 25 days he killed 233 elephants and his troops captured alive 181.

MAHARAJA VEER RAJENDER WADEER

- 1 ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ಜಯಾಭ್ಯುದಯ ಶಾಲಿವಾಹನ ಶಕವರ್ಷ ೧೭೪೩ನೇ ಇಸು ಸಂವತ್ಸರದ ಪಾಲ್ಗುಣ ಶುಕ್ಲ ೧೧ಯು ಭಾನುವಾರಕ್ಕೆ ಕಲಿವಿನ ೧೭೮೧೭೮ನೇ ಈ ಶುಭದಿವಸದಲ್ಲಿ ಯಿಂದುವಂಶ ಸ್ಥಿರ ಪಾರಾವಾರ ಪಾರಿ ಜಾತಾಯು ನಾನರಾದ | ಭರದ್ವಾಜ ಗೋ
- 2 ತ್ರ ಸಂಜಾತರಾದ ಅಶ್ವಲಾಯನ ಸೂತ್ರ ಋಕ್ ಶಾಖಿಗಳಾದ ವೀರಶೈವಮತ ಧುರೀಣ ಪ್ರವೀಣರಾದ ಶ್ರೀಮತ್ತೊಡಗು ಸಂಸ್ಥಾನ ಸಂಸ್ಥಾನವಧ್ಯ ಸ್ಥಿರನಗರ ಮಧ್ಯ ಪರಿಭ್ರಾಜನಾನ ಮಣಿಗಣಖಚಿತ ಚಾರು ಸಿಂಹಾಸನಾರೂಢರಾದ | ಅಸ್ರುತಿಮ ಪ್ರತಾಪ ಪ್ರ
- 3 ಕಾರ ಪ್ರಹಸಿತ ಮಾತಾಂಡ ಮಂಡಲರಾದ ಅಖಂಡಲಾಖಂಡ ವೈಭವ ಸಮೇತರಾದ | ಸಕಲ ದಿಗಂತರಾಳ ವಿದ್ಯೋತಮಾನ ಕೀರ್ತಿ ಪ್ರಖ್ಯಾತರಾದ | ಸಮಸ್ತ ಪ್ರಶಸ್ತ ರಾಜಧರ್ಮಾವಧರಣ ಯುಧಿಷ್ಠಿರರಾದ ಮಹಾರಾಜ ಲಿಂಗರಾಜೇಂದ್ರ ವಡೆಯರ ಪೌತ್ರರಾದ |
- 4 ಲಿಂಗರಾಜೇಂದ್ರ ವಡೆಯರವರ ಪುತ್ರರಾದ ಶ್ರೀ ವೀರರಾಜೇಂದ್ರ ವಡೆಯರವರು | ಸಧರ್ಮ ಸುತೀಲ ಸುಚರ್ಯ ದಿಂದ ಪೃಥ್ವೀಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಂ ಗೈಯುತ್ತ ಅನುಗಾಲದಲ್ಯು ಮಹಾದೇವ ಧ್ಯಾನ ಪರರಾಗಿ ಯಿರುತ್ತಿರುವ ತದನಂತರ ಸ್ವದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾರಣಗಳ ಮಿತಮಾರಿ ಮಾ
- 5 ನವರು ತಮ ಉದರ ಪೋಷಣಾರ್ಥವಾಗಿ ರಚಿಸಿರುವಂಥ ಫಲ ಪೈರುಗಳನ್ನು ಕರಡು ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದಲು ಪಾಂಥ ಜನರನ್ನು ಹಿಂಸೆ ಗೈದ್ದರಿಂದಲು ಭವನೋಪದ್ರವಗೊಳಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಸಹ ಇಂತಪ್ಪ ಬಾಧೆಗಳಿಂದ ನಿವೃತ್ತರಿಸ ಲಾರೆವೆಂದು ಪ್ರಜೆಗಳು ಬಿನ್ನೈಸಲಾಗಿ ದುಷ್ಟ ನಿ
- 6 ಗ್ರಹ ಶಿಷ್ಟಪರಿಪಾಲನೆ ಯೆಸಗುವಂಥಾದ್ದು ರಾಜಧರ್ಮವೆಂದು ಚಿತ್ತದಲ್ಲಿ ಅನುಧರಿಸಿ ಯಿಂದು ಸರಿಹರಿ ಸತಕ್ಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಕರಣಿಸಬೇಕೆಂತ ಗೌರಧನನಿಗೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲಾಗಿ ತತ್ಪೂಜಕರನ ಪರಮಕೃಪಾನು ಗ್ರಹ ಸಹಾಯವಾದ ಕಾರಣ ತದ್ವಿನದಾರಭ್ಯ ತಾ
- 7 ರಣ ಸಂವತ್ಸರದ ಚೈತ್ರ ಬ ೧೨ಯು ಚಂದ್ರವಾರ ಪರ್ಯಂತ ನರಸ ೨ ತಿಂಗಳು ೧ ದಿನ ೨೫ಕ್ಕೆ ಕಲಿವಿನ ೧೭೮೮೧೨ ಏತಾದೃಶ ದಿವಸದ ವಳಗೆ ಅರಣ್ಯ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಐತರುವ ಮತ್ತಗಜಗಳ ಸಮೂಹಕ್ಕೆ ತದ್ವಾಹನಾಲಂಕಾರಯುಕ್ತದಿಂದ ಚಿತ್ಪ್ರಸಿ ಕಂಠೀರವನ ಪೋಲ್
- 8 ಪಡಿಗಟ್ಟಿ ಗಜಗಳೆಂಬ ಉಚ್ಚರಣಿಗೆ ನಾಣ್ನಡಿ ಕಾಣಿಸಂತೆ ಆಜ ಸದೃಶಂ ಗೈದು ಸ್ವಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಭುಜಬಲ ಪರಾಕ್ರಮದಿಂದ ವಿವಿಧದಲ್ಲಿ ವಿರಾಮಗೈದ ಕುಂಜರಗಳು ಅಪ್ಪಣೆ ಪ್ರಕಾರ ಪಟುಭಟರು ಸಜೀವದಿಂದ ಕೈಸೆರೆ ಹಿಡಿದ ದಂತಿ
- 9 ಗಳು ಸಹ ಗಣನೆ ಯೆಷ್ಟೆಂದರೆ ಚಿತ್ರಭಾನು ಸಂವತ್ಸರದ ಆಷಾಡ ಬ ೧೦೧್ಲು ನಂಜ್ರಾಯಪಟ್ಟಣ ತಾಲೋಕಿ ನಲ್ಲಿ ಲಯವಾದ ಆನೆ ೬ ಕೈಸೆರೆಹಿಡಿದ ಆನೆ ೮ ಶ್ರಾವಣ ಬ ೭೧್ಲು ಸದ್ರಿ ತಾಲೋಕಿನಲ್ಲಿ ಲಯವಾದ ಆನೆ ೪೨ ಕೈಸೆರೆ ಹಿಡಿದ ಆನೆ ೨೨ ಅಧಿಕ ಆ
- 10 ಶ್ವಯುಜ ಶ್ವ ೫೧್ಲು ಸದ್ರಿ ತಾಲೋಕಿನಲ್ಲಿ ಉಲುಗುಲಿ ಮೂಡಗೇರಿ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಸಹ ಲಯವಾದ ಆನೆ ೪೭ ಕೈಸೆರೆ ಹಿಡಿದ ಆನೆ ೧೫ ಈ ಶ್ವ ೧೧೧್ಲು ನಂಜ್ರಾಯಪಟ್ಟಣ ತಾಲೋಕಿನಲ್ಲಿ ಹೊರರು ನೂರೊಕ್ಕಲು ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಉಲುಗುಲಿ ಮೂಡಗೇರಿ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಸಹ
- 11 ಲಯವಾದ ಆನೆ ೩೪ ಕೈಸೆರೆ ಹಿಡಿದ ಆನೆ ೬ ನಿಜ ಅಶ್ವಯುಜ ಶ್ವ ೧೧೧್ಲು ನಂಜ್ರಾಯಪಟ್ಟಣ ತಾಲೋಕಿನಲ್ಲಿ ಲಯವಾದ ಆನೆ ೨೦ ಕೈಸೆರೆ ಹಿಡಿದ ಆನೆ ೬ ಸ್ವಭಾನು ಸಂವತ್ಸರದ ನಿಜ ಚೈತ್ರ ಶ್ವ ೫೧್ಲು ಕೊಡಗು ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಲಯವಾದ ಆನೆ
- 12 ೪ ಕೈಸೆರೆ ಹಿಡಿದ ಆನೆ ೧೮ ವೈಶಾಖ ಶ್ವ ೩೧್ಲು ಬೆಟ್ಟಿಯತ್ತ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಚಂನನಕೊಟೆಯಲ್ಲು ಸಹ ಲಯವಾದ ಆನೆ ೨೧ ಕೈಸೆರೆ ಹಿಡಿದ ಆನೆ ೪೧ ತಾರಣ ಸಂವತ್ಸರದ ಚೈತ್ರ ಬ ೧೧೧್ಲು ಕಿಗ್ಗಟ್ಟು ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಲಯವಾದ ಆನೆ ೧೦ ಕೈಸೆರೆ ಹಿಡಿದ ಆನೆ ೪೦ ಯಿತ

- 13 ರ ಶ್ರೀಶಂಭುನದಲ್ಲು ಲಯವಾದ ಅನೆ ಳ್ ಕೈಸೆರೆ ಹಿಡಿದ ಅನೆ ೨೪ ಅಂತು ಅಷ್ಟಾಶ್ರಿಂಶದ್ವಿನಸಕ್ಕೆ ಸ್ತುತಸ್ತದಿಂದ ಲಯವಾದ ಅನೆ ೨೩ ಪಟುಭಟರು ಅಸ್ಥಣಪ್ರಕಾರ ಪ್ರಾಣಯುಕ್ತವಾಗಿ ಪಾಣಿಗ್ರಹಣವಸಗಿದ ಅನೆ ೧೮೧ ಉಭಯಂ ಗಜ ೪೧೪ ಯೇ
- 14 ತೆರದಲ್ಲು ಸಕಲ ಮನೋರಥಸ್ತದವಾಗಲಾಗಿ ವಿಸ್ತಯ ಬಟ್ಟಿದ್ದು ಹ್ಯಾಗೆ ಯಂದ್ರೆ ವಿಸಿನಗಲ್ಲು ಅದ್ರಿ ಸಮಾಸ್ತಿತ ವಾದ ಕರಿ ಸಮೋಹಲು ದಿನಕರನಂನು ಮೇಘಜಾಲ ಮುತ್ತವ ತೆರದಂತೆ ಭೋಗುಡಿ ಸುತಾಗಮಿಸಲಾಗಿ ಶಿಡಿಲಿನೋವಾದಿ ಯಿರುವಂಥ ಸಸ್ತಾಚಿ
- 15 ತಾಸ್ತ ಅಯ್ಯಗಳಿಂದ ತತುಕ್ಷಣದಲ್ಲು ನಿಗ್ರಹಿಸಿದಂಥಾದ್ದು ಸ್ಥೂಲೋಂನತವಾಗಿರುವಂಥ ಮದಗಜಗಳಂನು ಮೂಶಿಕನಂತೆ ಭಾವಿಸಿ ಮನುಜರು ಪ್ರಾಣಸಮೇತವಾಗಿ ಪರಿಗ್ರಹಿಸಿ ಯಿರುವಂಥ ಅತ್ಯಾಶ್ಚರ್ಯ

4

ಮಡಿಕೇರಿ, ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಅಂಜನಗಿರಿಯ ಜೈನಬಸದಿಯಲ್ಲಿದ್ದು ಈಗ ಮಡಿಕೇರಿಯ ವಸ್ತುಸಂಗ್ರಹಾಲಯದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿರುವ
ನೊರದನೆಯ ಚಿನ್ನಬಿಂಬದ ಪೀಠದ ಮೇಲೆ

This undated record is in 12th century characters. It records the installation of the image of Śāntinātha by Māghaṇandi-bhaṭṭāraka of Tātangi who belonged to Mūla-saṅgha, Dēsiya-gaṇa, Pustaka-gachchha and Koṇḍakundānvaya. Since Māghaṇandi-bhaṭṭāraka was the disciple of Nayakirti who died in 1176 A.D., the record may belong to the latter half of the 12th century A.D.

- 1 ಸ್ತುತಿ ಮೂಲಸಂಘ ದೇಸಿಯಗಣ ಪುಸ್ತಕಗಚ್ಚ ಕೊಂಡಕುಂದಾನ್ಯ
- 2 ಯದ ತಾತಂಗಿಯ ಶ್ರೀ ಮಾಘಣಂದಿ ಭಟ್ಟಾರಕದೇ . .
- 3 ಶಾಂತಿನಾಥ ದೇವರ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯ ಮಾಡಿದರು

5

ಮಡಿಕೇರಿ, ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು

ವಸ್ತುಸಂಗ್ರಹಾಲಯದಲ್ಲಿರುವ ಅದೇ ಮೂರ್ತಿಯ ಬಲಪಕ್ಕದ ಪ್ರಭಾವಳಿಯ ಮೇಲೆ

This inscription, engraved above the attendant figure to the right, is in the characters of the 14th century A.D. It furnishes the date Manmatha, Kārtika śu 1 which is not sufficient for verification. As the image belongs to the 12th century A.D. as pointed above in No. 4, it is not clear as to which date it refers to. The meaning of the last line is also not clear.

- 1 ಮನ್ಮತ ಸ್ತರದ ಕರ್ತಿ
- 2 ಕ ಸು ೧ ಲೂ
- 3 ಭಾವಾರ್ಥಸಿತಿ

6

ಮಡಿಕೇರಿ, ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಅಂಜನಗಿರಿಯ ಜೈನಬಸದಿಯಲ್ಲಿದ್ದು ಈಗ ಮಡಿಕೇರಿಯ ವಸ್ತುಸಂಗ್ರಹಾಲಯದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿರುವ
ನೊರದನೆಯ ಚಿನ್ನಬಿಂಬದ ಪೀಠದ ಮೇಲೆ

No date is given in the record. It may be assigned to the 12th century A.D. on palaeographical grounds.

It records that the *nakharas* of Tātaṅgi, who were the disciples of Harishchandra-dēvaru of Heragu, got prepared the image of Śāntinātha on whose pedestal the record is found. It is a beautiful image of Hoysala workmanship. According to inscription No. 19 *infra*, this image and that of Ananthanātha were found in the Suvarṇāvatī river during the 15th century A.D. and were consecrated in the *basadi* at Anjanagiri.

- 1 ಶ್ರೀಮತು ಸಮಸ್ತ ಗುಣ ಸಂಪನ್ನರಪ್ಪ
- 2 ಶ್ರೀ ಮೂಲಸಂಘ ದೇಸಿಯ ಗಣ ಪೊಸ್ತಕ ಗಳ
- 3 ಕೊಂಡಕುಂದಾನ್ವಯದ ಹರಗಿನ ಹರಿ
- 4 ಶ್ವಾಂದ್ರ ದೇವರ ಪ್ರಿಯ ಗುಡ್ಡಗಳಪ್ಪ ತಾತಂ
- 5 ಗಿಯ ಪಟ್ಟಣದ ನಖರಂಗಳು ಮಾ
- 6 ಡಿಸಿದ ಶ್ರೀ ಶಾಂತಿನಾಥ ದೇವರು
- 7 ಮಂಗಳ ಮಹಾ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ||

7

ಮಡಿಕೇರಿ, ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಅಂಜನಗಿರಿಯ ಜೈನಬಸದಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಈಗ ಮಡಿಕೇರಿಯ ವಸ್ತುಸಂಗ್ರಹಾಲಯದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿರುವ
ಮೂರನೆಯ ಜಿನಬಿಂಬದ ಪೀಠದ ಮೇಲೆ

The record is not dated. On palaeographical grounds it may be assigned to the 12th century A. D. Nayakīrti Siddhānta Chakravartti mentioned in this record appears to be the same as the one mentioned in an inscription at Śravaṇabelgoḷa as having died in 1176 A.D. and hence the record may belong to the latter half of the 12th century A.D.

The image, on the pedestal of which the record is inscribed, is stated to have been got prepared and donated by Hariyaṇṇa-heggade, a disciple of Nayakīrti Siddhānta Chakravartti. Hariyaṇṇa-heggade is also stated to have been the head of the cavalry; but it is not known under which ruler he served.

The image, though not named in the record, is that of Anantanātha mentioned in inscription No. 19 as having been recovered from the Suvarṇāvatī river.

- 1 ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀಮತು ನಯಕೀರ್ತಿ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಚ
- 2 ಕೃಷ್ಣರತ್ನಗಳ ಗುಡ್ಡ ಅಪ್ಪಭೃಕ್ಷದ
- 3 ಹರಿಯಣ್ಣ ಹೆಗ್ಗಡೆ ಮಾಡಿಸಿ ಕೊ
- 4 ಟ್ಟ ದೇವರು ಮಂಗಳ ಮಹಾ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ||

8

ಮಡಿಕೇರಿ, ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಕೋಟೆಯೊಳಗೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಸಭಾಂಗಣದ ಗೋಡೆಗೆ ಸೇರಿಸಿರುವ ಹಿತ್ತಾಳೆ ತಗಡಿನ ಶಾಸನ

The record gives the date of the commencement of the construction of the palace as Śaka 1735, Āṅgīrasa Bhādrapada śu. 1, Bhānuvāra. Kali day 1794663, which corresponds to Sunday, 6th September, 1812 A.D. The record belongs to the reign of Lingarāja II of Coorg. The inscription opens with a letter 'Liṃ' in Kannada followed by, 'Maharaja Lingarajender wadeer' in English. Then begins an Urdu inscription in four lines on the upper portion of the plate and there after follows the Kannada inscription, both of which furnish the same details. The genealogy of the king is also given in the record. It registers the construction of the palace

by Lingarāja. The construction work which began in 1812 A.D. was completed in 2 years, 1 month and 3 days i.e. in Bhāva, Āśvayuja śu. 3, Bhānuvāra, Kali day 1795433, which corresponds to Sunday, 16th October, 1814 A.D. It is stated in the record that the beautiful palace was constructed on the highest spot, after razing to ground a hillock.

ಲಿಂ

MAHARAJA LINGARAJENDER WADEER

ಲುರ್ದು ಲಿಸಿಯಲ್ಲಿ :

- 1 ಮೀಹ್ ಇ ಸಿಫೀರ್ ಪಜಾಯತ್ ಮ್ಹಾ ಇ ಬುರ್ಜ ಇ ಸಖಾವತ್ ಜಿನ್ನತ್ ಆರ್ ಆಯಿ ಅವರಂಗ್ ಇ ಜಹಾನ್ ಇಫ್ತಖಾರಿ ದೀಹೀಮ್ ಇ ಗಯ್ದಾನ್ ಲಿಂಗರಾಜೇಂದ್ರ ಒಡೆಯರ್ ಇಬ್ನ್ ಲಿಂಗರಾಜೇಂದ್ರ ಒಡೆಯರ್ ಇಬ್ನ್ ಅಪ್ಪಾಜಿ ರಾಜೇಂದ್ರ ದಾಮಾ ಇಕ್ಬಾಲುಹಾ ಮಹಾರಾಜಾ ಇ ಕೆಸ್ವರ್ ಇ ಕೂರ್ ಬತಾರೀಖ್ ಬಿಸ್ತು ನಹುಮ್ ಇ
- 2 ಪಹ್ ಇ ರಮ್‌ಜಾನ್ ಅಲ್ ಮುಬಾರಕ್ ಸನ್ ೧೨೩೭ ಹಿಜರಿಕ್ ಫತೆ ಮೊಸರತ್ ಮೊಬರಕ್ತ್ ಇ ನಸೋ ನಾಮಾ ಇ ಜಹಾನ್ ಬಾದ್ ಬನಾ ಇ ಬುನ್ಯಾದ್ ಇ ದಾಲತ್ ಸರಾ ಇ ಅಲಿಯಾ ಬ-ಕಮಾಲ್ ಜೇಬಾ ಇ ಮೊ ಸಫಾಯಿ ಮುಜಯ್ಯನ್ ಗರ್‌ದಾನಿದ್ವಾ ಲಿಂಗಾಯತ್ ಇ ಫರ್ರಾ ಇ ಮ್ಹಾ ಇ ವ್ಹಾಲ್ ಮುಜಜ್ಜಾಮ ಸನ್ ೧೨೩೯ ಹಿಜರಿ ನಬಮೊಯಿ
- 3 ಕೆ ಮುದ್ದತ್ ಇ ದೋ ಸಾಲ್ ಮೊ ಏಕ್ ಮ್ಹಾ ಇ ಮೊಸಿಕ್ ರೋಜಮಿ ಪರದ್ ಬಹುಸುನ್ ಇ ಇನ್ನಿರಮ್ ರಸಾನಿದನ್ದ ಮೊ ಬಜದ ಬುಲಾಸ್ ಮಯಿನ್ಮತ್ ಮಾನ್ಲೆಸ್ ಮಹಾರಾಜ ಮಯಿಜೆಕ್ ಇಲ್ಲಯಿ ತಾ ಕುಜಾಸಿನಾಸ್ ಮೊದಾ ತನಾನದ್ ಪುದೆಕ್ ಜುನೀನ್ ಕೆಲ್ವಿ ಬಲನ್ದ ತರ್ ರಾ ಬಿ-ಜಿಷಾನ್
- 4 ಸಾಖ್ತಾ ಬಜಾಯಿಷ್ ಮಹಲ್ ಇ ಇಷ್‌ರತ್ ಮರ್ರಬಾ ಕುನಾನೀದ್ ವ ಹರ್‌ಕೆ ಬ-ಯಾದ್ ಇ ತೊ ಮನ್‌ಗುಲ್ ಮೊ ಮುವಜಿಫ ಮೆ ಬಾಷದ್ ಮೊರಾ ಫಫ್ ಇ ದೊ ಜಹಾನ್ ಅಸ್ತ ಬಖಾತಿರ್ ಫಯ್ಜಿ ಮಾಅಥಿರ್ ಇ ಖುದ್ ಯಖೀನ್ ಅವರ್ ದ್ವಾ ಬಿನಾ ಇಬಾರ್ ಗಹೀ ಜಮ್ಹಾರ್ ಅನಾಮ್ ಮರ್ರಬಾ ಮೊ ಮುಸ್ತಹಾರ್ ಫರ್ರಾನಿದನ್ದ

ಕನ್ನಡ ಲಿಸಿಯಲ್ಲಿ :

- 1 ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ಜಯಾಭ್ಯುದಯ ಶಾಲಿವಾಹನ ಶಕವರ್ಷ ೧೭೫೫ನೇ ಅಂಗೀರಸ ಸಂವತ್ಸರದ ಭಾದ್ರಪದ ಶುದ್ಧ ೧ ಉ ಭಾನುವಾರಕ್ಕೆ ಕಲಿದಿನ ೧೭೯೪೬೬ ತದ್ವಿನ ಸುಮುಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ | ನೂತನ ರಾ
- 2 ಜ ಮಂದಿರ ಪ್ರಾರಂಭ | ತದಾರಭ್ಯ ಭಾವ ಸಂವತ್ಸರದ ಅಶ್ವಯುಜ ಶುದ್ಧ ೩ ಯು ಭಾನುವಾರದ ವರೇಗೆ ವರ್ಷ ೨ ತಿಂಗಳ ೧ ದಿನ ೩ಕ್ಕೆ ಕಲಿದಿನ ೧೭೯೫೪೩ ಈ ಶುಭದಿವಸದಲ್ಲಿ | ಸೋಮ ವಂಶಾಭಿ
- 3 ಕೌಸ್ತುಭಾಯಮಾನ ಭಾರದ್ವಾಜ ಗೋತ್ರೋತ್ಪನ್ನಾಶ್ವಲಾಯನ ಸೂತ್ರ | ಚುಕ್ ಶಾಖಿ ವೀರಶೈವ ಮತಸ್ತ ವೀರ ಸಿಂಹಾಸನಾರೂಢರಾದ ಶ್ರೀಮತ್ಕೊಡಗಿನ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಮಹಾರಾಜ ಅಪ್ಪಾಜಿ ರಾಜೇಂ
- 4 ದ್ರವರ ಪಾತ್ರರಾದ | ಲಿಂಗರಾಜೇಂದ್ರ ವಡೆಯರವರ ಪುತ್ರರಾದ ಶ್ರೀ ಲಿಂಗರಾಜೇಂದ್ರ ವಡೆಯರವರು | ರಾಜ ಭವನವನ್ನು ಅತಿ ವಿಚಿತ್ರದಿಂದ ಸಾಕಲ್ಯವಾಗಿ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿ
- 5 ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿ | ವಿಸ್ಮಯಬಟ್ಟಿದು ಹ್ಯಾಗೆಂದರೆ ಶ್ರೀ ಮಹಾದೇವನ ದಯದಿಂದ ಆತ್ಮಾನಂತವಾದ ಸರ್ವತಲು ನಿಶೇಷವಾದಂತಾದ್ದಾಗಿ | ಅದೇ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ
- 6 ಪ್ರಕಾರವಾದ ರಾಜಗೃಹಲು ನಿರ್ಮಿತವಾಯ್ತು | ಯಾರು ತತ್ಸಂಬಲಿತವನ ಧ್ಯಾನ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಅವರಿಗೆ ಇಹ ಪರದಲ್ಲಿಯು ಜಯವಿದೆ ತತ್ಪಾರಣಾದೀಶ್ವರ
- 7 ವೈಭವಾಶಯಲು ವರ್ಣಿಸುವದಕ್ಕೆ ಅಸಾಧ್ಯವೆಂದು ನಿಜಾಂತಃಕರಣದಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಚೈಸಿ ಸರ್ವ ಜನರಿಗು ಜ್ಞಾಪನಾರ್ಥವಾಗಿ ಬರಸಿದ ಶಾಸನ || ಶುಭಮಸ್ತು ||

TRANSLITERATION
(for Urdu inscription)

- 1 Mihri sipihri shujāt māh i burj i sakhāvat zināt 'ārā i aurang i jahān iftikhār i dīhīm i gaihān Lingrajēndra-vadiyar ibn Lingrajēndra-vadiyar ibn Appāji-rājēndra dāma ikbaluhā mahārāja i kishvar i Coorg batārikh i bist o nahum i
- 2 Shahr i Ramaḍān al Mubārak 1227 Hijri ki fath o masarrat o barakat i nasho namā i jahān būd bana i bun yad i davlat sarā i āliya ba-kamāl i zēbāi o safāi muzayyan gardānīdā linghāyat i gharra i māhi shavval al Muazzam 1229 Hijri i Nabavi
- 3 ki muddat i dō sāl o yak māh o sih rōz misharad bahusn i insiram rasānīdand o bad i julūs i maimanat māmūs Mahārāja i mu'iz ki llāhī tā kujā sipās i 'ū adā tavānad shud ki chuniṇ koh i baland tar ra bē nishān
- 4 sākhṭa bajāyash maḥalli 'ishrat murattab Kunānīd va har ki ba yād i tū mashghul o muvāzif mi bāshad 'ū rā fath i dō jahān ast ba khāṭir i faid ma' aṭhir i khud yaḡin āvarda bina bar 'āghā i jamhūr i anām marqūm mushtahar farmānīdand

9

ಮಡಿಕೇರಿ, ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಓಂಕಾರೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಬಾಗಿಲಿನ ಮೇಲಿರುವ ಹಿತ್ತಾಳೆ ತಗಡಿನ ಶಾಸನ

The date Śaka 1739, 1ṣvara, Jēshṭha ba. 2 Bhānuvāra and 1796392nd Kali day regularly corresponds to Sunday, 1st June, 1817 A.D.

The record belongs to the reign of Lingarājēndra-vadeyār II, the Rājā of Coorg and contains an account of the construction of the Ōṅkārēśvara temple at Mercara by the king. The construction of the temple began on the 1796392nd Kali day and it was completed in 2 years, 9 months and 25 days.

- 1 ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ಜಯಾಭ್ಯುದಯ ಶಕವರ್ಷ ೧೭೩೯ನೆ | ಯಾಶ್ವರ ಸಂವತ್ಸರದ | ಜೇಷ್ಠ ಬಹುಳ ೨ ಯು
ಭಾನುವಾರಕ್ಕೆ ಕಲಿದಿನ ೧೭೯೬೩೯ನೆ ಯಾ ಶುಭದಿವಸದಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರವಂಶ ಕ್ಷೇರ ಪಾರಾವಾರ
ಪಾರಿಜಾತಾಯ
- 2 ಮಾನರಾದ | ಭರದ್ವಾಜ ಗೋತ್ರ ಸಂಜಾತರಾದ ಅಶ್ವಲಾಯನ ಸೂತ್ರ ಮುಕ್ ರಾಖಿಗಳಾದ | ವೀರಶೈವಮತ
ಧಾರಿಣ ಪ್ರವೀಣರಾದ ಶ್ರೀಮತ್ಸೊಡಗು ಸಂಸ್ಥಾನ ಸಂಸ್ಥಿತಾನವದ್ಯ ಕ್ಷೇರನಗರ ಮಧ್ಯ ಪರಿಭ್ರಾಜ
ಮಾನನು
- 3 ಣಿಗಣ ಖಚಿತ ಚಾರುಸಿಂಹಾಸನಾರೂಢರಾದ | ಅಪ್ರತಿಮ ಪ್ರತಾಪ ಪ್ರಕಾಶ ಪ್ರದಶಿತ ಮಾರ್ತಾಂಡ
ಮಂಡಲರಾದ | ಅಖಂಡಲಾಖಂಡ ವೈಭವ ಸಮೇತರಾದ | ಸಕಲ ದಿಗಂತರಾಳ ವಿದ್ಯೋತಮಾನ ಕೀರ್ತಿ
ಪ್ರಖ್ಯಾತರಾದ
- 4 ಸಮಸ್ತ ಪ್ರಶಸ್ತ ರಾಜಧರ್ಮಾಧಾರಣ ಯುಧಿಷ್ಟಿರರಾದ | ಮಹಾರಾಜ ಅಪ್ಪಾಜಿ ರಾಜೇಂದ್ರವರ
ಪುತ್ರರಾದ | ಲಿಂಗರಾಜೇಂದ್ರ ವಡೆಯರವರ ಪುತ್ರರಾದ | ಶ್ರೀ | ಲಿಂಗರಾಜೇಂದ್ರ ವಡೆಯರವರು ಯಾ
ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸುಕೃತ ಕ್ರಿಯೆ
- 5 ಗಳಂನು ನಿರಚಿಸಿದರೆ | ಇಹ | ಪರತ್ರ | ಯರಡರಲ್ಲಿಯು | ಶಾಶ್ವತ ಫಲಭರಿತನಾಗಿ ಯಿರಬೇಕು | ತತ್ಕಾರಣ
ದಿಂದ ಮಹತ್ತರ ಪುಣ್ಯಫಲ ಪ್ರದಾಯಕವಾಗಿ ಯಿರುವಂಥಾ | ಶಿವಲಿಂಗ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನಲು ಕರ್ತವ್ಯ
ನೆಂದು ಚಿ
- 6 ತ್ತದಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ತದ್ವಿವಸ ಸುನುಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ ಅಸದೃಶ ಶ್ರೀಕುಲಲ ಮಂಟಪಾದಿ ಯುಕ್ತ ರಾಜ
ಕಮಲಾಕರಾಖ್ಯ ಪದ್ಮಾಕರಾಭಿರಾಮ | ನೂತನೋಂಕಾರೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ |
ತದಾರಭ್ಯ | ವಿಕ್ರಮ ಸಂವತ್ಸ

- 7 ರದ ಚೈತ್ರ ಶುದ್ಧ ೧೨ ಯು ಭಾನುವಾರದ ವರೇಗೆ | ವರ್ಷ ೨ ತಿಂಗಳು ೯ ದಿನ ೨೫ಕ್ಕೆ | ಕಲಿದಿನ ೧೭೯೭೨೨ನೆ ಯೇತಾದೃಶ ಸುದಿನಸದಲ್ಲಿ | ಅತ್ಯಾಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದಂಥದಂನು ಸಾಮಗ್ರ್ಯವಾಗಿ ನಿರ್ಮಿಸಿ | ಶ್ರೀಕರವಾಗಿ ಯಿರುವಂಥಾ |
- 8 ಓಂಕಾರೇಶ್ವರ ನಾಮಕ ಶಿವಲಿಂಗವಂನು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸಿ | ಸಂತುಷ್ಟಚಿತ್ತರಾದಂಥಾದ್ವು ಹ್ಯಾಗೆಯೆಂದರೆ | ಶ್ರೀಮಚ್ಚಂದ್ರಶೇಖರನ ಪರಮ ಕೃಪಾಸಂಗ್ರಹ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದಿಂದ ಸಕಲಮನೋರ
- 9 ಥ ಪ್ರದವಾಗಿ ಯಿರುವಂಥಾ ಏತದ್ವೇವತಾಯತನ ಶಿವಲಿಂಗ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನಳು | ನಿರ್ವಿಘ್ನದಿಂದ ವಿರಚಿತ ವಾಯಿತು | ಯಾರು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಶ್ರೀಮಹೇಶ್ವರನ ಭಜಿಸುತಾರೋ ಅವ
- 10 ರಿಗೆ ಸರ್ವತ್ರ | ಅನಿತರ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿ ಯಿರುವಂಥಾ ಶುಭಫಲಳು ಸ್ವಯಮೇವ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತದೆ ಯೆಂದು | ಸರ್ವಜನ ಪರಿಜ್ಞಾನಾರ್ಥವಾಗಿ ಬರಸಿ ಯಿರುವಂಥಾ ಶಾಸನ || ಶುಭಮಸ್ತು ||

10

ಮಡಿಕೇರಿ, ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಓಂಕಾರೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಬೆಳ್ಳಿಯ ತಟ್ಟೆಯ ಮೇಲಿರುವ ಶಾಸನ

No date is given in the record. It may be assigned to the 19th century A. D. on palaeographical grounds. The record merely gives the name of the temple of Vñkārēśvara indicating that the silver plate on which the inscription is found belongs to that temple.

1 ವೋಂಕಾರೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನ

11 (17)

ಮಡಿಕೇರಿ, ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಓಂಕಾರೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನದ ತಾಮ್ರಶಾಸನ

The record is engraved on a single copper plate and its contents regarding the construction of the Ōñkārēśvara temple are similar to those of the record No. 9 above. After giving the details of the date and construction of the temple, the record proceeds to give the details of the grants made for the maintenance and worship of the god by Lingarājendra-vaḍeyar II, the Rājā of Coorg.

ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ವಿಜಯಾಭ್ಯುದಯ ಶಾಲಿವಾಹನ ಶಕವರ್ಷ ೧೭೯೯ನೆ ಯೇಶ್ವರ ಸಂವತ್ಸರದ ಜೇಷ್ಠ ಬಹುಳ ಬಿದಿಗೆಯು ಭಾನುವಾರಕ್ಕೆ ಕಲಿದಿನ ೧೭೯೭೯೯ನೆ ಯೇ ಶುಭದಿನಸದಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರವಂಶ ಕ್ಷೀರ ಪಾರಾನಾರ ಸಾರಿಜಾತಾಯನಾನರಾದ ಭಾರದ್ವಾಜ ಗೋತ್ರ ಸಂಜಾತರಾದ ಅಶ್ವಲಾಯನ ಸೂತ್ರ ಋಕ್ಕಾಬೆಗಲಾದ ವೀರಶೈವಮತ ಧಾರ್ಮಿಕ ಪ್ರವೀಣರಾದ ಶ್ರೀಮತ್ಯೊಡಗು ಸಂಸ್ಥಾನ ಸಂಸ್ಥಿತ ಸಮಾಧ್ಯ ಕ್ಷೀರನಗರ ಮಧ್ಯ ಪರಿಭಾಷಮಾನ ಮಹೇಗಣ ಖಚಿತ ಚಾರು ಸಿಂಹಾಸನಾರೂಢರಾದ ಅಪ್ರತಿಮ ಪ್ರತಾಪಪ್ರಕಾಶ ಪ್ರಹಸಿತ ಮಾತಾರಾಂಡ ಮಂಡಲರಾದ ಅಖಂಡಾಖಂಡ ವೈಭವ ಸಮೇತರಾದ ಸಕಲದಿಗಂತರಾಲ ವಿದ್ಯೋತ್ತಮ ಸಮಾನಕೀರ್ತಿ ಪ್ರಖ್ಯಾತರಾದ ಸಮಸ್ತ ಪ್ರಶಸ್ತ ರಾಜಧರ್ಮಾವಧಾರಣ ಯುಧಿಸ್ಥಿರರಾದ ಮಹಾರಾಜ ಅಪ್ಪಾಜಿ ರಾಜೇಂದ್ರರವರ ಪೌತ್ರರಾದ ಲಿಂಗರಾಜೇಂದ್ರ ವಡೆಯರವರ ಪುತ್ರರಾದ ಶ್ರೀ ಲಿಂಗರಾಜೇಂದ್ರ ವಡೆಯರವರು ಯಾ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸುಕ್ರುತ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ವಿರಚಿಸಿದರೆ ಇಹ ಪರಮೇಶ್ವರದಲ್ಲಿಯೂ ಶಾಶ್ವತ ಫಲಭರಿತರಾಗಿ ಯಿರಬೇಕು ತತ್ಕಾರಣದಿಂದ ಮಹತ್ತಾದ ಪುಣ್ಯಫಲ ಪ್ರದಾಯಕವಾಗಿ ಯಿರುವಂಥಾ ಶಿವಲಿಂಗ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನಳು ಕರ್ತವ್ಯವೆಂದು ಚಿತ್ತದಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ತದ್ವಿವಸ ಶುಭ ಮುಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ ಆಸದ್ಗುರ ಶ್ರೀಕೇಶಲ ಮಣ್ಣುಸಾದಿ ಯುಕ್ತ ರಾಜಕಮಲಾಕರಾಖ್ಯಾ ಪದ್ಮಕರಾಭಿರಾಮ ನೂತನೋಂಕಾರೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ತದಾರಭ್ಯ ವಿಕ್ರಮ ಸಂವತ್ಸರದ ಚೈತ್ರ ಶುದ್ಧ ದ್ವಾದಸಿಯು ಭಾನುವಾರದವರಿಗೆ ವರೂಷ ೨ ತಿಂಗಳು ೯ ದಿನ ೨೫ ಕಲಿದಿನ ೧೭೯೭೨೨ನೆ ಯೇತಾದೃಶ ಸುದಿನಸದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಾಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದಂಥಾದ್ವು ಸಾಮಗ್ರ್ಯವಾಗಿ ನಿರ್ಮಿಸಿ | ಶ್ರೀಕರವಾಗಿಯಿರುವಂಥ ಓಂಕಾ

ರೇಶ್ವರ ನಾಮಕ ಶಿವಲಿಂಗವನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸಿ ಸನ್ಮುಷ್ಠಚಿತ್ತರಾದ್ದು ಹ್ಯಾಗನ್ನರೆ ಶ್ರೀಮಂಜುಂದ್ರಲೇಖರನ ಪರಮಕೃಪಾನುಗ್ರಹ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದಿಂದ ಸಕಲ ಮನೋರಥ ಪ್ರದವಾಗಿ ಯಿರುವಂಥ ಯೇತದ್ವೇವತಾಯತ್ನ ಶಿವಲಿಂಗ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನಲು ನಿರ್ವಿಘ್ನದಿಂದ ವಿರಚಿತವಾಯಿತು ಯಾರು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಶ್ರೀ ಮಹೇಶ್ವರನ ಭಜಿಸುತ್ತಾರೋ ಅವರಿಗೆ ಸರ್ವತ್ರ ಅನಿತರ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿ ಯಿರುವಂಥ ಶುಭಫಲಲು ಸ್ವಯಂವೇ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆಯೆಂದು ಸರ್ವಜನ ಪರಿಚ್ಛಾನಾರ್ಥವಾಗಿ ಬರಿಸಿ ಯಿರುವಂಥ ಶಾಸನ || ಶುಭಮಸ್ತು ||

ಅಂತು ಮರುಷ ಗಿಕ್ಕೆ ಓಂಕಾರೇಶ್ವರ ಗಣಾಧೀಶ್ವರ ಕುಮಾರೇಶ್ವರ ಶ್ರೀನಂದೀಶ್ವರ ದೇವರಿಗೆ ಸಹ ಆಚಂದ್ರಾರ್ಕವಾಗಿ ಶಾಶ್ವತದಿಂದ ನಡೆದು ಬರತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ ನಿತ್ಯಕಟ್ಟಿ ಅನ್ಯತಪದಿನಂದಾದೀ ವಿಶೇಷಕಟ್ಟಿ ಪಂಚಸರ್ವ ಸಂಬಳಗಾರ ಜನಕ್ಕೆ ಸಹ ಅಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿಯಿರುವ ಕಂಠೀರಾಯಿ ಗ್ರಾಂಥಿ ವಂದು ಸಾವಿರ ಯಿನ್ನೂರ ಯಿಪ್ಪತ್ತೊಂದು ವರಹಕ್ಕೆ ಹಣದಿಂದ ಜಿನಿಜಾಳ ಮುಂತಾದರಿಂದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಧರ್ಮಸಂಗ್ರಹದ ಬಗ್ಗೆ ಅರಮನೆ ದಿವಾನ್ ಕಚೇರಿ ಹಸ್ತಾಂತ್ರದಿಂದ ಪ್ರತಿ ಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲು ಕೊಡಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಸೇವಾರ್ಥವಾಗಿ ವಿನಿಯೋಗಕ್ಕೆಂದು ನೇಮಿಸಿಯಿರುವಂಥವರಿಂದ ಕಾಲತ್ರಯದಲ್ಲು ಶಾಸ್ತ್ರಪ್ರಕಾರ ದೇವತಾ ಸೇವೆಯನ್ನು ಸಾಂಗವಾಗಿ ಮಾಡಿಸುತ್ತ ದಿನಂಪ್ರತಿ ವಿಚಾರಿಸಿಕೊಂಡು ಮರುಷಂಪ್ರತಿ ಯಾ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಲೆಕ್ಕ ಸಕ್ಕ ಮುಂತಾದ್ದನ್ನು ಜಡ್ಡಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಬರುವದಾಗಿ ಯಂಬ ತಸ್ತೀಕು ನಿರೂಪಕ್ಕೆ ಅಪ್ಪಣೆ ಪ್ರಕಾರ ಕಲಿವರ್ಷ ೪೯೨ನೆ ವಿಕ್ರಮ ಸಂವತ್ಸರದ ನಿಜ ಜೇಷ್ಠ ತಾರೀಕು ೨೨ನೆ ಭಾನುವಾರ ||

ಶ್ರೀ ಲಿಂಗರಾಜೇಂದ್ರ ವಡೆಯರವರು

12

ಮಡಿಕೇರಿ, ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಓಂಕಾರೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಗಂಟೆಯ ಮೇಲಿರುವ ಶಾಸನ

The year [18]85 A.D. and the month January are mentioned in the record.

It registers the grant of a bell to the god Mahāgaṇapati in the Ōṅkāreśvara temple by Linganna, son of Kenche-gauḍa of Mysore.

1 ಸಂನ್ ಲಃ ಜನವರಿ ತಿಂಗಳು

2 ಮೈಸೂರು¹ ಕಂಚೆಗೌಡ[ನ]ನ ಮಗ ಲಿಂಗಣನು ಮಾಹಗಣಪತಿಗೆ ಶಿವತಿ

13

ಮಡಿಕೇರಿ, ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು

ರಾಜರ ಗದ್ದಿಯ ಆವರಣದಲ್ಲಿರುವ ಒಂದನೇ ಸಮಾಧಿಯ ಪಶ್ಚಿಮದಿಕ್ಕಿನ ಗೋಡೆಗೆ ಸೇರಿಸಿರುವ ಶಿಲಾಶಾಸನ

The record is dated Kali 4909, Prabhava, Mārgaśīra, śu. 2 Sunday. This corresponds to Sunday, 6th December, 1807 A.D.

The record belongs to the reign of Virarājendra-vaḍeyar I, the Rāja of Coorg. He is styled as mahārāja in the inscription. This is a memorial tablet set up by the king on the death of his trusted servant Biddaṇḍra Bopu. Biddaṇḍra Bopu is said to have served the king for nineteen years in the hunting of elephants, tigers and other wild beasts and also in the battle against Tipu Sultan. His unflinching and honest services have been praised by the king. The inscription contains the signature of the king.

1 ಮಹಾರಾಜ ವೀರರಾಜೇಂ

2 ದ್ರ ವಡೆಯರವರ²

3 ಭಂಟಿ

¹ ಈ ಶಾಸನಕ್ಕೆ ಕೆಳಗೆ ಹಂಪಸಾದ ಹಾಕಿ ಮೇಲೆ ಸೇರಿಸಿದೆ.

² ಇಲ್ಲಿ ವೀರರಾಜೇಂದ್ರನ ರಾಜಮುಖ್ಯ ಇದೆ.

- 4 ಕಡಿಯತ್ತನಾಡ ಬಾವಲಿ ಗ್ರಾಮದ ಬಿದ್ದಂಡರ
- 5 ಬೊಪ್ಪ ಕೇಲಕ ಸಂವತ್ಸರದ ಮಾಘ ಬ ೫ ದಿವಸ ಆ
- 6 ರಮನೆ ಚಾಕ್ರಿಗೆ ಬಂದಂತಾವನು ಪ್ರಭವ ಸಂ
- 7 ವತ್ಸರದ ವರಿಗೆ ಹತ್ತೊಂಬತ್ತು ವರುಷ ಪರಿಯಂ
- 8 ತ್ರಕು ಆನೆಬೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಹುಲಿಬೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಮುಗಿ
- 9 ಜಾತಿಗಳ ಬೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಟೀಪು ಸುಲುತಾನರ ಮೇಗಳ
- 10 ಲಡಾಯದಲ್ಲಿ ಮುಂತಾದ ಆರಮನೆ ಚಾಕ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಆ
- 11 ಪಣೆ ಆದ ಮೇರೆ ದಿವಾರಾತ್ರೆಯಲ್ಲೂ ಪ್ರಾಣ ಪ್ರ
- 12 ಯತ್ನದಿಂದ ಅತಿಶೈರ್ಯದಿಂದ ಬಂಟಿತನಮಾಡಿ ಸ್ವಾಮಿ ಕಾ
- 13 ಯ್ಯ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಡಕೊಂಡಂತಾ ಸರಕಾರಿ ಕಾರ ಬೊಪ್ಪ
- 14 ಕಲಿಸಂದ ಲ್ಲಂ ನೆ ಪ್ರಭವಸಂ | ಮಾರ್ಗಶಿರ ಶು ೭ ಯು ಭಾ
- 15 ನುವಾರ ಗಳಿಗೆ ೩|| ೦ಗೆ ಶಿವಾದೀನವಾಡ್ತರಿಂದ ಯಾತ ಮಾ
- 16 ದಿಂದತ್ತಾ ಸಿಂಮ್ನ ಕುಹಲಾಲತನ ಬಂಟಿತನ ಪ್ರಾಣ ಆಪ್ತ
- 17 ವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸಹ ತ್ರಿಕರಣ ಶುದ್ಧವಾಗಿ ನಡಕೊಂಡಂತಾ ತಾರಿ
- 18 ಪಂನ್ಯ ಕಾವಂದರು ಶಿಲೆಯಲ್ಲಿ ಬರಶಿ ಸಮಸ್ತರು ತಿಳಿಯು
- 19 ವ ಬಗ್ಯ ಅವನ ಸಮಾದಿ ಮುಂದೆ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿಸಿ ಯಾ
- 20 ದಾರೆ ಶ್ರೀ ವಿ Veer Rajendir

14

ಮಡಿಕೇರಿ, ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು

ರಾಜರ ಗದ್ದಿಗೆಯ ಆನರಣದಲ್ಲಿರುವ ಎರಡನೆಯ ಸಮಾಧಿಯ ಪತ್ನಿ ಮದಿಕ್ಕಿನ ಗೋಡೆಗೆ ಸೇರಿಸಿರುವ ಶಿಲಾಶಾಸನ
(ಈ ಶಾಸನ ಮೊದಲು ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿಯೂ ಅನಂತರ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೂ ಇದೆ)

The record is dated Saturday, 16th of August, 1879 A.D.

It is a memorial tablet set up in memory of B. Sōmaiya, eldest son of Biddandra Bopanna. He was the *sirkārekār* of Chikkavīrājēndra. His body was interned in the burial grounds belonging to the Rājās of Coorg at the orders of the Chief Commissioner of Coorg. This *samādhi* was erected by his son B. S. Ponnappa by the side of the *samādhi* of Biddandra Bopu mentioned in the previous record.

- 1 ಕೊಡಗು ಜೊಡ್ಡವೀರರಾಜೇಂದ್ರ ಮೊಡೆಯರವರ ಸಿರ್‌ಕಾರೇಕಾರ್
- 2 ಬಿದ್ದಂಡ್ರ ಬೊಪ್ಪನವರ ಪ್ರಥಮಪುತ್ರ ಮತ್ತು ಚಿಕ್ಕವೀರರಾ
- 3 ಜೇಂದ್ರ ಮೊಡೆಯರವರ ಸಿರ್‌ಕಾರೇಕಾರ್ ಬಿ | ಸೊನ್ನೆಯ್ಯನವ
- 4 ರು 1800ನೆ ಯಸವಿ ರವದ್ರಿ ಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲಿ ಜನನವಾಗಿ
- 5 1879ನೆ ಯಸವಿ ಅಗ್ನಿಷ್ವ ತಾರೀಕು 16ನೆ ಶನಿವಾರ ಪ್ರಾತಃಕಾ
- 6 ಲ 6 ಘಂಟೆಗೆ ಸ್ವರ್ಗಸ್ಥರಾದರು
- 7 ಕೊಡಗು ಚೀಫ್‌ಕಮಿಷನರ್ ಸಾಹೇಬರ ಹುಕುಂ ಮೇರೆ ಕೊಡ
- 8 ಗು ಛೋರೆಗಳ ಲಿಂಗಮುದ್ರೆ ಗೊಳಪಟ್ಟ ನಿವೇಶನದೊಳಗಣ ಕ
- 9 ಬರ್ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ದಫನ್ ಮಾಡಿಸಿ ಸರ್ವರೂ ತಿಳಿಯುವ ಬಗ್ಯ ಶಿಲಾಸ್ಥಾ
- 10 ಪನೆ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ
- 11 Erected By His Dear Son B. S. Ponnappa

15

ಮಡಿಕೇರಿ, ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು

ರಾಜರ ಗದ್ದಿಗೆಯ ಸಕ್ಕದ ಗುರುಗದ್ದಿಗೆಯ ಹಿಂಭಾಗದ ಗೋಡೆಯ ಮೇಲೆ ಇರುವ ಶಾಸನ

The inscription is engraved on the plaster wall of the structure. It does not contain any date. The script appears to belong to the 19th century A.D. The inscription records the name Subaiya, probably, the person who built the structure. He resided in the village Bāḍaga belonging to Kārattu mūrṇāḍu.

- 1 ಕಾರತ್ತು ಮೂರ್ನಾಡ ಬಾಡಗ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲೂ ಯಿರುವೊಡೆಯ ಸು
- 2 ಬೈಯನಬರು ಕ

16

ಮಡಿಕೇರಿ, ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು

ರಾಜರ ಗದ್ದಿಗೆಯ ಆವರಣದ ಮೂಲೆಗಳಲ್ಲಿರುವ ಮೂರು ಕಲ್ಲುಗಳ ಮೇಲೆ

The record merely mentions the Kali year 4909 which is equivalent to 1808 A.D. The same inscription is found repeated on three stones at different quarters around the Rājā's tombs, probably indicating the demarcation of the royal burial ground.

- 1 ಕಲಿಸಂದ ೪೯೦೯

17

ಮಡಿಕೇರಿ, ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಕನ್ನಿಕಾಪರಮೇಶ್ವರಿ ದೇವಾಲಯದ ಬಾಗಿಲವಾಡದ ಮೇಲೆ ಹತ್ತಿರ ತಗಡಿನ ಮೇಲಿರುವ ಶಾಸನ

The record is dated Śaka 1796, Bhāva, Jēshṭha ba. 5 Guruvāra and its equivalent of the Christian era, viz., 4th June, 1874 A.D. is also mentioned.

The record registers the completion of the construction of the Kannikāparamēśvari temple on the date and also states that the doorways of the temple were got prepared out of the income from the shop belonging to Nāgayya-seṭṭi.

- 1 ಶ್ರೀ ವಾಸವಾಂಬ ಸಹಾಯ
- 2 ಶಾಲಿವಾಹನ ಶಕಾಬ್ದಾಃ ೧೭೯೬ ಕೈ ಸರಿಯಾ
- 3 ದ ಭಾವನಾಮ ಸಂ | ರದ ಜೇಷ್ಠ ಬಹುಳ ೫ ಗುರುವಾ
- 4 ರದವರಿಗೆ ಶ್ರೀ ಕನ್ನಿಕಾ ಪರಮೇಶ್ವರಿ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಕೆಲ
- 5 ಸ ಪೂಜ್ಯದ ನಾಗ್ಯಯ ಶೆಟ್ಟಿ ಪಾಲಿನ ಅಂಗಡಿಯಿಂದಾ
- 6 ದ್ವಾರಗಳಿಗೆ ಬಾಗಿಲವಾಡಗಳ ಸೇವಾರ್ಥ
- 7 ಸಂ ೧೮೭೪ನೆ ಜೂನ್ ತಾರೀಖು ೪ ರಲ್ಲೂ

18

ಮಡಿಕೇರಿ, ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಕನ್ನಿಕಾಪರಮೇಶ್ವರಿ ದೇವಾಲಯದ ಬಾಗಿಲಿನ ಪಟ್ಟಿಯ ಮೇಲಿರುವ ಶಾಸನ

The date Pramāthi, Śrāvaṇa śu. 5, Guruvāra, and its equivalent in the Christian era, viz., Thursday, 24th July, 1879 A.D. are mentioned in the record.

The record registers the grant of the brass plate covering the doors of the Kannikāparamēśvari temple got prepared out of the income from the shop of Nāgayya-seṭṭi.

- 1 || ಶ್ರೀ || ವಾಸವಾಂಬಾ || ಸಹಾಯಂ ನಾಗೈ
- 2 ಯ ಶೆಟ್ಟಿ ಪಾಲಿನ ಅಂಗಡಿ ಶೇವಾರ್ಥ
- 3 ಪ್ರಮಾತ್ತಿ ನಾಮ ಸಂವತ್ಸ
- 4 ರದ ಶ್ರಾವಣ ಶುಭ ಮಿ ಗುರು
- 5 ವಾರ

ಇನ್ನೊಂದು ಬಾಗಿಲಿನ ಪಟ್ಟಿಯ ಮೇಲೆ

- 6 ಸಂ ೧೮೭೯ ನೆ ಯ್ಸಿವಿ || ಜುಲಾಯಿ ತಾರೀಕು ೨೪ ನೆ ಗುರುವಾರ ||

19 (10)

ಅಂಜನಗಿರಿ, ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಬಸದಿಯಲ್ಲಿರುವ ಶಿಲಾಶಾಸನ

The record is dated Śaka 1466 expired, Krōdhi being current, 15th of the bright fortnight of Kārtika which corresponds to 30th October, 1544 A.D.

Neither the king nor the dynasty is mentioned in the inscription. It is a Jaina record which eulogises Chārūkirtī-panḍita-dēva of Belagola and his disciples. It gives an interesting information that the images of Śāntitīrthēśvara and Anantanāthasvāmi were found in the Suvarṇāvatī river in Śaka 1453 which were brought over to Anjanagiri and were consecrated in the Śāntinātha-basadi. This *basadi* was first constructed in wood and later on it was rebuilt in stone. The images consecrated in this *basadi* have inscriptions on their pedestals which go back to the 12th century A.D. on palaeographical grounds. (see Nos. 4, 6 and 7)

The record also mentions the grants made for the maintenance of the *basadi* by various persons.

- 1 ಶ್ರೀ ಶಾಂತಿನಾಥಾಯ ನಮಃ || ನಿರ್ವಿಘ್ನಮಸ್ತು || ಶುಭಮಸ್ತು ||
- 2 ಶ್ರೀ ಮತ್ಸರನುಗಂಭೀರಸ್ಯಾದ್ವಾದಾಮೋಘ ಲಾಂಛನಂ | ಜೀಯಾತ್ಮೈಲೋಕ್ಯನಾಥ
- 3 ಸ್ಯ ಶಾಸನಂ ಜಿನ ಶಾಸನಂ || ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ಮೂಲಸಂಘ ದೇಶಿಗಣ ಪುಸ್ತಕಗ
- 4 ಚ್ಛ ಕುಂಡಕುಂದಾನ್ವಯದ ಯಿಂಗಳೇಶ್ವರವಳಯ ಶ್ರೀ ಮಧ್ವೇಗುಳಪುರವರಾ
- 5 ಧೀಶ್ವರ ಗುಂಮ್ಮಟಿ ಜಿನೇಶ್ವರ ಸಾದಸದ್ವ್ಯಮತ್ತ ಮಧುಕರಾಯನಾನರಾದ ತ
- 6 ತ್ಯಾಲಧರ್ಮ್ಯ ಪುನರ್ತ್ವಕರಾದ ಧರ್ಮ್ಯಚಾರ್ಯ್ಯರ ಬಿರುದಾವಲಿ ಎಂತೆಂದೊಡೆ ||
- 7 ಪಂಡಿತಪುಂಡರಿಕ ಕುಲಮಂ ಪರಿಬೋಧಿಸಿ ಯುರ್ವ್ಯಕೋರ್ಮ್ಯ ಉದ್ಧಂಡ ಕುವಾದಿ
- 8 ಹೃತ್ತಮನೋಡಿಡಿ ಕೂಡೆ ದಿಗಂಬರಪ್ರಭಾಮಂಡನ ವೃತ್ತಮಂ ತಳೆದು ಭಸ್ಮರಥಾ
- 9 ಂಗಮನೋವುತಾವಗಂ ಪಂಡಿತದೇವಸೂರ್ಯ್ಯನೇಸಿದಂ ನಯನಾಗೃಚಿಯಂ ನಿರಂತರಂ ||
- 10 ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀಮದ್ವಾಯಾರಾಜಗುರು ಮಂಡಲಾಚಾರ್ಯಮಹಾವಾದವಾದೀಶ್ವರ
- 11 ರಾಯವಾದಿಸಿತಾಮಹ ಸಕಲ ವಿದ್ಯಜ್ಞನ ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳುಂ ಬಲ್ಲಾಕರಾಯ ಜೀವರಕ್ಷಪಾ
- 12 ಲಕಾಧ್ಯನೇಕ ಬಿರುದಾವಲಿ ವಿರಾಜಮಾನರುಮಪ್ಪ ಶ್ರೀಮಚ್ಚಾರುಕೇತ್ತಿಪಂಡಿತ ದೇವರು
- 13 ಗಳ ಪ್ರಶಿಷ್ಯರಾದ ತಚ್ಛಿಷ್ಯ ಶ್ರೀಮದಭಿನವ ಚಾರುಕೇತ್ತಿಪಂಡಿತ ದೇವರುಗಳ ಪ್ರಿಯ
- 14 ಶಿಷ್ಯರಾದ ತಸ್ಯಾಗ್ರಜ ಶಿಷ್ಯ ಶ್ರೀಮಚ್ಚಾರುಕೇತ್ತಿಪಂಡಿತ ದೇವರುಗಳ ಸತೀರ್ಥ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ
- 15 ಮಚ್ಚಾಂತಿಕೀರ್ತಿದೇವರು [ಗ]ಳು ಶಕವರ್ಷ ೧೪೬೬ ಸಂದ ವರ್ತ್ಸಮಾನ ಕ್ರೋಧಿ ಸಂವತ್ಸ
- 16 ರದ ಕಾರ್ತಿಕ ಶುಭ ೧೫ ಲೂ ಬರಿಸಿದ ಶಿಲಾ ಶಾಸನದ ಕ್ರಮವೆಂತೆಂದೊಡೆ ತಮ್ಮ ಗುರು
- 17 ಶ್ರೀಮದಭಿನವ ಚಾರುಕೇತ್ತಿಪಂಡಿತದೇವರುಗಳು | ಕಲಿಕಾಲಧರ್ಮ್ಯತೀರ್ಥ್ಯ ಪು
- 18 ವರ್ತ್ಸನ ನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ ಸುವನ್ನಾರ್ವತಿ ನದಿಯಿಂದ ಸ್ವಯಂ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಶಾಂತಿ
- 19 ತ್ವೇಶ್ವರನು ಅನಂತನಾಥಸ್ವಾಮಿಯು ಶಕವರುಷ ೧೪೫೩ನೆಯ ವಿಕೃತು ಸಂವತ್ಸ

- 20 ರದ ಚೈತ್ರದಲು ಬಿಜೆಮಾಡಲಾಗಿ ಅಂಜನಗಿರಿಯ ಆಗ್ರನಿವಾಸಿಯಾಗಿದ್ದ
 21 ಶಾಂತಿನಾಥಸ್ವಾಮಿಯ ಬಸದಿಗೆ ಬಿಜೆಮಾಡಿಸಿ ಗಿರಿಯಗ್ರದಲ್ಲಿ ದಾರುನುಯದ ಬ
 22 ಸದಿಯ ಮಾಡಿಸಿ ಖರ ಸಂವತ್ಸರದ ಚೈತ್ರ ಮಾಸದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾನುಜರಾದ ಕೊಣಸನಗರದ
 23 ಶಾಂತೋಪಾಧ್ಯಾಯರ ಕೈಯಿಂದ ಸ್ತುತಿಷ್ಠೆಯ ಮಾಡಿಸಿ ಶಿಲಾನುಯಮಾದ ಬಸ
 24 ದಿಯ ಮಾಡಿಸೆಂದು ಬುದ್ಧಿಗಲಿಸಲಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದೆ ಕ್ರೋಧಿ ಸಂವತ್ಸರದ ಕಾ
 25 ತ್ತೀಕ ಶುಭ ಶುಭ ಶುಭ ಕಲುಗಲಿಸ ಹಾಲಧಾರಿಗಳ ನಡಸಿದ ವಿವರ ನಂಜರಾಯ
 26 ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಸಲುವ ಬೆಮ್ಮತ್ತಿ ಬೂತನಹಳ್ಳಿ ಮಲಗನಕೇಳಿಯ ಸಮಸ್ತ ಹಲಗೆ
 27 ಲಸಕ್ಕೆ ಸಂದ ಹೊಂನ್ನು ಗ ೨೦ ಹನಸೋಗೆಯ ಅದಿಶ್ರೀ ಅವ್ವಗಳು ಅಮನಹೊಸಹ
 28 ಳ್ಳಿಯ ಭುಜಬಲಿ ಶ್ರೀ ಅವ್ವಗಳಿಂದ ಗರ್ಭಗೃಹಸಗೈವಲ್ಲಿ ಕಲುಗಲಿಸಕ್ಕೆ² ಸಂದದು ಗ ೩೦ ಹೊಂನ್ನು
 29 ತಮ್ಮ ಗುರು ಶ್ರೀಮಾಚಾರ್ಯಕೀರ್ತಿ ಪಂಡಿತದೇವರುಗಳಿಗೆ ತಾವಿತ್ತಂಡಕ್ಕೆ ಮೂಜು
 30 ಹಾಲಧಾರಿ ಮಧ್ಯ ಬಾಗಿಲಲಿ ಮೊಂದು ಹೊತ್ತಿನ ನೈವೇದ್ಯಕ್ಕೆ ಶಿಲಸಂದದು ಗ ೫೦ ಆಹಾರದಾ
 31 ನಕ್ಕೆ ಶಿಲಸಂದದು ಗ . . . ಶುಭಕೃತು ಸಂವತ್ಸರದ ಸಾಲ್ಗನ ಶುಭಾಶು¹ ಅಂಜನ
 32 ಗಿರಿಯ ಶಾಂತೀಶ್ವರಗೆ ಬಿದಿರೆಯ ಸಿತಾಳನುಳಿಗೆಯ ಸಮಸ್ತ ಹಲಗೆ ಕಂದಡಿ
 33 ಗೆ ಹಲರು ನಾನಾದೇಸಿಯ ಹಲರು ಮಾಡಿದ ಧರ್ಮ ನಾಲು ಕಟ್ಟಿದ ಕಾಲನಡೆ
 34 ನೊಂದಕ್ಕೆ ಗ ೦'ಗನನು ಆಹಾರದಾನಕ್ಕೆ ಕೊಡುವೆನು ಯೆಂದು ಬರಸಿದ ಈ
 35 ಧರ್ಮ ರಾಸನ ಯಾ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ತಟ್ಟಿದವರು ಗೋ ಬ್ರಾಹ್ಮರ ಕೊಂದ ದೋಷಕ್ಕೆ ಹೋಹ
 36 ರು

ಅದೇ ಕಲ್ಲಿನ ಎಡಸಕ್ಕದಲ್ಲಿ :

37 ಶಕವರುಷ	57 ಯ ಶ್ರೀ ಮಚ್ಚಾ
38 ಗುಲಾಸೆ	58 ರುಕೀತ್ತೀಪಂಡಿತ
39 ಯ ಶುಭಕೃತು	59 ದೇವರುಗಳ ಶಿಷ್ಯ
40 ಸಂವತ್ಸರದ	60 ರು ಹನಸೋಗೆಯ ಆ
41 ಚೈತ್ರ ಶುದ್ಧ ೧೩	61 ದಿಶ್ರೀ ಅವ್ವಗಳು
42 ಬುಧವಾರ ವೃ	62 ಭುಜಬಲಿ ಶ್ರೀ
43 ಪುಷ್ಯ ಶುದ್ಧ ೧೩	63 ಅವ್ವಗಳಿಂ ಗ ೨೪
44 ಮುಜುತಂಡ	64 ಬಸವಪಟ್ಟದ ಅನ
45 ದೇಹಾರಗಳು	65 ತಮತಿ ಅವಗಳು
46 ಕುಲಸ್ರುತಿಷ್ಠೆ	66 ನೇ [ಮಿ]ಶ್ರೀ ಅವ್ವಗಳಿಂ ಸ
47 ಯಾಯಿತ್ತು	67 ದದದು ಗ ೨೪ ಮು
48 ದಾನಶಾಲೆಗೆ	68 ದ್ವಿಸೆಟ್ಟಿಯ ವಿಜೆ
49 ಹಳ್ಳವಯಲ	69 ಯಶ್ರೀ ಅವ್ವಗಳಿ
50 ಗದ್ದೆಯ ಕ್ರಯದ	70 ಂ ಸಂದದು ಗ ೧೦
51 ಮುಉಲ್ಯ ಗ ೩೦	71 ಮುಗನ ಹಳೆಯ
52 ಕೊಲಾಯರು ಹೊ	72 ಅದ್ಯಕ್ಕೆಗಳಿಂ ಸಂ
53 ಸಗದ್ದೆ ಗಯ್ಯದ	73 ಗ ೧೨ ಹಾರುವ
54 ಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದು ಗ ೫೦	74 ಸೆಟ್ಟಿಯ ವಿಜೆಯ
55 ಉಭಯಂ ವೆಚ್ಚ	75 ಣ ಶೆಟ್ಟಿಂ ಗ ೩೦
56 ಗ ೧೨೦ಕೆ ಆದಾ	76 ಕಂಠನೂರ ದೇವರ ರ

¹ ಈ ಆದ್ವರವನ್ನು ಪಂಕ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ಬರೆದಿದೆ

² ಕಲುಗಲಿಸಕ್ಕೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಪಂಕ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ಬರೆದಿದೆ

77 ಮ ಶಟ್ಟಿಯರಿಂ ಗ ೧೨
 78 ಅಸುಂಡಿಯ ಅರಸ. . .
 (ಮುಂದೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಾಗ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಹೂತಿದೆ)

ಅದೇ ಕಲ್ಲಿನ ಬಲಸಕ್ಕದಲ್ಲಿ :

79 ಸ್ವದತ್ತಾಂ
 80 ಪರದತ್ತಾಂ
 81 ವಾ ಯೋ ಹ
 82 ರೇತ ವಮ
 83 ಂಧರಾಂ |
 84 ಪಪ್ಪಿ ವ
 85 ಸ್ವ ಸಹ
 86 ಸ್ವಾಣಿ ವಿ
 87 ಸ್ವಾಯಾ
 88 ಂ ಜಾಯ
 89 ತೇ ಕೃಮಿಃ ||
 90 ದಾನಪಾಲ
 91 ನಯೋನ್ಮು
 92 ಧ್ಯೇ ದಾನಾ
 93 ಜೈಯೋ
 94 ನು ಪಾಲ
 95 ನಂ ದಾನಾ

96 ತ್ವಗ್ಗಮವಾ
 97 ಪೃಥ್ವಿ ಪಾಲ
 98 ನಾದಚ್ಯುತ
 99 ಂ ಸದಂ ||
 100 ಸ್ವದತ್ತಾ ದ್ವಿಗು
 101 ಣಂ ಪುಣ್ಯ
 102 ಂ ಪರದತ್ತಾ
 103 ನು ಪಾಲನ
 104 ಂ | ಪರದತ್ತಾ
 105 ಪಹಾರೇಣ
 106 ಸ್ವದತ್ತಂ ನಿಷ್ಪ
 107 ಲಂ ಭವೇತ್ ||
 108 ಈ ಮಾಡಿದ ಧ
 109 ಮೃಗು ಆಚ
 110 ಂದ್ರಾಕ್ಷೇ ಸ್ವಾ
 111 ಯಿಯಾಗಿ ನಡೆ
 112 ಯಲಿ ಯೆಂದು
 113 ಬರಸಿದ ಧಮ್ನು
 114 ಶಾಸನಕ್ಕೆ ನು
 115 ಂಗಲ ಮಹಾ
 116 ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ

20 (8)

ಪಾಲೂರು, ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಮಹಾಲಿಂಗೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುವ ಶಿಲಾಶಾಸನ

The record is not dated. It is written in a mixed character. There are Grantha, Malayalam, Tamil and also a few Vaṭṭeḷuttu characters. Even the language appears to be a combined one comprising of Tamil, Malayalam and Tulu. It may belong to about the 14th century A.D.

Bōdharūpa-Bhagavar is the king mentioned in the record. He is said to have been a disciple of Avidyāṃpityu-bhaṭṭāraka. Nothing is known about these two persons.

The king made grants for the god Pālayūr Mahādēva and entrusted its maintenance to the Śrīvaiṣṇavas, the merchants, the Thousands and the Brahmans of the Eighteen countries. The penalties for neglect mentioned in the record are also peculiar.

- 1 ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ | ವಿನಾಯಕಂ ವಿಶೇಷಜ್ಞಂ
- 2 ಗುರುಂ ದೇವೀಂ ಸರಸ್ವತೀನ್ಮಮಸ್ತುತ್ಯ [ಯ]ಥಾ
- 3 ಶಕ್ತಾ ಕರಿಸೇವ್ಯ ಶಾಸನಂ ಶುಭಂ ಸ್ವಸ್ತಿ
- 4 ಶ್ರೀಮ [ತ್] ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಪರ್ವದವಿದ್ಯಾಮೃತ್ಯು ಭ
- 5 ಟ್ಪಾರಕ ಶಿಷ್ಯ ಬೋಧರೂಪ ಭಗವರ್ ಪಾಲ
- 6 ಯೂ[ರ್] ನೃಪಾದೇವಕರ್ಪ ಜೈದ ಶಿಲಾಶಾಸನಂ |

- 7 ಪದಿನೆಣ್ಣೇಶಿ ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವರ್ ಮುನ್ನಾನ
 8 ಪದಿನೆಣ್ಣೇಶಿ ವಕಂಚೆಯರ್ ಪದಿನೆಣ್ಣೇ
 9 ಶಿ ಪ್ಪಡಸಿಡಿಚ್ಚ ಪಲ್ಲಾಯಿರವರ್ ಪದಿನೆಟ್ಟ
 10 ನಾಟ್ಟು ಬ್ರಹ್ಮಣ ರಿವಗಳ್ಳಣ್ಣಾರ್ ಕಣ್ಣಿರ
 11 ವೈಕ್ಕ ಕಡವರೆಣು ಚೆಯದ ಶಿಲಾಶಾ
 12 ಸನ ಮಾವದು ಶಾಸ್ತಿನೋಡು ಪೂವಿಸ್ತಾ
 13 ನನ್ನೋಕ್ಕಿಯಮಚ್ಚಾನಮಚ್ಚಪಡಿ ಚೆಲು
 14 ತಾನಾಗಿಲ್ ತನ್ನನ್ನೆಯ್ಯ ಕೊಣು
 15 ನ್ನಾಯ್ ಕಳತ್ರಮ್ ವಚ್ಚುನ್ಮಾಮ್ ಪಿಚ್ಚ
 16 ನಾಡು ನಾಟುಮರಶೈತ್ತಾನ್ ಕೊಣವ
 17 ನ್ನಾಟ್ಟುಲ್ ವಲತ್ತು ಕೆಟ್ಟಿಯಿಡತ್ತು ಪಿಡಿಚ್ಚಾ
 18 ನೈ ಮೂಕ್ಕುಪ್ಪುತವನ್ನೆಣ್ಣೆಲೈ ಕಳ
 19 ತ್ರಮ್ ವಚ್ಚುನ್ಮಡಕ್ಕಡವ ದಣ್ಣಮ್ ಪಡಕ್ಕ
 20 ದವನ್ ನಿತ್ಯಣ್ಣೆಲವಮ್ಪಿಕ್ಕ ಸಂಕೇತಂ
 21 ಗಳುಮ್ ಶ್ರೀ ಭಣ್ಣಾರ ಪೊತ್ತಗಮಾಟ್ಟು
 22 ರುಕ್ಕಾಲೆಡುತ್ತು ವಾಶಿಪ್ಪಿತ್ತು[ಲ]ದಿಲ್ಲೆಟ್ಟಪ
 23 ಡಿ ಚೆಲ್ಲಾದ ಚೆಲವು ಚೆಲುತ್ತುಕ್ಕಡ
 24 ವರ್ ಪದಿನೆಣ್ಣೇಶಿ ವಳಿಚ್ಚಾ
 25 ಯರ್ ನಾಲು ಮುತ್ತಾ ಮಯ್ಯಾಳುಮ್ಪುನೂಕ್ಕುಮು
 26 ನ್ನಯಿ

TRANSLITERATION

- 1 svasti śrī | Vināyakam viśeṣhajñam
 2 gurum dēvim Sarasvatīm namaskṛitya [ya] thā
 3 śaktyā karishyē śāsanam śubham svasti
 4 śrīma[t]-Purushōttama-parshad-Avidyāmṛityu-bha
 5 ṭṭāraka śiṣhya Bōdharūpa-Bhagavar Pāla
 6 yū [r] Mahādēvarkku cheyda śilā-śāsanam
 7 padinendēśi Śhrivaishṇavar muntāna
 8 padi [ne]n-dēśi Valamchiyar padineṇ-dē
 9 śi ppaḍa piḍichcha-Pallāyiravar padineṭṭu
 10 nāṭṭu-Brāhmaṇar ivagaḷil kaṇḍār kaṇḍ ira
 11 kshikka kaḍavar-e-ṇṇu cheyda śilā-śā
 12 sanam-āvadu śāntinōḍu pūvisthā
 13 na nnōkkiy amachchān amachchapaḍi chelu
 14 ttānāgil tan-tandayai koṇṇu
 15 n-tāyai kaḷatram vachchun tām piṇanda
 16 nāḍu vāḷum araśaittān koṇṇava
 17 n nāṭṭul¹ valattu keṭṭiy iḍattu piḍichchā
 18 nai mūkk-aṇutt-avan peṇḍilai kaḷa

1, Read nāṭṭil

- 19 tram vachchān paḍakkaḍava daṇḍam paḍakka
 20 ḍavan nitya chchelav [u]m mikka samkētam
 21 gaḷum śrī-bhaṇḍāra-pottagam āṭṭ-o
 22 rukkāl eḍuttu vāṣippittu [a]dīl paṭṭapa
 23 ḍi chellāda chilavu cheluttakkaḍa
 24 var padinen-ḍēṣi Vaḷaṇchi
 25 yar nālu muttāmay-āḷum-munūrka-mu
 26 ntayi

21 (9)

ಭಾಗಮಂಡಲ, ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಭಗಂಜೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿರುವ ಶಿಲಾಶಾಸನ

This record is also written in a mixed character and language like that of Pālūr (No. 20). It records some grants to the god of Bhagaṇḍāsrama by Bōdharūpa-Bhagavar and others. It also mentions a chief, Mēlpunḍi Kunniyarasa as ruling the nāḍ. The astronomical data given in the record are not verifiable for determining the date. Pakaṇḍala-āchāri was the engraver of this inscription.

- 1 ಸ್ತಸ್ತಿ ಶ್ರೀ [] ನಮಸ್ಕೃತ್ಯ ಗುರುಮ್ ಭಕ್ತ್ಯಾ | ಕನ್ಯಾ
 2 ರೂಢ ಬೃಹಸ್ಪತಾ [] ವೃಶ್ಚಿಕಾಖ್ಯೇ ಮಹಾಮಾ
 3 ಸೇ ಬೃಹಸ್ಪತ್ಯುತ್ಪರಾದಿನೇ || ಕರಿಷ್ಯೇ ಶಾಸನ[ಂ] ಸ
 4 ವರ್ಷಮ್ | ಗುರೋರಾನಂದ ರೂಪಿಣಃ [] ಶಾಸನಾಂ ಬೋಧರೂಪೋ
 5 ಹಂ ಶ್ರೀ ಭಗಣ್ಣಾಶ್ರಮೇ ಪಿತಿ [] ಮೇಲ್ಪುಣ್ಣ ಕುನ್ನಿಯರಸನ್ಮಾ
 6 ಡುವಾಟಾನಿಕ್ಕ ಶ್ರೀ ಮತ್ಪುಷೋ [] ತಮಸಪ[] ತ್ಯೋಧರೂಪ
 7 ಭಗವರಸು ಮುನ್ಮಾಯಚ್ಚೈವಿತ್ತ ಚೈವೈಟ್ಟಿ ಲಕಪಟ್ಟಿ ನಿಚ್ಚ
 8 ಚ್ಚಿಲವಡಯ ಪೊರುನಾಳ್ಪಚ್ಚಾನುಕ್ಕು ಕುನ್ನಿಯರಸನ್ಮಾ
 9 ನ್ನಾಯಾಣ್ಣಿಣ್ಣ ಕಪ್ಪಡ ಮೇಲಿನ್ನಾಡುವಾಟಕ್ಕಡವರ
 10 ಸನಾಣಾ ಅಣತ್ತಪ್ಪು ಪನ್ನಿರಣ್ಣ ಕಾಣಮ್ ಪೊನ್ ಕಾ
 11 ಸನ್ನಿ ಒರುನಾಳುಕ್ಕು ಇರಟ್ಟಿಪ್ಪಡಿ ದೇವಕ್ಕು ಅಪ್ಪಡಿ ಅಚ್ಚಿ
 12 ವಟ್ಟಮ್ ಅದಿಲೇಱಲ್ ಪನ್ನಿರು ಕಳಱ್ಪು ಪೊನ್ನೇ
 13 ಟು ಮಾಱು ಅರಸನ್ನ ಕುಲಕರುದುಮಾಣ ಅಪನ್ನಾಟ್ಟಿ
 14 ದು [ಮು]ದಲಾಯ ಪೊದುವಾಳರಿಡಕ್ಕಡವರಿಯಿರುವತ್ತಲು
 15 ನಾಱು ಒಟುಕ್ಕುವಿಕ್ಕಿರು ನಾಱು ಪುಸ್ಪತ್ತಕ್ಕು ನಾನಾಱು
 16 ಆಗಮುಱ್ಪು ಮಾಲ ಮುಸ್ಪತ್ತಿರಣ್ಣ ವೃಶ್ಚಿಕ ವಿಳ
 17 ಕ್ಕಾದಿ ಶಾಸ್ತ್ರಿನೋಡು ಪೂವಿಸ್ಪಾ ನನ್ನೋಕ್ಕಿಯಮಚ್ಚಾ
 18 ನಮಚ್ಚಪಡಿ ಕೆಲುತ್ತಾನಾಕಿಲ್ಲಾನ್ನಿಪ್ಪ ನಾಡುವಾ
 19 ಟುಮ್ ಅರಸನ್ನ ಕುಲಕರುದುಮಾಣ ಅಪನ್ನಾಟ್ಟಿ
 20 ಲ್ ವಲತ್ತು ಕಟ್ಟಿಯಡತ್ತು ನಿಡಿಚ್ಚಾನೈ ಮೂಕ್ಕು
 21 ಟುತ್ತು [ಅ]ವನ್ನೆಣ್ಣಿಲೈತ್ತಾನ್ಮಳತ್ರವಚ್ಚಾನ್ನಡ
 22 ಕ್ಕಡವ ದಣ್ಣಮ್ ಇವ್ವಾಣಮಿಱಾನ್ನ ಕಣ್ಣಂ
 23 ಕೇಟ್ಟುಮುಪೇಕ್ಷಿತ್ತ ಪೊಮರಸುಕ್ಕು ತನ್ನಾಟ್ಟಿಲ್ಪಕ್ಕು
 24 ತಿಯಾಣ ಅಣತ್ತಪ್ಪಿನಾಡು ವಿಡುವಿತ್ತೈಯ್ಯಕ್ಕು
 25 ವಿಡಕ್ಕಡವಂ ಪ್ರಕೃತಿಪಡಕಮುನ್ಮಾಯ ಪಣಿಯುಱ್ಪು

- 26 ಮಹಾಭಾರತಮೋಕ್ಷಾ ಇಚ್ಛೆ ಲವಿಲೋಕ್ಷಾ ತಸ್ಮಿ
 27 ಲಾ ನಾಳುಪ್ಪಿರಣ್ಣೈ ಕ್ಕಾಣಮಾ ಪದಿನೆಣ್ಣಿ ಪಿ ಪ
 28 ಡಸಿಡಿಚ್ಚ ಪಲ್ಲಾಯಿರವರ್ | ವಳಿಜ್ಜಾಯರ್ | ರಪ್ಪಿಕ್ಕ ವ
 29 ಕಣ್ಣಾಲ್ಪೈಯ | ಸನ್ಮಾಸ್ತಿಕಳುಮ್ಪಾರಮು ಮ್ಮುನ್ತಾಯ
 30 ಐದಿಲ್ಪಿಕ್ಕದು ಭಣ್ಣಾರಪ್ಪೈತ್ತ ಕತ್ತಿಲುಮ್
 31 ಚೆಪ್ಪೆಟ್ಟಿಲುಮುರಕ ಪಕಣ್ಣಲ ಆಯಾರಿ ಎಚ್ಚಿತ್ತು

TRANSLITERATION

- 1 svasti śrī [] namaskṛitīya gurum bhaktyā | Kanyā
 2 rūḍha-Bṛihaspatau [] Vṛiśchik-ākhyē mahā-mā-
 3 sē Bṛihaspatty-uttarā-dinē || karishyē śāsana[m] sa
 4 rvvam | gurōr ānanda-rūpiṇaḥ [] śāsanām Bōdharūpō-
 5 'ham śrī-Bhagaṇḍāśramē ' pi hi [] Mēlpunḍi-Kunniyarasan-nā
 6 ḍu-vāḷānikka śrīmat-Pu[r]shōttama-pa[r]shai Bōdharūpa-
 7 Bhagavar-arasu muntāy-chchaivitta cheppēṭṭil akappaṭṭa nichcha-
 8 chehilav-aḍayav-oru-nāḷ tappich chānukku Kunniyarasan-mu-
 9 ntāyāṇ-penn-akappaḍa mēl-in-nāḍu vāḷakkaḍav-ara
 10 san-āṇā āṇattappu panniraṇḍu kāṇam pon kā
 11 sanmi oru-nāḷukku irattippaḍi dēvarkku appaḍi āchchi-
 12 vaṭṭam adil ēṇil pannīru-kalāñchu ponn-ē
 13 lu māṇṇu araśukku nandāvilakku padinēḷu | nāḷ amu
 14 du [mu]ḍalāy poduvāḷar-iḍakkaḍav-ariy-iruvattāṇu
 15 nāḷi oḷukk-avikk-iru-nāḷi pushpattukku nā-nāḷi
 16 āgamañchu-māla muppattirāṇḍu Vṛiśchika-viḷa-
 17 kk ādi śāntinōḍu Pūvishānan-nōkkiy amachcha-
 18 nam achemapaḍi cheluttānākil tān piṇanta nāḍu-vā-
 19 lum arasanai kula karudum-āṇa avan nāṭṭi-
 20 l valattu kaṭṭiy-iḍattu piḍichchānai mūkk-a
 21 ḷuttu [a]van-peṇḍilai-ttān kalatra-vachch[ān] Paḍa
 22 kkaḍava daṇḍam ivv-āṇa-miṇā nai kaṇḍum
 23 kēṭṭum-upēkshittu pōm arasukku tan-nāṭṭil prakṛi-
 24 tiyāṇa āṇatappi nāḍu viḍuvit-taiyyattukku
 25 viḍakkaḍavar prakṛiti paḍaka muntāya paṇiy-añchu
 26 Mahābhāratam oṇṇu i-chchilavil-oṇṇu tappi-
 27 l nāḷukk-iraṇḍ-arai-kkāṇam padinēṇ-dēśi pa-
 28 ḍa-piḍichcha-Pallāyiravar | Vāḷaṇchiyar | rakshikka Va
 29 kaṇḍālaiya | sanyāsikaḷumm-arasum muntāya
 30 ḷil mikkadu bhaṇḍāra-pptakattilum
 31 cheppēṭṭilum uraka Pakaṇḍala-āyāri eḷuttu

22

ಭಾಗಮಂಡಲ, ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಭಗಂಜೇಶ್ವರ ವೇವಸ್ಥಾನದ ವಿಷ್ಣುವಿಗ್ರಹದ ಹಿತ್ತಾಳೆ ಪೀಠದ ಮೇಲಿರುವ ಶಾಸನ

The record is dated Kali expired 4898, Nāḷa, Māgha śu. 1, Bhānūvāra which corresponds

to Sunday, 29th January, 1797 A.D. It belongs to the reign of Virarājendra I, the Rājā of Coorg. It refers to the consecration of the image of Vishnu in Bhagaṇḍēśvara temple.

Similar inscriptions are also found on the pedestals of the image of Kumārasvāmi and the processional image of Bhagaṇḍēśvara indicating that these two images were also consecrated on the same day.

- 1 ನುಹರಾಜ ವೀರರಾಜೇಂದ್ರ ವಡೆಯರು
- 2 ಸಮಸ್ತಾನ ನಿ ಕೊಡಗು
- 3 || ಕಲಿ ಸಂದ ಲಲನನೆ ನಳ ಸಂ | ಬ್ಬು ಮಾ
- 4 ಗ ಲು ಗ ಭಾನುವಾರ || ಗಾ | ಇಕ್ಕೆ ಪ್ರಾತ್ತಿಷ್ಟೆ |

(ಇದೇ ರೀತಿ ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿ ಮತ್ತು ಭಗಂಡೇಶ್ವರಸ್ವಾಮಿಯ ಉತ್ಸವ ಮೂರ್ತಿಗಳ ಪೀಠಗಳ ಮೇಲೂ ಇದೆ.)

23

ಭಾಗಮಂಡಲ, ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಭಗಂಡೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಆವರಣದಲ್ಲಿರುವ ದೀಪಮಾಲೆ ಕಂಬದ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಲೂ ಇರುವ ಶಾಸನ

The record is dated 1881 A.D. It is in two languages and scripts. The earlier portion in Kannada script and language mentions that the lamp-stand was got prepared by Belliyappa of Nelji, son of Maṇavaṭṭi Timmayya.

The second record in Malayāḷam language and script, mentions Chinnappa, the person under whose supervision the lamp was prepared. The lamp-post is about five feet high and is of heavy solid bronze with lamps all round.

(i) ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ:

- 1 1881ನೆ ಯಿಸವಿಯಲ್ಲು ಮಣವಟ್ಟಿ ತಿಮ್ಮಯನವರ ಮಗ ಬೆಳ್ಳಾಪ್ಪ ಮಾಡ್ತಿದು ನೆಲ್
- 2 ಜಿಗ್ಗಮದ

(ii) ಗ್ರಂಥ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ:

- 1 ವೇಣಾಟಕಾರನ್ ಎರಿಜೋಲಿ ಯಿರಿಕ್ಕುಂ ವಾಪ್ಪ ಪಣಿಕ್ಕಾರನ್ ಚಿನ್ನಪ್ಪನ್ ಪಣಿಕ್ಕಾರೆ ಕೊಂಡು ತಳಿಪ್ಪರಂಬು ಚೆಂಬೋಟ್ಟಿ ಪುದಿಯ ಪರಂಬತ್ತು ರಾಮನ್ ಪಣಿಕ್ಕಾರ್ ಮಣೋಟ್ಟಿ ಬೆಳ್ಳಿಯಪ್ಪನ್ ನೋಯಿಲಿ ತಂಡೆ ಕಲ್ಪನ ಪ್ರಕಾರಂ ಉಂಡಾಕಿಚ್ಚ ಬೆಳಕ್

TRANSLITERATION

(ii) vēṇāṭkāraṇ Eriṇjōli yirikkūṃ vāppa paṇikkāraṇ Chinnappaṇ paṇikkāre koṇḍu Taḷippa-rambu Cheṇbōṭṭi Puḍiya paraṇbattu Rāmaṇ paṇikkār Maṇōṭṭi Belliyappaṇ moyili taṇḍe kalpana prakāraṇ uṇḍākichcha beḷak

24

ಭಾಗಮಂಡಲ, ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಭಗಂಡೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಖಜಾನೆಯಲ್ಲಿರುವ ಬೆಳ್ಳಿಯ ಪೀಠದ ಮೇಲಿನ ಶಾಸನ.

The record is dated Kali 4940, Vikāri, Kārtika śu. 9 Bhārgavāra and Śatabhishanākṣatra. Its equivalent of the Christian era viz., 15th November, 1839 is also mentioned in the record. The inscription belongs to the British period when Captain Lehardi was the Superintendent of Coorg.

The record mentions that Divān Ponnappuyi Bopu and Minākshayya together got a silver *pīṭha*, a *prabhāvali*, three golden umbrellas, two *sūryapānas* and two *pattakas* made, for use at Mūlakāvērī out of the income received through the *kāṇike* and *harike* by the devotees who attended the Jātra of Mūlakāvērī.

- 1 ಶ್ರೀ ಮೂಲ ಕಾವೇರಿ ಅಮನವರ ಜಾತ್ರೆಗೆ ಬಂದಂಥಾ ಪ್ರಜೆಗಳು ಪೊಟ್ಟಿಪ್ಪ ಕಾಣಿಕೆ ಮತ್ತು ಕೊಡಗಿನ ಶೀಮೆ ಜನರು ಹರಿಕೆ ಪೊಟ್ಟಿಪ್ಪ ಬಾಬು ಐವಜಿನ
- 2 ಪೈಕಿ ಕಲಿವರುಷ ೪೯೪೦ನೆ ವಿಖಾರಿ ಸಂವತ್ಸರದ ಕಾರ್ತಿಕ ಶುಕ್ಲ ೯ ಭಾಗ್ಯವಾರ ಶತಬಿಷಾ ನಕ್ಷತ್ರಕ್ಕೆ ಸೂರ್ಯನು ೧೨೫ ನೆ ಯ್ಕಿವಿ ನವಂಬರು ತಾ ೧೫ ಲ್ಲೂ ರುಪಾಯಿ ೧೨೪೨ರ ಐವಜಿಗೆ
- 3 ಶ್ರೀ ಮೂಲ ಕಾವೇರಿ ಅಮನವರ ಕುಂಡಿಕೆಗೆ ಧರ್ಮ ಶಾಸ್ತ್ರತನಾಗಿ ಯಿರುವದಕೊಸ್ಕರ ಕೂ | ದಿ | ಸೂಸ್ತಿ ನಾಟಿಂಡ್ಯಾಂಟ್ ಕೇಪಟನ್ ಲೇ ಹಾರಡಿ ಸಾಹೆಬರವರ ದಿವ್ಯದಲ್ಲು ದಿವಾನ್ ಪೊನ್ನಪ್ಪ
- 4 ಯಾ ಬೊಪು ಕ | ಮಿನಾಪ್ಪಯ್ಯ ಸಹ ಸೂಕ್ತನವಾಗಿ ವಿರಚಿತಿ ಪೊಟ್ಟಿಪ್ಪ ಬೆಳಸೀತ ೧ ಪ್ರಬಾಳಿ ೧ ಚಿನ್ನದ ಭತ್ತಿ ೨ ಸೂರ್ಯಪಾನ ೨ ಪತ್ರಕ ೨ ಸಹಾ

25

ತಲಕಾವೇರಿ, ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಅಗಸ್ತ್ಯೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಗಂಟೆಯ ಮೇಲಿರುವ ಶಾಸನ

No date is mentioned. The characters may be assigned to the 19th century A.D. The inscription registers the grant of a bell in memory of Muddamma, wife of Monappa.

- 1 ಮನೆಯ ಪಂಡ ಮೊಣಪ್ಪನವರ ಪತ್ನಿ
- 2 ಮುದ್ದಮ್ಮನವರ ಜ್ಞಾಪಕಾರ್ಥವಾಗಿ

26

ಪಾಡಿ, ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಇಗ್ಗಿ ತಪ್ಪ ದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುವ ಬೆಳ್ಳಿಯ ಆನೆಯ ಮೇಲೆ

The given date Kali expired 4912, Pramōdūta, Chaitra sū. 12, Chandrāvāra corresponds to Monday, 16th April, 1810 A.D.

The record, issued during the reign of Lingarājēndra of Koḍagu (Lingarāja II), refers to his hunting at Balyāṭarre forest, in which he killed 34 elephants and captured 8 cubs alive. To commemorate this event he granted an image of a silver elephant to god Subrāya of Pāḍi temple. This image is about a foot in height. The inscription is engraved between the floral bands on the back of the elephant. At the centre of it is engraved the letter 'lim' in bold type indicating the name of the king.

- 1 ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ವಿಜಯಾಭ್ಯುದಯ ಕಲಿ ಸಂದ ೪೯೧೨ ನೆ ವ
- 2 ತನಗೆ ಸಲುವ ಪ್ರಮೋದೂತ ಸಂ ಚೈತ್ರಾ ಶು ೧೨ ಚಿಂದ್ರಾವಾರದಲ್ಲು ಶ್ರೀಮತು
- 3 ಕೊಡಗಿನ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಮಹಾರಾಜ ಲಿಂಗರಾಜೇಂ
- 4 ದ್ರ ವಡೆಯರವರೂ ಪಾಡಿ ನಾಲ್ಕುನಾಡ ಪೈಕಿ ಬಲ್ಯಾ
- 5 ಟ್ರೆ ಕಾಡಿನ ಬ್ಯಾಟಿಯೆಲ್ಲು ದೊಡ್ಡ ಆನೆ ೨೪ ಹೊಡ
- 6 ದು ಸಂಣ ಮರ್ಚಿ ೮ ನ್ನು ಕೈಸೆರೆ ಹ

- 7 ಡಿದು ತಂದವ್ವಾರಿಂದಾ¹ ಸಾಡಿ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಸುಬ್ರಾಯ ದೇವರಿಗೆ ಧಂಮ್ಮ ಶಾಸ್ತ್ರತಪಾತಿ
8 ವಸ್ತಿಶಿದಂತಾ ಬೆಳಿ ಆನೆ |

27

ಸಾಡಿ, ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಇಗ್ಗಿತಪ್ಪ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಬಾಗಿಲ ಮೇಲಿರುವ ಹಿತ್ತಾಳೆ ತಗಡಿನ ಶಾಸನ

The record registers the renovation of the Subbarāya temple at Pādi and the setting up of the gold *kalāṣa* on the temple by one Appāraṇḍa Bōpu.

Regarding the date, Kali 4936 and Jaya are mentioned which correspond to 1834-35 A.D.

- 1 ಯಾ ಸುಬ್ರಾಯ ದೇವರ ದೇವಸ್ಥಾನವಂ
- 2 ನ್ನು ಅಪ್ಪಾರಂಡ ಬೋಪುನು ಕಲಿವರ್ಷ
- 3 ೪೯೩೬ ನೇ ಜಯ ಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲು
- 4 ಜನೋದ್ಧಾರ ಮಾಡ್ತಿ ಸುವರ್ಣ ಕಲಶ ಮಡಗಿ
- 5 ಸಿದ್ಧು

28 (11)

ಕಟ್ಟಿಪುರ, ಸೋಮನಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಮರದಲ್ಲಿರುವ ತಾಮ್ರ ಶಾಸನ

The record is dated Śaka 1615, Śrīmukha, 12th of the bright fortnight of Pushya which corresponds to 29th December 1693 A.D. It is a copper plate grant issued by the Bēlūr chief Kṛṣṇappa-nāyaka to Yōgapaiya. Kṛṣṇappa-nāyaka was the grandson of Kṛṣṇappa-nāyaka and son of Venkaṭādrī-nāyaka. It is stated in the record that the Vijayanagar king Kṛṣṇadēvarāya granted Bēlūr-sime to Yerra-Kṛṣṇappa-nāyaka, forefather of the Chief. Kaṭṭepura and Hirumanahalli were the two villages granted by the Chief and these villages are stated to have been situated in Nirgunda-sthāḷa of Tunganāḍ in Arkalagud. The donee, Yōgapaiya was the grandson of Subrahmanya-dēva and son of Puṭṭarasaiya. He belonged to Vāsishṭa-gōtra, Āśvalāyana-sūtra and Rik-sākhā.

ಶುಭಮಸ್ತು || ನಮಸ್ತುಂಗ ಶಿರಶ್ಚುಂಬಿ ಚಂದ್ರ ಚಾಮರ ಚಾರವೇ ಶ್ರೈಲೋಕ್ಯ ನಗರಾರಂಭ ಮೂಲ ಸ್ತಂಭಾಯ ಶಂಭವೇ || ವಸ್ತೇ ಲೀಲಾ ವರಾಹಸ್ಯ ದಂಪ್ತ ದಣ್ಣ ಸ ಸಾತು ನಃ ಉಧೃತಾ ಮೇದಿಸೇ ಯೇನ ಕಲಂಕಮಿವ ಯತ್ರಸಾ || ಸ್ಪಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ವಿಜಯಾಭ್ಯುದಯ ಸಾಲಿವಾಹನ ಶಕವರುಷಗಳು ೧೬೧೫ನೆಯ ಶ್ರೀಮುಖ ನಾಮ ಸಂವತ್ಸರದ ಪುಷ್ಯ ರು ೧೨ ಲು ಕಾಶ್ಯಪ ಗೋತ್ರದ ಆಪಸ್ತಂಬ ಸೂತ್ರದ ಬೇಲೂರ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನಾಯಕರ ಪೌತ್ರರಾದ ವೆಂಕಟಾದ್ರಿ ನಾಯಕರ ಪುತ್ರರಾದ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನಾಯಕರು ವಸಿಷ್ಠ ಗೋತ್ರದ ಆಪ್ತಾಯನ ಸೂತ್ರದ ಬುಕ್ಕಾಪಾಧ್ಯಾಯನರಾದ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ದೇವಗಳ ಪೌತ್ರರಾದ ಪುಟ್ಟರಸೈಯನ ಪುತ್ರರಾದ ಯೋಗಪೈಯಗೆ ಬರಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಗ್ರಾಮದಾನ ಶಾಸನ ಕ್ರಮವೆಂತೆಂದರೆ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಜಾಧಿರಾಜ ರಾಜಪರಮೇಶ್ವರ ಶ್ರೀ ವೀರಪ್ರತಾಪ ಶ್ರೀ ವೀರಕೃಷ್ಣರಾಯದೇವ ಮಹಾರಾಯರವರು ನಮ್ಮ ಪೃಥ್ವಿ ಸಿತಾಮಹರಾದ ಸಿನ್ಧು ಗೋವಿನ್ದ ಹಿಮಕರಗನ್ನ ಧವಲಾಂಕಭೀಮ ಮಣಿನಾಗಪುರಪರಾಧೀಶ್ವರ ಬಲೀಯದ ಸಪ್ತಾಂಗ ಹರಣರಾದ ಯರಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ನಾಯಕರೈಯನವರಿಗೆ ಸಾಲಿಸ್ತ ಬೇಲೂರ ಶೀಮೆಗೆ ಸಲುವ ಅರಕಲ್ಲೋಡ ವಲಿತದ ತುಂಗನಾಡ ನೀರುಗುಂದ ಸ್ತಲದಲ್ಲಿ ಕೋಣೆಗನಹಳ್ಳಿಗೆ ಪೂರ್ವ ಹೇಮಾವತಿ ನದಿಗೆ ದಕ್ಷಿಣದ ಜಮೀನಿಗೆ ಪಶ್ಚಿಮ ನಿಲುವಾಗಲಿಗೆ ವುತ್ರದ ವಾದ ಕಟ್ಟಿಪುರದ ಗ್ರಾಮ ಯಿಷ್ಟುಗಳಲೆಗೆ ಪೂರ್ವವಾದ ಹಿರುಮನಹಳ್ಳಿ ಸಹಾ ಕಾಶ್ಯಪ ಗೋತ್ರದ ಆಪಸ್ತಂಬ ಸೂತ್ರದ

¹ ರಿಂದಾ ಎಂಬುದನ್ನು ಪಂಕ್ತಿ ಯ ಕೆಳಗೆ ಬರೆದಿದೆ

ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನಾಯಕರ ಪೌತ್ರರಾದ ವೆಂಕಟಾದ್ರಿನಾಯಕರ ಪುತ್ರರಾದ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನಾಯಕರು ವಸಿಷ್ಠ ಗೋತ್ರ ಅರ್ಣಯನ ಸೂತ್ರದ ಋಕ್ಕಾಬಾಧ್ಯಾಯನರಾದ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ದೇವಗಳ ಪೌತ್ರರಾದ ಪುಟ್ಟರಸೈಯನ ಪುತ್ರರಾದ ಯೋಗಪೈಯಗೆ ಕಟ್ಟಿಪುರದ ಗ್ರಾಮ ಹಿರುಮನಹಳ್ಳಿ ಸಹ ಯಾ ತಥಾತಿಥಿ ಮಕರ ಸಂಕ್ರಮನ ಪುಣ್ಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಹಿರಣ್ಣೋದಕ ದಾನ ಧಾರಾಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟವಾಗಿ ಯಾ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸಲುವ ಅಕ್ಷಿನಾಗಾಮಿ ನಿಧಿ ನಿಕ್ಷೇಪ ಜಲ ಸಾಕ್ಷಾನ ಸಿದ್ಧ ಸಾಧ್ಯಂಗಳೆಂಬ ಅಷ್ಟ ಭೋಗ ಸ್ವಾಮ್ಯನನ್ನು ಆಗಮಾಡಿಕೊಂಡು ನಿಮ್ಮ ಸಂತಾನ ಪರಂಪರಾ ಆಚಂದ್ರಾರ್ಕಸ್ಥಾಯಿ ಗಳಾಗಿ ದಾನಾದಿ ವಿನಿಮಯ ವಿಕ್ರಯಗಳಿಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿ ಸುಖದಲ್ಲಿ ಅನುಭವಿಸಿಕೊಂಡು ಯೆಹುದು ಯೆಂದು ಕಾಶ್ಯಪ ಗೋತ್ರದ ಆಪಸ್ತಂಬ ಸೂತ್ರದ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನಾಯಕರ ಪೌತ್ರರಾದ ವೆಂಕಟಾದ್ರಿನಾಯಕರ ಪುತ್ರರಾದ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನಾಯಕರು ವಸಿಷ್ಠ ಗೋತ್ರದ ಅರ್ಣಯನ ಸೂತ್ರದ ಋಕ್ಕಾಬಾಧ್ಯಾಯನರಾದ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ದೇವಗಳ ಪೌತ್ರರಾದ ಪುಟ್ಟರಸೈಯನ ಪುತ್ರರಾದ ಯೋಗಪೈಯಗೆ ಒರಿಸಿಕೊಟ್ಟಿ ರಾಸನ || ಯಿದಕ್ಕೆ ಧರ್ಮಸಾಕ್ಷಿಗಳು ಆದಿತ್ಯ ಚಂದ್ರಾವನಿಲೋನಲಕ್ಷ ದ್ಯೌರ್ಭೂಮಿರಾಪೋ ಹೃದಯಂ ಮನಶ್ಚ ಅಹಸ್ತ ರಾತ್ರಿಶ್ಚ ವುಭೇಚ ಸ್ಥೋ ಧರ್ಮಶ್ಚ ಜಾನಾತಿ ನರಸ್ಯ ನೃತ್ಯಂ || ವಾನಪಾಲನಯೋರ್ಮರ್ಘ್ಯೇ ದಾನಾತ್ ಶ್ರೀಯೋನುಪಾಲನಂ ದಾನಾತ್ ಸ್ವರ್ಗಮವಾಪ್ನೋತಿ ಪಾಲನಾದಚ್ಯುತಂ ಪದಂ || ಸ್ವದತ್ತಾ ದ್ವಿಗುಣಂ ಪುಣ್ಯಂ ಪರದತ್ತಾ ನುಪಾಲನಂ ಪರದತ್ತಾ ಪಹಾರೇಣ ಸ್ವದತ್ತಂ ನಿಷ್ಕಲಂ ಭವೇತ್ || ಸ್ವದತ್ತಾ ಪುತ್ರಿ ಕಾ ಧಾತ್ರಿ ನಿಷ್ಕದತ್ತಾ ಸಹೋದರಿ ಅನ್ಯದತ್ತಾ ಸ್ವನಾತಾಚ ದತ್ತಭೂಮಿಂ ಪರಿತ್ಯಜೇತ್ || ಯೇಕೈವ ಭಗಿನೀ ಲೋಕೇ ಸರ್ವೇಷಾಮೇವ ಭೂಭುಜಾಂ ನಭೋಜ್ಯಾ ನಕರಗ್ರಾಹ್ಯಾ ವಿಸ್ತದತ್ತಾ ವಸುಂಧರಾ || ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ

29 (12)

ಮಾದಾಪುರ, ಸೋಮನಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಮರದ ಮುಂಬಾಗಿಲಿನ ಮೇಲಿರುವ ಶಾಸನ

The record is engraved on the plaster wall above the front doorway of the *gaddige*. The date Kali 4881 expired, Vikāri, Māgha ba. 10 Budhavāra, given in the record corresponds to Thursday, 11th February, 1779 A.D.

It records the death of Lingarājēndra-vaḍeyar or Lingarāja I, son of Appājēndra-vaḍeyar, the Rājā of Coorg, on the date specified. Virarājēndra-vaḍeyar, son of Lingarājēndra-vaḍeyar is stated to have constructed the temple of Basavēśvara on the *samādhi* of his father after completing ceremonial rites. The villages Chikkaharade, Jambūru, Bēlūru, Basavanahalli and some lands in Mahadēvapura were granted for the maintenance of the temple.

The temple is stated to have been erected between 1780 and 1782 A.D. by Śivalingappa, the *charamūrti* of Kōḍali.

- 1 ಲಿಂಗರಾಜೇಂದ್ರ ವಡೆಯರು ನಿ ಕೊಡಲಿ ಚರಮೂರ್ತಿಗಳಾದ ಶಿವಲಿಂಗಪನವರು ಶಾರ್ವರಿ
- 2 ಸಂ | ಕಾರ್ತಿಕ ಶುಭ ಗು ಯು ಮಂದವಾರದಲ್ಲು ಜೀರ್ಣೋಧಾರ ಮಾಡಿ
- 3 ಶ್ರೀಮದ್ರಾಜಾಧಿರಾಜ ರಾಜಪರಮೇಶ್ವರ ಪ್ರಹುಡಪ್ರತಾಪ ಅಪ್ರತಿಮ ವೀರ ನರಪತಿ ಕೊಡಗಿನ ಸಮ ಸ್ಥಾನದ ಶ್ರೀರತ್ನ ಶಿ
- 4 ಂಹಾಸನಾರೂಢರಾಗಿ ಪುಟ್ಟೇ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಾಂ ಗೈಯುತ್ತಿದ ಭಾರದ್ವಾಜ ಗೋತ್ರದ ಅರ್ಣಾಯನ ಸೂತ್ರದ ರುಪ್ತಬಾನುಕಾಧ್ಯಾ
- 5 ಯ ವೀರಶೈವ ಮತಸ್ತರಾದ ಅಪಾರಾಜೇಂದ್ರ ವಡೆಯರವರ ಪುತ್ರರಾದ ಲಿಂಗರಾಜೇಂದ್ರ ವಡೆಯರು | ನಮಸ್ತುಂಗ ತಿರಚುಂಬಿ ಚಂದ್ರ ಚಾಮರ (ಚಾ
- 6 ಮರ) ಚಾರವೇ | ತ್ರೈಲೋಕ್ಯ ನಗರಾರಂಭ ಮೂಲಿಸ್ತಂಭಾಯ ಶಂಭವೆ || ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ವಿಜಯಾಭ್ಯುದಯ ಕಲಿ ಸಂದ ಫಲಗನಿ ವರ್ತಮಾನಕೆ
- 7 ಸಲುವ ವಿಕಾರಿ ಸಂವತ್ಸರದ ಮಾಘ ಬ ಗಂ ಯು ಬುಧವಾರ ದಿವಿ ಗಳಿಗೆ ಅಶ್ವಿಗಿ ಶಿವಾಧೀನವಾದ್ದು | ಯೇ ಶಿವಾಧೀನವಾಗುವ ತತ್ಕಾ

- 8 ಲದಲ್ಲು ಯಿ ಮಹಾರಾಜರ ಗರ್ಭಬ್ಬಿ ಮಹಾಕರಾಯಮಾನರಾದ ವೀರರಾಜೇಂದ್ರ ನಡೆಯರು ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲು
ಯಿದ್ದು ಸತ್ಯಮರ್ಪವನು
9 ವಿರಚಿತಿ ಅಪ್ಪಣೆ ಪ್ರಕಾರಕ್ಕೆ ಮಹಾದೇವಪುರದಲ್ಲು ಕ್ರಿಯಾಸಮಾಧಿಯನ್ನು ಮಾಡಿತಿ ದೇವಸ್ಥಾನವನ್ನು
ರಚಿತಿ ಆ ಸಮಾಧಿ ಮೇಲೆ ಬಸವೇಶ್ವರ ಪತಿಷ್ಠೆಯು
10 ಂನು ಮಾಡಿಸಿ ಮುರಿಗೇ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಮಠವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿ ಸದಾಕಾಲದಲ್ಲು ಗಣಾರಾಧನೆ ಯಿ ದೇವತಾ
ರಾಧನೆ ಉದ್ದಿಷ್ಟ ಯಿ ಮಾಡೇವ
11 ಪುರದ ಬುಮಿ ಚಿಕಹರ್ರವೆ ಗ್ರಾಮ ಜಂಬೂರು ಗ್ರಾಮ ಜೇಲೂರು ಬಸವನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸಹ ಲಿಂಗಮುದ್ರೆ
ಶಿಲಾಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ಮಾಡಿತಿ ನಳ
12 ಸಂವತ್ಸರದ ಚೈತ್ರ ಶು ಗಲು ಭಾಗವಾರದಲ್ಲು ವಸ್ತಿಸಿ ದಾನಶಸನವನ್ನು ಬರೆದು ಕೊಟ್ಟು ಯಿದೆಯಾಗಿ
13 ಜೀರ್ಣಪುರಾತನ ಅದು ಶಾವರ ಸಂ | ಕಾರ್ತಿಕ ಶು ಗು ದಿವಸ ಪ್ರರಂಭ ಶುಭಕ್ಕೆ ಸಂ | ಮೈಶಾಖ ಶು ಗಂ
ಯು ಗುರುವರಕ್ಕೆ ಆಕರು ಆಗಿಯಿಂಥೆ

30 (23)

ಮಾದಾಪುರ, ಸೋಮನಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಮಠದ ಆವರಣದಲ್ಲಿರುವ ಬಸವೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯದ ಒಳಬಾಗಿಲ ಮೇಲಿರುವ ಶಾಸನ

The inscription is dated Kali expired 4943, Shōbhanakṛitu, Kārtika ba. 2, Guruvāra, Rōhiṇī nakshatra. The details of the date correspond to 25th October, 1843 A.D. But the weekday was Wednesday and not Thursday.

It records the consecration of the *kalaśa* on the *gadāge* by Sōmaśēkhara Śivayōgīsvara, the disciple of Śāntavīrasvāmi himself *charamūrti* of Murigāśvāmi.

- 1 ಶ್ರೀ ಮುರಿಗಾಸ್ವಾಮಿಗಳವರ
- 2 ಚರಮೂರ್ದಿಗಳಾದಂಥ ಶಾಂತವೀರಸ್ವಾಮಿಯವರ ಕರಕಮಲ ಸಂಜನಿತರಾ
- 3 ದ ಸೋಮಶೇಖರ ಶಿವಯೋಗೀಶ್ವರರು ಕಲಿಸಂದದು ೪೯೪೩ನೆ ಶೋಭನಕೃತು ಸಂವತ್ಸರದ ಕಾರ್ತಿಕ ಬ ೨
- 4 ಗುರುವಾರ ರೋಹಿಣಿ ನಕ್ಷತ್ರ ಪ್ರತೀಕಾಲ ಗಂಟೆ ೨ ರ ವಳಗೆ ಯಾ ಗದಿಯು ಮೇಲೆ ಕಲಶ ಸ್ಥಪನ
- 5 ಮಾಡಿದ್ದು

31

ಮಾದಾಪುರ, ಸೋಮನಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಮಠದ ಆವರಣದಲ್ಲಿರುವ ಬಸವೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯದ ಶಿಖರದ ಮೇಲಿನ ಕಲಶದ ತುದಿಯಲ್ಲಿರುವ
ಹಿತ್ತಾಳೆತಗಡಿನ ಪತಾಕೆಯ ಮೇಲಿರುವ ಶಾಸನ

The record is on the metallic flag fixed on the top of the *kalaśa* over the temple. The details of the record correspond with those of the inscription No. 29. Above but this record does not furnish the information regarding the time taken for the construction of the temple. In the middle of the present record is the seal of Virarājēndra-vaḍeyar with the letter 'vi' around which is the name of Lingarājēndra-vaḍeyar, and the Kali 4881 indicating the year of his death. Lingarāja-vaḍeyar's name and the name of his kingdom along with the date of his death in Kali era are also recorded in Urdu on the outer circle of the seal.

ಮೇಲೆ—

- 1 ಶ್ರೀಮದ್ರಾಜಾಧಿರಾಜ ರಾಜಪರಮೇಶ್ವರ ಪ್ರಹುಡ ಪ್ರತಾಪ ಅಪ್ರತಿಮ ವೀರ ನರಪತಿ ಕೊಡಗಿನ ಸಮಸ್ಥಾನದ
ಶ್ರೀರತ್ನ ಶಿಂಹಾಸ್ತನಾರೂಢರಾಗಿ ಪುಣ್ಯ ಸಾಂಭ್ರಾಜ್ಯಂ

- 2 ಗೈಯುತ್ತಿದ್ದ ಭಾರವಾಜ ಗೋತ್ರದ ಅಶ್ವಾಸನ ಸೂತ್ರದ ರುಕ್ಮಭಾನುಕಾಛ್ಯಾಯ ವೀರಶೈವ ಮತಸ್ತರಾದ ಅಶ್ವಾಜೇಂದ್ರವಡಿಯರವರ ಪುತ್ರರಾದ
- 3 ಲಿಂಗರಾಜೇಂದ್ರವಡಿಯರು ನಮಸ್ತುಂಗ ಶಿರಚುಂಬಿ ಚಂದ್ರ ಚಾಮರ ಚಾರವೇ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯನಗರಾರಂಭ ಮೂಲಸ್ತಂಭಾಯ ಶಂಭವೇ ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ವಿಜ
- 4 ಯಾಭ್ಯುದಯ ಕಲಿಸಂದ ಉಲಗನೆ ವರ್ತಮಾನಕ್ಕೆ ಸಲುವ ವಿಕಾರ್ತಿ ಸಂವತ್ಸರದ ಮಾಘ ಬ ೧೦ ಯು ಬುಧವಾರ ದಿವಿ ಗಳಿಗೆ ೨೩|| ಗೆ ಶಿವಾಧಿನವಾ
- 5 ದ್ವು ಯಾ ಶಿವಾಧಿನವಾಗುವ ತತ್ತ್ವಾಲದಲ್ಲು ಯಿ ಮಹಾರಾಜರ ಗರ್ಭಾಭಿ ಸುಧಾಕರಾಯಮಾನರಾದ ವೀರರಾಜೇಂದ್ರ ವಡಿಯರು ಸಂಸ್ಕೃತಾನದಲ್ಲು ಯಿದ್ದು ಸತ್ಯವರ್ಷಂನ್ನು ವೀರಚಿತಿ

(ಇಲ್ಲಿ ವೀರರಾಜೇಂದ್ರವಡಿಯರ ಮುದ್ರೆ ಇದೆ)

ಕೆಳಗೆ—

- 6 ಅಪ್ಪಣೆ ಪ್ರಕಾರಕ್ಕೆ ಮಹಾದೇವಪುರದಲ್ಲು ಕ್ರಿಯಾಸಮಾಧಿಯಂನ್ನು ಮಾಡಿತಿ ದೇವಸ್ಥಾನವಂನ್ನು ರಚಿತಿ
- 7 ಆ ಸಮಾಧಿ ಮೇಲೆ ಬಸವೇಶ್ವರ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಂನ್ನು ಮಾಡಿತಿ ಮುರಿಗೇ ಸಾಂಪ್ರದಾಯದ ಮ
- 8 ಶವಂನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಸದಾಕಾಲದಲ್ಲು ಗಣಾರಾಧನೆ ಯಾ ದೇವತಾರಾಧನೆ ಉದ್ದಿಶ್ಯ ಯಾ ಮ
- 9 ಹಾದೇವಪುರದ ಬೂಮಿ ಚಿಕ್ಕಹರದ ಗ್ರಾಮ ಜಂಬೂರು ಗ್ರಾಮ ಬೇಳೂರು ಬಸವನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ
- 10 ಕ್ಕೆ ಸಹ ಲಿಂಗಮುದ್ರೆ ಶಿಲಾಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಂನ್ನು ಮಾಡಿತಿ ನಳ ಸಂವತ್ಸರದ ಚೈತ್ರ ಶು ೧
- 11 ಉ ಭಾರ್ಗವಾರದಲ್ಲು ವಸ್ತಿತಿ ದಾನ ಶ್ರಾದ್ಧಸನವಂನ್ನು ಬರದು ಕೊಟುಯಿದೆಯಾಗಿ

32 (14)

ಮಾದಾಪುರ, ಸೋಮನಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಮಠದಲ್ಲಿದ್ದ ತಾಮ್ರರಾಸನ

The record is dated Śaka 1718, Nala, Chaitra śu. 1 which corresponds to Friday, 8th April, 1796 A.D. It belongs to the reign of Virarājendra I, the grandson of Appājendra-vaḍeyar and son of Lingarājendra-vaḍeyar, the Rājā of Coorg and registers a grant to Śāntavīrasvāmī, the *charamūrti* of Koḍali-Mahantāsvāmī, himself the *charamūrti* of Mahā-Murigaśvāmī, on the occasion of the svāmī's visit to the maṭha at Mahadēvapura. The grant included 700 *bhaṭṭis* of land for offerings to god Śiva and 69 *varahas* out of the land rent collected from various villages mentioned for extra expenses.

ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾನುರಿಗಾಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಚರಮೂರ್ತಿಗಳಾದ ಕೊಡಲಿ ಮಹಂತಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಚರಮೂರ್ತಿಗಳಾದ ಶಾಂತವೀರಸ್ವಾಮಿಯವರ ಪಾದಕ್ಕೆ ನಮಸ್ತುಂಗ ಶಿರಚುಂಬಿ ಚಂದ್ರ ಚಾಮರ ಚಾರವೇ | ತ್ರೈಲೋಕ್ಯನಗರಾರಂಭ ಮೂಲಸ್ತಂಭಾಯ ಶಂಭವೇ || ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ವಿಜಯಾಭ್ಯುದಯ ಶಾಲಿವಾಹನ ರಕವರ್ಷ ೧೭೧೮ನೆ ವರ್ತಮಾನಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲುವ ನಲ ಸಂವತ್ಸರದ ಚೈತ್ರ ಶುದ್ಧ ೧ ಭಾರ್ಗವಾರದಲ್ಲು ಶಿವಗಂಗೆ ಮೇಲಿನ ಗವಿಸಿಂಹಾಸನಾರೂಢರ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಸ್ತರಾದ ವೀರಶೈವ ಮತಸ್ತರಾದ ಸಿದ್ಧಾಪುರದ ಮಠದ ಸಟ್ಟಿದ ಸ್ವಾಮಿಯವರ ಕರಕಮಲ ಸಂಜಾತರಾದ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಜಾಧಿರಾಜ ರಾಜಪರಮೇಶ್ವರ ಪ್ರಹಲದ ಪ್ರತಾಪ ಅಪ್ರತಿಮ ವೀರ ನರಪತಿ ಕೊಡಗಿನ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಶ್ರೀ ರತ್ನ ಸಿಂಹಾಸನಾರೂಢರಾಗಿ ಪೃಥ್ವೀಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಂ ಗೈಯುತ್ತಿರಲು ಭಾರವಾಜ ಗೋತ್ರದ ಅಶ್ವಾಸನ ಸೂತ್ರದ ರುಕ್ಮಭಾನುಕಾಛ್ಯಾಯಗಳಾದ ಅಶ್ವಾಜೇಂದ್ರ ವಡಿಯರವರ ಪಪುತ್ರರಾದ ಲಿಂಗರಾಜೇಂದ್ರವಡಿಯರವರ ಗರ್ಭಾಭಿ ಸುಧಾಕರಾಯಮಾನರಾದ ವೀರರಾಜೇಂದ್ರ ವಡಿಯರವರು ಶಿವಾರ್ಪನಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಪಿಸಿದ ದಾನಶಾಸನದ ಕ್ರಮವೆಂತೆಂದರೆ | ಮಹಾದೇವಪುರದ ಮಠ ಯದಕ್ಕೆ ಸ್ವಾಮಿ ಯವರು ಚಿತ್ತೈಸಲಾಗಿ ಸಾಕ್ಷಾಂಗ ಪ್ರಣಾಸಿತಿ ಸಾವನಿದಿದು ಅಚಂದ್ರಾಕರ್ಷಣಾಧಿ ಪರಮ ಬರಬೇಕೆನ್ನು ಬರದು ವಸ್ತಿಸಿದ ವುತ್ತಾರದ ಭೂಮಿ ವಿವರ | ಶಿವಾರ್ಪನದ ಬಗ್ಗೆ ಮಠಕ್ಕೆ ಯಾ ಭೂಮಿ ಬಿಜವರಿ ಭಟ್ಟ ೧೭೨ಕ್ಕೆ ಬೇಳೆಯುನ ಭಟ್ಟ ೭೦೦ ಮಠಕ್ಕೆ ಮೇಲು ವೆಚ್ಚದ ಬಗ್ಗೆ ಲಿಂಗಮುದ್ರೆ ಶಿಲಾಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟ ಗ್ರಾಮಗಳಿಂದ ಬರುವ ಕನ್ದಾಯದ ವಿವರ ಚಿಕ್ಕಹರದ ಜಂಬೂರು ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಬಿಜ ಭಟ್ಟ ೪೩ಕ್ಕೆ ಕಂದಾಯ ೩೯ ವರಹ ಪ್ರಾಕಿನ ವುತ್ತಾರ ಯಾ

ಗ್ರಾಮದ ಪುರವರ್ಗ ದೇವಮಾನ್ಯ ಭೂತವುತ್ತರ ಸಹ ಬಿಜ ಭಟ್ಟಿ ೩||ಗೆ ೩||ವರಹ ಹೋಗಲಾಗಿ ಶುದ್ಧನಿಂತ ಭೂಮಿ ಬಿಜವರಿ ಭಟ್ಟಿ ೩|| ಕಂದಾಯ ೩|| ವರಹ ಯಡವನಾಡು ವಲಿತ್ತದ ತೆಂಕನಾಡು ಮಂದಿಗೆ ಶೇರಿದ ಬೇಲೂರು ಬಸವನಹಳ್ಳಿ ವಳಗಣ ಗುಡುಗೂರು ಸಹ ಗ್ರಾಮ ೨ಕ್ಕೆ ಬಿಜವರಿ ಭಟ್ಟಿ ೫೦ಕ್ಕೆ ಕಂದಾಯ ೫೦ ವರಹಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಕಿನ ವುತ್ತರ ಯಾ ಗ್ರಾಮದ ಪುರವರ್ಗ ದೇವಮಾನ್ಯ ಭೂತ ವುತ್ತರ ಗವುಡುಂಬಲಿ ನಾಯಿಯನ್ನು ಸಹ ಖಂಡಿಗಲಾಗಿ ಕಂದಾಯ ೧೩|| ಹೋಗಲಾಗಿ ಶುದ್ಧನಿಂತದ್ದು ಬಿಜ ಭಟ್ಟಿ ೩||ಗೆ ಕಂದಾಯ ೩|| ವರಹ ಅಂತು ಗ್ರಾಮ ೪ಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಕಿನ ವುತ್ತರ ಹೋಗಲಾಗಿ ಶುದ್ಧನಿಂತದ್ದು ಯಾ ಮರಕ್ಕೆ ಬರುವ ಕಂದಾಯ ೩೯ ವರಹ ಭತ್ತ ಭಟ್ಟಿ ೩೦೦ ಬೆಳೆಯು ಚವು ಗ್ರಾಮದವರ ಮುನ್ನಿಟ್ಟು ಲಿಂಗಮುದ್ದೆ ಶಿಲಾಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಯಾ ತಿಥಿಯಲ್ಲೂ ಪಿತ್ರಾದಿ ಸಮಸ್ತ ಪಿತ್ರಗಳಿಗೂ ಅಕ್ಷಯ ಶಿವಲೋಕ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗಬೇಕು ಯಂಬ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಿಂದ ಭೂಸಾಧನವನ್ನು ಬರದು ವಸ್ತಿನೇವಾಗಿ ಯಾ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಚವುಕಟ್ಟು ಲಿಂಗ ಮುದ್ದೆ ಶಿಲಾಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ವಳಗಾದ ನಿಧಿ ನಿಕ್ಷೇಪ ಜಲ ತರು ಪಾಷಾಣ ಅಕ್ಷೀನ ಆಗಾಮಿ ಸಿದ್ಧ ಸಾಧ್ಯಗಳೆಂಬ ಅಷ್ಟಭೋಗ ತೇಜ ಸಾಮ್ಯ ಮುಂತಾದ ಆ ಸಕಲ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಶಿವಾರ್ಪಿತವಾಗಿ ಗಣಾರಾಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ಶಿವಪೂಜಾ ಕಾಲದಲ್ಲೂ ಆರ್ತಿವಾದ ಶ್ಲೋಕ ಜಾತಿಸ್ಮರಣಂ ಪೃಥ್ವೀಪತಿಶ್ಚಂ ಸವುಭಾಗ್ಯ ಲಾವಣ್ಯಮತೀವ ರೂಪಂ | ತ್ವದ್ಭಕ್ತಿ ವಿದ್ಯೇ ಪರಮಾಯುರ್ದೈವಂ ತ್ವಂದಶ್ಚ ಮೇ ಶಂಕರ ಜನ್ಮ ಜನ್ಮಿನಿ || ಯಂಬ ಆರ್ತಿವಾದವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ ಯಿರಬೇಕೆಂಬುದಾಗಿ ಬರದು ವಸ್ತು ಭೂಸಾಧನಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಗಳು ಆದಿತ್ಯ ಚಂದ್ರೋ ಅನಿಲೋ ನಲಶ್ಚ ದ್ಯೌರ್ಭೂಮಿರಾಪೋ ಹೃದಯಂ ಯನುಶ್ಚ ಅಹಶ್ಚ ರಾತ್ರೀಶ್ಚ ವುಭಯಶ್ಚ ಸಂದ್ಯಾ ಧರ್ಮಸ್ಯ ಜಾನಾತಿ ನರಸ್ಯ ವೃತ್ತಃ || ಸ್ವದತ್ತಾ ದ್ವಿಗುಣಂ ಪುಣ್ಯಂ ಪರದತ್ತಾನುಸಾಲನಂ ಪರದತ್ತಾಪಹಾರೇಣ ಸ್ವದತ್ತಂ ನಿಷ್ಕಲಂ ಭವೇತ್ ಯಂಬ ಭೂಸಾಧನಕ್ಕೆ ಸ್ವಹಸ್ತಾ ವಸ್ತಿತಾ ಶ್ರೀ ವಿ||

33 (19)

ಇಗ್ಗೊಡ್ಡು, ಸೋಮನಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಊರಿನಲ್ಲಿರುವ ಶಿಲಾಶಾಸನ

The details of the date are lost except for the *tithi*,—first of the dark fortnight, which cannot be verified. The characters of the record may be assigned to the 19th century A.D. The inscription appears to register some grant made by Vira-vaḍeyar to the Aigaḷa-maṭha at Hālēri in memory of the heroism shown by Mamadai-arasa's son (name not given).

.....ದಿಕ ಬಲುಳ ಗನೆ ಯಲ್ಲು ವೀರವಡೆಯರು ಹಾಲೇರಿ ಮಮದೈ ಅರಸಿನವರ ಕುವರ ವೀರಿಯದ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಭಕ್ತಿ ತಾಂಬ (ಹಾಲೇರಿ) ಭೂಮಿಯ ಐಗಳ ಮಹಕ್ಕೆ

34 (18)

ಕಿಚ್ಚಿಟ್ಟು, ಸೋಮನಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಊರಿನಲ್ಲಿರುವ ಶಿಲಾಶಾಸನ

Regarding the date only Khara, Kārtika ba. 1 is mentioned. It does not contain Śaka year. The record may be assigned to the 19th century A.D. It was issued during the time of Virarājendra-vaḍeyar. It registers a grant made by the king to Channa-Mallikārjunadēva who was Rājaiya's brother's son and Channaiya's guru, for the sake of worship.

ಖರ ಸಂವತ್ಸರದ ಕಾರ್ತಿಕ ಬ೦ರಲ್ಲು ಚಂದ್ರನೇ ಗುರುಲು ರಾಜೈಯ್ಯನವರ ತಮ್ಮನ ಕುಮಾರ ಚನ್ನ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ದೇವರಿಗೆ ದೂಸದೇಸ ಆರಾಧನೆಗೆ ವಿ || ವಡೆಯರ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟ ವಿವರ ಉದೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದ್ದು

35 (26)

ಚೇರಲ ಸಿರಿಮಂಗಲ, ಸೋಮನಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಮಾನಕೊಲ್ಲಿ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಭಕ್ತನ ಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿರುವ ಶಿಲಾ ಶಾಸನ

The record is dated Śaka 1466, Krōdhi, Chaitra śu. 1 which corresponds to 24th March, 1544 A.D. It belongs to the reign of Śrīkaṃṭharasa of the Chaṅgāḷva dynasty

and registers a grant by the king to Lingaṇṇodeya. The land granted is stated to have been in Bagutana-kōṭe.

- 1 ಶ್ರೀಮತು ಶಾಲಿವಾಹನ ಶಕವರಸ
- 2 ೧೪೬೬ನೆಯ ಕ್ರೋಧಿ ಸಂವತ್ಸರದ
- 3 ಜ್ಯೇಷ್ಠ ಶು ೧೦೩ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾಸುಂದರೇ
- 4 ಶ್ವರ ಚಂಗಾಳ್ವ ಶ್ರೀಕಂಠರಸುಗಳು ಲಿಂ
- 5 ಗಂಣೋಡೇರು ದೇವರಿಗೆ ಬಗುತನ ಕೋ
- 6 ಟೆಗೆ ಸಲ್ಲುವ ಭೂಮಿಯನು ಸರ್ವಮಾ
- 7 ನ್ಯವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟರು ಈ ಕೊಡಗೆಯನಳು
- 8 ಪಿದವರು ರಾರವ ನರಕದಲ್ಲ
- 9 ಯಿರುವರು

36 (27)

ಹೆರೂರು, ಸೋಮನಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು
ವೂರುಗುಪ್ಪೆ ಪೈಸಾರಿ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿರುವ ನೀರಗಲ್ಲು
(ಮೇಲುಭಾಗ ಮತ್ತು ಪಾರ್ಶ್ವ ಒಡೆದು ಹೋಗಿದೆ)

The record is badly damaged, portions of the stone having been broken and lost. It is in the 13th century characters. There is mention of a Chaṅgāḷva in connection with a Munivarāditya. The chief Munivarāditya is mentioned in inscription No. 95. The present inscription is too fragmentary to make out the purport.

- 1 ಹರಹ ಬೆ
- 2 . . . ಕೆಯ ಮಾಚಿಗ
- 3 . . . ರಾನೆಗ
- 4 ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀಮತು
- 5 . . . ಮುನಿವರಾದಿತ್ಯಂ ನಹೋ ಬುಳಿಯ ಹೆರೂರ ಎತ್ತಿ ಕಟ್ಟಿಸಿದ ಕೆ . . .
- 6 . . . ಭಮಗಂ ಹೆರೂರ ಕೋ
- 7 . . . ಕರವ್ವಗಹನ್ನಲ
- 8 . . . ಮುದೇವಳ . . . ಮ ನೆಗರ್ದ್
- 9 . . . ನ ಹಣ ಅರಸ . . . ಎ
- 10 ಣ್ಣಲ ಮುನ್ನಣೆ ಸಾ
- 11 . . . ಡು ಮುನ್ನ ನೆಲ .
- 12 ಸಂದು ಹುಟ್ಟಿದಂ ಸಿಬ
- 13 . . . ಹ ಇಸುವ . . . ಳ್ವ ಹೆರೂರ ಅಲಸ ಯಿದಂ ಚಂಗಾಳುವ ಅಲಂಕರಿಸಿದ
- 14 ಮುನಿವರಾದಿತ್ಯ ಮಲಲ
- 15 . . . ಕರಸಿವ . . . ಬದ
- 16 . . . ಅದು ಪಟ್ಟಣಸ್ವಾಮಿಯ ಸೇ
- 17 . . . ಯಕೋಣ್ಣ ಹೊಸಮು
- 18 . . . ಕಾವಕ . . .

19 . . . ಗ ಒಪ್ಪಿಗಂ ಎರಬ . . .

20

21 ಕಟಿ

(ಮುಂದೆ ಮೂರು ಪಂಕ್ತಿಗಳು ಹೋಗಿವೆ).

ಕಲ್ಲಿನ ಎಡಪಾರ್ಶ್ವದಲ್ಲಿ :

25 . . .

26 ಲನ . . .

27 ಕೆನಾ . . .

28 ಟಸು . .

29 ದಬುಮಿ . .

30

31 ನಚಗರ .

32 ಗಹಕೆನ್ನವಡಿ .

33 ಸಯ . . . ದಕರಿ .

34 ಣಗಹುಲ .

35 ತುಬಡಿವ . . .

(ಮುಂದೆ ಅಸ್ಪಷ್ಟ)

37 (28)

ಅಂದಗೋವೆ ಕಲ್ಲೂರು, ಸೋಮನಾರಸೇಟಿ ತಾಲ್ಲೂಕು

ವೀರಗಲ್ಲು

This is a *viragal* record dated Śaka 866, Kṛōdhi. Other details of the date are lost. The existing date corresponds to 944 A.D. As the inscription is damaged, the details are not clear. However, it appears to record the death of a hero by name Būchaga by getting his head cut off. Bāvaṇayya wrote the record.

1 ಸ್ತಸ್ತಿ ಸಕ ಲ್ಲ

2 ಕ್ರೋಧಿ ಸಂವತ್ಸರ

(ಮುಂದೆ ಐದು ಪಂಕ್ತಿಗಳು ಸವೆದುಹೋಗಿವೆ)

8 ಮ ತಲೆಗಡಿಸಿ ಸತ್ತ ಅತನ ಸಂತತಿ

9 ಕೊಟ್ಟ . . .

10 ಹಾರ . . . ಪರ

11 ಕೊಣ್ಣ ಸಟ

12 ರಂ . ಗಂಗೆ

13 ಕವಿಲೆಯನಬಿದ ಬ್ರಹ್ಮತ್ತಿ ಬೂಚಗನ

14 ಬ್ಬಾತನಮ

15 ಪರೋಕ್ಷವಿ .

16 ಯವನಾ .

17 ಸಿದ ಬರೆದಂ ಬಾವಣಯ್ಯ

38 (71)

ಸಿರಂಗಾಲ, ಸೋಮನಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ವೀರಗಲ್ಲು

No date is given in the record. It may be assigned to the 18th century on palaeographical grounds. This is a *viragal* set up in memory of Mācha-gāvuṇḍa of Sirivangala by his son Kāva-gāvuṇḍa. Mariyōja was the sculptor who prepared the *viragal*.

- 1 ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ಸಿರಿವಂಗಲದ ಮಾಚ
- 2 ಗಾವುಣ್ಣಂ ಸಿರಿಯಮತನ್ನಿ ವೀರ ||
- 3 ಮಾಚಗೊಣ್ಣನ ಮಗ ಕಾವಗೊ
- 4 ಣ್ಣ ಕಲ್ಲನಿಟ್ಟಿದಂ¹
- 5 ಮರಿಯೋಜ ಬೆಸೆದ ಮಂಗಳಂ

39 (67)

ಹುಲಕೋಡು, ಸೋಮನಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಕನ್ನೇತ್ತರ ದೇವರ ಗುಡಿಯ ಬಳಿ ಇರುವ ವೀರಗಲ್ಲು

The given date of the record is Vikāri, Phālguna śu. 5, Saturday. No Śaka year is given. Palaeographically it may be assigned to the 14th century A.D. in which case the details correspond to Saturday, 22nd February, 1359 A.D. This *viragal* appears to record the death of Chikkannayya's (son) Bemma-gauḍa when Trinamēra-Dēvaṇṇa had been below the ghats. The sculptor was Kalinabōja.

- 1 ವಿಕಾರಿ ಸಂವತ್ಸರದ ಘಗುಣ ಸುಧ ೫ ವಡವರ ದಿ
- 2 ತ್ರಿನಮೇರ ದೇವಣ್ಣನವರೂ ಘಟದ ಕೆಳಗೆ ಹೋ
- 3 ಗಿ ಅಥಲಿ ಹುಲಕೋಡ ಚಿಕ್ಕಣ್ಣಯ ಬೆಂಮ್ಮಗೌಡ
- 4 ನ ಬೀರಗಲ್ಲು ಕಲಿನಬೋಜಗಡದು ಶ್ರೀ
- 5 ಸಗವು
- 6 ಡಬೊ
- 7 ವ
- 8 ದೇ
- 9 ಮ್ತಾಯ್ತುಂ ಚಿಕ್ಕಣ್ಣಯರಿಗೆ ಮಂಗಳವು ಅದೊರ

40 (68)

ಹೆಗ್ಗಡಹಳ್ಳಿ, ಸೋಮನಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಬಸವನಗುಡಿಯ ಬಳಿ ನಿಂತಿರುವ ಶಾಸನ

The record is dated Śaka 1652, Sādhārāṇa, Māgha ba. 2, Bhārgavavāra which corresponds to 13th February, 1730 A.D. But the week day was Saturday and not Friday as mentioned in it. It registers a grant of the villages Heggaḍahallī and Sirāṅgāla, and their 29 hamlets for the services of god Manjunāthasvāmi of Kuḍuma by Virappa-vaḍeyar of

1. ಈ ಪಂಕ್ತಿ ಕಲ್ಲಿನ ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿದೆ.

Hālēri, who appears to be the same as Doḍḍa-Virappa, the Rājā of Coorg, who ruled between 1687 and 1736 A.D.

- 1 ಶ್ರೀ ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ವಿಜಯಾದ್ವೈ
- 2 ದೆಯ ಶಾಲಿವಾಹನ ಶಕದ ವರು
- 3 ಸ ೧೬೫೨ನೆಯ ಸಾಧಾರಣ ಸಂವತ್ಸರದ
- 4 ಮಾಘ ಭ ೨ ಬಾರ್ಗವಾವಾರ
- 5 ದ್ವೈ ಕುಡುಮದ ಮಂಜುನಾಥಸ್ವಾಮಿ
- 6 ಯವರ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ನಡವ ದೇವತ ಸೇವೆ
- 7 ಬಗ್ಗೆ ಹಾಲೇರಿ ವೀರಪೂಡೆರು | ಸರ್ವಮಂತ್ಯ
- 8 ಸಂಕೇತವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟ ಹೆಗ್ಗಡಹಳ್ಳಿ ಸಿರಂಗಾಲ ||
- 9 ಉಭಯ ಗಡಿಗೆ ಸಲುವ ಉಪಗ್ರಾಮ ೨೯ನು ಸಿಲಾ
- 10 ಸ್ತಾಪಿತ ಮಾಡಿಸಿ ಬಿಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟಿದು
ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ

41 (69)

ಹೆಗ್ಗಡಹಳ್ಳಿ, ಸೋಮನಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು
ಬಸವನಗುಡಿಯ ಬಳಿ ಇರುವ ಎರನೆಯ ಶಾಸನ

No date is given in the record. It appears to belong to the same date as that of the previous one, which is dated 1730 A.D. The figures of *ḡamaruga* and *trīśūla* carved on the stone are stated in the record to be the symbols of Manjunāthasvāmi of Kuḍuma.

- 1 ಶ್ರೀ ಕುಡುಮದ ಮಂ
- 2 ಜುನಾಥ ಸ್ವಾಮಿಯ
- 3 ವರ ಸಂಕೇತ ಶ್ರೀ
(ಕೆಳಗೆ ಡಮರುಗ ಶ್ರೀಲಿಂಗಗಳ ಆಕೃತಿ ಇದೆ.)

42 (70)

ಹೆಗ್ಗಡಹಳ್ಳಿ, ಸೋಮನಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು
ಬಸವನಗುಡಿಯ ಬಳಿ ಇರುವ ಮೂರನೆಯ ಶಾಸನ

The date, the name of the king and the details regarding the purpose of the record are not available since it abruptly stops after giving the titles of a Hoysāla king, probably Vira-Ballāla II. Its characters may be assigned to the second half of the 12th century A.D. The record is on the back of a hero stone. The sculptures on the hero stone are in three panels but with no bands intervening them. It is, possible that the inscription was intended to record the death of a hero but was not completed due to reasons unknown.

- 1 ಸ್ವಸ್ತಿ ಸಮಸ್ತ ಭುವನಾಸ್ತ್ರಯಂ ಶ್ರೀ
- 2 ಪ್ರೀತ್ಯೀವಲ್ಲಭಂ ಮಹಾರಾಜಾಧಿರಾಜ ಪ
- 3 ರಮೇಸ್ವರಂ ಪರಮಭಟ್ಟಾರಕ ಯ
- 4 ದವ ಕುಳಾಂಬರದ್ವಿಮಣಿ ಸಮ್ಯಕುತ
- 5 ಚೂಡಾಮಣಿ ಮಲರಾಜರಾಜ ಮ

- 6 ಲಸರೋಳುಗಂಡ ಗಂಡಭೇರುಂಡ ಕದನಪ್ರಚಂ
 7 ದ ನಸಹಾಯಸೂರ ಯೇಕಾಂಗವೀರ ಸನಿವಾರಸಿಧ್ಧಿ ಗಿರಿದುರ್ಗ
 8 ಮಲ್ಲ ಮಗರರಾಯ . ರನಯ
 (ಎರಡು ಪಂಕ್ತಿಗಳು ಕಾಣಿಸುವುದಿಲ್ಲ)
 11 ಗಂಡ ಶ್ರೀ ವೀರ ಹೊಯಸಣ

43 (62)

ಹಾರಂಗಿ, ಸೋಮನಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಚಿಕ್ಕನುತದ ಬಿದಿರು ಕಾಡಿನಲ್ಲಿರುವ ಶಾಸನ

No date is given. The record appears to belong to the 12th century A.D. on palaeographical grounds. It appears to record the death of a person named Shanmēdo-kōka. He is praised as a *Kaliyuga-Brahma*.

- 1 ಸ್ವಸ್ತಿ ಸಮಸ್ತ ಪ್ರಶಸ್ತಿ
 2 ಸಹಿತ ಶ್ರೀಮತ್ ಪ
 3 ಜೈದೊ ಕೋಕಂ ಕಲಿ
 4 ಯುಗ ಬ್ರಹ್ಮ ಏವಮದ

44 (63)

ತಾಕೇರಿ, ಸೋಮನಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಗದ್ದೆಯಲ್ಲಿರುವ ಶಾಸನ

The date of the record is Sarvadhāri, Chaitra ba. 5, Ādityavāra. No Śaka year is mentioned. The record may be assigned to about the 15th century A.D. on palaeographical grounds and if so the details of the date correspond to 17th March, 1498 A.D. But it was a Saturday and not Sunday as stated in the record. It records the grant of *gauḍike* to Lingēgaḍa of Hānagal by Gauḷi-Nanjarappayanna.

- 1 ಸರ್ವಧಾರಿ ಸಂವತ್ಸರ
 2 ಚೈತ್ರ ಬಾ ಅಲು ಗಲು
 3 ಅ ನಂಜರಪ್ಪಯ ಅಣ
 4 ನವರೂ ಹಾನಗಲ ಲಿಂ
 5 ಗೇ ಗಲುಡರಿಗೆ ಹಾ .
 6 . . ಟ್ಟ ಗಲುಡಿಕೆ

45

ಆಡಿನಾಡೂರು, ಸೋಮನಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಕುರುಬರ ಕಾಲೋನಿಯ ಮುಂಭಾಗದ ಹುಟ್ಟು ಬಂಡೆಯ ಮೇಲಿರುವ ಶಾಸನ

This inscription is engraved on the uneven surface of a rocky hillock and the letters are large but not deep. By the side of the inscription is the figure of a sword with sun and moon on either side. It registers a grant of the village (Āḍināḍūr) to Baira-nāyaka, son of Tirumalanāyaka of Sutikōḷe by Ninga-voḍer of Gavuḍihālji, who was probably a local chief. The reason

for the grant is not mentioned, but it is possible that the grant was made as a mark of recognition of his valour.

No date is mentioned in the record which is in the 18th century characters.

- 1 ಶ್ರೀಮತು ಗುಡಿಹಳ ಸಿಂಗವೊ
- 2 ಡರು ಸುತಿಕೋಟಿ ಬೈರನಯಕರಿಗೆ
- 3 ಯಿ ಗ್ರಾಮನ ಸಸಾನನ ಹಾಕಿಕೊ
- 4 ಬಿದು ತಿರುಮಲನಾಯಕನ ಮಗ ಬೈರ
- 5 ನಾಯಕ

46

ನೋರಿಕಲ್ಲು, ಸೋಮನಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ದೇವಸ್ಥಾನದ ಬಳಿಯ ದೇವರನಾನ್ಯ ಹೊಲದಲ್ಲಿರುವ ಶಾಸನ

The epigraph is on a *Lingamudre* stone and registers a grant of land on which the stone is set up, to the god Mallikārjuna by the *nāḍa-gavudās*.

The record is not dated. Its characters belong to the 18th century A.D.

- 1 0 ನಡಗುಳುಗಳು ವಸ್ತಿ ಕೊ
- 2 0 ಬಿದು ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ
- 3 0 ದೇವರಿಗೆ ಕೊಬಿದು

47

ನೋರಿಕಲ್ಲು, ಸೋಮನಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಈಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಹತ್ತಿರ ನಿಂತಿರುವ ವಿರಗಲ್ಲು

(ಮೇಲುಭಾಗ ಮತ್ತು ಬಲಭಾಗ ಪೂರ್ತಿ ಸವೆದುಹೋಗಿದೆ)

The record is on a large *viragal* measuring 2x1½ metres which has the usual three panels of sculptures. The space around these panels is covered with writing. But most of the letters on the top and to the right has been completely worn out making the full rendering of the inscription impossible. What remains of the record appears to refer to the construction of a tank at Nāḍa-gavudās, grant of lands for its maintenance and erection of the *viragal* by Bichabe, younger sister of Ningapa, probably, the hero who died.

The date is not found in the record. It is in characters of the 11th century A.D.

ಎಡಗಡೆ ಉದ್ದಪಟ್ಟಿಯಮೇಲೆ, ಮೇಲಿನಿಂದ ಕೆಳಕ್ಕೆ—

- 1 ಪ ಕಟ್ಟಿಸಿ ನೆಜಲುಗಟ್ಟಿಗೆ ಕೆಜಿಯ ಕಟ್ಟಿ
 - 2 ಕಣ್ಣುಕ ಕಟ್ಟಿಸಿ [ಒ]ನ್ನನುಜು ಕಣ್ಣುಗ ಇಪ್ಪತ್ತಯಿ ಗಣ್ಣುಗ ಆಯಿಮಣ್ಣಿಗೆನುಣ್ಣು
- ಎರಡನೆ ಅಡ್ಡ ಪಟ್ಟಿಯ ಮೇಲೆ—

- 3 ಆ ರವರ ಪಲುಗಲಿ . . . ನಿಕ್ಕಲ ದ[ಱು]ಗಣ್ಣಿಗೆ ಕಣ್ಣುಕ ನಿಜಲು

ಮೂರನೆ ಅಡ್ಡ ಪಟ್ಟಿಯ ಮೇಲೆ—

- 4 ಕಲಿಸಿಯ ಕೆಜಿಗೆ ದಗೆ . . . ಣ್ಣೆ ಮರನಿ ನಿಂಗಪನ ತಂಗ ಬೀಚಬಿ ಕೆಜಿಯ
- 5 ನಸಿ ದಸ ಅದರೊಳ ಸಮಸ್ತ ಕಲ್ಲನಿಜಿದ

48 (49)

ಹೊಸಹಳ್ಳಿ, ಸೋಮನಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಸಣೆಯಾಲದ ಕಟ್ಟೆಯ ಬಳಿ ನಿಂತಿರುವ ಶಿಲಾರಾಸನ
(ಇದರ ಅರಂಭದಲ್ಲಿ ಒಂದೂವರೆ ಸಂಕ್ರಗಳನ್ನು ಅಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಅಕ್ಷರಗಳಿವೆ)

The record belongs to the reign of Rājendra-Prithuvī-Koṅḡāḷva, a Koṅḡāḷva ruler and registers a grant of 50 *khaṇḍugas* of wet land for the worship of the god Vira-Siddhēśvara of Hoshavaḷli. The land is stated to be under the Gaurati tank of Sulligōḍu, which is just on the other side of the border of Somavarapet taluk and is included in Arakalagud taluk.

One Rājavallabha-seṭṭi is stated to have granted 40 *gadyāṇas* for the maintenance of the tank.

The record is dated Śaka 993, Sādhāraṇa, Chaitra, Amāvāsye, which corresponds to 13th April, 1070 A.D.

- 1 ಸ್ತುತಿ ಶಕವರ್ಷ ೯೯೩ ನೆಯ ಸಾ
- 2 ಧಾರಣ ಸಂವತ್ಸರದ ಚೈತ್ರ ಮಾಸ
- 3 ದ ಅಮಾವಾಸಿಯಂದು ಶ್ರೀಮದ್ರಾಜೇ
- 4 ನ್ನ ಪೃತುವಿ ಕೋಂಗಾಳ್ವಂ ಸುಳ್ಳಗೋಡಿನ
- 5 ಗೌರತಿಯ ಕೆಜಿಯ ಕೆಟಗಣ ಮ
- 6 ಕೈ ಮೂಡಣ ಹಡುವಣ ಗೋಡ
- 7 ಬಾಳಗಾಗಿ ಅಯ್ಯತ್ತ ಖಣ್ಣುಗ
- 8 ಬಿಡಭೂಮಿಯಂ ಹೊಸವಳ್ಳಿ ವೀ
- 9 ರ ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ ದೇವರ್ಗಂ ಅರ್ಚನಾ
- 10 ಭೋಗಕ್ಕಂ ಧಾರಾಪೂರ್ವಕಂ ಬಿಟ್ಟಂ
- 11 ರಾಜವಲ್ಲಭಸೆಟ್ಟಿ ಕೆಜಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿ ಗ
- 12 ದ್ಯಾಣಂ ಲಂ ಆಡನುಂ ಗದ್ಯಾ
- 13 ಣಂ ಗ|| ತಪ್ಪಿದಂ ಕವಿಲೆಯನಳದಂ ಸ್ವದ
- 14 ತ್ತಂ ಪರದತ್ತಂ ವಾ ಯೋಹರೇತ ವಸುಂಧರಾಂ
- 15 ಸಕ್ಷಿವರ್ಷ ಸಹಸ್ರಾಣಿ ವಿಷ್ಣುಯಾಂ ಜಾಯತೇ ಕ್ರಿಮಿಃ

49 (50)

ಹೊಸಹಳ್ಳಿ, ಸೋಮನಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ತಿಮ್ಮಯ್ಯನಕೇರಿಯ ಬಳಿ ಗದ್ದೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂತಿರುವ ಶಾಸನ

The record is dated Śaka 993, Sādhāraṇa, Chaitra, Amāvāsye, which corresponds to 13th April, 1070 A.D. Rājendra-Prithuvī-Koṅḡāḷva is mentioned as ruling the kingdom. It registers a grant of 10 *khaṇḍugas* of land to the god Vira-Siddhēśvara-Mahādēva after having purchased the same from Nira-gāvuṇḍa of Posavalli.

- 1 ಸ್ತುತಿ ಸ[ಕ]ವರ್ಷ ೯೯೩ ನೆ
- 2 ಸಾಧಾರಣ ಸಂವತ್ಸರದ ಚೈತ್ರ
- 3 ಮಾಸದ ಅಮಾವಾಸಿಯಂದು ಶ್ರೀ

- 4 ರಾಜೇಂದ್ರ ಸೃಘುವ ಕೊಂಗಾಳ್ವ ರಾ
- 5 ಜ್ಯಂ ಗೆಯ್ಯತ್ತಿರೆ ಹೊಸವಳ್ಳಿ ವೀರ
- 6 ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ ಮಹಾದೇವ[ಪ]ರ್ಗ್ಗ ಪೊಸವಳ್ಳಿ
- 7 ಯ ನೀರಗಾವುಣ್ಣನ ಕೆಯ್ಯಲ್ಯೊನ್ನ
- 8 ಜಿ ಕೊಟ್ಟು ಮಣ್ಣು ಜಿ ಕೊಣ್ಣು ಪತ್ತು ಬ
- 9 ಣ್ಣು ನೆಯ ಆಡವಲು ಕೊಟ್ಟಂ ತಪ್ಪಿ
- 10 ದಂ ಕವಿಲೆಯನಳದಂ

50 (54)

ಗೋಣೇಮರೂರು, ಸೋಮನಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಹೂರಿನ ಮುಂದೆ ರಸ್ತೆ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಇರುವ ವೀರಗಲ್ಲು

(ಮೇಲುಭಾಗ ಹೋಗಿದೆ)

As the top portion of the stone is broken and lost, the details regarding the date are not available. The names of Mallidēvarasa and Hariharadēvarasa are found at the end. The inscription mentions certain grants made by them. It also contains the signature, śrī Channasadaśiva. These two Changālya rulers were father and son respectively. The record may be assigned to 13th century A.D. on palaeographical grounds.

- 1
- 2 ಮತ್ತಿಯಗ
- 3 ಕೆಜೆಯ ಕೆಳಗೆ ಗದ್ದೆ ಗಂಣ್ಣು
- 4 ಕ. ಕೊ ಗಿ ದೇವಿಗಜೆಯ ಕೆಳಗೆ ಗದ್ದೆ ಗಂಣ್ಣು ಅಱ
- 5 ಕೊ ಗಿ ಮಾವಿನಮಕ್ಕಿವೊಳಗೆ ಕೊ ಗಂ ಅನ್ನು ಗಳ ಬಿದ್ದಲು ವೂ
- 6 ರ ಮೂಡಣ ವೋಣಿಯಂ ಬಡಗಣ ಕಡೆ ಎರಡಾರ ಬಿದ್ದಲು ಕೋಪ
- 7 ವೊಂಣಂಗಿ ತಲೆ ಮೆಟ್ಟಿ ಸಲೆ ಕೊಂದು ಗೋಪಾಳ
- 8 ದೇವನ ದಂಡಿನ ಕಾಣಿಕೆ ಮನೆವಣ ಸೊಲಗೆ ಬಿಟೆ ಯಿಂನಿಷ್ಟು ಸ
- 9 ವ್ವರಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸ್ವರಾಜಿಯಿಂದ ಕೊಟ್ಟರು ಯಿಂತಪ್ಪದಕ್ಕೆ ಅಮ
- 10 ಬ್ಲದೇವ ಹಂಹರದೇವರಸರೊಪ್ಪ ಶ್ರೀ ಚಿಂನಸದಾಸಿವ

51 (55)

ಗೋಣೇಮರೂರು, ಸೋಮನಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಹೂರಿನ ಮುಂದೆ ರಸ್ತೆ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಇನ್ನೊಂದು ವೀರಗಲ್ಲು

(ಮೇಲುಭಾಗ ಮತ್ತು ಕೆಳಭಾಗ ಸಹ ಹೋಗಿದೆ)

This is a fragmentary record. The date and the name of the king are lost. Mallidēvarasa and Hariharadēvarasa are mentioned at the end of the record who were the Changālya rulers. The record may be assigned to the 13th century A.D. This is a *viragal* registering the death of a hero Chikkeya-nāyaka in the fight that took place in the border between Yaḍavu-nāḍ and Gaṭṭabāḍi. Mallidēvarasa and Hariharadēvarasa are said to have made certain grants to the sons of Chikkeya-nāyaka.

- 1 ದೇವರಸರು ಪ್ರಿಘ್ನ ರಾಜ್ಯಂ ಗೆಯುತ್ತಿದ್ದಲ್ಲಿ ಯಡವು
2 ನಾಡ ಗಟ್ಟಿಬಾಡಿಯ ಗಡಿಯ ಕಾಳೆಗದ ಬವರದಲಿ ಚಿ
3 ಕೈಯನಾಯಕ ಬಿದ್ದಂದು ಚಿಕ್ಕೆಯನಾಯಕನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಆ
4 ಮಲ್ಲಿದೇವರಸರು ಹರಿಹರದೇವರಸರು ತೆಂಕನಾಡ ಸಮಸ್ತ

52 (52)

ಗಣಗೂರು, ಸೋಮನಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಹೂರಬಾಗಿಲ ಬಳಿ ನಿಂತಿರುವ ಶಿಲಾರಾಸನ

The details of the date are lost and what remains of it, viz., Vaiśākha, śu. 10, Mangalavāra is not sufficient for verification. The record is engraved in the 13th century characters. It appears to confirm certain hereditary rights for those living in Gundanaḍ Seventy. The record grants right of property to the women and their daughters in the absence of male heirs. A Mahāpradhāna Paḍiyara-Bānammarāja is mentioned in the record. His son Heggade-nākana is said to have written the record. Bammōja engraved it.

- 1
2 ರದ ವೈಸಾಳ ಸು ೧೦ ಮ[ಂ]ಗಳವಾರ
3 ದಂದು ತೆಂಕ ಗುಂದನಾಡೆಪ್ಪತಕ್ಕ[ಂ] ಕಾರುಣ್ಯಂ
4 ಗೆಯ್ತು || ತೊಡೆ ಗಂಡಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ
5 ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಲುವು
6 ದು ಈ ಧರ್ಮನು ತಪ್ಪನಡವಂ ಪಾಪ ನರಕ
7 ಬಿದ್ದ ಗಂಗೆಯ ತಡಿಯಲು ಕವಿಲೆಯಂ
8 ಬ್ರಾಹ್ಮಣನುಂ ಕೊಂದ ಬ್ರೂಮಾತಿಯಂ ಕೊಂಡ
9 ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾಪ್ರಧಾನ ಪಡಿವರ ಬಾನಮ್ಮರಾಜನ ಪುತ್ರ ಹೆ
10 ಗ್ಗಡೆ ನಾಕಣಂ ಬರದ ಮಂಗಳ ಮಹಾ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ
11 . . ದಮಟ್ಟಿವಸ ಗರಾವಜ್ಜರಗಾಳ ಬಯ
12 ಲನಾಡ ಬಮ್ಮೋಜ ಗೆಯ್ತು ರಾಸನ

53 (53)

ಗಣಗೂರು, ಸೋಮನಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಹೂರಬಾಗಿಲಲ್ಲಿರುವ ಇನ್ನೊಂದು ಶಿಲಾರಾಸನ

The record is badly damaged. The date that remains, viz., Manmatha, Jyēṣṭha, Śukravāra is not sufficient for verification. The inscription is engraved in the 12th century characters. It belongs to Vīra-Chōḷa-Kongālvadēva, a Kongāḷva king and seems to mention certain grant, the details of which are lost.

- 1
2 ಪೃಥಿವಿ ರಾಜ್ಯಂ ಗೈಯುತ್ತಿರೆ ತಾಡವ
3

- 4 ದಂಣುನಾಯಕ ನಿಂತನಿಬರು ಮುಖ್ಯ . . .
- 5 ಕುನಾಡೆಸ್ತತ್ತಕ್ಕೆಂ ಆಯದಾಯ ಮೊಡೆ
- 6 ಯಸ್ತು ಹೊನ್ನಪಯ ಹಣ ಕಾಣಿಕೆ
- 7 ಸಬಿಟ್ಟಂ
- 8 ಸವ್ವಾಯ
- 9 ಮನುಮತ ಸಂವತ್ಸರದ ಚೈತ್ಯ . . . ಸುಕ್ರವಾರ
- 10 ದಂದು ಆಯದಾಯ ಸಹ
- 11 ನ ಕಾರುಣ್ಯಂ ಗೃಯ್ದ ವೀರಜೋಳ ಕೊಂ
- 12 ಗಾಳ್ಯವೇವ ||

54

ಗಣಗೂರು, ಸೋಮನಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಊರಬಾಗಿಲ ಬಲಸಕ್ಕದ್ದಲ್ಲಿರುವ ಮೂರನೆಯ ಶಿಲಾಶಾಸನ

(ಮೇಲುಭಾಗ ಒಡೆದುಹೋಗಿದೆ)

The top portion of the record is broken and lost.

It appears to register a grant, the details of which are not available. The inscription was engraved by Bammōja, son-in-law of Gangōja. This Bammōja has engraved another inscription at the same place (No. 52) in which he is called Bayalanāḍa Bammōja. Gangōja of this record might be the same as the one mentioned in inscription No. 87. No date is found in the record. Its characters belong to the 13th century A.D.

- 1 ಕೊಟ್ಟಿರು ವಾಮಜೇಯ . . .
- 2 ಳಂ ಸಲಯುದು || ಗಂಗೇಯಡಿ
- 3 ಯ ಬ್ರಹ್ಮಣನುನ ಕವಿ¹ಲೆಯಂ ಕೊಂದ
- 4 ಬ್ರ ಕವಿಲೆಯಂ ಕೊಂದ || ಗಂಗೋಜನ ಅಳಿ
- 5 ಯ ಬಂಮ್ಮೋಜ ಬರದ ||

55

ಗಣಗೂರು, ಸೋಮನಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಊರಿನ ರಸ್ತೆಯ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿರುವ ತುಂಡುಕಲ್ಲಿನ ಮೇಲಿರುವ ಶಾಸನ

(ಮೇಲುಭಾಗ ಮತ್ತು ಕೆಳಭಾಗ ಸಹ ಒಡೆದುಹೋಗಿವೆ)

This is a fragmentary epigraph. The details of the dynasty and date are lost. However, a Tribhuvanamalla is mentioned in the record who appears to be the same as Tribhuvanamalla Chōja-Koṅḡālya who was ruling during the close of the 11th century A.D. The characters of the record also belong to the same period.

The record appears to register the death of some person and performance of *parōksha vineya* for him. The details, however, are lost.

- 1 ನರಪ್ಪ ಶ್ರೀ
- 2 ರ ದೇವರು | ಎಡೆಯ

1 'ನಿ' ಎಂಬ ಅಕ್ಷರವನ್ನು ಸಂತ್ರಯ ಕೆಳಗೆ ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ.

- 3 ಡಂ ಸ್ವಾಸ್ತಿ ಕಗಂಡ ನಾರೇವ್ವಂ ಲೆಂ
 4 ಕ್ಲ ಬಡೆಯಂ ಪರೋಕ್ಷ ವಿನಯದಲು
 5 ಪುತ್ರ ಶ್ರೀಮತ್ತಿಭುವನ¹ ಮಲ್ಲ ನಿಕಿಕೊಂ
 6 ದೇವರುಂ ಕು

56

ಗಣಗೂರು, ಸೋಮನಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಹರಿಜನರ ಕೇರಿಯ ಮುಂದೆ ತೋಟದಲ್ಲಿರುವ ವಿರಗಲ್ಲು

(ಮೇಲುಭಾಗ ಚಕ್ಕೆ ಸಿಡಿದುಹೋಗಿದೆ)

The inscription is on a large *viragal* which has three panels of sculpture. The first panel from the bottom depicts a hero seated with folded hands while another person standing to his right holds a sword ready to cut off his head. Most of the top portion of the *viragal* has been damaged due to fire. The inscription, that remains on either side of the bottom panel, which is in the 10th century characters, registers the death of one Lalluga, brother of Raṇivoliḡa by getting his head cut off. The details about the cause for offering his head are lost.

ಬಲಭಾಗ :

- 1 ಕ್ಲ
 2 ಚರಿಖಣ್ಣಂ
 3 ರಣಿ
 4 [ಪೊ]ಳಿಗ
 5 ನ ತಮ್ಮಂ ಲಲ್ಲುಗಂ

ಎಡಭಾಗ :

- 6 ಗವು
 7 ಣ್ಣ
 8 ಸಿತಾ
 9 ಲೋ
 10 . . ಲ
 11 ಲ್ಲಗಂ
 12 ತಲೆಗ
 13 ಡಿಸಿಕೊ
 14 ಣ್ಣು ಸತ್ತ

57 (24)

ಗಣಗೂರು, ಸೋಮನಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಹಳೇಗ್ರಾಮದ ನಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಶಿಲಾಶಾಸನ

The epigraph is dated Śaka 1519, Hēviḷambi, Āśvija śu. 5, Bhaumavāra. The details of the date correspond to 5th October, 1597 A.D. But the weekday was Wednesday and not Tuesday. The portion of the record is effaced and therefore full details are not available. The record mentions the name of Rudraḡaṇa, son of Śrikanṡharājajaya of Nanjarāyapaṡṡaṇa. This Rudraḡaṇa belonged to the Changāḷva dynasty who ruled from Nanjarāyapaṡṡaṇa. It registers a grant of lands by the king for the merit of his parents. The name of the donee is lost.

- 1 ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ
 2 ವಿಜಯಾಭ್ಯುದಯ ಶಾಲಿವಾಹ

1 * ನನ * ಎಂಬ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಪಂಕ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ಸೇರಿಸಲಾಗಿದೆ.

- 3 ನ ಶಕವರುಷ ಗಣಗನೆಯ ಹೇವಿಕಂ
 4 ಬಿ ಸಂವತ್ಸರದ ಅಶ್ವಯುಜ ಸುಖ ಭಾಮವಾರ
 5 ಗೋತ್ರದ ಅಶ್ವಲಾಯನ ಸೂತ್ರದ ರುಕು ಶಾಖೆ
 6 [ನಂಜರಾಯ] ಪಟ್ಟಣದ ಶ್ರೀಕಂಠರಾಜಯ
 7 ನ ಪುತ್ರರಾದ ರುದ್ರಗಣಂಗಳು
 8 ರವರಿಗೆ ಗಣಗೂರು ಮಹಾ
 9 ಂಗಳು ತಮ್ಮ ತಂದೆತಾಯಿ
 10 ಸಿಕ್ಕಗಳಿಗೆ ಕೈಲಾಸ
 11 ಪದವಿ ಆಗಲಿಯಂದು ಕೊಟ್ಟ ಭೂಮಿದಾ
 12 ನ ಕೊಟ್ಟ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಆನನ
 13 ಅಳಿಸಿದರೆ ತಂದೆತಾಯಿ
 14 ನಂಜರಾಯ
 15 [ಪಟ್ಟಣದ] ನಾದದು ಜಮಗೆಯ ಅಮಂದ
 16 ಆತಯಿನಾಶಿಕೆಯ ಅನತರೂ
 17 ಶ್ರೀ

58 (58)

ಕಲಕಂದೂರು, ಸೋಮನಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಜೈನಬಸದಿಯಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರ ಪೀಠದ ಮೇಲೆ ಇರುವ ಶಾಸನ

The record is dated Raudri, 5th of the bright fortnight of Jyēṣṭha, Sunday. No Śaka year is mentioned. It may be assigned to the 14th century A.D. on palaeographical grounds in which case the details of the date correspond to 9th May, 1380 A.D. But, the weekday was Wednesday and not Sunday as is mentioned in the record. It appears to record the consecration of the image on the pedestal of which the present inscription is engraved. Māṇikadēvaru, mentioned in the record, appears to have consecrated the image.

- 1 ರೌದ್ರಿ ಸಂವತ್ಸರದ ಜ್ಯೇಷ್ಠ ಸುದ ಪಂಚಮಿಾ ಆದಿವಾರದಂದು
 2 ಹಂದ್ರ ದೂರ ಪಾರಿ ರು ಬಿಜಮಾಡಿಸಿದ
 3 ಶ್ರೀ ಮಾಣಿಕದೇವರು ಮಂಗಳ
 4 ಮಹಾ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ

59

ಕಲಕಂದೂರು, ಸೋಮನಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಜೈನಬಸದಿಯಲ್ಲಿ ಜಾಗಣಿಯ ಮೇಲೆ ಇರುವ ಶಾಸನ

The inscription which is in the characters of the 19th century A.D. is not dated. It records the grant of the gong to a basadi probably of Chandranātha by Chandaṇṇa.

- 1 ಶ್ರೀ ಚಿ || . ಚಂ || ಗೆ ಚಂದಂಣ ವಸ್ತಿಸಿದ್ದು ||

60 (59)

ಚೌಡ್ವ, ಸೋಮನಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಸುಗ್ಗಿ ಗುಡಿಯ ಬಳಿ ಇರುವ ಶಾಸನ

The record is dated Hēvīṇṇabi, Māgha, fifth day in the earlier half, i.e. the bright fortnight,

Guruvāra, when there was Aśvini-nakshatra. No Śaka year is mentioned. The characters belong to the 13th century A.D. Earlier portion of the inscription has been worn out and the details of the ruler are lost. It mentions a Hariharadēva who probably belonged to the Changāḷva dynasty. It records the regulation made by Harihara regarding the hereditary rights for the property. According to this regulation females, their daughters and the daughters of female slaves in Kundūru are entitled to property-rights. The inscription was written by *śēnabōva* Jinayya and engraved by Malōja.

- 1 ಸ್ತುತಿ ಶ್ರೀಮನು ಮಹಾಮಂಡಳೇಶ್ವರಂ
- 2
- 3 ನಾರಾಯಣ
- 4 ಹರಿಹರದೇವ
- 5
- 6 ಅಕ್ಕತ್ತಿರ ಹೇವಿಕಂ
- 7 ಬಿ ಸಂವತ್ಸರದ ಮಾಘಮಾಸ ಪೂರ್ಣಪಕ್ಷ ಪಂ
- 8 ಚಮಿ ಅಶ್ವಿನೀ ನಕ್ಷತ್ರ ಗುರುವಾರದಂದು ಹರಿಹ
- 9 ರ . . . ಕುಂದೂರಿಗೆ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಹೇ
- 10 ಣಿಗೆ ಸಲುವ ಸ್ಥಾನವು ಮರಿಯಾದಿಯ ಕೊ
- 11 ಟ್ವೆ ಕ್ರಮವೆಂತೆಂದಡೆ ಹೇಣ್ಣಿಗೆ ಹಣ್ಣುಮಕ್ಕ
- 12 ಳಿಗೆ ತೊತ್ತಿನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಲುವುದು ಚ
- 13 ವುಡ . . . ಮಾನೆಯೊಳು ಮಾರಜನಕಾ . . .
- 14 ಮಾಳತೆಯ . . . ಪಾರಿಸ
- 15 ಕುಂದೂರ ತಾವ ಮಾನೆಯೊಳು ಮಾಚಿ
- 16 ಕಾರಿಯನಗಹ | ಮಾಚಜೆಯ ನಕಣ್ಣಿಗೆ
- 17 ಣಲೆಯ ಕಾಮಣ ಪಕ್ಕಗುಂದದ ಅಜಣ ಬೇಣಚ
- 18 ಹೆಗಡೆಹಳ್ಳಿಯ ಮಾದಣ ಅಬಿಯೊ
- 19 ರ ಮಲಿಗೊಡ ಯೊ ಗೊಡುಗಳು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ
- 20 ಯಿಂತೀನಾಡು ನಖರಕೆ ಚಂದ್ರಾದಿಕ್ಕ
- 21 ರುಳ್ಳಂನಬರ ಕೊಟೆ ಸಾಸನ ಮರಿಯಾದಿಯ ಬರೆದ ಸೇ
- 22 ನಬೋವ ಜನಯ್ಯ ಕಲ್ಲ ಹೊಯ್ದ ಮಲೋಜ

61

ಚೌಡ್ಲು, ಸೋಮವಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಅಲಕಟ್ಟೆ ರಸ್ತೆಯ ಬದಿಯಲ್ಲಿರುವ ಶಾಸನ

The record is dated Thursday, 1st May 1884 A.D. and records the construction of a choultry and a well by Mariyama.

- 1 ಸನ್ ೧೮೮೪
- 2 ಮೇ ೧ || ಗು ||
- 3 ಚ || ಧರ್ಮ
- 4 . . . || ಕಟ್ಟಿಸಿದ
- 5

- 6 ಮರಿಯ
7 ಮ ಕಟಿಸಿ
8 ದ ಬಾವಿಂ

62 (57)

ಯೆಡೂರು, ಸೋಮವಾರಸೇಟಿ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಸುಗ್ಗಿದೇವರ ಗುಡಿಯಲ್ಲಿರುವ ಶಾಸನ

The epigraph is dated Śaka 1017, Yuva Śrāvaṇa śu. 2, Ādivāra and corresponds to 6th July, 1095 A.D. But the weekday was Friday and not Sunday as stated in the record. The inscription belongs to the later Kadamba dynasty of Manjarābād and relates to the king Duddharasa. It is a *vīra śāsana* erected to the memory of Duddharasa by his brother Jūjarasa. Duddharasa is described as a Mahāmaṇḍalēśvara with the titles Lord of Tripura, sun to the Balindra kula, a pleasure garden of the Malepas, etc. He was the son of Hiṭṭeyarasa and Junjalādēvi. His queen was Chikalādēvi.

The record details the benevolences made by Duddharasa. The inscription was written by Bommadēva, son of Rājimayya at the instance of Moḷateya Duddhamalla, who was a *sandi-vigrahi*.

ಮುಂಭಾಗ :

- 1 ಸ್ತುತಿ ಸಖವರ್ಷ ೧೦೧೭
- 2 ನೆಯ ಯುವ ಸಂವತ್ಸರ
- 3 ದ ಸ್ರಾವಣ ಮಾಸದ ಸುದಿ ಬಿ
- 4 ದಿಗೆ ಆದಿವಾರದಂದು
- 5 ಶ್ರೀಮನು ಮಹಾಮನು
- 6 ಣ್ಣಕೇಸ್ವರ ಶ್ರೀಪುರಾ
- 7 ಧೀಸ್ವರ ಬಲಿಸ್ವರಕು
- 8 ಕ ಕಮಲ ಮಾತೃಗಣ್ಣ
- 9 ಚತುರ್ಮುಖ ಗಣ್ಣ ಸರ
- 10 ಣಾಗತ ನಪ್ಪಸಂಜರ ವೈ
- 11 ರಿಗಜಕೇಸರಿ ಬಲಿಯ
- 12 ರ ಭೀಮ ಸಂಗ್ರಾಮ ರಾಮ
- 13 ಮಲಿಸರ ನಂದನನನಂ ಪ
- 14 ಸಂಸ್ಕೃತ ವಂದಿಜನಂ ಪ
- 15 ರಮಣ್ಣಳ ಸೂಚಿಕಾಣಂ
- 16 ಅಯ್ಯನಂಕಕಾರ ಶಿ
- 17 ವಪಾದ ಸೇಖರಂ ಶತ್ಕರ
- 18 ತ್ಯಾಕರಂ ರಿಪು ಹಿದೆಯ
- 19 ಕರ್ಪಸಂ ಅರಸಂಕ ರಕ್ತ
- 20 ಸನಸೇಕ ನಾಮಾವಳಿ ಮು
- 21 ಖ್ಯನಪ್ಪ ದುಧರಸಂ ಹಿಟ್ಟಿ
- 22 ಯರಸಂಗಂ ಜುಂಜದೇವಿಗಂ ಪು
- 23 ಟ್ಟಿ ಅತುಳ ಬಳ ಪರಾಕ್ರಮನಾಗಿ
- 24 ನನ ಯವನಾರೂಢನಂ ಪಿಜ

- 25 ಯಲಕ್ಷ್ಮೀಕಾಂತನುಮಾಗಿ ಮ
- 26 ಲೆಯಂ ಪ್ರತಿಸಾಳಿಸಿ ರಿ
- 27 ಪುಗಳಂ ಬೆದಿಳಿ ಬೆಂಕೊ
- 28 ಣ್ಣ ಕೋಟಿಗಳಂ ನಿರ್ವಾಳಿಸಿ ಪಿ
- 29 ರಾವತಾರನುಂ ಕಲಿಯುಗಾಂ]
- 30 ತಕಂ ಸಂಹಥ ನಾಡುಮಂ
- 31 ಪಾಕುಂನಾಡಿಯಂ ನೊದ

ಹಿಂಭಾಗ :

- 32 ಲಾಗಿ ಪ್ರತಿಸಾಳಿಸಿ ಯಾ
- 33 ಟ್ನ ಪದಿನಯ್ಯ ಕುದುರೆ
- 34 ಯು ಅಯ್ಯತ್ತು ಲೆಂಕರುಂ ಇ
- 35 ನ್ಣಿ ಅಯ್ಯತ್ತು ಎಕ್ಕಟಿ
- 36 ಗರುಂ ನಾಲುವತ್ತಯ್ಯ ಕು
- 37 ಕಪುಟ್ಟಿಗಾಯದಾಳುಮ
- 38 ನೇಕ ಪ್ರಜೆ ಪರಿವಾರ ಬಂ
- 39 ಧುವರ್ಗಮುಂ ತಳವರ್ಗ
- 40 ಮುಂ ಕುಲಕ್ಷಿ ಚಿಕಲದೇವಿ
- 41 ಯುಂ ಬೆಸಕೆಯ್ಯಮ
- 42 ಜಲಿದೆಯಂ ರಾಜ
- 43 ಕೆಳೆಯಂ ಕಟ್ಟಿಸಿ
- 44 ಯಮನೇಪ್ಪಿದಿವ
- 45 ರು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ್ಗ ಚತ್ರಮಂ ನಿ
- 46 ಲಿಸಿ ತೊಳಗಟ್ಟಿಯ ಮಾ

47 ಡಿಸಿ ಅನೇಕ ಧನ್ಯವು ಬೆಳ
48 ಗಿ ಶಿವಲೋಕ ಪ್ರಾಪ್ತನಾಗಲ್
49 ಸಹೋದರಂ ಜೂಜರಸಂ ಸ್ವೇ
50 ಹದಿಂ ಪರೋಕ್ಷವಿನೆಯಂ ಗೆಯ್ಯ
51 ವೀರಸಾಸನಮಂ ಬರೆಯಿಸಿ
52 ದಂ ಮೊಳತೆಯ ದುದ್ದಮಲ್ಲ ಸ
53 ನಿಘ್ನಿ ವಿಗ್ರಹಿ ಸೇನಭೋವ ರಾಜಿ

54 ಮಯ್ಯನ ಮಗಂ ಬನ್ಯದೇವ
55 ಸಿಂ ಇನ್ನು ದುದ್ದರಸಂ ಮಾಡಿಸಿ
56 ದ ತೋಜಿ ಗಬ್ಬಿಯಂ ಮಾಡಿಕೊ
57 ಜ್ಞವಂ ಬಾಣರಾಸಿಯಲು ಹ
58 ಸುವಂ ಹಾರುವನಂ ಕೊಂಡ
59 ಮಂಗಳ ಮಹಾ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ||

63 (13)

ಅಬ್ಬಿಮಠ, ಸೋಮವಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ತಾಮ್ರ ಶಾಸನ

This is a copper-plate record issued by Virarājendra-vaḍeyar I, the Rāja of Coorg. He is introduced with all his titles and is stated to be the grandson of Appājendra-vaḍeyar and son of Lingarājendra-vaḍeyar.

The purpose of the record was to renew the grant of two villages formerly granted by Doḍḍa Virappa-vaḍeyar, elder grand-uncle of the king to Abbimaṭha which was in Yaḍavanaḍu. The date of the earlier grant Śaka 1650, Kīlaka, Kārtika śu. 2, Budhavarā regularly corresponds to Wednesday 23rd October, 1728 A.D. In addition to this the king also granted to the Maṭha another village on the occasion of the visit of Doḍḍa-Virūpāksha-svāmi to Maḍikēri. Śaṃbhaiya wrote the inscription

This Abbimaṭha is a branch of the Murigimaṭha.

The record is dated Śaka 1718, Nala, Chaitra śu. 1 Bhārgavarā, corresponding to Friday, 8th April, 1796 A.D.

ಮುರಿಗಿ ಸ್ವಾಮಿಯವರ ಪಾದಕ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಸ್ವಾಮಿಯ ಪಾಕೋಡು ಮಹನ್ನಸ್ವಾಮಿಯವರ ಚರಮೂರ್ತಿಗಳಾದ ಶಾಂತವೀರಸ್ವಾಮಿಯವರ ಚರಮೂರ್ತಿಗಳಾದ ಅಬ್ಬಿಮಠದ ನಿರಂಜನದೇವರ ಪಾದಕ್ಕೆ—

ನಮಸ್ತುಂಗ ಶಿರಸ್ತುಂಬಿ ಚಂದ್ರಚಾಮರ ಚಾರವೇ |

ತ್ರೈಲೋಕ್ಯ ನಗರಾರಂಭ ಮೂಲಸ್ತಂಭಾಯ ಶಂಭವೇ ||

ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ವಿಜಯಾಭ್ಯುದಯ ಶಾಲಿವಾಹನ ಶಕವರುಷ ೧೭೮೮ನೆ ವರ್ತಮಾನಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲುವ ನಲ ಸಂವತ್ಸರದ ಚೈತ್ರ ಶು ೧ ಭಾಗವಾರದಲ್ಲು ಶಿವಗಂಗೆ ಮೇಲಿನ ಗವಿಸಿಂಹಾಸನಾರೂಢರ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಸ್ತರಾದ ಶಿಧಪುರದ ಮಠದ ಸ್ವಾಮಿಯವರ ಕರಕಮಲ ಸಂಜಾತರಾದ ವೀರಶೈವಮತಸ್ತರಾದ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಜಾದಿರಾಜ ರಾಜಪರಮೇಶ್ವರ ಪ್ರಹುಡ ಪ್ರತಾಪ ವಿಪ್ರತಿಮ ವೀರ ನರಪತಿ ಕೊಡಗಿನ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಶ್ರೀ ರತ್ನಸಿಂಹಾಸನಾರೂಢರಾಗಿ ಪ್ರೀಡ್ವಿ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಂ ಗೈವುತ್ತಿರಲು ಭಾರದ್ವಾಜ ಗೋತ್ರದ ಅಶ್ವಲಾಯನ ಸೂತ್ರ ರುಕ್ಮಭಾನುಕಾಢ್ಯಾಯಗಳಾದ ಅಪ್ಪಾಜೇಂದ್ರನಡೆಯರವರ ಪೌತ್ರರಾದ ಲಿಂಗರಾಜೇಂದ್ರ ನಡೆಯರವರ ಪುತ್ರರಾದ ವೀರರಾಜೇಂದ್ರನಡೆಯರವರು ಬರದು ವಸ್ತಿತ್ತ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರದ ದಾನ ಶಾಸನದ ಕ್ರಮವೆಂತೆಂದರೆ—ಪ್ರಾಕು ಶಾಲಿವಾಹನ ಶಕವರುಷ ೧೭೫೦ನೆ ಕೇಲಕ ಸಂವತ್ಸರದ ಕಾರ್ತಿಕ ಶುದ್ಧ ೨ ಬುಧವಾರದಲ್ಲು ಹಿರೆ ಅಜ್ಜ ಯನವರಾದ ದೊಡ್ಡ ವೀರಪ್ಪ ನಡೆಯರವರು ಯಡವನಾಡು ಅಬ್ಬಿಮಠಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಕು ನಡದು ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಗ್ರಾಮ ಹೊಸಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ ವಂದು ಜಿಗಟ್ಟಿಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ ವಂದು ವುಭಯಗ್ರಾಮ ಯೆರಡು ಯಿದಲ್ಲದೆ ದೊಡ್ಡ ವೀರರಾಜಾಕ್ಷಸ್ವಾಮಿಯವರು ಮಡಿಕೇರಿಗೆ ಚಿತ್ತೈಸಲಾಗಿ ಪಾದವಿಡಿದು ಬಿನ್ನಹಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅಚಂದ್ರಾರ್ಕವಾಗಿ ಧರ್ಮಬರಬೇಕೆಂದು ನೂತನವಾಗಿ ಅಬ್ಬಿಮಠಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು ಗ್ರಾಮ ಬಾಚಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ ವಂದಕ್ಕೆ ಕಂದಾಯ ಗೃಹ ಹದಿನಾರು ವರಹ ಸಹ ಹೊಸಳ್ಳಿಗ್ರಾಮ ೧ ಜಿಗಟ್ಟಿಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ ೧ ಬಾಚಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ ೧ ಅನ್ನುಗ್ರಾಮ ೩ ರ ಚತುರ್ವಿಮೆಯೆಲ್ಲೆ ಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಯಿರುವ ನಿಧಿ ನಿಕ್ಷೇಪ ಜಲತರ ಪಾಷಾಣ ಅಪ್ಪಿನ ಅಗಾಮಿ ಸಿದ್ಧಸಾಧ್ಯಂಗಳೆಂಬ ಅಪ್ಪಭೋಗ ತೇಜಸ್ವಾಪ್ಯ ಮುನ್ನಾದ ಆ ಸಕಲಭೂಮಿಯನ್ನು ಶಿವಾರ್ಪಿತವಾಗಿ ಗಣಾರಾಧನೆಯನ್ನು ನಡಿಸಿಕೊಂಡು ಅಚಂದ್ರಾರ್ಕವಾಗಿ ಧರ್ಮವನ್ನು ನಡಿಸಿ ಶಿವಪೂಜಾಕಾಲದಲ್ಲು ಅಶೀರ್ವಾದ ಶ್ಲೋಕ |

ಜಾತಿ ಸ್ಮರತ್ವಂ ಪ್ರಿಧ್ವೀ ಪತಿತ್ವಂ ಸವುಭಾಗ್ಯ ಲಾವಣ್ಯಮತೀವ ರೂಪಂ |
ತ್ವದ್ಭಕ್ತೆ ವಿದ್ಯೇ ಪರಮಾಯುರಿಷ್ಠಂ ತ್ವಂ ದಶ್ಮಮೇ ಶಂಕರ ಜನ್ಮಜನ್ಮನಿ ||

ಯಂಬ ಅಶೀರ್ವಾದವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಯಿರಬೇಕೆಂಬದಾಗಿ ಬರೆದು ವಸಿಸ್ತ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರದ ಭೂಸಾಧನಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಗಳು—
ಅದಿತ್ಯ ಚನ್ನೋದ್ರ ಅನಿಲೋನಲಕ್ಷ್ಮ ದ್ವಾಪುರ್ಭೂಮಿರಾಪೋ ಹೃದಯಂ ಯಮುಚ್ಚ | ಅಹೋರಾತ್ರಿಕ್ಷ ಉಭಯಕ್ಷ ಸಂಧ್ಯಾ
ಧರ್ಮಶ್ಯ ಜಾನಾತಿ ನರಸ್ಯ ವೃತ್ತೇ || ಸ್ವದತ್ತಾ ದ್ವಿಗುಣಂ ಪುಣ್ಯಂ ಪರದತ್ತಾನುಪಾಲನಂ | ಪರದತ್ತಾಪಹಾರೇಣ ಸ್ವದತ್ತಾಂ
ನಿರ್ಘಲಂ ಭವೇತ್ || ಯಂಬ ಭೂಸಾಧನಕ್ಕೆ ಅಪ್ಪಣೆ ಪ್ರಕಾರ ಭಾಗವಾರ ಬರೆದಾತ ಬಾಸ ರಹಸ್ಯದ ಶಂಭೈಯ ಶ್ರೀ ವಿ ||

64 (74)

ಹರದೂರು, ಸೋಮನಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸಮಾಸದಲ್ಲಿರುವ ಗಾಳಿಕಲ್ಲು ಎಂಬ ಶಿಲಾಶಾಸನ

No date is given in the record. Palaeographically it may be assigned to the 10th century A.D. Ereyappa, mentioned in the record, is probably Nitimārga II, the Gaṅga ruler. It records the death of a hero, whose name is lost, for which he was given *kahnāḍu*, i.e., a grant, of one *bāḷu* of land.

- 1 ಸ್ವಪ್ತಿ ಶ್ರೀ
- 2 ಎಜೆಯ
- 3 ಪನ .
- 4 . ದಾಹ
- 5 ನು ರಣಾನ್ವತ
- 6 ವೇಣುನ
- 7 ಳು ಸತ್ತ ಪ
- 8 ಡೆದ ಕಲ್ಲಾ
- 9 ಡುಂ ಇದ
- 10 ನಲುವೆಗೆ
- 11 ಕವಿಲೆಯುಂ ಬಾ
- 12 ಣಾರಸಿಯುಂ ಅಂದ ಪಾತಕಂ
- 13 ಒನ್ನು ಬಾಟು ಪರಿಹಾ
- 14 ರಂ ಮಂಗಳ ಮಹಾ ಶ್ರೀ

65 (46)

ಮಾಲಂಬಿ, ಸೋಮನಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಹಳೇಗ್ರಾಮ ನಿವೇಶನದ ಬಳಿ ಬಿದ್ದಿರುವ ಶಿಲಾಶಾಸನ

This is an important inscription furnishing the origin of the Koṅḡāḷva dynasty. The great Chōla king Rājakesarivarma-permanaḍi, i.e., Rājārāja, admiring the valour shown by Manija in the battle at Panasōge, got a *paṭṭa*, bearing the title *kshatriya-sikhāmaṇi-Koṅḡāḷva* tied on him through his general, Pañchavan-mahārāya. He was also granted Mālavvi which became the nucleus of the Koṅḡāḷva territory.

No date is mentioned in the inscription. It may belong to the beginning of the 11th century A.D. when Rājārāja conquered Gaṅgavāḍi.

- 1 ಸ್ತುತಿ ಸೂರ್ಯಾನ್ವಯ ಸುರತರು ಸ್ತಂಭಾಯಮಾನ ಜೋಳ ಕು
- 2 ಆ ಗಘನ ಗಭಸ್ತಿ ಮಾಳ ಸಕಳ ಜನ ದುರಿತ ಹರಣ ನಿ
- 3 ಪುಣ ಕವೇರಕನ್ಯಕಾ ಸಖೀಯಮಾನ ಜೋಟಿ ಮಹಾ ಮಹೀ
- 4 ಪತಿ ಶ್ರೀ ರಾಜಕೇಸರಿವನ್ಮೃ ಪೆವ್ಮೃನಡಿಗಲ್ಲನಿಜಂಗೆ
- 5 ಪನಸೋಗೆಯ ಕಾಳೆಗದಲೊಡ್ಡಿ ಕೆಯ್ದಂ ನೆಜಿದಿಕ್ಕು ಬ
- 6 ರೆನೆನ್ನು ಆತನ 1ನಡಹಿದಸ್ವತ್ತರೆನ್ನು ಸಿರಿದುಂ ಕಾರು²
- 7 ಣ್ಣದಿನ್ನು ಪಟ್ಟಿನ ಕಟ್ಟಿ ನಾಡ ಕುಡುಗೆನ್ನು ಪಣ್ಣ [ವನ]
- 8 ಮಾರಾಯಗ್ಗ ಫಟ್ಟಲಾತಂ ಕ್ಷತ್ರಿಯ ಸಿಖಾಮಣಿ
- 9 ಕೊಂಗಾಳ್ವನೆನ್ನು ಪಟ್ಟವಂ ಕಟ್ಟಿ ಮಾಲವಿಯ ನಿತ್ತರಿ
- 10 ದಕ್ಕೆ ಗಾವುಣ್ಣ ರಾಜಮ್ಮನ ವಂಶಮೆ ಸಾಕ್ಷಿ ಕಣ್ಣವಂಗಲ
- 11 ದ ಆದಿತ್ಯ ಗಾಮುಣ್ಣನುಂ . . ಗಜನಿಯ ನನ್ನಿಯಮೇರುವುಂ
- 12 ಕಟನೆ . . ಚ ಗಾವುಣ್ಣನುಂ ನಲ್ಲೂರೇಜಿಯಂಗ ಗಾವುಣ್ಣ
- 13 ಳ್ಳುನ್ನಾಡೆ ಕಲ್ಲಾಡೊ ಪೊರಗೆನ್ನು ನುಡಿಯಲಪ್ಪ
- 14

66 (47)

ಮಾಲಂಬಿ, ಸೋಮನಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಹಳೇಗ್ರಾಮ ನಿವೇಶನದಲ್ಲಿರುವ ಶಿಲಾಶಾಸನ

The record was issued by the Bēlūr chief Krishṇappa-nāyaka, son of Venkaṭādrī-nāyaka. It is dated Dhātu, Āsṣija śu. 5, which corresponds to 28th September, 1756 A.D. during the reign of Krishṇappa-nāyaka. It registers a grant of twelve *varahas* of the land-rent to Rāchēgaṇḍa of Mālambi.

- 1 ಧಾತು ಸಂವತ್ಸರದ ಆ
- 2 ಸ್ವೀಜ ರುಧಿ ಅಲೂ ಶ್ರೀಮ
- 3 ತು ವೆಂ[ಕ್]ಟಾದ್ರಿನಾಯಕರ ಕೃಷ್ಣ
- 4 ಪುನಾಯಕರು ಮಾಲಂಬಿ ರಾ
- 5 ಜೇಗೌಡಗೆ ಸಾಲಿಸಿಕೊಂಡದು
- 6 [ಕ್]ಂದಾಯ ಗ ೧೨
- 7 ಹಂಸೆರಡು ವರಹ
- 8 ಂನು ಸಾಲಿಸಿಕೊಂಡ
- 9 ದು ಇಥೇವೆ

67 (48)

ಮೊಣಸೆ, ಸೋಮನಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಹಾಳುಕೋಟೆ ಕಂದಕದಲ್ಲಿರುವ ಶಾಸನ

This is a damaged *viragal* and contain no date. It is in the 11th century characters and mentions Koṅḡāḷva dynasty. But no particular ruler is mentioned. It appears to record the

- 1 ಈ ಅಕ್ಷರವನ್ನು ಮೇಲೆ ಹಂಸಪಾದಪಾತಿ ಪಂಕ್ತಿಯ ಕೆಳಗೆ ಬರೆದಿದೆ.
- 2 ಈ ಅಕ್ಷರವನ್ನು ಪಂಕ್ತಿಯ ಕೆಳಗೆ ಬರೆದಿದೆ.

death of Komarayana and Sundarayana in a cattle raid. The sculptures of these two heroes are carved on the *viragal* with their names engraved below.

- 1 ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ಕೊಂಗ್ಗಾಳ್ವ ರಾಜ್ಯಂಗೇವಿ ಕೊಮಾರಯನ್ ಸುಂದರ ಜ
- 2 ಎಡೆ ತುರುಕೊಳೆ ಕಟ್ಟಿಸ್ತರಲ್ಲಿ ನಾಹಾರ ತುರುಹಾರನೊಟ್ಟಿ
- 3 ಸಾಮಂತರ . . . ದ ಕೊಂಗಾ . . . ಗೋಕಿಪಯನ . . .
- 4 ಮಾರಪೂರಾ . . . ಸ್ವಟ್ಟಿಕೊಟ್ಟ . . . ದಣಿದ ಸೇನಿಯರ . . .

(ಕೆಳಗೆ ಇರುವ ಮೂರ್ತಿಗಳ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಶಾಸನ)

ಸುಂದರನ್ ಕೊಮಾರನ್

68 (37)

ಮುಳ್ಳೂರು, ಸೋಮವಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಪಾರ್ಶ್ವನಾಥ ಬಸದಿಯ ಗೋಡೆಯ ಮೇಲಿರುವ ಶಾಸನ

The inscription belongs to the reign of Rājādhirāja-Koṅḡālva. Rājādhirāja-Koṅḡālva's mother was Pōchabbe who is said to have erected the *basadi* on the wall of which the inscription is engraved. She was the disciple of Guṇasēna-paṇḍita who belonged to *Draviḷa-gaṇa*, *Nandi-sangha*, and *Arungalāvanya*.

No date is given in the inscription. It may be assigned to about the middle of the 11th century A.D.

- 1 ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ರಾಜಾಧಿರಾಜ ಕೊಂಗಾಳ್ವನಟ್ಟಿ ಪೋಚಬ್ಬರಸಿಯ ದ್ರವಿಡಗಣದ ನನ್ನಿಸಂಘದರು
- 2 ಜ್ಞಾನಪ್ರಿಯದ ಗುಣಸೇನ ಪಣ್ಣಿತ ದೇವರ ಗುಡ್ಡಿ ಮಾಡಿಸಿದ ಬಸದಿ ಮಂಗಳ ಮಹಾ

69 (38)

ಮುಳ್ಳೂರು, ಸೋಮವಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಪಾರ್ಶ್ವನಾಥ ಬಸದಿಯ ತಳವಾದಿಯ ಮೇಲಿರುವ ಶಾಸನ

This record also belongs to the reign of Rājādhirāja-Koṅḡālva, son of Rājendra-Chōla Koṅḡālva and states that the king made over the *basadi* (built by his mother Pōchabbarasi) to his guru Guṇasēna-paṇḍita after pouring of water.

No date is given in the record. It can be assigned to the middle of the 11th century A.D., like the previous inscription.

- 1 ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ರಾಜೇಂದ್ರ ಚೋಳ ಕೊಂಗಾಳ್ವನ ಪುತ್ರ ಶ್ರೀ ರಾ[ಜಾಧಿರಾಜ] ಕೊಂಗಾಳ್ವ
ವಾಸಸ್ಥಾನಮಂ ತಮ್ಮ ಗುರುಗೃಹವಿಜ್ಞಾನದ ದರುಂಗಣಪ್ರಿಯದ ನನ್ನಿಸಂಘದ ಗುಣಸೇನ ಪಣ್ಣಿತ
ದೇವಗ್ನಿ ಭಾರಾಪೂರ್ವಕಂ ಕೊಟ್ಟ ಮಂಗಳ ಮಹಾ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ

70

ಮುಳ್ಳೂರು, ಸೋಮವಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಪಾರ್ಶ್ವನಾಥ ಬಸದಿಯ ನವರಂಗದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿರುವ ಶಾಸನ

(ಮೇಲ್ಭಾಗ ಒಡೆದುಹೋಗಿದೆ)

This is a fragmentary inscription. The top portion is broken and lost. It does not contain any date. Rugmini-mahādēvi is known to have been the queen of Rājendra-Chōla-koṅḡālva who

lived in the 11th century A.D. Palaeographically also, this record can be assigned to the 11th century A.D.

Rugmiṇi-mahādēvi seems to have consecrated some image in the *basadi*, the details of which are lost.

- 1 [ನಲಯಿಾ]
- 2 ದಂ ರುಗ್ಮಿಣಿ
- 3 ಮಹಾದೇವಿ
- 4 ಯ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ

71 (34)

ಮುಳ್ಳೂರು, ಸೋಮನಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು
ಪಾರ್ಶ್ವನಾಥ ಬಸದಿಯ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿರುವ ಶಾಸನ

This is a *nishidhi* stone set up in memory of Guṇasēna-panḍita, disciple of Pushpasēna vratindira. Guṇasēna-panḍita is highly praised. He belonged to the *Nandi-sangha*, *Dravīḷa-gaṇa* and *Aruṅgaḷāmnāya*. He is said to have been proficient in supreme *ārahantya* and the other three jewels, all the great science of grammar, *āgama* and others, and the six established systems of logic.

The inscription is dated Śaka 986 expired, Krōdhi, Chaitra ba. navami, Mangalavāra, which regularly corresponds to Tuesday, 13th April, 1064 A.D.

ಒಂದನೆಯ ಶಾಸ್ತ್ರ :

1 ಸ್ವಸ್ತಿ ಶಕ ನೃಪ [ಕಾಲಾ]	19 ಮ ಭಟ್ಟಾರಕ
2 ತೀತ ಸಂವತ್ಸರ ಶತಂಗ [೪]	20 ಮುಖ ಕವು
3 ೯೮೬ನೆಯ ಕ್ರೋಧಿ ಸಂ	21 ೪ ವಿಸ್ತರತಾ
4 ವತ್ಸರಂ ಪುರಿವತ್ತಿ ಸುತ್ತಿ	22 ಗಮಾಪೃತ
5 ೪೧ ತಟ್ಟಿತ್ತ ಬಹುಳ	23 ಗರ್ಭೀರಾಂಭೋ
6 ನವಮಿ ಮುಖ್ಯವಾ	24 ರಾಶಿ ಪಾರ
7 ರಂ ಪೂರ್ವಾಭಾದ್ರ	25 ಗರಪ್ಪ ಶ್ರೀ
8 ಸದೆ ನಕ್ಷತ್ರ ಮ್ನಿ	26 ಮದ್ಗುಣಸೇ
9 ನೋದಯದಲ್ ಸ್ವಸ್ತಿ	27 ನ ಪಣಿತ ದೇ
10 ಸಮಸ್ತ ಸುರಾಸುರೇಂ	28 ನ ಮೋಕ್ಷೇ
11 ದ್ರ ಮಕುಟ ತಟಿ ಘಟಿ	29 ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಸಿವಾ
12 ತ ಮಣಿ ಮಯೂಖ	30 ಸಕ್ಕ[ಂ]ಸನ್ನ[ರ್]
13 ರೇಖಾಳಂಕೃತ ಚಾ	

ಮೂರನೆಯ ಶಾಸ್ತ್ರ :

ಎರಡನೆಯ ಶಾಸ್ತ್ರ :—

14 ರು ಚರಣಾ	31 ಗುರುಗಟ್ಟದ್ಧಾನ್ಯತತ್ವ ಪು
15 ರವಿನ್ದ ಯು	32 ಕಟನ ಪಟುಗಟ್ಟಪ್ಪಸೇ
16 ಗಳ ಭಗವ	33 ನ ವ್ರತೀಂದ್ರವರ್ಧರ ಸಂಘ
17 ದರ್ಶಪುರ	34 ನ್ನನ್ನಿ ಸಂಘಂ ದ್ರವಿಳಗ
18 ಮೇಲ್ಪರ ಪರ	35 ಣ ಸ[ಹಾ]ರುಣ್ಯಳಾಮಾ
	36 ಯ ನಾಥಂ ಪರಮಾರ್ಹ

¹ ಪರಿವತ್ತಿಸುತ್ತಿ ಕೆ ಎಂದಿರಬೇಕು.

- 37 ನ್ನಾತ್ಯದಿ ರತ್ನತ್ರಯ ಸ
38 ಕಳ ಮಹಾರಬ್ಬ
39 ಶಾಸ್ತ್ರಾಗಮಾದಿ ಸ್ಥಿ
40 ರ ಪಟ್ಟಿ ಕ್ಷುಪ ಪ್ರವೀಣರ

- 41 ಸ್ತುತಿಪತಿ ಗುಣನೇನಾ
42 ಯ್ಯರಾಯ್ಯ ಪ್ರಣೋ
43 ತರಾ ||

72 (35)

ಮುಳ್ಳೂರು, ಸೋಮನಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಪಾರ್ಶ್ವನಾಥ ಬಸದಿಯ ಸ್ತಂಭದಲ್ಲಿ ನಿಂತಿರುವ ಎರಡನೆಯ ಶಾಸನ

The inscription registers a grant of lands in certain villages for the *basadi* at Mullūr by the Koṅgāḷva king, Śrī Rājendra-Koṅgāḷva. The *basadi* is said to have been constructed by his father. These grants were made over to Guṇasēna-panḍita-dēva by Rājādhirāja-Koṅgāḷva's mother Pōchabbarasi.

It is dated Śaka 980, Viḷambi, Uttarāyaṇa *śankrānti* which corresponds to 14th January, 1059 A.D.

Dharmaseṭṭi wrote the record.

ಮುಂಭಾಗ :

- 1 ಧರ್ಮಸೆಟ್ಟಿ ಬರೆದಂ
2 ಸ್ವಸ್ತಿ ಶಕವರ್ಷ ೯೮೦
3 ಶ್ರೇಣಿಯ ವಿಳಂಬಿ ಸಂ
4 ವತ್ಸರದ ಉತ್ತರಾ
5 ಯಣ ಸಂಕ್ರಾಂತಿ
6 ಯಂದು ಶ್ರೀ ರಾಜೇಂ
7 ದ್ರ ಕೊಂಗಾಳ್ವಂ ತಂ
8 ಮಯ್ಯ ಮಾಡಿಸಿ
9 ದ ಬಸದಿಗೆ ಕೊ
10 ಟ್ಟ ಹಾರುವನ
11 ಹಳ್ಳಿ ಅರಕ
12 ನ ಹಳ್ಳಿ

ಒಂದನೆಯ ಪಾರ್ಶ್ವ :

- 13 ಕಾಜ್ಜೋಂ[]ಡ ಹ
14 ಳ್ಳಿ ಹಂಗಲ
15 ವಾನಿ ಖಣ್ಣು
16 ಗಂ ೧೦ ಹು
17 ಣಿಸೆ ದಾ
18 ಜು ಖಣ್ಣು
19 ಗಂ ೧೦
20 ಗಣಪ
21 ತಿಗೋಡ
22 ಲು ಖಣ್ಣು

23 ಗಂ ೩ ಅಸ

24 ಗ ಪೊಳೆ

25 ಖಣ್ಣು ಗಂ

26 ೪

ಎರಡನೆಯ ಪಾರ್ಶ್ವ :

- 27 ನಿಡುತದ
28 ಗೋಡಲ ಖಣ್ಣು
29 ಗಂ ೩ ಕೆಸ
30 ಕುನಿಯು
31 ಒಳಗೆಟ್ಟೆ
32 ಯುಂ ಖಣ್ಣು
33 ಗಂ ೩ ಹೆನ್ನೆ
34 ಖೂರ ಭೂ
35 ಮಿ ಖಣ್ಣು
36 ಗಂ ೧೦ ಒಂದು
37 ಗಾಣದೆನ್ನೆ

ಹಿಂಭಾಗ :

- 38 ಶ್ರೀ ರಾಜಾಧಿರಾ
39 ಜ ಕೊಂಗಾಳ್ವ
40 ನಬ್ಬೆ ಪೋಡಬ್ಬರಸಿ
41 ಯತ್ತಮ್ಮ ಗುರುಗಳು
42 ದ್ರವಿಳಗಣದ ನಂ
43 ದಿ ಸಂಘದರುಂಗಳಾ

44 ನ್ವಯದ ಗುಣಸೇನ
45 ಪಣ್ಣಿ ತದೇನಗ್ಗಿ ವನಾ
46 ದಿಸಿ ಧಾರಾಪೂರ್ವಕಂ
47 ಕೊಟ್ಟರು || ಸ್ವದತ್ತಂ ಪ

48 ರದತ್ತಂ ನಾ ಯೋ ಹರೇತಿ
49 ವಸುನ್ಧರಾ ಪಷ್ಕಿರ್ವರ್ಷ
50 ಸಹಸ್ರಾಣಿ ವಿಷ್ಣು
51 ಯಾಂ ಜಾಯತೇ ಕ್ರಿಮಿಃ ||

73 (36)

ಮುಳ್ಳೂರು, ಸೋಮವಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಪಾರ್ಶ್ವನಾಥ ಬಸದಿಯ ಸಕ್ಕದಲ್ಲಿರುವ ಮೂರನೆಯ ಶಾಸನ

The record is highly worn out. On palaeographical grounds it may be assigned to the 11th century A.D. A queen of Prithvi-Koṅḡālya is mentioned in the inscription. This Prithvi-Koṅḡālya might be Aḍaṭarāditya who had the title Rājendra-Prithvi-Koṅḡālya. The record appears to be a memorial to some one who died,—perhaps, Prithvi-Koṅḡālya's queen.

1
2 ಯಾನಿಧಿ ಸತ್ಯಾ
3
4
5 ಲದೇವಿ || ಭೂತಳ
6 ವಿನಿರ್ಗತ ಲೋಕವಿಖ್ಯಾತೆ
7
8 ಯಜು ಮೋಕ್ಷದೆ
9
10 ಪರ್ಣಿ
11
12
13 ಯದ್ವಾಮು
14 ಳಂ ಪನಿದ ಮಾಳಿ
15 ನುರ್ವೀಸಾಳ ಭೂತ ಬರಸಿದ ಕಾರುಣಿಯೊ
16 ದೊವ ನ ವಚನ ಕಾಯ
17 ಪದ್ವಿಗ ತುಳ್ಳಿನ ಬಳ್ಳಿಯಂಬತ್ತಿರೆ ಸ
18 ತ ದಿವಿಜಲೋಕ || ಖಂ
19 ಪ್ರಭುವೀ ಕೊಂಗಾಳ್ವನರಸಿ

74

ಮುಳ್ಳೂರು, ಸೋಮವಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಚಂದ್ರನಾಥ ಬಸದಿಯ ಮುಂಭಾಗದ ಗೋಡೆಗೆ ಒರಗಿಸಿಟ್ಟಿರುವ ತುಂಡುಕಲ್ಲಿನ ಮೇಲಿರುವ ಶಾಸನ

This is a fragmentary epigraph. The stone is broken and only the top portion remains. On the top of the stone are two panels of sculpture. The first panel has the figure of a Jina seated-flanked by a male and a female devotees. Below this panel are a cow and a calf with the sun

and moon on either side. Only two lines of well-carved inscription mentioning the date remains. The date is Śaka 980, Viḷambi which corresponds to 1058 A.D.

1 ಸ್ತಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ಶಕವರ್ಷ ೯೮೦

2 ವಿಳಂಬಿ ಸಂವ

75 (39)

ಮುಳ್ಳೂರು, ಸೋಮನಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಚಂದ್ರ ಸಾಫ ಬಸದಿಯ ಬಳಿ ಇರುವ ಶಾಸನ

The inscription is dated Śaka 1313, Pramōdūta, Vaiśākha śu. 3, Bhānuvāra which corresponds to 18th April, 1390 A.D. But the weekday was Monday and not Sunday as mentioned in the inscription. The inscription mentions the name of Harihara II, the Vijayanagar king and his general, Guṇḍappa-daṇḍanāyaka. It records the renovation of the *basadis* at Mullūr by Bāhubali-dēvaru, a disciple of Vijayakirtti-dēvaru. It incidentally refers to the construction of the *basadi* by Rājādhirāja-Koṅḡāla for the merit of his mother Pōchabbarasi and grant of certain villages for its maintenance. King Harihara appears to have renewed the grants and also granted Kāragōḍ by renaming it as Anṇāṅgapura to the god Pārśva-rātha through Guṇḍappa-daṇḍanāyaka. One Gonkājāddi-nāyaka, a hero of several battles, was in charge of Mullūr Seventy. Arjuna is stated to have written this inscription.

1 ಸ್ತಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ಶಕವರ್ಷ ೧೩೧೩ನೆಯ ಪ್ರಮೋದೋತ ಸಂವತ್ಸರದ ವೈಶಾಖ ಸು ೩ ಭಾನುವಾ

2 ರದಲ್ಲು ಶ್ರೀ ಮೂಲಸಂಘ ದೇಸಿಗಣ ಪುತ್ರ ಕೃಗಚ್ಚದ ಕೊಂಡಕುಂದಾ

3 ನ್ನಯರಾರ್ಯ ರಾಜೇಂದ್ರ ಕಂದ ವಿ[ಜಯ]ಕೀರ್ತಿರದೇವರ ಸ್ತ್ರಿಯ ಶಿಷ್ಯರಪ್ಪ ಬಾಹುಬ

4 ಲಿದೇವರು ಈ ಸ್ಥಾನನುಂ ಪಡೆದದ್ದಾದ್ದಿದು ಶ್ರೀ ರಾಜಾ[ಧಿರಾಜನು] ಕೊಂಗಾಳ್ಳ ರುಗ್ಗಿ

5 ಣಿದೇವಿಯ ದೇವಿಯ ದೇಹಾರದ ವಿಜಯದೇವರ ದ್ವಾರಾ ನೆಲೆಸಿದಂದು ಸ್ತುತನಿ . . . ತಪು

6 ತ್ರ . . . ಆ ಪೋಚಬ್ಬರಸಿಗೆ ಪುಣ್ಯಾರ್ಥವಾಗಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಂ ಮಾಡಿ ಅರ್ಚಾರ್ಥ ಭೋಗ

7 ಬೆಟ್ಟ ಊರು ಅಣಿಲವಾದಿಯ ನುಲಬಹಳ್ಳಿಯಂ ನಾಡು ದಟಶಿವಹಳ್ಳಿ ಮು

8 ಳ್ಳಾರ ವಾರುವಹಳ್ಳಿ ವಿ ಸೀಮೆ ಮೂಡ ಹರಿವ ಹಳ್ಳಿ ತೆಂಕ

9 ಬಡಗಣ ಅಗಲ ನಟ್ಟ ಕಲ್ಲು ಪಡುವ ಬೆಟ್ಟ ಬಡಗಣ ಅ . . . ಕಾರಗೋಡಹ

10 ಳ್ಳಿಯ ಸೀಮೆ ಮೂಡ ನಲ್ಲಿಯ ಹೊಳೆ ನಟ್ಟ ಕಲ್ಲು ತೆಂಕ ಬೆಟ್ಟದ

11 ಬಡಗ ಕೆಜಿ ವರಿ ಈಶಾನ್ಯ ನಟ್ಟ ಕಲ್ಲು ಮುಳ್ಳೂರ ಗದ್ದೆ ಗಳಗಲ ಪೋನಿ ಬಿ ಗ

12 . . . ಗೆಜಿಯ ಕೆಳಗೆ ಬಿ ಅಗದೊಳು . . ಕೊಂ ಕನಗೊಡಲ . . ಕೊಂ . . .

13 ಗಾಲ ಬಿ ಗ ಕೊಡಗೊಡಲು ಕೊಂ ಅಚ್ಚಗದೆ ಕೊಂ ಲೋಕಗದ್ದೆ ಕೊಂ

14 ೧೫ ಸಂಸುಗಗದ್ದೆ ಬಿ ಗ ಬೋಳಗದ್ದೆ ಬಿ ಗ ಕೊಂ ಅಲದಕಾಡಿ ಬಿ ಗ ಕೊಂ ಅಸರಸ

15 ಕೈ ಬಿ ಗ ಕೊಂ . . . ವೆಸಿಕುನಿ ಬಿ ಗ ಸಿಡಿಹದ ಗೋಡಲು ಬಿ ೩ ಮೈಣಸದಲ್ಲಿ ಬಿ ಗ ಕೊಂ

16 ಹೊನ್ನದೇವಿಯ ಸರಣಗೋಡಲು ಬಿ ಗ ಹೆಣ್ಣುನೂರ ಭೂಮಿ ಬಿ ೨ ಬಂದು ಗಾಣದೆ

17 ಳ್ಲೆ ಬೆಟ್ಟದು ಆಚೆನ್ನಾ ಕೃಗಂ ಸವ್ವಾರ್ಜನಾನಂದರ ದೀಪ್ತಿಯಂ ಪಟ್ಟ ಓದಿ ಪವತ್ತಿ ಸೆಂರಾಗೆ ಪೀ

18 ರ ಹರಿಹರೋರ್ವೀರ ಪಲವರಂ ಕಾದಿ ರಾಯ ಮಜಿಪೋಕ್ಕರ ಕಾನ ಶರಣಾಗತ ವಜ್ರಪಂಜ

19 ರ ಶಂಬ ಚಕ್ರ ಗಜದಾರ ಭೃತ್ಯ ಗೊಂಕಾಱ್ಡಿನಾಯ್ಕಗೆ ಗುಂಡಪ್ಪ ದಣ್ಣನಾಯ್ಕರು ಕು

20 ರಿತ್ತು ಮುಳ್ಳು ನಾಡಂ ಕುಡುವಂಕರಾದರ ಸ್ತುಭಾವಾರ್ಥವಾಗಿ ಸಿದ್ಧಗೌಡ ಪ್ರಜೆಗಳ ಕ

21 ರೆಕೊಂಡು ಅಂಣಾದೇವಿಯ ಕುಮಾರನಹಳ್ಳಿಯ ಭೀಮಾಪುರಮೆಂದು ಪೆಸ

22 ರಿಟ್ಟು ಚತುಸ್ಸೀಮೆಯ ಕಲ್ಲು ನಟ್ಟ ಭಾರಾಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟರೂ || ಕಾರ

23 ಗೋಡಂ ಅಂಣಾಂಗಳಪುರಮೆಂದು ಪೆಸರನಿಟ್ಟ ಭಾರಾಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸಾರ್ಲನಾ

24 ಥಂಗಿತ್ತರೂ || [ತಿ] ರತ್ನದುಗಕ್ಕೆ ದಾನಶಾಲೆ ಗೋಮಾಲೆ ಜಯಸ್ಥಾಪನೆಯಲ್ಲಿ

25 ಗದ್ದೆ ಬಿ ೩ ಗಣಪತಿ ಗೋಡಲು ಬಿ ೩ ಹುಣಿಸೆದಾಲು ಬಿ ೧ ಎಳುತ್ತಾ

- 26 ಜುನ ಶಾಸನಂ || ಶ್ರೀ
 27 ಈ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಅಳಿಸಿ
 28 ದವರು ಪರು ಸಿಸು
 29 ಹೆಣ್ಣು ಗುರು ಇವರ
 30 ಕೊಂದ ಕೋಟಿ ಪಾಪವಲಿ ಹೋಗಿ
 31 ಹರು ಹಂದಿಯು ತಿಂಬರು

76 (40)

ಮುಳ್ಳೂರು, ಸೋಮನಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಚಂದ್ರನಾಥ ಬಸದಿಯ ಎದುರಿಗಿರುವ ಮಂಟಪದ ಬಳಿ ನಿಂತಿರುವ ಶಿಲಾಶಾಸನ

The inscription is highly fragmentary. It is dated Śaka 1138, Dhātu, Jēshṭha śu. 15, Man-galavāra. The details of the date correspond to 1st June, 1216 A.D. But the weekday was Wednesday and not Tuesday. The name of the king is lost. It records the death of Vidyādhara-Būchidēvarasa, who was a *katakāchārya*.

- 1 ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ರಕವರ್ಷ
 2 ಗುರು ನೇ ಧಾತು ಸಂ
 3 ವತ್ಸರದ ಜೇಷ್ಠ
 4 ಶು ಗು ಮಂ . . ವಾ
 5 ರದಲ್ಲು ಇಂದುಡಿ
 6 ಅ
 7
 8 ಯರಾಯ
 9 ಕಟಕಾಚಾರ್ಯರಪ್ಪ ವಿ
 10 ದ್ಯಾಧರ ಬೂಚಿದೇವರಸರು ಮು
 11 ಡಿಸಿ
 12 ವಚ ಉ
 13 ತಂಪು
 14

77

ಮುಳ್ಳೂರು, ಸೋಮನಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಶಾಂತೀಶ್ವರ ಬಸದಿಯ ಗರ್ಭಗುಡಿಯಲ್ಲಿರುವ ಶಾಂತಿನಾಥ ಮೂರ್ತಿಯ ಪೀಠದ ಮೇಲಿರುವ ಶಾಸನ

No date is given in the record. Since Śrīpāla-*traividya-dēva* mentioned here is known to have lived in 1125 A.D. and also since this record belongs to his disciple Mallishēṇa-dēvaru, the record may be assigned to about the middle of the 12th century A.D.

It states that the *basadi* at Mullūr was re-consecrated by Mallishēṇa. Since this *basadi* belonged to about the 10th century A.D., it is possible that it had fallen into disuse and Mallishēṇa-dēva renovated it and consecrated the Jina image on whose pedestal the present inscription is engraved.

¹ ಈ ಐದು ಪಂಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಶಾಸನದ ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿದೆ.

- 1 ಶ್ರೀಮದ್ಭ್ರೂವಿಳ ಸಂಘೇಸ್ಥಿಂ ನಂದಿ ಸಂಘೇಸ್ಥ್ಯರುಂಗಳಃ ಅನ್ವಯೋಭಾತಿ ನಿಶ್ಯೇಷ ಶಾಸ್ತ್ರ ವಾ
- 2 ರಾತಿ ಪಾರಗ್ಯಃ || ಶ್ರೀಪಾಳ ತ್ರೈವಿದ್ಯದೇವರ ಶಿಷ್ಯರು ಮಲ್ಲಿಜೇಡೇವರು ಮುಳ್ಳು
- 3 ರ ಬಸದಿಯ ಪುನಶ್ಚತಿಸ್ಥೆಯಂ ಮಾಡಿಸಿದರು ||

78 (41)

ಮುಳ್ಳೂರು, ಸೋಮನಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಶಾಂತೀಶ್ವರ ಬಸದಿಯ ಮುಂದೆ ಇರುವ ಪಾದದ ಕಲ್ಲಿನ ಮೇಲಿರುವ ಶಾಸನ

The inscription has no date. It can be assigned to the 11th century A.D. on palaeographical grounds. The inscription is engraved on the stone on which the footprints of Pushpasēna-siddhānta-dēva, the *guru* of Guṇasēna-panḍita are engraved.

- 1 ಗುಣಸೇನ ಪಂಡಿತಸ್ಯ
- 2 ಗುರೋಃ ಪುಷ್ಪಸೇನ ಸಿದ್ಧಾಂತ
- 3 ದೇವಸ್ಯ ಶ್ರೀ ಪಾದಂ

TRANSLITERATION

- 1 Guṇasēna-panḍitasya
- 2 gurōḥ Pushpasēna-siddhānta-
- 3 dēvasya śrī-pādām

79 (42)

ಮುಳ್ಳೂರು, ಸೋಮನಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಶಾಂತೀಶ್ವರ ಬಸದಿಯ ಪ್ರಾಕಾರದ ವಾಯವ್ಯ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂತಿರುವ ಶಾಸನ

The record is not dated. Since Guṇasēna-panḍita is mentioned in the record, it can be assigned to about the middle of the 11th century A.D. It states that Guṇasēna-panḍita caused a well to be dug which is named Nāgavāvi. The figure of a serpent is also carved at the end of the record. The *nakaras* have contributed towards this work of charity.

- 1 ಸ್ತುತಿ ಶ್ರೀ ಗುಣಸೇನ ಪಂಡಿ
 - 2 ತ ದೇವ ರಗಳಿಸಿದ ನಾ
 - 3 ಗವಾವಿ ನಕರದ ಧ
 - 4 ಮ್ಯಂ
- (ಕೆಳಗೆ ಸರ್ಪದ ಅಕಾರವಿದೆ)

80 (45)

ಮುಳ್ಳೂರು, ಸೋಮನಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಕಣದಲ್ಲಿ ನಿಂತಿರುವ ಮೇರಗಲ್ಲು

This is a beautiful *viragal* with the usual three panels of sculptures depicting the fight, the hero ascending to *svarga* flanked by *apsaras* and finally seated in *Kailāsa*. The inscription is engraved on the three bands and also on the edges bordering the panels.

The inscription belongs to the reign of Hariharadēva, a Changāla ruler. It registers the death of Boppagaudi's son Malleya in a battle that ensued between several *nāḍas* and Muḷḷūr fort. He was granted as *virāṣe* certain lands by the three hundred men of the village.

It is dated *Durmukhi*, *Chaitra śu. pañchami*, *Sōmavāra*. No Śaka year is mentioned. Since the characters of the inscription appear to belong to the 13th century A.D., it is possible that the given date corresponds to 10th March, 1296 A.D. But it was a Saturday and not Monday as noted in the inscription.

The sculptor *Bairōja*, son of *Bāchāchāri* of *Koṅgōlali* prepared this beautiful *viragal*, and *Sātaiya* wrote the inscription.

ಬಂದನೆಯ ಪಟ್ಟಿ :

- 1 ಶ್ರೀ ಸ್ತುತಿ ಸಮಸ್ತ ಪ್ರಶಸ್ತಿ [ಸ]ಹಿತಂ ಮಂಡಳಿಕ ನಾರಾಯಣನುಂ ಮಲೆಯ
- 2 ಬೆಂಕೊಂಡ ಗಂಡನುಂ ರ[ರ]ಣಾಗತ ವಜ್ರಪಂಜರಂ ಮುಪ್ಪ ಶ್ರೀ ಹ
- 3 ರಿಹರದೇವ ಜೋಳದೇವರ ರಾಜ್ಯದಂದು [ದು]ಮ್ಮುಖಿ ಸಂವತ್ಸರದ ಚೈ

ನರಡನೆಯ ಪಟ್ಟಿ :

- 4 ತ್ರ ರುದ್ಧ ಪಂಚಮಿ ಸೋಮವಾರದಂದು ಮುಳ್ಳೂರ ಕೋಟಿಗೆ ಬೆಳುಹುನಾಡು
- 5 ಗೊದ್ದುಂಬಾಡಿ ಮುಳವರಾದಿತ್ಯ ನಾಡ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ನಡಿತ ಮೇಣ
- 6 ಸ ಮೊದಲಾಗಿ ನಾಡೆಲ್ಲಂ ನೆರದಿತ್ತಿ ಬಂದು ಮುತ್ತಿ ಕೋಟಿಯ ಹತ್ತಿಸಿದ
- 7 ಲಿ ಬೊಪ್ಪಗಾಡಿಯ ಮಲ್ಲೆಯ ಮುಳ್ಳೂರ ಕೋಟಿಯ ಕಾದು ಅಟಿಹೊಯಿ

ಮೂರನೆಯ ಪಟ್ಟಿ :

- 8 ದು ವಂಕಧಾರದೊಳಗೆ ಬಿದ್ದನು ಬಿದ್ದಲ್ಲಿಗೆ ಯಾತಂಗೆ ನೀರಸೇಸೆಯಾಗಿ ಮಾಸಾ
- 9 ನಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಊರ ಮುನೂರಾಳು ನೆರದಿದ್ದು ಮುಳ್ಳೂರ ಗದ್ದೆಯೊ
- 10 ಳಗೆ ಮಾಕೊನೆಯ ಮಂಣೋಳಗೆ ಗದ್ದೆ ೩ ಹಿಡಜಿಗಲ್ಲಲಿ ಗದ್ದೆ ೫ ಯಂತೆಂಟು
- 11 ಗದೆ ಬೊಪ್ಪಗಾಡಿಯ ಮಾಲೈಯ ಮದೈಯನವರು ಹೊಸ ಮಾನಿಕೆಜೆ ಸ

ಅಂಚಿನ ಸುತ್ತಲೂ ಬರೆದಿರುವುದು :

- 12 ಹಿತ ಗಣೈ ಮಾಸಾನಿ ಊರು ನೆರದು ಅವರಿಗೆ ಸವರ್ವಬಾಧ ಪರಿಹಾರವಾಗಿ ಮಾಜಾದರು ಈ ಮರಿಯಾದೆ
ಬೇಸೆಂದು ಬಂದುದು || ಈ ಕಲ್ಲ ಕೊಂಗೊಳಲಿಯ ಬಾಚಾಚಾರಿಯ ಮಗ ಬೈರೋಜ ಮಾಡಿ[ದ]
ಕಲ ಶ್ರೀ ಕೊಪಣ ತೀರ್ತ್ತವ ಸೇನಬೋನ ಸಾತೈಯ ಈ ಶಾಸನದ ಅಖರವ ಬರೆದ ಮಂಗಳ ಮಹಾ
ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ

81 (43)

ಮುಳ್ಳೂರು, ಸೋಮವಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಕಲೆ ಏರಿಯ ಮೇಲಿರುವ ಬಂದನೆಯ ವೀರಗಲ್ಲು

The record, which is on a *viragal*, is worn out. The Śaka year 999 and *Pingala* are found in the record and the other details of the date are lost. The existing date corresponds to 1077 A.D.

The record mentions *Rājēndra-Chōla-Koṅgālva* as ruling the kingdom. On the death of his queen *Padmaladēvi*, a hero appears to have given up his life along with his wife, probably as a *garuḍa*.

- 1 ಶ್ರೀ ಸಕವರ್ಷ ೯೯೯ನೆಯ ಪಿಂಗಳ ಸಂವತ್ಸರ
- 2 ಶ್ರೀ ರಾಜೇಂದ್ರ ಚೋಳ ಕೊಂಗಾಲ್ವಂ ರಾಜ್ಯಂ ಗೈಯುತ್ತಿ
- 3 ಆತನ ಪಟ್ಟದರಸಿ ಪದ್ಮಲದೇವಿ ಸತ್ತು
- 4 ನೀವಶಾವರದಿಂದ ತಾನುಂ ತನ್ನ ಪೆಣ್ಣು

82 (44)

ಮುಳ್ಳೂರು, ಸೋಮನಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಕೆರೆ ಕಿರಿಯ ಮೇಲೆ ಸಿಂತಿರುವ ಎರಡನೆಯ ಪೀಠಗಳು

This short inscription on the *viragal* has no date. It may be assigned to about the 11th century A.D. on palaeographical grounds. It is fragmentary and appears to record the death of Uttama-chōḷa-seṭṭi by getting his head cut off, probably in fulfilment of certain vow.

- 1 ಉತ್ತಮ ಚೋಲಸೆಟ್ಟಿ ಸ , ಬಾಲಯ
- 2 ಖಟ್ಟದಿಂದ ತಲೆಗಡಿಸಿ ಸತ್ತಂ||

83

ಮುಳ್ಳೂರು, ಸೋಮನಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಊರಿನ ಮುಂದೆ ಹುಟ್ಟುಬಂಡೆಯ ಮೇಲೆ ಪಾದದ ಮುಂದೆ ಇರುವ ಶಾಸನ

This inscription is engraved on a natural boulder of a rocky hillock near the Jain *basadis*, in front of a pair of footprints. Only the first six letters are deeply engraved, but the other letters following them are carved in thin lines. Thus though the letters are large in size, they are highly worn out and only the traces of letters can be seen. The characters belong to about the 11th century A.D. The inscription begins with the details of the line and sect of the *guru* who probably breathed his last at this place. The letters 'sēna-paṇḍita' in the second line appear to indicate the name of Guṇasēna-paṇḍita who played an important role in the construction and maintenance of the *basadis* at Muḷḷūr. It is possible that this inscription was engraved in his memory.

- 1 ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀಮದರುಂಗುಳಾನ್ವಯ ಕೊ
- 2 ಸೇನ ಪಂಡಿತ

84 (32)

ನಿಡುತ, ಸೋಮನಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಬೀರೇದೇವರ ಪನದಲ್ಲಿ ಸಿಂತಿರುವ ಶಾಸನ

The epigraph is highly worn out. It is dated Śaka 1201, Bahudhānya, Vaiśākha ba. The *tithi* and the weekday are lost. The existing date corresponds to May, 1278 A.D. It records a grant made to the god Mallikārjuna of Malapanahalli by Hiriya-Viraṇṇa, Chikka-Viraṇṇa and others.

- 1 ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ
- 2 ೧೨೦೧ ಬಹುಧಾನ್ಯ ಸಂವತ್ಸರದ ಮೈಸಾ
- 3 ಖ ಬ ಹಳೆಯ ಗು ಗ
- 4 ದನ ಮಲಸನ ಹಳ್ಳಿಯ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ದೇ
- 5 ವರ ಪ್ರ ಗಡಿನಾಡು ಅ
- 6 ಣಲೆ ನಾ ಮುಳ್ಳುನಾಡು ಎ
- 7 ಕೋಟಿ ತಾಮ್ರತ್ತಟ್ಟು ಅ
- 8 ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ದೇವರ ಹೊರಭೂಮಿಯ ಜ
- 9 ಣಂ ಯಣ್ಣು ಲಕಂಣ

- 10 ಜಕರಾಮಯ ಹಿರಿಯವೀರಂ
 11 ಣ ಚಿಕವೀರಂ ತಿರುತಂಡಕ್ಕವು
 12 ಆ ನಾಡಮುಂದೆ ಟ್ಟಗದ್ದೆ ಬೆದಲು
 13 ಬನಸಮುದ್ರದ ಕೊಂಗೆ ದೇವರಕೆಳಗೆ
 14 ಯ ಕೆಳಗೆ ಕಾರಗದೆ ಹುವಿನಗದ್ದೆ ಕೊಂಗೆ
 15 ಬನ್ನಗನಹಳ್ಳಿಯಲು ತಿರುಮಲೆ ಗಳುಡ ಕಟ್ಟಿಸಿದ
 16 ಕೆಳಗೆಯ ಕೆಳಗೆ ಕೊ ಯೋಗಗೆ ಸ ೨ ದೇವರ
 17 ಹಿಂದಣ ಸರಯಗದೆ ಯೋಗಗೆ ಸ ೨ ಕೊಂಗೆ
 18 ಆಹತ್ತಿಯ ತೆಂಕಣದ ಹೊ ಂಗೆ ಕೊಂಗೆ ಅಲಿ ಪಡು
 19 ನ ಹಳ್ಳಿ ಗದ್ದೆ ಸಂಗೆ ಕೊಡಕಡಹು ಹರಿಯಂಣಗೆ ಸಂಗೆ
 20 ಕೊಡಕಡಹು ವೀರಣ್ಣ ಮುಣ್ಣ ದೇವನ ಗದ್ದೆ ಸಂಗೆ ಮಾ
 21 ಕಳಕೆಳಗೆಯ ಸ ೨ ಹಿಡಿ ಬೀಯಕೆ
 22 ಅಲಿಯ ಲು ಊರ ಮುಂದಣ
 23 ಕೊ ತೆಂದಡೆ ಂಗೆ ಊರ ಹಿಂದಣ ಕೆ
 24 . ರಿಕೆ ೬೦೦ ಅಂನ್ನು ಬೆದಲು ೬೦೦ ಗದ್ದೆ ಸ ೨೨ ಸೂ
 25 ಮಲ್ಲಿ ಗಳುಡ ಹರಿಯಂಣ್ಣ ವೀರಂಣಂಗೆಯೂ ಸಮ
 26 ನಾಗಿ ಅಮೃತಪಡಿಗೆ ಬಿಟ್ಟ ಧಂಮ್ಮ ಮಾರು ಅಳವಿದಡೆ
 27 ಗಂಗೆಯ ತಡಿಯಲಿ ಕವಿಲೆಯ ಕೊಂದ ಪಾ
 28 ತಂ ವಾ ಪರದತ್ತಂ ವಾ ಯೋ ಹರೇತ ವಸುಧ . . .
 29 ವ್ಯರಿಸ ಸಹಸ್ರಾಣಾಂ ವಿಷ್ಣುವಾಂ ಜಾಯತೇ . . .
 30 ಶಾಸನ

85 (6)

ನಿಡುತ, ಸೋಮನಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು
 ಊರಿನಲ್ಲಿರುವ ಮೊದಲನೆ ವೀರಗಲ್ಲು

The record is dated Śaka 1177, Rākṣhaśa, Vaiśākha śu. 11 which corresponds to 4th May, 1255 A.D. The record, which belongs to the reign of the Hoysala king Vira-Narasimha i.e., Narasimha III, is a *viragal*. This was set up in memory of Sōmaiya, son of Biragaṇḍa of Kahigōḍu, by his brother Mārigaṇḍa and his son Māyiga.

ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ಜಯಾಭ್ಯುದಯ ಶಿವಸುತ ೧೧೭೭ನೇ ರಾಕ್ಷಸ ಸಂ| ಪೈಶಾಖ ಶುದ ೧೧ ಶಿ ಶ್ರೀಮತ್ ಪ್ರತಾಪ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಹೊಯ್ಸಾಳ ಭುಜಬಲ ಶ್ರೀ ವೀರನರಸಿಂಹರಾಯನ . . . ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಹಿಗೋಡಿನ ಬೀರಗವುಡನ ಮಗ ಸೋಮೈಯನು ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗಿ ಬುಂಬಿಯ ನಾಯಕನು ತಾಳು ದೂತ ಬೀವೈಯ ಸೋಮಣ್ಣನೊಡನೆ ಯತ್ತಿಹೋಗಿ ಕಾದಿದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದನು | ಆ ಸೋಮೈಯನು ದೇವಲೋಕಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಬೇಕೆನ್ನು ಅತನೊಡನೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಮಾರಿಗವುಡನು ಆ ಸೋಮೈಗವುಡನ ಮಗ ಮಾಯಿಗನು ಪರಿಸಾಯ ಮಾಡಿದ ಬೀರಗಲ್ಲು ಮಂಗಳ ಮಹಾ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ

86 (7)

ನಿಡುತ, ಸೋಮನಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು
 ಊರಿನಲ್ಲಿರುವ ಎರಡನೆ ವೀರಗಲ್ಲು

The date given in the record is Śaka 1208, Pārthiva, Vaiśākha śu. 12 and this corresponds to 18th April, 1285 A.D. The record is a *viragal*, and belongs to the reign of the Hoysala king Narasimha III. The *viragal* was set up in memory of Māratamma of Kahigōḍu who died in some battle, by his brother Maliya-nāyaka and his son, Sōmaṇṇa.

ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ವಿಜಯಾಭ್ಯುದಯ ಶಕವರುಷ ೧೨೦೨ ಪಾರ್ಥಿವ ಸಂ| ರದ ಮೈಶಾಖ ಶುಭ ೧೨ ಶ್ರೀಮತ್ ಪ್ರತಾಪ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಹೊಯ್ಸೂಣ ಭುಜಬಲ ಶ್ರೀ ವೀರನಾರಸಿಂಹದೇವರಸರ ರಾಜ್ಯಾಭ್ಯುದಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೂಗೋಡಿನ ಮಾರತಮ್ಮನು ತನ್ನ ಕೊಚನ ಪತಿತ್ವ ಮತ್ತರ ವಿರೋಧಗಳ ಕೂಡಿ ಕಾಳಗದಲ್ಲಿ ಕಾದಿ ಬಿದ್ದನು ಆ ಮಾರತಮ್ಮನು ದೇವಲೋಕಕ್ಕೆ ಸಲಬೇಕೆನ್ನು ಅತನ ತಮ್ಮ ಮಲೆಯನಾಯಕ ಆ ಮಾರತಮ್ಮನ ಮಕ್ಕಳು ಸೋಮಣ್ಣ ವೀರಗಲ್ಲು ಮಂಗಳ ಮಹಾ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ

87 (33)

ನಂದಿಗುಂದ, ಸೋಮವಾರಸೇಟಿ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಊರಿನ ಹತ್ತಿರ ಇರುವ ಶಾಸನ

The inscription belongs to the reign of *Mahāmaṇḍalēśvara* Vira-Chōḷa-Koṅḡāḷva. As the names of Padmaladēvi, and Sōmaladēvi, who were queen and daughter respectively of the Hoysāḷa king Vira-Ballāḷa II, appear in the inscription, Vira-Chōḷa-Koṅḡāḷva must have been a Hoysāḷa subordinate. As regards the date Manmatha, Kumbhamāsa, Ādivāra, daśami are mentioned which correspond to Sunday, 2nd February, 1175 A D during the reign of Ballāḷa II. The record appears to register remission of certain taxes in Mullūr Seventy by Vira-Chōḷa-Koṅḡāḷva in the presence of Padmaladēvi, Sōmaladēvi, Tōḷūr Duddharasa, Balleya daṇḍanāyaka and others. It also registers a grant of five *koḷagas* of paddy from each house in Mullūr Seventy to Gaṅḡōja and Būchāṇa who were probably the scribe and the writer respectively of the inscription.

- 1 ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾಮಂಡಲೇಶ್ವರಂ ವೀರಚೋಳಕೋಂಗಾಳು
- 2 ನದೇವ ಪ್ರಥಿವೀ ರಾಜ್ಯಂ ಗೃಯಂತೀರೆ ತಾಯಿ ಪದುಮ
- 3 ಲದೇವಿ ಸೋಮಲದೇವಿ ತೋಳೂರ ದುದ್ದರಸ ಬಲ್ಲೆಯ
- 4 ದಣ್ಣ ನಾಯಕ ಹಡಿಯುಳಿ ಕಿರಿಕಣ ಯಂತಿ
- 5 ನಿಬರುಂ ಮುಂತಾಗಿದ್ದು ಮನುಮತ ಸಂವಭರ
- 6 ದ ಕುಂಭಮಾಸ ಆದಿವಾರ ದಸಮಿಯಂದು ಮು
- 7 ಳ್ಳನಾಡೆಪ್ಪತ್ತಕ್ಕಂ ಅಣ್ಣತ್ತಮ್ಮನ ಮಕ್ಕಳ ಮಕ್ಕಳ
- 8 ಗೆತ್ತೆಯೊ ಸಲುವುದು ಸುಂಕದ ಬಿಡುಂಗೊಳು
- 9 ನಲ್ಲೆತ್ತು ಸರಿಹಾರ ಹೆಗ್ಗಡೆ ಗದ್ಯಾನ ಗನಹೂರ
- 10 ಲು ಒಂದು ಹಳ್ಳಿಗೆ ಹಣವೈದು ಕಾಣಿಕೆ ಗದ್ಯಾನ
- 11 ಗನಹೂರಲೊಂದು ಹಳ್ಳಿಗೆ ಹಣವೈದು
- 12 ಅರತೆಪ್ಪಿಕೆ ಹಂದಲ ಹಣ ಸರಿಹಾರ ಗಂಗ
- 13 ಸಿದ್ಧಾಯ ಹೊಜಗಾಗಿ ಅಯದಾಳ ಬಿಟ್ಟ ಬೆ
- 14 ಸ ಹಡುವಗೇಲಿಗೆ ಸರಿಹಾರವಂ ಬಿಟ್ಟ
- 15 ವೀರಚೋಳ ಕೋಂಗಾಳುದೇವ ಕೊಟ್ಟಿದಂ ತಪ್ಪ ನು
- 16 ಡಿದವ ಗಂಗೆಯ ತಡಿಯ ಕವಲೆಯಂ
- 17 ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಂ ಕೊಂದ ಬ್ರಹ್ಮಾತಿಯಂ ಕೊಂಡ || ಎ
- 18 ಪ್ಪತ್ತಿಪ್ಪಣಗಳ ಮನೆಗೈಗುಳ ಭತ್ತ ಸಲುವುದು
- 19 ಗಂಗೋಜಂಗೆ ಬೂಚಣಂಗೆ ||

88 (51)

ದೊಡ್ಡಮುಳಿತೆ, ಸೋಮವಾರಸೇಟಿ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಹೊನ್ನಮ್ಮನ ಕೆರೆಯ ತೂಬಿನ ಮೇಲಿರುವ ಶಾಸನ

The record is dated Pārthiva, Phālguna śu. 10, Guruvāra. No Śaka year is given. The

record may be assigned to the 15th century A.D. It refers to the construction of the sluice of a tank at Dodḍamaḷate by Annadāni-arasu. The builders were Venkaṭaiya and Malaiya. Bōmmarasaiya wrote this inscription.

- 1 ಶ್ರೀಮತು ಪಾಶ್ಚಿ[ಪ] ಸಂವತ್ಸರದ ಪಲ್ಲಣ ಸುಂಂ ಗುರುವಾರ ಅಸ್ತದಾಸಿ ಅರಸಿನವರು
- 2 ಯಾ ತೂಬ ಕಟ್ಟಿಸಿದರು ಕಟಿದವರು ವೆಂಕಟೈಯ್ಯ ಮಲ್ತೆಯ ಬೊವರಸೈನ ಬರಹ
- 3 ಬಸಲಿಂಗ ದೇವರ ನಂನ ಗುಡದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆಯಿತು

89 (56)

ಮೊಡ್ಡಕೊಗಾಲ, ಸೋಮವಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಗೌಡರ ಹೊಲದಲ್ಲಿರುವ ನಿಸಿಧಿಗೆ ಶಾಸನ

This is a *nishiḥi* stone commemorating the death of Prabhāchandraḍēva, a disciple of Śubhachandraḍēva belonging to *Māla-saṅgha*, *Dēsiya-gaṇa* and *Pustaka-gachchi*.

No Śaka year is mentioned. Since the characters of the inscription belong to the 11th century A.D., the given date, viz., Tāraṇa, Chaitara śu. pañchami, Sukravāra may be taken as corresponding to 7th March, 1044 A.D. But the weekday was Wednesday and not Friday as given in the record.

- 1 ಶ್ರೀ ಮೂಲಸಂಗ ದೇವಿಯಗಣ ಪುಸ್ತಕ ಘ
- 2 ಭ ಕೊಂಡಕುಂದಾಸ್ತೆಯ ಇಂಗುಳಿಸ್ತರದ ಬ
- 3 ಳಯ ಪ... ಆದಿ... ಸುಭಚಂದ್ರದೇವರ
- 4 ಪಿಯಾಗ್ರಸಿಶ್ಯರುಮಪ್ಪ ಪುಛಾಚಂದ್ರದೇವರ ನಿ
- 5 ಸಿಧಿ ತಾರಣ ಸಂವತ್ಸರ ಚೈತ್ರ ಸುಧ ಪಂಚಮಿ
- 6 ಸುಕ್ರವಾರದಂದು ಮುಕ್ತರಾದರು

90 (60)

ಹಾರೋಹಳ್ಳಿ, ಸೋಮವಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಗ್ರಾಮದ ಬಳಿ ಗದ್ದೆಯ ಕಾಲುವೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವ ಶಾಸನ

This is a fragmentary inscription in the characters of the 10th century A.D. No details of the date are found in it. It registers a grant of an *agrahāra* to Ereyarasa by Teyyalayya-Jūbu. The name of Koṅṇuivarmma is also mentioned in the record which apparently refers to a Gaṅga king. He, along with Chattayya, appears to have made certain grants.

- 1 ಕೆಯಲಯ್ಯ ಜೂಬು ಕಾಲಂ ಕಟ್ಟಿ
- 2 ವ್ವದಿಂಬರಾಯ ಕೊಟ್ಟನು ಎಚ್ಚಿಯ[ರ]
- 3 ಸಂಗೆ ಬಿಟ್ಟಗೃಹಾರ | ಮತ್ತಂ ಚ
- 4 ಟ್ಪಿಯ್ಯಂ ಧಾರಕಬಲಹ ಕೊಞ್ಣಿಣಿ
- 5 ವಸ್ತುಂ ಕಾಲಂ ಕಟ್ಟಿ ಕೊಟ್ಟಂ
- 6 ಬಿಟ್ಟಿ ಪೊನ್ನ ಮಣ್ಣಿಗೆ ವಟ್ಟಿದಿಂ
- 7

91 (61)

ಗರಗಂದೂರು, ಸೋಮವಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಉರಿವಲ್ಲಿರುವ ಪೀಠಗಲ್ಲು

The record is highly fragmentary. The date is lost. Palaeographically it may be assigned to the 12th century A.D. It mentions a Tribhuvanamalla, who appears to be a Chaṅgāḷva ruler.

- 1
- 2
- 3 ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀಮನು ಮಹಾಮುಣ್ಣ
- 4 ಕೇಶ್ವರ ತ್ರಿಭುವನಮಲ್ಲಿ ಪೀಠ
- 5 ಮತ್ತು ಚಂಗಾ
- 6 ಮಹಾ ಮ
- 7 ದಿತ್ಯನಗೆ
- 8 ಣ್ಣ
- 9 ರಪ

92 (64)

ಕಾಜೂರು, ಸೋಮವಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಬಸವನಗುಡಿಯ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿರುವ ಶಾಸನ

The inscription has no date. Palaeographically it may be assigned to the 14th century A.D. It records the grant of a village (Kajūru) by Bilugaṇḍa and Aṇabagaṇḍa to four persons named.

- 1 ಶ್ರೀಮತು ಬಿಳುಗೊಡ ಅಣಬಗವು
- 2 ಡ ಬಯಿರು ಕನಿಗುಯಿರಾಮ ನಾ
- 3 ಗಜ್ಜಯ
- 4 ಕೆಂಪಣ
- 5 ನಾಲ್ಕರಿಗೆ
- 6 ಕೊಟೆ ಗ್ರಾಮ

93 (65)

ಸಿರಹ, ಸೋಮವಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ರಾಮೇಶ್ವರಗುಡಿಯ ಮುಂದೆ ಇರುವ ಶಾಸನ

The date given in the inscription is Jaya, Phālguna śu, pavurnami, Brehavāra. No Śaka year is mentioned. However, since the inscription belongs to the Hoysala king Vira-Ballāḷa-dēvarasa or Ballāḷa II, the details of the date correspond to 7th February, 1175 A.D. during his reign. The weekday was, however, Friday and not Thursday as mentioned in the inscription. It refers to a grant made to Māyanna, son of Biraiya in favour of the god Mallikārjuna of Sirivura.

- 1 ಶ್ರೀ ಜಯ ಸಂವತ್ಸ
- 2 ರದ ಫಾಲ್ಗುಣ ಸುಧ ಪ
- 3 ವೃಷಭಮಿ ಬ್ರಹ್ಮವಾರದ

- 4 ಲಿ ಹೊಯ್ಸಣ ಭುಜಬಳ ಶ್ರೀ
- 5 ವೀರಬಲ್ಲಾ[ಳ] ದೇವರಸರು ಪ್ರಿ
- 6 ಶ್ರೀ ರಾಜ್ಯಂ ಗೆಯುತ್ತಿದ್ದಲ್ಲಿ ಬಿಳು
- 7 ಹುನಾಡ ಪಡದ ಶಿರಿಯರ ಕ
- 8 ಸಪ . ಗವುಡಗಳ ಬೀರಯನ
- 9 ಮಗ ಮಾಯಂಣಂಗೆ ಸಿರಿವರದ
- 10 ಮಲ್ಲಿಕರ್ಜುನದೇವರ ಅಷ್ಟ ಭೋಗ ತೇ
- 11 ಜ ಸ್ವಾಮ್ಯ ನಿಧಿ ನಿಕ್ಷೇಪ ಜಲ ಸಸ
- 12 ಣ ಅಗಾಮಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮಾ
- 13 ಯಂಣಂಗೆ ಕಾಲುಗ ಬೆರಸಾ
- 14 ಗಿ ಧಾರೆಯ ಯೆಜದು ಕೊ
- 15 ಟಿ ಸಾಸನ ಯಿದನು ಆರು
- 16 ಅಳಿಹಿದಡಿ ಗಂಗೆಯಾ
- 17 ತಡಿಯಲಿ ಕವಿಲೆಯ
- 18 ಕೊಂದ ದೋಷದಲಿ ಹೋಹ
- 19 ರು ಮಂಗಳ ಮಾಹಾ ಶ್ರೀ
- 20 ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಮಜಿವಕ್ಕ
- 21 ರಕಾವರು ಶ್ರೀ

94 (66)

ಮೂದರವಳ್ಳಿ, ಸೋಮನಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಊರುಬಾಗಿಲಲ್ಲಿರುವ ಶಾಸನ

The inscription is not dated. It belongs to the reign of the Bēlūr chief, Kṛishṇappa-nāyaka and hence belongs to about the middle of the 18th century A.D. The inscription is in Sanskrit. It registers a grant of the village Mūdravallī by the Chief to Kaivalya, who is highly praised in the inscription as a great *yōgi*.

- 1 ಶುಭಮಸ್ತು
- 2 ಶ್ರೀಮತ್ಪರಮ ಹಂ
- 3 ಸಾನಾಂ | ಪರಿವ್ರಾ
- 4 ಜಕಸತ್ತಮಂ | ಕೈ
- 5 ವಲ್ಯಾಖ್ಯ ಮಾಹಾ
- 6 ಯೋಗಿಂ | ಸದಾ
- 7 ಗ್ಧಾಸ್ಥೈಕ ತಪ್ಪರಂ | ಬೇಲೂರು ಕೃಷ್ಣ ಭೂ
- 8 ಸಸ್ತು | ಅಹೂಯ ಯತಿಕುಂಜರಂ | ಮೂದ್ರ
- 9 ವಳ್ಳಿ ಚ ಗ್ರಾಮಸ್ತು | ದತ್ತಂ ಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಣಂ
- 10 ಶುಭಂ | ಕಿಸುರ್ಧಂ ದತ್ತ ಮಿತ್ಯುಕ್ತೇ¹

TRANSLITERATION

- 1 śubham-astu
- 2 śrīmat-parama-ham-
- 3 sānām-| parivrā-

¹ ಶಾಸನ ಇಲ್ಲಿಗೇ ಮುಕ್ತಾಯವಾಗಿದೆ.

4. jaka-sattamaṃ | Kai
5. valyākhyā mahā
6. yōgiṃ | sadā
7. gñānaika tatparaṃ | Bēlūru Krushṇa-bhū-
8. pastu | āhūya yati-kumjaraṃ | Mūdra-
9. valji cha grāmastu | dattaṃ Krushṇārpaṇaṃ
10. śubhaṃ | kimarthaṃ dattam ityuktē¹

95 (75)

ಉಲುಗುಲಿ, ಸೋಮನಾರಸೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಕಾಫಿತೋಟದಲ್ಲಿರುವ ನೀರಗಲ್ಲು

This is a hero-stone and refers to the rule of Vira-Munivarāditya Gōkūḷadēvarasa a mahāmāṇḍalēśvara. He had the titles *Chauḷu-vibhāḍa*, *chhaladaṅka-rāma*, *Satyarāya-samvaraṇā tiravajira Rudīra* and *marevokkara-kāva*. He was a local chief connected with Munivarāditya-nāḍ which must have been round about Uluguli.

Only the cyclic year Raktākshi and the month Kanyā are mentioned in the record. Hence the date is not verifiable. The characters appear to belong to the 13th century A.D. Since Munivarāditya appears to have lived during the latter part of the 13th century A.D. (*vide* No. 27) the date may correspond to 1264 A.D.

It refers to a cattle raid at Yaḷaghaḷḷe in which a hero appears to have died. The meaning of the last portion of the inscription is not clear.

ಒಂದನೆಯ ಪಟ್ಟಿ :

- 1 ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀಮನು ಮಹಾಮಂಡಳೇಶ್ವರ ಚಲುಟಿ
- 2 ವಿಭಾಡ ಛಲದಂಕರಾಮ ಸತ್ಯರಾಯ ಸಂವ
- 3 ರಣಾ ತಿರವಜ್ರ ರುದಿರ ಮುಜಿವಕ್ಕಸಕಾವ
- 4 ಶ್ರೀಮದ್ ನೀರ ಮುನಿವರಾದಿತ್ಯ ಗೋಕೂ

ಎರಡನೆಯ ಪಟ್ಟಿ :

- 5 ಕ ದೇವರಸರು | ರಕ್ತಾಕ್ಷಿ ಸಂವತ್ಸರದ ಕಂಠ್ಯಾವಾಸದಂದು ತೆಂ
- 6 ಗುನಾಡಕಂ ಯಜ್ಞೇಯ ತುಣು ಇಡಿಸಿದಲ್ಲಿ ಮಾಸಲಬ
- 7 ಣ್ಯ ಮೇಲಾಳಿಯ ಮರುಳಕಾರ ಯೋಶಿಯಾಳು ಬಿದಡೆ ಗರುಡು
- 8 ಪಶತಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟು ದಾಣಿಗೆ ಕಾಲಿಗೆ ಸಂದುದು ಮುಕ್ಕೊಡನೆ

96 (2)

ಬಿಳಿಯೂರು, ನಿರಾಜಸೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಕಡಂಗದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿರುವ ಶಿಲಾಶಾಸನ

The record belongs to the reign of the Gaṅga king Satyavākya-Rāchamalla and is dated in his 18th regnal year. The details of the date Saka 809, Phālguna, Śrīpañchami correspond to 21st February, 888 A.D. taking Śrīpañchami which is a special *nōmpi* performed before *Nandīśvara*, as occurring in the bright fortnight.

It registers a grant made by the king to Sarvaṇandi-dēva, a disciple of Śivaṇandi-siddhānta-

¹ The inscription stops here.

bhaṭṭāra for the maintenance of the Satyavākya Jina temple built at Pennekaṇḍaṅga. The grant consisted of twelve hamlets of Biliūr which is said to yield eighty *gadyāṇas* of gold and 800 measures of paddy.

The inscription was engraved by Sedōja.

- 1 ಭದ್ರನುಸ್ತ ಜಿನಶಾಸನಾಯ ಸಕ ಸ್ಥಪಾ
- 2 ತೀತಾಕಾಲ ಸಂವತ್ಸರಂಗಳೆಣ್ಣು ನೂಜೊಂಬತ್ತನೆಯ ವರ್ಷಂ
- 3 ಪ್ರವರ್ತಿತುತ್ತಿರೆ ಸ್ವಸ್ತಿ ಸತ್ಯವಾಕ್ಯ ಕೊಂಗುಣಿವರ್ಮ ಧರ್ಮ ಮ
- 4 ಕಾರಾಣಾಧಿರಾಜ ಕೊವಳಲಪುರವರೇಶ್ವರ ನನ್ನಗಿರನಾಥ ಶ್ರೀಮ
- 5 ಶೈವ್ಯನಡಿಯ ರಾಜ್ಯಭವೇಕಂ ಗೆಯ್ವ ಪದಿನೇಣ್ಣನೆಯ ವರ್ಷದನ್ವ ಪಾ
- 6 ಲ್ಗುಣ ಮಾಸದ ಶ್ರೀ ಪಞ್ಚಮೆಯನ್ನು ಶಿವಣ್ಣ ಸಿದ್ಧಾನ್ತದ ಭಟರ
- 7 ರ ಶಿವ್ಯರ್ವರ್ವಣ್ಣ ದೇವರ್ಗ ಪೆಣ್ಣೆ ಗಡ್ಡದ ಸತ್ಯವಾಕ್ಯ ಜಿನಾಲ
- 8 ಯಕ್ಕೆ ಪೆದ್ದೊ ಜಿಗರೆಯ ಬಿಳಿಲೂರ್ವರ್ವಣ್ಣ ಸ್ವರ್ಯಮಂ ಸರ್ವರ್ಪಾದ ಪರಿ
- 9 ಹಾರ ಪೆರ್ಮಾನಡಿ ಕೊಟ್ಟೊ ತೊಮ್ಮತ್ತರು ಸಾಸಿರ್ವರು ಮಯ್ಯಾಮನ್ನರು ಬೆದ್ದೊ
- 10 ಜಿಗರೆಯ ಎಲ್ಲದಿವ್ವರು ಎಣ್ಣೆಕ್ಕಲಂ ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿ ಮಲೆಸಾಸಿ
- 11 ವ್ವರು ಮಯ್ಯರ್ವರುಂ ಮಯ್ಯಾಮರಿಗರುಂ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾಪು ಇದನಲೊಡೊಂ
- 12 ಬಾರಣಾಸಿಯುಮಂ ಸಾಸಿರ್ವರ್ವರ್ವರುಮಂ ಸಾಸಿರಂ ಕವಿಲೆಯುವನ
- 13 ಟೊಡೊಂ ಪಞ್ಚಮಾಪಾತಕನಕ್ಕುಂ ಸೆದೋಜನ ಲಿಖಿತ್ತ
- 14 ಬೆಲೆಯೂರ ಎಣ್ಣಿತ್ತು ಗದ್ಯಾಣ ಪೊನ್ನೊ ಎಣ್ಣು ನೂಜು ಬತ್ತ
- 15 ಮುಂ ತೆಜುಮೊಂ

97 (3)

ಕೊತೂರು, ವಿರಾಜಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಲಕ್ಕುಂಡೆ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿರುವ ಶಿಲಾಶಾಸನ

The inscription belongs to the reign of the Gaṅga king Satyavākya-Koṅḡunivarmma-dharmma-mahārāja, i.e., Rāchamalla. No date is given in the inscription which is in the 9th century characters. The inscription registers a grant of seventy *gadyāṇas* from *siddhāya* and hundred measures of paddy from *beṭṭiya bhata* as *kalmāṭu* to the son of Eṇṇaṅga-gāvuṇḍa. The grant was made by the king after tying on his forehead the *permaḍivaṭṭa*.

The inscription was engraved by Būvayya,

- 1 ಸ್ವಸ್ತಿ ಸತ್ಯವಾಕ್ಯ ಕೊಂಗುಣಿವರ್ಮ
- 2 ಧರ್ಮ ಮಹಾರಾಜಾಧಿರಾಜಂ ಕುವ
- 3 ಳಲಪುರವರೇಶ್ವರಂ ನನ್ನಗಿರನಾಥಂ
- 4 ಶ್ರೀಮತ್ ಪೆರ್ಮಾನಡಿಗಳ್ ಜಡಲ
- 5 ಎಜೆಯಂಗ ಗಾವುಣ್ಣನ ಮಂಗಗೆ ಪೆರ್ಮು
- 6 ಡಿವಟ್ಟಂಗೆಟ್ಟಿ ಬಿಟ್ಟ ಸ್ತಿತಿಕ್ರಮಮಾ
- 7 ವುದನ್ನೊಡೆ ಸಿದ್ಧಾಯದ ಪೊನ್ನೊಳ್ಳತ್ತು
- 8 ಗದ್ಯಾಣ ಪೊನ್ನಂ ಬೆಟ್ಟಿಯ ಭ
- 9 ತ್ತದೊಳ್ ನೂಜು ಭತ್ತಮುಮಂ ಎಲ್ಲಾ
- 10 ಕಾಲಕ್ಕುಂ ಸಾಸನಮಾಗೆ ಬಿ
- 11 ಟ್ಟಿರ ಬೂವಯ್ಯನಕ್ಕರುಂ ಮಂಗಳ
- 12 ಎಜೆಯಂಗಂಗೆ ಕಲ್ಪಾಡು ಮಹಾ ಶ್ರೀ

1 ಪಂಕ್ತಿಯ ಕೆಳಗೆ ಬರೆದಿದೆ.

98 (4)

ಪೆಗ್ಗೂರು, ವಿರಾಜಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಹೂರಿನಲ್ಲಿರುವ ಶಿಲಾಶಾಸನ

The record is dated Śaka 899, Īśvara, Phālguṇa, śu. *taledēvasa* when there was *Nandīśvara*. The week day is not mentioned. *Taledēvasa* which is also found as *peretaledēvasa* in inscriptions means the day when the moon is on the top i.e., the fullmoon day. The given date corresponds to Monday, 25th February, 978 A.D.

The record belongs to the reign of the Gaṅga king Rāchamalla-Permāṇḍi who is styled as Satyavākya-Koṅṇuvarmma-dharmma-mahārāja, lord of Kōḷālapura and lord of Nandagiri. He was the fourth in the line to have the title Satyavākya. His younger brother Rakkasa is mentioned in the record as governing Beddoregare.

The record registers the grant of the villages Peggadūr and Posavādaga to Anantavīrya, a disciple of Guṇasēna-panḍita for the maintenance of the *basadi* at Peggadūr.

Chandanandiyayya wrote this record.

- 1 ಸ್ವಸ್ತಿ ಸಕನ್ಯಸ ಕಾಳಾತೀತ ಸಂವತ್ಸರ ಸತಙ್ಗ ಲಕ್ಷಾತ್ರನೆಯ ಈಸ್ಮರ ಸಂವ
- 2 ತ್ಸರಂ ಪುನತ್ತಿಸೆ ಸ್ವಸ್ತಿ ಸತ್ಯವಾಕ್ಯ ಕೊಂಜ್ಜಿಣಿವಮ್ಮ ಧರ್ಮ ಮಹಾ
- 3 ರಾಜಾಧಿರಾಜಾ ಕೋಳಾಳಪುರವರೇಶ್ವರ ನನ್ನಗಿರಿನಾಥ ಶ್ರೀಮತ್
- 4 ರಾಜಮಲ್ಲ ಪರ್ಮನಡಿಗಳ ತದ್ವರ್ಣಭೃನ್ನರ ಪಾಲ್ಲುಣ ಸುಕ್ಕಪ್ಪದ ನ
- 5 ನ್ನೀಶ್ವರಂ ತಲೆದವಸಮಾಗೆ ಸ್ವಸ್ತಿ ಸಮಸ್ತ ವೈರಿಗಜಘಟಾಟೋಪ
- 6 ಕುಂಭಿ ಕುಂಭಸ್ತಳ ಸ್ಫುಟಿತಾನಗ್ಯೂ ಮುಕ್ತಾಪಳ ಗೃಹಣ ಭೀಕರ ಕರಾ
- 7 ಸೆ ನಿವಾಸಿತ ದಕ್ಷಿಣದೊಡ್ಡಣ್ಣಮಣ್ಣಿತ ಪ್ರಚಣ್ಣಂ ಅಣ್ಣನಬಣ್ಣ ಬ
- 8 ಡನರನಣ್ಣ ಶ್ರೀಮತ್ ರಕ್ತಸೆ ಬಿದ್ದೊ ಜಗಲೆಯನಾಳುತ್ತಿರೆ ಭದ್ರಮ
- 9 ಸ್ತು ಜನಶಾಸನಾಯ ಶ್ರೀ ಬೆಳ್ಳೋಳ ನಿವಾಸಿಗಳಪ್ಪ ಶ್ರೀ ಬೀರಸೇನ ಸಿ
- 10 ವ್ವಾಸ್ತ ದೇವರವರ ಶಿಷ್ಯರ ಶ್ರೀ ಗೊಣಸೇನ ಪಣ್ಣಿತ ಭಟ್ಟರಕರವರ
- 11 ಶಿಷ್ಯರ ಶ್ರೀಮತ್ ಅನನ್ತವೀರ್ಯಯ್ಯಂಗಳೈಗ್ಗದೂರುಂ ಪೊ
- 12 ಸವಾದಗಮುಮನಭೃನ್ನರ ಸಿದ್ಧಿಯಾಗೆ ಪಡೆದರದಕ್ಕೇ ಸಾ
- 13 ಕ್ಕೆ ತೊಂಭತ್ತ ಜು ಸಾಸಿಬ್ಬರು ಮಯ್ಯಮ್ಮನುಂ ಬಿದ್ದೊ ಜಿಗರೆ
- 14 ಯೆಳ್ಳದಿಂಬರು ಮೆಣ್ಣೊಕ್ಕಲುಮಿದಂ ಕಾವನ್ನಾ ಲ್ಲಮ್ಮಲೆಸರು
- 15 ಮಯ್ಯಾಬ್ಬರು ಮಯ್ಯಾ ಮರಿಗರುಂ ಶ್ರೀಪುರುಷ ಮಹಾರಾಜರ
- 16 ದತ್ತಿಯನಾಪೊನೊಬ್ಬನಟಾಡೊ ಬಾಣರಾಸಿಯುಂ ಸಾಸಿಬ್ಬ ಬ್ರಾಹ್ಮ
- 17 ಣರುಂ ಸಾಸಿರ ಕವಿಲೆಯುಮನಟಾದ ಪಣ್ಣಮಹಾಪಾತಕನಕ್ಕುಂ
- 18 ಇದನಾರೊಬ್ಬ ಕಾರದರವರ್ಗ ಪೀಡು ಪುಣ್ಯಂ ಚನ್ನನನ್ನಿಯಯ್ಯನ ಲಿಖಿತಂ ||
- 19 ಸೆಗ್ಗದೂರ ಬಸದಿಯ ಶಾಸನಂ

99 (29)

ಕುಂದ, ವಿರಾಜಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಬೆಟ್ಟದ ಮೇಲೆ ಕುಂದದಯ್ಯಪ್ಪ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಕಂಬದ ಮೇಲಿನ ಶಾಸನ

The inscription records the restoration of the temple of Mahādēva on the Kunda-hill in Beṭṭiyattu-nādu. The inscription gives a list of important persons and their contributions to the temple. It is interesting to note that the Jāgirdār of Kunda, a Muslim, provided for the consecration of a Nandī image in front of the temple.

The work was commenced in the year Śaka 1776, Kali 4955, Ānanda, 18th of the month Tūlā, 15th of the bright fortnight of Kārtika, Thursday, which corresponds to 4th November, 1854 A.D. However, the weekday was Saturday and not Thursday. It was completed in Paingala, Vaiśākha śu. 15, Friday corresponding to 9th May, 1857 A.D. But, the weekday was Saturday and not Friday.

- 1 ಶ್ರೀ ಈಶ್ವರ ಪ್ರಸನ್ನನಾಗಿ
- 2 ಬೆಟ್ಟಿಯತ್ತ ನಾಡು ಕುಂದದ ಬೆಟ್ಟದ ಮೇಲೆ ನೆಲಿರು
- 3 ವ ಮಹಾದೇವರ ಶಿಲಾಮಯವಾದ ಪುರಾಣ ಗುಡಿ
- 4 ಯನ್ನ ನವನೆತ್ತವಾಗಿ ಶಿವಾಲಯದಲ್ಲು ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ ಮಾಡಿ
- 5 ಡುವದಕ್ಕೆ ಯಾ ನಾಡು ತಕ್ಕ ಮೊಕಸ್ಸರೂ ಅದಿಯಾಗಿ ಸವೆ
- 6 ಫೇಜನರು ಮತ್ತು ಅಮ್ಮನಿನಾಡು ಕಕ್ಕೇರಿ ಗ್ರಾಮದ ತ
- 7 ಕೈ ಮೊಕಸ್ಸರು ಸಹ ಅನುಮತಿಸಿಟ್ಟು ಶಾಲಿನಾಹನ
- 8 ಶಕಾಬ್ದ ವರುಷ ೧೭೭೬ಕ್ಕೆ ಕಲಿವರುಷ ೪೯೫೫
- 9 ನೇ ಅನಂದನಾಮ ಸಂವತ್ಸರದ ತುಲಾನಾಸಾ ೧೮ನೇ
- 10 ಕಾರ್ತಿಕ ಶುದ್ಧ ೧೫ ಗುರುವಾರಕ್ಕೆ ಕಲಿಸಂದ ದಿನ ೧೮
- 11 ೧೦೦೬೦ ದಿನ ಸಂದ ರುಭಮೂರ್ತದಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿದ ಯಾ
- 12 ಮಹಾಶ್ವೇತ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರದಲ್ಲು ಮನೆಪ್ಪಂದ್ರ
- 13 ಯಾಶ್ವರಾಜ್ವಿತವೆಂದು ಮುಖ್ಯ ಕೊಟ್ಟು ಸೇವೆ ಮಾಡಿದ ಜನರ
- 14 ವಿವರ ಕಂಡೆಯ ರಾಂತ
- 15 ತದಲೂರ ಮಾಡಿದ . . .
- 16 ಸಾಯ ಮಾಡಿದವರು ಶಾಣ
- 17 ಭಾಗರು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ವೆಂ
- 18 ಕಪ್ಪೆಯ ಶುಭೇದಾರೂ ಕೊಡಂ
- 19 ದೇರ ಮುದ್ದೆಯ ಪಾರುಸತ್ಯ
- 20 ಗಾರು ಮನೆಪ್ಪಂದ್ರಪುಜೆಯ
- 21 ಬಾಗಿಲುನಿಲಕೆ ಸಾಯ ಮಾಡಿ
- 22 ಸಿದ ಕೊಡಂದೇರ ಮೇದ್ದೆಯ
- 23 ದೇವರ ಪಾಣಿವಟ ತೆರೆಕಲಾ
- 24 ಮೆಟುಕೆಲಾ ಸಹ ಸಾಯ ಮಾಡಿ
- 25 ಡಿದು ಸಂಪ್ಪಂದ್ರ ಬೋಳ್ಳಿಯ
- 26 ಮಣಿಂಜೆ ತಿಮ್ಮೆಯಗಲು
- 27 ಡ ಚಿನ್ನಗಲುಡನ ಚಂಣಪ್ಪ ನಂದೀಶ್ವರನ ಪ್ರಸನ್ನಕ್ಕೆ ಸಾ
- 28 ಯ ಮಾಡಿದು ಕುಂದ ಗ್ರಾಮದ ಜಾಹಗೀರದಾರ್ ಹಯತ್ತ
- 29 ಕಾನಸಾಬಿ ಯಾ ಮೇರೆ ಸರ್ವೇ ಜನರು ಕೂಡಿ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ ಮಾಡಿ
- 30 ದ ಯಾಶಿವಾಲಯದ ಕೆಲಸಲು ಪೈಂಗಳನಾಮ ಸಂವತ್ಸರದ
- 31 ಪೈಶಾಖ ಶುದ್ಧ ೧೫ ಸುಕ್ರವಾರ ರುಭಮೂರ್ತದಲಿ ಯಾ
- 32 ಶಿವಾನುಗ್ರಹದಿಂದ ಪೂಜಿಸಿಫೆ ಯಾ ಸೇವೆ ಮಾಡಿದವರಿಗೆ
- 33 ಯಿಹದಲಿ ಸಾಕೈ ಪರದಲಿ ಮುಕ್ತಿ

100 (31)

ನಲ್ಲೂರು, ವಿರಾಜಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು
ಕೆರೆ ನಿರಿಯ ಮೇಲೆ ಇರುವ ಶಿಲಾಶಾಸನ

This is a *nishidhi* stone set up in memory of Jakkiyabbe who died performing *sanyasana*. She was the disciple of Kastūri-bhaṭāra and the wife of Eḍayya, a *parama-śrāvaka*.

The inscription is not dated. Its characters belong to the 11th century A.D.

- 1 ಭದ್ರಂಭೂಯಾಜ್ಞನೇನ್ಮಾಣಾಂ ಶಾಸನಾಯಾ
- 2 ಘನಾಶಿನೇ ಕುತೀರ್ತುಧಾನ್ತ ಸಂಘಾತ ಪ್ರಭಿ
- 3 ನ್ನ ಘನ ಭಾನವೇ ಸ್ತುತಿ ಶ್ರೀಪದಂ ದಧಾನಂ ಪಾರ
- 4 ತ್ರ ಹಿತ ಕಾರಣಕಂ ಪರಮೋಪಕಾರ
- 5 ಕಂ ಕುಡೆ ತಂದು ತಾಪ್ತಿ ದಾಯತಿಗ ಮತಿ
- 6 ಗಂಕೆಭಯಾದುದನ್ತ ಮುಟ್ಟಡಿಯದೆ ಮುಕ್ತಿಯ
- 7 ಂ ಪಡೆನೆನ್ನ ವಿಚಾರಿಸಿ ಬನ್ನವರ್ಗ ವಡಂ
- 8 ಬಡಿಸಿ ಸಮಾಧಿಯಂ ಪಡೆದುದೆಲ್ಲಿ
- 9 ಯುಮುಚ್ಚರಿ ಜಕ್ಕಿಯಬ್ಬೆಯ ಕಸ್ತೂರಿ ಭಟ್ಟಾ
- 10 ರಗ್ಗೆ ಆವರ ಶ್ರಾವಕಿ ಚನ್ನಿಯಬ್ಬೆಗಾವು
- 11 ಣ್ಣಿ ದದ್ಯರ ಮಂತ್ರಕಿ ಜಕ್ಕಿಯಬ್ಬೆ ಸನ್ಯಸ
- 12 ನಂ ಗೆಯ್ವು ಮುಡಿಸಿದಳ್ || ಆಕೆಯ ಗ
- 13 ಣ್ಣ ಪರಮಶ್ರಾವಕ ಎಡಯ್ಯ ಮಂಗಳಂ

101 (30)

ನಲ್ಲೂರು, ವೀರಾಜಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ತೀತರಮಾಡದ ಬಳಿ ಏರಿಯ ಮೇಲೆ ಇರುವ ಶಿಲಾಶಾಸನ

(ಮೇಲುಭಾಗ ಒಡೆದುಹೋಗಿದೆ)

This is a *nishidhi* stone recording the death of Kiviriyayya, chief of Maduvaṅga-nādu, who kept up the vow for twelve days in the Chāṅgala *basadi*. The stone was set up by his sons Bāki and Buki.

No date is found in the inscription which is in the characters of the 11th century A.D.

- 1 ಕೊಡಂಗಾಳ ಎಮಗ
- 2 ದಿಳೆ ಆಟ್ಟಡೆಮೆನ್ನು ಯತಿವರ
- 3 ಗ್ಗೆಲ್ಲಂ ಸಾದರದಿ ಬೇಟೆಯಸೆ
- 4 ಟ್ಟಿಯಾ ಪಾದದೊಳೆಜಗಿ ತಾಟ
- 5 ದನೀ ಸುರಕೀರ್ತಿ ಭದ್ರಮ
- 6 ಸ್ತು ಜಿನಶಾಸನಾಯ ಶ್ರೀಮ
- 7 ಮದುವಂಗನಾಡ ದೊರ ಕಿವಿರಿ
- 8 ಯಯ್ಯಂಗಳ್ ಚಾಂಗಳದ ಬ
- 9 ಸದಿಯೊಳ್ ಸನ್ನೆರಡಂ ನೋಂ
- 10 ತು ಮುಡಿಸಿದನ್ ಆವರ ಮಕ್ಕ
- 11 ಳ್ವಾಕಿಯು ಬುಕಿಯ ನಿಜುಸಿ
- 12 ದರ್

102 (73)

ಬಾಳೆಲೆ, ವೀರಾಜಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ದೇವಸ್ಥಾನದ ಗೋಡೆಯ ಮೇಲೆ ಇರುವ ಶಾಸನ

No date is given in the inscription. It may be assigned to the 17th century A.D. on palaeographical grounds. The inscription appears to record the construction of a stone temple in memory of the Jōgi of the Paḍubas.

- 1 ಸಡುಬರ ಜೋಗಿ ಸಿಲಾಸಾಲಾ
- 2 ಸಡುವರಾಯಾಸಿಲಾ
- 3 ಸಡುಬರ ಜೋಗಿ ನಮಃ¹ ||

103 (16)

ದನಗಲ್ಲು, ವಿರಾಜಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ವಿರಾಜಪುರದ ಮರದಲ್ಲಿರುವ ಶಿಲಾಶಾಸನ

The given date Yuva, Jēshṭha śu. 5 is not sufficient for verification. On palaeographical grounds the record may be assigned to the 19th century A.D. It mentions the Virakta-maṭha of Chīlaja-shāka-svāmi. The record is found in this Maṭha.

ಇವ ಸಂವತ್ಸರದ ಜೇಷ್ಠ ಶುದ್ಧ ೫ರಲ್ಲಿ ಚೀಲಕಾಕಸ್ವಾಮಿಗಳ ವಿರಕ್ತಮಠ

104 (20)

ದನಗಲ್ಲು, ವಿರಾಜಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಊರಿನಲ್ಲಿರುವ ಶಿಲಾಶಾಸನ

The given date Khara, Āśvīja śu. 10 is not sufficient for verification. The inscription is in the 19th century characters and refers to Siddalinga-svāmi of the Yeḍatore-maṭha to whom the land on which the inscribed stone was found, appears to have been granted.

ಶ್ರೀಮತು ಖರನಾಮ ಸಂವತ್ಸರದ ಅಶ್ವಿಜ ಶುದ್ಧ ೧೦ರಲ್ಲಿ ಯೆಡತೋರೆಮಠದ ಶಿವಲಿಂಗಸ್ವಾಮಿಯವರಿಗೆ

105 (21)

ಮಯಮುಡಿ, ವಿರಾಜಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಊರಿನಲ್ಲಿರುವ ಶಿಲಾಶಾಸನ

No date is given. The record is in the characters belonging to the 19th century A.D. and was issued during the time of Virarājendra-vaḍeyar. It refers to god Gangādhara.

ಶ್ರೀ ಗಂಗಾಧರ ದೇವರು || ವೀರರಾಜೇಂದ್ರ ನಡೆಯರವರು

106 (22)

ಇರ್ಪಿ, ವಿರಾಜಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಊರಿನಲ್ಲಿರುವ ಶಿಲಾಶಾಸನ

The epigraph is dated Śaka 1763, and Śārvari: but no other details are given. This date corresponds to 1840-41 A.D. It records the renovation of the Rāmēśvara temple of Irpi, near Lakshmapatīrtha by the farmers of the Kiggaṭṭu-hattu-nāḍ.

ಶಾಲಿನಾಥನ ಶಕವರ್ಷ ೧೭೬೩ನೇ ಶಾಸನ ಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲಿ ಕಿಗ್ಗಟ್ಟು ಹತ್ತುನಾಡು ಪ್ರಾಂತದ ಕಂಪು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಲಕ್ಷ್ಮಣಾತೀರ್ಥದ ಬಲಿಯಿರುವ ಇರ್ಪಿನ ರಾಮೇಶ್ವರ ದೇವರ ದೇವಸ್ಥಾನವನ್ನು ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ ಮಾಡಿಸಿಯದ್ದಾಗಿ

¹ ಈ ಪದ್ಯ ನಾಗನರ್ಮನ 'ಭಂಡೋಂಬುಧಿಯಲ್ಲಿನ 'ಏಳಿ' ಎಂಬ ಭಂಡವಿಗೆ ಸಂಹೋಗುತ್ತದೆ. [ನೋಡಿ: ಎಚ್. ಎಸ್. ರಾಮಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ಯರಿಂದ ಸಂಪಾದಿಸಲಾದ 'ಭಂಡೋಂಬುಧಿ' ಪುಟ ೬೭ (೨ನೆಯ ಮುದ್ರಣ)]

TRANSLATIONS

Mercara, Mercara Taluk

Copper plate record found in the District Treasury

(now in the Lutheran Mission Museum at Basle in Switzerland)

Be it well. Success through the adorable Padmanābha, resembling (in colour) the cloudless sky.

A sun illumining the clear firmament of the Jāhnavī (or Ganga) kula, possessed of strength and valour from the great pillar of stone dividing with a single stroke of his sword, adorned with the ornament of a wound received in cutting down the hosts of his cruel enemies, of the Kanvāyana-gōtra, was śrīmān Koṅgaṇi-māhādhīrāja.

His son, inheriting the qualities of his father, possessing a character for learning and modesty, having obtained the honours of the kingdom only for the sake of the good government of his subjects, a touchstone for (testing) gold the learned and poets, skilled among those who expound and practise the science of politics, author of a commentary on the *Dattakaśāstra*, was śrīmān Mādhava-māhādhīrāja.

His son, uniting the qualities of his father and grand-father, having entered into war with many elephants (so that) his fame had tasted the waters of the four oceans, was śrīmad Harivarmma-māhādhīrāja.

His son, devoted to the worship of the twice born, gurus and gods, not leaving the feet of Nārāyaṇa, was śrīmad Viṣṇugōpa-māhādhīrāja.

His son, whose head was purified by the pollen from the lotuses the feet of Triyambhaka, having by personal strength and valour purchased his kingdom, daily eager to extricate the ox of merit from the thick mire of the Kali-yuga in which it had sunk, was śrīmān Mādhava-māhādhīrāja.

His son, the beloved sister's son of Kṛṣṇavarmma-māhādhīrāja,—who was the sun in the firmament of the Kadamba-kula,—his mind illumined with the increase of learning and modesty, of indomitable bravery, reckoned the first among the learned, was śrīmān Koṅgaṇi-māhādhīrāja, named Avinīta.

Of whose gift to Chandaṇandi-bhaṭāra, the disciple of Guṇaṇandi-bhaṭāra, who was the disciple of Jayaṇandi-bhaṭāra, who was the disciple of Śiḷabhadra-bhaṭāra, who was the disciple of Abhaṭṭaṇandi-bhaṭāra, who was the disciple of Guṇachandra-bhaṭāra, of the Dēśiga-gaṇa and Koṇḍakundāṇvaya, in the year eighty-eight beyond three hundred, the month Māgha, Monday, the Svati-nakshatra, the fifth day of the bright fortnight,—the minister (*mantri*) of Akālavarsha-pṛithuvī-vallabha—having obtained (it) by grant from Avinīta-māhādhīrāja-presented the charming (village) named Badaṇeguppe, (situated) within the Eḍeṇāḍu Seventy of the Pūnāḍu Six Thousand, to the Śrīvijaya Jina temple of Taḷavana-nagara, together with twelve *kaṇḍuga* in each of the six dependent hamlets, the *ambali-maṇṇu*, the *ṭala-vitti* in Taḷavanapura, twelve *kaṇḍuga* in Pogariḷe and twelve *kaṇḍuga* according to the accepted royal measure in Pirikeṇe.

Boundaries of the village of Badaṇeguppe: east, Kenjige-moṇaḍi, Gajasele, *sattikoṇaḍu* at the tri-junction of Karivaḷḷi, Koṭṭagara and Badaṇeguppe, and so coming to the Kāgaṇi pond on the south-east; again south, the milk hedge, the *balkaṇi* tree; again facing west, the row of medical plants, then the pond at the tri-junction of Badaṇeguppe, Koṭṭagara and Muḷtagi, Vaṇḍigāla, thence to the *kathaka* tree at the south-west; again west, the *peḷḍ-ūḍil* tree, the

*Numbers in the brackets indicate the numbers of the previous edition.

banyan tree called *Sāntara*, thence the bed of the stream; facing north, the row of medical plants, the pond of the rose-apple, thence to the sacred tamarind tree at the north-west; again the *neggila* clump at the tri-junction of *Badaneguppe*, *Muṭagi*, *Koḷeyanūr*, and *Dhāsanūr*, *Naḍuveḷunge* and again the village of *Gajasele*, thence the hill which protects the north descending which *kembare* (redrock); again facing east, the row of medical plants, then the *kaḷapaḷṭigāla* banyan tree; again north-east, the pond at the tri-junction of *Badaneguppe*, *Dāsanūr* and *Polma*, the tamarind tree at the paddy fields by the sluice, and so to the level red mound which joins the eastern boundary.

Witnesses there to:—All the officers of the Gaṅga royal court: *Perbbakkavāṇa*, *Sēndrika* of *Maṇugare*, *Nirggunda* of *Ganjenād*, *Nandyāla* of *Maṇiyugure* *Simbāla* and other chiefs.

Country witnesses:—*Tagaḍūr Kuḷugōvar*, *Gaṇiganūr Tagaḍar*, *Algoḍa Tēnandakar*, *Ummatūr Beḷḷurar* and *Aḷageyar*, *Badaneguppe Jhamsanda-Beḷḷurar* and *Perggiviyaṛ*.

Whoso takes away land presented by himself or by another is born a worm in ordure for sixty thousand years. The earth has been enjoyed by many kings and Saka kings; whose-soever at any time is the land, his at that time is the fruit. The property of the gods is a dreadful poison; call not poison, poison; poison kills a single person, but a gift to the gods (if seized) destroys sons and grandsons. Merit is a common bridge for kings: this do ye support from age to age, O kings,—thus does *Rāmabhadra* beseech the kings who come after him.

Viśvakarmma's writing.

2 (5)

Mercara, Mercara Taluk

On a stone which was originally in the Central school and now exhibited in the District Museum

Be it well. Fortune.

In the Śaka year 921, the year *Sārvari*, the fullmoon day of the month *Phāiḡuṇa*, *Uttarā-Bhādrapada*, Sunday,—*Gaṇagūr Biha-gāmuṇḍā's* son *Hañchama-seṭṭi*, having feught at *Koṇindor* and having dug the trench and establishing a hamlet, and by the power of his arm having acquired *Bokanahaḷḷi* in *Muḷḷūr-nād*, *Gorahaḷḷi* of *Hakādivāḍi* and *Kūḍalūr* of.....*nād*;—first bathing in the *Kāvēri*, and worshipping *Rāmēśvara*.....granted cne *khaṇḍuga* of land as *dharma*.

Whoso destroys this *dharma* (incurs the guilt of destroying) tawny cows.

3 (25)

Mercara, Mercara Taluk

On a stone originally fixed to the wall of the District office and now exhibited in the District Museum

Vi

MAHARAJA VEER RAJENDER WADEER¹

Be it well. In the year 1743 of the victorious *Śālivāhana* era, the year *Ishu*, on the 11th of the bright fortnight of *Pāḷguṇa*, Sunday, the 1798128th *Kali* day, on this auspicious day,—When, a tree of paradise from the milk ocean the Lunar race, born in the *Bhāradvāja-gōtra*, of the

¹ In English capital letters.

Āśvalāyāna-sūtra and Rik-śākhā, fully conversant with the Vīraśaiva creed, seated on the beautiful throne resplendent with clustres of jewels in the immaculate Kshīranagara, situated in the illustrious Koḍagu-samsthāna, eclipsing by the glory of his valour the brightness of the sun, an Ākhaṇḍala (Indra) of unbroken (*akhaṇḍa*) wealth, celebrated with a fame which pervaded all the points of the compass, in possessing all distinguished royal virtues a Yudhishthīra,—the Mahārāja Lingarājendra-vaḍeyar's grandson, Lingarājendra-vaḍeyar's son, śrī-Vīra rājendra-vaḍeyar, with justice, mercy and rectitude was ruling the empire of the world, at all times devoted to meditation on Mahādēva ; —after sometime, the elephants in his country having increased beyond bounds, were causing destruction to the fruits and crops raised by men for their sustenance, troubling way farers, and doing damage to the houses,—so, when the subjects respectfully petitioned that they were unable to bear these calamities, considering in his mind that it is the duty of a king to put down the evil and uphold the good, he prayed to Gaurīdhava (Śiva) to give him power to remove these troubles, and having gained the help of Sāmba-Śaunkara's (Śiva's) supreme favour, from that date to the year Tāraṇa, the 12th of the dark fortnight of Chaitra, Monday,—2 years, 1 month and 25 days,—to the 1798913th Kali day,—during those days, going by means of his decorated chariot attacked like a lion, the herds of rutting elephants ranging in the midst of the forests and made good the pronunciation of *gaja* (elephant) in the popular form of *aja* (goat).

The number of elephants which by the valour and power of his arm he in various ways brought to an end, and of those which by his orders trained soldiers captured alive with chains is as follows :—In the year Chitrabhānu, on the 10th of the dark fortnight of Āśhāḍha, in Nanjarāyapaṭṭaṇa taluk, elephants killed 6, captured 9; on the 7th of the dark fortnight of Śrāvaṇa, in the same taluk, elephants killed 42, captured 22; on the 5th of the bright fortnight of Adhika Āśvayuja, in the same taluk and Uluguli-Mūḍigēri-nāḍ, elephants killed 47, captured 15; on the 11th of the same bright fortnight, in Nanjarāyapaṭṭaṇa taluk, Horūr-Nūrokkal-nāḍ and Uluguli-Mūḍigēri-nāḍ, elephants killed 34, captured 6; on the 11th of the bright fortnight of Nija Āśvayuja, in Nanjarāyapaṭṭaṇa taluk, elephants killed 20, captured 6; in the year Svabhānu, on the 5th of the bright fortnight of Nija Chaitra, in Koḍagu-Śrīraṅgaṭṭaṇa, elephants killed 4, captured 18; on the 3rd of the bright fortnight of Vaiśākha, in Beṭṭiyatta-nāḍ and Channanakōḷe, elephants killed 21, captured 41; in the year Tāraṇa, on the 12th of the dark fortnight of Chaitra, in Kiggattu-nāḍ, elephants killed 10, captured 40; on thirty other days, elephants killed 49, captured 24 ;—altogether, in thirty-eight days, elephants killed by his own hand 233, captured alive by hand by trained soldiers according to order 181 ;—total of both 414.

In this manner the desires of all being accomplished, astonishment was expressed as follows :—When in the forests the herds of elephants towering like mountains came along trumpeting, like the storm-clouds attacking the sun, he, with seven-tongued weapons (fire arms) like thunderbolts, slew them in a moment, while men captured alive stout and lofty rutting-elephants as if they were mice—this was indeed a marvel.

4

Mercara, Mercara Taluk

On the pedestal of the first Jina image brought from Anjanagiri and kept in the District Museum

Be it well. śrī Māghaṇḍi-bhaṭṭāraka of Tātangi belonging to Mūla-saṅgha, Dēsiya-gaṇa, Pustaka-gachchha and Koṇḍakundānvaya, consecrated (the image of) Śāntinātha-dēvaru.

Mercara, Mercara Taluk

On the prabhāvaṇi of the same image in the District Museum

On the 1st of the bright fortnight of Kārtika in the year Manmatha (The meaning of the rest is not clear).

Mercara, Mercara Taluk

On the pedestal of the second Jina image brought from Anjanagiri and kept in the District Museum

The god Śārtinātha caused to be made by the *nakharas* of the city of Tāraṅgi the beloved disciples of Hariśchandra-dēvaru of Heragu (himself) possessor of all the auspicious good qualities, belonging to the Mūla-saṅgha, Dēsiya-gaṇa, Pustaka-gachchha and Koṇḍakundānvaya- Great good fortune. śrī, śrī.

Mercara, Mercara Taluk

On the pedestal of the third Jina image brought from Anjanagiri and kept in the District Museum

Be it well. The god caused to be made and granted by Hariyaṇṇa-heggaḍe, the head of the cavalry, disciple of the illustrious Nayakirtti-siddhānta-chakravartti. Great good fortune. śrī, śrī.

Mercara, Mercara Taluk

On the brass plate embedded to the wall of the Court hall in the fort

Lim

MAHARAJA LINGA RAJENDER WADEER¹

Urdu inscription :

The sun of the sky of chivalry, the moon of the station of generosity, the adorer of the throne of the world, the pride of the crown of the world, Lingarājendra-vaḍiyar, son of Lingarājendra-vaḍiyar, himself son of Appājirājendra-vaḍiyar, may his progress last for ever, Mahārāja of the land of Coorg, laid the foundation of the great palace, on the twenty ninth of the auspicious Ramzan 1227 embellished with perfect elegance and brightness, carried it to completion on the first day of the honoured Shawwal 1229 Hijri of the prophet which period extends over a period of two years and one month and three days; and after the auspicious ascension of the respected Mahārāja, O my Lord! how much can he be thanked! he made such a high hill disappear and constructed the palace of enjoyment in its place, and whoever would

¹ In English capital letters

be engaged in and devoted to your remembrance for him is victory in both the worlds. Being convinced, of this in his benevolent mind he inscribed and notified for the information of all people.

Kannada inscription :

Be it well. In the year 1735 of the victorious Śālivāhana era the year Āṅgīrasa, on the first of the bright fortnight of Bhādrapada, Sunday; the auspicious Kali day being 1794663, the construction of new palace was started. From that day to Sunday, the third of the bright fortnight of Āśvayuja, in the year Bhāva or 2 years, 1 month and 2 days,—on that auspicious 1795433rd Kali day,—like a Kaustubha in the ocean the lunar race, born in the Bhāradvāja-gōtra, of the Āśvalāyana-sūtra and Ṛik-śākhā, of the Viraśaiva religion and seated on the victorious throne in the auspicious Koḍagu kingdom, the mahārāja Appājirājendra's grandson, Lingarājendra-vaḍeyar's son śrī Lingarājendra-vaḍeyar after constructing the palace very wonderfully and completely entered it and was surprised thus: by the grace of Mahādēva the lofty mountain was completely destroyed and in its place a bright palace was constructed. Who ever meditates on that Sāmbaśiva, to him is victory both on the earth and in the heaven. Therefore having decided within the mind that it is impossible to describe the greatness and splendour of that lord and in order to bring this to the notice of all, the inscription was written. Fortune.

9

Mercara, Mercara Taluk

On the brass plate embedded into the wall above the front doorway
of the Ōṅkārēśvara temple

Be it well. In the year 1739 of the victorious increasing Śālivāhana era, the year Īśvara, on the 2nd of the dark fortnight of Jēshṭha, Sunday, the 1796392nd Kali day,—on this auspicious day—like a *pārijāta* to the milk ocean the Chandra-vamśa, born in the Bhāradvāja-gōtra, of the Āśvalāyana-sūtra and Ṛik-śākhā, fully conversant with the Viraśaiva creed, seated on the illustrious jewelled and beautiful throne in the ancient Kshīra-nagara in the auspicious Koḍagu-samsthāna, eclipsing by of the glory of his unequalled valour the brightness of the sun, an Ākhaṇḍala (Indra) of unbroken (*akhaṇḍa*) wealth, of a fame which illuminated all the points of the compass, a Yudhisṭhira in upholding all manner of royal virtues,—the mahārāja-Appājirājendra's grandson, Lingarājendra-vaḍeyar's son, śrī-Lingarājendra-vaḍeyar, reflecting that by the performance in this world of good deeds must be obtained the perfection of fruit in both this world and the next, and that with that object, resolving in his mind, that it was his duty to set up a Śiva-linga which act would ensure the acquisition of the highest merit,—On that day, in an auspicious moment, having commenced the erection of a beautiful new Ōṅkārēśvara temple, a lotus ornament to the earth, which with its skilfully designed maṇṭapas, etc., might be called a royal lotus,—from that time to the year Vikrama, the 12th of the bright fortnight of Chaitra, Sunday, or 2 years 9 months and 25 days,—on that auspicious 1797421st Kali day,—having completed all the preparations for this great wonder, he caused to be set up the fortune-bestowing Śiva-linga named Ōṅkārēśvara, and satisfied his desires;—that is to say, through the power bestowed by the great mercy of the holy Chandraśekhara, the said divine purpose fulfilling every wish of the mind, the setting up of the Śiva-linga was accomplished unhindered.

Whoso with devotion praise the holy Mahēśvara, to them at all times whatever merit may be obtained will itself become perpetual: which, that it may be known to all people, has this *śāsana* been written. Be it prosperous.

10

Mercara, Mercara Taluk

On a silver plate in the Ōṅkāreśvara temple

(The plate belongs to) Vōmkāreśvara temple.

11

Mercara, Mercara Taluk

On a bell in the Ōṅkāreśvara temple

During the month of January in [18]85 A.D., Linganna, son of Kenchegaṇḍa of Mysore offered (the bell) to Mahāgaṇapati.

12 (17)

Mercara, Mercara Taluk

Copper plate record of the Ōṅkāreśvara temple

Be it well. In the year 1739 of the victorious increasing Śālivāhana era, the year Īśvara, on the 2nd of the dark fortnight of Jēshṭha, Sunday, the 1796392nd Kali day,—on this auspicious day,—like a *pārijāta* to the milk ocean the Chandra-vamśa, born in the Bhāradvāja-gōtra, of the Āśvalāyana-sūtra and Rik-śākha, fully conversant with the Vīraśaiva creed, seated on the illustrious jewelled and beautiful throne in the ancient Kshīra-nagara in the auspicious Koḍagusaṁsthāna, eclipsing by the glory of his unequalled valour the brightness of the sun, an Ākhaṇḍala (Indra) of unbroken (*akhaṇḍa*) wealth, of a fame which illuminated all the points of the compass, a Yudhishṭhira in upholding all manner of royal virtues—the mahārāja-Appājirājēndra's grandson, Lingarājēndra-vaḍeyar's son, śrī-Lingarājēndra-vaḍeyar, reflecting that by the performance in this world of good deeds must be obtained the perfection of fruit in both this world and the next, and that with that object resolving in his mind that it was his duty to set up a Śiva-linga which act would ensure the acquisition of the highest merit,—on that day, in an auspicious moment, having commenced the erection of a beautiful new Ōṅkāreśvara temple, a lotus ornament to the earth, which with its skilfully designed maṇḍapas, etc., might be called a royal lotus,—from that time to the year Vikrama, the 12th of the bright fortnight of Chaitra, Sunday, or 2 years 9 months and 25 days,—on that auspicious 1797421st Kali day,—having completed all the preparations for this great wonder, he caused to be set up the fortune-bestowing Śiva-linga named Ōṅkāreśvara, and satisfied his desires:—that is to say, through the power bestowed by the great mercy of the holy Chandra-śēkhara, the said divine purpose fulfilling every wish of the mind, the setting up of the Śiva-linga was accomplished unhindered.

Whoso with devotion praise the holy Mahēśvara, to them at all times whatever merit may be obtained will itself become perpetual; which, that it may be known to all people, has this *śāsana* been written. Be it prosperous.

Yearly, for the gods Ōṅkāreśvara, Kumārēśvara, and śrī-Nandiśvara, to be continued in perpetuity as long as sun and moon endure, for the daily service, for the offering of food, for the perpetual lamp, for the general service, for the five lunar observances, and for the salaried servants, are granted 1221 one thousand two hundred and twenty-one Kaṇṭhirāyi varaha; which money, with remission on grain, cloths and other articles, to be granted every year from the palace-divān's office treasury for the support of religion, being appointed to be spent on the services,—it is directed that at the three times divine worship be carried on according to the *śāstras* without intermission, that a daily inquiry be held, and that the accounts and papers of this temple be examined annually.

Such is the decree for the allowance. By order. The Kali year 4922, the year Vikrama, the 22nd of the true Jēshṭha, Monday.

(signed) śrī-Lingarājēndra-vaḍeyar

13

Mercara, Mercara Taluk

On a stone embedded to the western side of the first samādhi
within the enclosure of the Rājās' tombs

Mahārāja Virarājēndra-vaḍeyar's¹ servant Biddaṇḍara Bopu of Bāvali village in Kaḍiyatu-nāḍu joined service at the palace on 5th of dark fortnight of the month Māgha in the year Kīlaka and from that day onwards till the year Prabhava, for 19 years, he served the king in hunting elephants, in hunting tigers, in hunting wild beasts, in the war against Tipu Sultan, and such other palace duties according to the orders, day and night without caring for his own life courageously with full of valour considering mainly his duty to the master. That *sirkārekār* Bopu passed away after the Kali year 4909, in the year Prabhava, on the 7th day of bright fortnight of Mārgaśīra, Sunday at 32½ *ghaḷige*. The applause of the king about the valour, service and devotion of that *sirkārekār* who served faithfully with the body, mind and soul, was written on stone and, for the knowledge of all, was erected in front of his tomb. Veer Rajindir.²

14

Mercara, Mercara Taluk

On the stone embedded to the western side of the second samādhi
within the enclosure of the Rājās' tombs*

Biddanda Somayya, *sirkārekār* under Chikkavīrarājēndra wodeyar, Ex Rajah of Coorg, son of Biddaṇḍa Bōpaṇa, *sirkārekār* under Doḍḍavīrarājēndra wodeyar, Rajah of Coorg born in the year Roudri, A.D. 1800 died at 6 A.M. on Saturday 16th August 1879. Tomb erected within the precincts of the Rajahs tombs, with the permission of the Chief Commissioner of Coorg.

Erected by his dear son B. S. Ponnappa

1 Here is the seal of Vīrarājēndra-vaḍeyar.

2 Signature of the king is in English.

* English version as it is in the inscription.

Mercara, Mercara Taluk

On the plaster wall of the Guru-gaddige in the enclosure of Rājās' tombs

Subayya, the *voḍeyar* residing at Bāḍaga village in Kārattu Mūrṇāḍ (built the structure).

Mercara, Mercara Taluk

On three Linga-mudre stones set up at the corners within the enclosure of Rājās' tombs

Kali expired 4909.

Mercara, Mercara Taluk

On a brass plate fixed to the doorway of the Kannikā Paramēśvari temple
śrī Vāsavāmba's grace.

On Sunday, 5th of the dark fortnight of Jēṣṭha in the year named Bhāva corresponding to the Śālivāhana-śaka year 1796, the work of (the construction of) the Kannikāparamēśvari temple has been completed.

The doorways to the entrances are donated from the income of the shop apportioned to Nāgayya-seṭṭi—on 4th June 1878 A.D.

Mercara, Mercara Taluk

On the brass covering of the doors of the Kannikā Paramēśvari temple

śrī Vāsavāmba's grace.

Service from the shop apportioned to Nāgayya-seṭṭi. On Thursday, 5th of the bright fortnight of Śrāvaṇa in the year named Pramāthi (corresponding to) Thursday 24th July 1879 A.D.

Anjanagiri, Mercara Taluk

On a stone set up in the navaranga of the Jain basadi

Obeisance to śrī Śāntinātha. Be it free from obstruction. Be it fortunate.

May it prevail, the auspicious supreme profound Syād-vāda, a fruit-bearing token, the doctrine of the lord of the three worlds, the Jina doctrine.

Be it well. Of the śrī-Mūla-saṅgha, Dēśi-gaṇa, Pustaka-gāchcha, Kuṇḍakundānvaya, and Inguḷēśvara circle, a bee intoxicated from the lotus feet of Gummāṭa-Jinēśvara, the lord of the auspicious Beḷuguḷa-pura, promoter of the religious merit of the time, (was) Dharmāchārya, whose titles were as follows:—nourishing the groups of lotuses the learned, he at the same time

drove away the darkness from the minds of evil-speakers proud as the tortoise that bears up the earth, upholding the character of a Digambara shining ornament, he ever protected the ruddy goose the Bhavyas (or Jains), - thus was the sun Paṇḍita-dēva ever distinguished with the rays his gentle speech.

Be it well The auspicious *Āchārya* of the circle of the royal *rājagurus*, the great lord of powerful orators, a Brahmā of royal speakers, emperor of all the learned, preserver of the life of Ballāḷa, - Rāya—distinguished with these and many other titles, was śrīmach-Chārukīrtti-Paṇḍita-dēva; the disciple of whose disciple's disciple was śrīmad-Abhinava-Chārukīrtti-Paṇḍita-dēva; whose beloved disciple, his elder brother's disciple, śrīmach-Chārukīrtti-Paṇḍita-dēva's fellow-student, śrīmach-Chhāntikīrtti-dēva, in the Śaka year 1466 expired, the year Krōdhi being current, on the 15th of the bright fortnight of Kārtika, caused to be written a stone inscription as follows:—

His guru śrīmad-Abhinava-Chārukīrtti-Paṇḍita-dēva,—when, for the promotion of religious merit in the Kali age, Śānti-tīrthēśvara and Anantanātha-svāmi themselves came and manifested themselves from the Suvarṇavātī river in the Śaka year 1453, the year Vikṛiti, in Chaitra,—having paid a visit to the *basadi* of Śāntinātha-svāmi who dwells on the summit of Anjanagiri, and made on the crest of the hill a *basadi* of wood—in the year Khara, in the month Chaitra, he caused it to be consecrated by the hand of his own younger brother Śāntōpādhyāya of Koṇasanaḡara, and left instructions for the erection of a stone *basadi*.

After that, in the following year Krōdhi, the 15th of the bright fortnight of Kārtika, the stone work done to the foundation and the *hālādihāres* were as follows:—to all the *halaru* of Bemmatti, Būtanhaḷḷi and Maganakeṛe belonging to Nanjarāyapaṭṭaṇa, paid for stone work *ga* 200 *honnu*; to Ādi-Śrī-Avvagaḷ of Hanasōḡe for having the stone work of the inner shrine done by Bhujabali-Śrī-Avvagaḷ of Ammana-Hosahaḷḷi, paid *ga* 30 *honnu*; to his guru śrīmach-Chārukīrtti-Paṇḍita-dēva for two sets of three *hālādihāre*, and for food offering for ore time at the central door paid *ga* 50; and for the distribution of food *ga*

In the year Śubhakṛitu, the 15th of the bright fortnight of Phālguna, all the *halaru*, the Kannaḡiga *halaru* and Nānādēśi *halaru* of Bidire and Sitāḷamalige for (the god) Śāntiśvara of Anjanagiri made a *dharma* and had it written in their *dharma śāsana*, saying the 81 *paṇa* due for the footpath that we have built, we will give for distribution of food. Whoso fail in this *dharma* are guilty of murdering cows and Brāhmans.

In the Śaka year 1465, the year Śubhakṛitu, the 13th of the bright fortnight of Chaitra, Wednesday, the Vṛishabha-lagna, three groups of families were established for the worship. For a *dānāsāle* the price of the Haḷḷivayalu paddy field, 70 *ga*, and the sum given to the *kōḷāyaru* for work at the new paddy field, 50 *ga*, both together an outlay of 120 *ga*, was received from śrīmach-Chārukīrtti-Paṇḍita-dēva's disciples Ādi-Śrī-Avvagaḷ of Hanasōḡe and Bhujabali-Śrī-Avvagaḷ, 24 *ga*; Anantamati-Avvagaḷ of Basavapaṭṭaṇa paid through Nēmi-Śrī-Avvagaḷ 24 *ga*; Muddi-seṭṭi's Vijayi paid through Śrī-Avvagaḷ 10 *ga*; through Maluganahaḷḷi Ādyakka was paid 12 *ga*; from Hāruva-seṭṭi and Vijeyaṇa-seṭṭi, 30 *ga*; from Kaṇṇanūr Dēvaramma-seṭṭi, 12 *ga*;

Whoso takes away land presented by himself or by another is born a worm in ordure for sixty thousand years. Between making a gift and protecting it, protecting is more meritorious than making the gift. By making a gift one attains *svarga* while by protecting a gift one goes to a region from which there is no fall. Protecting another's gift is twice as meritorious as making a gift oneself. By seizing another's gift one's own gift is rendered fruitless.

That the *dharma* here made may endure as long as sun and moon has it been engraved In a *śāsana*. Great good fortune. śrī, śrī.

20 (8)

Pālūr, Mercara Taluk

On a stone in the Mahalingēśvara temple

Be it well. Fortune.—Doing obeisance to Vināyaka the all-learned *guru*, and to the goddess Sarasvatī,—so far as I am able an auspicious *śāsana* will I make.

Be it well. Fortune.—The disciple of Avidyāmṛityu-bhaṭṭāraka, of the auspicious Purushōttama-parshad, Bōdharūpa-Bhagavar, had this stone *śāsana* made for (the god) Mahādēva of Pālayūr. That whoso among the Śrīvaiṣṇavas of the Eighteen countries, the *Valanchiyar* (merchants) of the Eighteen countries, the arm-bearing Thousands of the Eighteen countries, or the Brahmanas of the Eighteen *nāḍus*, seeing it, will dutifully maintain it, is this stone *śāsana* set up.

Whoso does not pay as laid down by the *amachchān* after examination of the temple and the requirements of the worship, incurs the penalty of the man who murders his own father, or takes to wife his own mother, or murders the king of the very *nāḍu* in which he was born, or cuts off the nose of him who having bound on the right side seizes on the left, or marries a woman within the prohibited degrees of relationship.

The *Valanchiyar* of the Eighteen countries and others . . . will have the daily expenses and other provisions noted in the treasury accounts of the temple read out once a year, and see that each item mentioned therein which has been omitted to be carried out is properly conducted as directed.

21 (9)

Bhāgamaṇḍala, Mercara Taluk

On a stone at the Bhagaṇḍēśvara temple

Be it well. Fortune.—Doing obeisance to the *guru* by devotion,—Bṛihaspati being in conjunction with Kanyā, in the great month named Vṛiṣchika, on the day following Bṛihaspati's (that is on Friday),—a universal *śāsana*, a *śāsana* for the *guru*, who is a form of joy, will I, Bōdharūpa, make even at the holy Bhagaṇḍāśrama also.

When Mēlpuṇḍi-Kunniyarasa was ruling the *nāḍu*,—Bōdharūpa-Bhagavar-arasu of the illustrious Purushōttama-parshad, with others, had a copper plate engraved. Whoever stops for a day the daily expenses laid down in the plate, whether male or female, including Kunniyarasa (himself), violates the order of the king ruling this *nāḍu*. The penalty for such violation for one day is 12 *kāṇam* and twice the offerings for the god; and when continued for a whole week, 12 *kaḷañju* of gold of 7 touches to the king.

There will be 17 perpetual lamps. The quantity of rice to be supplied by the *poduvāl* for daily offerings, etc., is 26 *nālī*. For the high oblation there will be 2 *nālī*, and for flowers 4 *nālī*. In addition daily 32 garlands of flowers and 6 lamps in the month of Vṛiṣchika will also be supplied.

Whoso does not pay as laid down by the *amachchān* after examination of the temple and the requirements of the worship, shall be looked upon as a traitor conspiring to murder the king of the very *nāḍu* in which he was born, and incurs the penalty of the man who cuts off the nose of him who having bound on the right side seizes on the left, and of one who takes to wife a woman within the prohibited degrees of relationship. Should the king be indifferent towards a man who does not pay the above fine, even after seeing and hearing him, the people of his *nāḍu* will curse him

The people have to perform five items of service, of which the Mahābhārata is one. If even a single item of the expenses is stopped, the penalty shall be 2½ *kāṇam* for every day.

May the arm-bearing Thousands of the Eighteen countries and the *Valanchiyar* protect the Vagaṇḍa temple. May the ascetics and the king (?) prosper.

Whatever is omitted here may be found in the treasury register and the copper plate. Pakaṇḍala-āyāri's writing.

22

Bhāgamaṇḍala, Mercara Taluk

On the brass pedestal of the Viṣṇu image in the Bhagaṇḍēśvara temple

Mahārāja Virarājendra-vaḍeyar. Coorg State. Vi (signature of the king in the centre). The Kali 4898 expired, the year Naḷa, on Sunday, the 1st of the bright fortnight of Māgha at 5 *ghaḷige* (was this) consecrated.

23

Bhāgamaṇḍala, Mercara Taluk

On the base of the metallic lamp post in Bhagaṇḍēśvara temple

(i) In the year 1881 A.D. Beliyappa, son of Maṇavaṭṭi Timmayya of the village Nelji, got prepared (the lamp stand).

(ii) Chinnappa of Eriṇjōli in Vēṇāṭ along with Parambattu Rāman-panikkar of Chemboṭṭi prepared the lamp stand according to the instruction of Beliyappa of Maṇōṭṭi.

24

Bhāgamaṇḍala, Mercara Taluk

On the silver pīṭha kept in the treasury of the Bhagaṇḍēśvara temple

Out of the cash received through the *kāṇike* paid by the people who attended the *jātra* of the goddess śrī Mūlakāvēri and the *harike* paid by the people of Coorg state,—

In the Kali year 4940, the year Vikāri, on Sunday, the 9th of the dark fortnight of Kārtika, when Śatabhisha-nakshatra was prevailing, corresponding to the 15th of November, 1839, when captain Le Hardi Saheb was the Superintendent of Coorg state, Divān Ponnappuyi Bopu and Minākshayya together got prepared, at a cost of Rs. 1242, one silver *pīṭha*, one *prabhāle*, three golden umbrellas, two *sūryapānas* and two *patākas* and offered in order to perpetuate the rites to the *kuṇḍike* of the goddess śrī Mūlakāvēri.

25

Talakāvēri, Mercara Taluk

On a bell in the Agastēśvara temple

In memory of Muddamma wife of Mancya Paṇḍa Moṇṇappa.

Pāḍi, Mercara Taluk

On the silver elephant in the Iggitappa temple

Be it well. 4912th (year) of the victorious increasing Kali (era) having expired, the year Pramōdūta being current, on the 12th of the bright fortnight of Chaitra. Monday,—Lingarājendra-vaḍeyar, the illustrious mahārāja of Koḍagu kingdom, while hunting at Balyātare forest, having killed 34 large elephants and captured and brought 8 cubs, in order to perpetuate *dharma* granted to the god Subbarāya of the Pāḍi temple this silver elephant.

Pāḍi, Mercara Taluk

On the brass plate fixed to the door of the Iggitappa temple

Appārāṇḍa Bōpu having renovated this temple of god Subbarāya in the Kali year 4936, the year Jaya, got the gold *kalaśa* set up.

Kaṭṭepura, Somavarapet Taluk

Copper plate record

Be it prosperous.

Adored be Śambhu, beauteous with the chāmara-like crescent moon kissing his lofty head; the original foundation pillar of the city of the three worlds.

I praise the right tusk of the sportive Boar,—may it protect us,—on which the Earth, uplifted by it, was like a spot.

Be it well. In the year 1615 of the victorious increasing Śālivāhana era, the year named Śrīmukha, the 12th of the bright fortnight of Pushya, Kṛishṇappa-nāyaka, the son of Venkaṭāḍri-nāyaka and grandson of Kṛishṇappa-nāyaka of Bēlūr, of the Kāśyapa-gōtra and Āpastamba-sūtra, caused to be written and given to Yōgapaiya, the son of Puṭṭarasaiya and grandson of Subrahmaṇya-dēva, of the Vaśiṣṭha-gōtra, Āśvalāyana-sūtra, and Rik-śākha, a deed of gift of a village as follows :—Within the Bēlūr country, which formerly the *rājādhirājā-rāja-paramēśvara-śrī-vīra-pratāpa śrī-vīra-Kṛishṇa-Rāya-Dēva-mahārāya* bestowed on our great-great-grandfather, a Gōvinda to the ocean, perfumed with camphor, in war a Bhīma, boon lord of Maṇināgapura, obtainer of a powerful kingdom, Yara-Kṛishṇappa-nāyakaraiya in the Nirugunda-stala of Tungi-nāḍ in Arakalgōd, the village of Kaṭṭepura—situated east of Koṇiganahalli, west of the land to the south of the Hēmāvati river, and north of Niluvāgilu,—together with Hirumana-halli,—to the east of Ippugalale

We, Kṛishṇappa-nāyaka, the son of Venkaṭāḍri-nāyaka and grandson of Kṛishṇappa-nāyaka, of the Kāśyapa-gōtra and Āpastamba-sūtra, to Yōgapaiya, the son of Puṭṭarasaiya and grandson of Subrahmaṇya-dēva, of the Vaśiṣṭha-gōtra, Āśvalāyana-sūtra, and Rik-śākha having given the village of Kaṭṭepura, together with Hirumana-halli, in the said tithi, at the auspicious time of the Makara-sankramaṇa, with presentation of a coin and pouring of water, that, acquiring the eight rights of full possession belonging to this village, namely, present profit, future profit,

hidden treasure, underground stores, springs, minerals, actualities and possibilities, you, your offspring and descendants, as long as sun and moon endure, with power of gift, exchange or sale, may continue to enjoy them in comfort, Kṛishṇappa-nāyaka, the son of Venkaṭāḍri-nāyaka and grandson of Kṛishṇappa-nāyaka, of the Kāśyapa-gōtra and Āpastamba-sūtra, to Yōgapaiya, the son of Puṭṭarasaiya and grandson of Subrahmaṇya-dēva, of the Vaśiṣṭha-gōtra, Āśvalāyana-sūtra and Rik-śākha, have caused this deed to be written and given.

The just witnesses to this:—Sun and moon, wind and fire, sky, earth and water, heart and mind, day and night morning and evening—these know the deeds of a righteous man.

Of giving or protecting a gift, than giving, protecting a gift is better; by giving, *svarga* is obtained; by protecting a gift, the eternal state. Than giving oneself, to protect another's gift is twice as meritorious; by taking away another's gift one's own gift becomes fruitless. Land given by oneself is a daughter, that given by one's father is a sister, that given by another is a mother; therefore land given must not be abandoned. An only sister to all kings in the world, neither to be enjoyed nor taken in marriage, is land given to a Brāhman.

(signed) śrī-Kṛishṇa

29 (12)

Mādāpura, Somavarapet Taluk

Inscription on the wall above the front doorway of the Maṭha

LINGARAJENDRA-VADEYAR

Vi

Śivalingappa, *charamūrti* of Koḍali, caused the repairs to be made in the year Śārvari, the 13th of the bright fortnight of Kārtika.

The *śrīmad-rājādhirāja rāja-paramēśvara prahuḍa-pratāpa apratīma-vīra-narapati*, seated on the jewelled throne of the Koḍagu samsthāna, ruling the empire of the world, of the Bhāradvāja-gōtra, Āśvalāyana-sūtra and Riksha-bhānukādhyāya, of the Viraśaiva religion; Appājendra-vaḍeyar's son, Lingarājendra-vaḍeyar—

Adored be Śambhu, beauteous with the *chāmara*-like crescent moon kissing his lofty head, the original foundation-pillar of the city of the three worlds.

Be it well—the 4881st year of the victorious increasing Kali (era) having expired, the year Vikāri being current, on the 10th of the dark fortnight of Māgha, Wednesday, at 27½ *ghaṭi* of the daylight—submitted to the will of Śiva (*i.e.*, died).

At this time of his becoming subject to Śiva, the moon to the ocean the womb of that Mahārāja (*i.e.*, his son), Virarājendra-vaḍeyar, being in his presence, performed the funeral rites,—and, according to his orders, had his tomb made in Mahādēvapura, had a temple built and the god Basavēśvara consecrated above the tomb, and had a maṭha of the Murige sect erected. And, to provide for the worship at all times of the *gaṇas* and of this god, assigned this Mahādēvapura land, in the year Naḷa, on the 1st of the bright fortnight of Chaitra, Friday, setting up *Linga-mudre* stones, to the villages of Chikka-Harade, Jambūru, Bēlūru, and Basavanahallī,—and caused a deed of the gift to be written and given.

The repairs were begun in the year Śārvari, on the 13th day of the bright fortnight of Kārtika, and completed in the year Śubhakṛitu, on the 10th of the bright fortnight of Vaiśākha, Thursday.

30 (23)

Mādāpura, Somavarapet Taluk

Inscription on the wall above the inner doorway of the Basavēśvara temple
in the enclosure of the maṭha

Sōmaśekhara-Śiva-yōgiśvara, (spiritually) born from the lotus hands of Śāntavīra-svāmi, *charamūrti* of the holy Murigā-svāmi, in the Kali year 4943 expired, the year Śōbhanakṛitu, on the 2nd of the bright fortnight of Kārttika, Monday, under the constellation Rōhiṇi, before 7 O'clock in the morning, erected the *kalaśa* over this throne.

31

Mādāpura, Somavarapet Taluk

On the brass-plate flag fixed on the top of the finial on the Basavēśvara temple
in the enclosure of the maṭha

The *śrīmad-rājādhirāja rāja paramēśvara prahuḷa-pratāpa apratima-vīra-narapati*, seated on the jewelled throne of the Koḍagu samsthāna, ruling the empire of the world, of the Bhāra-dvāja-gōtra, Āśvalāyana-sūtra and Riksha-bhānukādhyāya, of the Virāśaiva religion; Appājendra-vaḍeyar's son, Lingarājendra-vaḍeyar—

Adored be Śambhu, beauteous with the *chāmara*-like crescent moon kissing his lofty head, the original foundation-pillar of the city of the three worlds.

Be it well—the 4881st [year] of the victorious increasing Kali (era) having expired, the year Vikāri being current, on the 10th of the dark fortnight of Māgha, Wednesday at 27½ *ghaḷige* of the daylight subjected to Śiva (i.e., died).

At this time of his becoming subject to Śiva, the moon to the ocean the womb of this Mahārāja (i.e., his son), Virarājendra-vaḍeyar, being in his presence, performed the funeral rites.

(Here the seal with 'Vi' and Kali expired 4881 at the centre and the names of Lingarājendra-vaḍeyar and of Coorg kingdom around in kannada, and the repetition of the same in Urdu script on the outer circle, intervenes.)

According to orders had the tomb made in Mahādēvapura, a temple built and the god Basavēśvara consecrated above the tomb, and had a maṭha of the Murige sect erected. And to provide for the worship at all times of the *gaṇas* and of this god assigned the land at this Mahādēvapura and the villages of Chikka-Harade, Jambūru, Belūru and Baṣavanahaḷli setting up the Linga-mudre stones and caused a deed of the gift to be written and given on the 1st of the bright fortnight of Chaitra, Friday, in the year Naḷa.

32 (14)

Mādāpura, Somavarapet Taluk

Copper plate record of the maṭha

At the feet of Śāntavīra-svāmi, *charamūrti* of the Koḷali Mahanta-svāmi, the *charamūrti* of Mahā-Murigā-svāmi—

Adored be Śambhu, beauteous with the *chāmara*-like crescent moon kissing his lofty head, the original foundation-pillar of the city of the three worlds.

Be it well. In the year 1718 of the victorious increasing Śālivāhana era, the year Naḷa being current, on the 1st day of the bright fortnight of Chaitra, Friday,—when, dedicated by the lotus hands of the *svāmi* of the Siddāpura-maṭha, who was the follower of the doctrine of those enthroned in the upper cave at Śivaganga, and of the Viraśaiva religion; *śrīmad rājādhirāja rāja-paramēśvara, prahuḍa-pratāpa, apratīna-vīra-narapatī*, seated on the jewelled throne of the Koḍagu samsthāna, was ruling the empire of the world;—of the Bhāradvāja-gōtra, Āśvalāyana-sūtra, and Rukshabhānukādhyāya,—Appājēndra-vaḍeyar's grandson, like the moon in raising the ocean the womb of Lingarājēndra-vaḍeyar,—Virarājēndra-vaḍeyar, as an offering for Śiva, granted a deed of gift as follows:—

When the *svāmi* visited this Mahādēvapura-maṭha, performing obeisance to him and holding his feet, in order to obtain merit as long as sun and moon endure, he wrote and made over land free of tax as follows:— as an offering for Śiva, to the maṭha 700 *bhaṭṭis* of paddy, the produce of this land having a *bijavari* of 17 *bhaṭṭis*; and to the maṭha for extra expenses, the ground rent of the villages marked out by the erection of stones with the stamp of the *linga* and presented, as follows:—from Chikka-Harade and Janbūru villages, whose *bijavari* of 43 *bhaṭṭis* has a ground rent of 39 *varaha* deducting the former grants for *pura-varga*, *dēva-mānya*, and *bhūta-uttāra*, altogether $6\frac{1}{2}$ *varaha* for *bijavari* of $6\frac{1}{2}$ *bhaṭṭis*, the ground rent of the remaining free land, $36\frac{1}{2}$ *varaha* for *bijavari* of $36\frac{1}{2}$ *bhaṭṭis* from Bēlūru, belonging to Thenkanāḍ-mande in Yaḍava-nāḍ with Guḍugūru in Basavanahallī, the two villages having a ground rent of 50 *varaha* for *bijavari* of 50 *bhaṭṭis*, deducting the former grants for *pura-varga*, *dēva-mānya*, *bhūta-uttāra* and *nāyi-mannu* altogether a ground rent of $17\frac{1}{2}$ *varaha* for $17\frac{1}{2}$ *bhaṭṭis*, the ground rent of the remaining free land, 32 $\frac{1}{2}$ *varahas* for a *bijavari* of $32\frac{1}{2}$ *bhaṭṭis*. Total, from the 4 villages, after deducting the former grants, ground rent of free land coming to the maṭha—69 *varaha*, and the produce of 700 *bhaṭṭis* of paddy.

Having presented this in this *tithi*, with the erection of stones stamped with the *linga*, in the presence of the people of the four villages,—with the desire that father and all other ancestors may attain to the eternal Śivalōka, these are given, within the four boundaries of these villages marked out by the erection of stones stamped with the *linga*, the eight rights of full possession, namely, hidden treasure, underground stores, springs, timber, minerals, present profit, future profit, actualities and possibilities, etcetera; and the whole of that land, as offering to Śiva, in order that performing the worship of the *gaṇas*, at the time of Śivapūja may be recited the hymn of blessing (saying)—

Recollection of former births, dominion of the world, the glory of good fortune, surpassing beauty, faith in thee, knowledge, long life, (objects of) desire,—(of these) be thou giver to me Śankara, from age to age,—

has been written and given this grant of land.

Witnesses thereto:—Sun and moon, wind and fire, sky, earth and water, heart (or conscience), Yama, day and night, and the two twilights; these know the deeds of a righteous man.

Than making a gift oneself, to protect another's gift is twice as meritorious; by taking away another's gift one's own gift becomes fruitless.

Approval to the gift of land in my own hand.

(signed) Śri-Vi.

33 (19)

Iggodlu, Somavarapet Taluk

On a stone in the village

. . . . the 1st of the dark fortnight—the devotional copper-tablet that Vīra-vaḍeyar set up at the Aigaḷa-maṭha of the [Hālēri] land in (memory of) the courage of Hālēri Mamadaḷ-arasa's son.

34 (18)

Kibbetta, Somavarapet Taluk

On a stone in the village

In the year Khara, on the 1st of the dark fortnight of Kārttika,—to Channaiya's *guru* Rājaiya's younger brother's son Channa-Mallikārjuna,—for the incense, lights and worship to the god, —Vi(rarājēndra)-vaḍeyar, having made obeisance presented as described.

Set up at sunrise.

35 (26)

Cherala-Sirimangala, Somavarapet Taluk

On a stone lying in Mīnakolli forest near the village

In the year 1466 of the auspicious Śālivāhana era, the year Krōdhi, on the 1st of the bright fortnight of Chaitra,—śrīman mahāmaṇḍalēśvara Changāḷya-Śrīkaṇṭharasu granted to Lingaṇṇ-oḍēru-dēva the land belonging to Bagutanakōṭe, free of all imposts. Whoso destroys this free grant will be in a dreadful hell.

36 (27)

Herur, Somavarapet Taluk

Vīragal lying in paisāri land

(Very much effaced)

. . . Be it well. . . . illustrious Munivarāditya had Herūr built Kō
 of Herūr Ālapa of Herūr did this, Changāḷya had this decorated Muni-
 varāditya (sending for Malala ?) having taken the *paṭṭaṇasvāmi*'s

37 (28)

Andagove Kallur, Somavarapet Taluk

Vīragal

(The greater part is effaced)

Be it well. In Śaka 866, the year Krōdhi, cutting off his head, died. His family gave whoso takes away gets the (sin of) *Brahmāti* of killing cows [on the banks of] the Ganges. Būchaga's mother got *parōkshavinaya* done for her son. Bāvaṇṇaya wrote it.

38 (71)

Sirangala, Somavarapet Taluk

On a stone in the field of Basavaṇṇa temple

Be it well. *Vira[gal]* (of) Siriyama-tandi—Mācha-gāvuṇḍa of Sirivangala. Mācha-goṇḍa's son Kāva-goṇḍa set up the stone. Mariyōja engraved. Fortune.

39 (67)

Hulakod, Somavarapet Taluk

On a stone at the Kannēśvara temple

In the year Vikāri, on the 5th of the bright fortnight of Phālguna, Saturday,—When Trinamēra Dēvaṇṇa had been below the Ghāṭs Hulukōḍ Chikkaṇṇaya Bemmagaṇḍa's *biragal*. Kalina-bōja engraved it. Śrisagaṇḍa (?), Demmaya and Chikkaṇṇaya. Be it auspicious.

40 (68)

Heggadahalli, Somavarapet Taluk

On a stone near the Basavēśvara temple

Śri. Be it well. In the 1652nd year of the victorious increasing Śālivāhana era, the year Sādhāraṇa, on the 2nd of the dark fortnight of Māgha, Friday—in the presence of Manjunāthasvāmi of Kuḍuma, for the services of the god, Virapoḍḍer of Hālēri granted, free of all imposts Heggadahalli and Sirangāla, and had (boundary) stones set up to the 29 hamlets belonging to the two places, and gave them.

41 (69)

Heggadahalli, Somavarapet Taluk

On a second stone near the Basavēśvara temple

The symbol of Manjunāthasvāmi of Kuḍuma—śri.

42 (70)

Heggadahalli, Somavarapet Taluk

On the back of a vīragal near the Basavēśvara temple

Be it well. When the refuge of all worlds, the favourite of earth and fortune, *the mahārājādhi-*

rāja, paramēśvara, parama-bhaṭṭāraka, sun in the sky the Yādava-kula, crest-jewel of perfection, Rāja of the Malerājas, champion among the Malapas, *gaṇḍa-bhīruṇḍa*, fierce in battle, unassisted brave, single-handed hero, *Śanivārasiddhi*, *Giridurgamalla*, (destroyer of) Magara-rāya
 śrī Vira-Hoysaṇa

43 (62)

Harangi, Somavarapet Taluk

On a stone in the bamboo forest of the Chikkamaṭha

Be it well. With all titles, illustrious Shaṇmēdō-kōkam, *the Kaliyuga Brahma*, ascended (to heaven).

44 (63)

Takeri, Somavarapet Taluk

On a stone in a paddy field

In the year Sarvadhāri, on the 5th of the dark fortnight of Chaitra, Sunday,—Gauḷi-Nanja-rappayaṇṇa, granted this *gauḷike* to Lingēgaṇḍa of Hānagal.

45

Adinadur, Somavarapet Taluk

On a boulder in front of the colony of the Kurubas

The illustrious Ninga-voḍeyar of Gavuḍihālī granted to Baira-nāyaka of Sutikōṭe this village with the deed engraved. Tirumala-nāyaka's son Baira-nāyaka.

46

Morikal, Somavarapet Taluk

On a stone in the land belonging to the Īśvara temple

The *nāḷagavuḷas* agreed and granted (the land) to the god Mallikārjuna.

47

Morikal, Somavarapet Taluk

On a vīragal near the Īśvara temple

(very much effaced)

.....having built the tank at Neṇṇilugaḷani *kaṇḍuka* of one hundred *khaṇḍugas* of paddy twentyfive *khaṇḍugas* six *khaṇḍugas* of Nikkala

..... to the tank at Niṇṇiḷugaḷani Marani Ningapa's younger sister Bichabe (having built) the tank set up the stone.

48 (49)

Hosahalli, Somavarapet Taluk

On a stone near the Paṇiyāladakaṭṭe

Be it well. In the Śaka year 993, the year Sādhāraṇa, on newmoon day of the month Chaitra,—the illustrious Rājendra-Prithuvi-Koṅḡāḷa granted fifty *khaṇḍugas* of land in the rice fields east and west under the Gaurati tank of Suḷḷigōḷu for the sake of worship of the god Vira-siddhēśvara of Hoshavaḷḷi, and made them over with pouring of water. Also Rājavallabha-seṭṭi gave 40 *gadyāṇas* for the tank, and *āḷavala gadyāṇa* 1½. Whoso fails in this has slaughtered tawny cows. Whoso seizes land given by himself or by another, is born a worm in ordure for sixty thousand years.

49 (50)

Hosahalli, Somavarapet Taluk

On a stone in the field near Timmayyanakere

Be it well. In the Śaka year 993, the year Sādhāraṇa, on newmoon day of the month Chaitra,—when the illustrious Rājendra-Prithuvi-Koṅḡāḷa was ruling the kingdom:—for the great god Vira-siddhēśvara of Hoshavaḷḷi he gave money and bought land in Posavaḷḷi Nira-gāvuṇḍa's field, and gave ten *khaṇḍugas āḷavalam*. Whoso fails in this has slaughtered tawny cows.

50 (54)

Gonimarur, Somavarapet Taluk

On a vīragal lying by the road side

(The first part is gone)

..... wet land below the tank
..... Below Dēvigere (Dēvi tank) wet land six *gaṇṇu* and *ko*. 1½. At the place Māvinamakki *ko*. 10. Thus in total wetland 4, dryland to the north of the lane (which is) to the east of the town 2½. when the anger faded trampling the head and killing enough,—the tribute for Gopālādēva's army, house-tax, *solage*, forced labour,—free from all these, of his own will, did he give. In token of approval, Mallidēva Hariharadēva's signature: śri Chennasādāśiva.

51 (55)

Gonimarur, Somavarapet Taluk

On a second stone lying by the road side

(The first part is gone)

when dēvarasa was ruling the kingdom of the world:—Chikkeya-nāyaka having fallen in the fight at the boundary of Gaṭṭabāḍi in Yaḍavu-

nāḍ,—for Chikkeya-nāyaka's children, that Mallidēvarasa and Hariharadēvarasa, with all the
 of Tenka-nāḍ

52 (52)

Ganagur, Somavarapet Taluk

On a stone near the village entrance

In the year on the 10th of the bright fortnight of Vaiśāḥka, Tuesday,—an act of grace granted for the southern Guṇḍanāḍ Seventy: If there is no male issue it will go to a female and to female children. Whoso causes failure to this *dharma* commits sin and falls into *naraka* (hell). He is guilty of slaughtering cows on the banks of the Ganges and of the murder of a Brāhman.

The great minister Paḍiyara Bānammarāja's son Heggade-Nākaṇa wrote it. Great good fortune vajjaragāḷa Bayalnāḍ Bammōja made the *śāsana*

53 (53)

Ganagur, Somavarapet Taluk

On a second stone near the village entrance

When was ruling the kingdom : daṇḍanāyaka, with others, of whom he was the chief, remitted the dues and the gifts of the ku-nāḍ Seventy for Voḍeyappa and Honnappaya and the money tribute all incomes in the year Manmatha, on the of Jyēshṭha, Friday, with the incomes and gifts were granted as a favour by Virachōḷa-Koṅḡḷvadēva.

54

Ganagur, Somavarapet Taluk

On a third stone near the village entrance

..... granted. This will accrue to Vāmajiya (incurs) the *Brahmāti* of killing Brahman and cow on the banks of the Ganges; of killing the cow. Gangōja's son-in-law Bammōja wrote.

55

Ganagur, Somavarapet Taluk

On a piece of stone lying by the side of the road

(Highly fragmentary)

..... ra dēvaru champion over Nārēsva, the servant of his lord (got) the *parōkshavinēya* son the illustrious Tribhuvanamalla dēvaru

Ganagur, Somavarapet Taluk

On a vīragal in a garden in front of Harijan quarters

(Much of the inscription is effaced)

..... Raṇivōlga's younger brother Lalluga gavuṇḍa Sitālō
..... Lalluga got his head cut off and died.

57 (24)

Ganagur, Somavarapet Taluk

On a stone in the old village site

..... Be it well. In the year 1519 of the victorious Śālivāhana era, the year Hēviḷambi, on the 5th of the bright fortnight of Āśvayuja, Tuesday,—of the gōtra, Āśvalāyana-sūtra and Rukṣākha, Śrīkaṇṭha-Rājaya's son Rudragaṇa of Nanjarāya-paṭṭaṇa made to a grant of land at Gaṇagūr, in order that his father and mother and forefathers might attain *Kailāsa*. Whoso destroys the village granted (is guilty of) his father and mother, and of Nanjarāya-paṭṭaṇa śrī.

58 (58)

Kalakandur, Somavarapet Taluk

On the pedestal of Brahmadēva in the Jaina basadi

In the year Raudri, on the fifth of the bright fortnight of Jyēṣṭha, Sunday, Handra paid a visit śrī Māṇika-dēva. Great good fortune. śrī. śrī.

59

Kalakandur, Somavarapet Taluk

On a gong in the Jaina basadi

(The gong) offered by Chandaṇṇa to Chan[dranātha]

60 (59)

Chaudlu, Somavarapet Taluk

On a stone on the road near the Suggi temple

Be it well. When *śrīman mahā-maṇḍalēśvara* Nārāyaṇa, Harihara-dēva was ruling :—in the year Hēviḷambi, on the fifth of the first half of the month Māgha, the *nakṣatra* being Āśvini, Thursday,—the regulation formerly made by

Harihara for property accruing to a female in Kundūr was as follows :—It will belong to a female, to female children and to children of female slaves. In Chavuḍa . . . māne Mārajanaka of Molate pārisa In Kundūrathāva māne Māchikāriya Nagaha, Māchajiya, Nakāṇa, Kāmaṇa of Aigaṇale, Ājaṇa of Paḷḷigunda Benacha, Mādaṇa of Hegaḍehaḷḷi, Maligaḍa of Abiyūr. Thus, to these *gauḷas* and *nakharas* of this *nāḷu* was given this regulation by *śāsana* for as long as sun and moon endure. *Sēnabōva* Jinayya wrote it. Mālōja engraved the stone

61

Chaudlu, Somavarapet Taluk

On a stone standing by the side of the road leading to Ālakaṭṭe

On Thursday 1st May 1884 A.D. the charity of a choultry built 1. The well built by Mariyama.

62 (57)

Yedur, Somavarapet Taluk

On a stone in the Suggi temple

Be it well. In the 1017th Śaka year, the year Yuva, the second of the bright fortnight of the month Śrāvaṇa, Sunday,—the illustrious *mahāmaṇḍalēśvara*, chief lord of Tripura sun to the lotus the Balindra-kula, *Chaturmukha-gaṇḍa*, a cage of adamant to refugees, a lion to the elephant his enemies, a Bhīma of the powerful, a Rāma in war, a pleasure-garden of the Malepas, praised by the eulogists, plunderer of foreign territory, his father's warrior, his head at the feet of Śiva, an ocean of truth, a saw to the heart of his enemies, a *rakkasa* in war with kings,—with these and many other titles,—Duddharasa, born to Hiṭṭeyarasa and Junjaladēvi, being of great might and valour possessed of fresh youth, the beloved of Vijaya-Lakshmi, protecting Male, terrifying and driving away his enemies, attacking the forts, an incarnation of prowess, the *Kaliyugāntaka* protecting and ruling Samhatha-nāḍ, Pākumvāḍi and other places,—having fifteen horses, fifty male servants, two hundred and fifty strong men, forty-five retainers of good family, and a retinue of many subjects, guards, relatives, landed proprietors, and his lawful wife Chikaladēvi under his command, having built the Rāja tank, having erected having set up a *chatra* for Brāhmaṇas, having caused the wetlands to be made at the stream and brightening many acts of *dharma*, when he gained the *Śivalōka* (died) his brother Jūjarasa, out of friendship performed *parōkshavinaya* (obsequies). Molate Duddhamalla, minister for peace and war, had this *vīra-śāsana*, written by Bammadēva, son of *sēnabōva* Rājimayya. Whoso sells the wetland that Duddharasa caused to be made has slain cows and Brahmanas in Bāṇarāsi. Great good fortune. śrī. śrī.

63 (13)

Abbimatha, Somavarapet Taluk

Copper plate

At the feet of Murigisvāmi; at the feet of Niranjanadēva of the Abbimatha, the *charamūrti* of Śāntavīrasvāmi, the *charamūrti* of Mallikārjuna-mahanta-svāmi of Pākōḍu.

Adored be Śambhu, beauteous with the chāmara-like crescent moon kissing his lofty head the original foundation pillar of the city of the three worlds.

Be it well. In the year 1718 of the victorious increasing Śālivāhana era, the year Naḷa being current, on the first day of the bright fortnight of Chaitra, Friday,—When, dedicated by the lotus hands of the *svāmi* of the Śidhapura-maṭha who was the follower of the doctrine of those enthroned in the upper cave at Śivaganga and of the Vīraśaiva religion; *śrīmad-rājādhirāja, rāja-paramēśvara, prahuḷa-pratāpa, apratima-vīra-narapati*, seated on the jewelled throne of the Koḍagu samsthāna, was ruling the empire of the world;—of the Bhāradvāja-gōtra, Āśvalāyana-sūtra, and Rukshabhānukādhyaia, Appājendra-vaḍeyar's grandson, Lingarājendra-vaḍeyar's son, Virarājendra-vaḍeyar wrote and presented a renewed deed of gift as follows :—

Whereas the two villages which formerly, in the year 1650 of the Śālivāhana era, the year Kilaka, on the 2nd day of the bright fortnight of Kārtika, Wednesday, our grand father's elder brother Doḍḍa-Virappa-vaḍeyar granted,—in addition to the two villages Hosalli and Jigaṭṭalli which had formerly come to the Abbimaṭha of Yaḍava-nāḍ,—when Doḍḍa Virūpākshasvāmi paid a visit to Maḍikēri, holding his feet and making petition, in order to obtain merit as long as sun and moon endure, newly presented to the Abbimaṭha the Bāchalli village, having a ground rent of 16 *varaḥa*; and these three villages, Hosalli, Jigaṭṭalli and Bāchalli, have been made over to the Abbimaṭha, with the erection of (boundary) stones stamped with the *linga*, in the presence of the people of the four (boundary) villages.

And within the four boundaries of these three villages, Hosalli, Jigaṭṭalli and Bāchalli, which belong to the Abbimaṭha, the eight rights of full possession namely, hidden treasure, underground stores, springs, timber, minerals, present profit, future profit, actualities and possibilities etcetera,—the whole of that land, as an offering to Śiva, in order to perform the worship of the *gaṇas* and continue the work of merit as long as sun and moon endure, at the time of Śiva-pūja blessings may be continually invoked with the hymn of benediction (saying)—

Recollection of former births, dominion of the world, the glory of good fortune, surpassing beauty, faith in thee, knowledge, long life, (objects of) desire,—(of these) be thou giver to me, Śankara, from age to age—

has been written and given this renewed gift of land.

Witnesses thereto :—Sun and moon, wind and fire, sky, earth and water, heart (or conscience) and Yama, day and night and the two twilights; these know the deeds of a righteous man.

Than making a gift oneself, to protect another's gift is twice as meritorious; by taking away another's gift one's own gift becomes fruitless.

The said grant of land was according to order written on Friday by the private secretary Śambhaiya. śrī Vi¹.

64 (74)

Haradur, Somavarapet Taluk

On a stone known as *gāḷikallu* near the village

Be it well. Śrī-Eṇeyapa's having died, obtained a *kahnāḍ*. Whoso destroys this incurs the guilt of destroying cows and Baṇārasi. One *bālu* free from taxes.

Great good fortune. śrī.

¹ Signature of the king.

65 (46)

Malambi, Somavarapet Taluk

On a stone in the old village site

Be it well. The sun in the sky the Chōḷa-kula which was like the stem of the tree of paradise the Solar race, having the daughter of Kavēra (that is, the river Kāvērī) expert in removing the sins of all the people as companion,—the great Chōḷa king Rājakēsarivarmma-permmāṇaḍigaḷ,—to Manija, who in the battle of Panasōge had arrayed and fought, saying 'I will not return till (they) are completely put down'—saying that those who opposed him died, sent word to Pañchavan-mārāya to bind a *paṭṭa* on him and to give him a *nāḍ*. He (Pañchavan-mārāya) bound on him a *paṭṭa* (inscribed with the title) as *kshatriya-sikhāmaṇi-Kongāḷya* and granted Mālavvi.

To this, gāvunḍa-Rāchamma's family are witnesses,—Āditya-gāvunḍa of Kaṇṇavangala, Nanniya-mēru of . . gaḷani . . . cha-gāvunḍa of Kaḷane Eṇṇanga-gāvunḍa of Nallūr It should not be told that . . . ḷlūrnāḍ is outside the purview of the grant (*kalnāḍu*).

66 (47)

Malambi, Somavarapet Taluk

On a second stone near the old village site

In the year Dhātu on the 5th of the bright fortnight of Āsvīja—the illustrious Venkaṭādri-nāyaka's (son) Kṛṣṇappa-nāyaka granted to Rāchēgauḍa of Mālambi the land-rent of 12 *ga*. Twelve *varaḥa* have we given.

67 (48)

Menasa, Somavarapet Taluk

On a stone lying in the trench of the fort ruins

Be it well. When śrī Kongāḷya was ruling the kingdom—Komārayan Sundara, when the cows of were carried off, attacked those who drove them away feudatory Gōkipayan of the tired soldiers

(Images of Sundaran and Komaran, with the names attached)

68 (37)

Mullur, Somavarapet Taluk

On the northern wall of the Pārśvanātha basadi

Be it well. śrī-Rājādhiraja-Kongāḷya's mother Pōchabbarasi, lay disciple of Guṇasēna-panḍita-dēva of the Draviḷa-gaṇa, Nandi-sangha and Arungaḷ-ānvaya, had this *basadi* made. Great good fortune.

69 (38)

Mullur, Somavarapet Taluk

On the basement of the Pārśvanātha basadi

Be it well. śrī Rājendra-Chōla-Kongālva's son [Rājādhīrāja]-Kongālva gave, with pouring of water as a dwelling place to his *guru* Guṇasēna-panḍita-dēva, of the Tivula-gaṇa, Arungaḷ-ānvaya and Nandi-sangha. Great good fortune. śrī, śrī.

70

Mullur, Somavarapet Taluk

On a stone kept in the navaranga of the Pārśvanātha basadi.
(top portion is broken and lost)

. This is Rugmiṇi-mahādēvi's consecration.

71 (34)

Mullur, Somavarapet Taluk

On a stone by the side of Pārśvanātha basadi

Be it well. Of the hundreds of years elapsed since the time of the Śaka king, the 986th, the year Krōdhi being current, on the 9th of the dark fortnight of Chaitra in that year, Tuesday, under the Pūrvā-Bhādrapada-nakshatra, at the rise of Mīna :—

Be it well. Having gone across the deep ocean of nectar, the *āgama* which issued from the lotus mouth of the holy Arhad-*paramēśvara*, *parama-bhaṭṭāraka*, whose lotus feet are illumined by the rose of gems set in the crowns of all the gods and demon lords,—illustrious Guṇasēna-panḍita-dēva gained the abode of Mōksha-Lakṣmī.

His *guru*, skilled in unfolding the essence of the *siddhānta*, Pushpasēna-vratindira; his eminent sangha, the Nandi-sangha; lord of the Draviḷa-gaṇa of the great Arungaḷ-āmnāya; proficient in the supreme *ārhanṭya* and the other three jewels, all the great science of grāmāra, *āgama* and others, and the six established systems of logic:—the vratipati Guṇasēna-āryya, praised of āryyas.

72 (35)

Mullur, Somavarapet Taluk

On a second stone by the side of the same Pārśvanātha basadi

Written by Dharmaseṭṭi.¹ Be it well. In the 980th Śaka year, the year Viḷambi, at the time of the Uttarāyaṇa-sankrānti,—śrī Rājendra-Kongālva, for the *basadi*, which was built by his father, granted in Hāruvanahalli, Arakanahalli, Kāṅgoṇḍahalli, Hangalavāni 10 *khaṇḍuga*; Huṇise

¹ The writer's name usually comes at the end, but has been engraved on the top, perhaps for want of space at the bottom.

dāṇu 10 *khaṇḍuga* (Tamarind trees yielding 10 *khaṇḍuga* fruits ?); in Gaṇapatiḡḡḡ *khaṇḍuga* 3, Asagavoḷe *khaṇḍuga* 4. Niḡutadagōḡ 3 *khaṇḍuga*; Kesakuni (red soil garden ?) and the land inside a tank 3 *khaṇḍuga*; land at Hennellūru 10 *khaṇḍuga* with the oil from one oil mill.

Śrī Rājādhirāja-Kongāḷva's mother, Pōchabbarasi made over (the grant) to her guru Guṇasēna-paḡḡita-dēva, of the Draviḷa-gaṇa Nandi-sangha and Aruṇḷa-ānvaya and gave with pouring of water.

Whoso takes away land given by himself or by another is born a worm in ordure for sixty thousand years.

73 (36)

Mullur, Somavarapet Taluk

On a third stone by the side of the same Pārśvanātha basadi

(Nearly all defaced.)

A memorial to some female who died,—perhaps Prithvī-Kongāḷva's queen.

74

Mullur, Somavarapet Taluk

On a stone set up in front of the Chandranātha basadi

Be it well. In the Śaka year 980, the year Viḷambi

75 (39)

Mullur, Somavarapet Taluk

On another stone in front of the Chandranātha basadi

Be it well. Fortune. In the 1313th Śaka year, the year Pra[mō]ḡḡḡ, on the 3rd of the bright fortnight of Vaiśākha, Sunday,—of the śrī Mūla-sangha, Dēsi-gaṇa, Pustaka-gachchha and Koṇḡakundānvaya, the Āryya Śubhēndu's off-spring Vijayakirtidēva's beloved disciple Bāhubalidēva having obtained this temple, restored it.

Śrī Rājā[dhirāja]-Kongāḷva, and Rugmiṇidēvi had, in the temple built through Vijaya-dēva, in order that merit might be to his mother Pōchabbarasi set up and granted for it the village of Nulabihaḷḷi in Aṇḷavāḡi-nāḡḡ, Daḷaśinahallḷi and Hāruvahallḷi in Mullūr. The boundaries:—in the east, flowing streamlet, in the south in the north, the stone set up in the moat, in the west, the hill, in the north the boundaries of Kāregōḡḡ-hallḷi:—in the east, the boundary-stone of Nelliyaḡḡ, in the south of the hill, in the north, the tank-bund, in the north-east, the boundary-stone. Gaḷigalavōṇi in Mullūr lands 1 *khaṇḍuga*, . . . under the tank 2 *khaṇḍuga*, in Āga 10 *koḷaga*, Kanagoḡḡḡ . . . 10 *koḷaga*, gāla 1 *khaṇḍuga*, in Koḡagoḡḡḡ 2 *koḷaga*, achchagade 10 *koḷaga*, Lōkagadde 10 *koḷaga* . . . 15, Sampagegadde 1 *khaṇḍuga*, Bōlagadde 1 *khaṇḍuga*, 9 *koḷaga*, Āladakāḡi 1 *khaṇḍuga*, 10 *koḷaga*; Asaravakki 1 *khaṇḍuga* *koḷaga*, Vesikuni 1 *khaṇḍuga*: in Niḡitadagōḡ 3 *khaṇḍuga*, in Myaṇasa 1 *khaṇḍuga*

10 *koḷaga*; in Honnadēviya Saraṇagōḍu 1 *khaṇḍuga*, the land at Heṇṇanūr 2 *khaṇḍuga* with oil from one oil mill, to continue as long as moon and sun

(And) the joy of all people, reading the record of the dedication, with the view of continuing it, the king Vira-Harihara, who had been in many fights,—the guardian of those who come into the king's shelter, a cage of adamant to refugees, servant of the bearer of the conch, discus and mace, Gonkāraḍḍi-nāyaka,—whom Guṇḍappa-daṇṇāyaka had noticed (for his bravery)—gave Muḷlu-nāḍ of his own favour,—(And) Siddhagaḍḍa having assembled the subjects, and giving to Anṇādēvi's Kumāraṇaḥalli the name of Bhīmāpura, set up stones at the four boundaries, and presented it, with pouring of water. And giving to Kāragōḍ the name An[ṇa]ṅgapura, presented it, with pouring of water, to Pārśvanātha. For *dānaśāle* and *gōmāle* in [ki]ratyaduga, 3 *khaṇḍuga* of land in Jayamālapuri. 3 *khaṇḍuga* in Gaṇapatiḡōḍu, 1 *khaṇḍuga* in Hunisedālu (were granted).

Arjuna wrote theś *āsana*.

Whoso destroys this *dharma* incurs the guilt of killing cow, child, woman and teacher, and of eating the pig.

76 (40)

Mullur, Somavarapet Taluk

On a stone near Chandranātha basadi

Be it well. Fortune. In the 1138th Śaka year, the year Dhātu, the 15th of the bright fortnight of Jēṣṭha, Tuesday,—Immaḍi-A ya-Rāya's army chaplain (*Rāyakaṭākāchāryya*) Vidyādhara-Būchidēvarasa expired

77

Mullur, Somavarapet Taluk

On the pedestal of the Śāntinātha image in the garbhagṛiha of the
Śāntiśvara basadi

Mallishēṇadēva, the disciple of Śrīpāḷa-traividya-dēva of the Aruṅgaḷānvaya which shines in the Nandi-sangha in the illustrious Draviḷa-sangha, and who has crossed the ocean the entire *śāstras*, got the *basadi* at Muḷlūr re-consecrated.

78 (41)

Mullur, Somavarapet Taluk

On a stone with footprints in front of the Śāntiśvara basadi

The holy footprints of Guṇasēna-panḍita's *guru* Pushpasēna-siddhāntadēva.

79 (42)

Mullur, Somavarapet Taluk

On a stone near Śāntiśvara basadi

Be it well. The Nāga well which Guṇasēna-panḍitadēva caused to be dug. The *dharma* of the *nakaras*.

80 (45)

Mullur, Somavarapet Taluk

On a vīragal in the threshing-floor

Om. Obeisance. Be it well. In the reign of—with all titles, the *maṇḍalika-Nārāyaṇa* the champion who put to flight Maleya, a cage of adamant to refugees,—śrī Hariharadēva-Chōla dēva,—in the year Durmukhi, on the 5th of the bright fortnight of Chaitra, Monday,—when Beḷuhu-nāḍ, Goddumbāḍi, Muḷivarāditya-nāḍ Mallikārjuna, Niḍita, Meṇasa and others the whole nāḍ, uniting, marched to the Muḷlūr fort and besieging it, were scaling the fort.—Boppagaudi's (son) Malleya, protecting the Muḷlūr fort, hewing down the barrier and slaying, fell in crooked entrance. On his falling, the three hundred men of the villages, headed by Māsāvi, having assembled gave as a *vīrasēse* for him 3 paddy-fields in the Mākōve land of the Muḷlūr paddy-fields, and 5 paddy-fields in Hiḍijegal; these eight paddy-fields along with the Hosa Mānikere were sold for 9 *ga* to Boppagaudi's (sons) Mālaiya and Madaiya by Māsāvi and the *ūru* (who had) assembled, free of all imposts. These boundaries should be honoured as correct.

This stone was made by Koṅḡolali Bāchāchāri's son Bairōja. *Sēnabōva* Sātaiya of Kopaṇa-tīrtha wrote the letters of this *śāsana*. Great good fortune śrī. śrī.

81 (43)

Mullur, Somavarapet Taluk

On a vīragal on the tank-bund

Fortune. In the 999th Śaka year, the year Pingaḷa when śrī Rājēndra-Chōla-Koṅḡālva was ruling the kingdom,—his crowned queen Padmaladēvi having died, from strong emotion, he and his wife

82 (44)

Mullur, Somavarapet Taluk

On another vīragal in the same place

Uttama-Chōla-seṭṭi with a sword cutting off his head, died.

83

Mullur, Somavarapet Taluk

In front of a pair of footprints on a boulder near the village

(Very much effaced).

Be it well. Of the illustrious Arungaḷ-ānvaya sēna-panḍita

84 (32)

Niduta, Somavarapet Taluk

On a stone in the Bīrēdēvara-vana

(Very much effaced all down the middle of the stone).

Be it well. Fortune. In the year 1201 of the Śaka, the year Bahudhānya, of the dark fortnight of Vaiśākha, god Mallikārjuna of Malapanahalli gaḍināḍu, Aṇalenā Muḷḷunāḍu Ekoṭi of that Mallikārjunadēva. Lakanna. Jakarāmaya grant of lands made by Hiriya-Viraṇṇa and Chika-Viraṇṇa. In Banasamudra 10 *koḷaga*, wet land below Dēvarakere tank flower garden 10 *koḷaga*, in Banigana-halli below the tank built by Tirumale-gauḍa *koḷaga*, in 2 *salage*, behind the god's land for oil 2 *salage* 1 *koḷaga*, to the south of Āhatre 1 *koḷaga*, wet land of the western streamlet 1 *salage*, to Hariyaṇṇa of Koṇakaḍahu 1 *salage*, to Viraṇṇa of Koṇakaḍahu wet land of maṇṇadēva 1 *salage* of Mākakere 6 *salage* of Hiḍijiyakere in front of the village 100, behind the village 600, Thus dry lands 700, wet lands 22 *salage* Malligauḍa granted for *amṛitapaṇi* in equal shares to Hariyaṇṇa and Viraṇṇa

Whoso destroys this *dharma* incurs the sin of killing tawny cows on the banks of the Ganges.

Whoso takes away land given by himself or by another is born a worm in ordure for sixty thousand years.

85 (6)

Niduta, Somavarapet Taluk

On a vīragal in the village

Be it well. In the victorious increasing Śaka year 1177, the year Rākshasa, (the month) Vaiśākha, the 11th day of the bright fortnight; in the time (of the auspicious reign) of śrīmat-pratāpa-chakravartī Hoysaṇa bhujabala śrī-Vira-Narasimha-rāya Sōmaiya, the son of Bīragavuḍa of Kahigōḍu, shouting,—Bumbiya-nāyaka, himself, taking with him his servants Bimaiya Sōmaṇṇa, fighting, he fell. In order that Sōmaiya may attain to the world of gods, Mārigavuḍa who was born with him, and Māyiga, the son of that Sōmegavuḍa, prepared and raised this *bīragal*. Great prosperity. Fortune.

86 (7)

Niduta, Somavarapet Taluk

On another vīragal in the village

Be it well. In the victorious increasing Śaka year 1208, the year Pārthiva, (the month) Vaiśākha, the 12th day of the bright fortnight; in the time of the increasing reign of śrīmat-pratāpa-chakravartī Hoysaṇa bhujabala śrī-Vira-Narasimhadēvarasa:—Māratamma of Kahigōḍu, joining fight with his boasting bitter enemies, fell in the fight.

In order that Māratamma may attain to the world of gods, his younger brother Maleya-nāyaka, and Māratamma's sons Sōmaṇṇa this *vīragal*.

Great prosperity. Fortune.

87 (33)

Nandigunda, Somavarapet Taluk

On a stone near the village

Be it well. When *śrīman mahāmaṇḍalēśvara* Virachōḷa-Koṅgālvadēva was ruling the kingdom of the world :—Tāyi-Padumaladēvi, Sōmaladēvi, Tōḷūr Duddarasa, Balleya-daṇḍanāyaka, and Haḍiyera Kirikaṇa,—all these being present, in the year Manmatha, the month Kumbha, Sunday, the 10th, he granted in the Muḷḷu-nāḍ Seventy, for the brothers and their successors to raise and receive customs dues as follows :—good ox, free; headman's fee—for each hamlet in Ganahūr, 5 *haṇa*; tribute money—for each hamlet in Ganahūr, 5 *haṇa*; *araterē*, and pandal money, free; except the Ganga *siddhāya*, tax on income and gifts, forced labour, and demand, free for Haḍuvagēri.

Whoso speaks of failing in the grant made by Vira-Chōḷa-Koṅgālvadēva gets the *brahmāti* of slaughtering cows and Brāhmaṇas on the banks of the Ganges.

In the Seventy, 5 *gūḷa* of paddy for each house will be given to Gangōja and Būchaṇa.

88 (51)

Doddamalate, Somavarapet Taluk

On the sluice of Honnammanakere

In the illustrious year Pārthiva, on the 10th of the bright fortnight of Phālgua, Thursday,—Annadāni-arasa had this sluice built. The builders were Venkaṭaiya and Malaiya. Bommarasaiya's writing. This was made in the time of Basalingadēvara Nannagauda.

89 (56)

Doddakanagala, Somavarapet Taluk

On a nishidhi stone in the field

The tomb of Prabhāchandradēva, the beloved eldest disciple of Śubhachandradēva of the śrī-Mūla-sangha, Dēsiya-gaṇa. Pustaka-gachchha, Koṇḍakundānvaya and Ingulēśvara-bāli. He obtained release (died) in the year Tāraṇa, on the fifth of the bright fortnight of Chaitra, Friday.

90 (60)

Harohalli, Somavarapet Taluk

On a stone in a canal of the paddy field

Teyalaya-jūbu, washing his feet, gave to Eṇḇa[ra]sa as an *agrahāra*. Further, Chaṭṭayyam washing the feet of Dhārakabalaḥ (?) Kongaṇivarmma, gave gold and land

91 (61)

Garagandur, Somavarapet Taluk

On a vīragal in the village

(Very much effaced)

..... Be it well. The illustrious mahāmaṇḍalēśvara Tribhuvanamalla Vīra
 Changāḷva mahāma dityadēva

92 (64)

Kajur, Somavarapet Taluk

On a stone lying to the north of Basavanaguḍi

Illustrious Bīḷugaḍa and Anabagaḍa gave this village to the four, Bayiru Kaniguyi Rāma, Nāgajaya, and Kempapa.

93 (65)

Siraha, Somavarapet Taluk

On a stone in front of the Rāmēśvara temple

Śrī. In the year Jaya, on fullmoon day in the bright fortnight of Phālgun, Thursday,—when Hoysapa bhujabaḷa śrī-Vīra-Ballāḍadēvarasa was ruling the kingdom of the world :—Kasapa-gavuḍa of Śiriyūr who obtained Bīḷuhu-nāḍ, granted lands to Māyanna, son of Bīraya, the eight rights of full possession, such as, hidden treasure, underground stores, springs, minerals and future profit, for the sake of the god Mallikārjuna of Śirivura, together with the *kāluga*, by a *śāsana*, with pouring of water. Whoso destroys this will incur the guilt of slaughtering cows on the bank of the Ganges. Great good fortune. śrī, śrī, śrī.

(The signature of the king) *maṣevakkara kāvaru* (the guardian of those who take shelter). śrī.

94 (66)

Mudaravalli, Somavarapet Taluk

On a stone near the village entrance

May it be prosperous. The best of the illustrious *paramahansa pariwrājakas*, the great *yōgi* named Kaivalya, ever solely devoted to wisdom,—the Bēlūr king Kṛishṇa inviting (that) eminent *yati* gave the village of Mūdnavalli, as an auspicious offering to lord Kṛishṇa. If it be asked, for what reason was it given?¹

95 (75)

Uluguli, Somavarapet Taluk

On a vīragal in the coffee plantation

Be it well. The illustrious *mahāmaṇḍalēśvara*, subduer of Chauṭu, in firm character Rāma,

¹ The record stops here.

supporter of Satyarāya, in solid adamant Rudra, guardian of refugees, the illustrious Vira-Muni-varāditya Gökūladēvarasa :—

In the year Raktākshi, the month Kanyā,—when the Tengu-nāḍaka seized the cows of Yaḷaghaḷe the brave hero (The meaning of the rest is not clear. Mēlālī appears to have fought and died).

96 (2)

Biliur, Virajapet Taluk

On a stone lying in the trench.

Prosperity to the Jina-śāsana.

Of the years expired since the time of the Saka king, the eight hundred and ninth year being current,—

Be it well, Satyavākya-Koṅṇuṇivarmma-dharma-mahārājādhirāja, boon lord of Kovaḷālapura, lord of Nandagiri, in the eighteenth year of the illustrious Permmāṇaḍi's anointing to the kingdom, on the auspicious fifth day of the month Phālguṇa, to Śivaṇandi-siddhānta-bhaṭāra's disciple Sarvvaṇandidēva, for the Satyavākya Jina temple of the Peṇṇekaḍanga, Permmāṇaḍi gave the twelve hamlets of Biliūr in Peddoṇegare, free of all imposts.

The Ninetysix Thousand, the five tributary chiefs, the Seventy of Beddoṇegare and the eight householders are witnesses to this.

The Male Thousand, the Five Hundred, the five *dāmarigas* are guardians of this.

Whoso destroys this, destroys Bāraṇāsi, a thousand Brahmins and a thousand tawny cows, and is guilty of the five great sins.

Sedōja's writing.

Biliūr will pay eighty *gadyāṇa* of gold and eight hundred (measures of) paddy.

97 (3)

Koturu, Virajapet Taluk

On a stone in Lakkunda forest

Be it well, Satyavākya-Koṅṇuṇivarmma-dharma-mahārājādhirāja, boon lord of Kuvaḷālapura, lord of Nandagiri, illustrious Permmāṇaḍi:— Having tied the *Permmāṇi-vaḷḷa* on Jaḍala-Eṇeyanga-gāvuṇḍa's son, granted the estate as follows :—The fixed land-rent ten *gadyāṇa* of gold, and of the paddy grown (*beḷṭiya bhatta*) one hundred (measures) of paddy as a decree for all time

Būvayya's letters.

Kalnāḍ for Eṇeyanga. Great good fortune.

98 (4)

Peggur, Virajapet Taluk

On a stone in the village.

Be it well. Of the hundreds of years expired since the time of the Śaka king, the 899th, the year Īśvara being current :—

Be it well. Satyavākya-Koṅṇivarmma-dharmma-mahārājādhirāja, boon lord of Kōlālapura, lord of Nandagiri, illustrious Rāchamalla-Parmmanaḍi: within that year on the *Nandisvara* fullmoon day of the bright fortnight of Phālguṇa,

Be it well. When the valiant one adorned with a powerful right arm—the abode of his sword—vigorous in seizing the priceless pearls scattered from the frontal globes of the troops of proud elephants of all his enemies, his elder brother's warrior, a friend of the poor, illustrious Rakkasa was ruling Beddoregare;

Prosperity to the *Jina-śāsana*. A resident of śrī-Belgoḷa, illustrious Anantavīryayya, the beloved disciple of śrī-Gonaśēna-paṇḍita-bhaṭṭāraka, (who was) the beloved disciple of śrī-Biraśēna-siddhānta-dēva, acquired Peggadūr and also Posavādaga, secured against obstruction.

Witnesses to it, the Ninety-six Thousand, the five tributary chiefs, the Beddoregare Seventy and the eight house holders.

The five Malepas, the Five Hundred, and the five *dāmarigas* guard this.

Whoso destroys Śrīpuruṣa-mahārāja's gift destroys Bāṇarāsi, a thousand Brahmanas and a thousand tawny cows, and is guilty of the five great sins. Whoso protects this acquires great merit.

Chandanadiyayya's writing. *Śāsana* of the Peggadūr-basadi.

99 (29)

Kunda, Virajpet Taluk

On a pillar in the Kuṇḍadayyappa temple on the hill

... In order to repair and construct anew as a Śivālaya the ancient stone temple of Mahādēva on the Kunda hill in Beṭṭiyattu-nāḍu, where Īśvara appeared,—the *Takkamokastaru* of this nāḍ, with all the people and also the *Takkamokastaru* of Kakkēri village in Ammati-nāḍu, having agreed, began the work of renovation of this great place, in the year 1776 of the Śālivāhana era, the Kali year 4955, the year named Ānanda, on the 18th of the month Tūlā, the 15th of the bright fortnight of Kārttika, Thursday, on the expiry of the 1810060th Kali day, at an auspicious moment.

And for the restoration of this sacred place, Maneppanḍra details of people who, as an offering to Īśvara rendered service by paying the value, Kaṇḍeya-rāvanta *śānabhāga* Brāhmaṇa-Venkapaiya, *śubhedār* Keḍandēra Mudaiya and *pārupatyagār* Maneppanḍra-Puchaiya assisted by granting for Keḍandēra-Mēdayya assisted by granting for the door jambs, Saṇvaṇḍra-Bōlaiyya, Maṇiṇḍe-Timmayyagaḍa and Chinnegauḍa's (son) Chaṇṇappa granted for the god's *pāṇipīṭha*, roofing slabs and stone steps. The *jāhagirdār* of Kunda-grāma, Hayātkhānsābi granted for (the image of) Nandiśvara in front.

In this manner the work of renovation of this Śivālaya made by all the people united was completed in the year named Paingāḷa, on the 15th of the bright fortnight of Vaiśākha, Friday at an auspicious moment by the grace of Śiva.

For those who did this service will be happiness in this world and salvation in the next.

100 (31)

Nallur, Virajpet Taluk

On a stone on the tank-bund

Prosperity to the *śāsana* of the Jinēndras, a destroyer of sin, a sun in dispersing the darkness the doctrines of evil sects.

Be it well. The cause of good in other world and of highest benefaction the illustrious feet when granted she bore in her mind and without hesitation deciding 'I will obtain *mukti*' taking leave of her relatives gained *samādhi* to the wonder of all, Jakkiyabbe. The *mantraki* of Chandiyabbe-gāvunḍi, *śrāvaki* of Kastūri-bhaṭṭāra, Jakkiyabbe performed *sanyasana* and expired. Her husband, the chief *śrāvaka* Eḍayya. Fortune.

101 (30)

Nallur, Virajapet Taluk

On a bund near Titaramāḍa

(Top portion is broken and lost)

..... Koḍangāla son was ruling, Biliyasetti, falling with devotion at the feet of all the *yatis*, gained this glory of the gods.

Prosperity to the *Jina-śāsana*. The lord of Maduvanga-nāḍ, Kiviriyayya, kept the vow for twelve (days) in the Chāngala-basadi and expired. His sons Bāki and Buki set up this.

102 (73)

Balele, Virajapet Taluk

On the wall of a temple

The stone temple of the Jōgi of the Paḍubas. The Paḍubas' royal stone. Obeisance to the Jōgi of the Paḍubas.

103 (16)

Danagallu, Virajapet Taluk

Stone inscription in the Virājapur maṭha

In the year Yuva, the 5th of the bright fortnight of Jēshṭha; the Virakta-maṭha of Chīlāḷa shāka-svāmi.

104 (20)

Danagallu, Virajapet Taluk

Stone inscription in the village

In the auspicious year named Khara, on the 10th of the bright fortnight of Āśvija,—to Siddalinga svāmi of the Yeḍatore-maṭha.

105 (21)

Mayamudi, Virajapet Taluk

Stone inscription in the village

The holy god Gangādhara.
Virarājēndra-vaḍeyar.

106 (22)

Irpi, Virajapet Taluk

Stone inscription in the village

In the Śālivāhana Śaka year 1763, the year Śarvārī, the farmers of the Kiggattu Ten nādu have through their devotion renovated the temple of the god Rāmēśvara of Irpi on the Lakshmaṇa-tīrtha (river).

ಅ

ಪುಟಸಂಖ್ಯೆ

ಪುಟಸಂಖ್ಯೆ

ಅಕಾಳವರ್ಷ ಪೃಥುವೀವಲ್ಲಭ

2

ಅಪಸ್ತಂಬಸೂತ್ರ

23, 24

ಅಮಂಡ

11

ಆರ್ಯ ರುಜೇನ್ರು

49

ಅಖಂಡಲ

6, 10

ಆಲದಕಾಡಿ

49

ಅದ್ಯಗದೆ

49

ಆಲಪ

28

ಅಜಣ

40

ಆಲೋಡು

2

ಅಂಜನಗಿರಿ

16

ಆರ್ಯನ ಸೂತ್ರ

6, 9, 10, 11, 39, 42

ಅರ್ಜುನ

50

ಆರ್ಯನ ಸೂತ್ರ

23, 24, 26

ಅಣಬಗಪುಡ

57

ಅಣಲೆ

53

ಅಣ್ಣನ ಬಣ್ಣ

61

ಅಣಿಲವಾಡಿ

49

ಅಂಣಾಂಗಪುರ

49

ಅಂಣಾವೇವಿ

49

ಅನನ್ಯ ವೀರ್ಯ

61

ಅನ್ನದಾನಿ ಆರಸು

56

ಅನಂತನಾಥಸ್ವಾಮಿ

15

ಅನಂತಮತಿ ಅವ

16

ಅಪ್ಪಾ ಜಿರಾಜೇಂದ್ರ

9, 10, 11

ಅಪ್ಪಾಜೇಂದ್ರ

24, 26, 42

ಅಪ್ಪಾರಂಡ ಬೋಪು

23

ಅಪ್ಪತಿಮ ವೀರನರಪತಿ

24, 25, 26

ಅಬಿಯೂರು

40

ಅಬ್ಬಿಮತ

42

ಅಭಣ್ಣಿ ಭಟಾರ

2

ಅಭಿನವ ಚಾರುಕೀರ್ತಿ ಪಂಡಿತದೇವ

15

ಅಮ್ಮತಿನಾಡು

62

ಅಮನ ಹೊಸಹಳ್ಳಿ

16

ಅಯ್ಯನಂಕಕಾರ

41

ಆರಕನಹಳ್ಳಿ

47

ಆರಕಲೋಡು

23

ಆರಸಂಕ ರಕ್ಕಸ

41

ಆರುಬ್ಬಣ್ಣಯ್ಯ

45, 47, 51, 53

ಅವಿದ್ಯಾ ಮೃತ್ಯು ಭಟಾರಕ

17

ಅವಿನೀತ

2

ಅಸಗವೋಳಿ

47

ಅಸರಪಕ್ಕಿ

49

ಅಸಾಯಸೂರ

32

ಅಸುಂಡಿ

17

ಅಳಗೆಯರು

2

ಅದ್ಯಕ್ಕ

16

ಅದಿತ್ಯ ಗಾಮುಣ್ಣ

44

ಅದಿಶ್ರೀ ಅವ್ವ

16

ಇ

ಇರ್ಪಿ

64

ಇಂಗುಳೇಸ್ವರದ ಬಳಿ

56

ಉ

ಉತ್ತಮ ಜೋಡಿಸಿಟ್ಟಿ

53

ಉಮ್ಮತೂರು

2

ಉಲುಗಲಿ ಮೂಡಗೇರಿನಾಡು

6

ಋ

ಋಕ್ಕಾರಾಖಿ

6, 9, 10, 11

ಋಕ್ಕಾಖಾಧ್ಯಾಯ

23, 24

ಏ

ಎಡಯ್ಯ

63

ಎಡೆನಾಡು ಸಪ್ತರಿ

2

ಎರಿಡ್ಕೋಳಿ

21

ಎಜೆಯಪ

43

ಎಜೆಯಿರ್ರಸ

56

ಎಜೆಯಿಂಗ

60

ಎಜೆಯಂಗ ಗಾಪ್ಪಣ್ಣ

44

ಐ

ಐಗಡಲೆ

40

ಐಗಳಮತ

27

ಒ

ಒಳಗಣಿ

47

ಓ

ಓಂಕಾರೇಶ್ವರ

11, 12

ಓಂಕಾರೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನ

10, 11

ಒ

ಕಕ್ಕೇರಿ

62

ಕಟ್ಟಿಪುರ

23, 24

ಅ

ಕಡಪಟ್ಟಿ ಗಾಲ	2	ಕಂಡೆಗೌಡ	12
ಕಡಿಯುತ್ತುನಾಡು	13	ಕಂಪಣ	57
ಕಣ್ಣು ವಂಗಲ	44	ಕಂಬರಿ	2
ಕಣ್ಣಾಯನ ಗೋತ್ರ	1	ಕಸಕುನಿ	47
ಕಂಞನೂರು	16	ಕೇಪಟನ್ ಲೇ ಹಾರಡಿ	22
ಕಥಕವ್ಯಕ್	2	ಕೈವಲ್ಯ	58
ಕದನಪ್ರಚಂಡ	32	ಕೊಂಗಾಳ್	44, 45
ಕದಂಬ ಕುಲ	2	ಕೊಂಗುಣವಮ್ಮ	60
ಕನಗೊಡಲು	49	ಕೊಂಗೊಳಲಿ	52
ಕನಿಗುಯಿ ರಾಮ	57	ಕೊಬ್ಬಣಿ	1, 2
ಕಂನ್ನಿ ಕಾಪರಮೇಶ್ವರಿ ದೇವಸ್ಥಾನ	14	ಕೊಬ್ಬಣಿನಮ್ಮ	56, 61
ಕರಿವಳ್ಳಿ	2	ಕೊಟ್ಟಿಗರ	2
ಕಲಿನ ಬೋಜ	30	ಕೊಡಗಿನ ಶೀಮ	22
ಕಲಿಯುಗ ಬ್ರಹ್ಮ	32	ಕೊಡಗಿನ ಸಮಸ್ಥಾನ	24, 25
ಕವೇರಕನ್ಯಕಾ	44	ಕೊಡಗಿನ ಸಂಸ್ಥಾನ	9, 22, 26, 42
ಕಸಪ. ಗವುಡ	58	ಕೊಡಗು	6, 13, 21
ಕಸೂರಿ ಭಟ್ಟಾರ	63	ಕೊಡಗು ಸಂಸ್ಥಾನ	6, 10, 11
ಕಹಿಗೋಡು	54, 55	ಕೊಡಂಗಾಳ	63
ಕಾಗಣ ತಟಾಕ	2	ಕೊಡಗೊಡಲು	49
ಕಾಪ್ಪೋಂ[]ಹದಳ್ಳಿ	47	ಕೊಡಂದೇರ ಮುದ್ದೆಯ	62
ಕಾಮಾಣ	40	ಕೊಡಂದೇರ ಮುದ್ದೆಯ	62
ಕಾರಗದಿ	54	ಕೊಡಲಿ	24
ಕಾರತ್ತು ಮೂರ್ನಾಡು	14	ಕೊಣಸನಗರ	16
ಕಾರಿಗೋಡು	49	ಕೊಂಡಕುನ್ಯಾನ್ಯಯ	7, 8, 49, 56
ಕಾವಗೊಣ್ಣು	30	ಕೊಣ್ಣು ಕುನ್ಯಾನ್ಯಯ	2
ಕಾವೇರಿ	5	ಕೋಗನಹಳ್ಳಿ	23
ಕಾರ್ಯಪಗೋತ್ರ	23, 24	ಕೊಪ್ಪಾಣಿತ್ರ್	52
ಕಿಗ್ಗಟ್ಟುನಾಡು	6	ಕೊಪ್ಪಾರನ್	45
ಕಿಗ್ಗಟ್ಟು ಹತ್ತುನಾಡು	64	ಕೊಪ್ಪಾರಯನ್	45
[ಕಿ] ರತ್ನದುಗ	49	ಕೊಪ್ಪಕಡಹು	54
ಕ್ರಿಷ್ಣಧರ್ಮ	2	ಕೊಪ್ಪಲಪುರವರೇಶ್ವರ	60
ಕಿವಿರಿಯಯ್ಯ	63	ಕೋಳಿಯನೂರು	2
ಕುಡುಮ	31	ಕೋಳಾಳಪುರವರೇಶ್ವರ	61
ಕುಣಿನ್ನೂರು	5		
ಕುಂಡಕುಂದಾನ್ಯಯ	15		
ಕುಂದ	62		
ಕುಂದದ ಬೆಟ್ಟ	62		
ಕುಂದೂರು	40		
ಕುಮಾರನ ಹಳ್ಳಿ	49		
ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿ	21		
ಕುಮಾರೇಶ್ವರ	12		
ಕುಮಳಾಲಪುರವರೇಶ್ವರ	60		
ಕ್ರೌಷ್ಣ	58		
ಕ್ರೌಷ್ಣಸ್ವನಾಯಕ	44		
ಕೂಡಲೂರು	5		
ಕೂರ್ದ	9		
ಕ್ರೌಷ್ಣಸ್ವನಾಯಕ	23, 24		

ಪುಟಸಂಖ್ಯೆ

ಪುಟಸಂಖ್ಯೆ

ಗಂಡಭೇರುಂಡ	32
ಗನಹೂರು	55
ಗಣಿಗಲಪೋನಿ	49
ಗಾವುಣ್ಣ ರಾಜಪ್ಪ	44
ಗಿರಿದುರ್ಗಮಲ್ಲ	32
ಗುಡುಗೂರು	27
ಗುಣಜನ್ಮ ಭಟಾರ	2
ಗುಣಜನ್ಮ ಭಟಾರ	2
ಗುಣಸೇನಪಟ್ಟಿತ	51
ಗುಣಸೇನಪಟ್ಟಿತದೇವ	45, 46, 48
ಗುಣಸೇನಾರ್ಯ	47
ಗುಂಡಪ್ಪದಣ್ಣನಾಯ್ಕ	49
ಗುಂದನಾಡಿಪ್ಪತ್ತು	36
ಗುಂಮಟಜಿನೇಶ್ವರ	15
ಗೋಕಾಜಿಪ್ಪಿನಾಯ್ಕ	49
ಗೋಣಸೇನಪಟ್ಟಿತ ಬಟಾರಕ	61
ಗೋದ್ವಂದಾಡಿ	52
ಗೋರಹಳ್ಳಿ	5
ಗೋಪಾಳದೇವ	35
ಗಾರತಿಯ ಕೆಜೆ	34
ಗಾರಿಭವ	6

22

ಜಲುಟುವಿಭಾಡ	59
ಜಂಗಾಳ್ಳ	28
ಜಂಗಾಳುವ	28
ಜಟ್ಟಿಯ	56
ಜಂಣಪ್ಪ	62
ಜತುಮ್ಮಣ್ಣ ಖಗಣ್ಣ	41
ಜಂದಣ	39
ಜಂದ್ರವಂಶ	10, 11
ಜಂದ್ರಶೇಖರ	11, 12
ಜನ್ಮಣ್ಣಿ	2
ಜನ್ಮನೈಯಯ್ಯ	61
ಜನ್ಮಿಯಬೈಗಾವುಣ್ಣ	63
ಜನ್ಮ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ	27
ಜಂನನಕೋಟಿ	6
ಜಂಸ್ಕೈ	27
ಜಪುಗ್ರಾಮ	27
ಜಾಂಗಲದ ಬಸದಿ	63
ಜಾರುಕ್ರಿಸ್ತಿಪಂಡಿತದೇವ	15, 16
ಜಕಲದೇವಿ	41
ಜಿಕದೀರಣ	54
ಜಿಕ್ಕಣ್ಣಯ	30
ಜಿಕ್ಕದೀರಣಾಜೇಂದ್ರ	13
ಜಿಕ್ಕಹದ	25
ಜಿಕ್ಕಹರದ	26

ಜಿಕ್ಕೆಯನಾಯಕ	36
ಜಿಂಡವ್ವ ಕ್ಷ	2
ಜಿನ್ನಪ್ಪನ್	21
ಜಿಂನಗಲೂಡ	62
ಜೀಲಗವಾಕನ್ಯಾಪಿ	64
ಜೋಳಕ್ಕಳ	44
ಜೋಲು ಮಹಾಮುಖೇಪತಿ	44

ಛ

ಛಲದಂಕರಾಮ	59
----------	----

ಜ

ಜಕರಾಮಯ	54
ಜಕ್ಕಿಯಪ್ಪ	63
ಜಡಲವಿಜಯಂಗಾವುಣ್ಣ	60
ಜಮ್ಮುಪಡಿಯ ತಟಾಕ	2
ಜಂಬೂರು	25, 26
ಜಯಣ್ಣಿ ಭಟಾರ	2
ಜಯಮಾಳಪುರಿ	49
ಜಾಹ್ನಾ ವೀಯ [ಕು]ಲ	1
ಜಗಟ್ಟಿಳ್ಳಿ	42
ಜಿನಯ್ಯ	40
ಜುಂಬಲದೇವಿ	41
ಜೂಜರನ	42

ಝ

ಝಂಸನ್ನ	2
--------	---

ಟ

ಟೀಪು ಸುಲತಾನ	13
-------------	----

ಠ

ಠೆಂಕನಾಡು	27
----------	----

ಡ

ಡಗಡರು	2
ಡಗಡೂರು	2
ಡಳವನನಗರ	2
ಡಳವನಪುರ	2
ಡಳವಿತ್ತಿ	2
ಡಾತಂಗಿ	7, 8
ಡಿರವಜ್ಜರುದಿರ	59
ಡಿರುಮಲಿನಾಯಕ	33
ಡಿರುಮಲಿಗಲೂಡ	54
ಡಿವ್ವಣಿಗಣ	45
ಡುಂಗನಾಡು	23

ಪ್ರಟಿಸಂಖ್ಯೆ

ಪ್ರಟಿಸಂಖ್ಯೆ

ತ್ಯಯಮೃಕ	1
ತೆಂಕುನಾಡಪ್ಪ ತು	37
ತೆಂಗುನಾಡು	59
ತೆಯಲಯ್ಯ ಜೂರು	56
ತೇನನ್ನ ಕರು	2
ತೋರೆವಳ್ಳಿ	2
ತೋಣಿಗಟ್ಟ	41, 42
ತೋಳೂರ ದುದ್ದರಸ	55
ತ್ರಿನಮೇರ ದೇವಣ್ಣ	30
ತ್ರಿಪುರಾಧೀಶ್ವರ	41
ತ್ರಿಭುವನಮಲ್ಲ	38, 57

ದ

ದತ್ತ ಕಸೂತ್ರ	1
ದಚಿರಿನವಳ್ಳಿ	49
ದಾಸನೂರು	2
ದುದ್ದಮಲ್ಲ	42
ದುದ್ದರಸ	41, 42
ದೇವರಕೆಟ	54
ದೇವಿಗಣ	35
ದೇರಿಗಣ	15
ದೇಸಿಗಣ	49
ದೇಸಿಗಣ	2
ದೇಸಿಯಗಣ	7, 8, 56
ದೊಡ್ಡ ವೀರಪ್ಪ	49
ದೊಡ್ಡ ವೀರರಾಜೇಂದ್ರ	13
ದೊಡ್ಡ ವೀರಾಪಾಕ್ಷಸ್ವಾಮಿ	42
ದ್ರವಿಳಗಣ	47
ದ್ರವಿಳಸಂಘ	51
ದ್ರವಿಳಿಗಣ	45, 56

ನ

ಧರ್ಮಸೆಟ್ಟಿ	47
ಧವಲಾಂಕಭೀಮ	23
ಧಾಸನೂರು	2

ನ

ನಕಣ	40
ನಂಜರಾಯಪಟ್ಟಣ	16, 39
ನಂಜರಾಯಪಟ್ಟಣ ತಾಲೋಕು	6
ನನ್ನ ಗಿರಿಸಾಧ	60, 61
ನನ್ನಾಕ್ಕಲ	2
ನನ್ನಿಸಂಘ	45, 46
ನನ್ನಿಯಮೇರು	44
ನಂದಿಸಂಘ	47, 51
ನಂದೀಶ್ವರ	62

ನಂನಗಲುಡ	56
ನಯಕೀರ್ತಿ ಸಿದ್ಧಾಂತಚಕ್ರವರ್ತಿ	58
ನಳ್ಳೂರು	44
ನಾಗಜ್ಯಯ	57
ನಾಗಪಾವಿ	51
ನಾಗ್ಗಯ ಶೆಟ್ಟಿ	14
ನಾರಯಣ	1
ನಾರಾಯಣ	40
ನಿರ್ಗುಣ	2
ನಿಂಗಪ	33
ನಿಂಗಪೂಡರು	33
ನಿಡಿತ	52
ನಿಡಿತದಗೋಡು	49
ನಿಡಿತದಗೋಡು	47
ನಿರಂಜನದೇವ	42
ನಿಲುವಾಗಿಲು	23
ನೀತಿಗಾಸ್ತ	1
ನೀರಗಾವುಣ್ಣ	35
ನೀರುಗುಂದಸ್ತಲ	23
ನುಲಬಿಹಳ್ಳಿ	49
ನಣ್ಣಿಲುಗಜಿನಿ	33
ನೆಲಾಜಿ	21
ನೆಳ್ಳಿಯ ಯೋಳಿ	49
ನೆಳ್ಳಿಮಿಶ್ರಿ ಅಪ್ಪ	16

ಪ

ಪಕ್ಕಣ್ಣಲ ಆಯೂರಿ	20
ಪಳ್ಳಾಪನ್ ಮಾರಾಯ	44
ಪಡಿವರ ಬಾನಮ್ಮರಾಜ	36
ಪಡುಬ	64
ಪಡುವರಾಯಾ	64
ಪಂಡಿತದೇವ	15
ಪದ್ಮನಾಥ	1
ಪದ್ಮಲದೇವಿ	52
ಪದುಮಲದೇವಿ	55
ಪನಸೋಗೆ	44
ಪ್ರಭಾಚಂದ್ರದೇವ	56
ಪರಂಬತ್ತು ರಾಮನಾಥಪಟ್ಟಣ	21
ಪರಮಣ್ಣಿಳಸೋಜಿಕಾಜಿ	41
ಪರಮಭಟ್ಟಾರಕ	31, 46
ಪರಮೇಶ್ವರ	31, 46
ಪಲ್ಲಾಯಿರವರ್	18, 20
ಪಳ್ಳಿಗುಂದ	40
ಪಾಕುಂವಾಡಿ	41
ಪಾಕೋಡು	42
ಪಾಡಿ ದೇವಸ್ಥಾನ	23
ಪಾಡಿ ನಾಲ್ಕುನಾಡು	22

ಪ್ರಟಿಸಂಖ್ಯೆ

ಪಾಲಯೂ[ರ]	17
ಪಾರ್ಶ್ವನಾಥ	49
ಪಿರಿಕೆಹಿ	2
ಪುಟ್ಟರಸ್ಯಯ	23, 24
ಪುರುಷೋತ್ತಮಪರ್ವ	17
ಪುಷ್ಯಸೇನ ವೃತ್ತೇಂದ್ರ	46
ಪುಷ್ಯಸೇನ ಸಿದ್ಧಾಂತ	51
ಪುಷ್ಕೋತ್ತಮ ಪರ್ವ	19
ಪುಸ್ತಕಗಣ್ಯ	7, 15, 49
ಪುಸ್ತಕ ಘಟ	56
ಪೂನಾದಂಭಾಸಹಶ್ರ	2
ಪೆಗ್ಗು ದೂರು	61
ಪೆಗ್ಗಿ ವಿವಿಯರು	2
ಪೆಣ್ಣೆ ಗಡಬ್ಬ	60
ಪೆದ್ದೂ ಹಿಗರೆ	60
ಪೆರ್ವಕ್ಕ ವಾಣಿ	2
ಪೆರ್ವನಡಿ	60
ಪೆಬ್ಬು ಬಿಲ್ವಾಕ್ಷ	2
ಪೊಗರಿಗೆಹಿ	2
ಪೊನ್ನಪ್ಪ	13
ಪೊನ್ನಪ್ಪಯಿ ಬೊಪ್ಪ	22
ಪೊನ್ನಪ್ಪಳಿ	35
ಪೊನ್ನವಾದಗ	61
ಪೊನ್ನ ಕಗಧ	8
ಪೊಟ್ಟಿ	2
ಪೋಡಬ್ಬರಸಿ	45, 47, 49
ಪ್ರತಾಪ ಚಕ್ರವರ್ತಿ	54, 55
ಪ್ರಯಡಪ್ರತಾಪ	24, 25, 26, 42
ಪ್ರಿಥ್ವಿವಲ್ಲಭ	31

ಬ

ಬಗುತನ ಕೋಟಿ	28
ಬಡವರ ನಣ್ಣ	61
ಬದಗಿಗುಪ್ಪ	2
ಬನಸಮುದ್ರ	54
ಬನಿಗನಹಳ್ಳಿ	54
ಬಮ್ಮದೇವ	42
ಬಮ್ಮೋಜ	36
ಬಂಮೋಜ	37
ಬಯಲನಾಡು	36
ಬಯರು	57
ಬಲ್ಲಣಿವ್ವಕ್ಷ	2
ಬಲ್ಲಾಳರಾಯ ಜೀವರಕ್ಷಪಾಲಕ	15
ಬಲ್ಲಾಟ್ರಿಕಾಡು	22
ಬಲಿನ್ಮುಕ್ತುಳಕಮಳಮಾರ್ತುಣ್ಣ	41
ಬಲಿಯರ ಭೀಮ	41
ಬಲಿಯದ ಸಪ್ತಾಂಗಹರಣ	23

ಪ್ರಟಿಸಂಖ್ಯೆ

ಬಲ್ಲೆಯ ದ್ವಂದ್ವನಾಯಕ	55
ಬಸಲಿಂಗದೇವ	56
ಬಸವನಹಳ್ಳಿ	25, 26, 27
ಬಸವಪಟ್ಟ	16
ಬಸವೇಶ್ವರ	25, 26
ಬಾಕಿ	63
ಬಾಚಳ್ಳಿ	42
ಬಾಚಾಚಾರಿ	52
ಬಾಡಗ	14
ಬಾಣರಸಿ	42, 61
ಬಾಣಾರಸಿ	43
ಬಾಣಾಸಿ	60
ಬಾವಣಿಯ್ಯ	29
ಬಾಹುಬಲಿದೇವರು	49
ಬಿದ್ವಂಡರ ಬೊಪ್ಪ	13
ಬಿದಿರೆ	16
ಬಿಹಗಾಮುಣ್ಣ	5
ಬಿಳಿಲೂಪರ್ವನ್ನ ಪರ್ವ	60
ಬಿಳುಗಾಡ	57
ಬಿಳುಹುನಾಡು	58
ಬೀಡಬೆ	33
ಬೀಮ್ಪೆಯ	54
ಬೀರಗಪ್ಪಡ	54
ಬೀರಯ	58
ಬೀರಸೇನ ಸಿದ್ಧಾಂತದೇವ	61
ಬೀಟಿಯಸೆಟ್ಟಿ	63
ಬುಲಿ	63
ಬುಂಬಿಯನಾಯಕ	54
ಬೂಚಗ	29
ಬೂಚಣ	55
ಬೂತನಹಳ್ಳಿ	16
ಬೂವಯ್ಯ	60
ಬೊಡ	40
ಬೆಟ್ಟಿಯತ್ತನಾಡು	6, 62
ಬೆದ್ದೂ ಹಿಗರೆ	60, 61
ಬೆಮ್ಮತ್ತಿ	16
ಬೆಂಮಗಾಡ	30
ಬೆಳ್ಳಾಪ್ಪ	21
ಬೆಳಿಯೂರು	60
ಬೆಳುಗುಳ ಪುರವರಾಧೀಶ್ವರ	15
ಬೆಳುಹುನಾಡು	52
ಬೆಳ್ಳುರರು	25
ಬೆಳ್ಳೂರು	26
ಬೆಳ್ಳೂಳ	61
ಬೇಲೂರು	25, 27
ಬೇಲೂರಿ ಶೀಮ	23
ಬೇಲೂರು ಕೃಷ್ಣ ಭೂಪ	58

ಪ್ರಟಿಸಂಖ್ಯೆ

ಬೈರನಾಯಕ	33
ಬೈರೋಜ	52
ಬೋಕನಹಳ್ಳಿ	5
ಬೋಪ್ಪ ಗೌಡಿ	52
ಬೋಮರಸ್ಕೆ	56
ಬೋಧರೂಪಭಗವತ್	17, 19
ಬೋಳಗದ್ದೆ	94

ಭ

ಭಗಣ್ಣಾರ್ಕಮ	19
ಭಗಂಡೇಶ್ವರಸ್ವಾಮಿ	21
ಭರದ್ವಾಜಗೋತ್ರ	6, 10
ಭಾರದ್ವಾಜಗೋತ್ರ	9, 11, 24, 26, 42
ಭೀಮಾಪುರ	49
ಭುಜಬಲಿ ಶ್ರೀ ಅವ್ವ	16

ಮ

ಮಗರಾಯಂ	32
ಮಂಜುನಾಥಸ್ವಾಮಿ	31
ಮಡಿಕೇರಿ	42
ಮಣವಟ್ಟಿ ತಿಮ್ಮಯ್ಯ	21
ಮ್ಯೂಸ	49
ಮನುಂಡೆ ತಿಮ್ಮಯ್ಯಗಳುಡ	62
ಮನೆನಾಕಪುರವರಾಧೀಶ್ವರ	23
ಮಣಿಯಗುರೆ	2
ಮನೋಟ್ಟಿ ಬೆಳ್ಳಿಯಪ್ಪನ್	21
ಮಂಡಳೀಕ ನಾರಾಯಣ	52
ಮದುಮಂಗನಾಡು	63
ಮದ್ದೆಯ	52
ಮನಿಜ	44
ಮನಪ್ಪಂಡ್ರಪ್ಪಯ್ಯ	62
ಮನೆಯಪಂಡ ಮೊಂಡಪ್ಪ	22
ಮಮದ್ವೈ ಅರಸು	27
ಮರನಿ	33
ಮರಿಯಪ	41
ಮರಿಯೋಜ	30
ಮಜುಗರೆ	2
ಮಜಿವಕ್ಕರ ಕಾವರು	58
ಮಜಿವಕ್ಕ ಸಕಾವ	59
ಮಜಿಪೊಕ್ಕರ ಕಾವ	49
ಮಲಗನಕೆಡ	16
ಮಲಪನಹಳ್ಳಿ	53
ಮಲಪರೂಳುಗಂಡ	32
ಮಲರಾಜರಾಜ	31
ಮಲಿಗೌಡ	40
ಮಲಿಯನಾಯಕ	55
ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನದೇವರು	33, 58

ಪ್ರಟಿಸಂಖ್ಯೆ

ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ	52
ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನದೇವರು	53
ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಸ್ವಾಮಿ	42
ಮಲ್ಲಿದೇವ	35
ಮಲ್ಲಿದೇವರಸ	36
ಮಲ್ಲಿದೇವದೇವ	51
ಮಲುಗನಹಳ್ಳಿ	16
ಮಲೆ	41
ಮಲೆಪರ ನಂದನಪನ	41
ಮಲೆಪರು	61
ಮಲೆಯಬೆಂಕೋಡಗಂಡ	52
ಮಲೆ ಸಾಸಿವ್ವರು	60
ಮಲ್ಲೆಯ	52
ಮಲ್ಲೆಯ	56
ಮಲೋಜ	40
ಮಹನ್ನ ಸ್ವಾಮಿ	42
ಮಹಂತಸ್ವಾಮಿ	26
ಮಹಾದೇವ	6, 9, 17, 62
ಮಹಾದೇವಪುರ	25, 26
ಮಹಾದೇವಪುರದ ಮಠ	26
ಮಹಾಭಾರತ	20
ಮಹಾರಾಜ ಲಿಂಗರಾಜೇಂದ್ರರ್ ವಡೀರ್ (ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ) 9	
ಮಹಾರಾಜ ವೀರ್ ರಾಜೇಂದ್ರರ್ ವಡೀರ್ (ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ) 6	
ಮು[ಬ್ರ]ರುದ್ಧ ಳಾಮ್ಬಾಯಿ	46
ಮಹಾವಾದವಾದೀಶ್ವರ	15
ಮಹೇಶ್ವರ	11, 12
ಮಾಕಳ ಕೆಡ	54
ಮಾಕೋವೆ	52
ಮಾಚಿಕಾರಿಯನಗಹ	40
ಮಾಘಾಣಂದಿ ಭಟ್ಟಾರಕ	7
ಮಾಚಗಾವುಣ್ಣ	30
ಮಾಚಗೊಣ್ಣ	30
ಮಾಚಜೀಯ	40
ಮಾಣಿಕ್ ದೇವರು	39
ಮಾದಣ	40
ಮಾದೇವಪುರ	25
ಮಾಧಧ	2
ಮಾಧವ	1
ಮಾಯಾಣ	58
ಮಾರತಮ್ಮ	55
ಮಾರತಪ್ಪಡ	54
ಮಾಲವ್ವಿ	44
ಮಾಲಂಬಿ	44
ಮಾಲ್ವೆಯ	52
ಮಾವಿನಮಕ್ಕಿ	35
ಮಾಸಾವಿ	52
ಮಾಹಗಣಪತಿ	12

ಪುಟಸಂಖ್ಯೆ

ಪುಟಸಂಖ್ಯೆ

ವಿರಾಣಾಕ್ಷೆಯು	22
ಮುದ್ದಮ್ಮ	22
ಮುದ್ದಿನೆಟ್ಟು	16
ಮುನಿವರಾದಿತ್ಯ	28
ಮುನಿವರಾದಿತ್ಯ ಗೋಕುಳದೇವರಸ	59
ಮುರಿಗಾಸ್ತಾಮಿ	25, 26
ಮುರಿಗಿಸಾಮಿ	42
ಮುರಿಗೇ ಸಂಪ್ರದಾಯ	25, 26
ಮುಳವರಾದಿತ್ಯ ನಾಡು	52
ಮುಳ್ಳುನಾಡು	49, 53
ಮುಳ್ಳುನಾಡಪ್ಪತ್ತು	55
ಮುಳ್ಳುನಾರ್ಗಡು	5, 44
ಮುಳ್ಳೂರ ಕೋಟಿ	52
ಮುಳ್ಳೂರು	49, 51, 52
ಮುಟ್ಟುಗಿ	2
ಮೂಲಕಾವೇರಿ ಅಮ	22
ಮೂದ್ರಪಳ್ಳಿ	58
ಮೂಲಸಂಗ	56
ಮೂಲಸಂಘ	7, 8, 15, 49
ಮೆಣಸ	52
ಮೇಲಿನ ಗವಿ	26, 42
ಮೇಲ್ಪುಟ್ಟಿ ಕುನ್ನಿಯರಸ	19
ಮೈಸೂರು	12
ಮೋಜಡಿ	2
ಮೋಳತ	40, 42

ಯ

ಯಡವುನಾಡು	27, 36, 42
ಯದವಕುಳಂಬರ ದ್ವಿಮಣಿ	31
ಯಲಿಘಳಿ	59
ಯಿಂಗಲೇಶ್ವರ ವಳಿ	15
ಯಿಂದುವಂಶ	6
ಯಿಪ್ಪುಗಲೆ	23
ಯುಧಿಷ್ಠಿರ	6, 10, 11
ಯಡತೋರೆ ಮಟ್ಟ	64
ಯೇಕಾಂಗವೀರ	32
ಯೋಗಪ್ಪಯ	23, 24

ರ

ರಕ್ಕಸ	61
ರಣಿಪ್ರೋಳಿಗ	38
ರಮಾಚಾನ್ ಅಲ್ ಮುಬಾರಕ್	9
ರಮ ರಟ್ಟು	17
ರಾಜಮಲ್ಲ ಪಮ್ಮನಡಿ	61
ರಾಜಕೇಸರಿಪಮ್ಮಪಮ್ಮನಡಿ	44
ರಾಜಪರಮೇಶ್ವರ	23, 24, 25, 26, 42
ರಾಜಪಲ್ಲಭನೆಟ್ಟು	34

ರಾಜಾಧಿರಾಜ	23, 24, 25, 26, 42
ರಾಜಾಧಿರಾಜ ಕೋಂಗಾಳ್ಳ	45, 47, 49
ರಾಜೀಮಯ್ಯ	42
ರಾಜೇಗೌಡ	44
ರಾಜೇಂದ್ರಕೋಂಗಾಳ್ಳ	47
ರಾಜೇಂದ್ರಜೋಳ ಕೋಂಗಾಳ್ಳ	45, 52
ರಾಜೇಂದ್ರ ಪ್ಪತುವಿ ಕೋಂಗಾಳ್ಳ	34
ರಾಜೇಂದ್ರ ಪ್ಪಳುವ ಕೋಂಗಾಳ್ಳ	35
ರಾಜೈಯ	27
ರಾಮಭದ್ರಾ	3
ರಾಮೇಶ್ವರ	5
ರಾಮೇಶ್ವರದೇವರು	64
ರಾಯರಾಜಗುರು	15
ರಾಯವಾದಿಪಿತಾಮಹ	15
ರಿಪ್ಪುದಯ ಕರ್ಕಸ	41
ರುಕುರಾಪೆ	39
ರುಗ್ಗಿಣಿದೇವಿ	46, 49
ರುಗ್ಗಿಣಿಮಹಾದೇವಿ	46
ರುದ್ರಗಣ	39
ರುಕ್ಮಲಾನುಕಾಧ್ಯಾಯ	24
ರುಕ್ಮಲಾನುಕಾಧ್ಯಾಯ	26, 42
ರೌರವ ನರಕ	28

ಲ

ಲಕಂಡ	53
ಲಿಲ್ಲುಗ	38
ಲಿಕ್ಷಣತೀರ್ಥ	64
ಲಿಂಗಂಡ	12
ಲಿಂಗಣೋಡೇರು	28
ಲಿಂಗರಾಜೇಂದ್ರ ವಡೆಯರು	6, 9, 10, 11, 12, 22, 24, 26, 42
ಲಿಂಗೇಗುಡ	32
ಲೋಕಗದ್ದೆ	46

ನ

ನಕಣ್ಣಾಲ್ಯಯ	20
ನಟಾಮ್ಪುಣ್ಣ	2
ನಣ್ಣಿಗಾಲೆ	2
ನಸಿಪ್ಪುಗೋತ್ರ	23, 24
ನಳಿಪ್ಪಾಯರ್	18, 20
ನಾಮಜೀಯ	37
ನಾಸಪಾಂ	14, 15
ನಿಜಯಕೀರ್ತ್ತಿದೇವ	49
ನಿಜಯದೇವ	49
ನಿಜೆಯಣ ರಟ್ಟು	16
ನಿಜೆಯಪ್ಪಿ ಅಪ್ಪ	16
ನಿದ್ಯಾಧರ ಬೂಜಿದೇವರಸ	50

ಪ್ರತಿ ಸಂಖ್ಯೆ

ಪ್ರತಿ ಸಂಖ್ಯೆ

ವಿನಾಯಕ	17
ವಿಪ್ರತಿಮಾ ವೀರನರಪತಿ	42
ವಿರಕ್ತ ಮುಟ್ಟಿ	64
ವಿಷ್ಣು ಗೋಪ	1
ವಿಸ್ತೃತ ಮರ್	3
ವೀರ ಕೃಷ್ಣ ರಾಯದೇವ	23
ವೀರಚೋಳ ಕೊಂಗಾಳದೇವ	37
ವೀರಚೋಳ ಕೊಂಗಾಳುವದೇವ	55
ವೀರಣ್ಣ	54
ವೀರನರಸಿಂಹರಾಯ	54
ವೀರನಾರಸಿಂಹ ದೇವರಸ	55
ವೀರಪ್ರತಾಪ	23
ವೀರಪೊಡರು	31
ವೀರಬಲ್ಲಾಳದೇವರಸ	58
ವೀರರಾಜೇಂದ್ರ (ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ)	13
ವೀರರಾಜೇಂದ್ರ ಪಡೆಯರು	6, 12, 25, 26, 42, 64
ವೀರರಾಜೇಂದ್ರ ಪಡೆಯರು	26
ವೀರರಾಜೇಂದ್ರ ಪಡೆಯರು	21
ವೀರವಡೆಯ	27
ವೀರಶೈವಮತ	6, 9, 10, 11, 24, 26, 42
ವೀರಸಿದ್ಧೇಶ್ವರದೇವ	34, 35
ವೀರಸಿದ್ಧೇಶ್ವರಮಹಾದೇವ	35
ವೀರ ಹರಿಹರ	49
ವೀರ ಹೊಯಿಸಾ	32
ವೆಂಕಟಾದ್ರಿ ನಾಯಕ	23, 24, 44
ವೆಂಕಟಯ	56
ವೆಂಕಪ್ಪಯ	62
ವೆಸಿಕುನಿ	49
ವೇಣಾಟ್	21
ವೈರಿಗಜಕೇಸರಿ	21
ಪೋಂಕಾರ್ತೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನ	11

ಕ

ಕಂಕರ	27, 43
ಕರ್ತೃತತ್ವಾಕರ	41
ಕಂಠು	23, 24, 26, 42
ಕಂಠೆಯ	43
ಕರಣಗತ ಪಜ್ಜಪಂಜರ	49, 52
ಕಾಂತವೀರಸ್ವಾಮಿ	26, 42
ಕಾಂತಿಕೀರ್ತಿದೇವ	15
ಕಾಂತೀರ್ಥೇಶ್ವರ	15
ಕಾಂತಿನಾಥ	15
ಕಾಂತಿನಾಥದೇವರು	7, 8
ಕಾಂತಿನಾಥಸ್ವಾಮಿ ಬಸದಿ	16
ಕಾಂತೀಶ್ವರ	16
ಕಾಂತೋಪಾಧ್ಯಾಯ	16
ಕಿದ್ಧಲಿಂಗಸ್ವಾಮಿ	64

ಕಿಧಪುರದ ಮಠ	42
ಕಿರಿಯ	58
ಕಿವಗಂಗೆ	26, 42
ಕಿವಣ್ಣಿ ಸಿದ್ಧಾಪ್ತ	60
ಕಿವಪಾದ ಸೇಖರ	41
ಕಿವಲಿಂಗ	10, 11, 12
ಕಿವಲಿಂಗಪ	24
ಶ್ರೀಕಂಠರಸು	28
ಶ್ರೀಕಂಠರಾಜಯ	39
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ	24
ಶ್ರೀಚೆನ್ನಸದಾಸಿವ	35
ಶ್ರೀನಂದೀಶ್ವರ	12
ಶ್ರೀಪಾಳತ್ತೈವಿದ್ಯದೇವ	51
ಶ್ರೀಪುರುಷ	61
ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣ	6
ಶ್ರೀವಿಜಯ ಜಿನಾಲಯ	2
ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವರ್	18
ಶ್ರೀಸಗಪುಡ	30

ಷ

ಷಡೈದೊ ಕೋಕಂ	32
------------	----

ಸ

ಸಕಲವಿದ್ಯಜ್ಞನ ಚಕ್ರವರ್ತಿ	15
ಸಂಗ್ರಾಮರಾಮ	41
ಸಂಜ್ಞಂಡ್ರ ಬೋಳ್ಳೆಯ್ಯ	62
ಸತ್ಯವಾಕ್ಯ	60, 61
ಸತ್ಯವಾಕ್ಯ ಜಿನಾಲಯ	60
ಸತ್ಯರಾಯಸಂಪರಣಾ	59
ಸತ್ತಿ ಕೊಡು	2
ಸನಿವಾರಸಿದ್ಧಿ	32
ಸಂಪಗೆ ಗದ್ದೆ	49
ಸಮಸ್ತ ಭುವನಾಸ್ತ್ರಯ	31
ಸರಣಿಗೋಡು	49
ಸರಣಾಗತಪಜ್ಜಪಂಜರ	41
ಸರಸ್ವತಿ	17
ಸರ್ವಗಣನಿ ದೇವ	60
ಸಂಸ್ಕೃತ ಪಂಡಿಜನ	41
ಸಂಪದನಾಡು	41
ಸಾತ್ಯಯ	52
ಸಾಂಬಲಕರ	6
ಸಾಂಬಲಿವ	9
ಸಿತಾಳಮಂಗಳಿ	16
ಸಿದ್ಧಾಪುರದ ಮಠ	26
ಸಿದ್ಧ ಗೌಡ	49
ಸಿನ್ದು ಗೋವಿನ್ದ	23

ಪುಟಸಂಖ್ಯೆ

ಪುಟಸಂಖ್ಯೆ

ಸಿರಂಗಾಲ	31
ಸಿರಿಯಮತನ್ನಿ	30
ಸಿರಿವಂಗಲ	30
ಸಿರಿಪುರ	58
ಸೀಂಬಾಲ	2
ಸೀಳಧದ್ರಭಟಾರ	2
ಸುತಿಕೋಟಿ	33
ಸುನ್ನರ (ಸುಂದರನ್)	45
ಸುಬ್ಬಯ	14
ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯದೇವ	23, 24
ಸುಬ್ರಾಯದೇವರು	23
ಸುಭದ್ರದ್ರದೇವ	56
ಸುವನ್ನಾಕವತಿ	15
ಸುಳ್ಳಿಗೋಡು	34
ಸೆದೋಜ	60
ಸೇನ್ರಿಕ	2
ಸೋಮ್ಪಯ	13
ಸೋಮಣ್ಣ	54, 55
ಸೋಮಲದೇವಿ	55
ಸೋಮವರ	9
ಸೋಮಶೇಖರ ಶಿವಯೋಗೀಶ್ವರ	25
ಸೋಮಗಪ್ಪಡ	54
ಸ್ತೋಮೈಯ	54

ಹ

ಹಕಾದಿವಾಡಿ	5
ಹಂಗಲವಾನಿ	47
ಹಣ್ಣುಮನೆಟ್ಟ	5
ಹಡಿಯುಟಿಕಿರಿಕಣ	55
ಹಡುವಗೇರಿ	55
ಹನಸೋಗೆ	16
ಹಯತ್ತಕಾನಸಾಯಿ	62
ಹರಿಯಂಣ	54
ಹರಿಯುಣ್ಣ ಹಗ್ಗಡ	8
ಹರಿವಮ್ಮರ್	1

ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರದೇವ	8
ಹರಿಹರದೇವ	40
ಹರಿಹರದೇವ ಜೋಳದೇವ	52
ಹರಿಹರದೇವರಸ	35, 36
ಹಾಸಗಲು	32
ಹಾರುವನಹಳ್ಳಿ	47
ಹಾರುವನೆಟ್ಟ	16
ಹಾಲೇರಿ	27, 31
ಹಿಟ್ಟಿಯರಸ	41
ಹಿಡಿಜಗಲ್ಲು	52
ಹಿಡಿಜೇಯ ಕೆಜ್ಜೆ	54
ಹಿಮಕರಗನ್ನ	23
ಹಿರಿಯ ವೀರಂಣ	54
ಹಿರುಮನಹಳ್ಳಿ	23, 24
ಹುಣಿಸೆದಾಲು	47
ಹುಣಿಸೆದಾಲು	49
ಹುಲುಕೋಡು	30
ಹುವಿನಗದ್ದೆ	54
ಹಗ್ಗಡ ಹಳ್ಳಿ	40
ಹಗ್ಗಡ ಹಳ್ಳಿ	31
ಹಗ್ಗಡ ನಾಕಣ	36
ಹಣ್ಣು ನೂರು	49
ಹನ್ನೆಲ್ಲೂರು	47
ಹೇಮಾವತಿ	23
ಹೊನ್ನ ದೇವಿ	49
ಹೊನ್ನ ಪಯ	37
ಹೊಯ್ಸಾಣಭಂಜಬಲ	54, 55, 58
ಹೊರೂರು ನೂರೊಕ್ಕ ಲುನಾಡು	6
ಹೊಪ್ಪಹಳ್ಳಿ	34, 35
ಹೊಸಮಾನಿಕೆಜ್ಜೆ	52
ಹೊಸಹಳ್ಳಿ	42

ಪ್ಲ

ಪ್ಲತ್ತಿಯ ಸಿಖಾಮಣಿ ಕೋಂಗಾಳ್ಳಿ	44
ಪ್ಲೇರನಗರ	6, 10, 11

ಅ	ಪುಟಸಂಖ್ಯೆ	ಗ	ಪುಟಸಂಖ್ಯೆ
ಅಗ್ರಹಾರ	56	ಗಲುಡಿಕೆ	32
ಅಟಿಹೂಯಾ	52	ಗಂಗಸಿದ್ಧಾಯ	55
ಅಮೃತಪಡಿ	12	ಗದಿಗೆ	25
ಅಮೃತಪಡಿ	54	ಗದ್ಯಾಣ	34, 60
ಅಯ್ಯಾ ಮರಿಗರು	60, 61	ಗದ್ಯಾನ	55
ಅಯ್ಯಾ ಮನ್ನರು	60, 61	ಗರುಡು	59
ಅಯ್ಯುರ್ವ್ಯಕರು	60	ಗವುಡುಂಬಲಿ	27
ಅಯ್ಯೂರ್ಬ್ಯಕರು	61	ಗೋಡಬಾಳು	34
ಅರತಜಿ	55	ಗೋಮಾಲೆ	49
ಅಶ್ವತ್ಥಕ	8		
		ಚ	
ಆಡವಲ	34, 35	ಚರಮೂರ್ತಿ	24, 26, 42
ಆಯ	55	ಚರಮೂರ್ತಿ	25
ಆಯದಾಳು	41		
		ಜ	
ಉ		ಜಾಹಗೀರದಾರಾ	62
ಉತ್ತರಾಯಣ ಸಂಕ್ರಾಂತಿ	47	ಜೋಗಿ	64
		ತ	
ಎ		ತಕ್ಕ ಮೊಕ್ಕಸ್ತ	62
ಎಕ್ಕೆ ಬೆಗ	41	ತಲೆವಸ	61
		ತಳವರ್ಗ	41
ಕ		ತೊಂಥತ್ತರು ಸಾಸಿಬ್ಯಕರು	60, 61
ಕಣ್ಣುಗ	2		
ಕಂಠೀರಾಯಿ	12	ಬ	
ಕನ್ಯಾಯ	26	ದಂಡಿನ ಕಾಣಿಕೆ	35
ಕಂದಾಯ	26, 27, 42, 44	ದದ್ಯರ ಮಂತ್ರಕೆ	63
ಕನ್ನಡಿಗ ಹಲರು	16	ದಾಅಿ	55
ಕಲರ	23, 25	ದಿವಾನ್	22
ಕೆಲ್ಲಾಡು	43, 44, 60	ದಿವಿಜಲೋಕ	48
ಕಾಣಿಕೆ	55	ದೇವಮಾನ್ಯ	27
ಕಾಲುಗ	58	ದೇಹಾರ	16, 49
ಕಾಲೂರು	5		
ಕುಳಪುಟ್ಟಿಗೆ	41	ಛ	
ಕುಟುಗೋವರು	2	ಧಾರಕ ಬಲರು	56
ಕೈಲಾಸಪದವಿ	39		
ಕೋಲಾಯರು	16	ಞ	
		ನಕರ	51
ಖ		ನಖರ	8, 40
ಖಣ್ಣುಗ	5, 34, 47	ನಡಗಲುಳು	33
ಖಣ್ಣುವೆ	35	ನನ್ನೀಸ್ತರ	61
ಖಂಡಿಗ	27	ನಂದಾದೀಪ	12
ಖಾಸರರುಸ್ತ	43	ನಲ್ಲೆತ್ತು	55
		ನಾನಾದೇಸಿಯ ಹಲರು	16

ಪುಟಸಂಖ್ಯೆ		ಪುಟಸಂಖ್ಯೆ	
ನಾಯಿಮನ್ನು	27	ಮಯ್ಯಾದೆ	52
ನಿಸಿದಿ	56	ಮಯ್ಯಾಪ್ಪಾಣ	36
ನೀಪಕಾವರ	52	ಮಯ್ಯಾಂಣ್ಣಿಳೇರ್ದುರ	57
ಪ		ಮಯ್ಯಾಂಣ್ಣಿಳೇಸ್ತುರ	41, 55
		ಮಯ್ಯಾಂಂಡಲೇರ್ದುರ	28
		ಮಯ್ಯಾಂಂಡಲೇರ್ದುರ	40, 59
		ಮಯ್ಯಾಂಲಬಣ್ಣ	59
		ಮುಡಿಪು	63
		ಮೇಲಾಳಿ	59
		ಮೋಕ್ಷಲಕ್ಷ್ಮಿನಿಮಾಸ	46
		ರ	
		ರಾಯಕಟಕಾಚಾರ್ಯ	50
ಬ		ಲ	
		ಲಿಂಗಮುದ್ರೆ	13, 25, 26, 27
		ಲಿಂಕ	41
		ನ	
ಬ್ರಹ್ಮಮಾತಿ	36	ವಂಕಪಾರ	52
ಬ್ರಹ್ಮಪ್ರತಿ	29	ವರದ	12, 26, 27, 44
ಬಾಹಿ	43	ವೀರಗಲ್ಲು	55
ಬಿಜವರಿ	26, 27	ವೀರಗಾಸನ	42
ಬಿಬಿ	35	ವೀರಗೇಸೆ	52
ಬಿಬ್ಬಿ	55	ಶ	
ಬಿಡಭೂಮಿ	34		
ಬೀರಗಲ್ಲು	54		
ಬಿಡುಂಗೊಳು	55		
ಬಿದಲ	54		
ಬಿದ್ವಲು	35		
ಬಿಸ	55		
ಬಿಟ್ಟಿಯುಹತ್ತ	60		
ಭ		ಸ	
ಭಟ್ಟ	26, 27	ಸನ್ಯಾಸನ	63
ಭೂತಪ್ರತ್ಯಾರ	27	ಸನ್ಯಾಸಿಗೃಹ	42
ಮ		ಸರಕಾಲೈಕಾರ	13
		ಸರ್ವಮಂತ್ರ	31
		ಸರ್ವಮಾನ್ಯ	28, 35
		ಸರ್ವಾಭಿಪ್ರಾಯಾರ	52
		ಸ್ಯಾದ್ಯಾದ	15
		ಸ್ಯಾಸ್ತಮರಿಯಾದಿ	40
		ಸಿದ್ಧಾಯಿ	60
		ಸಿದ್ಧಕಾರೇಕಾರಾ	13
		ಸಿಲಾಗೊರಾ	64
ಮಕರ ಸಂಕ್ರಮಣ	24		
ಮಕ್ಕ	34		
ಮಂಡಲಾಚಾರ್ಯ	15		
ಮಣ್ಣಿಜಿ	35		
ಮಣ್ಣು	5		
ಮಣ್ಣು	56		
ಮನ್ರಿ	2		
ಮನವಣ	35		

ಸಂಕ	ಪುಟಸಂಖ್ಯೆ	ಹ	ಪುಟಸಂಖ್ಯೆ
ಸೂರ್ಯಪಾನ	55		
ಸೂರ್ಯಪಾನ	22	ಹಂದಲಹಣ	55
ಸೇನಬೋವ	40. 52	ಹಲರು	16
ಸೇನಬೋವ	42	ಹಾಲಧಾರೆ	16
ಸೋಲಗೆ	35	ಹೆಗ್ಗಡೆಗಿದ್ದಾನ	55

INDEX TO TRANSLATIONS

	Page No.		Page No.
A		Avinīta	67
Abbimaṭṭha	88, 89	Avinīta-mabādhirāja	67
Abha[ya]ṇandi-bhaṭṭāra	67		
Abhinava-Chārukīrtti-panḍitadēva	75	B	
Abiyūr	88	Bāchaḷḷi	89
Ādi-Śrī-Avvagaḷ	75	Bāḍaga	74
Ādityagāvuṇḍa	90	Badanēguppe	67-68
Ādyakka	75	Bagutanakōṭe	82
Āhatre	95	Bāhubalidēva	92
Aigaḷa-maṭṭha	82	Bairanāyaka	84
Ājana	88	Bairōja	94
Ākālararsha-prīthuvi-vallabha	67	Bāki	100
Ākhaṇḍala	69, 71, 72	Balindra-kula	88
Āladakāḍi	92	Ballāḷa-rāya	75
Aḷageyar	68	Balleya-daṇḍanāyaka	96
Ālapa	82	Balyātare	78
Ālgōḍ	68	Bammadēva	88
Ammāna-Hosaḷḷi	75	Bammōja	86
Ammati-nāḍ	99	Bāṇarāsi	88, 89, 99
Aṇabagaḍa	97	Banasamudra	95
Anantamati-Avvagaḷ	75	Baniganahaḷḷi	95
Anantanāthasvāmi	75	Bāraṇāsi	98
Anantavīryayya	99	Basalinga	96
Aṇilavāḍi-nāḍu	92	Basavanahaḷḷi	79-81
Anjanagiri	75	Basavapaṭṭa	75
Annadāni-arasa	96	Basavēśvara	79, 80
Aṇṇādēvi	93	Bāvali	73
Aṇṇāṅapura	93	Bāvaṇayya	83
Āpastamba-sūtra	78, 79	Bayalnāḍ	86
Appājēndra-vaḍeyar	79-81, 89	Beddōṇegare	98, 99
Appājirājēndra	71, 72	Beddōṇegare-Seventy	99
Appājirājēndra-vaḍeyar	70	Beḷgola	99
Appāraṇḍa-Bopu	78	Beḷiyappa	77
Arakalgōḍ	78	Beḷḷurar	68
Arakanahaḷḷi	91	Beḷuḷapura	74
Arhad-paramēśvara	91	Beḷuhunāḍ	94
Arjuna	93	Bēlūr	78, 97
Arungaḷāmnāya	91	Bēlūru	79, 81
Arungaḷānvaya	90-94	Beḷūru	80
Āryaśubhēndu	92	Bemmatti	75
Asagavoḷe	92	Beṇacha	88
Asaravakki	92	Beṭṭiyattanāḍ	69
Āśvalāyana-sūtra	69, 71, 72, 78-81, 87, 89	Beṭṭiyattunāḍ	99
Avidyāmrityu-bhaṭṭāraka	76		

	Page No.		page No.
Jambūru	79, 81	Kesakuni	92
Jayamālapuri	93	Kiggaṭṭu-nāḍ	69
Jayaṇandi-bhaṭṭāra	67	Kiggaṭṭu Ten	101
Jeḍḍala-Eṇeyangagāvuṇḍa	98	Kiratyaduga	93
Jhamsanda-Bellur	68	Kiviriya	100
Jigaṭṭalli	89	Koḍagoḍalu	92
Jinaśāsana	98	Koḍagu	69, 71, 72, 78, 79, 81, 89
Jinayya	88	Koḍagu-Śrīrangapaṭṭaṇa	69
Jūjarasa	88	Koḍali	79, 80
Junjaladēvi	88	Koḍandēra-Mēdayya	99
		Koḍandēra-Mudaiya	99
		Koḍangāla	100
K		Kōlālapura	99
Kadamba-kula	67	Koḷayanūr	68
Kaḍiyattunāḍu	73	Komārayan	90
Kāgaṇi	67	Koṇasanagara	75
Kahigōḍu	95	Koṇḍakundānvaya	67, 69, 70, 92, 96
Kaivalya	97	Kongāḷva	90
Kakkēri	99	Kongaṇi-mahādhirāja	67
Kalinabōja	83	Kongaṇivarmma	96
Kaliyuga	67	Kongoḷali Bāchāchāri	94
Kāmaṇa	88	Konguṇi-mahādhirāja	67
Kanagoḍala	92	Konguṇivarmma	98, 99
Kaṇḍeya-rāvanta	99	Koṇiganahallī	78
Kāngoḍahallī	91	Koṇindor	68
Kaniguyi Rāma	97	Kopaṇatīrtha	94
Kannaḍiga-halaru	75	Koṇakaḍahu	95
Kaṇṇanūr	75	Koṭṭagara	67
Kaṇṇavangala	90	Kovalālapura	98
Kannikāparamēśvari	74	Krishṇa	97
Kaṇṭhirāyi varaha	73	Kṛishṇappa-nāyaka	78, 79, 90
Kaṇvāyana-gōtra	67	Kṛishṇarāyadēva-mahārāya	78
Kāragōḍ	93	Kṛishṇavarmma-mahādhirāja	67
Kārattu Mūrnāḍ	74	Kshiranagara	69, 71, 72
Kāregōḍahallī	92	Kūḍalūr	68
Karivallī	97	Kuḍuma	83
Kasapa gauḍa	67	Kuḷugōvar	68
Kastūri-bhaṭṭāra	100	Kumāranahallī	93
Kāśyapa-gōtra	78, 89	Kumārēśvara	73
Kaṭṭepura	78	Kunda-grāma	99
Kaustubha	71	Kunda hill	99
Kāvagonḍa	83	Kuṇḍakundānvaya	74
Kavēra	90	Kundūr	88
Kāvēri	68, 90	Kundūrathāvamāne	88
Kelāne	90	Kunniyarasa	76
Kempapa	97		
Kenchegaḍa	72	L	
Kenjige-moḍaḍi	67	Lakshmaṇatīrtha	101
		Lalluga	87

	Page No.		Page No.
Le Hardi	77	Mallikārjuna mahantasvāmi	88
Lingamudre	80	Mallishēṇa dēva	93
Lingaṇṇa	72	Mālōja	88
Lingaṇṇodēru-dēva	82	Maluganahalli	75
Lingarajender Wadeer	70	Mamadai-arasa	82
Lingarājēndra-vaḍeyar	69, 73, 78, 81, 89	Maṇavattī	77
Lingegaṇḍa	84	Maneppaṇḍra	99
Lōkagadde	92	Maneppaṇḍra Puchaiya	99
		Maneyapaṇḍa Moṇṇappa	76
		Manija	90
M		Māṇikadēva	87
Māchagoṇḍa	83	Maṇināgapura	78
Māchajīya	88	Maṇiṇḍe-Timmayyagaṇḍa	99
Mādaiya	94	Maṇiyugure	68
Mādaṇa	88	Maṇjunāthasvāmi	83
Mādhava-mahādhirāja	67	Maṇōṭṭi	77
Maḍikēri	89	Mārajanaka	88
Maduvanganāḍ	100	Marani Ningapa	85
Maganakere	75	Māratamma	95
Magara-rāya	84	Mārigaṇḍa	95
Māghaṇandi-bhaṭṭāraka	69	Mariyama	88
Mahābhārata	77	Mariyōja	83
Mahādēva	69, 71, 76, 99	Maṇugare	68
Mahadēvapura	79, 80	Māsāvi	94
Mahadēvapuramaṭha	81	Māvinamakki	85
Mahāgaṇapati	72	Māyaṇṇa	97
Mahā-Murigāsvāmi	80	Māyiga	95
Mahantasvāmi	80	Mēlpunḍi-Kunniyarasa	76
Mahēśvara	72	Meṇasa	94
Mākalakere	95	Mīnākshayya	77
Malaiya	96	Mōksha-Lakshmi	91
Mālaiya	94	Moḷate Duddhamalla	88
Malala	82	Muddamma	77
Mālambi	90	Muddiseṭṭi	75
Malapanahalli	95	Mūdravaḷḷi	97
Malapas	84	Mūlakāvēri	77
Mālavvi	90	Mūla-sangha	69, 70, 74, 92, 96
Male	88	Muḷivarādityanāḍ	94
Malepas	88, 99	Muḷḷunāḍ	93
Malerāja	84	Muḷḷunāḍ Seventy	96
Maleya	94	Muḷḷūr	92, 94
Maleyanāyaka	95	Muḷḷūr-nāḍ	68
Maligaṇḍa	88	Muḷḷagi	67, 68
Malleya	94	Murigāsvāmi	80
Mallidēva	85	Murige	79, 08
Mallidēvarasa	86	Murigisvāmi	88
Malligaṇḍa	95	Munivarāditya	82
Mallikārjuna	84, 94, 95, 97		

	Page No.
Myanasa	92
Mysore	72

N

Nāga	93
Nāgaha	88
Nāgajyaya	97
Nāgayyasetṭi	74
Nākaṇa	88
Nallūr	90
Nānādēsi-balaru	75
Nandagiri	98, 99
Nandi-sangha	91, 93
Nandiśvara	73, 99
Nandyāla	68
Nanjarāyapaṭṭaṇa	69, 75, 87
Nannagaṇḍa	96
Nanniyamēru	90
Nārāyaṇa	67, 87
Nayakīrttisiddhānta-chakravartti	70
Neḍuveḷunge	68
Nelji	77
Nelliyaḥole	92
Nēmi-Śrī-Avvagaḷ	75
Neṇilugaḷani	84
Niḍita	94
Niḍitadagōḍu	92
Niḍitagōḍu	92
Niluvāgilu	78
Ninga-voḍeyar	84
Niragavunḍa	85
Niranjanadēva	88
Nirggunda	68
Nirgunda stala	78
Niṇilugaḷani	85
Nulabi haḷḷi	92

O

Ōnkārēśvara	71, 73
-------------	--------

P

Paḍi	78
Paḍiyara Bānammarāja	86
Padmaladēvi	94

Page No.

Padmanābha	67
Paḍubas	100
Pakaṇḍala-āyāri	77
Pākōḍu	88
Pākumvāḍi	88
Pālayūr	76
Paḷḷigunda	88
Panasōge	90
Panchavan mārāya	90
Paṇḍita-dēva	75
Parambattu Rāman Paṇikkar	77
Pārśvanātha	93
Peddoṇegare	98
Peggadūr	99
Peṇṇekaḍanga	98
Perbbakkavāṇa	68
Perggiviya	68
Permāṇaḍi	98
Pirikere	67
Pōchabbarasi	90, 92
Pogarigele	67
Polma	68
Ponnappa B. S.	73
Ponnappuyi Bopu	77
Posavādaga	99
Posavalli	85
Prabhāchandrādēva	96
Prithvi-Koṅgālva	92
Pūnāḍu Sixthousand	67
Purushōttama parshad	76
Pushpasēna-Siddhānta-dēva	93
Pushpasēna Vratindra	91
Pustaka-gachchha	69, 70, 74, 92, 96
Putṭarasaiya	78, 79

R

Rāchamalla-Permmānaḍi	99
Rāchamma	90
Rāchegaṇḍa	90
Rājādhirāja Koṅgālva	90, 92
Rājaiya	82
Rājakēsarivarṇma Permmānaḍigaḷ	90
Rājas' tombs	73
Rājavallabhasēṭṭi	85
Rājendra-Chōḷa Koṅgālva	91, 94
Rājendra Koṅgālva	91

	Page No.
Rājendra Prithuvi Koṅgālva	85
Rājimayya	88
Rakkasa	99
Rāma	88, 97
Rāmabhadra	68
Rāmēśvara	68, 101
Raṇivoliḡa	87
Rik-śākhā	69, 71, 72, 78, 79
Rikshabhānukādhyāya	79, 80
Rudra	97
Rudragaṇa	87
Rugmiṇidēvi	92
Rugmiṇi-mahādēvi	91
Rukśākha	87
Rukshabhānukādhyāya	81

S

Sāmba-Śankara	69
Sāmbaśiva	71
Śambhaiya	89
Śambhu	78, 80, 89
Samhatha-nāḡ	89
Śāntara	68
Śāntinātha	70, 74
Śāntinātha dēvaru	69
Śāntināthasvāmi	75
Śāntiśvara	75
Śāntiśvarasvāmi	80, 88
Śānti-tīrthēśvara	75
Śāntōpādhyāya	75
Śaṇvaṇḡra-Bōlaiya	99
Sarasvati	75
Sarvvaṇandidēva	98
Sātaiya	94
Satyaṛāya	97
Satyavākya	98
Satyavākya Jina temple	98
Sedōja	98
Sēndrika	68
Sheṇmēḡōkōkam	84
Siddalingasvāmi	100
Siddāpura-maṡha	81
Siddhagaṇḡa	93
Śidhapuramaṡha	89
Śilabhadra-bhaṡāra	67
Simbāla	68

	Page No.
Sirangāla	83
Sirivangala	83
Sirivura	97
Siriyamatandi Māchagavuṇḡa	83
Siriyūr	97
Sītamaḡige	75
Śiva	79, 81, 88, 89
Śivaganga	81, 89
Śivālaya	99
Śivalinga	71, 72
Śivalingappa	79
Śivanandi-Siddhānta-bhaṡāra	98
Sōmaiya	95
Sōmaladēvi	96
Sōmaṇṇa	95
Sōmaśēkhara Śiva yōḡiśvara	80
Sōmegavuḡa	95
Śrī-Avvagaḡ	75
Śrikanṡha-Rājaya	87
Śrikanṡharasu	82
Śrī Kriṡṇa	79
Śrīpāla-traividya dēva	93
Śrīpurusha-mahārāya	99
Śrivaishṇavas	76
Śrīvijaya Jina	67
Subayya	74
Subbarāya	78
Śubhachandradēva	96
Subrahmaṇyadēva	78, 79
Suḡḡigōḡu	85
Sundaran	90
Sutikōṡe	84
Suvarṇāvati	75
Syādvāda	74

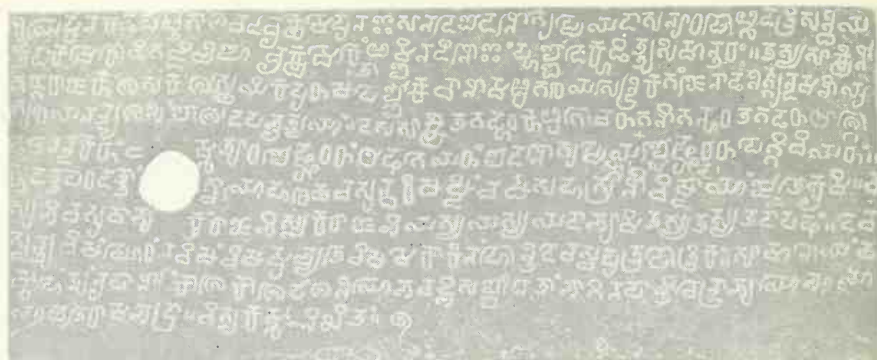
T

Tagaḡar	68
Tagaḡūr	68
Taḡavananagara	67
Taḡavanapura	67
Tātaṅgi	69
Tāyi-Padumaladēvi	96
Tēnandakar	68
Tengunāḡaka	98
Tenkanāḡ	86
Teyyalayya-Jūbu	96

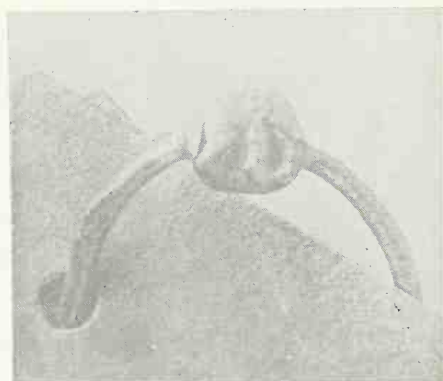
	Page No.		Page No.
Thenkāṇḍ-mande	81	Vijayi	75
Timmayya	77	Vijeyana-seṭṭi	75
Tipu Sultan	73	Vināyaka	76
Tirumalanāyaka	84	Viraballāḷa-dēvarasa	97
Tirumalegauda	95	Virachōḷa Koṅgāḷvaḍēva	86, 96
Tivulaḡaṇa	91	Vira Harihara	92
Tōḷūr Duddharasa	96	Virakṭa-maṭha	100
Trinamēra Dēvaṇṇa	83	Vira Munivarāditya Gōkuḷadēvarasa	98
Tripura	88	Vira Narasimhadēvarasa	95
Triyaṇbhaka	67	Vira Nārasimha rāya	95
Tungināḍ	78	Viraṇṇa	95
		Virarājēndra Vaḍeyar	69, 73, 77, 79, 82, 89, 101
U		Vīrapoḍēr	83
Uluguli Mūḍigerināḍ	69	Vīraśaiva	69, 71, 72, 79, 81, 89
Ummatūr	68	Vīrasiddhēśvara	85
Uttama Chōḷaseṭṭi	94	Vira Vaḍeyar	82
		Vīshṇugōpa-mahādhira	67
V		Viśvakarma	68
Vajjaragāla	86	Voḍeyappa	86
Valanchiyar	76	Vōṅkārēśvara	72
Vāmanajiya	86		
Vaṇḍigāla	67		
Vāsavāmba	74		
Vasishṭha gōtra	78, 79	Y	
Veer Rajindir	73	Yādava-Kula	84
Vēṇāṭ	77	Yalāghale	98
Venkapayya	99	Yara Kṛṣṇappa-nāyakaraiya	78
Venkaṭādrināyaka	78, 79, 90	Yēdatore maṭha	100
Venkaṭaiya	96	Yēḍavanāḍ	81, 89
Vesikuni	92	Yēḍavunāḍ	85
Vidyādhara Būchidēvarasa	93	Yōgapaiya	79
Vijayadēva	92	Yōgapayya	78
Vijayakirttidēva	92	Yudhishṭhira	69, 71, 72

ERRATA

Inscrip- tion No.	English Summary	For	Read
2	line 2	'taking S'aka 921 as expired'.	'taking the cyclic year into considera- tion'.
51	line 1	'The date and the name of the king century A.D.	'The date is lost. Mallidēvarasa and Hariharadēvarasa were the rulers.
	lines 4 & 5	'in the border Gaṭṭabāḍi'	'at the boundary of Gaṭṭabāḍi in Yaḍavanāḍi.
55	lines 1 to 4	'However . . . period'	'The record is in characters of the 11th century A.D.'
57	line 4	'This Rudragana Nanjarāyapaṭṭaṇa'	Delete this sentence.
62	line 3	'belongs to the Duddharasa'	'appears to belong to a Bāṇa family.'
68	line 4	<i>Arungaḷāvanya</i>	<i>Aruṅgaḷānvaya</i>
70	line 2	'Rājēndrachōḷa Koṅgāḷva'	'Rājādhirāja II, the Koṅgāḷva'
72	lines 5-6	'It is dated A.D.	'It is dated which corresponds to 1058 A.D., December 24.'
76	line 4	<i>Kaṭakāchārya</i>	<i>Rāyakaṭakāchārya</i>
79	line 4	'The <i>nakaras</i> . . . '	'It is the charity of the <i>nakaras</i> '.
80	lines 5-6	'between . . . fort'	'when several <i>nāḍus</i> laid siege to the fort of Muḷḷūr which was, however, protected by the deceased hero'.
87	lines 1-4	'As the names subordinate'.	Delete this sentence
97	line 3	seventy	ten
98	line 2	"Taledevasa . . . fullmoon day"	"Taledevasa was the ending day of the festival of <i>Nandiśvara</i> , i.e., the full- moon day."

Third plate, front

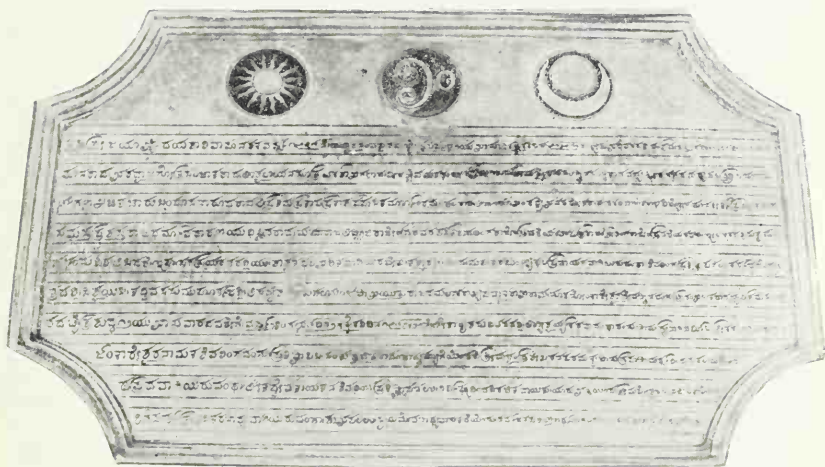

Seal

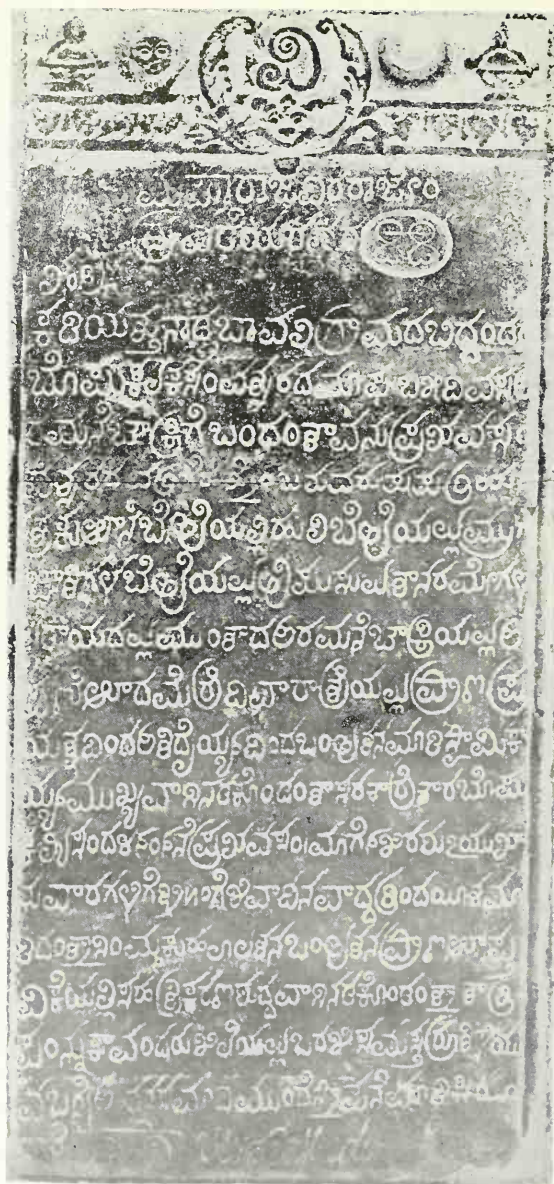
No. 1—Badaṇṇeguppe grant of Avinīta (continued), Mercara

No. 8—Brass plate in the wall of the Courthall, Mercara

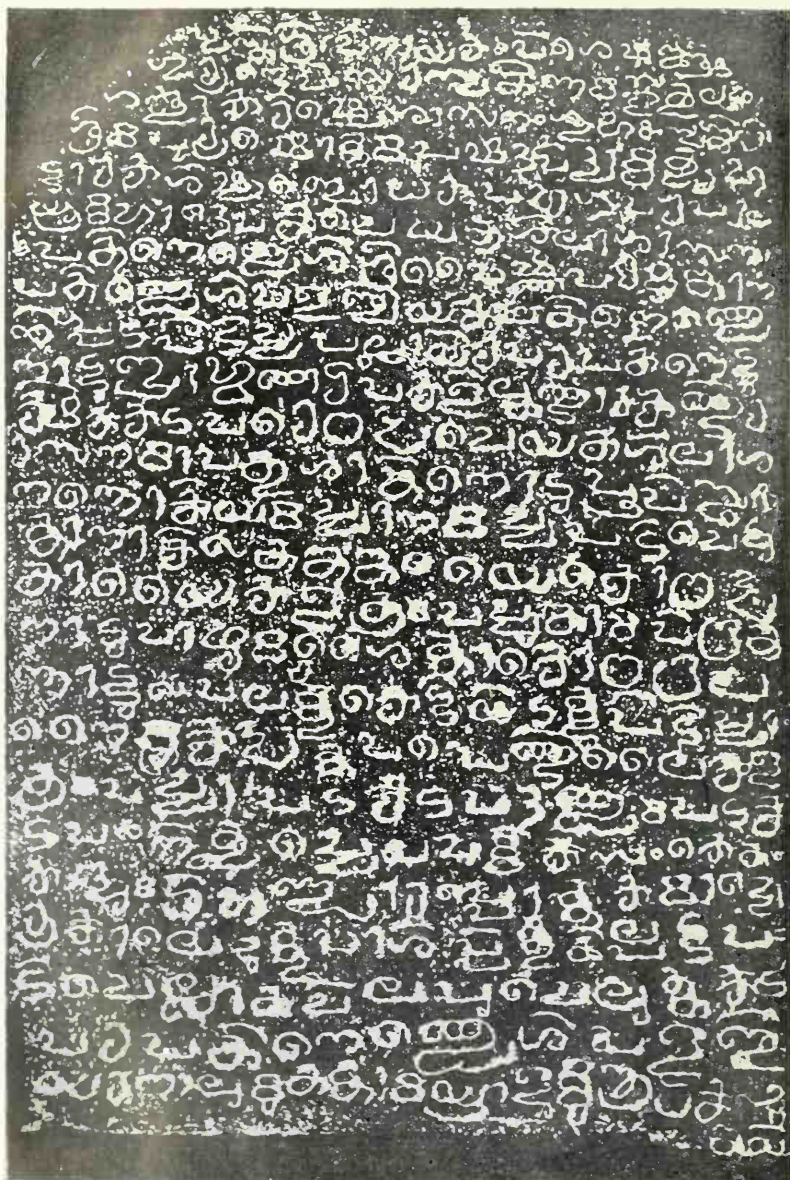
No. 9—Brass plate above the front doorway of Ōnkārēśvara temple, Mercara

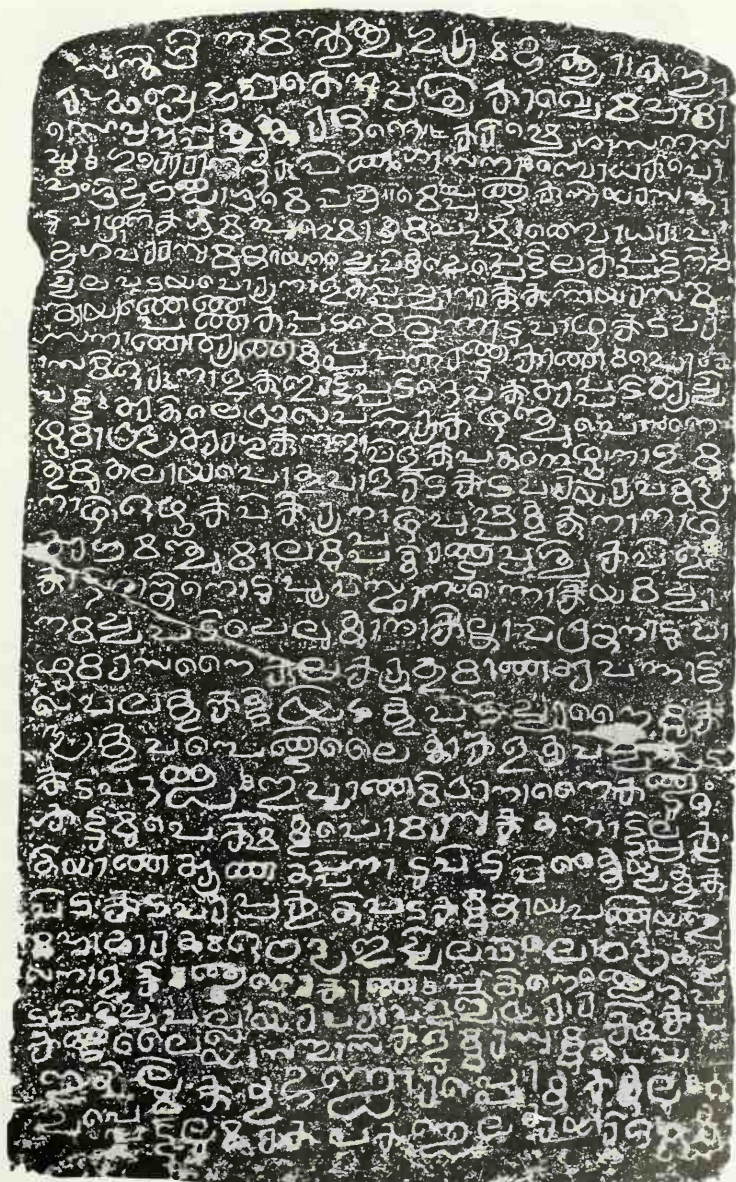
No. 13—Inscription of Virarājendra Vaḍeyar, Mercara

100
 101
 102
 103
 104
 105
 106
 107
 108
 109
 110
 111
 112
 113
 114
 115
 116
 117
 118
 119
 120
 121
 122
 123
 124
 125
 126
 127
 128
 129
 130
 131
 132
 133
 134
 135
 136
 137
 138
 139
 140
 141
 142
 143
 144
 145
 146
 147
 148
 149
 150
 151
 152
 153
 154
 155
 156
 157
 158
 159
 160
 161
 162
 163
 164
 165
 166
 167
 168
 169
 170
 171
 172
 173
 174
 175
 176
 177
 178
 179
 180
 181
 182
 183
 184
 185
 186
 187
 188
 189
 190
 191
 192
 193
 194
 195
 196
 197
 198
 199
 200
 201
 202
 203
 204
 205
 206
 207
 208
 209
 210
 211
 212
 213
 214
 215
 216
 217
 218
 219
 220
 221
 222
 223
 224
 225
 226
 227
 228
 229
 230
 231
 232
 233
 234
 235
 236
 237
 238
 239
 240
 241
 242
 243
 244
 245
 246
 247
 248
 249
 250
 251
 252
 253
 254
 255
 256
 257
 258
 259
 260
 261
 262
 263
 264
 265
 266
 267
 268
 269
 270
 271
 272
 273
 274
 275
 276
 277
 278
 279
 280
 281
 282
 283
 284
 285
 286
 287
 288
 289
 290
 291
 292
 293
 294
 295
 296
 297
 298
 299
 300
 301
 302
 303
 304
 305
 306
 307
 308
 309
 310
 311
 312
 313
 314
 315
 316
 317
 318
 319
 320
 321
 322
 323
 324
 325
 326
 327
 328
 329
 330
 331
 332
 333
 334
 335
 336
 337
 338
 339
 340
 341
 342
 343
 344
 345
 346
 347
 348
 349
 350
 351
 352
 353
 354
 355
 356
 357
 358
 359
 360
 361
 362
 363
 364
 365
 366
 367
 368
 369
 370
 371
 372
 373
 374
 375
 376
 377
 378
 379
 380
 381
 382
 383
 384
 385
 386
 387
 388
 389
 390
 391
 392
 393
 394
 395
 396
 397
 398
 399
 400
 401
 402
 403
 404
 405
 406
 407
 408
 409
 410
 411
 412
 413
 414
 415
 416
 417
 418
 419
 420
 421
 422
 423
 424
 425
 426
 427
 428
 429
 430
 431
 432
 433
 434
 435
 436
 437
 438
 439
 440
 441
 442
 443
 444
 445
 446
 447
 448
 449
 450
 451
 452
 453
 454
 455
 456
 457
 458
 459
 460
 461
 462
 463
 464
 465
 466
 467
 468
 469
 470
 471
 472
 473
 474
 475
 476
 477
 478
 479
 480
 481
 482
 483
 484
 485
 486
 487
 488
 489
 490
 491
 492
 493
 494
 495
 496
 497
 498
 499
 500
 501
 502
 503
 504
 505
 506
 507
 508
 509
 510
 511
 512
 513
 514
 515
 516
 517
 518
 519
 520
 521
 522
 523
 524
 525
 526
 527
 528
 529
 530
 531
 532
 533
 534
 535
 536
 537
 538
 539
 540
 541
 542
 543
 544
 545
 546
 547
 548
 549
 550
 551
 552
 553
 554
 555
 556
 557
 558
 559
 560
 561
 562
 563
 564
 565
 566
 567
 568
 569
 570
 571
 572
 573
 574
 575
 576
 577
 578
 579
 580
 581
 582
 583
 584
 585
 586
 587
 588
 589
 590
 591
 592
 593
 594
 595
 596
 597
 598
 599
 600
 601
 602
 603
 604
 605
 606
 607
 608
 609
 610
 611

No. 19—Jaina epigraph, Anjanagiri

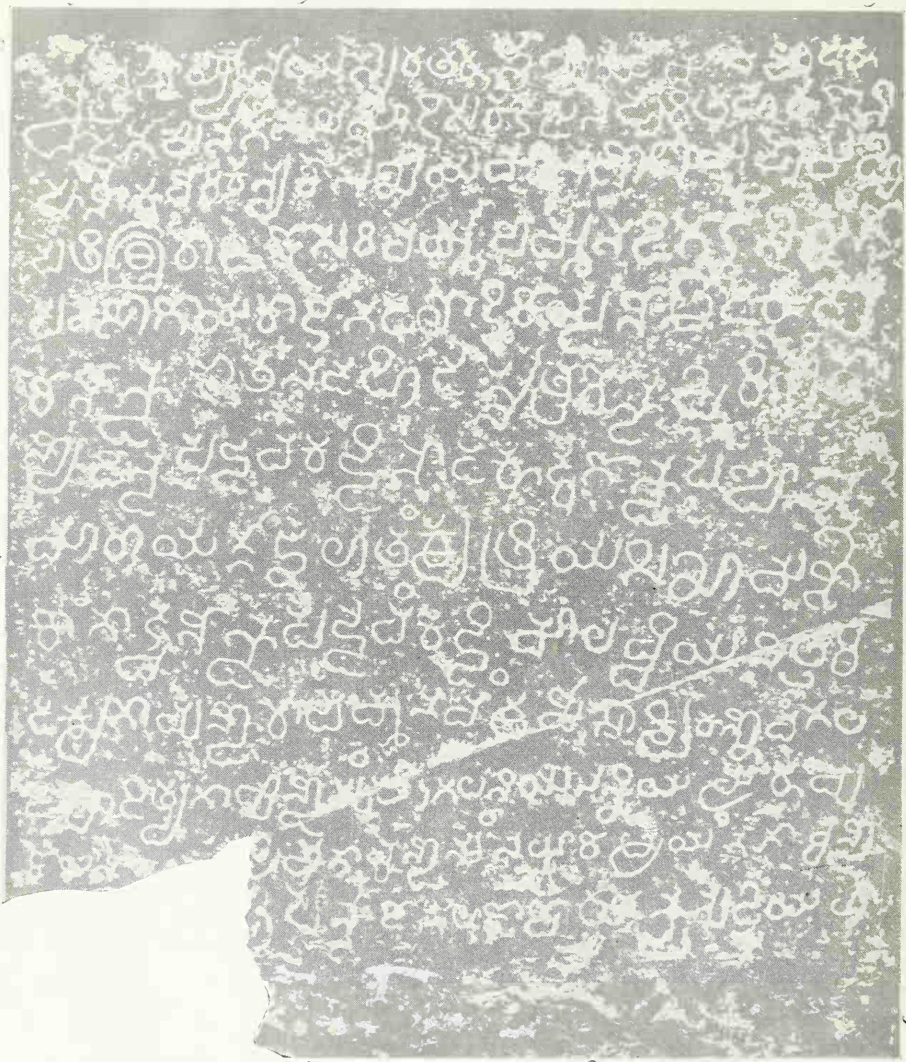
No. 20—Inscription of Bōdharāpa Bhagavar, Pālūr

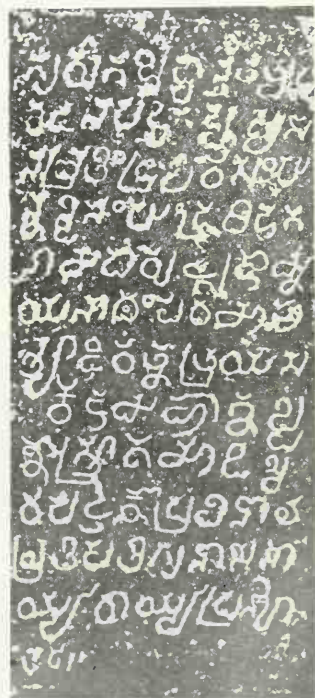
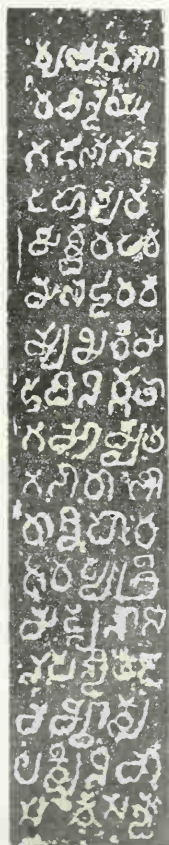
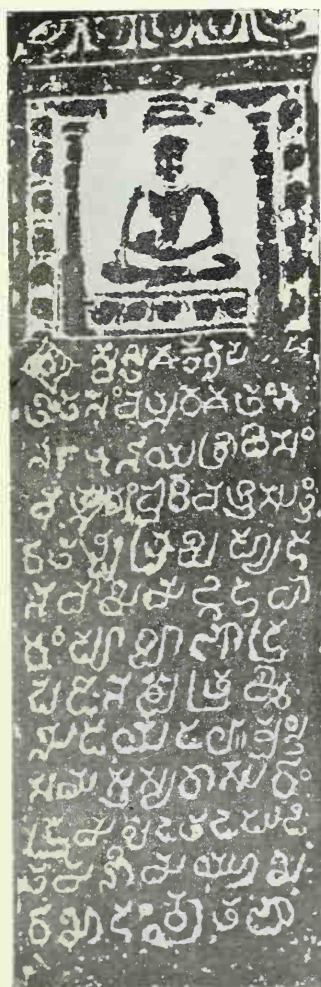
No. 21—Inscription of Bōdharūpa Bhagavar, Bhāgamaṇḍala

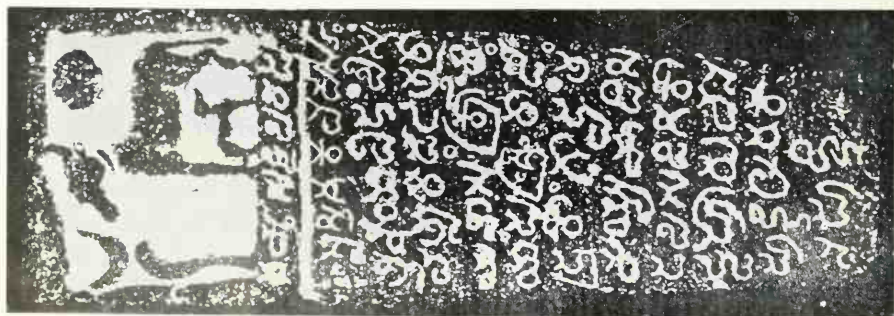
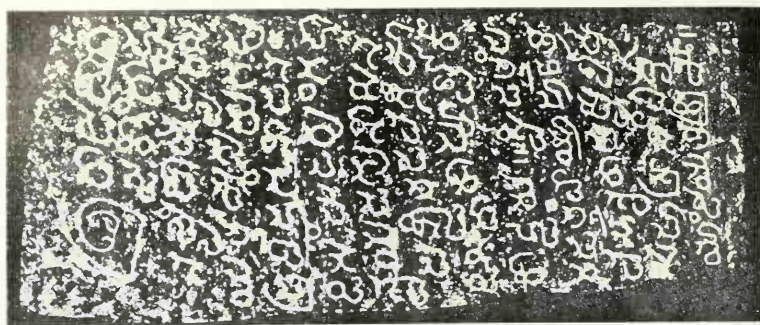
No. 26—(i) Silver elephant, (ii) Inscription engraved on it

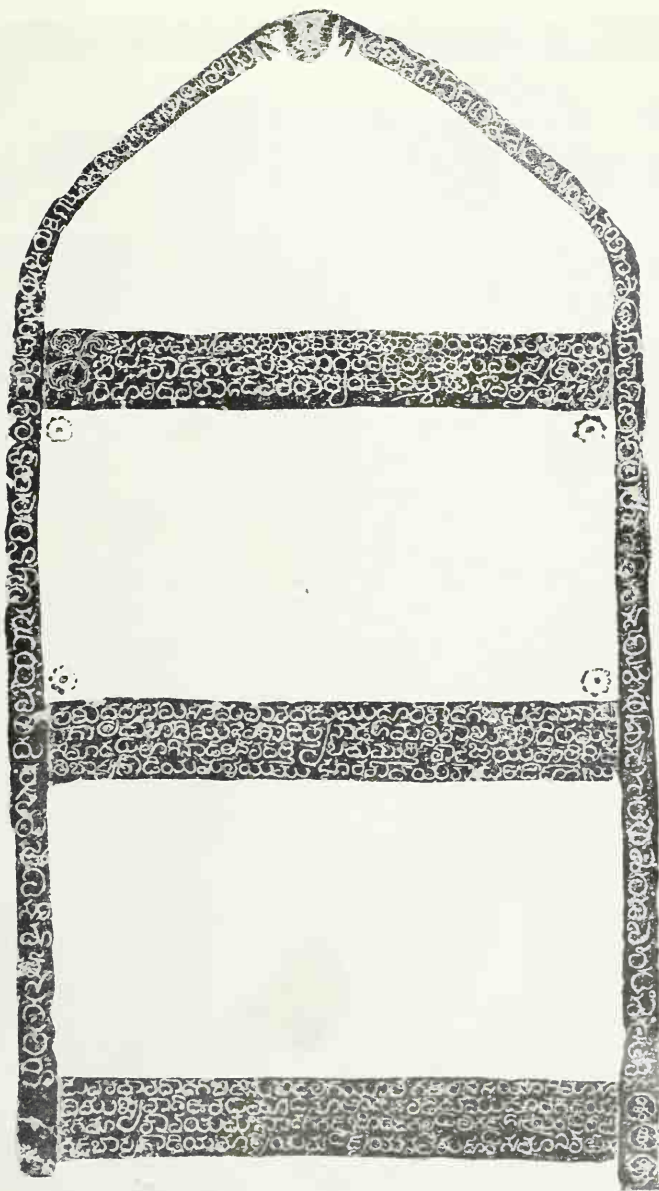
No. 65—Inscription of Rājakēsarivarma, Mālabmbi

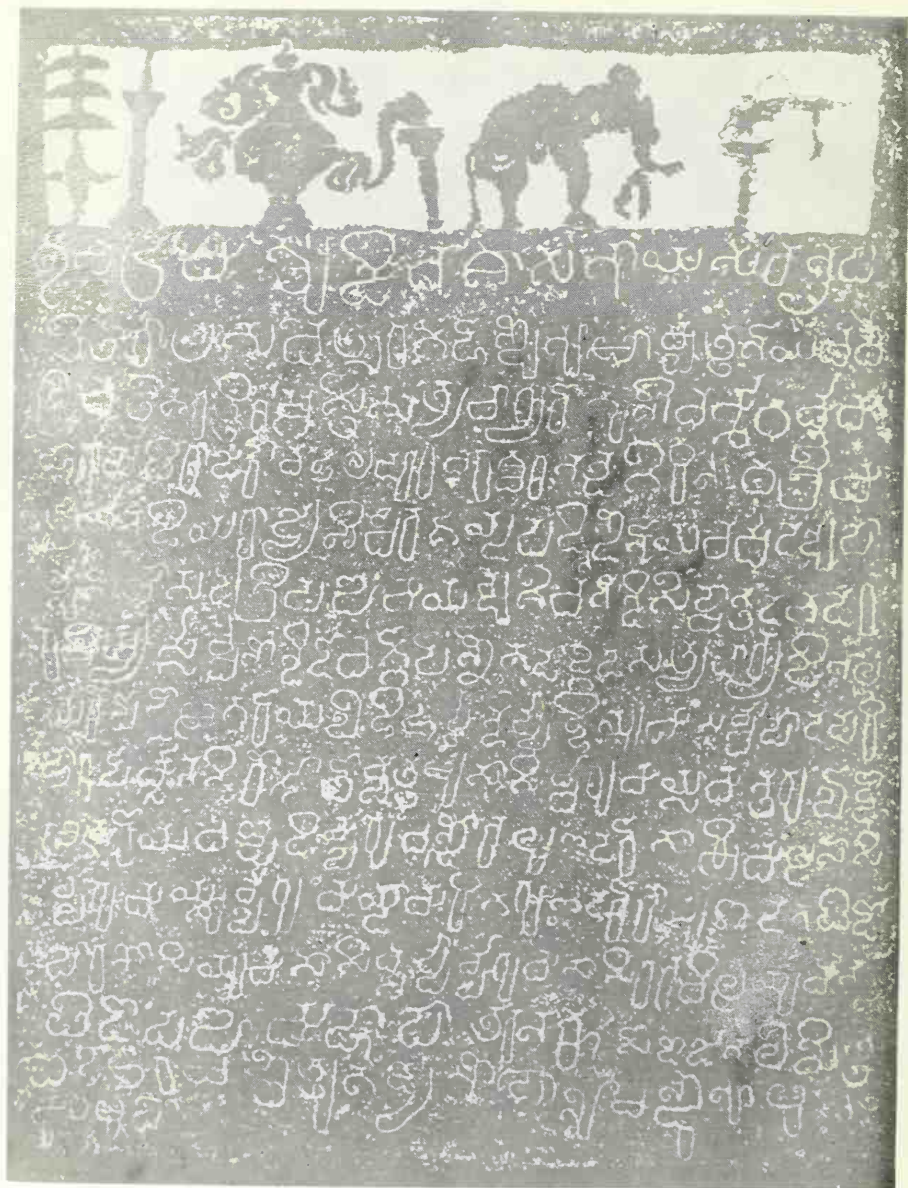
No. 71—Niśidhi of Guṇasēnapaṇḍita, Muḷḷūr

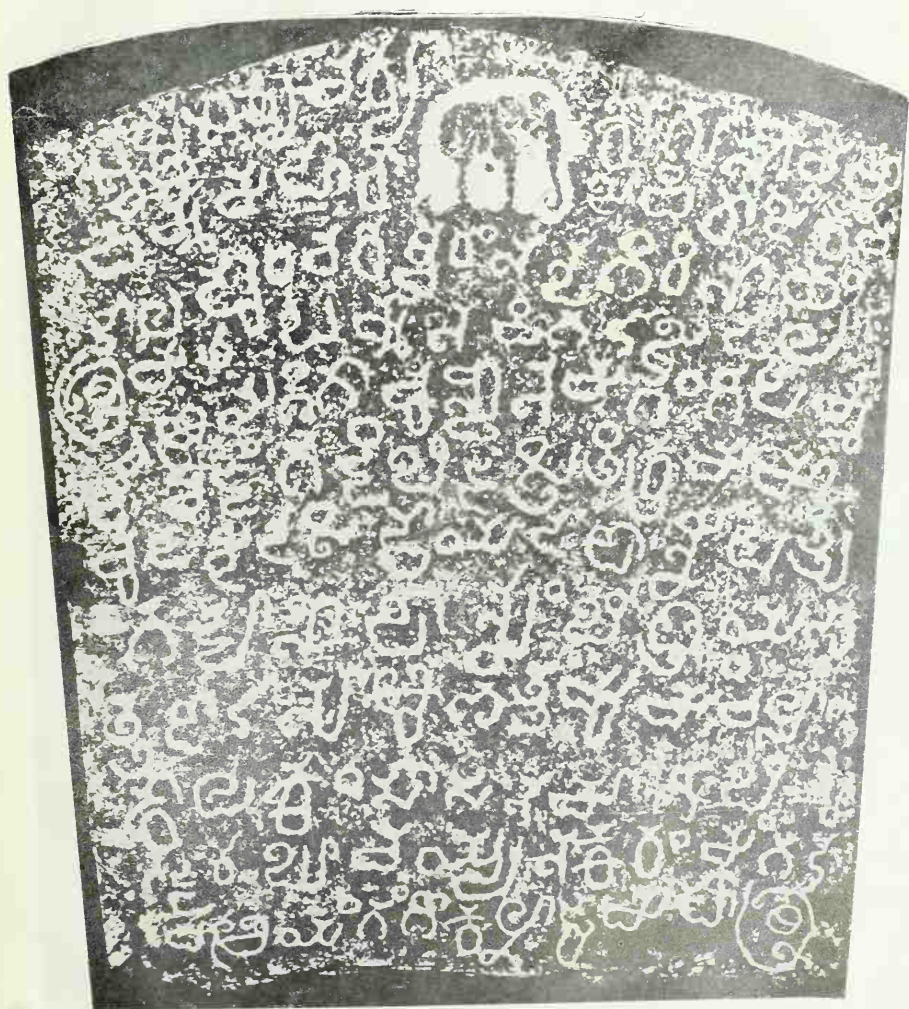
No. 72—Inscription of Rājendra Koṅgāḷva, Muḷḷūr

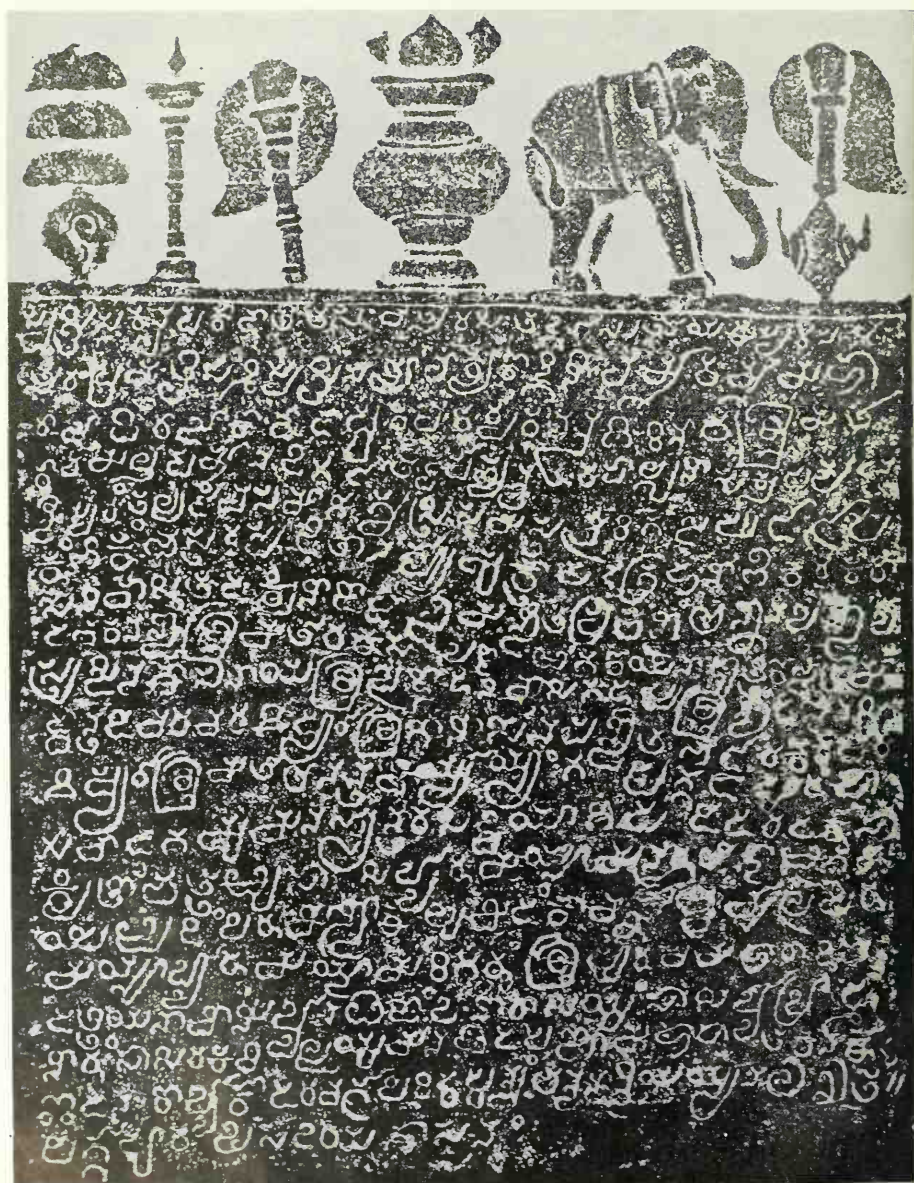
No. 80—Herostone of the reign of Changālva Hariharadēva, Muḷḷūr

No. 96—Inscription of Satyavākya, Bīlījūr

No. 97—Inscription of Satyavākya, Kotur

No. 98—Inscription of Satyavākya, Peggūr

Metallic Seals of the Rajas of Coorg

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

CN
1173
G3M9
v.1

Mysore. Dept. of Archaeology
Epigraphia carnatica

